APOLLO SALUTARIS

REGIA CHIRURGIÆ ACADEMIA
PARISIENSIS.
MDCCLI.

Ch. Eisen inv. *P. F. Tardieu Sculp.*

POSITIONUM QUÆ CIRCA ANATOMIAM ET CHIRURGIÆ PRAXIM,

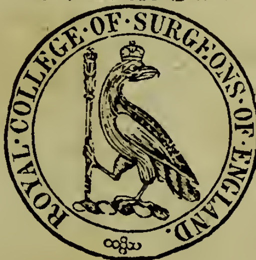
Ab anno 1749, ad finem anni 1786,

IN SCHOLIS COLLEGII CHIRURGIÆ PARISIENSIS,

AGITATÆ SUNT ET DISCUSSÆ,

SERIES CHRONOLOGICA,

Cum Magiſtrorum Præſidum & Candidatorum propugnantium Nominibus.

POSITIONUM

QUÆ CIRCA ANATOMIAM ET CHIRURGIÆ PRAXIM

Ab anno 1749, ad finem anni 1786,

IN SCHOLIS COLLEGII CHIRURGIÆ PARISIENSIS,

AGITATÆ SUNT ET DISCUSSÆ

SERIES CHRONOLOGICA,

Cum Magistrorum Præsidum & Candidatorum propugnantium Nominibus.

Præsides.	*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.*
	Anno 1749.	
Morand.	25 *Sept.* De vulneribus capitis.	Louis.
	Anno 1750.	
Andouillé.	14 *Maii* De thoracis vulneribus.	Fournier.
Hevin.	2 *Jul.* De vulneribus sclopetariorum.	Bordenave.
Dubertrand. 1[us]	3 *Aug.* De femorum & crurum resectione, gangrænæ causâ.	Brassant.
Jaller.	25 *Sept.* De herniâ incarceratâ.	Disdier.
Ruffel.	23 *Nov.* De ani fistulis.	Delaroche.
Simon.	24 *Dec.* De anevrysmate.	Mothereau.
	Anno 1751.	
Silvy.	16 *Jan.* De cancro mammario.	Amy.
Ravenet.	31 *Jul* De phimosi & paraphimosi.	Vermond 1[us].
Bordenave	7 *Aug.* De suffusione.	Sue 1[us].
Genti.	30 *Oct.* De panaritio.	Fabre.
Disdier.	13 *Nov.* De cruris fracturâ.	Sereis.
Gervais.	31 *Dec.* De variis abdominis vulneribus.	Bertrand.

A ij

Præſides.		POSITIONES AGITATÆ.	*Candidati.*	Tomus 1
		Anno 1752.		
Amy.	20 *Maii*	De exomphalo.	Gabon.	61
De la Faye.	30	De partu non naturali & contra naturam.	Sabatier.	65
Dubertrand 1[us]	15 *Julii.*	De teſtium amputatione.	Sorbier.	73
Louis.	14 *Aug.*	De oſſium inflammatione & carie.	Try.	81
Baſſuel.	18	De narium polypo.	Cadet.	85
Delaroche.	19 *Sept.*	De graviditate & partu.	Thevenot 1[us].	93
Sabatier.	22	De Bronchotomiâ.	Buſnel.	101
Fabre.	26	De viarum lacrymalium morbis.	Toulhay.	107
Mothereau,	3 *Oct.*	De labro leporino.	Berard. (Thevenot (bis))	111
Diſdier.	17	De hæmorrhoidibus.	Dupuid.	117
Morand.	30	De urinæ retentione.	Braſdor.	121
		Anno 1753.		
Diſdier.	17 *Feb.*	De femoris cum tibiâ ancyloſi.	Souque.	129
Ruffel.	10 *Julii.*	De bubone venereo.	Ruffel 2[us].	133
Hevin. 1[us].	27	De uteri polypo.	Lachaud.	141
Dubertrand. 1[us].	30	De vulneribus in genere.	Lelaumier.	149
Braſdor.	3 *Aug.*	De Scirrho.	Le Doux 2[us].	157
Froment.	4	De humeri luxatione.	Duvigneau.	161
Bordenave.	13	De inflammatione	Gourſaud.	165
Sabatier.	28 *Sept.*	De variis methodis calculi è veſicâ extrahendi.	Berthe.	173
Andouillé.	2 *Oct.*	De contuſionibus.	Louſtaunau.	181
Fabre.	24 *Nov.*	De hepatis abſceſſibus.	Leſne.	189
Sabatier.	29 *Dec.*	De luxationibus in genere.	Lagrave.	195
Diſdier.	31	De calculo in cyſtide felleâ.	Helie.	201
		Anno 1754.		
Ra[illegible]et.	28 *Junii.*	De claviculæ fracturâ.	Gayat.	207
Sabatier.	22 *Julii.*	De maxillæ inferioris luxatione.	Dumont.	211
Bordenave.	26	De calculo renali.	Maſquelier.	217
Dubertrand 1[us].	19 *Aug.*	De hydrocele.	De Penne.	225
Sabatier.	10 *Sept.*	De coſtarum fracturis.	Vermond. 2[us].	233
Diſdier.	20	De pedis diſtorſione.	Oſmont.	237
Louis.	13 *Dec.*	De partium externarum, generationi inſervientium in mulieribus, naturali, vitioſâ & morboſâ diſpoſitione. *	Chaupin.	241
Diſdier.	31 *Dec.*	De fracturâ rotulæ.	Cocquerel. (alter [illegible])	265

*Hæc diſſertatio, ſupremi Senatûs Pariſienſis juſſu ſuppreſſa, non propugnata fuit. Alia, anno ſequenti, die verò decimâ quintâ Septembris, propugnata fuit, ut infrà videre eſt.

Pag. 307

Præſides.		*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.*	Tomus
		Anno 1755.		
Jallet.	8 *April.*	De morbis penis.	De Lyvernette.	269
Sauré.	11	De ſectione frenuli linguæ.	Dubois.	275
Bordenave.	28 *Julii.*	De vulneribus capitis & de venarum ſectionis uſu ad illorum curationem.	Malot.	285
Diſdier.	13 *Sept.*	De colli femoris fracturâ.	Hérardin.	303
Louis.	15	De ventriculi & lienis morbis chirurgicis.	Chaupin.	307
Sabatier.	15 *Nov.*	De vulnerum hæmorrhagiis.	Bourgarel.	325
Braſdor.	16 *Dec.*	De tendinis Achillei rupturâ.	Thomas.	337
		Anno 1756.		
Ravenet.	16 *Jan.*	De ovariorum hydrope.	Lebas.	343
Lebas.	17 *Maii.*	De prolapſu & compreſſione funiculi umbilicalis in partu.	Flambe.	351
Diſdier.	30 *Oct.*	De diaſtaſi fibulæ cum tibiâ in articulatione pedis.	Ballay.	355
		Anno 1757.		
Andouillé.	14 *Jan.*	De cataractâ.	Tenon.	359
Lelaumier.	30 *Julii.*	De parotidibus.	Daviel.	393
Sabatier.	2 *Sept.*	De herniâ incarceratâ.		
Lebas.	3 *Sept.*	Utrùm cataractæ tutior extractio forficum ope.	Picqué.	377
			Coſte 1us.	385
Baſſuel.	15	De hypopio.	Le Maire.	413
Sabatier.	22 *Oct.*	De cyſtis felleæ tumoribus.	Gueret.	425
Sabatier.	31 *Dec.*	De omphalocele.	Pipelet 2us.	433
		Anno 1758.		
Lebas.	25 *Mart.*	De aponevroſis tendiniſque læſione in venæ ſectione brachii.	Bertholet 1us.	437
Lebas.	23 *Jun.*	De uteri gangrænâ & ſphacelo.	Camus.	443
Sabatier.	4 *Oct.*	De uterinis prægnantium hæmorrhagiis.	Garre.	447
Jallet.	27 *Nov.*	De aſcite.	La Taſte.	455
Lelaumier.	30 Dec.	De utero inverſo. *	Deleurye.	463

* Hæc diſſertatio ſupremi Senatûs Pariſienſis juſſu ſuppreſſa, non propugnata fuit. Hujus tantùm Synopſis, ipſo die typis impreſſa, propugnata fuit.

Præsides.		*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.*	Tomus 1
		Anno 1759.		
Lelaumier.	31 *Aug.*	De methodis amputandi brachium in articulo.	Poyet.	467
Disdier.	7 *Sept.*	De fracturis in genere & speciatim de maxillæ inferioris fracturâ.	Cosson.	499
Busnel.	8 *Oct.*	De hydrocele,	Mertrud 1us.	503
Sabatier.	13	De variis cataractam extrahendi modis.	Martin 1us.	511
		Anno 1760.		
Disdier.	26 *Jan.*	De uteri procidentiâ.	Dejean.	521
Lelaumier.	12 *Jul.*	De dentium carie.	Beaupreau.	525
Garre.	12 *Sept.*	De empyemate.	Piet.	535
Mertrud 1us.	30	De patellæ fracturâ.	Gilles.	543
Lelaumier.	17 *Oct.*	De cauterio.	De Cheverry.	547
Bordenave.	13 *Dec.*	De effusione intrà abdomen, vulneratis partibus contentis.	Levacher.	553
		Anno 1761.		
Mertrud. 1us.	17 *Jan.*	De panaritio.	Bonnaud.	561
Levacher.	24 *Jul.*	De variis patellæ luxationibus.	Picquet.	569
Brasdor.	14 *Aug.*	De ani abscessu.	Debalz.	577
Mertrud. 1us.	10 *Oct.*	De sterni fracturâ.	Rojare.	581
Mertrud. 1us.	24 *Oct.*	De humeri fracturâ simplici.	Leger 2us.	585
		Anno 1762.		
Le vacher.	17 *April.*	De fracturâ cranii, quæ dicitur contra-fissura.	Sautereau.	589
Brasdor.	28 *Aug.*	De ani fistulâ.	Majault.	597
Lelaumier.	25 *Sept.*	De coccygis dimotione.	Dupont.	601
Lelaumier.	16 *Oct.*	De uteri obliquitate.	Frigard.	609
Bordenave.	23	De varicibus.	De Bauve.	617
Lebas.	20 *Nov.*	De femoris fracturâ.	Cervenon.	625
		Anno 1763.		
Garre.	26 *Feb.*	De ossis exsuperantiâ post femoris amputationem.	Valentin.	637
Mertrud. 1us.	8 *Jul.*	De variis in perinæo fistulis.	Allouel 2us.	645
Sabatier.	9	De encephalocele seu herniâ cerebri.	Ferrand.	653
Lelaumier.	23 *Jul.*	De fracturâ pollicis in manu.	Coste 2us.	665
Bordenave.	13 *Aug.*	De intumescentiâ partium in primis vulnerum sclopetariorum instantibus.	Dufouart 2us.	677

Præsides.		POSITIONES AGITATÆ.	*Candidati.*	Tomus
Levacher.	17 *Sept.*	De sectione Cæsareâ.	Sue 2us.	685
Bordenave.	24	De corporibus extraneis intrà œsophagum hærentibus.	Destremeau.	701
Lelaumier.	26 *Nov.*	De fracturâ nasi.	Capdeville.	711
Disdier.	24 *Dec.*	De manûs luxatione.	Fromont.	719
		Anno 1764.		Tomus
Simon.	10 *Mart.*	De raro suturarum usu.	Arrachart 2us.	723
Levacher.	17	De læsione aponevroseon.	Desnoues.	731
Bordenave.	22 *Sept.*	De luxationibus.	Guyenot.	739
Disdier.	28	De costarum fracturâ.	Burgaliere.	747
Louis.	24 *Nov.*	De sectione cæsareâ.	David.	751
		Anno 1765.		
Simon.	1 *Jun.*	De morbis linguæ.	Lassus.	763
Bordenave.	8	De vesicæ paracenthesi.	Lamblot.	781
Bordenave.	7 *Sept.*	De œdemate.	Lemonnier.	789
Levacher.	14	De ani imperforatione.	Didier 1us.	797
Lassus.	5 *Oct.*	De naso fracto.	Tallendier de la Bussière.	805
			Robin.	813
Bordenave.	29 *Nov.*	De anthrace.	Courtin.	825
Ferrand.	30 *Dec.*	De carie ossium.		
		Anno 1766.		
Sue 2us.	31 *Maii.*	De staphylomate.	Dubertrand 2us.	833
Ferrand.	28 *Jun.*	De labro leporino.	Menager.	855
Ferrand.	29 *Aug.*	De variis hæmorrhagiæ sistendæ methodis.	Moreau 2us.	863
Dumont.	30	De tendinis bicipitis læsione.	Robin de la Voisiniere.	875
Dumont.	6 *Sept.*	De calculo urinario extrà urinarum vias.	Fargeix.	883
Levacher.	13	De cataractâ novâ ratione extrahendâ.	Coutouly.	891
Mertrud 1us.	4 *Oct.*	De fracturâ cruris.	Papillon.	899
Disdier.	4 *Nov.*	De abscessibus & fistulis ab urinæ fluxu impedito productis.	Devilliers.	907
Lassus.	20 *Dec.*	De fracturâ maxillæ inferioris.	Cabany.	915
Levacher.	30	De fracturâ claviculæ.	Gascq.	923
			Lamblot (bis)	
		Anno 1767.		
Levacher.	24 *Oct.*	De dentitionis accidentibus.	Cabany / Brun.	929
Dumont.	12 *Dec.*	De fracturis.	Babel.	945

Præsides.		*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.* Tomus	2[us]
		Anno 1768.		
Louis.	6 *Aug.*	De bronchotomiâ.	Peyrilhe.	9[illegible]
Ferrand.	27	De labiorum cancro.	Dujardin.	975
Disdier.	22 *Oct.*	De vulneribus cum amissâ substantiâ.	Lescure.	983
Disdier.	3 *Dec.*	De claviculæ fracturâ.	Leger 2[us].	997
		Anno 1769.		
Louis.	1 *Julii.*	De methodi Hawkinsianæ in calculosorum sectione præstantiâ.	Faguer 1[us].	1007
		Anno 1770.		
Mertrud. 1[us].	7 *Apr.*	De calculo renali.	Colon 1[us].	1023
Dumont.	21	De exostosi.	Allan.	1031
Lassus.	2 *Jun.*	De emphysemate.	Gouilliart.	1039
Bordenave.	30	De exfoliatione ossium præcavendâ vel accelerandâ.	Streck.	1049
Ferrand.	21 *Julii.*	De læsionibus capitis per ictus repercussos, quos resonitus vocant.	Chopart.	1061
Sue 2[us].	1 *Sept.*	De coccygis luxatione.	Come.	1081
Disdier.	31 *Dec.*	De diastasi.	Colon 2[us].	1101
		Anno 1771.		
Bordenave.	6 *Julii.*	De fracturâ colli femoris.	Rufin.	1109
Ferrand.	17 *Aug.*	De labro leporino.	Viany.	1119
Bordenave.	14 *Sept.*	De hydrocele per injectionem curandâ.	Jousseaume.	1121
Dubertrand 1[us].	22 *Dec.*	Dissertatio de partu viribus maternis absoluto. *	Solayres.	1139
Chopart.	30	De uteri prolapsu.	Millot.	1149
		Anno 1772.		
Allan.	11 *Apr.*	De methodo quamdam partûs præternaturalis speciem in naturalem convertendi forcipis ope.	Dufour.	1157
Botentuit 1[us].	18 *Julii.*	De fracturis.	Botentuit 2[us].	1169
Chopart.	1 *Aug.*	De ani fistulâ.	Deschamps.	1175
Ferrand.	3 *Oct.*	De variis lithotomiæ methodis.	Dubut.	1187

* Hæc dissertatio non propugnata fuit, ejusdem auctore paucis diebus ante cooptationis diem vitâ defuncto.

Præsides.	POSITIONES AGITATÆ.	*Candidati.*	Comm...
	Anno 1773.		
Sabatier.	13 *Feb.* De poplitis anevryfmate.	Caron.	1197
Sue 2us.	4 *Sept.* De panaritio.	Delaforeſt 2us.	1205
	Anno 1774.		
Botentuit 2us.	11 *Jun.* An in graviditate, partu, & poſt partum balnea?	Lauverjat.	1221
Bordenave.	23 *Jul.* De ſcirrho.	Delaizé.	1237
Sue 2us	6 *Aug.* De ſpinâ ventoſâ.	Favier.	1249
Bordenave.	3 *Sept.* De abſceſſu abdominis & effuſione ab eroſione vermium.	Noel.	1261
Sue 2us.	25 *Oct.* De exoſtoſi.	Delort.	1269
	Anno 1775.		
Diſdier.	8 *April.* De tranverſis juguli vulneribus.	Bouſquet 1us.	1277
Dubertrand 1us.	27 *Maii.* An antiquiori deligatione, poſt femoris amputationem, alia præſtantior?	Baget 2us.	1285
Allouel 2us.	15 & 21 *Jul.* An patellæ tranſversìm fractura ſanabilis? De patellæ fracturâ. *	Didier 2us.	1293
Chopart.	22 *Jul.* De dentium vitiosè poſitorum curatione.	Dubois Foucou	1313
Louis.	22 De causâ mortis ſubmerſorum, eorumque ad vitam, auxiliis chirurgicis, revocatione.	Martin 2us.	1325
Allan.	26 *Aug.* De palpebrarum ulceribus.	Becquet.	1341
Sue 2us. vices gerens M. Laſſus.	21 *Oct.* De herniâ inguinali congenitâ.	Pelletan.	1349
Sue 2us.	30 *Oct.* An in articulatione femoris cum tibiâ amputatio ſit aliquandò celebranda?	Naury.	1361
Lebas.	10 *Nov.* De partu naturali.	Deſormeaux.*	1383
	Anno 1776.		
Louis.	31 *Aug.* De calculo veſicæ urinariæ eoque extrahendo, præviâ ſectione ope inſtrumenti Hawkynſiani emendati.	Default. **	1391

* Superior theſis Collegii juſſu ſuppreſſa fuit.

** Primus M. Deſault actum publicum in novis ſcholis propugnavit.

Præsides		*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.*	Tomus 2us
Chopart.	14 *Sept.*	De necrosi ossium.	Robert.	1413
Botentuit 2us.	5 *Oct.*	De ulceribus cum carie.	Mazure.	1421
Sue 2us.	26	An calculi vesicæ extractio sit aliquandò procrastinanda ?	Maret.	1429
Devilliers.	5 *Nov.*	An in partu, propter angustiam pelvis, impossibili, symphysis ossium pubis secanda ?	Baudeloque 1us.	1445
Sue 1us.	30 *Dec.*	De variis inguinali in enterocele strangulationum speciebus.	Traisnel. *	1491
		Anno 1778.		
Bordenave.	11 *Jul.*	An in fracturis artuum graviter complicatis, illicò amputatio celebranda, vel procrastinanda ?	Hevin 2us.	1477
Sue 2us.	25 *Jul.*	De partu.	Pean 2us.	1461
Sue 2us.	1 *Aug.*	De cystocele inguinali.	Bertholet 2us.	1499
Peyrilhe.	22	De paracenthesi uretræ in ischuriâ pertinaci.	Leger 3us.	1509
Botentuit 2us.	29 *Aug.*	De luxatione humeri.	Cezerac.	1517
Piet.	1 *Sept.*	An pueri capitis è trunco divulsi & in utero retenti naturæ viribus expulsio committenda ?	Maugras.	1529
Chopart.	5	De meatûs auditorii & tympani vitiis.	Petitbeau.	1537
		Anno 1780.	Tomus	3us
Ferrand.	28 *Jul.*	De præstantiâ ligaturæ ad compescendam hæmorrhagiam, vulneratis majoribus artuum vasis.	Lhéritier.	1549
Bordenave.	5 *Aug.*	De periculo caulticorum in herniis curandis.	Auvity.	1565
		Anno 1781.		
Sue 2us.	26 *Maii.*	De phimosi.	Carboué.	1581
Peyrilhe.	16 *Jun.*	De œsophagotomiâ.	Sue 3us.	1595
Sue 2us.	29 *Sept.*	De ambustione.	Sedillot 1us.	1601
Dubois-Foucou.	13 *Oct.*	De gingivarum excisione.	Andravi.	1625

* Novam suæ dissertationis cum nonnullis mutationibus editionem promulgavit M. *Traisnel.*

Præsides.		*POSITIONES AGITATÆ.*	*Candidati.*	Comm.
		Anno 1782.		
Chopart.	6 *April.*	De paraphimosi.	Soupé.	1633
Devilliers.	13	De transversâ patellæ fracturâ.	Marchais.	1641
Allan.	15 *Jun.*	De rupto in partu utero.	By.	1649
Sue 2us.	17	De maxillæ inferioris luxatione.	Gaultier de Claubry.	1663
Piet.	18	De fractâ femoris ossis cervice.	Bousquet 1us.	1671
Faguer 1us.	29 *Jul.*	De lue vereneâ in recens natis.	Faguer 2us.	1683
Devilliers.	24 *Aug.*	De fracto corpore humeri.	Girard.	1711
Piet.	30	De hæmorrhagiis uterinis in prægnantibus.	Forestier.	1719
Botentuit 2us.	31	De fractâ fibulâ.	Quique.	1731
Ferrand.	30 *Sept.*	De labiorum cancro.	Monier.	1739
Sue 2us.	16 *Nov.*	De jugulo luxato.	Gardanne-Du port.	1747
Lauverjat.	30 *Dec.*	De partu præmaturo.	Le Maître.	1763
Botentuit 2us.	31	De fracturâ claviculæ.	Dailliez.	1779
		Anno 1783.		
Botentuit 2us.	17 *Maii.*	An post luxationem pedis, fracturâ & vulnere complicatam, amputatio sit semper celebranda?	André.	1789
Botentuit 2us.	31	De secundinis non citiùs extrahendis.	Thevenot 2us.	1801
Sue 2us.	9 *Aug.*	De thoracis vulneribus ense inflictis.	1. Sassard.	1821
Auvity.	25 *Oct.*	De fracturâ costarum.	2. Laborde.	1853
		Anno 1784.		
Botentuit 2us.	4 *Jun.*	De ulcusculis venereis quæ balano præputioque insident.	Dubois.	1865
Botentuit 2us.	17 *Jul.*	An completa inferioris maxillæ luxatio non reducta, sit semper intrà decem dies lethalis?	Champenois.	1873
Botentuit 2us.	11 *Sept.*	De poplitis anevrysmate.	Tillaye.	1885
Botentuit 2us.	23 *Oct.*	De utero gravido, tum antrorsùm tum retrorsùm verso.	Baudelocque 2us	1897
André.	11 *Dec.*	De varis & valgis.	Lafond.	1917
Sue 2us.	18	De contusione.	Cathelot.	1931
		Anno 1785.		
Sue 2us.	4 *Jun.*	De hydro-thorace.	Burard.	1941
Garre.	27 *Aug.*	De perfectâ inguinalis herniæ simplicis curatione.	Le Rouge.	1957

Præsides.	POSITIONES AGITATÆ.	*Candidati.*	Tom. 3
Sue 2us.	24 *Sept.* De brachii inferioris fracturâ.	Fossiat.	1973
Auvity.	24 *Dec.* De bubone venereo.	Bonjour.	1983
	Anno 1786.		
Sue 2us.	18 *Mart.* De rupturâ musculari.	Sedillot 2us.	1991
Louis.	8 *Apr.* De ecchymosi & suggillatione accuratiùs distinguendis.	Mertrud 2us.	2003
Guyenot.	12 *Maii.* De capitis humeri luxatione & colli ejusdem fracturâ simultaneâ.	Gallée.	2035
Botentuit 2us.	27 De pernionibus.	Poisson.	2045
Le Maître.	10 *Jun.* De hydrocele ejusque speciebus variis.	Bobilier.	2057
Chopart.	12 De anevrysmate varicoso.	Duval 2us.	2073
Botentuit 2us.	27 De fracturâ olecranii.	Biziou.	2085
Arrachart. 2us.	15 *Jul.* De lapsu palpebræ superioris.	Arrachart 3us.	2103
Sue 2us.	21 *Jul.* De fibulæ fracturâ.	Gratereau.	2111
Gallée.	5 *Aug.* De secundinarum ab utero expulsione.	Eclancher.	2119
Louis.	18 De vomituum diversis speciebus accuratiùs distinguendis.	Pipelet 3us.	2131
Botentuit 2us.	9 *Sept.* De varicibus.	Coquart.	2155
Sue 2us.	26 An in fracturis curandis deligatio stricta, peculiari modo instituta, sit præstantantior?	Beauduin.	2169
Sue 2us.	29 *Sept.* De pernionibus.	Berrut.	2193
Sue 2us.	30 *Nov.* De sterni trepanatione.	Colon 3us.	2221
Devilliers.	31 De oculo extirpando.	Girardeau.	2233

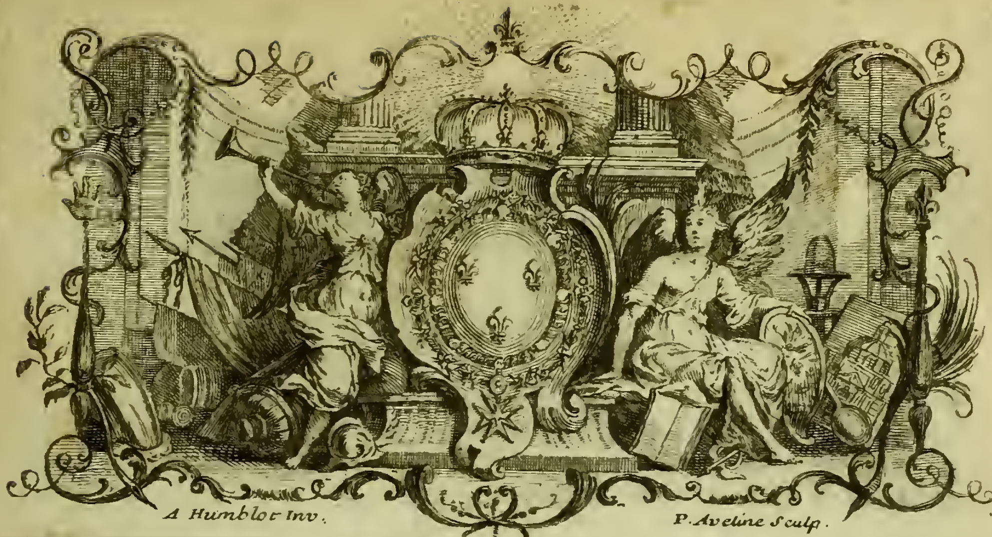
~~FINIS.~~

Proximè sequitur series paginâ sequenti 13

1787

Peyrilhe Apr De Fracta Clavicula. Dubois 1
Sue. Jun. De Fractura Scapulæ Adoue 2
Bottentuit Jun. De Canula Rebeyrol 3
16 Juill. De Radii dimotione Boulay 4
Sue Nov De Partu gemellar Guilbert 5
Bottentuit Jul 1788 De enterocele Perin 6
16 Jul De abscessu Michaud 7
16 Aug De Catheteris Fiefuet 8
16 Sept De Pessariis Paradise 9
Lauverjat Dec De abscessu Linguæ Bodin 10
Guyenot Jun 1789 De Lithotomia Evrat 11
Jul De Lato [illegible] Beaumarchef 12

Louis – Sept. De Fractura Postorum - Rotella 14
Auvity Oct. De aphthis — Huttin 15

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ANATOMIA corporis humani partium, figuram, ſitum, connexiones, actionem & uſus inveſtigat. Structuræ partium cognitio accurata, & qualis Chirurgum decet, cadaverum diſſectione acquirenda. In nudâ & ſimplici partium contemplatione Chirurgus conquieſcet nuſquàm: cùm enim affectæ partis indicia ex actione læſâ, tanquam fonte præcipuo, hauriantur; partium actiones rimari debet, ut affectus quibus contra naturam ſunt obnoxiæ faciliùs agnoſcat.

INTER varias corporis humani diviſiones, quæ illud in

truncum & artus partitur, hæc præ cæteris laudatur & præfertur. Trunci tres ſunt partes, ſive principales regiones, caput, thorax, & infimus venter. De vulneribus capitis acturus, partes tantùm quæ ad ea cognoſcenda & curanda prorsùs ſunt neceſſariæ, perluſtrandas habeo.

SUPERIOR corporis regio quæ vertice & primâ vertebrâ circumſcribitur, latiore & communi acceptione Caput appellatur. In duas partes, unam capillatam & alteram glabram, quæ facies eſt, dividitur. Strictiori ſenſu, caput ab *Hippocrate* propugnaculum ac domicilium cerebri dicitur; à *Celſo*, quæ ſola pars capillis tecta eſt, capitis nomine inſignitur.

CAPITIS partes aliæ ſunt externæ, aliæ internæ, ſive continentes & contentæ. Continentium prima occurrit, craſſiori cooperta epidermide cutis piloſa: huic antrorſum, frontales; à tergo, occipitales; ut ab iis moveatur: & à lateribus, temporales ſubjacent muſculi.

CRANIUM octo oſſibus, per ſuturas, ſeu pectinatim aut more dentatæ ſerræ commiſſis, componitur. Suturarum ſitum operæ pretium eſt perfectè cognoſcere; ſuturas enim in capitis læſione erroris ſibi anſam fuiſſe, ipſe fatetur *Hippocrates*.

GNARIS minùs, aut minùs intentis fucum facere poſſunt quæ inter cranii ſuturas collocata quandoque reperiuntur oſſicula; quæve Wormiana, à Wormio, qui primus eorum obſervator à quibuſdam perhibetur, ſunt denominata.

PLURIMA de ſuturarum uſibus, ab antiquioribus rei Anatomicæ peritis, excogitata ſunt. Cerebrum expurgatione indigere, & ſuturas cerebri fuliginum liberæ tranſpirationi inſervire; experientiâ (ut ipſi credebant) annuente, aſſeverare non dubitarunt. Faciliorem quidem, inter cætera, fieri fœtûs eductionem, à membranosâ in locis ſuturarum connexione, conſtat; unde infantibus prodeſſe cranii ſuturas, eodem modo quo & aliis oſſibus epiphyſes, rationi & experientiæ conſona videtur opinio.

OSSA cranii, tabellâ duplici donata, intùs & extrinſecùs membranâ immediatè ſuccinguntur: ab unâquâquè vaſa proſi-

liunt, quæ intra geminas cranii laminas ſeſe inſinuant, meditullium interjectum, ſeu diploën, ad cranii nutritionem irrigatura. Membrana calvariam oſſeam exteriùs veſtiens, pericranium dicitur; quæ verò ſubſternitur, dura mater, ſeu dura-meninx nuncupatur.

De intimâ pericranii calvariæ adhæſione inter omnes conſtat; an verò adhæreat cranio dura mater, controvertitur. Neque, quantumvis hæcce lis facili negotio dirimenda videatur, alia eſt, pugnantium ſententiarum varietate, intricatior quæſtio.

Qui motum cerebri non imparem pulmonum actioni, ab aëris dilatantis ingreſſu, reſomniarunt neoterici; duram matrem numeroſiſſimis eſſe conflatam muſculis, inconſultâ naturâ, aſſerunt.

Firmissimè, in ſtatu naturali, omnibus & ſingulis alligatur cranii punctis dura mater (*a*): ac proinde cujuſcumque motus incapax. Ab ampliore oſſium cranii aperturâ, in detectâ durâ matre qui videtur motus, non ab ipſius membranæ ſtructurâ; nec quod multis probabile, ab arteriarum, quibus refertur, motu repetendus; ſed ipſius maſſæ cerebri, ab arteriarum majorum pulſatione, alternatim elevatæ ac depreſſæ, non immeritò adſcribetur.

Duplici tunicâ arctiori nexu compactâ, dura meninx componitur: altera externa oſſibus calvariæ contigua; altera interna candidior, aqueo humore tenuiſſimo oblita, variis in locis reduplicatur; ut cerebri dextram partem à ſiniſtrâ, cerebrum à cerebello ſejungat, & multiplices ſinus, ſeu rivos venarum vicarios, efformet.

Desecta detractâque craſſiori membranâ, conſpicua eſt pia mater ſeu pia meninx: hæc proprium eſt & immediatum cerebri velamen. Exteriorem ejus non modò tegit ſuperficiem, ſed in penitiores ejus pervadit receſſus. Cum eâ feruntur

(*a*) Quod quidem, Libro naturæ, cadaveris capite, aperto; Regiæ Scientiarum Academiæ Anatomicis, contrarium ex ſcriptorum auctoritate tenentibus, expoſuit Dominus Mery, dum viveret, è Regiâ Scientiarum Academiâ, Chirurgiæ Magiſter Pariſienſis & in Domo-Dei primarius.

arteriolæ cerebri ſubſtantiam permeantes.

Cerebrum, viſcus nobiliſſimum, ſedem animæ, (*a*) nervorum principium, & omnium corporis functionum primarium eſſe mobile, nemo non novit. Hìc mirabilem ejus ſtructuram, cavitates, protuberantias, concamerata atria, plexus labyrintheos, (*b*) helices &c. utpotè quæ minùs quoad uſum & actionem ſint cognita; & quæ minimè ad propoſitum noſtrum ducant, non contemplabimur.

EX CHIRURGIA.

Capitis vulnerum Ætiologia difficilis: hujus enim partis percuſſionum adeò diſpares eventus obſervantur, ut earum quæ graviores appareant, facili negotio interdùm ſanentur; quæ verò videantur leviores, lethales fiant.

Cutis cranii leviſſima ſunt vulnera: muſculi verò crotaphitis & pericranii læſiones, ſi minus rectè tractentur, graviores, eaſdem & lethalia ſubſequi ſolent ſymptomata.

Cranii ſolutæ unionis cauſa triplex diſtinguitur; inciſio perforatio, contuſio.

A cauſâ obtuſâ frangente & contundente ſolutæ continuitati in capite, diverſa à Græcis & Arabibus data ſunt nomina; ſed cùm indicationibus & curationi nihil omninò conferant, has denominationes viderint otioſi verborum indagatores. (*c*)

Certum & frequenti experientiâ, licet non conſtanti Chirurgiæ ſcriptorum omnium conſenſu, dari contrafiſſuras,

(*a*) Vid. Differt: à lugendo D. *de la Peyronie*, Chirurgo Regis Prim. in actis Regiæ Scientiarum Acad. ann. 1741.

(*b*) De quibus nova ſcripſit in Actis Regiæ Scient. Acad. ann. 1744. hujuſce Actûs Clariſſimus Præſes.

(*c*) His nominibus fruſtrà memoriam gravantibus, in Tractatu ſuo de Vulneribus Capitis rectè abſtinuit, *M. Rouhault* Victoris Amedei Regis Siciliæ conſiliarius & Chirurgus, Chirurgiæ in Univerſitate Taurinenſi profeſſor, in Chirurgiâ Magiſter Pariſienſis, è Regiâ Scientiarum Academiâ; qui, quondam Noſocomii Dicti *la Salpêtriere* per ſexennium, obtinendi Magiſterii cauſâ, fuerat Chirurgus primarius.

ſeu, fracturas à percuſſâ cranii parte, in locum non percuſſum.

Contrafissurarum tres eſſe ſpecies docent exercitatorum, (quibus maximè in Scientiâ Practicâ confidendum) obſervationes. Fiunt enim contrafiſſuræ; 1°. Tabulæ oſſis internæ à percuſſâ exteriore non fiſſâ: 2°. Binæ quandoquè oſſis lamellæ in parte quæ percuſſæ vicina eſt; 3°. Utriuſque etiam non rarò laminæ, in eâ cranii parte quæ percuſſæ ex diametro oppoſita eſt.

Læsionum capitis ſigna, alia fracturam cranii tantùm; aliqua læſionem cerebri, quædam materiam cerebrum vel meninges gravantem, indicant.

Cranii fracti ſigna, alia ſunt præſumptiva, alia ſenſibus obvia. Præſumptiva, minùs ab accidentibus, quàm à corporis lædentis naturâ, pondere, duritie, & à percutientis viribus, deſumuntur. Signa verè vera, tactu, vel viſu, vel utroquè manifeſtantur.

Judicatu minùs facilis cranii rima capillaris: ejus tamen dantur ſigna; inter quæ, efficax & indubitatum, poſt appoſitionem atramenti, ope ſcalpri, rimæ raſura.

Fractæ oſſis tabulæ interioris, illæſâ exteriore, ſigna judicio ſolùm præſumptivo notanda veniunt: & licet nulla ſint hujuſce fracturæ ſigna quæ ſenſibus occurrant, certum eſt tamen ab accidentibus peritum ſufficienter moneri Chirurgum; ut quandoque poſſit æger ſalvus fieri, ſi auxilia Artis, ritè, idoneoquè tempore, adhibeantur.

Ut fractura cranii, quæ ſine læſione cutis eſt, dignoſcatur; emplaſtra è cerâ, thure, ladano, terebinthinâ, aceto, farinâ fabarum, capiti admovenda; & in fracti cranii loco, ſi quis ſit, exſiccari, aſſerit *Bertapalia*. Ab hâc, vel aliâ ejuſdem virtutis Medicinâ, ſaniei fracturam indicaturæ collectionem fieri poſſe, experimentis mihi fuit comprobatum.

Si ſtatim à percuſſione ingruat ſopor lethargicus, quem febris, oculorum & faciei rubedo, &c. proximè comitentur, cerebrum commotum demonſtratur. Subſequente verò ſopore

lethargico, quem dolores capitis, ſomnolentia, vomitus, rigores præſertim & horrores præceſſerunt; manifeſtò indicatur meninges vel cerebrum à quâcumque materiâ lædi.

COMMOTIONI cerebri ab accidentibus primitivis deſignatæ, parciſſimâ victûs ratione, frequentioribuſque ſanguinis miſſionibus ſuccurritur. Supervenientia verò accidentia, cranii per trepanationem citiùs inſtituendâ perforatione, (niſi à pericranii inflammatione oriantur) emendanda.

FRACTURA cranii, etiamſi nulla ſint accidentia, non ſolùm cauſa ſed & ſignum trepanationem indicans, habeatur. Huic doctrinæ experientiam ſuffragari videre eſt in Actis Regiæ Chirurgorum Academiæ. Adverſantium dicteria, (*a*) ſanæ praxi minimè conſona, rationibus imò poſſe infirmari, teneo.

TREPANATIONEM abſque periculo multiplicari teſtantur, de oſſibus plenè nec non feliciter exemptis, obſervationes. Multiplicandæ autem trepanationis ratio, non ſemper ab extenſione fracturarum, nec à materiæ per trepanationem vacuandæ foco remotiore, videtur repetenda. Crebra verò inſtituenda ſemper in oſſibus pericranio ſimul & durâ matre valdè nudatis.

DETERGENDIS cerebri vulneribus, ratione materiæ educendæ, diverſa conveniunt remedia. Tenaces & glutinoſæ ſordes, uſu mellis roſati cum ſpiritu vini apprimè eliquantur. Sordium redundantem egeſtum, ſpeciem diſſolutæ & quaſi putrefactæ ſubſtantiæ cerebri præ ſe ferentem, augeri ab applicatione ſpiritûs vini, & oleis eſſentialibus balſamicis coërceri docent Illuſtriſſimi Domini DE LA PEYRONIE experimenta. (*b*)

IN oſſis trepanati curâ, laminæ plumbeæ ad duram matrem vel cerebrum intumeſcens reprimendum à *Belloſtio* accommodatæ, uſus videtur improbandus.

(*a*) In libro maledicè ſcripto cui titulus, *Remarques ſur les Mémoires de l'Académie Royale de Chirurgie.*

(*b*) Vid. Diſſert. de Vulner. cerebri à Domino Queſnay in Actis Reg. Chir. Acad.

Has positiones, DEO JUVANTE, & Præside M. SALVATORE MORAND Artium & Chirurgiæ Magistro, è Regiis Scientiarum Parisiensi & Londinensi Academiis &c. Regio Librorum Censore, Militarium Nosocomiorum Inspectore Generali, Regiæ Chirurg. Academ. olim Secretario & Directore, *tueri conabitur* ANTONIUS LOUIS, *Metensis, Artium Magister Mussi-Pontanus, Regiæ Chir. Acad. Socius, & Nosocomii Generalis Parisiensis, in domo dictâ* LA SALPESTRIERE, *Chirurgus Præcipuus.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

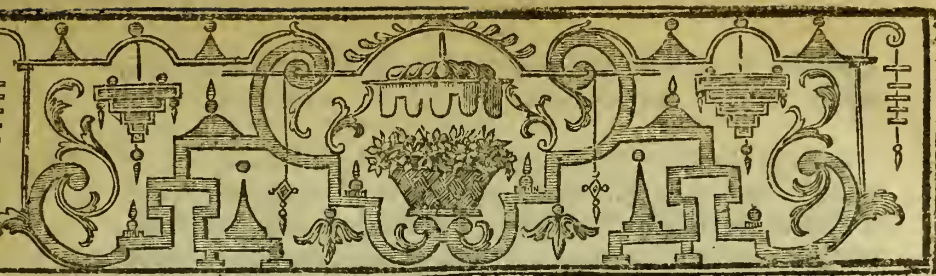
Die Jovis 25â Septembris à sesqui secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini 1749.

PRO ACTU PUBLICO

ET

SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1749.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ORPORIS humani ſtructuræ indagatio eſt Chirurgo adeò neceſſaria, ut nullos affectus apprimè cognoſcere, nulloſque morbos tutò curare poſſit, ſi Anatomiæ ignarus artem profiteri audeat. Ideò thoracis Anatomen exponemus, quia de hujus ventris partibus vulneratis in poſitionibus Chirurgicis agemus.

PECTUS, ſeu medius venter, eſt ea pars trunci, collum inter & abdomen ſita; cujus fines, anteriùs, ſternum & claviculæ; poſteriùs, dorſi vertebræ duodecim & ſcapulæ; à lateribus, coſtæ in veras & ſpurias diſtinctæ; inferiùs, ſeptum diaphragma dictum, circumſcribunt. Quæ partes unà cum muſculis pectoralibus, intercoſtalibus, ſerratis, & multis aliis, arcuatum fornicem, ſursùm anguſtiorem, deorsùm ampliorem, efficiunt, tegumentis communibus involutum. In parte anticâ, præcipuè in feminis, eminent mammæ quarum uſus in prægnantibus, puerperis & lactantibus potiſſimùm viget.

PECTORIS cavum pleurâ obducitur, duabus lamellis

conflatâ, quarum exterior ob adhæsionem cum partibus vicinis aspera, interior lævis & humore jugiter stillanti madida.

Pleura duplex: Quælibet singulum pulmonem continet & obtegit: ex utriusque conjunctione oritur mediastinum, quod thoracem secundùm longitudinem obliquè & inæqualiter bipartitur, undè cavitas dextra sinistrâ amplior. Sub sterni parte inferiori sibi mutuò accumbunt lamellæ mediastini; superiùs, interstitium, quo thymus excipitur, suppeditant; removentur posteriùs, & cameram cellulosam efformant, in quâ pericardium, cor, & vasa majora situm obtinent. Extrà pleuram, juxtà vertebras, pergunt œsophagus, ductus thoracicus, aorta, azygos.

Partes præcipuæ in pectore contentæ respirationi & sanguinis circulationi inserviunt. Respirationis organa sunt trachea & pulmones, mediantibus Diaphragmate, aliisque musculis inspiratoriis & Exspiratoriis. Circuitum sanguinis promovent cordis ventriculi, auriculæ, trabes carneæ, valvulæ, & vasa majora.

Respiratio in inspirationem & Exspirationem dividitur. In inspiratione ampliatur pectoris cavitas, pulmo dilatatur & ingreditur aër: egreditur in exspiratione, coarctato pectore & pulmone presso.

Motus Sanguinis circulatorius à vi contractili cordis & arteriarum pendet; unde sanguis à corde ad extimas usque corporis partes per arterias fertur, & ex his per venas ad cor reducitur.

EX CHIRURGIA.

Vulnera pectoris vulgò dicunt penetrantia, aut non penetrantia; Vulnera quæ pectoris cavum non attingunt, cutem, adipem, musculos, aut ossa lædunt. In vulneribus penetrantibus partes inclusæ graviùs leviùs-vè sauciantur, & majorem aut minorem sanguinis copiam extrà aut intrà pectus, pro vulneris situ & partis læsæ indole, effundunt, intactæ quandoque manent.

Repetenda non est vulnerum thoracis simplicitas aut complicatio, ex eo quod penetrent aut non penetrent, sed à

modo quo partes vulnerantur, & ab accidentibus : Vidimus enim vulnera partium continentium lethalia, dùm, pulmonibus enſe transfixis, intrà paucos dies ægri convaluerunt. Muſculorum externorum aponevroſes aut tendines ſecti ſœpè maxima inducunt accidentia. Quid non timendum eſſet de arteriæ intercoſtalis hemorragiâ, ſi deeſſent auxilia ex quibus Compreſſio Ligaturæ anteponenda videtur. *

VULNERUM thoracis cavum penetrantium, partium contentarum Læſionis, cruoris effuſi & ſuprà ſeptum collecti multa dantur ſigna ; obſcuriora, ſi ſeorsìm, certiora, ſi collectivè ſpectentur,

SI Via Vulneris ſit recta, Vulnus in cavum pectoris tranſire denotant cruor & aër cum ſibilo exiliens ; aër enim exterior ingreſſus, calore rare-factus, in inſpiratione cum impetu efflabitur, & candelæ flammulam Vulneri admotam extinguet, aut ſaltem dimovebit.

IN obliquo Vulnere ſæpè exitus aëri impeditur, & in membranam celluloſam ſubrepit, undè emphyſema. Quod, ſi Vulneris momento accidat & brevi temporis ſpatio mirum in modum augeatur, certò indicat læſos bronchiorum ramos ; ſecùs, ſignum penetrationis incertum.

AD exploranda pectoris Vulnera, à ſpecillo & aquæ tepidæ injectione, tanquam mediis inutilibus & noxiis prorsùs abſtineat Chirurgus.

CRUOR ſpumoſus è Vulnere erumpens, ſputa cruenta, ſpirandi difficultas, pulmonem læſum demonſtrant. Septum tranſverſum Vulneratum indicant, anhelitus, ſingultus, dolor acutus & profundus, labiorum motu ſpaſmodico ſtipante.

INGENS ſanguinis profluvium, animi deliquium, pulsûs exilitas, ſudores frigidi, cordis, Ventriculorum, auricularum, aut Majorum vaſorum ſolutam unionem ſignificant, proximamque mortem præſagiunt.

SANGUINIS effuſi in alterutrâ aut utrâque pectoris cavitate Collectio diverſis ſignis innoteſcit. Spiritus difficilis, decubitus moleſtior in latus ſanum, pondus in ſepto, & ſi major

* M. Bellocq è Regia Chirurg. Acad. torcular exiguum invenit ad ſiſtendam arteriæ intercoſtalis hemorragiam.

ſit ſanguinis copia, prominentia hypocondrii, coſtarum ſpuriarum diſtentio, in uno tantum latere coacervationem certò certiùs deſignant. Reſpiratio difficilior, frequentior Lipothymia, decubitus facilior in dorſum & in utrumque latus impoſſibilis, ſeptum graviori pondere obrutum, in utrâque cavitate ſanguinis collectionem probant.

VENÆ ſectionibus iteratis & tenui Victûs ratione accidentia debellanda & arcenda.

IN Emphyſemate Vulnus ampliandum.

COGNITA ſanguinis Collectione, per Vulnus ipſum, ſi Vulneris ſitus ſit commodior, ſanguis educendus : ſi per Vulnus elabi non poſſit, operatio Empyematis in loco electionis inſtituenda.

OPERATIONE celebratâ, raro deligandum Vulnus, turundam rejiciendam, faſciolam in Vulnus immitendam, injectiones primis diebus utiles, ſeriùs infeſtas, cenſemus.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & Præſide M. JOANNE-BAPTISTA-ANTONIO ANDOUILLE' Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Demonſtratore Regio, Scholæ Præpoſito & nuper Noſocomiorum Caſtrenſium & Regis exercitûs Chirurgo Primario, *tueri conabitur BONAVENTURA FOURNIER, Aquiſextanus, Artium Magiſter & Noſocomii Generalis Pariſienſis, in domo dictâ BICEIRE, Chirurgus Præcipuus.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

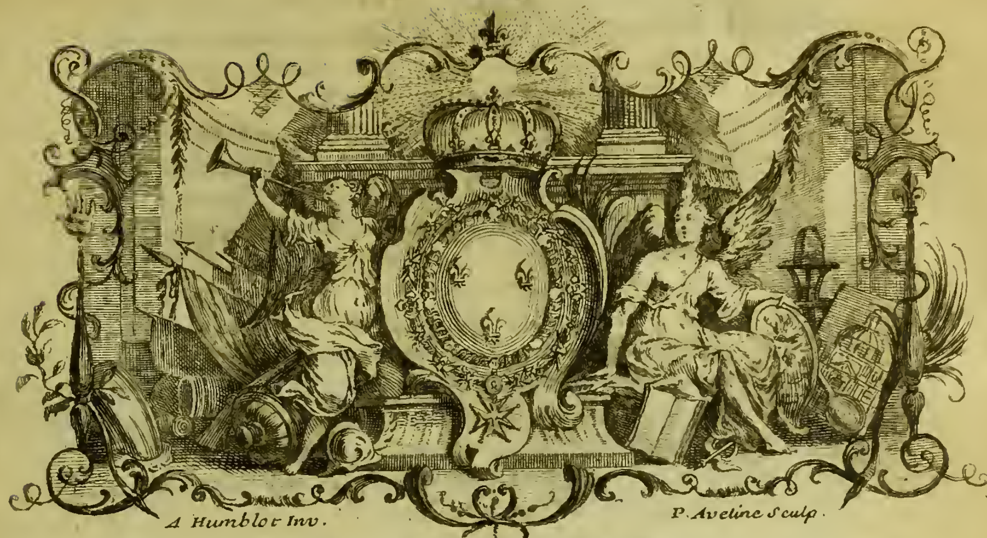
Die Jovis xiv. Maii à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO

ET

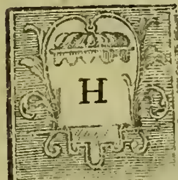
SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

UMANUM genus nondùm dira satis impugnabat malorum cohors, novas adhuc nec minùs inauditas nocendi vias, pulveris Pyrii, Tormentorum que Bellicorum inventione, ipsi sua suscitavit malè ingeniosa mens. Quot enim non edidere strages sæva hæc instrumenta ! Quot inde mala pullulavere ! Quàm ardua, Quàm que ampla laboribus nostris materies !

CUM verò illis vulneribus obnoxiæ jaceant omnes corporis partes, cùm que in illis curandis nihil, nisi Anatomiâ duce, tentari queat ; idcircò Chirurgum fugere non debent omnium partium figura, situs, connexiones, actiones & usus ; ideòque de illarum structurâ difficultates propositas, pro viribus solvere conabimur.

VULNERUM sclopetariorum indolem cognitu difficilem

judicant periti rerum æſtimatores ; interim eam ad colliſa referendam eſſe aſſerunt. Colliduntur quidem & atteruntur partes, nec comburuntur. Falſam hanc opinionem olim jam debellavit Paræus , huic que ferè omnes nunc aſſentiuntur.

Ex vulneribus ſclopeto inflictis nulla vel ſaltem pauca ſequitur ſanguinis profuſio , niſi fortè vena major aut arteria laceratæ fuerint, & etiam quandoquè in hoc caſu non effluit cruor.

Glandes è ſclopetis emiſſæ membrum ſæpè trajiciunt , nullo remanente corpore extraneo ; quædam corpora non nunquàm cum glandibus in partes intruduntur , & in illis hærent, ut veſtium fruſtula & alia, quanquam glandes exitum ſibi faciant ; deniquè glandes ipſæ nonnunquàm in partes non tranſfixas infiguntur. Quæ vulnera leviora aut graviora pro partibus læſis , & inſtrumenti lædentis naturâ.

Illa vulnera plurima comitatur accidentium ſeries ; in ipſo inſtanti vulneratæ partis hebetatio cùm frigoris quodam ſenſu , nullus vel obtuſus dolor , ſyncope , nervorum diſtentio ; Paulò poſt inſurgunt intumeſcentia, inflammatio, Febris, dolores acutiſſimi, abſceſſus , ingurgitatio, gangræna, ſi funeſtis illis malis non occurratur.

Præterea magni momenti nobis videtur annotare partes colliſas commoveri, ſæpè que à læſione nervorum ſtrangulari ; ex quibus ſtupor inducitur , partium actio debilitatur, ſuffocatur quandoquè ; unde gangrænæ plerùmque cauſa. Ad hæc referendæ ſunt venenatæ illorum vulnerum qualitates ab antiquis decantatæ.

Circa curationem valdè diverſa eſt auctorum ſententia. Sua cuique ætati fuit opinio ; ſed præ cæteris illa vulnera amplianda , & ſuppurationem promovendam cenſemus.

Ampliatum vulnus explorandum ; educenda extranea , ſi quæ ſint , niſi profundiùs immergantur, aut arteriarum viciniam occupent ; nec remediis ſuppurantibus hoc opus committendum.

Si vulnus membrum trajiciat , tunc intrà vulneris oras linteolum cæſitium ſeu ſetaceum utile probatur.

In primis deligationibus, niſi adſit putredinis timor, aquæ-vitæ uſum noxium putamus.

Si contusa sit ossium substantia, & eorum superficies longè denudetur, amotis tegumentis, adhibenda præ cæteris Belloștii methodus.

Glandes in eorum substantiâ infixæ terebratione in vicinis celebratâ eleventur & ejiciantur.

Ossa fracta, assulis illicò solutis & ablatis, in statu naturali, quantùm fieri potest, reponantur. * Quæ si cautè tractet Chirurgus artis suæ peritiâ vitam, membris incolumibus, plurimis restituet.

Si ossa aut articuli diffringantur & atterantur, in amputationis morâ periculum.

Quibus caput percutitur, his fit vulgò vel commotio, vel fractura; in his-ce fracturis plerùmque vicina ossis percussi, plerùmque lamella tantùm vitrea, resistente externâ ut vidimus franguntur, & frequentiorem terebrationem suademus.

Grave periculum habent vulnera quæ Thoracem aut Abdomen penetraverunt, propter effusionis, & gangrænæ timorem. Plurimos tamen sanatos fuisse constat experientiâ, præcipuè si effusis materiis naturâ aut arte exitus concilietur.

Vulnera Tormentorum Bellicorum globis aut Bombæ fragmentis inflicta semper gravia, sæpissimè lethalia, non solùm propter partium attritionem, sed & propter commotionem quam partes attritæ & vicinæ, plerùmque etiam totum corpus patiuntur.

Tanta vi, tantâ que pernicitate feruntur globi è tormentis emissi, ut aliquandò, licet partem non attingant, totam solidorum subjacentem texturam vehementer commotam, illæsâ ut plurimùm cute, destruant. In ejusmodi vulneratis Ecchymosis tantùm apparet cum fluctuatione quâdam, cutis tenax & indurata difficilè secatur, tumor aperitur, & mox effluit liquor vini turbidi fæces repræsentans, carnes ita attritæ sunt, ut vix appareat earum vestigium, & ossa periosteo ipso denudata, imò fracta aliquandò conspiciuntur. Tu-

* M. de la Faye Pro-Demonstrator Regius, & è Reg. Chirur. Academiâ, Machinam invenit per utilem, cujus ope artuum ossa in statu reposita, firmiter ita retinentur, ut æger è loco in locum possit deferri. Quod in exercitibus plurima affert commoda.

mor autem ille ſtatìm aperiendus, alioquin immineret gangræna.

Tentanda, Necroſi non urgente, reſolutio, ad quam potiſſimùm conferunt larga ſanguinis miſſio, fomenta penetrantia, & reſolventia inter quæ præſtò ſunt ſal ammoniacum aquâ vitæ ſolutum, & præſertìm aqua communis ſale marino ſatiata; hujus præſtantiſſimum effectum teſtari poſſunt qui caſtra nobiscum ſunt ſecuti.

Experientiâ conſtat graviſſima ex commotione oriri mala, & in duobus vulneribus ejuſdem naturæ, & eidem parti inflictis non idem eventus, & ratione commotionis cujus quantitas determinari non poteſt, & ratione ſyſtematis nervoſi in variis hominibus diverſæ indolis. Unde quibus membra à gravi commotione ſtupefacta ingurgitantur, his rarò proſunt inciſiones.

Cur cæteris paribus illi ſanentur, dùm hi gravioribus obruti accidentibus moriantur, non mirum. Ex argumentis allatis in promptu cauſa eſt.

Has poſitiones, Deo juvante, & Præſide M. Prudentio Hevin Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Sereniſſimæ Delphinæ Chirurgo Primario, Demonſtratore Regio, Academiarum Stocholmienſis & Lugdunenſis Socio, *tueri conabitur* Tussanus Bordenave *Pariſinus, in almâ univerſitate Pariſienſi Artium liberalium Magiſter.*

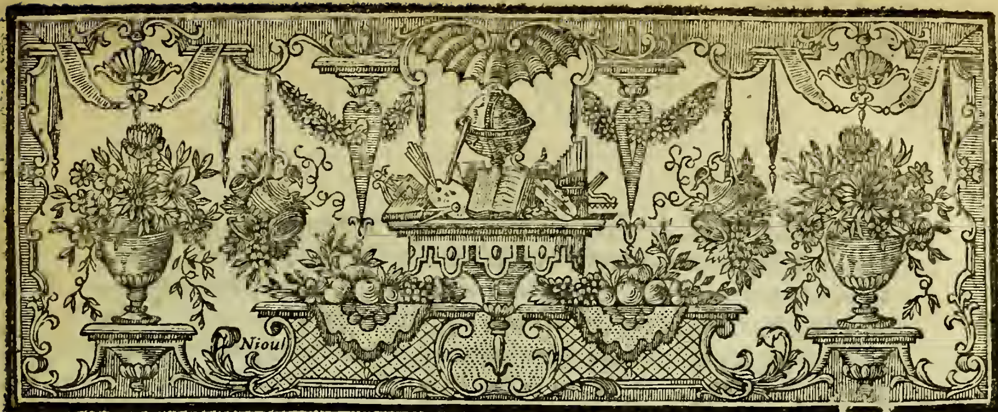
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Jovis ij Julii à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delacuette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

RO diverso sexu, varii morbi. Non tantùm exquisitâ & concinnâ corporis dispositione, oris venustate, morum leporibus, societatis amœnitate, à maribus discrepat sexus amabilis; hunc quoque debiliorem impugnat peculiaris morborum cohors, ipsisque in partibus, generationis mysterio dicatis, fato quodam ineluctabili, propriam frequentiùs constituit sedem. Graviora inter hæc mala, quibus sors atra premit femineum genus, uteri Polypus meritò annumerandus. Hujusce morbi descriptioni Anatomicam Muliebrium expositionem præmittere juvat.

EX ANATOMIA.

I.

INTERNA & externa ritè censentur Mulierum genitalia. Hæc citrà sectionem facilè conspicienda ; Nempè Pubes, Monticulus veneris, Labia, Frænulum, Vulva, Scapha, Perinæum, Nymphæ, Carunculæ myrtiformes, Clitoridis extremum, Urethræ Vaginæque orificia. Harum-ce partium descriptioni, utpote inutili, nostroque instituto minùs necessariæ supersedemus.

I I.

CÆTERIS ex partibus internis prima occurrit vagina, à Pudendis ad uterum usque expansa : hæc, Rectum inter & Vesicam urinariam medium obtinens locum, cum illis connexa, pro usu, ætate, mulieris statu, modò longior, modò latior aut angustior, plurimis conflatur membranis : Prima, à cellulari peritonæi textu oriunda, alteri musculosæ, fibrisque circularibus constanti, substernitur. Nervosam dicunt interiorem, quæ magis extensa, foraminulisque pertusa, plurimas efformat rugas, in virginibus conspicuas, in mulieribus verò ut plurimùm obliteratas.

I I I.

IN supremâ vaginæ parte hiat Uterus. In pelvi hypogastricâ (*a*) situs, piri depressi figuram, in graviditate tamen mutandam non malè referens, fundum superiorem paululumque posteriorem, cervicem verò inferiorem habet & anteriorem. Uteri substantia mollis, crassior, cellulosa, fibris vasculosis, carneis & extensilibus constituitur, obtinetque cavitatem, in statu naturali, minorem ferèque triangularem, pro variis verò casibus, mirum in modum dilatandam.

I V.

TRIPLICI foramine pervius est Uterus. Unum inferiùs ;

(*a*) Variis de causis nativus mutari potest uteri situs, ut ex Polypo, verbi gratiâ, graviditate præter naturam, prolapsu, inversione, &c. Vid. Ruysch. Obs. Anat. Chir. cent. Obs. 88. Riolan. *Anthropogr. Lib.* 2. *C.* 35. Heister *Ephem. Acad. Nat. Cur. cent.* 5 *&* 6. *Obs.* 86.

majus, oblongum, in ipsâmet uteri cervice, intrà vaginam protuberanti conspicuum, dat orificium uterinum, ex peculiari conformatione à quibusdam *os tincæ* nuncupatum. Alia verò superiora, minora, lateraliter in fundo uteri patentia, Tubis hiant Fallopianis.

V.

Regionibus iliacis, Tubis Fallopianis, necnon & Ovariis, mediantibus ligamentis latis, ab expansione peritonæi productis, connectitur uterus. Anteriùs verò, per ligamenta teretia, à parte superiori & anteriori orta, ex abdomine per annulos Musculi obliqui majoris prodeuntia, Pubi adhæret.

V I.

E partibus uteri lateralibus emergit ductus membranaceus, oblongus, non recto sed rugoso tramite recedens, qui primò angustior, posteà latior, deinceps in extremo rursùm coangustatus, dat corpus fimbriatum.

V I I.

Proxime reperiuntur duo corpora albicantia, ferè ovata, supernè gibbosa, infernè plana, cum utero, non tantùm ligamentis latis, verùm etiam ligamento peculiari, minori, tereti, à Veteribus pro vase deferente perperàm habito, connexa. Hæc plurimis membranis, textu spongioso vesiculisque conflata, à quibusdam Testes muliebres, à cæteris ovaria vulgò nuncupantur.

V I I I.

A Nervo sympathico majori paribusque sacris Nervos; ab Aortâ iliacisque internis Arterias mutuatur uterus. Venæ verò, Arteriarum spermaticarum soboles, in venam cavam & emulgentem, pro diverso latere, sanguinem deponunt; & aliæ, ab iliacis internis, venas versùs iliacas derivantur.

EX CHIRURGIA.

I.

Tumor quilibet fungosus, carnosus-ve, aut carneam saltem mentiens indolem, ut plurimùm piriformis, interdùm ferè glo-

bosus; ex ipso uteri sinu; orificio uterino; aut vaginâ; mediante pediculo, propendens, ob similitudinem cum Polypo narium & faucium, Polypus rectè (*a*) vocatur.

I I.

Qui muliebria occupant Polypi, exteriùsque prodeunt nomine Caudæ vel *Cercosis*, apud quosdam (*b*) notantur. Cauda autem sive *Cercosis* à plurimis (*c*) habetur nimia clitoridis excrescentia. Cum verò hos inter morbos discrimen sanè adsit ratione situs, indolis, figuræ, accidentium, hinc ipsos jure ac meritò facilè distinguendos putamus: hincque Molam uterinam pediculo pendulam, excrescentiamque quamlibet fungosam, carnosam-vè, ab utero, uteri osculo, aut vaginâ pensilem, pudendumque muliebre replentem, exteriùs licet aliquandò Caudæ progressum mentiatur, ad Polypum nunquam non referendam esse judicamus.

I I I.

Inter hujusce Polypi causas recensenda quæcumque textum uterinum erodere, vasa sanguifera coarctare, vasculorum tonum vim-ve elasticam dejicere queunt, æquilibriumque hos inter tubos succosque permeantes necessariò requisitum interturbare: Nempè, compressiones locales & constantes, ulcuscula, peculiaresque interioris vaginæ uterique membranæ disruptiones.

I V.

His ex causis, fungosæ ut plurimùm suboriuntur excrescentiæ, primò quidem exiles, quarum verò incrementum semper petendum ab extensione aut dilatatione varicosâ, atoniâque

(*a*) Sic jam jam sensere Ruyschius Obs. Anat. Chir. cent. Obs. 6. Schurrigius Muliebr. Hist. Med. Sect. 2. Cap. 1. Fred. Hoffman. Dec. 2. Diss. 3. de ignoratâ uteri structurâ multorum in Medicinâ errorum fonte §. 17. 18. 19. Magist. Levret in egregio libello gallicè inscripto. *Observations sur la cure radicale de plusieurs Polypes de la Matrice, de la Gorge & du Nez.*

(*b*) M. A. Severin. Med. effic. Part. 2. Cap. 94. p. 265. Aëtius Libr. 4. Serm. 4. Cap. 104. Paul. Lib. 6. Cap. 7. Albucas. Libr. 2. Cap. 71. Valentin. Chirurg. Sect. 3. Cap. 9. Jonston Med. pract. Libr. 10. Tit. 11. Cap. 1. Art. 1. Dionis Oper. Chir. Demonstr. 3. p. 282.

(*c*) Varandæus de Morb Mul. Lib. 1. Cap. 13. Mercurial. de Morb. Mul. Libr. 4. Cap. 30. Schenckius. Obs. Med. de Genital. Mul. Ingrassias. Libr. de Tumorib. p. 273. Israel Spach. Gynæcol. fol. 286. Platerus Obs. Med. Libr. 3. Zacut. Lusitan. Prax Med. admirab. Libr. 2. Obs. 91. Schurrigius Mul. Hist. Med. Sect. 2. Cap. 1. Dictionar. Medic. in verbo. *Cercosis*.

vasculorum a quibus liquores affluentes debitum non experiuntur renixum; resque ferè sic se habet, ac in illâ enormi quæ cariem humidam subsequitur hypersarcosi, vulnera-ve pure depravato perfusa.

V.

Notandum quidem hosce Polypos originem suam duntaxat ab affecto uteri vaginæ-ve punctulo ducere, exquo carnea, ut ita dicam, gemma enascitur, quæ sensim ac sensim, majus, resistentiæ defectu, nanciscitur incrementum. Ideoque horum fungorum moles, quotidiano licet auctu major ac major facta, gracili exiguoque plus minùs-ve pediculo, læsæ uteri particulæ tantùm adhærescit. Proinde sub hocce respectu, fungosa uteri excrescentia ritè posset censeri velut quædam carnis luxuriantis hernia, ex dilatatione aut extensione immodicâ vasculorum, faciliori jam tum humorum affluxu infarctorum exorta.

VI.

Situ, structurâ, indole, symptomatibusque discrepant Polypi. Hinc alii, ut jam innuimus, ab ipsomet utero, orificio uteri, aut vaginâ, originem suam sortiuntur: alii fungosi, cavique (a), carnosi, schirrosive deprehenduntur: alii deniquè dolent, inflammantur, exulceratione & gangrænâ corripiuntur, sanguinem fundunt, saniem, ichorem-ve, aut his non tentantur accidentibus; quæ quidem differentiæ ex signis & symptomatibus petendæ.

VII.

Pro variâ in Genitalibus sede Polyporum, varia difficiliorque nonnunquam diagnosis. Qui ipsomet uteri fundo adnascitur Polypus, frequentior (b) habetur. Primò quidem delitescit hæc excrescentiæ uterinæ species; pedetentìm verò per dies adeò augescit, ut haud raró graviditatis faciat suspicionem (c), ac sæpiùs in vitâ functis reperiatur. Si autem quâcumque de causâ, amplietur uteri orificium, vel etiam, aucto peculiari uteri motu & constrictione, ex sinu proprio elidatur Polypus, vaginamque versùs prolabatur, mox compressis venis disruptisque sequitur sanguinis profusio major vel minor, assidua perio-

(a) Saviard. Obs. Chir. 36. Levret Libr. mod. laudat. p. 31. 46.

(b) Ephem. Nat. Cur. Cent. 9. Obs. 28. Cent. 10. Obs. 23. Fred. Hoffman. Dec. 2. Differt. 3. de Ignor. uter. struct. §. 18. &c. Saviard. Obs. Chir. 36. Aquapend. Oper. Chir. Cap. 85. Levret. Obs. de Polyp. mod. laudat.

(c) Fred. Hoffman. loco citato §. 18.

dica-ve, cujus causa tactu facilè dignoscenda (*). His accedit nonnunquam fluor albus, immodicus, humoris aquosi & acrioris, tumor primò indolens, pruritu ac inflammatione & livore interdùm corripitur, veramque posteà carcinomatis naturam induit (*a*).

VIII.

Minus frequens qui cervicem uteri obsidet Polypus. Jam verò hic vel in ipsâmet cervice intrà orificium (*b*), vel in orificii ipsiûs margine (*c*) sedem suam extùs obtinet. Prior exploranti digito ad uterum usque aditum quidem cedit, motum verò circularem digiti impedit, rarioremque experitur hæmorragiam. In posteriori autem casu liberum, sed obliquè inclinatum tactu percipitur orificium uteri; pediculo gaudet crassiori tumor faciliùs increscens, rarioraque exoriuntur symptomata.

IX.

In ipsâmet vaginâ perrarò adnasci solent Polypi. Ex ipsiûs membranâ interiori, rugis-ve (*d*) elongatis propendent; tactu visuque facilè percipiuntur, tantamque sæpiùs adipiscuntur molem, ut circa pudenda delabantur, atque uteri prolapsum mentiantur. Cæterum quo pacto ab uteri prolapsu & inversione, aliisque pudendorum tumoribus distingui queant Polypi, à læsâ partium actione mechanicâ, symptomatibusque peculiaribus petendum.

X.

Pro variâ Polyporum indole, causâ, situ, & accidentibus, instituenda prognosis.

* Digito tunc in vaginam intromisso percipitur corpus piriforme, cujus apex intra uteri orificium prominet. Levret Libr. mod. laudat. §. 1. Part. 1. p. 48.

(*a*) Tulpii Obs. Med. Libr. 3. Cap. 33 & 34. Silvaticus. Cent. 4. Consil. 66, 67. Bartholin Cent. 2. Histor. Anat. 58. Hildanus. Cent. 2. Obs. Chir. 52.

(*b*) Poterii insign. curat. & singul. Obs. Cent. 3. Cap. 47. Act. erudit. Leipsiens. ann. 1696. Hildan. Cent. 1. Obs. 66. Vict. Trincavel. Lib. 11. Cap. 15. Aretæus acut. Lib. 2. Cap. 11. Bierlingius. Miscel. Nat cur. Dec. 1. Ann. 2. Obs. 208. Segerus. idem. Dec. 1. Ann. 2. Obs. 121. Stalpart. Vanderwiel Obs. rar. Cent. 1. Obs. 87. Kerckring. Spicileg. Obs. Anat. 53. Silvatic. & Bartholin. loc. cit. Levret. Lib. laudat. pag. 49. Ruysch. Obs. Anat. Chir. 6.

(*c*) Riolan. Enchir. Anat. Lib. 2. Cap. 36. Commerç. Litter. Norimberg. ann. 1732. Hebdomad. 33. Ruysch. Obs. Chir. 6. Poter. Obs. sing. Cent. 3. Notâ in Cap. 46. Levret. loc. cit. pag. 57.

(*d*) Act. Berolin. Dec. 2. vol. 5. Hist. Acad. Reg. Sc. Paris. ann. 1705. Van Meeckren Obs. Cap. 54. Platner. Institut. Chirur. §. 1446. Ephem. Nat. cur. dec. 2. Ann. 10. Obs. 181. Levret loc. cit. pag. 146. Riolan. Enchir. Anat. Lib. 2. Cap. 36. Bartholin Hist. Anat. Cent. 2. Histor. 58. Gorter. Chir. rep. Lib. 12. C. 6.

X I.

Ad Polyporum curationem tanquam præcipua apud authores & practicos collaudantur media, sectio, avulsio distortio-ve, ustio, ligatura. Non æquè tuta varia hæc præsidia, licetque feliciorem quandoque habuerint exitum, iis ligaturam (*) esse anteponendam felix certiorque comprobat experientia (*a*) (**).

X I I.

Scalpellum feliciter adhibitum plurima probant observata; (*b*) quantum verò periculi immineat ex hæmorragiâ difficiliùs sistendâ patet ex observatione Zacuti Lusitani (*c*) aliisque. Undè nunquam adhibendum concludimus.

X I I I.

Ubi pediculus gracilis, exiguus, brevis, vaginæque aut orificio uterino extùs adnatus comperitur, tanquam certior apud quosdam habetur avulsio (*d*) distorsio-ve repetitis vicibus celebrata (*). Pediculus autem, in hoc casu, forcipis ope jam tum arripiendus, ne hujus distorsio, cautè licet tractata, ultrà primariæ Polypi adhæsionis punctum protrahatur. Ipsam verò, licèt feliciter cesserit, vix tentandam censemus.

X I V.

A Polypi uterini curatione prorsùs removeantur cauteria

(*) Ligaturæ succedanea habeantur varia hæc media à Junckero Consp. Chirurg. Tabul. 32. M.M. De la Faye (*) Puzos ad Polypi pediculum gradatim perstringendum, tandemque planè strangulandum excogitata: forsanque hæc præponenda foret Methodus, ubi pediculus ad schirrum tendens, renitens, ligaturæque indocilis (*) Vid. Levret opus de Polyp. pag. 458. & tabul. 6. fig. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

(*a*) Stalpart Vanderwiel. Obs. Cent. 1. Obs. 87. Wierus. Libr. 1. pag. 942. Poterii Obs. & cur. Cent. 3. Cap. 46. Mauriceau Obs. 33 & 145. Jonston, idea univ. Medic. Libr. 10. Tit. 11. C. 1. Art. 1. Dionis Operat. Chir. Demonstr. 3. pag. 282.

(**) Quomodo instituenda sit Polypi ligatura, ex ingeniosis à M. Levret, mediis propositis deducendum ex Lib. laudato. pag. 65. & seq.

(*b*) Aëtius Libr. 4. serm. 4. Cap. 104. Tulpius Obs. Med. Libr. 3. Cap. 33. 34. Dionis Oper. Chir. Demonstr. 3. Aquapend. Chir. Cap. 85. Water Dissert. de Sarcomat. ex pudend. Secto. 1728. Platner. Chirurg §. 1447.

(*c*) Prax. Med. Libr. 2. Obs. 86.

(*d*) Dionis Oper. Chirurg. Demonstr. 3. pag. 282. Miscell. Nat Cur. Dec. 2. ann. 2. Zuinger. Obs. 186. Heister Chirurg. Cap. 150. Juncker Conspec. Chir. Tab. 101.

(*) Sic leviori, sed continuâ eumdem versùs locum pediculi distorsione, Polypum uterinum radicitùs evulsit Mag. Boudou hujusce Collegii, dum viveret, Magister, primariusquè Nosocomii Parisiensis Chirurgus,

a quibusdam proposita: (*a*) sanè tunc crudelia, incerta, difficiliùsque adhibenda demonstrantur.

X V.

INTER rariora habeatur spontanea Polyporum excretio (*b*); felix quidem istud naturæ molimen (**) : an verò huic sit absolutè permittenda curatio, viderint periti rerum Chirurgicarum æstimatores.

X V I.

DIÆTA tenui, remediisque internis aut externis, pro re natâ variis, curationi perfectæ providendum.

(*a*) Verduc Patholog. Chirurg. Cap. 42. Celsus Lib. 6. Cap. 18. N. 11. Volterus. Schola obstetricum. Juncker. Conf. Chirurg. Tabul. 101.

(*b*) Marcel. Donat. Med. Hist. mirab. Lib.4. Cap. 25. Rhodius Cent. 3. Obs. 53. Frederic. Hoffman loc. cit. § 19. Ruysch. Anat. Ch. Obs. 6. Mauriceau de Partu. Tom. 2. Obs. 33. & 145. Levret loc. cit. Obs. 6. pag. 42.

(**) Polypus utero adnatus, intensiori systaltico, seu constrictorio uteri motu ac robore, è sinu interdùm proprio exturbatur. Strangulato subindè, mediante orificii elatere, tumoris pediculo, succorumque circuitu planè præpedito, gangrænâ correptus, seu alimenti defectu marcescens Polypus, spontè deciduus, seu frustatim, seu in totum prolabitur.

Has Theses, DEO JUVANTE, & præside M. PRUDENTIO HEVIN, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, Consiliario & Serenissimæ Delphinæ Proto-Chirurgo, Therapeutices Chirurgicæ Professore, Demonstratore Regio, Academiarum Stockolmiensis & Lugdunensis Socio &c. *tueri conabitur* ANTONIUS-GUILLELMUS LACHAUD, *Parisinus, in almâ Parisiensi Artium facultate Magister.*

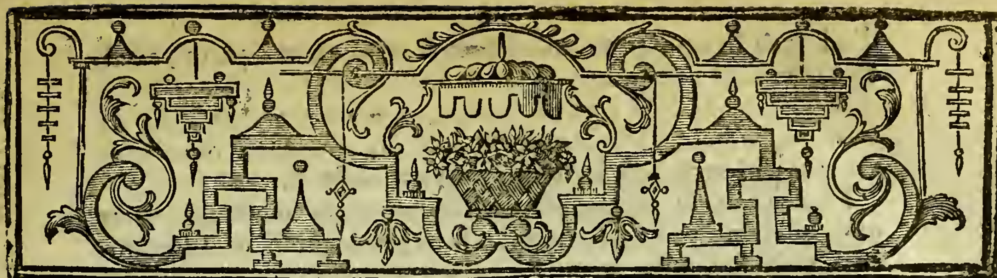
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 27ª. *Julii anno Salutis* 1753. *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ARTIUM corporis humani ſitum, figuram, nexum, fabricam, harmoniam diligentèr inveſtigare, earumque functiones navitèr perpendere Chirurgum decet; ſin minùs, inſtàr empirici, fallaci experientiâ ductus, præjudiciiſque excæcatus, operationes Chirurgicas temerè abſolvit: undè, gangrænæ cauſâ, de femorum & crurum reſectione in poſitionibus Chirurgicis acturi, humanæ gentis ſaluti conſulentes, horum anatomen ſedulò explanandam præmittemus.

IN FEMUR, Crus, & Pedem extremum qui tarſo, metatarſo, & quinque pedis digitis conſtat, ab anatomicis dividitur extremitas inferior.

FEMUR, uno tantum oſſe, totius corporis maximo, validiſſimo, tubulato, medullâ conferto, & antrorſùm arcuato, conflatur: ſupernè cum acetabulo oſſium innominatorum *Enarthroſi*, & infernè cum patellâ & tibiâ, diverſæ ſpeciei *Ginglymis*, committitur.

CRUS duobus fulcitur oſſibus, tibiâ & fibulâ in utroque extremo inter ſe contiguis, à ſe invicem mediâ parte diſſitis, ſed ligamento inter-oſſeo ſimùl junctis. Tibia, os omnium, ſi femur exceperis, longiſſimum, ferè triangulare, in parte ſuperiori cum femore, in inferiore cum aſtragalo, connexum. Fibula in externâ cruris parte ſita, tibiâ multo gracilior hujus ſuperiorem non attingit partem, ſed inferiùs producitur, & malleolum externum, commiſſuram pedis firmantem, efformat. Articulo femoris & tibiæ commune præſtat officium Patella; muſculorum ten-

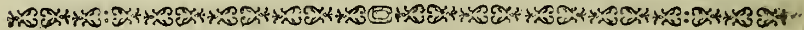
dinibus & ligamento peculiari cum femore ex unâ parte, ex alterâ cum tibiâ colligatur.

EXCEPTIS solis articulationum, & adhæsionis musculorum locis, membranâ, *Periostium* dictâ, exteriùs immediatè obvolvuntur ossa, eâ verò interior eorum cavitas vestitur.

FEMORIS & cruris ossa multis moventur musculis; inter quos quidam, pro vario hominis situ, juxtà quosdam Anatomicos, vario funguntur munere.

QUATUORDECIM vulgò annumerantur musculi ad diversos femoris motus. Tribus elevatur, uno extenditur, duobus abducitur, uno adducitur, sex rotatio externa, uno denique interna, absolvitur. Undecim indigitantur crus moventes, inter quos quinque flexores; quatuor extensores; unus adductor; & unus abductor. Hi verò musculi ex omni parte os femur amplectuntur. Tibiam & Fibulam obvolventes, motui pedis extremi inserviunt, octoque recensentur; quorum duo flexores, quatuor extensores, unus adductor, alter abductor. Nonnulli etiam digitorum musculi à crure originem ducunt, quales sunt profundus, flexor, & extensor communis, flexor, & extensor pollicis.

EXTREMITATEM inferiorem irrigat arteria cruralis, iliacæ externæ soboles; ab anteriori femoris parte ad poplitem pergit; bipartitur, ex quoque ramo alii emergunt permulti. Ad venam iliacam externam per cruralem sanguis ex ramulis venosis redux appellit. Duplici denique nervorum stirpe, crurali scilicet, & ischiatico, frutices hìnc & illìnc impertientibus, omnes extremitatis infernæ partes vivificantur.

EX CHIRURGIA.

VARIOS inter morbos quibus infestatur humana conditiò, pauci sunt qui prudentius perspicaciusque Chirurgiæ præsidium requirant, quàm Gangræna.

VULGÒ definitur Gangræna incipiens partis corruptio, majorum inflammationum comes, sæpè pedissequa, quæ cùm jam eò processit ut membrum corruptione extinctum & emortuum sit, *sphacelus* id est *sideratio* nuncupatur. Meræ denominationis discrimen, non verò essentiale inter gangrænam & sphacelum esse, contendimus.

AB impedito sanguinis circuitu, & fluidi nervei partibus vivificandis inservientis absentiâ, gangrænæ repetendæ sunt causæ proximæ.

REMOTAS tamen alias agnoscit causas, quarum aliæ sunt internæ, aliæ externæ. Internæ sunt quæcumque sanguinem vel inspissare aut solvere, vel fluidi nervei suppressionem aut nimiam ejus dissipationem promovere possunt; qualia sunt febres

malignæ, hydrops, senectus &c. Præterea tumores sanguineos & lymphaticos, à sanguinis & lymphæ stagnantis labe & à vitio partium solidarum oriundos, sæpè sæpiùs comitari solet gangræna.

Inter externas diræ hujusce affectionis causas, recensentur indebita victûs ratio, frigus ingens, ustiones & contusiones profundiores, vulnera in quibus majora læduntur vasa, quædam ossium luxationes & fracturæ, ligaturæ strictiores, venenatorum animalium morsus, caustica uberiorem putrefactionem inducentia præsertim in hydropicis &c. Cæterùm non omnes, sed præcipuas tantùm gangrænæ causas, prolixitatis vitandæ gratiâ, hìc descriptas volumus.

His omnibus vel perturbantur aut pervertuntur fluida, vel comprimuntur aut rescinduntur vasa, ipsorumque minuitur *Diametros*; undè sanguis aut solvitur, aut hæret in vasis, aut extrà vasa diffunditur, deindè coacervatus, putredinem contrahit.

Insito calore suffocato, arteriolarum sublatâ contractione, motuque systaltico fibrarum omnium extincto, tunc nativus partis color excedit, rubor in calorem pallidum livescentemque convertitur, deniquè nigrescit, sensusque partis aliquo modo obtunditur, à cute recedit cuticula, & phlictenæ ichore tetri odoris repletæ, quasi post adustionem, prorumpunt.

Ingravescente malo, caro mollis, flaccida, omni tono & elatere destituta: fibrarum omnis generis textura propter dissolutionem integram cum humoribus putridis confunditur; pars antè calida friget, fætidumque odorem exhalat.

Hinc motus sanguinis à corde ad partem affectam delati sistitur, propter jam stagnantem & infarctum sanguinem qui tunc resolvi non valet, nec foras expelli; tunc & ipse corruptelam contrahit, eâque vicinas partes citò inficit.

Si serpat malum, sanguinis circuitûs ope, ad præcordia serpit lethale virus, nisi siderata pars à sanâ tempestivè rescindatur.

Huic lethiferæ corruptioni obnoxii sunt corporis nostri artus, multosque illa orco protruderet homines, nisi Chirurgia genti humanæ semper benefica eis præsens porrigeret auxilium, quod quidem varium est pro variis corruptionis gradibus.

Incipiente morbo, resolutio tentanda ad quam sæpè multùm conferunt frequentes venæ sectiones, cataplasmata emollientia & resolventia, fomenta penetrantia, qualia sunt decoctum florum sambuci cum aquâ vitæ, gradatim & spiritus vini camphoratus, sal ammoniacum aquâ vitæ solutum &c.

Urgente malo sæpè sæpiùs felici cum successu scarificationes, incisiones plùs minùs-ve profundæ fiunt, quibus, ab humore jam corrupto fibras vasaque obruente, exoneratur pars; quibus etiam, deffensiva, inter quæ laudatur spiritus therebentinæ, digestiva plùs minùs-ve animata, aliquandòque styptica, immediatè & efficaciùs agunt. Quæ si inutilia evadant, ad

artuum rescissionem recurrendum, circà quam varias instituerunt methodos pro variis membris amputandis, in carnibus vivis, quantum fieri potest, celebrandas.

VARIÆ illæ operationes in Gangrænâ à causâ internâ, ut plurimùm sanæ praxi adversentur.

AMPUTATIONEM femoris cum acetabulo ossis innominati tanquam periculosam prorsùs rejicimus.

IN FEMORIBUS & cruribus amputandis trita magis methodus hæc est. Præmissis præmittendis, cæteris omnibus suo loco dispositis, Chirurgus extrà membrum si femora, intrà si crura, situs, cultro falcato cutem & carnes ad os usque circulatìm incidit, os serrat, quæ quidem methodus diuturniorem, minimè commodam & aliquando periculosiorem protrahit curationem quàm ea in quâ reservantur segmina: quæ methodus præ cæteris tanquàm citior, tutior, & commodior nobis anteponenda videtur.

IN UTRAQUE methodo ope ligaturæ sistitur sanguinis effluxus; aliquando tamen, & felici cum successu, sola valet compressio. * Stiptica verò insidiora habentur.

AMPUTATIONE factâ, idoneo apparatu apposito, ægro refocillato, & in lecto collocato, diæta & quandoque venæ sectiones instituendæ: ante tertium vel quartum diem non solvenda deligatio, nisi gravia vigeant accidentia; lintea carpta vulneri agglutinata relinquantur, donec sequentibus deligationibus spontè decidant. Cæterùm ope digestivorum, pro re natâ, diversimodè compositorum, ut moris est, vulnus curandum.

SI fortè, propter humoris è sanguine vitiato continuum effluxum, perfecta conciliari non possit cicatrix, hunc versùs alteram partem dimovebit fonticulus.

* Vid. Acta Regiæ scientiarum Academiæ ann. 1731. ubi legere est observat. à M. Petit traditam de felici in casu desperato ad cohibendum sanguinis effluxum, ligaturis frustrà tentatis, compressionis successu.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. ROCHO DU BERTRAND Artium & Chirurgiæ Magistro, nec non Scholarum Præposito designato, *tueri conabitur* PETRUS-VINCENTIUS BRASSANT *Parisinus, in almâ Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

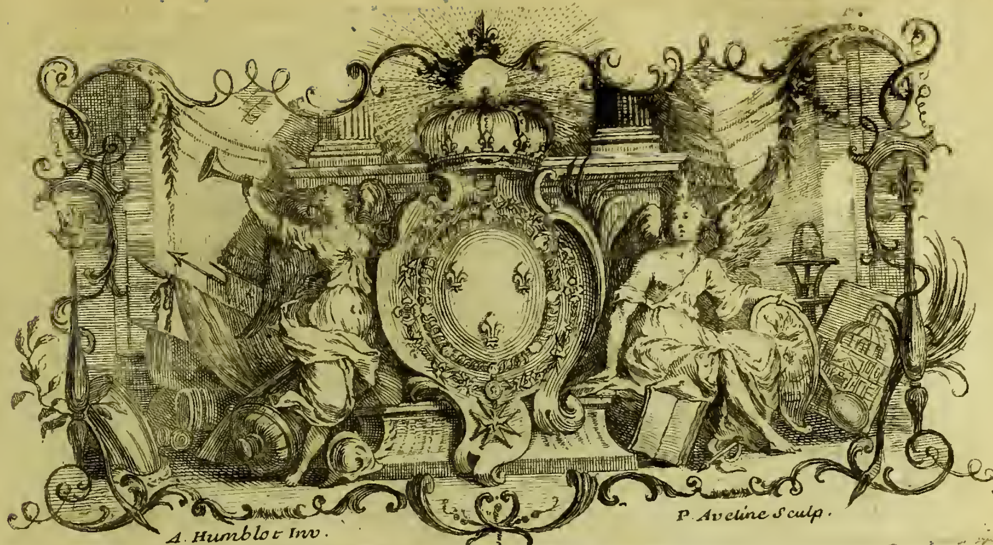
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 3. Augusti à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

6.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

IRA corporis humani Compages, infinitis prope modùm morbis obnoxia, haùd dubiè corrueret, nisi Chirurgiæ præsidio, ab orci faucibus eriperetur. Jam enim videre videor ægrum urgentibus malis obrutum, propter Herniam incarceratam, irrita fuerunt medicamina, partes Chirurgicâ operatione in statum naturalem restituuntur; refocillatur æger, illius restituitur sanitas. Quid præstantius!

II.

IN pervestigandis externis abdominis partibus, musculorum seriem, ordinem, & actionem demiramur. Partes verò internæ, involucris & ligamentis firmatæ videntur; aliæ ob usum peculiarem

ſunt fluctuantes, & errantes; quædam ut vaſa ſpermatica in maribus, & ligamenta teretia in feminis, è cavitate ad partes externas feruntur.

III.

Ex illis partibus, eas tantùm pervolvemus quarum cognitio neceſſaria eſt ad Herniarum explorationem, & curationem. Sublatis tegumentis, apparet muſculus obliquus externus, qui in parte inferiori deſinit in aponevroſim, criſtæ, ſpinæ ilei & oſſi pubis inhærentem: hac in parte duo maximè annotanda veniunt, nimirùm foramen vulgò annulus, & ligamentum Poupartii.

IV.

Abdominis viſcera, peritoneo ob ejus duplicaturam, ſeu duplicem lamellam inhærent, & in hoc ſacco continentur, ita ut quædam extùs, numero plures intùs appareant; proceſſus ſubminiſtrat lamella exterior ſeu celluloſa vaſis ſpermaticis & cruralibus; lamella interior ſeu membranacea, partes in ſacco contentas involvit & alligat.

V.

Inter hæc viſcera, alia firmam habent ſedem, alia verò fluctuant, ideòque hæc faciliùs delabuntur.

VI.

Vulgò inteſtina graciliora, & omentum, Hernias efformant. obſervationibus tamen conſtat, Relaxatis viſcerum ligamentis Hernias accidere.

EX CHIRURGIA.

I.

Quotiescumque pars quædam, in abdomine contenta erumpit, & efformat tumorem, dicitur ille tumor Hernia, ſeu Ramex; & verò ſpecialiter differunt tumores illi, ratione partium quibus formantur, & ratione locorum per quæ partes erumpunt. Undè varia acceperunt nomina.

II.

Præcipue oriuntur tumores in umbilico, ſeu circa regionem umbilicalem, & exomphalos; In inguine, per foramen obliqui externi, Hernia, inguinalis ſivè bubonoceles; In flexu femoris, per ligamentum Poupartii, Hernia cruralis; & in Ventris peripheriâ, Hernia Ventralis.

III.

Partes quibus ſæpiſſimè conflatur Hernia, ſunt omentum, inteſtina graciliora, jejunum ſcilicet, & ileum. Situs & ligamenta peculiaria Duodeni, ejus procidentiæ obſtant; non raro accidit Hernia cœci, & coli. Alia autem eſt Hernia Recti inteſtini, quæ procidentia Ani nuncupatur. In Herniis Ventralibus, & infe-

rioribus occurit quandoque Vesica. Quia autem in longum nimis protraheretur omnium Herniarum descriptio, de Hernia inguinali tantùm hic sumus acturi.

I V.

In incompletas & in completas vulgò dividuntur Herniæ ; si enim ad marginem annuli sistat Hernia, tunc incompleta. Si ad scrotum usquè, completa aut Oscheocele. Nonnulli tamen haùd immeritò, completam vocant intestini Herniam, in quâ totum includitur cilindrum ; incompletam verò, in quâ pars tantùm cilindri comprehenditur.

V.

Modò plurimæ partes; modò una tantùm scilicet, vel intestinum vel omentum &c. reperiuntur in tumore, cum aut sine accidentibus. Unde Hernia simplex, composita, & complicata.

V I.

Actionem Mechanicam Musculorum investiganti, & partium situm exploranti, causarum Herniarum facilis est dijudicatio. Quæ enim abdominis viscera, comprimere, laxare, aut ultramodùm augere poterunt, causæ internæ, & remotæ, spectari debent. Externæ verò omnia illis partibus vim inferentia, & quæ è loco eas dimovere possunt.

V I I.

Ex omnibus accidentibus Hernias concomitantibus, inflammatio, adhæsio, vetustas, strangulatio, singultus, vomitus, gangræna deniquè, graviora & pertimescenda habentur.

V I I I.

Pro variis Herniarum speciebus, varia dantur signa. Tumorem exhibet durum, & densum enterocele. Si retineatur spiritus, augescit tumor, & quando refunditur intestinum, auditur quidam strepitus. Epiploceles tumor, mollis, inæqualis, & indolens, compositæ Herniæ miscentur signa.

I X.

Pro diversis Herniæ inguinalis accidentibus, differentiis, temporibus, item & ægri temperamento, ætate, & viribus, prognosim plùs minùsve, periculosam censemus.

X.

Duplex pro variis bubonoceles circumstantiis curatio tentanda, palliativa nimirùm, & radicalis.

X I.

Laxatis adeò partibus tumorem efformantibus, ut modò exeant, & modò introducantur ad palliativam, ope bracherii curam confugiendum. Quæ tamen in pueris, sæpè sæpiùs radicalis efficitur.

XII.

Si maxima urgeant accidentia, quæque sit strangulationis, & Herniæ species, partium-ve status, tentatâ absque ullo successu taxi ad operationem recurrendum, & hæc est via ad curationem radicalem.

XIII.

Incisa cute, apertoque sacculo, dilatandus annulus, ut partes in statum naturalem reducantur.

XIV.

Inciso autem sacculo, si partes levitèr gangrænâ affectæ videantur & nulla adsint impedimenta, ad introductionem confugiendum.

XV.

Tegumentorum, & sacci incisione adhibitâ, si maximâ affectum videatur putredine intestinum, imo apertum reperiatur, ita ut in vulnere diffundi possint excrementa, tunc partes ut tutiùs, & faciliùs sanentur, ad oram vulneris Relinquendæ.

XVI.

Institutis incisionibus, & dilatationibus, inaperto tamen sacculo; totam tumoris massam in locum naturalem introducendam, plures putarunt. Quod tamèn sæpissimè periculosum censemus.

XVII.

Peracta tandem operatione, partibusque reductis, ritè deligetur vulnus. Si accidentia quædam pertimescenda sint, artis auxilia adhibeantur, & a turundarum usu, ut periculosissimo, sedulò abstineat Chirurgus.

Has positiones, Deo juvante, & præside M. NICOLAO-RENATO JALLET, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Franciscus-*Michael Disdier*, *Gratianopolitanus, Artium Liberalium Magister.*

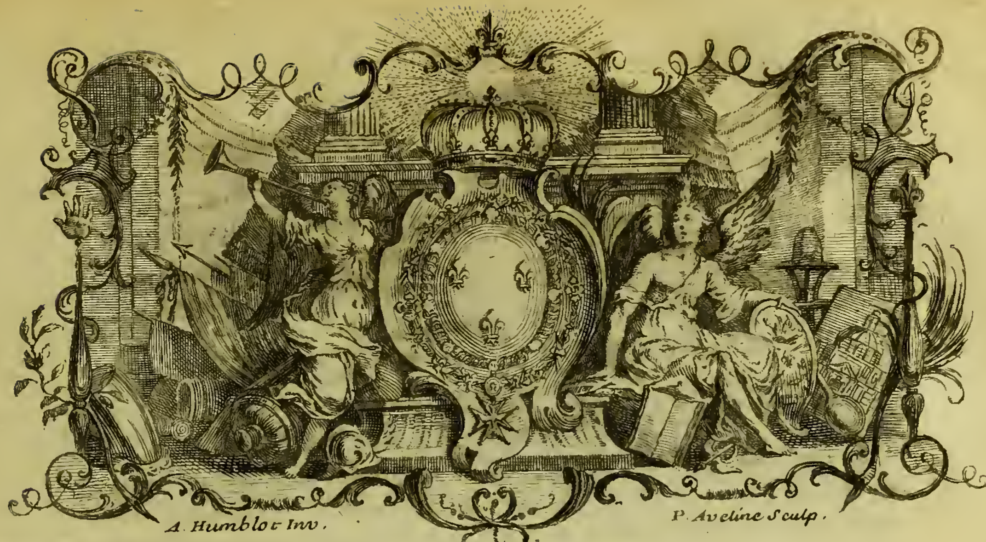
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die vigesimâ-quintâ Septembris à sesqui-secundâ ad septimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UO debilior partis textura, eò in illâ facilior humorum ſtaſis. Textûs cellularis inertiâ & laxitate multa foveri mala nemo neſcit : Ne mireris ergo quòd inteſtinum Rectum, Anus, ejuſque viciniæ tot morbis infeſtentur. Argumento eſt partium illarum expoſitio Anatomica.

ULTIMUM inteſtinorum, à fine coli procedens, Rectum appellant ; quod poſteriùs cum oſſe ſacro & coccige, anteriùs cum veſicæ collo in viris connectitur ; in feminis verò, vaginæ uteri tam firmiter inhæret, ut fibræ unà intricatæ videantur.

RECTI ſitus in pelvi, & ingens pinguedinis ambientis copia, huic inteſtino commodiſſimam tenendis fæcibus ſenſim aggeſtis aream præbent.

CRASSIORIBUS Rectum extruitur membranis, quarum interiori rugosæ, multis foraminibus & lacunis pertusæ, incumbit nervosa glandulis referta. Fibris carneis validioribus constatur tertia : hanc cingit communis Peritonæi membrana, cui substernitur uberior pinguedo.

AD summum coccigis coarctatur intestinum Rectum. Ejus finem claudunt fibræ annulares, quibuscum coëunt musculi levatores. Fibris annularibus extremis, sphincterem efformantibus, accedit musculus peculiaris, sphincteris cutanei nomine : hic suâ constrictione extremitatem intestini in rugosum orificium, Podicem dictum, desinentis, unà cum sphinctere propriè dicto occludit.

LEVATORUM Ani, in intestinum Rectum utrinquè appellentium, fibræ contractæ, ejus extremitatem dilatando, Podicis seu Ani prolapsui obstant. Sphincteribus verò exitus fæcum impeditur, usquedùm pro voluntatis imperio, tum diaphragmatis tum musculorum abdominalium contractione, resistentia vincatur.

INNUMERIS partes illæ irrigantur vasis. Externa ab hypogastricis procedunt ; interna à Mesaraïcis ; eaque sibi inoculantur : exindè pathologicæ veniunt animadversiones. Quis sit, harumce partium consensus cum genitalibus, in utroque sexu, ex Anatome satis liquet.

EX CHIRURGIA.

INFINITIS propemodùm affectibus lædi possunt Ani, partiumque circumstantium functiones : hæmorrhoidibus, tenesmo, inflammationibus, tumoribus, Ulceribus & Fistulis illas depravari haud prorsùs insolitum. De Fistulis acturi, alios affectus consultò omittimus.

FISTULÆ nomine vulgò donantur ulcera quæ Anum, sive partes intestino Recto propinquas devastant : ulcus Podici confine, altum, sinuosum, callosum, & angustiori, ut plurimùm, ore terminatum, jure ac meritò Fistulam dicimus.

NEC à causâ, nec à figurâ tantùm, sed etiam à diverso quo desinunt modo, disparitatem mutuantur Ani Fistulæ. Quæ extùs occlusæ Rectum perfodiunt, cæcæ & internæ dicuntur ; Quæ illæso intestino intrà cutem ad Podicis oras perreptant, cæcæ & externæ; si demùm utrinquè patentes, cutem simul & Rectum pertingant, completæ ; Aliæ verò incompletæ nuncupantur.

Unico quædam ductu, aliæ pluribus mæandris instructæ; longè latèque partes depascunt; & ad vesicam, aut ad uterum etiamque ad os sacrum, quandoquè divagantur.

Abscessus, Fistularum Ani semper origo, præcipuè si puris exitus naturæ soli committatur, sive seriùs artis auxilio concilietur; sive tandem ineptè secentur, vel incautè tractentur suppurata Ani apostemata.

Ne abscessum sequatur Fistula, ex præcedenti positione concludimus. 1°. Abscessum Ani, etiamsi minor sit puris collectio citò incidendum, & quidem sectionibus tunc non parcendum. 2°. In ipsâ-met apostematis sectione, si Rectum jam à pure denudatum aut erosum dignoscatur, illicò instituendam, sicut & in Fistulâ, operationem. 3°. Providendum ne carnes succrescant, nisi vividæ & firmiores, cicatricis solidæ videantur indicia.

In Fistulam exteriorem si ritè immittatur stilus, & digito in Anum intruso sentiatur immediatè, Fistulam completam esse haud dubium; sin minùs incompletam.

Cognitu difficilior cæca & interna: huic explorandæ stilus inutilis; tumore externo ut plurimùm manifestam se præbet, quo presso pus intùs effunditur. Absente tumore, ex pruritu interno, & effluxu purulento, antè aut post alvi exonerationem, pro materiæ sede, hujus Fistulæ signum: certissimum verò & indubitatum, si Fistulæ orificio turundâ occluso, puris fiat collectio sensibus obvia.

Fistulæ anfractus serpere, vesicam, vaginam, aut uterum depasci, ossa carie affici, vasa exedi, denotant purulentæ materiæ copia, color subniger aut cruentus, & dolores versùs partem affectam.

Pro Fistularum Ani sede, causis, naturâ, & mæandris, diversa prognosis.

Altioribus & cancrosis palliativa tantùm curatio competit.

Vetustiores, aut quæ fluxui hæmorrhoidali succedunt, per operationem non insanabiles; dum modò humores, ope Fonticuli, in alium locum divertantur.

Ligatura & Causticum Fistularum Ani insida præsidia: certior sectio. Prosperi curationis eventûs spes minùs in angusto, si pro re natâ, præmissa fuerint generalia remedia. Alvus, paucis antè sectionem horis exhaurienda; proximè autem antè operationem urinam emittat æger.

Si lue venereâ, ſcorbuticâ vel aliâ quâcunque coinquinentur humores, uſquedùm virus arceatur, ſectioni ſit mora.

HÆMORRAGIAM, ſi quæ operationem ſubſequatur, facilè ſiſtit rectè inſtituta firmior vulneris deligatio.

LINAMENTIS carptis impleatur vulnus; & toto ferè curationis tempore in inteſtinum demittatur Turunda, ad digiti figuram primùm confecta, ſenſim minuenda; tum demùm Faſciola lintea, quam vocant Ellychnium.

REMEDIA ſuppurationi, ulceris deterſioni & conglutinationi promovendis accommodata, linamentis carptis, Turundæ, & Ellychnio ſuperimponantur.

CÆTERIS aliundè paribus, tenuiſſima, ſaltem primis diebus, inſtituenda victûs ratio.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & præſide M. ROBERTO-FRANCISCO RUFFEL, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Pro-Demonſtratore Regio, *tueri conabitur* *LUDOVICUS-JOSEPHUS DE LA ROCHE, Cameraceus, Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die lunæ 23ª. Novembris à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

ORPORIS HUMANI partes solidæ & fluidæ mutuo gaudent motu ; si stet æquabilis, firmissima stat integra que viget & fovetur sanitas : cessante verò æquilibrio & aliquatenùs impeditâ earum actione reciprocâ, alteratur solidorum naturalis tonus, nativam exuunt indolem fluida.

TUBOS & canales, diversi quidem generis, constituunt solida. Quidam à sinistro cordis ventriculo ad extremas corporis partes procedunt ; ex illis alii progenerantur dextro cordis thalamo inserendi : priores arteriarum nomine donantur ; de eorum structurâ distributionibus, actione & usu pro viribus dissererе conabimur.

ARTERIARUM sanguis peculiari præter naturam tumori præbet originem, quem vocant Anevrisma : hujus species du-

plex ; vel à dilatatis arteriæ parietibus facculus fit, qui fanguineo latice repletus pedetentim augefcit, & legitimum Anevrifma dicitur : vel ex folutâ tubuli unione, à cruore effufo tumor efformatur, huncque Anevrifma fpurium appellant.

In quâcumque corporis parte Anevrifmata poffunt contingere; legitima frequentiùs in partibus internis obfervantur, fpuria verò in artubus.

Dari Anevrifmata ab interiorum tunicarum dilatatione, exterioribus à caufâ quâlibet divifis, quidam fcripferunt; hæc arteriarum hernias nuncupavêre.

In Anevrifmate fpurio fanguis effufus plus minùs-ve poft fectionem arteriæ in vicinia paulatim intenditur ; vel tumorem circumfcriptum tunicis arteriæ adhærentem, à coagulo in ftratum fuper ftratum ordinato, efformat *. Singulis, tùm legitimo, tùm fpuriis, fua funt figna, fua cuique prognofis, diverfa omnibus competit medendi methodus.

Anevrisma legitimum, ab arteriæ compreffione, contufione, erofione, nixu vehementiori, & aliis caufis cùm internis tùm externis oriundum, exteriùs fe prodit tumore ut plurimùm rotundo, molli, haud immutato cutis colore, lentiori progreffu crefcente; preffione non nunquam penitùs evanefcit, plùs minùs-ve diftinctâ innotefcit pulfatione ; cui, qualis fit, non femper fidendum, neque hæc pro figno pathognomonico habenda.

Spurii Anevrifmatis in quo longè latè que diffufus eft fanguis, tumor fubdurus, digitis preffus vix cedens, fenfilis pulfationis expers, haud infrequenter colorem plumbeum induit.

Anevrismatis legitimi fpeciem & indolem non raro mentitur Anevrifma fpurium, in quo fanguinis coagulum circumfcriptè ad formam concamerationis accedit. Hoc à legitimo differt in eo quod folutæ unionis à caufâ externâ fit confecutivum, quod preffione quàm minimùm evanefcat, quod que obfcurior ex illo fiat pulfationis arteriæ perceptio.

* De hâc anevrifmatis fpurii fecundariâ fpecie videatur differtatio à Domino Petit Chir. Magiftr. in Regiæ Scientiarum Academiæ commentariis ann. 1736. pag. 244.

Indolis anevrismatum habitâ ratione diversa sævire queunt accidentia. In veris, temporis progressu, tunicarum expansio major, & spontanea demùm ruptio : in spuriis diffusis, partis ingurgitatio & livor, dolor gravativus ; imminentem gangrænam, brevique nasciturum ex eâ sphacelum prægreditur non nunquam intumescentia partis œdematosa : in spuriis consecutivis, tumor durus, paulatim augescens, mole tantùm fit molestus, & obeundis functionibus partem prorsùs imparem reddit.

Cæterum à naturâ, sede, mole, accidentibus, distantiâ à corde, diversa anevrismatum deducenda prognosis.

Quæ in partibus internis fiunt anevrismata, palliativam tantùm tùm à generalioribus remediis, tùm à moderatâ victûs ratione petendam, & à quocumque immoderato nisu cavendo, admittunt curationem. Exterioribus verò anevrismatibus perfecta quandoquè competit curatio, imprimis à tumoris compressione, aut à ligaturâ arteriæ obtinenda.

Anevrismati legitimo, si ab arteriæ compressione aut coarctatione non oriatur, compressio congrua ; modò tunicarum non immineat disruptio ; tunc enim operatione solùm, si possit institui, sanabile.

Possibilitatem operationis celebrandæ arguit suprà arctata, ope torcularis D^ni^ Petit, arteria, quod quidem compressionem vocant præparatoriam.

In anevrismate spurio cum effusione intra textûs adiposi cellulas, tumor, præcautis præcavendis, aperiatur ; solutio tubuli solerter detegatur, nervoque, si sit vicinus, ab arteriâ separato, hæc duplicem inter ligaturam constringatur.

Compressio exterior, anevrismatis spurii consecutivi indubitatum præsidium ; dum modò tumor mole non sit major : hunc ritè diùtiusque compressum tutò curari posse, prospera docet praxis.

Operationi cùm est locus, celebratâ ut par est, rectèque deligato vulnere, victûs ratio tenuis imperanda ; venæ sectioni-

bus accidentia arceantur & debellentur: fotibus ſpirituoſis gangræna præcavenda & removenda: linamenta carpta vulneri ſuper impoſita, donec ſpontè decidant, relinquantur.

Sistendo inter operandum ſanguini, ſtyptica & cauſtica, compreſſio ve, non ſemper tanquam inſidioſa ſpectentur; cùm ad illa, quibuſdam in caſibus, veluti ad ſacram anchoram confugere neceſſe ſit.

In vulneris curatione à remediis ſuppurantibus ſupra ipſam arteriam diligenter abſtinendum.

Has poſitiones, Deo juvante, & præſide M. JOANNE-FRANCISCO SIMON, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Demonſtratore Regio, Cohortis Equitum Levis-Armaturæ è Regis cuſtodiâ Chirurgo Primario, *tueri conabitur* Jacobus Mothereau *Pariſinus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Liberalium Magiſter.*

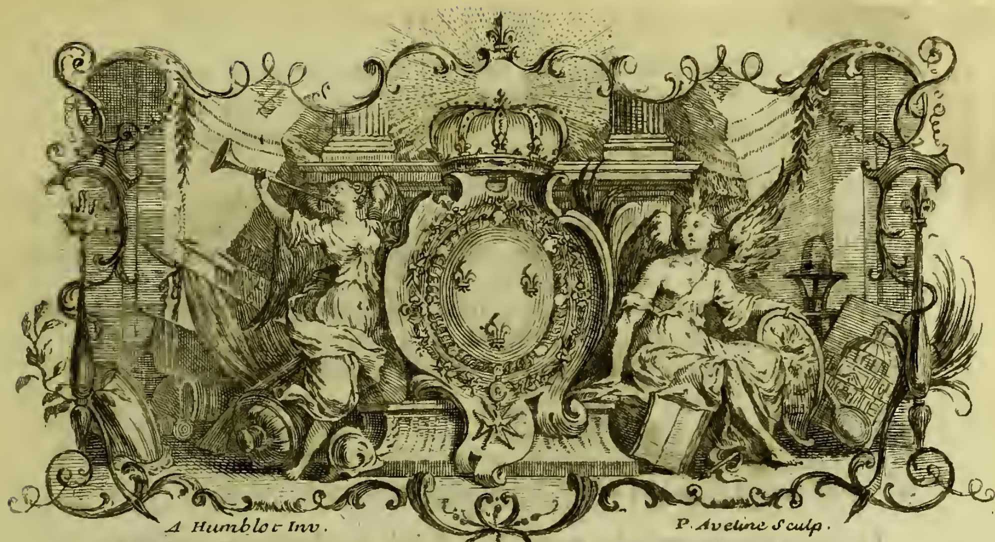
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Jovis 24 Decembris à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. Anno Domini 1750.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1750.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UAM dira sit cancri sævities, ab omnibus notum est. Et-si vitium illud, quamlibet corporis partem, offendere possit; frequentiùs tamen mammas feminarum infestat. Quà propter, ad Chirugicas positiones remissâ cancri mammarii curatione, pectoris externas partes hìc perlustrare juvat.

PARTIUM externarum pectoris, seu trunci partis collum inter & abdomen sitæ, diversa natura; aliæ osseæ, cartilagineæ; nonnullæ musculosæ; quædam vasculosæ, nerveæ, glandulosæ; aliæ membranaceæ sunt, & adiposæ.

OSSIUM Thoracis ordo sic se habet: regionem anteriorem sternum & claviculæ, posteriorem vertebræ duodecim & scapulæ,

latera occupant costæ in veras & spurias distinctæ. Costæ propriâ cartilagine adauctæ, miram arcuato fornici ferè similem, sursùm angustiorem, deorsùm verò ampliorem, machinam efficiunt.

Duo pectorales musculi, & serratus major, partim mammis subjacentes, oris costarum, intercostalibus ve musculis & aliis, diversimodè adhærent.

Pectoralis majoris & latissimi dorsi humero insertiones cavitatem axillarem efformant ; ubi à glandulis, pinguedine, & vasis hùc & illùc serpentibus, plurima Chirurgo notanda veniunt.

Mammas, in anticâ thoracis regione sitas esse, neminem fugit ; harum usum & molem tùm à sexu, tùm ab ætate, tùm deniquè à vario feminarum statu, repetere necessarium est.

Pro diverso, in prægnantibus, puerperis & lactantibus, ac in maribus & infantibus, mammarum usu, ipsarum glandulæ ad conglobatas modò, modò ad conglomeratas revocandæ.

Ob arteriæ mammariæ cum epigastricâ anastomosim, mirum uteri cum mammis fieri consensum, quidam existimarunt : exindè mulieres quinquaginta circiter annos natas, suppressis videlicet mensibus, cancro mammario magis obnoxias esse, nec immeritò putarunt.

Descriptas thoracis partes, communia velant tegumenta ; ex quibus ad mammæ centrum efflorescit papilla, quam cingit areola.

EX CHIRURGIA.

Cancer, græcè Καρκίνωμα, tùm ut tumor, tùm ut ulcus spectari solet. Propriâ descriptione donatur quælibet cancri species.

Cancer tumor, est durus, inæqualis, quandoquè rotundus, calore & dolore lancinante molestus ; circa plures, inflatæ serpunt & prominent venæ ; in quibusdam verò delitescunt. Alba vel rubra, livida vel nigra cutis, pro variis depravationibus, remanet. Nonnunquàm dolore, calore, pruritu & inflammatione ingravescentibus, ipsamet cutis, gangrænâ correpta, disrumpitur.

Lacerata cute, hiat ulcus fœtidum, in ambitu subnigris turgescens venis : tenuis ac interdùm fæcibus vini similis, manat sanies, quæ acrimoniâ suâ non cutem tantùm, sed & subjectas partes, multo cum dolore, corrodit & quasi depascitur. Ex ulcere

ſubpallidæ carnes acervatim luxuriant. Inverſis, retortiſque marginibus, horridum aſpectu ſe præbet cancer exulceratus.

Carcinomatis indoles cognitu difficilis: de illâ valdè inter ſe diſſentiunt authores. Nonnulli, à vermiculis carnes depaſcentibus; multi, malo lienis & jecoris habitu; alii verò, peculiari quodàm vitio, carcinoma procreatum judicavêre.

Cancri cauſa duplex; proxima, & remota. Retento in mammis humore, unius glandulæ, aut plurium glandularum vaſa minima mox ingurgitantur. Concreſcente humore, obturantur quoque vaſa majora: hìnc circuitus liquorum in vicinis partibus impeditur: en cauſa proxima.

Quæ, aut limpham ſpiſſare, aut vaſorum tunicas deprimere & vellicare poſſunt, ictus, punctiones, lapſus, compreſſiones, ſuppreſſi menſes, quandoquè hæmorroides, indebita victûs ratio, peculiare vitium, ſcilicet venereum, ſcrophuloſum, ſcorbuticum, &c deniquè acria quævis ſanguinis maſſam labefactantia, remotas inter cauſas annumerantur.

Ex allatis deſcriptionibus, genuina patent cancrorum ſigna.

A carcinomatis cauſâ, ſitu, vetuſtate, gradu, & totius ægræ corporis habitu, prognoſis habenda.

Cur multos per annos in eodem incrementi ſtatu permaneat tumor; cur verò paucos intra menſes, paucos-ve quandoquè dies ultramodùm adaugeatur; quænam exindè deduci debeant animadverſiones; in motu fluidorum inquiratur argumentum.

Tutiùs citiùs ve ſcalpello ſanari cancros, ratio comprobant & experimenta. Si quis mali principiis obſtare tentaverit, à medicamentis calefacientibus, & adurentibus, ſeſe abſtineat.

Quod ad operationem ſpectat: acus veterum, forcipes, furcas, & alia hujuſce generis rejicienda cenſemus.

Cùm de cancro exiguo & undiquè vacillante agitur, ægrâ ritè præparatâ & collocatâ, nunc perpendiculariter, nunc cruciatim, ſola cutis reſcindatur: deindè digitorum ope, apprehenſo & ſublevato tumore, textu cellulari hìc & illìc reſecto, tumoris fiat extractio; & ſic de cæteris tumoribus, ſi qui ſint aut infra muſculos, aut ad axillas uſque, ne remaneat cancri redivivi germen.

Carcinomatis majoris, etiam exulcerati, corripiatur manu moles: tunc cutis ita circulariter ſecetur, ut tota deinceps auferatur cancri maſſa.

Post cancri amputationem, hæmorrogiæ raró metus: ſi ta-

men nimium accidat ſanguinis effluvium, mox arte ſiſtatur. Quidam aſtringentibus; quidam ligaturâ coercüêre; ſed ut plurimùm ſola valet compreſſio.

Ulcere ablato vel tumore, plaga ut decet deligetur; dein venæ ſectiones, & alia artis auxilia, quantùm opus erit, adhibeantur.

Si difficilè ad cicatricem ducatur plaga; vel, jam obductâ cicatrice, de novo hiaſcat ulcus fœdum; aut nobiliori parti aliquod immineat periculum; tunc laudatur fonticulus.

Quæ tandem immedicabili cancro laborant, ad curationem palliativam confugiant; ideò jugi diætâ, potiſſimùm lacteâ, & topicis lenientibus: ſaluti ſuæ conſulant.

Has poſitiones, Deo juvante, & præſide M. JOANNE-ANTONIO SILVY, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur Antonius Tussanus Amy Claromontenſis, in almâ univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabati 16ª. Januarii à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1751.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1751.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ENITALIUM viri fabricam quis non miretur! Si ex his ſanis tot deliciæ, tot bona profiliant; quot ex vitiatis dolores, quot morbi oriantur haud obſcurum eſt. De Phimoſi & Para-phimoſi tantùm acturi, ſolius Colis expoſitio Anatomica præmittenda videtur.

PENIS partes internæ & externæ: Hæ, cutis, cuticula, quibus Præputium & Frænulum conficiuntur; Membrana illis ſubjacet

cellularis nec non elastica, rigescenti coli admodùm favens. Internas autem constituunt corpora cavernosa, glans, urethra, vasa, glandulæ & musculi.

CORPORA duo cavernosa, externè Syndesmosa seu ligamentosa, internè verò spongiosa, disjunctim ossibus ischii adnata, versùs pubis symphisim, cui mediante Vesalii ligamento connectuntur, ad glandem usquè conjunctim protenduntur. Ab unione, transversis amborum fibris inter se intricatis, medium observatur septum instar cribri perforatum.

URETHRÆ canalis, vesicæ collo contiguus, binis instruitur membranis; Inferiori corporum Cavernosorum sulco firmiter inhærens, hiat in apice Balani; à Bulbo tantùm Urethra, spongioso gaudens textû glandulis Cowperi Littriique referto, multis interiùs pertunditur foraminibus humorem stillantibus mucilaginosum.

GLANS sive Balanus, pars Colis extremà, exquisitissimo sensû donatus, epidermide tenui obtectus, cellulosâ Uretrhæ parte conflatur; humore sebaceo, ab interiori Præputii membranâ, superficies lubricatur.

ISCHIO-CAVERNOSI musculi, meritò ab Anatomicis Erectores, dùm contrahuntur, venas utrinque premendo, sanguinis refluxui obstant; quo cruore, vasis turgentibus simul ac cellulis, intenditur Mentula. Huic actioni quòque famulantur Bulbo-Cavernosi musculi. Transversos verò eorum accessores tantùm agnoscimus.

PENIS vasa pudenda, ut aiunt, externa & interna nuncupantur. Ab hypogastricis utraque; cutanea tamen à cruralibus procedunt: horum & illorum mutuam demiremur anastomosim; Genitalium hinc partium consensus intimus.

EX CHIRURGIA.

PRÆPUTIUM æquò brevius aut longius morbis non raró ansam præbet. Si arctiùs glandem cingat, Phimosim: si denudatam strangulet, Para-phimosim parit. Ad Chirurgum tunc citò confugere gravissimis symptomatibus tenentur ægroti.

NATURALIS & accidentalis impropriè nuncupatur phimoſis : hæc à cauſis plerùmque externis natales habet ; à pravâ conformatione producitur alia, ex ſe rarò periculoſa.

GLANDIS, aut Præputii phlogôſis & intumeſcentia, materiæ ſebaceæ corruptela, pruritus, dilacerationes, exulcerationes & calculi, has inter partes detenti, Phimoſim benignam ; malignam virus cancroſum aut venerea lues efficiunt.

EX definitione innoteſcit Phimoſis, ex cauſis autem & accidentibus diverſa prognoſis.

SI, venarum ſectionibus, diætâ tenui præmiſſis, medicamenta ſuperdentur emollientia cum anodinis, nonnunquàm removebitur Phimoſis. Repercutientia, ut noxia prorſùs rejicimus.

INGRAVESCENTIBUS accidentibus, medicamentis operatio tutior ; quæ ut perficiatur, alia aliis, pro Phimoſeos ſpecie, anteponenda ſunt inſtrumenta : ſi ſcalpro tamen locus ſit, idoneum magis herniarium à D. Lapeyronio excogitatum cenſetur.

PARTIUM quandoque cohæſio ſolitæ officit methodo : iteratæ tunc ſectiones adhibendæ ; ità ut tamen pars utraque non lædatur.

IN longiori Præputio, ſi anguſtius, quam ut ſcalpellus intromittatur, celebranda circumciſio.

HÆMORRHAGIA, ſi quæ ſit, deligato decenter vulnere, facilè compeſcitur. Apparatus, ut moris eſt, feneſtratus imponendus : Sursùm colis laxè revinciatur. Virus demùm & accidentia ſuis quæque amoveantur remediis.

QUÒ majora ſunt accidentia, eò majori arcenda celeritate : à ſymptomatibus pejor Phimoſi Para-phimoſis, quam nonnunquàm inducere valet depreſſum ad radicem Balani Præputium, ſi incautè reducatur Phimoſis.

HÎC Phimoſeos cauſæ & accidentia repoſcenda : Cur verò ſtranguria, inflammatio ingens & ſphacelus non rarò, cum tarda ſalus requiritur, Paraphimoſim concomitentur, ex morbi naturâ liquet.

Levis & recentis Para-phimoseos curatio iisdem ac Phimoseos remediis obtinenda : quandoque tamen succedit, si colis in frigidam demittatur aquam.

His incassùm adhibitis, ità adaugetur strangulatio ut, ni protinùs hinc & illinc omnes scalpro secentur habenæ, gangrenâ mox corriperetur Mentula.

Tum in Phimosi tùm in Para-phimosi, sanescente vulnere, ne cutis Balano cohærescat, linamenta medicamentis imbuta interponenda.

Has positiones, Deo juvante, & præside M. LUDOVICO-ANTONIO RAVENET, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* *Carolus-Tussanus Vermond*, *Parisinus*, *Artium Liberalium Magister*.

PARISIIS,

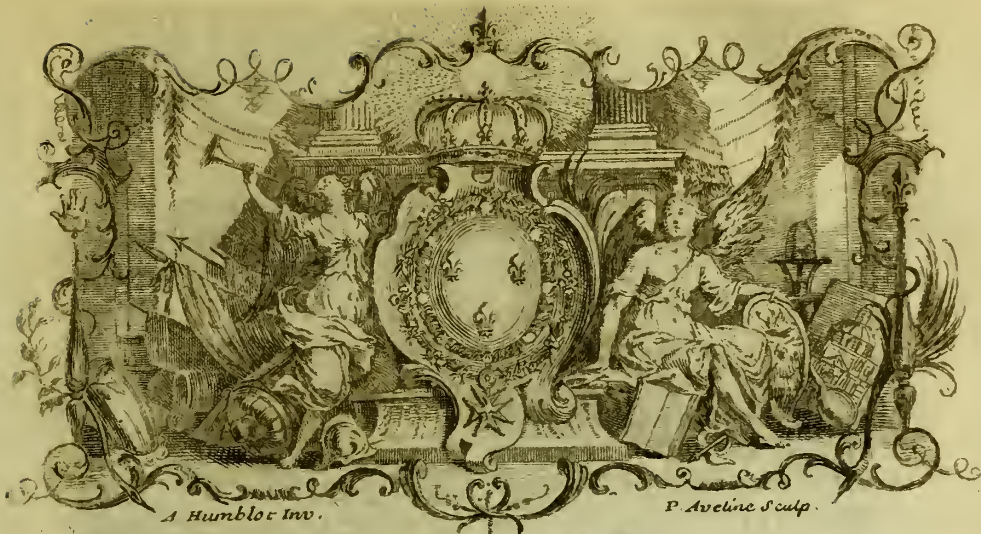
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabati 31ª. Julii à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini 1751.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1751.

11.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

AXIMUM vitæ oblectamentum visio. Ipsâ quid dulcius, Quid utilius? Læsâ vel deperditâ quid injucundius, quid molestius? Cæcis non ridet Natura, sereni nec redeunt nec lucent dies, Anxietas & Tristitia comites. Quàm plurimos inter Oculorum morbos frequentiùs sævit Suffusio seu Cataracta. Hanc armis Chirurgicis debellaturi, Oculi Structuram prosequemur.

Exquisitissimum Visûs organum ab externis tutandum injuriis natura sagax firmiori ossium circumvallavit thecâ: hanc Orbitam vocant. Figuram æmulatur conoïdeam, apice versùs axem corporis tendentem, basi verò quasi divergentem. Hinc latiùs patet oculorum usus, corporisque incolumitati tutiùs invigilant.

Præter partes oculi globo proprias aliæ annotantur plurimæ, inter quas præsertìm Palpebræ. Ipsis superimponuntur pili densi, extrorsùm & obliquè inclinati, arcuato ordine dispositi: Supercilia dicuntur.

Palpebram superiorem Musculus peculiaris, utramque movet Orbicularis. Cartilagineo tractu, curvato, obliquè disposito utrìmque muniuntur Palpebræ, è cujus limbo exteriori prodeunt pili rigidi in hac & illâ variè curvati: Cilia innotescunt. Intrà ipsammet cartilaginis substantiam pullulant glandulæ Meïbomii sebaceæ, subflavæ, plurimis orificiis humorem crassum, ceruminosum eructantes, quo partes illæ inunguntur.

Oculi globo adhærent Palpebræ, mediante Adnatâ, membranâ tenui, pellucidâ, mobili, vasculosâ, ex Periostio, ut vulgò putant, oriundâ, suâ parte mediâ orbitæ connexâ; interiùs Palpebris, corneæ anteriùs obductâ. Inter Adnatæ substantiam decurrunt ductus Hygrophtalmici, mutuatum à glandulâ lacrimali, conglomeratâ, versùs externum oculi canthum intrà orbitam in depressione majori sitâ, humorem limpidissimum Palpebras inter & oculi superficiem deponentes. Hoc humore benigno sordes absterguntur, irrorantur partes, lubricantur, à concretione servantur.

Determinatus Palpebrarum concursus, Tarsorum figura ita inclinata ut ipsis etiam clausis adsit canaliculus, nictatio continua, ipsiusmet aëris pressio, humoris ceruminosi præsentia, spatium majus in interno oculi cantho mediante carunculâ, viarum lacrimalium cum siphunculo paritas, juxtà Hydraulicæ leges liquoris effluxum promovent versùs Puncta Lacrimalia, quæ in extremo & interno cujusque Palpebræ angulo sita, versùs saccum in superiori canaliculi nasalis parte positum concurrunt. Hic saccus in ductum membranaceum, obliquè situm, intrà nasi cavitatem sub osse turbinato inferiori hiantem desinit.

Oculi globum diverſimodè movent, dirigunt, contorquent; prout ſimul vel ſeorsìm agunt, Muſculi Recti & Obliqui, inter-quos plurima jacet pinguedo, ex quâ motus facilior & celerior, vaſis, nervis, partibuſque intrà orbitam contentis ſtratum mollius.

Humores membranis incluſi conſtituunt oculi globum, qui non accuratè rotundus anticè leviùs protuberat. Inter membranas communes prior notatur Cornea, ex pluribus lamellis compoſita, in anteriori parte fensìm gracileſcens, prominens & pellucida, in poſteriori denſior & opaca: hanc Scleroticam dicunt.

Choroeïdes altera in duas lamellas dividitur. Illarum prior Scleroticæ ſubjecta, vaſis innumeris diverſimodè intortis di-tata; interior & Ruyſchiana, tenuis, liquore nigricanti obducta, humori vitreo contigua. Ad Orbiculum uſque ciliarem concurrunt ambæ, ſic que velum illud efformant laxum, orbiculare, ſub Corneâ apparens, ſpatio quodam nigricante ſeu Pupillâ perforatum. Pars ejus anterior variis coloribus adumbrata Iris dicitur: Poſterior atro imbuta pigmento, intùs ſtriata, circulo arterioſo & venoſo Nuckii irrorata, duplici fibrarum ſerie inſtructa, pro vario luminis gradu nunc dilatatur, nunc conſtringitur.

Tertiam Oculi membranam dat Medulloſa Nervi Optici expanſio ad Lentem uſque Criſtallinam protenſa, mollis, albeſcens, leviter pellucida, plurimis vaſis intertexta. Membranis oculi ita inſeritur ut à Pupillæ centro ſit devia, unde versùs Retinæ ingreſſum directè non tendit Axis opticus.

Inter oculorum tunicas excipiuntur humores varii. Anteriores Oculi partes, ſeu ſpatium intrà Corneam & Lentem Criſtallinam induas Cameras diviſum occupat Humor Aqueus, pellucidus, oculi convexitatem promovens, ex vicinis arterioſis oriundus, facillimè reparandus.

Medium obtinet locum Lens Criſtallina, ſolida, utrinque ſphærica, poſticè tamen magis convexa, Ciſtide peculiari involuta. Hæc membranæ vitreæ propago.

In fundo oculi ſtat Vitreus Humor, diaphanus, aqueo denſior,

vitro fuſo ſimilis, anteriori parte concavus, alioquin rotundus; in plurimas cellulas mediante propriâ membranâ diviſus.

RADIOS Luminis diverſimodè refrangunt oculorum humores, rectaque non foret viſio, niſi juxtà Opticæ & Dioptricæ leges, radiorum ab objectis emiſſorum fieret æqualis concurſus ſuprà Retinam, quæ, licet diſſentientis Mariotti adverſetur autoritas, primarium viſûs organum probatur.

CÆTERUM cur illi Myopes, hi Preſbytæ? cur objecta eminùs poſita vel minora, vel confuſa appareant? Ratio ex Mechanicâ partium petenda.

EX CHIRURGIA.

QUANTA olìm extiterit controverſia circà ſuffuſionis naturam & ſedem, curioſus morborum indagator nemo non novit; interìm quod Græci ὑπόχυμα, Suffuſionem Latini, Cataractam alii nuncupaverunt, illud ut plurimùm Lentis Criſtallinæ obſcurationem & vitium audit cum mutato Pupillæ colore.

AB hoc-ce affectu vix differebat Glaucoma Veterum; nos verò, ut omne tollatur dubium, Glaucomatis eſſentiam in Humoris Vitrei vitio cum glauco & ſplendenti Pupillæ colore ponendam cum Briſſæo & Heïſtero aſſerimus. (*a*)

OPACITAS Humoris Criſtallini, ſive ab obſtructione vaſorum, ſive ab eorum concretione, Suffuſionis cauſa proxima ſtatuatur.

QUIDQUID calorem in oculo vehementer auget, vaſorumque vim intendit, ut inflammatio; Quidquid etiam liquidorum inſpiſſationem creat, circulationem impedit, & vaſorum obſtructionem vel diſruptionem efficit, ut ictus, viſcida ſanguinis, vel Limphæ prava Diatheſis inter cauſas remotas annumerandum.

(*a*) Videantur quæ hac de re ſcripſit celeberr. Heïſterus, in tractatu de Cataractâ, Glaucomate, & Amauroſi, edito Ann. 1713.

PELLICULAM in Humore Aqueo fluctuantem, Pupillamque obvelantem ex craſſioribus Humoris Aquei particulis concretam tanquam fictitiam habemus.

CATARACTAM ab humore acido productam aſſerit Antonius; (*a*) Huic verò ſemper aſſentiendum minimè arbitramur.

CATARACTARUM ſpecies quælibet ut vera, ſpuria, vel complicata habeatur, licet quàm plures alias mutuetur diſparitates, ratione coloris, temporis, &c. unde recentes quædam, quædam inveteratæ; aliæ fixæ, aliæ fluctuantes; ſimplices illæ, illæ complicatæ; denique lacteæ, caſeoſæ, purulentæ nuncupantur.

PUPILLÆ mobilitas, color margaritæ ſimilis vel ſaltem ab hoc parùm recedens, lucis à tenebris non verò colorum diſtinctio, ſolius Criſtallini vitium, veræ Suffuſionis ſunt ſigna: ſpuriam demonſtrant imperfecta Pupillæ opacitas, obſcuratio in uno tantùm vel altero puncto, Lentis vacillatio, imminutio, collectio materiæ lacteæ, caſeoſæ, purulentæ.

VISUS hebetudo, mutatio incipiens coloris nigricantis Pupillæ in alium quemlibet colorem, viſio corpuſculorum, & filamentorum per aëra volitantium, imperfecta objectorum vel luminis perceptio, opacitas quædam ſensìm augeſcens, incipientem & immaturam; mutatio perfecta coloris Pupillæ, opacitas poſt Pupillam apparens, lucis & tenebrarum diſtinctio tantùm, maturam, confirmatam que Suffuſionem indicant.

QUIBUS adeſt Pupillæ immobilitas, coarctatio vel figuræ depravatio, iis Cataracta concreta eſt cum Pupillâ, difficilioremque admittit curationem; unde à variâ Suffuſionis ſpecie, tempore, cauſâ, colore, ſimplicitate aut compoſitione, ægrotantis ſtatu, ætate, oculi diſpoſitione varia inſtituenda Prognoſis.

CATARACTÆ vetuſtiores aut inveteratæ, modò alio inſigni vitio non ſint complicatæ nec cum Iride vehementer concretæ, ad operationem aptæ, imò aptiores probantur.

(*a*) Confer. Antonius Maitre-Jan Chirurgus Regius, nec non Periti ſſimus Ophtalmiater. capit. V. & VI. Traité des Maladies de l'Oeil.

IMPLICATIS cum Guttâ ſerenâ ſeu Amauroſi, oculi Atrophiâ, Humoris Aquei vel Corneæ vitio, Pupillæ dilaceratione, ſplendentibus ſeu Glaucomate, nulla niſi periculoſioris aleæ Medicina poteſt admitti.

INTER rariores oculorum affectus ſint Cataractæ, ut aiunt, membranaceæ tantùm, nonnunquàm enim tunicæ quibus Lens cingitur obſcurantur; (a) hæ verò Acûs efficaciam parùm experiuntur.

IN Suffuſione incipienti, à lentâ viſcidâque materiâ vel à causâ internâ, curatio licet rara ope medicamentorum tentanda ut poſſibilis.

SI adſint tuſſis, coryza, ſternutatio, vomitus, dolores capitis vehementiores, ab operatione abſtinendum, donec evaneſcant.

CATARACTÆ legitimæ & maturæ curatio ab Acûs beneficio præſertim ſperanda, exitûsque proſperi ſpes minùs in anguſto, modò præmiſſa ritè fuerint remedia generalia.

SI fortè in fruſta diſſiliat Suffuſio, unum poſt alterum prudenter deprimendum, cum Guillemæo & Paræo ſuademus.

OPERATIONE ritè peractâ, luci non detur aditus; ſpleniolum collyrio imbutum imponendum; oculus uterque deligandus. Quies, potus leniens nonnunquàm anodinus, diæta tenuis, ſanguiniſque miſſiones plus minùsve repetitæ imperanda.

SI rursùs aſcendat Suffuſio priſtinumque occupet locum, elapſo temporis quodam ſpatio, operatio iterùm inſtituenda, ſubmerſio tentanda, imò incisâ Camerâ poſteriori extrahenda Lens ſuffuſa.

INTER operandum aliquid ſanguinis effluit quandoquè, & humores inficiuntur; collyrio vulgari, vel fomento penetranti reſolutio committatur.

(a) Vid. Acta Reg. Scientiar. Academiæ, Ann. 1722. Tunicas enim lentis nonnunquàm obſcurari demonſtrat M. Morand Chirurgus Pariſienſis, Regiæ Scient. Academiæ, Londinenſis &c. Socius, Regiæ Chirurg. Academiæ Secretarius.

Si Criſtallina Lens exſiccata vacillet, dilatatâque Pupillâ, tranſeat in Cameram anteriorem; incidenda Cornea, extrahendaque Lens ſuffuſa (*a*).

(*a*) Fauſtis Avibus hanc operationem perfecit primus M. Petit Chirurgus Pariſienſis Reg. ſcientiar. Academiæ ſocius &c. ſic que exſiccatum Criſtallinum, inciſâ priùs Corneâ, eduxit, viſumque reſtituit; uti teſtantur acta ſcient. Pariſ. Academiæ. Ann. 1708.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & præſide M. TUSSANO BORDENAVE, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* JOANNES-JOSEPHUS SUE, *Vincienſis, Artium Liberalium Magiſter & in Regiâ Pictorum Academiâ Anatomiæ Profeſſor.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

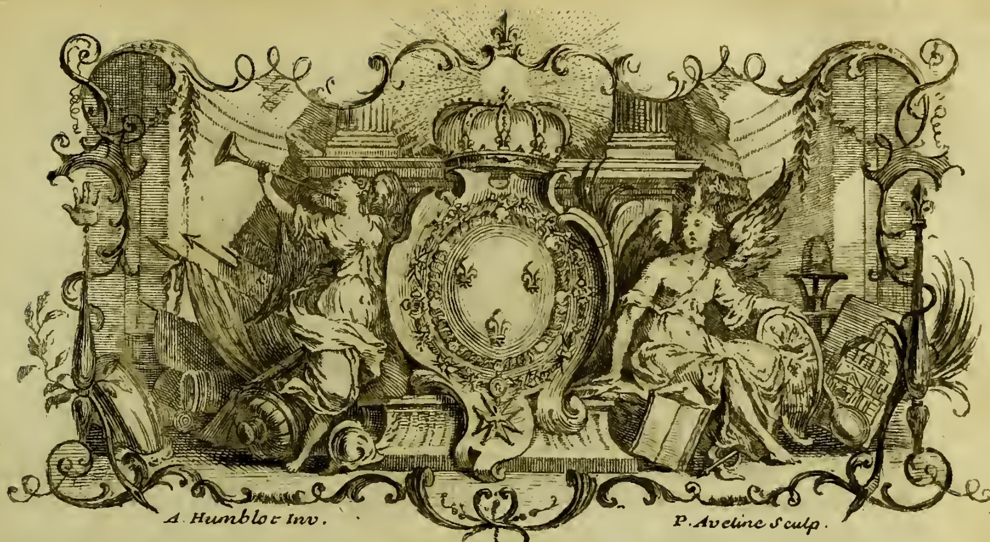
Die Sabbati 7ª. Auguſti à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1751.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA;

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1751.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

ANARITIUM, digitorum affectio est quâ nec simplicior, nec complicatior, cujusque nec facilior nec operosior curatio. Discriminum hujusce morbi ratio, à partium, quas afficit, structurâ, officio & indole repetenda; id circò de extremitatis superioris anatome, ad Panaritiorum curationem nécessariâ, rationem reddere operæ pretium erit.

PANARITIUM, Græcis παρωνυχία, quod in extremo digiti situm sit, morbus est inflammatorius, tumore majori minori-ve se se exhibens. Pro quadruplici hujus-ce tumoris sede, qua-

tuor paronichiarum ſpecies aſſignaverunt Chirurgiæ protomagiſtri.

PRIMA cutem leviter obſidet cum tumore, rubore, tenſione, calore & dolore; ſecunda, cutem imò & membranam adipoſam occupat, iiſdem ſimptomatis, ſed majoribus, dolore præſertim acutiori, ſtipata.

SÆPIÙS in tendinum vaginis ſitum habet Panaritium, vix ullo aut planè nullo in extremo digiti concomite tumore: hujus-ce tertiæ ſpeciei tanta mali ſævities, ut niſi efficaciora artis ſuppeditentur auxilia, delirium, convulſiones accerſat, miſerrimoſque tandem inter cruciatus animam æger exhalaturus ſit.

PROFUNDIÙS denique haud infrequenter ſitum eſt Panaritium, in ipſo ſcilicet phalangæ perioſteo, vel inter os & perioſteum ſine tumore, rubore, aut vix ullo; multùm dolet æger, remiſſiùs tamen quàm in tertiâ ſpecie.

PANARITIORUM cauſa proxima eadem eſt ac alterius cujuſlibet inflammationis; itaque exoritur nunc ab externis, pungentibus præcipuè, nunc verò à diatheſi fluidorum acri & vitio quodam ſæpiùs inquinatâ.

DIAGNOSIS ex præfatis deducenda.

TERTIA ſpecies periculoſior eſt aliis ratione ſedis & ſimptomatum tum eſſentialium, tum adventitiorum: pus vaginam inter & tendinem ſerpit, eorum ſubſtantiam vellicat, corrodit; hinc omnia excandeſcunt, fiuntque inflammationes, abceſſus, uti in flexurâ cubiti, infrà axillas, imò & gangræna.

PHALANGAM non rarò corrodit Panaritium quartæ claſſis, acerbiſſimum excitat dolorem, graviſſimaque, ſi ad extrema venerit, accerſit mala.

PARONICHIARUM primæ & ſecundæ claſſis haud ardua curatio; reſolutione aut brevi levique ſuppuratione facili negotio curantur: eas tamen, ſecundam potiſſimùm, ſi congrua ſat & citò

non adhibita fuerit therapeia, tertiam in speciem degenerasse observatum est.

A remediis tum internis tum externis, à scalpello denique paronichiarum instituenda curatio.

Paronichiæ cuticulam inter & cutem sedentis expedita Medicina : si sub epidermide puris adsit collectio educatur ; tunc veluti sponte suâ non nunquam sanescit.

Si sub ungue humoris stasim reperieris, & extollatur unguis ipse, eâdem quâ sublevatur proportione, subitò pro re natâ vel scindatur, vel secetur, & juxtà praxim vulnus curetur.

Si profundiùs hæreat malum, cutemque imò & membranam adiposam afficiat, resolventium aut suppurantium ope sanetur.

Si propè articulum & extrà vaginam aperiendus tumor adsit ; hunc, ad tendinis flexoris salutem, scapello, non verò causticis ut potè perniciosis, è latere aperiendum legitima docet praxis.

Si celebratæ operationi succedat hæmorragia idoneâ sistatur compressione.

Pro variis quæ sæviunt in tertiâ specie simptomatis, diversa medendi ratio : hinc si vividissimus ægrum dolor exagitet, si major adsit partis inflammatio, venæ sectiones plus minùs-ve repetere cataplasmata anodina, emollientia super imponere non procrastinabit sciens Chirurgus.

Si mali non deflectat sævities, pessimis ægri rebus puris expectaretur confectio ; citò debelletur tumoris tendinis que vaginæ incisione.

Si super musculum quadratum reptans pinguedo in purem abierit, quàm citissimè aperiatur focus.

Si ob puris sub aponevrosi palmari effusionem ; usquè ad principium tendo graviter afficiatur, ipsum-ve ligamentum annu-

lare vitiatum fuerit, ad compescenda quæ ex inde sobolescunt accidentia, utriusque sectio nonnunquam ineluctabilis.

Ad sauciati aut detecti tendinis curationem, ab unctuosis diligenter abstinendum, sed ad balsamica recurrendum.

Si in periosteo sedem fixerit ichor, incisio in os usquè instituenda: si verò carie corrosa phalanga reperiatur, hanc, præposterâ opitulandi sollicitudine, ferro non amputet Chirurgus; naturæ etenim beneficio, medicaminumque ad exfoliationem idoneorum energiâ curationis opus absolvi sinè ullâ ferè deformitate haud rarò observavimus.

Cæterum, juxtà praxim deligetur vulnus congruâque obfirmetur fasciatione.

Has positiones, Deo juvante, & præside M. PETRO GENTI, Artium in almâ Universitate Parisiensi, & Chirurgiæ Magistro, nec non Scholarum præposito, *tueri conabitur* Petrus Fabre, *Avenionensis, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabati 30ma Octobris 1751. *à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini* 1751.

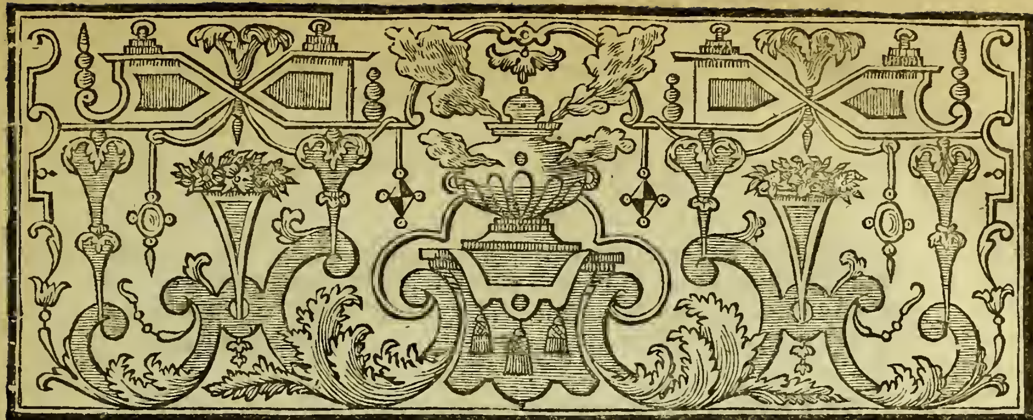
PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regiæ. Chirurg. Academiæ Typographi 1751.

13.

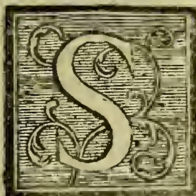

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

OLIDIS & fluidis conflari corpus humanum nemo nescit. Ex partibus solidis, aliæ molles, aliæ vero duræ; duras seu Ossa cæteris omnibus quasi fundamentum & fulcrum præbentes, innumeris affici læsionibus constat, ex quibus non nullis, nisi Chirurgiæ præsidio protinùs debellarentur, brevi temporis spatio totius machinæ detrimentum enasceretur.

Ex omnibus morbis ossa afficientibus, alii contiguitatem, alii continuitatem lædunt; Luxatio, Anchilosis, Distortio, ligamentorum affectus & Diastasis contiguitatem; Fractura verò, Caries, Curvatura, Mollities, Exostosis & Nodus continuitatem ossis potissimùm sauciare dicuntur.

Unum ex his tanquam frequentiorem, fracturam scilicet, omnes inter eligendum nobis apparuit; cùm autem in longum nimis singularum protraheretur fracturarum descriptio, de cruris fracturâ tantùm modò solliciti, quid quid ad rem spectat attingemus.

Quatuor in partes extremitatem inferiorem, in Femur scilicet, Genu, Crus & Pedem dividimus; at cùm præsertim de Crure hîc agendum incumbat, ipsius divisionem, compositionem & structuram, quantùm in nobis erit, exponere conabimur.

Solutam à causâ quâlibet contundente ossis continuitatem, cum authoribus fracturam appellamus.

Fracturarum species aut differentias, tum ab ipsarum essentiâ, figurâ, ossium parte, tum deniquè ab accidentibus desumendas stabilierunt Chirurgiæ Antistites.

Tibia & fibula, vel simul, vel separatim, in eodem diversisve punctis, cum aut sine accidentibus effranguntur; hinc in simplicem, compositam & complicatam dividi solet fractura.

Modò transversè, modò obliquè, modò partim obliquè, partim transversè, quandoquè etiam comminutim, & juxta quosdam fissuræ ad-instar effranguntur ossa, indè varia sortiuntur fracturæ nomina.

Externas fracturarum causas tanquam efficientes admittimus, ictus nempè, lapsus, nixus, & quæcumque ossa disrumpere & collidere possunt; internæ tamen ut remotæ & prædisponentes apud omnes spectari solent. *

Fracturarum signa alia æquivoca, alia certa; æquivoca ex dolore & motûs impotentiâ; certa verò ex auditû, visû & tactû, seorsim aut simul sumpta oriri perspicuum est.

In primitiva & consecutiva fracturarum Cruris accidentia ordinantur; primitiva in Dolore vehementi. Vulnere, & Hemorrhagiâ; consecutiva in Convulsione, Pruritû, Febre, Inflammatione,

* Vide inter alias Observationem celeb. Saviardi LXII. pag. 274.

Abſceſſû, Gangrenâ, Paraliſi, Atrophiâ, Anchiloſi, Calli & partis deformitate conſiſtere neminem latet.

PROGNOSIM fracturarum, pro ſimplicitate, compoſitione, complicatione, figurâ, ſitû, ægri ætate & temperamento, plus minusve periculoſam quis non exiſtimaverit?

TRIA in fracturarum ſimplicium curationem præſertim veniunt, effracta ſcilicet adunare, adunata continere, contenta deniquè ab accidentibus ſervare; triplici modo adimpletur adunatio, extenſione nimirum, contra-extenſione, & conformatione; retentio & conſervatio partium fractarum, tum deligatione, tum ſitû ritè adhibitis; accidentia demùm artis auxilio haud infrequenter præcaveri poſſunt.

SI contrita fuerit oſſis ſubſtantia; ſi laniatæ fuerint carnoſæ partes; ſi ſanguiferi tubi liquidum vitale profundant; ſi Tumor adſit; ſi intentiſſimus dolor ægrum exagitet; ſi moroſâ prurigine pars verminet; ſi ſæviant febris & inflammatio cum apoſtematis periculo; ſi immineat gangrena; ſi Nervorum vel reſolutio, vel diſtentio ſecuta fuerit; ſi demùm ſucceſſerit Atrophia, vel Anchiloſis; tunc ritè ſanari non poterit fractura niſi unicuique accidenti congrua ſubminiſtrentur auxilia.

OSSIUM comminutioni, fragmentorum aut extractio, aut in ſtatû naturali, pro re natâ, idonea repoſitio.

AD reſarciendas Carnes, debellandaque plurima ex prædictis accidentia, faſciationem duodevigenti capitibus ordinatam ut prævalentem admittimus.

INFLAMMATIONI fotus emollientes, phlebotomia; Hemorrhagiæ compreſſio, ligatura nonnunquam & ſtiptica; Dolori & Convulſioni legitima partium reductio, venæ ſectiones; Pruritui aquoſæ & tantiſper ſpirituoſæ fomentationes; Febri tenuis vitæ ratio, venæ ſectiones; Abſceſſui haud intempeſtivus purulenti liquaminis exitus; Gangrenæ ſpirituoſa, ſcarificationes, inciſiones; Anchyloſi, ut dicunt, imperfectæ, partis blandi frequenterque repetiti motus, balnea, diluentia; Paraliſi & Atrophiæ ſtimulantes & calidæ frictiones, aquæ thermales, &c. occurrunt & adverſantur.

Si, ingravescente malo, therapeiæ inanis prorsùs evadat energia; si sphacelus Gangrenæ successerit; ad extrema recurrendum, pressiori que pede partis necrosi obviet Amputatio.

Remissis verò accidentibus, ne quid calli generationi obsit sedulò providendum; hoc pro ossis naturâ, volumine, substantiæ deperditione, ægri ætate temperamento, fracturæ sitû & figurâ, succorum indole, citiùs seriùs ve haud deforme ferruminabitur, si opportunè & ut par est appositus contentusque fuerit apparatus.

Miram autem calli fabricam succi ossis nutritii ope, ad unius cujusque canaliculi extremum guttatim & circulatim depluentis, cum Neotericis efformari contendimus.

Has positiones, Deo juvante, & præside M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Joannes Sereis *Lascuriensis*, *Artium Liberalium Magister.*

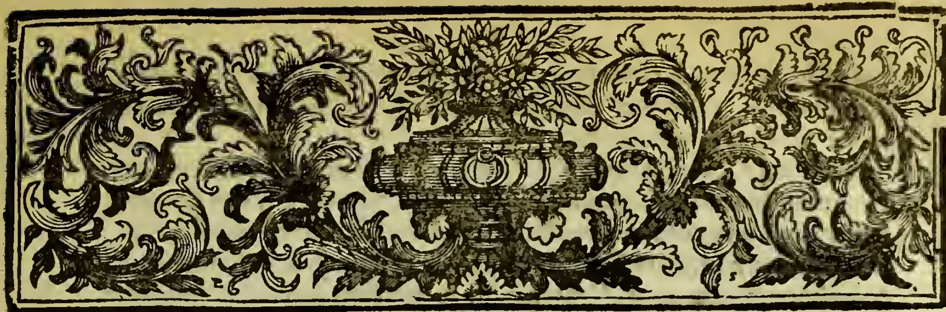
Parisiis,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 13ª. *Novembris à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini* 1751.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1751.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

LEGANTIOREM ſeſe prorſùs in modum exhibet humani corporis fabrica, opus numeris planè omnibus abſolutum, idemque permanſurum Creatoris potentiæ monumentum. Meditata porrò hujuſ-cè operis contemplatio quantam præbeat admirandi anſam, quantum afferat jucunditatis & utilitatis liquidò cùm pateat, Ubinam gentium ii reperiantur quibus non arrideat ſui cognitio? Illa autem ſcientia in hominem rectè ſentientem ſi apprimè quadret, quantò neceſſaria magis cenſeri debet Chirurgis, huic, ut artis ſtudio, ità & muneris officio peculiariter mancipatis. De variis Abdominis vulneribus acturos, partes quibus hæc cavitas conflatur, paucis exponere juvat.

ABDOMEN pars trunci inferior, à pectore Diaphragmatis ope ſeptum, Xiphoidè, oſſibus Pubis, Sacro, Coxidè, lumborum Vertebris, coſtis Spuriis, & Muſculis præſertim Abdominalibus circumſcribitur.

USITATISSIMA eſt illius tùm in partes, tùm in regiones diviſio: regionum nomine intelliguntur, deſignati quidam limites ad explanatiorem partium contentarum inveſtigationem.

ABDOMINIS partes internæ & externæ: hæ in communes, dividuntur & proprias; communes, cutis & pinguedo; propriæ, oſſa, Cartilagines, Membranæ, Muſculi; circà Muſculos præcipuè

notanda occurrunt numerus, ſitus, fibrarum tractus, foramina; Aponevroſes in lineam albam deſinentes, quibus Muſculi recti ad inſtar Vaginæ includuntur.

SECTIS cautè Muſculis inſpiciendum ſe præbet Peritonæum. Hæc membrana lævis, tenuis, muco oblita, textû cellulari donatur, cujus ope cum totâ Abdominis periphæriâ connectionem habet, ſi tamen immediatam Peritonæi cum Diaphragmate & lineâ albâ cohæſionem exceperis. Protenditur & partibus contentis involucra peculiaria & varia ligamenta ſuppeditat : intra textum cellularem poſteriùs reconduntur Vaſa majora, Renes, Glandulæ renales, Ureteres, Vaſorum ſpermaticorum ortus; anteriùs in conſpectum prodeunt Vaſa umbilicalia, Veſica, & quædam è Genitalibus. Proceſſus quibus Vaſa ſpermatica & cruralia involvuntur, in Chirurgicam quoque animadverſionem veniunt.

VISCERA Peritonæi ſacco incluſa plurima apparent, in parte ſuperiori ſub Diaphragmate ſitum obtinent, Hepar cum ſuâ cyſtide felleâ, Ventriculus, & Lien; Ventriculo ſubjacet ſpatio quodam triangulari incluſum Pancreas. Maximam Abdominis partem occupant Inteſtina Meſenterio alligata, craſſiora ad periphæriam, in centro tenuiora: his incumbit Omentum multâ pinguedine gaudens. In pelvi ſpectantur inteſtinum rectum, veſica, parteſque Genitales diverſæ pro diverſo ſexû.

FABRICA diſcrepant partes in Abdomine contentæ; aliæ Membranaceæ; aliæ Glanduloſæ, hæ ſubſtantiam denſam, illæ cellularem exhibent. Variis etiam uſibus inſerviunt, chilo ſcilicet, ſecretionibus, & generationi. De his ampliùs diſſerere non eſt animus, propoſita ſolvere conabimur.

EX CHIRURGIA.

PRÆVIAM Solidarum in ſtatû naturali partium Speculationem, niſi ratio ſubſecuta fuerit, quâ valeat earumdem læſarum obtineri curatio, irritæ quodam modo ceſſerint tot noſtræ elucubrationes; ſapienter itaque conſtituit provida Naturæ benignitas, ut quidquid damni Mortalium ſeu imprudentia ſeu ferocitas intuliſſet, auxiliatrici ferè Chirurgorum ſagacitate reſarciretur. Aliter, non ità diuturno temporis intervallo de humano genere conclamatum foret. Quàm plurimas verò inter morborum claſſes aptæ partium conformationi officientes, non immeritò primas ſibi vindicare videntur Abdominis vulnera, quæ quidem hîc loci evolvenda aggredimur.

ABDOMINIS vulnera penetrant, vel ſolas partes externas

lædunt, præcipua horum diſcrimina, à causâ, figurâ, ſitû, naturâ partium læſarum, & accidentibus repetenda.

PENETRENT nec-ne vulnera, ſimplicia ſunt aut implicata; implicatio enim à naturâ partium læſarum pendet: ſi quidem vulnera quædam involucris hujus cavitatis inflicta comitari poſſunt Hæmorragia haud facilè ſiſtenda, inflammatio, ſumma tentio, abceſſus, febris, convulſiones, aliaque lethalia ſimptomata, niſi Artis beneficio, venarum ſectionibus repetitis, ampliatione averterentur. Aliàs quippè cavitas transfigitur abſque ullo ſauciati damno, ut non rarò experientiâ comprobatum eſt.

IN vulneribus penetrantibus, intactæ remanent aliquandò partes internæ, ſæpiùs læduntur, & varia fit in cavum aut extrà pro diversâ partis indole effuſio.

VERSUS Vulneris orificium, ſi non ſit anguſtius, fluctuantes nonnunquàm erumpunt, nec rarò per vulneris oras adeò ſtrangulantur, ut non niſi difficili negotio reducantur.

SENSIBUS & ratione dijudicantur Abdominis vulnera, viſus quidem, & tactus immediatus non parùm ad explorationem vulnerum conducunt; ſpecillum verò & injectiones, ut media non tantùm infida ſed & noxia improbamus.

SIGNA rationalia, ex Galeno quinque, nempè actio læſa, excretio, accidentia cuique parti & vulneri propria, vulneris ſitus; & dolor quo pars ſauciata diverſi modè cruciatur; duo hæc ultima juxtà nos incertiſſima.

SIMPLICIUM Abdominis vulnerum coadunatio ſit unicus medentis ſcopus, accidentia tamen venæ ſectionibus, fomentis emollientibus, & idoneâ victûs ratione ſedulò præcaveat, quæ ſi ob nimiam partium aponevroticarum tenſionem immineant, ampliationem vulneris quâ ſtatim ſolvuntur non procraſtinet.

INTESTINA per vulnus elapſa, ſi nullus adſit obex, citò citiùs in Abdomen refundantur, quod ſi propter ſtrangulationem obtineri nequeat, ad ampliationem vulneris confugiendum & prudentibus digitis Inteſtina intropellenda.

NON alia ſequenda eſt methodus in Omenti prolapſû niſi gangrænâ afficiatur, aut pars Omenti prorupta ob nimiam obeſitatem, nimiam vulneris ampliationem poſtulet; ſi enim immineat gangræna, Omenti ligatura efficiatur in parte ſanâ, & pars corrupta ſecetur. In altero autem caſû Omentum per vulneris oras ſtrangulatum relinquatur, & hujus ſeparatio Naturæ committatur, quâ peractâ, pars Omenti ſana cum vulnere coaleſcit, & herniæ ventrali ut plurimùm poſt ſanationem pertimeſcendæ impedimentum præbet. *

* Hanc methodum propoſuit Laudandus è noſtris M. Chauvin quâ nuper cum ſucceſſu non infelici uſus eſt.

PERICULOSA fine dubio vulnera de quibus actum est. Periculosiores viscerum læsiones propter contentorum effusionem, ex quâ gravissima, quin imò lethalia oriuntur accidentia; tota spes tamen non abjicienda. Si extùs prodeant Intestina, modò mediante suturâ ansæ formam exhibente, ad orificium vulneris contineantur, nec adhibeatur Pellionum sutura. Si extùs non prodeunt partes sauciatæ, & effusio materiarum fiat per alvum, effusorum exitus, quantùm fieri potest, idoneo sitû concilietur, sin minùs, unicum Ægrotantis præsidium in contra-apertura requiratur, modò collectæ materiæ locus innotescat.

PARTES in locum reductæ, idoneo sitû, debitâ que fasciatione contineantur, quæ si propter amplitudinem vulneris non suffecerint, ad gastroraphiam citò recurrendum. Absolutâ vulneris curatione, fasciæ ferreæ ope Herniæ ventrali provideat Chirurgus, oportunis venarum sectionibus, tenui victûs ratione, cæterisque pro re natâ remediis debellentur accidentia.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. LUDOVICO-ROBERTO GERVAIS Artium & Chirurgiæ Magistro, in Arte Obstetriciâ Demonstratore, antiquo Scholarum Moderatore, & è Regiâ Chirurgorum Academiâ, *tueri conabitur* CLAUDIUS-GABRIEL, BERTRAND, *Parisinus*, *Artium Liberalium Magister*.

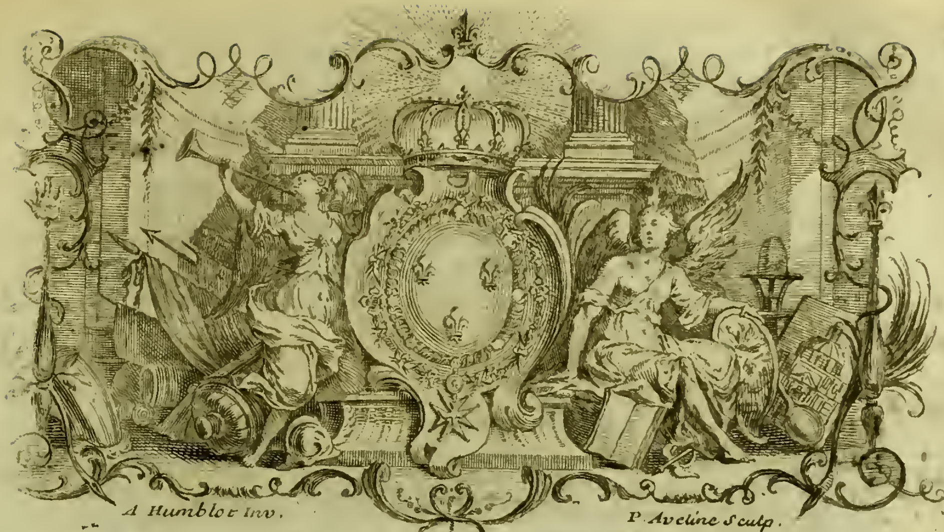
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 31ma Decembris à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1751.

PRO ACTU PUBLICO
ET
MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ
Typographi 1751.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

E T

CHIRURGICÆ.

EA eſt naturæ, cuique ſedulò providæ, lex, ut fœtus utero incarceratus, ſi quidem non perfectis ut in adulto organis, aliter & vivat, aliter & creſcat. Funem Umbilicalem, quo ventris ejus media pars perforatur, ut ſanguinem à matre accipiat, reſiduum-que ad eam repellat, mireris. Verùm ſtatim atque reſpiratione gaudet fœtus, alia eſt circulatio: funis Umbilicalis ligaturâ ſtringitur, muſculorum-que abdomina-

lium alternis contractionibus prope abdomen sejungitur : unde cicatrix nodosa, quam Umbilicum vocant.

Multorum morborum sedes Umbilicus : hi nempè hæmorragia, varices, abscessus, exulcerationes, tumores aquosi, nec raro Exomphalos, cum debilior cicatrix partibus contentis aditum præbet.

Omissis aliis Umbilici morbis, de Exomphalo tantùm agemus. Hujus morbi causam callere, signa detegere & curationem suscipere desideranti, Umbilici structuræ, vasorum, musculorum abdominis, peritonæi & partium circà illud foramen fluctuantium investigatio necessaria.

Non alias ferè mutuatur differentias & denominationes Exomphalos ac alii abdominis Ramices : itaque simplex, si intestinum solum prorumpat, & Enter-omphalos; si solum omentum, Epiplo-omphalos : compositus tumorem ex intestino & omento conflatum exhibet, & Entero-épiplo-omphalos, aut Epiplo-enter-omphalos nuncupatur : complicatum verò comitantur alii morbi v : g : hydrops, varices, sarcoma, aut accidentia.

Intestinum jejunum in Umbilico ut plurimùm prominere docet partium situs; quandòque tamen arcûs coli prolapsum experientia comprobat : nec mirum : mole enim jecoris, vel amplitudine ventriculi illud intestinum deprimitur.

Cur pueri, cur fœminæ, immò viri obesiores Exomphalo sint magis obnoxii, ex Umbilici cicatricis debilitate, ex graviditate, ex adipe uberiori in involucris & omento liquet.

Umbilici Ramicum diagnosis & prognosis ad generalem Herniarum descriptionem referuntur. Quid in chirurgiæ exercitio praxis offerat, exponere satiùs nobis videtur.

In ipso Umbilico non semper patet Exomphalos, qui circùm sæpè sæpiùs, præsertim in adultis, prosilit : & ni tumor ultramodum augescat, Umbilici cicatrix perspicua remanet.

Cum pro mole suâ compactius omentum includit intestinum,

hoc ſenſibus latet, uſquedùm ſtrangulationis diagnoſi innoteſcat.

In Exomphali ſimplicis curatione duo requirenda, partium nempè prolapſarum repoſitio & retentio : illa taxi, hæc bracherio adimpletur : quæ quidem curatio in pueris non rarò radicalis evadit.

Partium repoſitioni nonnunquàm obſtant ſtrangulatio, adhæſio. Tumor tenſus & renitens, inflammatio, ſingultus, vomitus, febris &c. ſtrangulationem denotant. His abſentibus, ſi elapſa partim aut nequaquàm in abdomen refundi poſſint, adhæſionem aſſeras.

Adhærentes vidimus Umbilici Ramices acuminatos, boculi figuram æmulantes, hi verò quamlibet faſciam reſpuunt, & ſolam victûs rationem expoſtulant.

Portentosi haud rarò in fœminis & obeſioribus videntur Exomphali. Si ſtrangulentur partes elapſæ, in his tùm ſublevandis properato opus eſt : ſin minùs, ea, quæ proruperant, ſuſpenſorio, laminâ-ve accommodatâ ſubjiciantur meliùs quàm intùs reponantur.

Si accidentia Ramicis ſtrangulationem denotent, irrita-que fuerint remedia huic ſcopo celebranda, ad operationem, quæ quidem hoc in caſû rariùs proficit, citò citiùs deveniendum.

Excisis tegumentis ſacco-que, ſi adſit, naviter attendendum in Entero-épiplo-omphalo ad omnes omenti giros perſæpè inteſtinum multis in locis incarcerantes.

Si ad Epiplo-omphali ingentioris voluminis curationem inſtituatur operatio, ligaturâ ritè peractâ, omentum juxtà foramen incidere longè præſtat, quàm altiùs dilatare, ut intùs refundatur.

In dilatatione Scalpellum versùs partem ſiniſtram injiciendum : quamvis enim vaſa Umbilicalia fiant ligamentoſa, quandòque tamen ſanguine turgida ad Umbilicum uſque in adulto deprehendimus.

RADICALEM Exomphali curationem decantaverunt veteres: partibus in abdomen repulsis tegumenta filo ligari suadebant: hanc methodum prorsus rejiciendam censemus.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. TUSSANO AMY, Artium & Chirurgiæ Magistro, Nosocomii dicti LES INCURABLES, Primario Chirurgo, *tueri conabitur* HONORATUS GABON, *Leonicensis*, *Artium Liberalium Magister*, *& Nosocomii Parisiensis Chirurgus præcipuus.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 20ª. *Maii à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini* 1752.

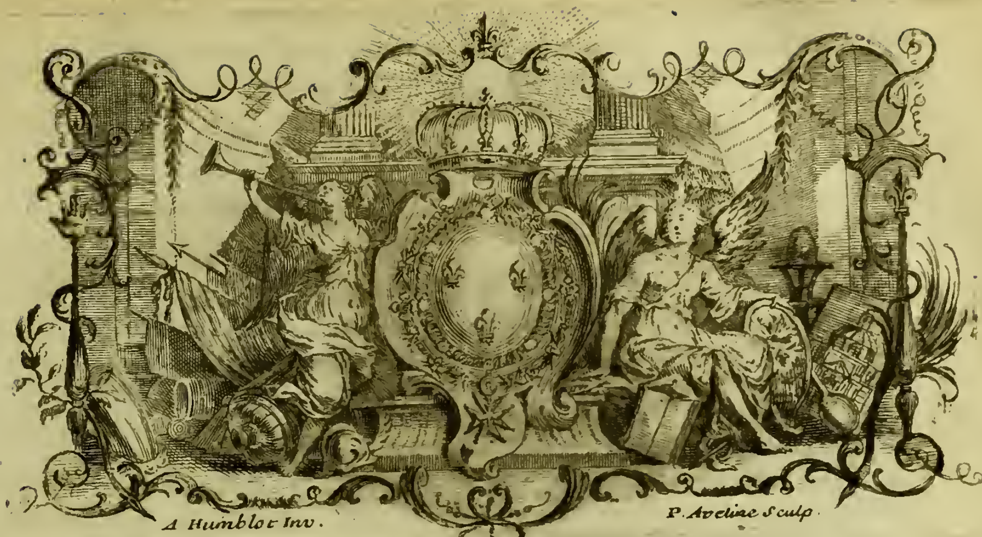
PRO ACTU PUBLICO

ET

SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi 1752.

16.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

BSTETRICANS, cujus eſt partum naturalem obſervare, non naturalem adjuvare, contra naturam inſtituere, is eſt qui morbos mulierum ad prægnationem ſpectantes, eorum cauſas, ſigna, variaque quibus curantur media, percallet. Illum ut ab experientiâ ſolâ habilem nullus ſalutabit, quin ipſi injurioſus videatur. Cui Phyſiologiæ, Hygieienes, Pathologiæ,

Therapeuticæ, Anatomesque præsertim non affulgent principia, ille obstetricans nomine, non re habeatur. Quædam igitur de partu non naturali & contra naturam dicturi, organorum muliebrium generationi famulantium structuram paucis exponemus.

Hæc ratione diversi sitûs in externa & interna dividuntur; externa nimis innotescunt quam ut iis immoremur: non item de internis quæ inter vagina, uterus, tubæ fallopiana & ovaria annumerantur.

Vagina Canalis est membranaceus, à pudendo ad uterum usque protensus, in hypogastricâ pelvi, vesicam inter & rectum quibus cohæret, positus. Non una & eadem vaginæ in omnibus species: his longa, ampla, intus levigata; illis brevior, strictior, rugis instructa, circulo membranaceo in inferiore suâ parte decorata &c. ab ætate variâ, majore vel minore totius corporis habitu, rariore vel frequentiore veneris usu repetenda varietas.

Uterus viscus est molle, pulposum, facile extensile, elasticum, intus cavum, superiorique vaginæ parti continuum. Ut vagina, sic provaris circumstantiis, eundem habitum uterus non servat. Nunc enim crassior est, sanguine turgidior; nunc è contra minor &c. excepto prægnationis tempore, trianguli aut piri inversi figuram non male æmulatur. Eadem quoque est figura internæ uteri cavitatis, quæ inferius cum vaginâ, superius ab uno quoque latere cum tubis fallopianis communicat.

Quatuor ligamentorum ope uterus insitu suo retinetur; illa rotunda ex hujus superiori & laterali parte oriunda, per annulos musculorum abdominalium traducta, in pudendi labra superioremque femorum partem desinunt; alia lata dicta, membranacea, peritonæi propagines, quem amplectuntur uterum, pelvis hypogastricæ parietibus alligant.

In utriusque ligamenti lati crassitie, anterius & superius, tuba fallopiana, uteri fundo à latere continua, hic loci minima, ex alterâ parte amplior, fimbriis inæqualibus terminata; inferius vero & posterius includitur ovarium vesiculis refertum, uteroque ligamento terete annexum.

MAXIMO vaſorum numero partes illæ irrigantur ; ſanguinea ab hypogaſtricis & ſpermaticis , nervea vero ab utroque ſympatico majore & nervis ab oſſe ſacro anterius oriundis mutuantur.

EX CHIRURGIA.

PARTUS eſt infantis ex utero materno exitus ; qui triplex ; ſcilicet , naturalis , non naturalis & contra naturam Partus naturalis ille eſt in quo infans & ſecundinæ ſolius naturæ Conatu prodeunt. Partus non naturalis ille eſt in quo quædam cognitis tamen arcenda mediis , obſtant quominùs natura ſuum opus proſequatur ; partus-que tandem contra naturam ille eſt in quo obſtetricans , novum iter infanti parare cogitur.

PLURIMÆ plus-minus-ve difficile removendæ partûs non naturalis cauſæ , eæ-que vel à matre , vel ab infante ſunt repetendæ : ab infante ; placenta primùm occurrens, funiculus umbilicalis juſto longior , infans major , hydropicus , mortuus , male ſitus : à matre ; convulſiones , gravis hemorragia , uteri cervix aut vagina ſtrictiores , uterus male ſitus , è naturali ſede delapſus , pudendique tandem labia aut interna vaginæ ſuperficies quâdam cicatrice obducta.

PLACENTAM primùm occurrere ex eo cognoſcitur , quod , præter urgentem hemorragiam , corpus molle , ſpongioſum , inæquale tactu deprehendatur. Si os uteri jam ſatis dilatatum eſt , placenta , modo obſtet , vel membranæ ulterius , unguibus diſcerpantur , in uterum manus immitatur , apprehenſiſque pedibus infans foràs extrahatur. Si vero parcior eſt orificii dilatatio digitis paulatim explicetur , partus-que eodem modo abſolvatur.

DUPLEX ex umbilicali proceſſu juſto longiore enaſci poteſt incommodum : vel enim infantis membris circumvolvitur , vel primus foràs aut aliis partibus immixtus emergit. Gravis uterque caſus : Si primùm occurrat , digitis in uterum intruſis funiculi umbilicalis involutiones ſi fieri poteſt ſolvantur , quando-

que etiam forficibus abſcindantur ; ſi vero ſecundùm ; eadem fere ſemper ac placentæ primùm occurrentis methodus inſtituenda eſt.

INFANTEM rectè ſitum dicunt qui facie pronâ os uteri vertice urget : alii qui cumque ſitus non naturales ſunt ; unde ſexenti ſitus non naturales , qui integris vel diſciſſis velamentis poſſunt explorari. Cum integra ſunt velamenta doloris expectanda eſt remiſſio ; tunc enim recedentibus aquis , diverſæ infantis partes non ſecus ac iis diſciſſis tactu facile dignoſcuntur. Quicumque autem ſit infantis ſitus , modo à naturali recedat , ſœpius ſtatim pedibus eſt extrahendus.

DIFFICILIS admodùm partus ſi infantis & matris partes inter ſe diſſentiant , qui ab uteri cervice aut vaginâ conſtrictis , vel ab infante majore aut hydropico procedit. Ex dolorum puerperii diuturnitate & tactu diagnoſis. Venæ ſectionibus , vaporum balneo , pudendorum cum oleoſis inunctione ea non raro ſolvuntur obſtacula. His incaſſum adhibitis & capite non admodum prodeunte , aſt in vaginâ infixo , utriuſque manûs digitus index in vaginam immittendus eſt , ut iis ultrà infantis axillas introductis, corpus poſſit educi.

HYDROPS, funiculus umbilicalis juſto longior , frequentia ſanguinis profluvia, uterus ſtrictior , animi pathemata , morbique , tales convulſio , vomitus idiopathicus , crebra tuſſis, diarrhœa & immodicæ exercitationes , lapſus , ictus aliaque hujuſmodi infantem in utero poſſunt enecare. Infantis mortui plurima ſunt ſigna in incerta & certa non immeritò diſtinguenda : incerta deducuntur ex eo quod quædam è cauſis ſupra enumeratis præceſſerint , quod infantis ſui motum à quodam tempore mater non deprehenderit , quod venter mammæque flaccidæ fiant , uterus ſenſum ponderis cicat , variaſque in partes pro vario mulieris ſitu prolabatur ; quod adſint animi deliquia , lactis ſtillicidia , ſubſultus hyſterici , materiæ flavæ , ichoroſæ , nigricantis per inferiora effluxus, quodque tandem fœtidus ex iis odor exurgat. Funiculus vero umbilicalis flaccidior, arteriæ prope infantis abdomen

non fubfalientes, epidermidifque à fubjectâ cute feparatio, exanimem eum effe certiffime fuadent.

EMORTUUS infans recte fitus eft vel non: fœtum exanimem recte compofitum vulgò non tamen femper natura expellit. Vel enim poft aliquod tempus in oris uterini anguftias delapfus inibi hæret & detinetur, vel partus nullatenus proficit. Primo in cafu methodo à laudando *Lamotte* propofitâ infans eft (*a*), extrahendus; in fecundo verò caput repellendum eft, infanfque ut malè compofitus eft habendus. Sœpius tamen accidit ut dum fic pedibus educitur, avulfum caput in utero remaneât; tunc vel digito in os inferto, vel volfellis palfini, vel ferramento *Tiretête* dicto à M. *Levret* (*b*) invento, vel tandem uncinis fine morâ auferendum eft.

HEMORRAGIA, placentæ ab utero avulfionem funiculique umbilicalis (*c*) rupturam; convulfiones verò nervorum, præfertimque utriufque fympathici majoris irritationem fubfequuntur. Convulfionum & Hemorragiæ diagnofis patet: in morâ periculum; partus, methodo dum deplacentâ primùm occurrente, à nobis propofitâ, abfolvatur.

SITUS uteri depravatus triplex: uterus nempe nimium propendulus (*d*), uterus fpinæ dorfi nimis appreffus, uterufque in alterutrum latus nimis obliquatus. Par in omnibus hifce circumftantiis difcrimen. Uterum fic compofitum effe ob mutatam abdominis figuram infolitamque cervicis uteri pofituram cognofces: idoneus puerperæ concilietur fitus, & uno aut altero alterutrius manûs digito in vaginam ultra uteri cervicem intrufo, alterâque manu extra actionum fuam in uterum exeren-

(*a*) Pag. 574.

(*b*) Accouchement Laborieux, pag. 12 & fuivantes.

(*c*) Lamotte page 362.

(*d*) Henric. a. deventer, de art. obft. pag. 201 & fequent.

te ad ſitum naturalem redigatur, partuſque deinde ut in Hemorragiâ conſummetur.

Matrix licet impraegnata ſuâ è ſede aliquoties prolabitur legitimaque tunc fit uteri praecipitatio. Statim ſi fieri poteſt reponatur, ſin minus ibi uſque ad ſolitum praegnationis terminum ſuſtineatur; qui cum acciderit, auxiliatricem deficienti naturae, obſtetricans praeſtet manum, digitis uteri cervicem paulatim (*e*) explicet, infantem & ſecundinas eliminet, uterumque in ſuam ſedem poſt partum reponat.

Levis pudendorum vaginaeque cohaeſio exulcerationem, inflammationem validam, aut vitium conformationis pro cauſis habet. Haec tactu & viſu cognoſcitur. Obſtetricans cohaerentes ſcalpello partes dividat, ſin minus, vel mulier non enitetur, vel ſubita fiet ab impingente foetu dilaceratio, quam inflammatio, febris, dolor, ſuppuratio, quandoque etiam Gangraena conſequi poſſunt.

Quot infantis integri exitum abſolutè praepediunt, totidem cauſae Chirurgum, ad partum contrà naturam inſtituendum impellunt; eae vero ſeptem annumerantur ſcilicet puerperae lethum, (*f*), peſſima oſſium coxendicis conformatio, profunda ſimul & ſolida vaginae parietum cohaeſio; foetus in abdomen primis temporibus elapſus, ibique uſque ad tempus ſolitum accretus (*g*):

(*e*) La pratique des accouchemens, par Portal page 68.

(*f*) Riolanus Anthrop. lib. VI. cap. VIII. Heiſterius Inſtit. Chirurg. pag. 759. Clariſſ. Winſlowius in Quaeſt. Med. Chirurg. an adſervandam prae foetu matrem obſtetricium hamatile minus anceps acaeque inſons, quam ad ſervandam cum foetu matrem ſectio coeſarea? Lut. an. 1744. propoſitâ.

(*g*) Hiſt. foetûs muſſipont. Bayleus Hiſt. anat. gravid. 25 ann. ubi foetus omento annexus erat. Imo pater meus Chirurg. Pariſ. dum mulieris novem menſes gravidae viginti abhinc annis cadaver ſecaret, in illius abdomine foetum invenit cujus placenta, interiori ilaeorum margini, ultimae vertebrae lumbari & oſſi ſacro adhaerebat.

infans in tubâ fallopianâ (*h*), vel in ovario adauctus (*i*), quidamque tandem uteri impraegnati ramices (*k*).

Mala ossium coxendicis conformatio, profundaque simul & solida vaginae parietum cohaesio, tactu dijudicantur.

Fœtûs vel in abdomen primo instanti elapsi, ibique accreti, vel in ovario aut tubâ fallopianâ adaucti haec dantur signa. Abdomen in amplam molem insurgit & irregularem formam exhibet; catamenia eadem fere sunt, saltem quoad periodos; nulla fere graviditatis apparent symptomata; perpetuus doloris sensus cuidam abdominis parti inesse deprehenditur; infantis partes earumque diversi motus, in turgidâ abdominis parte appositâ manu facile distinguntur. Nec versus posteriora invertitur, nec pro vario graviditatis tempore complanatur uteri cervix. Nulla matricis distentio percipitur, ultimisque tandem temporibus acutiores ingruunt dolores, quos valida febris, tentio in abdomine, aliaque pro variis circumstantiis symptomata sœpius concomitantur.

Impraegnatum tandem uterum in ramice quolibet includi ex eo concluditur, quod primo uteri cervix deprehendi non potest, vel si deprehendatur, alterâ super Herniam appositâ manu & alterno sed leni motu partes in rupturâ contentas comprimente iidem motus, in illo percipiantur: Quodque deinde ramex è minori sensim in majus volumen exurgat, infantisque partes quarto vel circiter mense tactu visuque ut ita dicam distinguantur.

(*h*) Riolanus Anthrop. lib. II. cap. XXXV. Littrius & du Verneyus Act. Acad. Reg. Scient. an. 1702.

(i) Vieussens Differt. de structurâ & usu uteri. Littrius Act. Acad. Reg. Scient. an. 1701.

(*k*) Vid. Sennert. Instit. Med. Lib. IV. Part. I. Sect. II. cap. XVII. Observationemque M. Duchesnay-des-Prez prim. reg. hisp. Chir. à M. Simon nuperrimè in concentu publico Acad. Reg. Chirurg. promulgatam.

QUÆNAM in illis casibus statuenda prognosis? quænam adhibenda sit methodus satis perspicuum est. Hinc certum infanti simul & matri imminet exitium, inde verò incerta proponitur medela; cur hæremus? anxium quam nullum remedium experiri satius est; novum ergo iter infanti cæsareâ sectione parandum esse confidenter asserimus.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. GEORGIO DE LA FAYE, Artium & Chirurgiæ Magistro, Reg. Chir. Acad. Prodirectore, Demonstratore Regio, Scholæ Præposito designato, *tueri conabitur*, *RAPHAEL BENEVENTUS SABATIER*, *Parisinus*, *in almâ Universitate Parisiensi Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

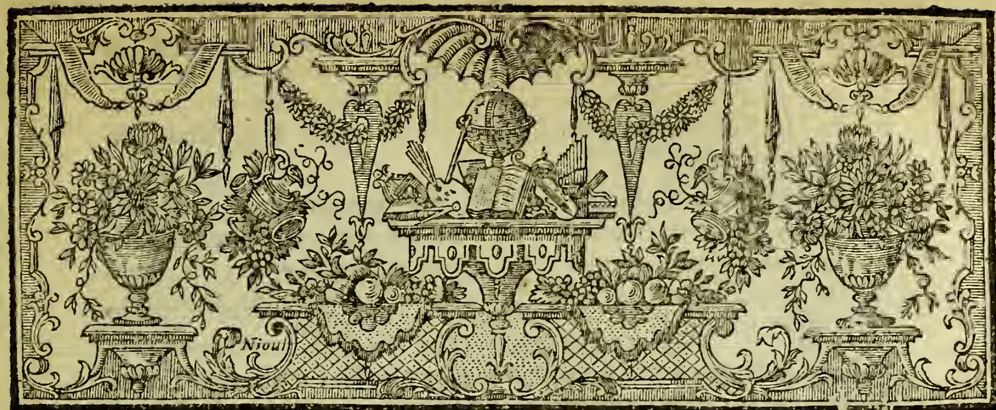
Die Martis 30 *Maii à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini* 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi 1752.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

TUPENDUM Naturæ miraculum, Generatio: ſtupenda non minùs, quibus perficitur, organa. Varia hæc in utroque ſexu; diverſa in generatione obeunt munia; hinc copulationis blanda neceſſitas, hinc ad invicem fruendum amabili legitimæ Veneris œſtro uterque appellitur. Iis, pudendis non dicam, ſed venerandis potiùs organis, ab ipſismet mundi incunabulis, ex Creatoris inſtituto, renovatur humanum genus; hæc ſocietatis vinculum, hæc mutuum Marem inter & Fœminam conſtituunt commercium; hæc denique fecundiſſimum

propagationis rorem benigniùs ſtillant. At cùm ea ſit humanæ ſors & conditio ut in ipſomet voluptatis ſinu oriatur morborum indefeſſa cohors, ſua etiam Genitalibus naſcuntur incommoda. De Teſtium amputatione acturi, illorum ſtructuram tantùm proponemus.

Testes ſeu Teſticuli aut Didymi, numero duo, tres nonnunquam (*a*), rarò unici (*b*), ſunt corpora oblonga, figuræ ovatæ, lateraliter depreſſa, ovi columbini molem in viris æmulantia, aliquando majora, extrà Abdomen vulgò propendentia, Scrotoque involuta.

Integumenta communia & propria ſortiuntur Teſtes. Illorum unum & exterius à cute & cuticulâ oriundum, pinguedine deſtitutum (*c*), plurimis glandulis ſebaceis, & pilorum bulbis intertextum, in duas partes mediante ſuturâ peculiari ſeu Raphe à radice Balani ad Anum uſque diviſum, Scrotum ſeu Burſa virilis nuncupatur.

Alterum & interius, *Dartos* dictum, nervis, venis, arteriisque plurimis refertum, carnoſo, cum pubis inferiore ramo adhærente, panniculo conſtat: hinc Teſtibus oriuntur loculi peculiares quorum adunatione exurgit ſeptum inter utrumque; hinc etiam quâ de cauſâ contrahatur, & rugoſum quandoque fiat Scrotum poteſt colligi.

Triplici membranarum ſerie peculiariter involvitur Teſticulus uterque. Prima plurimis cellulis efformata, textûs cellularis Peritonæi pars & proceſſus, ab ipſomet originem ſuam mutuatur. Hæc non tantùm vaſorum præparantium plexum, ſed etiam ipſummet Teſtem, vaginæ ad inſtar, continet, inde Vaginalis audit.

Huic externè & lateraliter alteram conſtituens membranam adnaſcitur Muſculus Cremaſter ſeu ſuſpenſor, à Muſculis obli-

(*a*) Horum exempla videantur apud Blaſium, Obſerv. Med. rarior; Fernelium, Pathologiæ capit. 8. lib. 18. & Graafium in tractatu de virorum organis generationi inſervientibus; inde illi homines ſic *benè nati* & ſalaciores, pugnæ venereæ & generationi aptiores evadunt.

(*b*) Conſulat. Riolanus in Antropophagiæ lib. 2. cap. 31. & Graafius loco citato. &c.

(*c*) In obeſis tamen adeſt nonnunquàm pinguedo ſine morbo peculiari; uti teſtatur Mangetus in Theatro Anatomico, lib. 1. parte 2. capite 10.

quo interno & tranſverſo emiſſus, in progreſſu ſuo ſuprà Teſtem expanſus membranam dat Erytroïdeam ſeu Rubram.

Tertia dura, craſſa, validaque admodùm, à colore Albuginea dicta, exteriùs lævis, & aqueo humore perfuſa, interiùs inæqualis, plurimas folliculorum inſtar emittit membranas exiguis Teſtium vaſculis continendis, ſtabiliendis, proprio loco coercendis aptatas.

Nervis, Arteriis, Venis tùm ſanguineis, tùm limphaticis, & vaſe excretorio gaudet Teſticulus, quæ ſimul conjuncta Funiculum ſpermaticum conſtituunt. Arteriæ cum venis intortæ, textu cellulari involutæ, & versùs Teſtem tendentes, ſurculorum numero & multiplicatione efformant corpus ab Anatomicis Pampiniforme ſeu Pyramidale dictum.

Minutissimorum vaſculorum ſemen conficientium, albicantium, diverſimodè intricatorum, mediante membraná coacervatorum, congerie efformatur Teſtis ſubſtantia. In plurimis animalibus è Teſte emergunt ſex vel ſeptem tubuli, tenuiſſimi, de latere in latus incurvati, majorem Paraſtatæ globum conſtituentes, in hoc tantùm puncto concurrentes, indeque uno ſimplici ductu ad Veſiculas ſeminales excurrentes, liquoremque deponentes (*a*). Hinc quid ſit ſentiendum de corpore Higmori facilè deduci poteſt, hinc etiam habitâ ratione uſûs, Teſtem ad glandulas eſſe referendum cum Warthono probatur.

Ex margine Teſtis ſuperiori ſurgit corpus, quâ parte ipſi non committitur, gibbum, quodam modo teres, latius non nihil quàm craſſum, membranâ Albugineâ involutum; Epididymis ſeu Paraſtata nominatur. Plurimis efformatur tubulis ſerpentino ductu retortis, ſed craſſioribus eâ præſertìm parte quâ vas deferens conſtituunt. Hoc primò cellulofum, poſteà latiori cavitate donatum, ſurſùm aſcendit vaginâ immerſum, per annulos Abdominis tranſiturum, versùs veſicæ poſteriora reflectitur, indeque liquorem in Veſiculas ſeminales deponit.

A parte ſanguinis ſubtiliori ſecretus, elaboratus, ſpiritibus refertus, pellucidus, blandus, tempore Ejaculationis per Urethram debito loco immittendus liquor, Semen conſtituit. Quid præſtet ad generationem? Quinam ſint ipſius in Œconomiâ animali effectus? à ratione & experientiâ deducendum.

(*a*) Videatur Graafius in tractatu ſuprà citato.

EX CHIRURGIA.

HUMANUM decus, indicia virilitatis, præcipua generationis inſtrumenta; Teſticuli. Exquiſitis his-ce organis orbatos à ſacris prohibet Religio, ab amplexu conjugali vetat Jus civile, tanquam inutiles arcet ſocietas. Horum ergo reciſionem non niſi invita ſuſcipiat Chirurgia. Damnoſa licet operatio, ſola ſæpè tuta ſit anchora, præſertìm in Sarcocele (*a*). Hunc itaque morbum præcæteris expendemus.

TUMOR durus, inæqualis, ad ſchirri modum indureſcens, cum Teſticuli aut Scroti intumeſcentiâ, carnis ſpeciem præ ſe ferens, Sarcocele vocatur. Hic morbus rarior, frequentior ſchirrus.

HUJUS mali non eadem ſedes: cum duritie inſigni, imò ſchirroſâ, aliquandò ferè oſſea deprehenditur ipſa Teſtis ſubſtantia; membranæ nonnunquàm propriæ aut Scrotum intumeſcunt; quandoque etiam tumens Epididymis adnaſcentes Teſti carnes mentitur (*b*). Hinc deducendæ præcipuæ morbi differentiæ, licet quàm plures alias mutuetur à ſimplicitate, aut compoſitione, cauſis, & accidentibus.

FIBRILLARUM extenſio, vaſculorum dilatatio, fluidorum ſtaſis, depravatio in Teſte aut hujus involucris, quidquid Arterias aut Venas comprimere, inflammationem producere poteſt (*c*), ut impura Venus, Gonorrhæa ſuppreſſa, Topica repercutientia incautè adhibita, vis externa quælibet &c. Sarcoceles cauſæ ſtatuantur.

(*a*) Notandum eſt hanc vocem, *Sarcocele*, indifferenter uſurpari apud autores tùm pro tumore ſcroti, tùm pro ſchirro Teſticuli ſignificandis, licet illi morbi eſſentialiter inter ſe differant; nam ſarcocele, ideſt, tumor carni ſimilis in ſcroto tantùm ſedem habet; tumor verò Teſtium ſchirri indolem refert, & nunquam carneus eſt. Huic præſertim morbo competit caſtratio; nos tamen, ut uſui fiat ſatis, verbum ſarcocele promiſcuè adhibebimus.

(*b*) Hujus exemplum videre eſt apud M. Le Dran Colleg. Pariſienſ. Chirurgum, & regiæ Chirurg. Academ. Direct. Obſ. 72. tom. 2.

(*c*) Sarcocelen ex acu in Teſticulum infantis infixâ deſcribit Saviard Chirurg. Pariſ. dùm viveret, meritiſſ. Obſervat. 56.

Tumor Testiculi schirrosus, tactu facilè dignoscitur, difficilius tumor Epididymidis, præsertìm si majorem habeat molem, ita ut Testiculum ferè involvat. A densitate, duritie, & renitentiâ cutis Sarcocele Scroti habeatur. Tumor durus, parùm dolens, à causâ externâ oriundus, Sarcocelem benignam; tumor verò dolens, à causâ internâ, cum Circocele, Varicocele, Nodis seu tumoribus Funiculi (*a*), malignam indicat.

A sarcoceles simplicitate, compositione, tempore, mole, sede, causâ & accidentibus deducenda Prognosis, variaque instituenda curandi methodus.

Sarcoles benignæ & recentis sanguinis missionibus, diluentibus, resolventibus medicamentis tùm internis tùm externis, digerentibus, balneis, fomentis, sudoriferis, victu tenui &c. variis pro mente Chirurgi imperandis, curatio tentanda; adhibendaque præcæteris fascia quam Suspensoriam vocant.

Sarcocele recens aut etiam vetusta, modò absolutè non sit schirrosa, ab impurâ Venere aut Gonorrhæâ suppressâ, diluentibus primò, sudoriferis posteà, Mercurialibus remediis internè adhibitis, aut etiam Hydrargirosi feliciter debellatur.

Sarcocele durior, vetusta, ad schirrum accedens, dolens, à causâ internâ, exiguo temporis spatio producta, nisi tempestivè, & cautè admodum resolvatur, facillimè, nec sine vitæ periculo, in cancrum mutari experientiâ probatur (*b*), unde si per congruum tempus admotis remediis idoneis, nihil ex tumore minuatur, & Testiculus indecorè & cum doloribus pendeat, excidendus.

Omnibus ritè dispositis, cùtis incidenda, dilatandus textus cellularis: processus Peritonæi Funiculum circumvolvens inspiciendus ne, si sit Hernia, lædantur Intestina aut Omentum. Plus minus-ve pro re natâ ampliandus Annulus (*c*), callosa si quæ

(*a*) Vid. Le Dran *Opérations de Chirurgie* pag. 189.

(*b*) Vid. Clar. Heisterus institut. Chirurg. part. 2. de Sarcocele.

(*c*) Consul. Mag. de Garengeot *Opérat. de Chirurgie tom.* 2. *pag.* 326. *troisiéme édition.*

ſint excidenda, hæmorragiæ Funiculi & Septi occurrendum.

TUMENTI Funiculo, vaſisque ſpermaticis dilatatis & induratis inutile remedium, à quibuſdam laudata, ligatura duplex; inutile etiam ſi in medio perforetur Funiculus, indeque injecto utrinquè ſpleniolo firmiùs conſtringatur; tutior & ſufficiens, ſi neceſſaria, ligatura ſimplex.

TESTICULUM à ſcroto reſolutum, non mox reſectum ſed relictum, injectâ ligaturâ flaccecſcentem, putrefactioni committere damnoſum & perniciofiſſimum cenſemus (*a*).

ARTERIÆ ſpermaticæ intrà digitos contuſio, ab Albucaſi & P. Æginetâ propoſita, à M. Le Dran laudata (*b*) parùm tuta, imò noxia quandoque probari (*c*) poteſt. Ferrum candens rejiciendum. Funiculo ſano, & longiùs, quantùm fieri poteſt, ſervato, omnibus mediis anteponenda ritè adminiſtrata compreſſio (*d*).

GANGRÆNA poſt contuſionem, aut poſt vulnus Teſtem afficiens, non amputatione Teſtis, ſed remediis anti ſepticis & ſuppurationem blandè moventibus curanda.

TUMORI Teſtium abſolutè cancroſo, cum Funiculi ſpermatici callo altiori, & doloribus in Abdomen protenſis palliativa tantùm competit curatio, exciſio removenda.

SI morbus ſolam tantùm Epididymidem lædat, inutilis Caſtratio; tumor ſcalpello quantùm fieri poteſt; non verò Cauſticis debellandus; cautus tantùm poſt exciſionem prodeſſe poteſt medicamentorum rodentium uſus (*e*).

(*a*) Huic favere videtur Heiſterus in inſtitutionibus Chirurg. part. 2. ſection. 5. de Sarcocele. Quid hac de re ſentiat laudandus Sharp, videatur, *Recherches critiques ſur l'état préſent de la Chirurgie.* pag. 146.

(*b*) Le Dran *Opérations de Chirurgie* pag. 193.

(*c*) Vide Sharp. loco citato.

(*d*) Felici cum exitu nuper adhibita fuit in hoc caſu compreſſio, mediante Agarico pedis equini facie, in Noſocomio Caritatis Pariſienſis: imò Funiculum ſuprà ſe revolutum & in ſitu mediante linteo carpto retentum hæmorragiam avertere teſtatur ex praxi propriâ clariſſimus Actûs Præſes. His mediis præcaventur accidentia à ligaturâ oriunda.

(*e*) Vid. Dionis *Opérations de Chirurgie*, quatriéme Démonſtration.

Quæ totum occupat ſcrotum Sarcocele, irritis remediis generalibus, ſi maximam in molem accreverit, (a) Naturæ committenda.

(a) Waltherus prægrandem ejuſmodi tumorem ultrà genua pendentem proponit in actis Eruditor. Lipſienſium ann. 1725. & Dionis loc. ſuprà laudato.

Has poſitiones, Deo juvante, & præſide M. ROCHO DUBERTRAND, in Univerſitate Pariſienſi Artium & Chirurgiæ Magiſtro, nec non Scholarum Præpoſito, *tueri conabitur* Petrus Barthelemot Sorbier, *Sarlatenſis, Artium Liberalium Magiſter, & Sereniſſimi Principis, Aurelianenſium Ducis, Chirurgus ordinarius.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

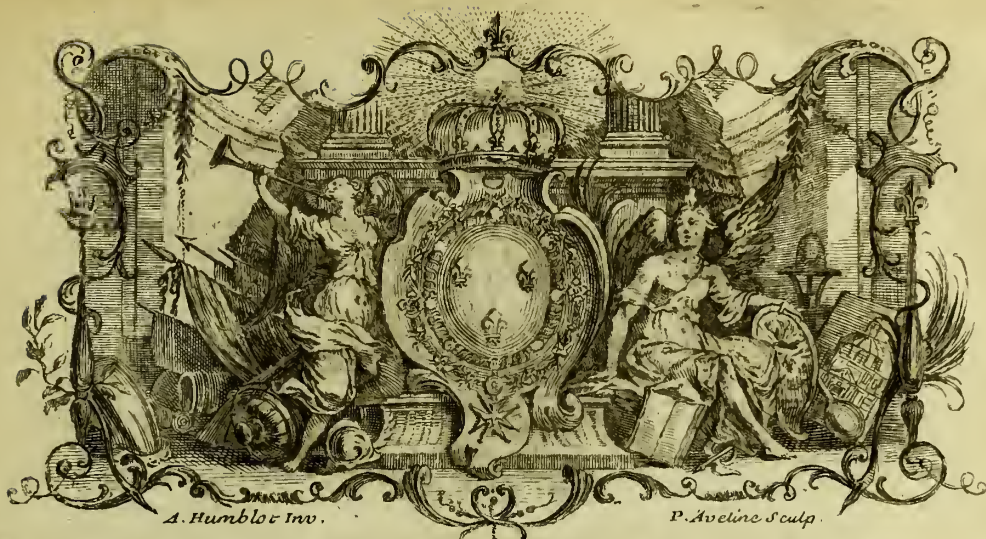
Die Sabbati 15ª Julii, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. Anno Domini 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi 1752.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ,

IRANDA hominis dignitas & præstantia! Nobilem quâ donatur formam, partiumque suarum symmetriam & singulare artificium quis contemplans, hominem naturæ decus non exclamet! laudatam corporis humani formam elegantem exhibent ossa; his enim cæteræ partes affiguntur, hæc, fulcri modo, corporis universam molem sustentant.

SOLIDIORES corporis partes, ossa, fibris vario modo dispositis conflantur. Ex variâ fibrarum ordinatione triplex exurgit ossium substantia, compacta scilicet quæ lamellis sibi mutuò subjacentibus efformatur, spongiosa, & reticularis.

OSSIBUS superexpanditur membrana tenuis, minutissimis filamentis contexta, vasis arteriosis & venosis, nervisque stipata, acutiori sensu donata: hanc periosteum vocant. Ossibus firmiter ac

intimè adhæret per vasa, quæ poros ossium subeunt, omnes lamellas quibus instruuntur irrigatura. In hunc usum periosteo consociatur membrana sensilis quam dicunt medullarem, seu medullosam, quâ cavitas ossium cingitur; adversùs hanc PARÆI nostri observationem, frustrà reclamante *Riolano* *.

DIVERSIS usibus assignantur ossium arteriæ; aliæ nempè medullæ secretioni, ut à siccitate & fragilitate nimiâ præserventur ossa; aliæ ossium substantiæ, quorum ope increscunt & nutriuntur.

PERSPECTE cognitâ vasorum internas ossium partes investientium texturâ, facilè patebit ossa, inflammationi, abscessibus, gangrenæ, cancro depascenti, aliisque affectibus, morbis qui in partes corporis molles sæviunt, haud disparibus, esse obnoxia.

OBSTRUCTIS à sanguine ultimis arteriarum quæ in intima ossium penetralia producuntur propaginibus, fit ossis inflammatio, variis signis, pro variâ quæ infestatur parte, dignoscenda.

OSSEÆ compagis inflammatio, periostei priùs inflammati non raro soboles: quæ si in periosteo adhuc residеat, acerbissimus, & profundus exardescit dolor.

SI arteriosorum canalium plexus, membranam exornans cellulosos ossium recessus investientem, inflammationem incurrat; hæc dolore formicante, admodum profundo, minùs acutè pungente, quem pressio magna nec auget nec sedat, judicatur.

INFLAMMATIONIS in ipsâ ossium medullâ hærentis difficillima cognitio. Profundissimè enim delitescit, lentè serpit propter segnem inertemque liquidorum fluxum. Aggestione fluidorum stagnantium adauctâ, nonnunquam fit ossis abscessus; effusi putrefiunt humores; manifestaque ut plurimùm tunc se prodit inflammatio suppurationis prævia, cùm exeso, jamque corrupto osse, versùs extimam superficiem serpit.

OSSIUM inflammationis curatio difficilis: exteriùs periosteum & solidiorem ossis partem corripientis medela facilior; difficilior si spongiosam substantiam invaserit, omnium verò difficillima si ipsam infestaverit medullam.

CÙM ossium vasa sanguifera, membranâ ubique firmata, cellulosis parietibus coërceantur, elasticaque eorum vis concutiendis, diverberandisque humorum stagnantium massulis necessaria impediatur; non mirum si venæ sectiones, alvi subductio, ratio victûs, externorum medicaminum admotio, denique in arcendâ partium mollium inflammatione, quæ meritò laudantur auxilia, hoc in casu minùs præstent.

* Encheirid. Anatom. Lib. VI°. Cap. 4°.

Hæsitantium, Stagnantiumque in exilibus ossium vasis, humorum dilutioni & discussioni maximè conducet si largus ciatur sudor ope copiosi potûs aquosi, specificâ herbarum aromaticarum virtute roborati; modo priùs celebretur venæ sectio, ut ad inflammatam partem affluxus arteriosi sanguinis minuatur, canalesque distensi relaxentur; institutâ itemque, pro re natâ, alvi purgatione.

Si ossis inflammatio in suppurationem abierit, eâque pars ossis extima tantum afficiatur, fit morbus, quem, proprio nomine, cariem vocant. Si vero in claustris ac repagulis ossium formentur ac latitent abscessus, osseaque destruatur compages; hanc profundiorem ossis corruptionem gangrænam alii, alii cancrum ossium, quidam spinam ventosam, nonnullique cum *Severino* in pueris, pædarthrocacen appellant.

Ab externâ haud infrequenter causâ nasci solet ossis caries. hujusce morbi gradus varii: quò plus in ossis substantiam processerit caries, non eò gravior semper habenda. Pejor si Os spongiosum, pessima si quamdam infestet ossium absconditorum partem, in quâ opiferæ manui denegetur accessus.

Natura, sedes, causæ, & gradus cariei, variam eventûs, diversam itemque curandi rationem exhibent.

Varia est cariei curandæ norma. Leviusculæ sufficiunt linamenta arida, vel spirituosis imbuta medicamentis. Paulò profundior, post extersam saniem pulveribus balsamicis conspergatur, vel instillentur exsiccantia cinnamomi, caryophillorum, ligni sancti olea, vel essentiæ mastiches, aloës, myrrhæ &c.

An extirpandæ cariei competant medicamenta rodentia, non levis inter autores controversia. Hæc improbat clarissimus *Heyne**; ex M. *le Dran* commendantur ab *Heistero*. Utrique opinioni favent rationes, æque exemplis & observationibus illustrantur. Quæ generali er obversantur, huic quæstioni dirimendæ prorsùs sunt impaia. Si ulcus à carie non profundâ productum, molli, luxuriante, semperque recrudescente carne impleatur, tunc felicissimus rodentium remediorum usus; inter quæ mercurium aquâ forti solutum laudari potissimum posse docuit praxis haud improspera**.

Si profundiùs penetraverit caries, irritâ remediorum supellectili, vel scalpro, vel terebrâ, vel ferro candente, si fieri possit, eximenda: immò alia ex aliis dicta nonnunquam proderunt artificia.

* Vid. Thes. Medico-Chirurg. autoris *de præcipuis ossium morbis.*

** Conf. Obs. 51, 52, 53. D. *le Dran* Tom. I.

Facile putrescunt qui ope suppurationis præsertim à causâ internâ oriundæ, in abditis ossium recessibus, in ipsâque medullari membranâ delitescunt humores. Undè si eorum acredine corrosivâ eliquetur & solvatur ossium substantia, nullum, nisi ab amputatione membri, eâque non procrastinandâ, auxilium.

Tetris humorum putridorum effluviis jam infici sanguinis massam indicant hectica febris, tabes, colliquativi sudores, & diarrhæa, lethi imminentis nuntia; tunc si nulla omninò renasciturarum post operationem virium, spes adfulserit; eâ institutâ, licet aliundè sit necessaria, dehonestaretur Ars benefica; sin minùs, contrà *.

* V. Obs. clariss. Monro, in actis Societ. Edinburg. Tom. IV. artic. XXI. Edit. Gallic.

Has positiones, Deo juvante, & præside M. ANTONIO LOUIS, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, Regiæ Chirurgorum Academiæ Consiliario & Excerptorum Secretario, Regio librorum Censore, & è Regiâ Lugdunensi Societate, *tueri conabitur* BERTRANDUS TRY, *Palensis, in almâ Parisiensi Artium Facultate Magister, & Regii Fratrum Charitatis Nosocomii Chirurgus ordinarius.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

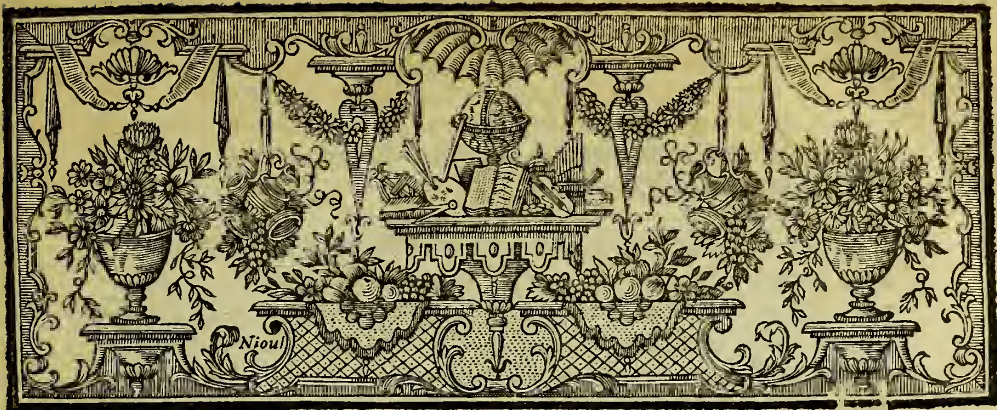
Die 14ª. *Augusti, anno Salutis* 1752. *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis Fr. Delaguette Chir. Collegii Typographi.

19.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

XCRESCENTIA carnis ſpeciem referens; haud raro intrà naſi mæandros gignitur; naſcens vultû quaſi benigno, creſcens ancipiti more, verſûs ſummum extenſionis gradum progrediens indole malignâ plerumque donatur: ita ut iſta primùm tractatû difficilis, dein pervicax, tandem periculum minitans. Heu! quæ in naribus Polypi nomine venit a voce græca Πόλυπος, quoquo verſùm infelicitas!

PRO naturâ affectûs, accidentibus, prognoſi, curatione aptè dignoſcendis, rem Anatomicam huic morbo pertinentem, reſpon-

ſionibus tamen ſatis fusè enucleandam, leviter indicando attingemus.

Situs, forma, partes Naſi externi ſatis innoteſcunt, id circò his deſcribendis ſuperſedemus, ad Narium internarum peculiaria ſimul & utiliora feſtinantes.

Nasus dicitur externus & internus; hic Narium nomen interdùm recipit: ille cavitatis amplioris tanquàm appendix conſpicitur: attamen patulæ Naſi expanſi aperturæ, intùs vibriſſis inſtructæ, æquivocâ nec non uſui accommodâ denominatione Narium inſigniuntur. Quod cùm ſtrictè non ita ſit juxta Chirurgos, totus externus Naſi apparatus is conſiderandus, quem ad organi πόλυχρηςυ cavitatem internam & præcipuam mali latentis ſedem meritò referendum dixeris.

Suæ ſunt Naſo externo ſpeciales partes, quædam verò cum Naribus internis communes: propriæ, tegumenta, muſculi dicuntur; communes, membranæ, vaſa, nervi, oſſa, Cartilagines.

Quo ad Nares attentiùs in troſpiciendas, plurima Chirurgo rimabundo conſideranda veniunt. Primùm cavitas multiformis intùs amplior quàm foris ſpectatur interventu ſepti diſpartita; ſuperiùs à laminâ cribroſa deſcendens, inferiùs à vomere efformati, anteriùs triangulari cartilagine abſoluti.

Utraque cavea interjecta oſſi cribroſo, cœlo palati, ab anterioribus Nazi foraminibus tranſverſè retrorsùm extenſa, terminatur ad ſummas fauces.

Lateralis ſuperficies narium augetur receſſibus ſpiralibus oſſium turbinatorum, quorum ſuprema & media pendent ab oſſe cribroſo, infima & maxima ſunt ab his diſtincta, quæ tamen in ætate firmatâ haud rarò cum vicinis oſſibus coalita reperiuntur.

Amplior fit cavitas Narium ſinuum ope, qui ſatis magni ſunt receſſus & quaſi illarum additamenta: tres numero, frontales ſcilicet, maxillares & ſphenoidales, qui quidem hiant in ampliori binâ capacitate communi naſalis antri.

Præterea utrinque adſunt non levioris momenti oſcula duc-

tuum lacrimalium ponè turbinatum os inferius. Quod attinet ad viam ut desinentem, indicante Stenone, ex utraque nare recentis capitis versus palatum, inter anatomicos ambigitur.

TOTA superficies quasi laxata Narium, miris modis cavernosarum & compositarum, sicut & sinuum ambitur, tegitur membranâ (quæ vulgò Pituitaria) pulposâ, molli, vasculosâ, porosâ, vasorum & nervorum refertissimâ.

VELUM palati, ejus partes, structuram, & quædam vicinia, de quibus nondùm mentionem fecimus, ut totum adimpleatur objectum, minimè omitti, contrà verò diligenter expendi judicatu facilè.

DE cœtero, Nasum internum non ut organum odoratûs, nec voci & respirationi inservientem ad summum obiter, sed ob materiæ pathologicæ molem, tanquam tristè Polypi Theatrum nobis investigare liceat.

EX CHIRURGIA.

PRÆMISSA sufficienti explanatione anatomicâ partium morbi quoties Tyrannidem experientium, pro ut illius cognitioni & curationi congruit, necessariò ad Pathologica & Practica deveniendum.

SI Carunculæ in eâ membtanâ, quâ internæ nares vestitæ sunt, excrescant, fit Polypus, modò altiùs circà os cribrosum, modò demissiùs circà alia ossicula; & inde à pedunculo pendulus, sic continuò auget, ut tunc instar sacci exteriùs ex nare pendeat, vel tunc interiùs per posticum Nasi aditum, ut in faucibus conspici possit; & tum tristis sequela, jam pridem obfactûs sensû hebete reddito, nec non ingratæ loquelæ sono, brevi urgebit timor suffocationis.

VIX utilis apud quosdam Autores distinctio, à primo genitu ægretudinis, inter sarcoma Nasi & Polypum; est idem per idem, illud tantum ab hoc duritie quâdam & amplo fundo seu latissimâ radice tumoris differt. Color & soliditas Polyporum, cum dolore vel absque sensû, variè in variis.

SI Polypus, quod non rarò, ortus in interiori sinû maxillari,

(*a*) & se extendendo quasi è claustris eruperit in nares, tùm illum in iis formam amplissimæ cohærentiæ & carcinomatodes habere falsò dijudicabitur. De cætero frequentiùs ob substantiam ossium emollitam, diductam, destructam, undè molles partes extrà limites producuntur, facies dimidia extuberans deturpatur; quod magis ac magis, quæquæ sint sedes Polyporum radicum, si malum in pejus ruit. Præterea lacrimarum Stillicidium ferè semper veluti accidens, deformitati jungitur (*b*).

Ut plurimum inter initia Polypo non nisi unica radix eaque tenuis est, vel crassior magnisque venis instructa. (*c*) Ille interdùm Hydræ similis, cui plurimæ irrepentes è corpore radices caudarum instar sub sunt; interdùm etiam in multiplices ramos veluti renascentia capita prodire nitentia, se dividit.

Numquam Polypus, si solus se offert in utrâque nare nisi propulso cum ruinâ septo; vel forsan nisi faucibus ob viis replicatâ versus anteriora excrescentiæ quâdam extremitate aliena diverticulâ eluctante.

Vitium procreans malam hanc labem reperies in membranâ pituitariâ obstructâ, conjunctim in ejus glandulis, si adsint, in gurgitatione labefactatis; hæc inde sinsim ex humoribus noxiis augetur crassitie, donec tumor conspicuus prodeundi impatiens, efformetur.

Quæris causas quæ Polypum inducere valeant? Innumeræ. Sunt internæ & externæ; abditæ & manifestæ. Ex pravâ Diathesi à sanguine impuro & pituitoso; vel à quibusdam vitiis gravioribus nempè, venereo, strumoso, cancroso, scorbutico, internæ causæ oriuntur: contusio fractura Narium, hemorragiæ, avulsio vibrissarum, catharro & corysa diu perseverante, externas inter causas

(*a*) Vid. Ruisch. Affert exempla Polyporum in antro Higmori ceu Maxillari, delitescentium. Cent. Obs. Anat. 77.

(*b*) Vidimus multotiès sacchum lacrimalem turgidum, & liquorem puncti lacrimalibus exundantem, ob orificium ductus intrà Nares, depresso, Massâ tumoris, osse turbinato inferiori: quod ibidem observavit Mag. le Dran. *Observations de Chirurgie*. Tom. 1 Obs. 6.

(*c*) Sæpè sæpiùs magni Polypi latè adhærentes plurimis partibus Narium & vicinis, reperti sunt. Conf. M. de Garangeot. *Opérat. de Chirurgie*. Tom. 3. *Ibid.* M. le Dran. *Observ. de Chirurg.* Tom. 1. Obs. 6 & 7.

recenſentur. Abditæ & manifertæ internæ ex præcedentibus patent.

POLYPUM à Polypo diſcriminant eſſentia, compoſitio, figura, ætas, tempus, ſoliditas, ac demùm accidentia: hinc Dædaleum opus, innumeræ proſiliunt ſpecies, quas recenſere vix quidem operæ pretium ſit. Quinque potiſſimùm liquidò explorandæ obſervantur, quarum ſeu Diagnoſis, ſeu Prognoſis haud difficili negotio deducenda.

CUJUSCUMQUE modi ſint Polypi ipſorum incrementis quàm maxima celeritate occurrendum, quippe qui per vetuſtatem ingraveſcentes, ſeram nimiùm opem nequicquàm efflagitent.

HAUD dubiè, ab ovo, lenior ad curationem medicamentorum via; tunc in promtû ſùnt adſtringentia & exſiccantia miros ſortita effectus. Ubi autem improſperè ceſſura videbuntur, diverſam auſpicari eſt medendi normam.

PRO ætate, ſitû, volumine, indole Polypi eradicandi variæ methodi admittendæ; Abnuis? Velim ut nequid inconſultò properes.

SI intrà receſſus opacos labyrinthi Narium intortè adhæreat Polypus majoris maſſæ, non adeunda unica Encheireſis; pro variis vel una ſeorsìm ſeligi, vel plures viciſsìm inſtitui debent. Præeunte levi attractione ſpeculatoriâ, ſcalpello, ſi neceſſe, facilior reddita ligatura iterùm atque iterùm, & ſectiones ibidem faciendæ; forſitàn cauſtica & eſcharotica (adhibitis cautelis) admovenda, poſteà repetitæ extractiones, mediante forcipe idoneo, peragendæ. Hæc omnia, pervices, in eâdem curatione, ut morbus intricatiſſimus debelletur, præſentanea ſe præbent. Quìd plurima enumerem?

LIGATURAM Polypi Narium tutiorem curationis viam libentiſſimè concedimus; ſed pace illorum qui hanc ut perpetuam commendant, reponamus: hâc arte non eſt ſemper ut curetur ægrotans. Si ad quaſdam Polyporum ſpecies attendatur, in quibus vix ſine torturæ anguſtiâ admoveretur. Quando, admittenda venit ligatura à quâ curatio promptior, eam propter varia media ditiſſimam pronunciamus. (*a*)

(*a*) Conſul. varii Scriptores Chirurgici; ſed illorum inventiones cum an-

Quando celebrandæ ligaturæ major ſuſpicatur difficultas; aut cùm diffuſa partibus accretio, minoris Polypi, minimè aptam renuit conſtrictionem, ope cauſtici ab experientiſſimis Chiriatris longior, ſed tuta curatio, plaudentibus ægris, ſuſcipitur. Felices qui poſſunt rerum Chimicarum cognoſcere vires! Illud tamen medium, ligaturæ quæ in promptû venerit, non anteponi ſemper juvat: conſiderationes Chirurgicæ quæ ab internis Cauſticorum incommodis oriuntur, noſtræ ſententiæ favent.

Chirurgus multiſcius ex auxiliis anteà feliciſſimè adhibitis poſteà tanquam omninò deſpectis, nulla providè à ſe aliena putat. Semper quidam caſus avulſionem, juvantibus volſellis, opportunè expoſtulabunt.

Si cum perſpicacitate anatomicâ Polypi extractio prudenter tentetur, profluvium ſanguinis, aliter pertimeſcendum, non ſuperveniet: contrà, ſi eventû liquor vitalis manat, facilis fluxus breviter compeſcetur. *

Laudanda ſanè veterum Chirurgicis in rebus ſolertia: abſit tamen ut iis aſſentiamur tumorem candenti ferro per fiſtulam Naribus inſerto, inurendum ſuadentibus. Crudelem adeò methodum cum Neotericis non improbamus tantùm, ſed & noxiam quoque judicamus.

Nihilominùs in caſû difficiliori, extracto ferè in totum Polypo, ſi oſſa carie, ſpinâ ventosâ defœdata, ſaltem ut non ampliùs ſerpat malum, aut ut radicitùs extirpetur, aliàs recrudeſcens, reliquiæ crudelis contaminationis inuri debent ferro ignito convenienter immiſſo.

Sua non eſt omnibus Polypis certa curatio. Carcinomatoſi, ſi exquiſiti fuerint atque confirmati, meritò immedicabiles ha-

notationibus reperies in Opere mox infrà citato. Juxtà plauſum, ligaturam non minimi pretii à Mag. Levret inventam ſeligi cenſemus. Vid. Autoris eximium Opus. *Obſervations ſur la Cure radicale de pluſieurs Polypes de la Matrice, de la Gorge & du Nez.*

* Mag. Bellocq, ad Sataceum verſùs fauces, ſeu ad ſiſtendam Hemorragiam, ſeu ad Nares poſt Polypi extractionem detergendas, injiciendum inſtrumentum acu formè elaſticum funiculo armatum feliciter excogitavit, ut frequenti experientiâ comprobatur. Iſtud inventum non adhuc evulgavit Reg. Chir. Academ. Conſ. le Dran. Obſ. 7.

bentur, quod ingenuè confitemur: non tamen promptè infortunio relinquendus eſt æger, ad ejus miniman deſperationem difficillima tentenda ferè ſemper veniunt. Tandem, ſi nulla operé peragendo ſuperſit ſpes, palliativa duntaxàt medela congruit: in eo verſatur, ut à Chirurgo debita injungatur victûs ratio, idoneaque exhibeantur remedia, dolores, ſin minùs ſublatura, at certè verò ſedatura.

OPERATIONI cuilibet debent ceu antecedere, ceu ſuccedere tenuis diæta, venarum ſectiones ac medicamenta morbo competentia.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & præſide M. PETRO BASSUEL, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Regiæ Chirurgorum Academiæ Conſiliario & Commercii extranei Secretario, Therapeutices Chirurgicæ Demonſtratore Regio, *tueri conabitur* CLAUDIUS-ANTONIUS CADET, *Pariſinus, in almâ Pariſienſi Artium Facultate Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

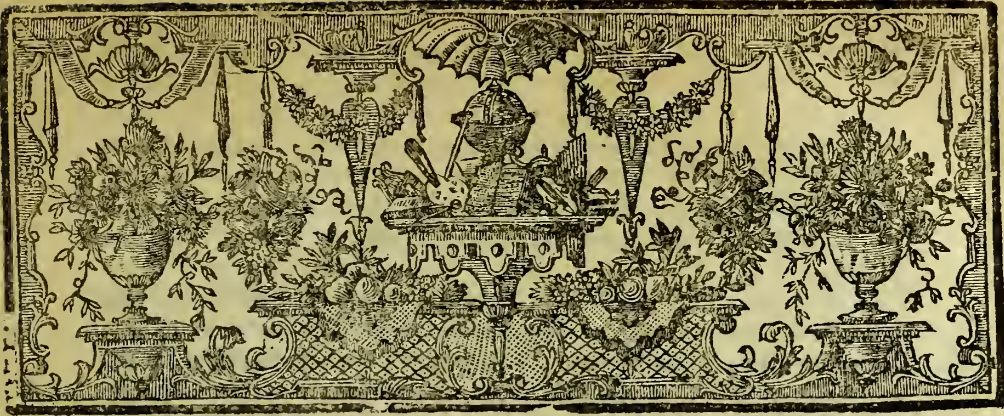
Die 18ª. *Auguſti, anno Salutis* 1752. *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis FR. DELAGUETTE Chir. Collegii Typographi.

20

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

UÆ genitalium organorum fabrica, ſtructura, Anatomiâ duce, oculis patet: illa cui ſubdita functioni, omnibus notum; hominis procreationem incipiunt, perficiunt. In aurâ ſeminali, vel in ovo ſtatuenda certè fœtûs primordia: num in hôc potiùs quàm in illâ, aut in utroque? meritò dubium inſurgit. Hinc quid ſit generatio, quomodo fiat, enodare fatearis arduum: opus generationis, naturæ myſterium, ſenſibus abditum.

In pelvi, quæ latior in fœminis, veſicam & rectum interjacet

musculus cavus, elasticus, vascularis, pro solitò triangularis, piri depressi figuram æmulans, ligamentis quatuor, lati, nimirùm & teretibus detentus; hic uterus audit: unicus à naturâ, quem bipartitum aut duplicem quandoque exposuit cadaverum dissectio (*a*): haud mirum itaque tunc super fœtatione maccedisse(*b*). Tenui membranâ, necnon villosâ intùs obtegitur uterus, innumeris vasorum osculis, foraminum instar, in fundo pertusâ: verùm in collo, vaginæ continuâ, multis rugis & lacunis ornatâ.

In duabus peritonæi duplicaturis, seu vespertilionum alis (*c*), circà uteri fundum latitant corpora oblonga, innumeris vesiculis, humore albo viscido repletis, conflata; à veteribus testes, à recentionibus vulgò ovaria nuncupantur, quibus laxè anneduntur tubæ fallopianæ, conicæ, vermiformes, laciniis instructæ, fibris contractilibus firmatæ, transversimque ab ovariis ad uterum sitæ, cujus in angulis supernis hiant obliquè. Quid magis præstent ligamenta teretia in gravidis, ex illorum sitû, fabriquâ liquet (*d*).

Internas partes generationi dicatas alligat, velat extensile peritonæum, egregiè reduplicatum; vasa, has irrorantia, sustinet, tegit. Plexus diversos, reticulares constituunt uteri vasa, multa, infinitè divisa, anastomosibus ubique unita, mirificè intorta: ex his & nervis copiosissimis harum-ce partium cum pluribus aliis deducendus consensus: indè Physiologicæ & Pathologicæ veniunt animadversiones.

Sanguinis & spirituum affluxû turgens, validus, æstuans coëuntis mulieris uterus ovum maturius ab ovariis, peculiari motu convulsivo blandè subsilientibus, divulsum, per rigescentem tubam vectum, recipit, detinet, usque dùm missili semine, magnâ vi ad uterum immisso, perfusum illud, fœcundetur, animetur: dein strictis & corrugatis ejus fibris, uterus clauditur, vivificatum ovum intimè amplectitur & ab externis sedulò defendit.

(*a*) Vid. Regneri de Graaff Tract. novus de mulierum Organis. Cap. VIII. *De Utero*. M. Didier 2us. in Regiæ Chirurg. Acad. cætû uterum duplicem exposuit: similem M. Suë 2us. in Regiâ Scienti. Acad.

(*b*) De superfœt. conf. thes. Argentorati propug. an. 1738. & fig.

(*c*) D. Winsl. *Exp. Anatom. Trait. du bas-ventre* §. 602. 3. 4.

(*d*) Vid. Regneri de Graaff idem Tract. Cap. X. de ligam. Uteri.

Fœcundatum in utero (*a*), imò obtumens ovum, undique leniter pressum, ejus membranarum ope inhæret ubique: at magis intimè fundo, his mediantibus fibris & vasis, quibus ovario infigebatur: undè pars illa vascularis, binarum ovi membranarum exteriori intertexta, hepar uterinum nempè, seu placenta.

Jam puncto saliente se prodit Embryon, humore limpido innatans; jam succorum beneficio imperspicuæ expanduntur fibrillæ, membra evolvuntur, organa compaginantur, firmantur; tùm fœtus est, cujus sunt singulis diebus incrementa. Quòd excrementum in utero non deponat fœtus; quòd per funem umbilicalem tantùm assumat alimentum; haud stupeas, non respirat enim: aliæ sunt insuper in eo ac in adulto circulationis viæ.

Ratione quidem, sed imprimìs tactû graviditatis signa expromenda: ad rationalia attentè gestantis consideretur status: vix concepit mulier solitæ purgationes irretiuntur, vel cessant; turgent mammæ, lactescunt; obtumet uterus, extenditur; viscera premuntur, functiones turbantur; novi hospitis pondere molestè ligamenta trahuntur; undè corporis torpor, lumborum gravitas, inguinum dolor, nausea, malacia, vomitus, ptyalismus creber, odontalgia pertinax, &c. Hæc autem symptomata, aut saltèm plurima impægnationem concomitantur. Ad tactum potiùs, tertium versùs gestationis mensem, ut ad solum & pathognomonicum signum confugias (*b*).

Cui lucem elargitura mulier prægnans, huic non consciscat necem: matris enim & fœtûs vasa non alienos vehunt liquores, matri & fœtui, placentulæ ope, communis vita; utrique nùm communis malorum cohors? reverà extinctâ matre, mox interiturus est infans; hunc etiam mortuum, non sine vitæ discrimine ut plurimùm, abigit illa. Tota igitur gestantis cura sit, ut immaturus non præcipitetur partus. Infantis legitimus incarcerationis terminus in nono statuendus mense: an verò septimestres fœtus octimestribus magis vitales sint? Absolutè denegandum; hi enim raro, ferè nunquam illi sospites vivunt: hinc quæ-

(*a*) Hermanni Boerhaavii Institu. Med. de Conceptû. §. 673. 674.

(*b*) Confer Franc. Mauriceau de mulierum prægnant. partur. puerper. morbis Tract. Lib. I. Cap. VI *Delamotte : Traité des Accouchemens Liv. I. Chap XI.* Deventer nov. lum. obst. Cap. XV.

que exclusio fœtûs nono anterior mense abortus meritò pronuntianda.

Innumeras dicunt abortionis causas, quid mirum, si tot undique gravidas circumstent pericula : convulsionis tamen causas & hæmorrhagiæ, ut abortûs frequentiores, etiamque urgentiores censemus : ideò tusses ferinæ, equitatio, vectatio, saltus, ictus, lapsus, &c. Succutiendo placentam, præmaturum suscitabunt partum; nec non & quidquid uteri fibras lacescere, ejus spasmum suscitare valebit ; vehementes animi affectus ; imprimis plethora, cruoris profluvium incompescibile ciendo.

Primis gestationis mensibus cur plus timendum, plus arcendum sit periculi ex abortione ? Cur ultimis exitiale magis sanguinis profluvium ? Per dies quàm plurimos, imò hebdomadas coërcitus cruor, cur fusiùs, si rursùm erumpat ? Eleganter docet M. celeberrimus Puzos (*a*). convulsio, hæmorragia immodica, si partu solerter peracto non compescantur, ut plurimùm lethales.

Imminentem abortum semper præsagit hæmorrhagia ; idoneo situ, venarum sectione hæc sistitur quandoque ; quod irritum foret, si renum doloribus, si pondere novo in pudendis vexetur gravida, si pulsus crebrior, febriculosus, si per nimis dilatatum os uteri conglobatim sanguis exeat : astringentibus, volatilibus qui tùm plus æquo confideret, delusus, matri & fœtui necem inferret ; ex immodico enim sanguinis profluvio languent vires, defficiunt ; instant animi deliquia, syncope, spasmus, convulsiones ; præceps subsequitur mors : non cunctandum itaque, in morâ periculum, in partû verò per methodum M. Puzos certa salus (*b*) ; tùm illicò promovendus partus.

Crescens fœtus carceris mœnia sensim ac sensim perpetuò amovet, extendit : nunc perfectis organis, satque firmato partium elatere, maturus infans, coarctiùs quidem in ergastulo, difficiliùs gestatur : nunc ad rupturam fermè distensus uterus (*c*) ampliari

(*a*) Vid. Acta Regia Chirurg. pag. 358. & sequentia. *Mémoire sur les Pertes de Sang dans la Grossesse. Par M. Puzos.*

(*b*) Item pag. 369. *Maniere d'Accoucher la plus sûre dans les Pertes de Sang.*

(*c*) Moriceau, Tract. de mul. præg. partur. puerp. morbis : descript. part. genit. mul. Cap. IV. de Utero.

nequit, ulteriora denegans : fœtûs exitum ergo per vaginam modò properabit ipse : unde partus, naturalis vel contra naturam dicendus.

A conceptû ad partum non diversus est fœtûs in utero situs ; qui rectus vel pravus distinguitur : rectus infantis situs naturalem illius disponit exitum , solius naturæ conatu, quandoque arte juvante , peracturum : idcircò facilis, difficilis-ve partus naturalis.

Quamquam sit diversa partûs naturalis prognosis, illius tamen una diagnosis: vomitus , tenesmus , nisus versùs inferiora repetiti , pulsus frequens, ardescens facies, oculi corruscantes , operosa respiratio proximum partum denotant: urgentem, totius corporis tremor , alii aliis dolores magis repentini, humor mucosus, cruentus per vaginam effluens, os uteri tandem ad manûs volam dilatatum.

In fœtû secundinisque educendis sat superque valet natura : facilis sanè tum intelligatur partus : hæc incohat namque opus , dirigit & sola perficit ; dubitas? Parturii perpende mechanismum : ex piriformi globosus uterus, continuò pressus nequaquam extenditur, patitur & totus contrahitur, ejus præsertim fundus, musculo ruyschiano firmatus, corrugatus, quem auxiliantur abdominales musculi & diaphragma : magis ac magis emollitum os uteri , impellentibus aquis explicatum, gradatim dehiscit , aperitur ; sensim & dilatatur vagina ; jam ruptis membranis fluunt aquæ ; hinc crebriores fiunt impetus ; satis nunc patent ostia, & protrusus pertinaciter fœtus modò nasciturus est. Ad partum facilem vix confert ars obstetricaria : nam , infante in lucem edito , funem , præmissis ligaturis , resecare , secundinasque, ut plurimùm solutas, tantùm allicere est obstetricis.

In partû difficili, fœtû & utero rectè sitis, plurima haud rarò occurrunt debellanda : remissiores v: g: dolores ; membranarum crassities;callosum os uteri ; angustia pelvis; ædemate vel ecchymosi si valdè obtumeant pudenda ; hydropicus fœtus, mole major , emortuus ; sordes non expurgatæ ; syncope ; hæmorragia; convulsiones ; hernia, imprimis exomphalos; placentula intimè coalita &c. quàm celerrimè igitur hæc quæquæ discutiat solers Chirurgus; ideo os uteri si dilatent digiti , crebriores suscitabunt dolores ; firmiores membranæ unguibus discerpendæ; oleo butyro, Balneis

callosæ relaxentur uteri fibræ ; os coccygis, in his angustis, tenaciter retrudatur (*a*); sanguinis missio, scarificationes ecchymosi, ædemati adversentur ; in hydropico fœtû aquarum fluxus unco properandus ; catheteris & enematum ope sordes expellendæ ; syncope volatilibus, cardiacis, convulsiones, hæmorrhagia festinato partu sublevențur ; hernia manibus firmiter superimpositis coërceatur ; placenta denique ab utero digitis cautissimè avellenda, foras educenda.

Quæ partûs primaria causa, inter se dissentiunt autores : à motibus infantis quidam partûs repetunt stimulos (*b*). Quidam ab excrementorum pondere, acrimoniâ (*c*) ; alii ex respirationis, ex alimenti defectû : at immeritò ; has enim causas sufficienter abrogant gemelli, moles & quævis corpora, in utero contenta. Ab uteri actione repetenda igitur primaria partûs causa ; primus agit, solus concutit uterus.

Sanguine & humoribus turgentia post partum uteri vasa, hiantia sanguinem purum, multum fundunt : verùm corrugatis uteri fibris, coarctantur illorum oscula ; liquidum tunc dilutum, serosum, tandem viscidum & pallidum (lochiorum nomine) per plurimos dies expellunt : lochiorum quantitatis, consistentiæ, odoris, à puerperæ plethorâ, diathesi, victû repetendum discrimen.

Ex tractû, directione, capacitate vasorum diversâ lochiorum & lactis desumitur disparitas ; nam sistente lochiorum fluxû, moxintument tubuli lactiferi, quibus depressis lochia abundantiora defluunt : lactis itaque & lochiorum homogenea materies cum sanguine vehitur & ab ipso secernitur. Dein quare tribus ut plurimùm à partû diebus lac ad mammas ubertim appulsum ? Quare tùm puerperæ febris, lactea dicta ? Lactis cur idem sapor, odor, vires assumptorum ? Clarissimè patet (*d*).

(*a*) Conf. Deventer nov. lum. obst. de Partû difficili Ex pravâ pelvis formâ Cap. XXVII.

(*b*) Diss. Anat. Raymundi Vieussens de structurâ & usû uteri, & placentul. Art. XXVI. Philip. Verheyen suppl. Anat. Tract. V. Cap. XXIII. de partû nat. ejusque causis.

(*c*) Drelincurtius de concept. parte alterâ, perioche LX. Hermannus Boerhaavius, Institu. Med. de Concept. §. 685.

(*d*) Vid. Hermanni Boerhaavii institu. Med. de Conceptû §. 687. pag. 354.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. LUDOVICO-JOSEPHO DE LA ROCHE, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* GASPARD THEVENOT, *Augustodunensis*, *Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

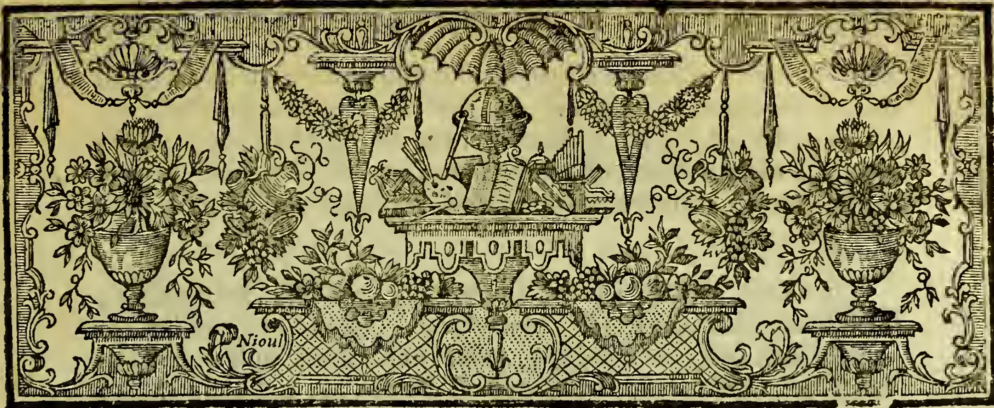
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,
Die 19ᵃ Septembris, *anno* 1752. *à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ORBUS functionis cujuscumque læsio, quam debellari, nisi cognoscatur, cognoscere, nisi corporis humani partium figura, numerus, magnitudo, structura, connexiones, situs usu sque tandem perspecta sint, æquè impossibile est. Chirurgicum ergo Anatomicum esse decet. Amicæ illius artis utriusque conspirationis necessitatem, unaquæque Chirurgica comprobat operatio, præ cæteris de-

monſtrat bronchotomia, de quâ cùm ſimus acturi, tracheæ arteriæ in quâ celebratur ſtructuram priùs exponendam eſſe cenſemus.

Ductum illum cartilaginoſo-Membranoſum ab imo ore ad pulmones uſque protenſum, quo aer ad pulmones appellit Tracheam arteriam dicunt; illum tres in partes dividunt, quarum ſuperior Tracheæ caput vel larinx audit, media, Tracheæ propriè dictæ nomen retinet, inferior verò bronchiarum nomine inſignitur.

Larinx cartilaginibus, ligamentis, muſculis, membranis, glandulis, vaſiſque tandem componitur. Quinque ſunt in laringe cartilagines; anterior tyroïdea, inferior cricoïdea, poſteriores aritenoïdeæ, ſuperior tandem epiglottis dicitur. Multiplici ligamento hæ non ſolum inter ſe anneċtuntur cartilagines, ſed & partibus vicinis alligantur, oſſi ſcilicet hioïdi partique Tracheæ propriè dictæ ſuperiori.

Musculi laringis communes ſunt vel proprii. Hi ad totam laringem, illi ad peculiares quaſdam illius catilagines pertinent. Prioris generis ſunt ſterno-tyroïdei, laringis depreſſores, hiotyroïdei ſeu ejuſdem elevatores; poſterioris verò ſunt 1°. Cricotyroïdei anteriores & laterales quorum incertus uſus, 2°. Criçoaritenoïdei poſteriores, laterales, tyroaritenoïdei, cricoaritenoïdei obliqui & ari-aritenoïdeus, quorum actione, quâquâ verſum aritenoïdes feruntur. 3°. Tandem ariteno, tyro, & hyoepiglottidei, quos epiglottidem elevare & deprimere, eorum aſſertores çontendunt.

Plurimas inter glandulas, ubicumque reperſas, membranâ laringis obvelatas, humoremque glutinoſum quò partes illæ irrigentur, continuò eructantes, duo majores in inferiori parte faciei anterioris aritenoïdum, aritenoïdeæ ergo dictæ çonſpiciendæ veniunt. Quoàd vaſa ſuos ab octavo pari, nervos, ſuas, ab externâ carotide arterias, ſuaſque venas ab utrâque venâ jugulari larinx mutuatur.

Trachea arteria, ſecunda pars tracheæ generatim ſumptæ, eſt canalis ferè cylindricus, membranoſo-cartilaginoſus, inferiorique laringis parti continuus. Hic quatuor membranarum ſuperappoſitione, vigintique vel circiter annulorum catilagineorum, ita diſpoſitorum ut tracheæ anteriora cartilaginea, poſteriora verò membranoſa ſint, ſerie componitur.

BRONCHIÆ tandem tertia pars tracheæ, à ſecundâ ejus parte, duos primò, plurimos deindè in ramos diviſâ, originem ducunt. Quot in pulmonibus lobuli, tot reperiuntur bronchiarum diviſiones. Illarum & tracheæ propriè dictæ aliàs non diſſimilis conſtructio in eo videtur differre, quòd 1°. Bronchiarum cartilagines ſenſim decreſcant, 2°. Quòd, quamvis plurimis ſegmentis componantur, circulum tamen integrum efforment.

ULTIMAS bronchiarum diviſiones comitatur arteria bronchialis aliquando duplex vel etiam triplex, à trunco aortæ, ab aortâ inferiore, vel ab intercoſtali ſuperiore oriunda. Pediſſequam habet ejuſdem nominis venam, quæ quem continet ſanguinem in ſuperiorem cavam deponit. Utraque pulmonum nutritioni inſervire videtur.

TRACHEÆ arteriæ multiplex uſus. 1°. Aerem in pulmones vehit. 2°. Pulmonari tranſpirationi viam ſuppeditat. 3°. Tandem diverſos vocis humanæ ſonos modulatur. Varia ſuper hanc rem Phiſiologorum ſententia, hi ſonos à fibrarum quarumdam tremulis, illi eos à diverſâ glottidis aperturâ deducunt. Utrique ſyſtemati favet experientia. Aſt primam delet, ſecundum verò comprobat analogia.

EX CHIRURGIA.

FACTITIAM Tracheæ ſectionem quâ impeditus aeris ad pulmones aditus reſtituitur, Laringotomiam, Bronchotomiam vel Tracheotomiam nuncupant. Illæ ab aſclepiade ſi quibuſdam fides, (*a*) vel inventa, vel renovata, omnibus æquè non arriſit: plurimos inter Aurelianus (*b*) & Aretæus (*c*) illam ob id præcipuè improbaverunt, quòd inſanabilia cartilaginum vulnera Autore Hyppocrate arbitrarentur: quam verò luculenter vetus illud præjudicium frequens diſcuſſerit (*d*) experientia, neminem latet. Poſſibilis ergo bronchotomia.

(*a*) Aurelianus enim acutor. Morbor. Lib. III. Capit. IV. notat aſclepiadem approbaviſſe à veteribus laudatam arteriæ diviſuram quam laringotomiam vocant, & pag. 195 de eâ adhuc dicit, eam à nullo veterum traditam, ſed caducâ atque temerariâ aſclepiadis inventione affirmatam eſſe.

(*b*) Loco citato pag. 195.

(*c*) De curatione morborum acutor. Lib. I. Cap. VII. pag. 88.

(*d*) Vide Paræum Lib. 10. Cap. 30 & 31; Tulpium Obſerv. Med. Lib. I. Cap. V. Sennertem Lib. I. Pract. Part. I. Cap. XXIV. Quæſt. V Dioniſium in Oper. Chirurg. Demonſtr. Garengeot Tom. II. pag. 456. Col-

Quibusnam verò in circonſtantiis? In ſola anginâ inflammatoriâ Tracheæ ſuperiora & interna, laringemve occupante eam impendiſſe plurimi videntur. Tentanda pariter venit cum vel à corpore quolibet extraneo in tracheam (*a*) illapſo, vel in pharinge (*b*) detento Tracheamque comprimente, maximum urget ſuffocationis periculum. Operationem denique noſtram in iſtius modi hominibus qui recens ſubmerſi in aquis ſuffocationem jam jam paſſi fuerunt cum Dethardingio celebrandam cenſet Heiſterius (*c*). Ea vero tunc planè (*d*) inutilis eſſe videtur.

Absit ut varias anginarum ſpecies recenſendo, cauſas inveſtigando, ſigna exponendo, in alienam meſſem falcem injicere velimus. Liceat tamen ea enumerare ſymptomata, quæ dùm in extremis ægrum verſari nos edocent, Bronchotomiam neceſſariò indicant; qualia ſunt, omnium ferè capitis partium horrendus tumor, color purpureus, oris & narium hiatus, acutus vocis ſibilus, pulſatio & tumeſcentia in collo, jugularium repletio, omnium ferè ſenſuum hebetudo, delirium, pulſuſque tandem & parvus & admodum vacillans. Hæc omnia ab impedito ſanguinis in pulmones impulſu oriunda, non ſolùm in anginâ, ſed etiam in duobus poſterioribus à nobis commemoratis caſibus obſervantur. Singularem ergo illorum diagnoſim à commemorativis ſignis deducendam eſſe facilè concludere eſt.

Varia pro variis circumſtantiis operandi methodus. Si corpus quoddam extraneum à laringe ſit extrahendum, reſupinato miniſtriſque firmato ægro, tranſverſìm cutis elevatur, ſicque ſecatur, ut inciſio duos circiter digitos inferiùs à laringe incipienda,

lectionem hujuſmodi Obſervationum quæ eſt in commentariis Accadem. Reg. Chirurg. Tom. I. pag. 576. &c. Illiſque tandem omnibus ipſiuſmet hujus actûs præſidis experientiam in medium proferre liceat, cui vulnera Tracheæ arteriæ, ſuturâ ſanata, bis videre contigit.

(*a*) Hâc ratione Celeberr. Heiſterius fruſtum boleti cocti, & Ravius fabam è gutture feliciter extraxerunt. Vid. Heiſterii Inſt. Chirurg. Part. II. Sect. III. Cap. CII. pag. 722. noſtram aſſertionem pariter comprobant Act. Leipſ. ann. 1990. & 1716. Verduc Pathlog. Chirurg. Tom. 2. Cap. 26.

(*b*) Vid. Habicotii Chirurg. Queſt. in quâ Chirurgum neceſſario Bronchotomiam inſtituere debere demonſtratur.

(*c*) Vide Heiſterium cujus ipſiſſima verba retulimus Part. II. Sect. III. Cap. CII. pag. 119.

(*d*) Opinionem illam jamjam ſubvertit laudandus Louis in tractatu cui titulus, *Obſervations ſur les Noyés*.

versùs superiora sterni tendat & tres vel quatuor digitos sit longa: sternohioïdei musculi separantur, nudata aspera arteria in longum plus minus-ve inciditur, hamulisque, volsellulis aut aliis quibuscumque modis extrahendum corpus protrahitur. Absolutâ operatione, spongiolâ vino calido madidâ vulnus abstergitur, ejusque ad se invicem adducuntur labra emplastro glutinativo, vel fasciâ uniente, idoneo in sitû continenda.

Quod si autem frustrà tentatis omnibus artis mediis in anginâ vel cùm corpus extraneum in pharinge detentum lethalem minatur suffocationem ad asperæ arteriæ sectionem sit deveniendum, eâ triplici ratione expediri potest. Talis est prima methodus. Incisâ cute, sternoque hyoideis ut priùs separatis, phlebotomus armatus tertium inter & quartum Tracheæ nudatæ annulum dimittitur, ab utrâque parte vulnus ampliatur, specillum quo tubulus in tracheam faciliùs introduci possit lanceolæ ope in illam immittitur, deindè injecto vinculo tubulus continetur, raro linteo illius obducitur orificium, vulneris oræ ad se invicem adducuntur, illisque tandem lintea carpta, spleniis, fasciâque perforatâ retinenda, superapponuntur.

In eo à primâ, secunda methodus differre videtur, quòd nec cutis, nec musculi incidantur. Collocato, firmatoque ægro, tertiæ & quartæ cartilaginis intervallum sinistræ manûs indice, exploratur, phlebotomus armatus in Tracheam levissimâ manu demittitur, donec vel minor resistentia, vel aeris subitò erumpentis sibilus perforatam esse tracheam doceat, vulnus à lateribus ampliatur, specillumque & tubulus ut in operatione descriptâ continendus, linteoque raro operiendus suâ vice in illud immittuntur.

Tertia tandem quæ potior nobis videtur ea est quæ unico ferè triquetræ acûs ictu perficitur. Explorato priùs, uti jàm diximus tertiæ & quartæ cartilaginis intervallo, tubulo suo acus armata in tracheam suspensâ manu dimittitur, eductâ deinde acu, tubulus in tracheâ relinquitur. Quod si cui autem majis arrideat sectio, (*a*) aut etiam ob colli intumescentiam (*b*) necessaria sit,

(*a*) Martinius asserit ægrum in quo bronchotomiam instituebat aliquid levaminis percipisse in ipso operationis tempore, antequam adhuc pertusa esset aspera arteria. Vid. Wanswieten Comment. in Boerhaave Aphorismos. Idem etiam notavit M. Sabatier hujusce actûs Præsidis pater optimus.

(*b*) Obesitas Sectionis quoque necessitatem inducere potest.

eâ institutâ, phlebotomi, specilli tubulique vices acus nostra potest gerere.

MAXIMA à muscoso lento & viscido humore tubulum obturante, vel ab inflammatione eumdem è situ suo dimovente exurgere incommoda, referente *Martinio*, nos monet (*a*) *Wanswieten.* Illorum medelam industriosa nos edocuit necessitas: præstosint 1°. tubuli alii aliis longiores, 2°. tubuli duplices ita ut alter alterum ingredi possit.

POST institutam quocumque modo bronchotomiam placide conquiescendum non est, cum vel angina resolvenda, vel extraneum corpus a pharinge disturbandum adhuc supersit. Quo facto, ægroque, clauso etiam canaliculo spiritum facilem ducente ille è vulnere, tanquam simplice curando est auferendus.

(*a*) Vid. Wanswieten Commentaria in Boerhaave Aphor. pag. 628.

Has Theses, DEO JUVANTE, & præside M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* LUDOVICUS-FRANCISCUS BUSNEL, *Bajocensis in almâ Parisiensi Artium Facultate Magister.*

PARISIIS,

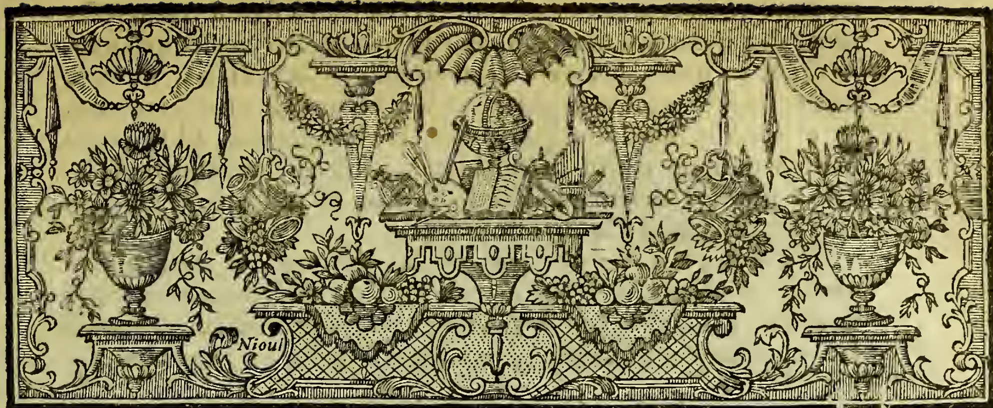
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 22ª. Septembris, anno Salutis 1752. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

NATOMIAM & ad dignoſcenda Chirurgicorum morborum genera, & ad indicandas illorum ſanandorum rationes, neceſſariam quis non judicet? Quantum imprimis ex eâ curandis viarum lacrymalium morbis præſidium affulſerit, nemo rerum Chirurgicarum gnarus diffitebitur. De his acturi morbis, partium ergò quas afficiunt, tùm ſtructura, tùm ſitus in anteceſſum paucis exponenda.

Ex glandulâ ad orbitæ limbum, in foveâ quâdam oſſis coronalis, propè angulum externum ſitâ, humore ſecreto, oculi pars anterior, interiorque palpebrarum irroratur; hujus verò, lacrymarum nomine noti, reſidua pars meatibus modò deſcribendis abſorbetur.

Versùs internam utriuſque palpebræ extremitatem lacrymalia puncta conſpiciuntur: horum principia ſubtili admodùm ad cartilaginis naturam accedente, cinguntur annulo; ſunt verò orificia ductuum minorum qui, ex utrâque palpebrâ ad angulum oculi in-

ternum, versùs nares concurrunt. Hi cânales à figurâ quam referunt, ab aliis cornua limacum, ab aliis meatus lacrymales dicuntur.

Cum in unum coaluëre canalem meatus lacrymales, fit tunc saccus membranaceus amplior, infundibulum ab Anello vocatus; inde desinit in meatum angustiorem, nasalem dictum, ad interiora narium obliquo tractû descendentem, sub osse turbinato reseratum: pro hoc meatû excipiendo fistulam osseam habent insculptam unguis & maxillæ superioris ossa.

Humorem lacrymalem canales descripti in nares usque perducunt; hujus verò deductionis modus, palpebrarum motû & structurâ, carunculæ lacrymalis sitû, tandemque mechanicâ viarum lacrymalium constitutione, juxtà leges siphonis (*a*) explanatur.

EX CHIRURGIA.

Quinque morbi vias appetunt lacrymales: epiphora nempe, sacci nasalis hernia vel hydrops, anchilops verus (*b*), ægilops verus, & lacrymalis fistula. Epiphoram, seu jugim & involuntariam lacrymarum manationem parit punctorum lacrymalium obstructio. 1°. A lacrymarum crassitie aut acrimoniâ; 2°. A variolis; 3°. ab ophtalmiâ; 4°. denique ab anchilope vero aut falso oriunda.

Varia epiphoræ, pro diversâ causâ suis signis facilè cognoscendâ, curatio. Epiphoræ à crassitie lacrymarum, Anelli (*c*) competit methodus, quâ specillorum & siphunculi ope, lacrymalia puncta recluduntur, & liquore detersivo abluuntur. Ad aliarum curationem, venæ sectiones, cataplasmata emollientia, & ablutiones aquosæ conducunt. Ortâ tamen post inflammationem suppuratione, cavendum ne lacrymalia puncta cicatrice, nullâ arte sanandâ, occludantur; hic Anelli specilla & injectiones, multùm conferunt.

Tumorem in majore oculi angulo, absque cutis inflammatione, & à lacrymis in sacco nasali retentis efformatum, sacci nasalis herniam vel hydropem, improprio quamvis vocabulo, nuncupant. Proxima morbi illius causa, meatûs nasalis obstructio; remotæ, 1°. Idiopatica, vel à lacrymarum acredine orta inflammatio, vel excrescentiæ fungosæ; 2°. Polipus (*d*) in eâ narium parte, in quâ suprà-dictus canalis recluditur; 3°. tandem exostosis.

Tumor lacrymalis, cutis non immutat colorem; nec non pressione facilè evanescit; sive materia, in illo contenta, aliquandò limphatica, & à lacrymarum humore non absimilis, aliquandò è contrà albida aut purulenta, per pucta lacrymalia, sive per nasalis meatûs osculum inferius erumpat.

(*a*) Conf. Clariss. Petit in Act. Acad. Reg. Scient. Ann. 1734.

(*b*) Nullus nescit quanta inter autores, circà anchilopis & ægilopis significationem, sit controversia. Nos verò distinctione novâ utriusque in verum & spurium, litem componere conamur. Per anchilopem & ægilopem verum eos intelligimus morbos, quibus cum cute saccus nasalis afficitur; per utrumque spurium verò eos intelligimus, quibus cutis & textus Cellularis tantummodò laborant.

(*c*) Vid. Anel de Fist. lacrym.

(*d*) M. Le Dran *Obs. de Chirurg.* Tom. 1. Obs. 6.

Ut causa, sic quoque hujus morbi curatio diversa. Si meatûs nasalis inflammationem dolor indicet, generalia inflammationis remedia, & injectiones ex emollientibus, tùm per puncta lacrymalia, tùm per meatûs osculum inferius (*a*) suppetias afferant. Si anellianis specillis, meatûs parietes vel coalitione, vel fungis à suppuratione pendentibus, jamjam paululùm obliterati deprehendantur, injectiones detersivæ & astringentes, levisque facci lacrymalis compressio in usum mittantur. Si tandem vel major sit à causis suprà numeratis ductûs obliteratio, vel ea ab exostosi pendeat, ad operationem à nobis, dùm de fistulâ lacrymali, describendam, est confugiendum.

Anchilops verus tumor est phlegmonodes in majore oculi cantho, quo non solum cutis & textus cellulosus, sed & ipse lacrymalis saccus afficiuntur. Quæ sacci herniam, eædem causæ illum producunt. Venæ sectionibus, potu leniente & refrigerante, cataplasmatibus emollientibus inflammationis resolutio tentetur. Hæc verò ut plurimùm inutilia sunt, tumorque in suppurationem abit. Idoneâ tunc incisione puris exitus concilietur; injectionibus detergatur lacrymalis saccus; candela è plumbo vel emplastro Nurembergii parata, in meatum nasalem per aliquot dies demittatur; deindeque vulnus ad cicatricem perducatur.

Cum verò neglectâ incisione pus per puncta lacrymalia nasalemve ductum effluit, injectiones emollientes & detersivæ, aliquandòque etiam superiùs laudata incisio adhibenda est. Si verò abcessus foràs erumpat, fit ulcus, ægilops verus dictum, ab ægilope spurio in eo distinguendum, quòd cum pure lacrymalis humor per genas defluat: morbus ille suprà-dictâ methodo curatur, modò puris in abcessu commoratio vicina ossa carie non affecerit, vel nasalis meatus omninò non sit occlusus. Proposita enim tunc nullatenùs succedunt remedia; ulceris oræ callosæ fiunt, lacrymalisque nascitur fistula; ab imperitâ ægilopis deligatione nonnunquam etiam oriunda.

A solâ operatione modò describendâ fistulæ lacrymalis spectanda curatio; ea tamen non celebretur quin affectarum aut vicinarum partium inflammatio, si quædam adsit, sedata fuerit; remediisque generalibus, qualia sunt venæ sectiones, potus aquosus, diluens, leniensque, & purgantia, ad eam æger fuerit dispositus.

Laudata præparatione institutâ, æger in sedili collocatur, & caput ejus firmandum ministro committitur; deinde alterius manûs digitis intensâ & adductâ cute, ea usque ad saccum lacrymalem inciditur, lunatâ figurâ, cujus cornua ad oculum spectant. Cùm nihil ab orbicularis tendinis sectione pertimescendum sit, ille absque metu, si fistula in illius viciniis reperiatur, incidi potest; sin minùs, infrà illum incipiatur incisio, quæ fistulam com-

(*a*) Injectionum per meatûs nasalis osculum inferius inventionem plures sibi vindicant; litem non componemus. M. M. A Louel & La Forest Chirurg. Paris. peritis. eam methodum felicissimo cum successu adhibent.

plecti, à palpebrarum angulo, quantùm fieri poteſt, abſcedere, tandemque versùs obliqui minoris oculi inſertionem debet deſinere.

Lacrymalem ſaccum aperuiſſe non ſufficeret, niſi via lacrymis pararetur; & debellarentur calli, meatûs naſalis obturatio, oſſium vicinorum caries, variique morbi fiſtulam implicantes.

1°. Lacrymis via parari poteſt, vel os unguis dictum & membranam pituitariam acû triquetrâ, ſpecillive acumine perforando, illamque aperturam candelis aut turundis, uſque ad cicatricis inductionem, fovendo; vel meatûs naſalis cavitatem inſtaurando; (a) quod fit ſpecilli immiſſione, quo, aut illius parietum cohæſio, aut fungi deſtruuntur, & cujus ope candela ex plumbo, emplaſtro-ve Nurembergii parata, uſque ad perfectam morbi curationem ſæpiùs renovanda, in eumdem demittitur. Priori, quæ tamen in exoſtoſis caſu ſola ſupereſt, poſterior methodus, aliis omnibus in caſibus, anteponenda nobis videtur.

2°. Sua eſt cuique fiſtulæ lacrymalis complexioni, curatio; ſic 1°. calloſitates ſcalpello tutiùs quàm cauſticis auferuntur; 2°. cariem, quæ ſpecillo, viſu, & ſanie cognoſcitur, volſellis, ſcalpello, & cælo deſtruere, (b) quàm activis aut potentialibus cauteriis exurere, longè præſtat. 3°. tandem meatûs naſalis obturationem candelæ ſuperiùs laudatæ omninò tollunt.

De Idiopaticis viarum lacrymalium morbis hîc tantummodò egimus. Quoàd ſymptomaticorum curationem, ea non tentanda, quin morbi quibus producuntur, propriis ſibi remediis fuerint deſtructi.

(a) Hæc methodus à nunquam ſatis laudando M. Petit Chirurg. Pariſ. celeberrimo propoſita fuit & inventa. act. Acad. Scient. Reg. an. 1734.
(b) Vid. M. Petit loc. cit.

Has Poſitiones, Deo juvante, & Præſide M. PETRO FABRE, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* Antonius Tournay, *Pariſinus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

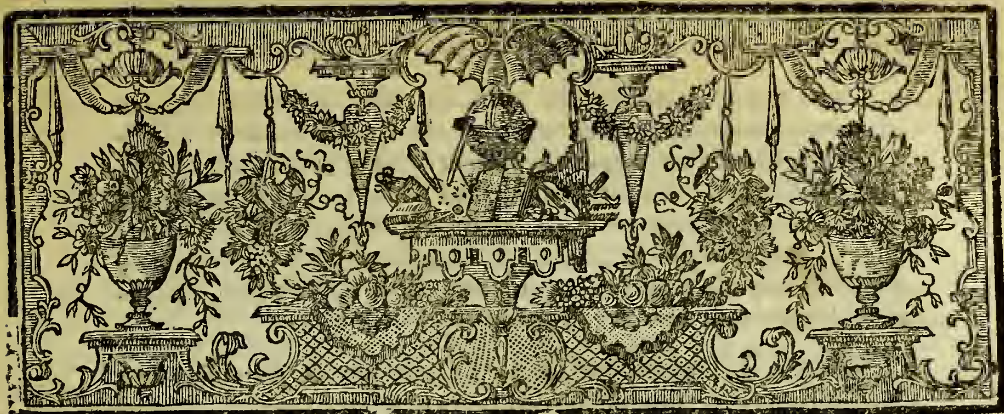
Die Martis 26ᵃ Septembris, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridem ad ſeptimam. Anno Domini 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette, Regii Chirurgorum Collegii Typographi.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ORBORUM assultibus undique patere corpus humanum certius; immunia-ne labia existimaveris? Labia vultûs honos & decus, ad vocem & masticationem composita, utrique famulantur: at ipso de amœnitatum fonte exurgit semper amari aliquid; ægrescunt teneræ fauces, ægrescunt labia; hæc ab ortu disjuncta, multiplicem in modum faciem deturpant; vel etiam juxta benignæ naturæ leges progenita, ab externis causis læduntur, Chirurgiæ beneficio in utroque casû sananda: sic amissos aut ab ipsâ quidem naturâ denegatos lepores,

restituit Chirurgus ; sic gratiorem vitæ usuram excolit, præsentibus auxiliando, futuris-ve sagaciter præcavendo incommodis.

Tegumenta communia musculos ubique vestire vulgare est ; opinionum circà labiorum musculorum actionem & numerum diversitas, tùm à naturæ varietate, tùm ab errore indagantium deducenda ; alii ad alter-utrum labium, alii ad utriusque commissuram terminantur ; hinc in proprios & communes dividi solent : non idem in singulis perspicitur fibrarum ordo, tractùs, directio ; non idem usus, conformatio, situs ; hinc varias recepe- runt denominationes.

Suorum musculorum ope, quandoque & pyramidalium Nasi actione diversimodè moveri labia nemo inficias ibit.

Labiorum textura, musculosa, spongiosa, modò intumescens, modò flaccescens margine glanduloso decoratur tenuissimâ obducto cuticulâ quæ membranæ oris cavitatem intùs investientis videtur propago ; ex hujus-ce membranæ duplicaturâ sobolescit habenula quædam gengivis & labiis annexa ; hanc Frenulum dixerunt.

Labiis subjacent gengivæ, harum textus est constrictus, subruber, elasticus, membranâ tenui & validâ obductus, ossium maxillarium periosteo adhærentes, utramque faciem marginis alveolaris tàm supernè quàm infernè obtegunt ; singulos inter dentes interponuntur, totque in eorum substantiâ conspiciuntur spatiola quot dentes numerantur.

Labiorum vasa ex carotidibus, jugularibus externis, nervi ex ramo medio quinti paris, nonnulli ex portione durâ septimi emittuntur ; hæc ubi faciei latera pererravere, Ossium utriusque maxillæ substantiam subeunt, cæterasque partes (quæ in labiis leporinis afficiuntur de quibus quærenti ratio fiet) mirum in modum irrigant & nutriunt.

EX CHIRURGIA.

SI naturæ nunc interpres, nunc adjutor Chirurgus, hujus providæ matris, in vulnerum curatione, votis prudenter annuere debeat maximè, in illis quæ faciei infliguntur vulneribus, obsta-

cula ſcilicet removendo, ut quæ pars corporis ornamento dicata fuerit, moleſtâ deformitate non deturpetur.

Solutam tranſversìm ellipticam labiorum continuitatem, labium leporínum appellaverunt artis Protomagiſtri; huic denominationi favet ſimilitudo cum labio leporis animalis.

In unico, duobus-ve in locis quandoque diſſectum ab ortu, deprehenditur labium ſuperius, inferius verò rariſſimè; has-ce diviſiones limitantur plerùmque Alæ naſi, ipſiusve infrâ radicem ſe ſe exponit pars intermedia, nunc Oſſium maxillarium major minorve detegitur disjunctio; modò veli palatini ampla plùs minùs-ve diviſio, labiorum diviſioni continua; (*a*) nunc fiſſam, nunc renutam omninò uvulam conſpicies; (*b*) his, monticuli ad inſtar hiatûs inter margines, prominet dens unicus aut duplex, interdum etiam & caruncula; illis divergens indecorum in modum apparet ſciſſura, naris Ozænâ, (*c*) aut tumore Cancroſo nonnunquam ſtipata; in quibuſdam, deficientem, in aliis alterutram in Narem plus minùsve prolapſum Vomerem, ipſi nos nuperrimè obſervavimus: hinc innumeræ labiorum leporinorum ſpecies: hinc in curatione diverſæ indicationes.

Labiorum leporinorum ab ortu obſcura latet αἰτιολογία. An ſtructricem Animæ poteſtatem agnoſcet? Deficiunt viæ, materies, motus, vana ſunt experimenta: an malæ & ex origine fœtûs in utero materno conformationi competit? Comprobant promulgata celeberrimi *Domini Winſlou* in act. Regiæ Scient. Acad. ratiocinia, his adverſantur experimenta hujuscc ſententiæ fautoribus minimè conſona: diſcutiant otioſi litem; non in inquirendâ cognitu tam indocili cauſâ, nobis immorandum; amiſſa, aut denegata ab ingrato fato vitæ commoda, prout arte licet, reſtituere ſatius.

Si ab externis fiſſus fuerit muſculus orbicularis, uſûs imperiò, eâdem ac prædicta diviſio ſalutatur denominatione: quemad-

(*a*) De hiſce Variis labiorum leporinorum ſpeciebus leguntur Act. Regiæ Chirurg. Acad. part. III[a]. pag. 181[a]. & ſequent.

(*a*) Vid. Heiſt. Obſervat. Chirur. Cap. LXXV. pag. 668[a].

(*c*) Vid. Junker. Obſerv. Cap. LXXXIII°. pag. 165[a]. ſed hicce caſus rariſſimus eſt.

modum autem à vulnere non discrepet, easdem ac vulnus subdivisiones curamque patietur.

Diagnosis ex præfatis elucet.

A vulneris essentiâ, situ, figurâ, substantiæ deperditione, à complicantium naturâ & sævitie, ab ægri temperamento, ætate demùm, prosperus plus minùs-ve labiorum leporinorum curationis præsagiendus est exitus.

Haud raro perfectam, sæpiùs partiariam curationem admittunt labiorum leporinorum species; si dentis unius aut duplicis corpus promineat, solerter extrahatur; si caruncula, scapello auferatur; si maxima vulneris adest reseratio, aut substantiæ insignis deperditio, majorem ob deformitatem ab operatione abstinere præstat; si tumore Cancroso stipetur divisio, causticis tollatur tumor, qui si expansus aut exulceratus adsit non tangendus (*a*).

Si naris Ozæna divisionem concomitetur; non fiat sutura, quin priùs consolidatum remaneat ulcus fœdum; si duplex at non major extremitatum hiatus appareat, operatio Junkero adversante (*b*) instituta, sæpissimè successit. Ad rimas ossium maxillarium Palati-ve conjungendas, ad uvulæ scissuram aut regenerationem, inania prorsùs evadunt artis auxilia; coadunatis partibus externis, opus naturæ confidenter committendum: in harum-ce partium approximatione illius indulgentem efficaciam nonnulli faustis avibus experti sunt (*c*).

Ad partium conjunctionem Chirurgo armamentarium multiplex; modò ex suturis, modò ex situ & fasciationibus sua mutua-

(*a*) Licet egregium Chirurgiæ documentum sit tumorem Cancrosum exulceratum & expansum, non tangere: vir artis suæ limites producere valens Dominus Morand, regiar. Lond. & Paris. Acad. Socius, Reg. Chirur. Acad. Secretarius, hujusce naturæ tumorem musculum quadratum afficientem solerter abstulit ægrumque perfectè sanavit.

(*b*) Vid. Junkerum loco citato, pag. 563ª.

(*c*) Vid. Observat. Domini Gerard Chirurg. in Act. Reg. Chir. Acad.

tur præſidia ; labio leporino recenti, ſimplici, aut compoſito & à cauſâ externâ producto, ſutura, nunc nodoſa, nunc ſicca, vel utraque ſimul quandoque competit : hæc etiam una cum ſitu & congruâ faſciatione conſociari amant.

In curatione labiorum leporinorum à cauſâ internâ ; intortam ut prævalentem ſuturam admittimus ; præmiſſis venæ ſectionibus aut Catharſi, ſi res poſtulet, operatio celebranda : hanc in tenerioribus infantulis, juſlè timidus Roonhuyſii (*a*), aut Heiſteri (*b*) experimentis nimiùm fidens, non inſtituet Chirurgus ; non donec alterum aut tertium, ut dicunt, menſem, ſed donec tertium aut quartum ætatis annum attigerint, expectandum.

Præparato apparatû, in luce collocatur æger ; gengivam ſolerter à labio, ſi huic adhæreat, disjungit operator, & ne rurſus coaleſcant, linteum interponit; extremitatum calloſitates unicâ inciſione, rejectis auctorum Volſellis, in angulum acutum reſecat. Labia, genis à Miniſtro verſùs diviſionem firmiter adductis, Acû duplici triplici-ve pro re natâ transfodit ; filis demùm inter Acus ſalubres in duplicem ſpiralem contortis, ſuturam ſuſtinet ac perficit.

Dentibus, ſi deficiant, ſubſtituitur lamina plumbea ; ſi in adulto celebranda ſit ſutura, Acutenaculum à Domino Petit Chirurgo excogitatum uſurpetur ; ſi in junioribus, inutile : an ſutura rejicienda prorſùs in adultis ? an ſoli patellarum actioni labiorum conglutinatio committenda ſit (*c*) ? judicabit prudens mederique ſciens Chirurgus ; ſpleniolorum ſub utrâque Acuum extremitate impoſitio, illarum ſectionem noxiam & inutilem apprimè demonſtrat.

Operatione celebratâ vulnus deligandum : plumaceolus

(*a*) Vid. Roonhuyſii Obſervat.
(*b*) Vid. Heiſt. Obſerv. Chirurg. pag. 671ª. Part. 1ª.
(*c*) Hanc ſententiam affirmat Fabric. ab Aqua p. Capite 220. pag. 108ª. Hanc methodum valere poſſe in adultis prudentioribus, non diſputandum, præſertim ſi ſuccurrant electæ faſciationum ſpecies in Actis Reg. Chirurg. Acad. delineatæ, ſed donec illam noxiam eſſe demonſtraverint, ſuturam intortam ut prævalentem admittimus, patellaſque Fabricii ut medium incertum aſſerimus.

balſamo Peruviano imbutus, aut altero ejuſdem efficaciæ ſuper imponendus, qui idoneâ faſciatione firmabitur.

Fasciationes inter eligere eſt quas excogitaverunt Domini *de la Peyronie*, *Queſnai*, *de la Faye*, quarum uſus in inſigni labiorum reſeratione optimè ſucceſſit. Cæterùm ſingulis diebus locus affectus inungatur : ſi inflammatio vehementior, febris, convulſio aliaque id genus mala ſuccedant ; ſolvantur ſuturæ (*a*) : à ſermone & lamentis abſtineant ægri, & congrua unicuique ſymptomati ſubminiſtretur *Therapeia*.

(*a*) Laudandus Dominus Foubert ſolutis Suturis, Acubus ſuppeditat cilyndriculos plumbeos quorum ope vulneris extremitates apprimè conglutinantur. Tamen haud ſemel obſervatum eſt & potiſſimùm à M. Morand in Regio Invalidorum Noſocomio, quòd licet ſolutæ fuerint ſuturæ, legitimâ tamen vulnus obductum fuerit cicatrice ſic inſtructâ ut intervallum repletum obſervaverit lineis ſemi-circularibus & ellipticis, muſculi fibrarum ad inſtar.

Has poſitiones, Deo juvante *& Præſide* JACOBO MOTHEREAU, *Chirurgiæ & in almâ Univerſitate Pariſienſi Art. Liberal. Magiſtro, tueri conabitur* Jacobus Bérard, *Santonenſis*, *Artium Liberalium Magiſter*.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 3ª. Octobris, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. Anno Domini 1752.

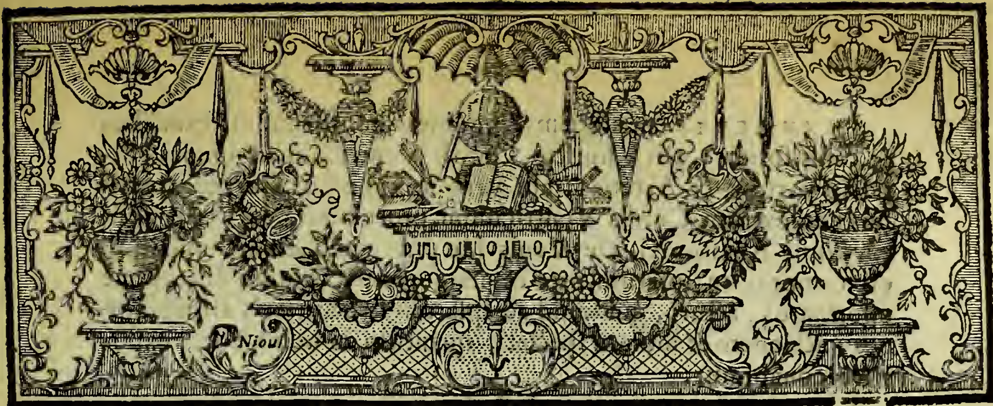
PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.

24.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

IRANDAM Corporis humani structuram solidis & fluidis mutuo gaudentibus motû conflari neminem latet. His omnibus integris, firmissima ac intacta viget sanitas; at mutato naturali ipsorum æquilibrio, plurima enasci incommoda quis non noverit!

II.

Innumeris præsertim sanguineis constituuntur canalibus & tubis solida ; alii à sinistro Cordis Ventriculo ad omnes corporis partes, & Arterias : alii verò ex omnibus Corporis partibus ad dextrum Cordis Ventriculum procedunt, & Venas nuncupârunt Anatomici. De Venis hìc præcipuè hæmorrhoïdalibus ob tumores in ipsarum-met cavitate præter naturali dilatatione efformatos, acturi, quidquid ad ipsarum structuram, distributiones, actionem & motum spectat, quantùm in nobis erit, exponere conabimur.

III.

Extremitas Intestini recti inferior in foramen, Anum nuncupatum, definit : iste pluribus firmatur Musculis, quorum alii levatores, alii sphincteres, crassioribus præterea exstruitur membranis, variisque irrigatur vasis. Interna à Mesaraïcis, & externa ab Hypogastricis suppeditantur, eaque sibi mutuò inoculantur.

IV.

Quo debilior cujuscumque partis structura, eo lentior in ipsius vasis liquidorum circulatio ; haud ergò mirum accidit, quòd in venis Ano vicinis, hìc & illìc flaccido textû cellulari maximâque pinguedinis copiâ circumdatis, multoties animadvertantur ingurgitationes.

EX CHIRURGIA.

I.

Hæmorrhois sanguinis per quamlibet corporis partem, si vim nominis spectes, profluvium significat. Veteres tamen fluores sanguinis per venas duntaxat hæmorrhoïdeas hâc voce indigitârunt. Nos verò ut clariùs elucescant quæ circa positiones sunt indaganda, Hæmorrhoïdum nomine tumorem à venarum hæmorrhoïdalium tunicis in uno vel multiplici puncto ultra modum dilatatis efformatum intelligimus.

II.

Hæmorrhoïdum differentiæ plures : Cœcæ nimirùm ſunt & apertæ. Cœcæ dicuntur quæ intùs latentes videri non poſſunt, quæque nullum prorsùs emittunt ſanguinem. Apertas è converſo deſignârunt, aut in quibus, quamquàm oculis ſint imperviæ, modò continuum, modò periodicum fit ſanguinis profluvium, aut quæ viſui conſpicuæ, extrà tument. Illæ inflammatione afficiuntur, illæ ſecùs : magnitudine inſuper, numero, duritie intèr ſe differunt : diſcrepant & figurâ : aliæ quippè morales à mori effigie, aliæ veſicales, ſeu uvales : loco præterea, quòd nempè intùs vel extùs ſedeant.

III.

Impedito in venis Hæmorrhoïdalibus, vel in vicinis, quoquo id fiat modo, ſanguinis circuitû, naſcuntur Hæmorrhoïdes. Plurimæ autem ipſis aſſignari poſſunt cauſæ ; aliæ enim internæ, aliæ verò externæ. Priores ex vitiatâ tùm ſolidorum, tùm fluidorum indole, & ex quâcumque compreſſione internâ liberum ſanguinis aſcenſum impediente, externæ cauſæ pariter ex compreſſione, contuſione, eroſione, nixû vehementiori &c. deducendæ ſunt.

IV.

Externæ tumore, ut plurimùm, rotundo, plùs minùs-ve molli, ſubcæruleo nonnunquàm colore, lentiori progreſſû creſcente, preſſione digiti ſæpè ſæpiùs evaneſcente dignoſcuntur Hæmorrhoïdes ; internæ verò difficiliori negotio & propriis tantùm accidentibus, doloribus ſcilicet acutiſſimis, in obeundis functionibus difficultate, ſanguinis profluvio, tenſione, calore, febri &c.

V.

Fluentes moderatè Hæmorrhoïdes, quàm plurimos ſæpiſſimè curant morbos, imminentes arcent, integramque fovent ſanitatem : Quæ verò immoderatè fluunt, vires debilitant, totiuſque machinæ detrimentum inducunt.

VI.

Cæterùm à multiplicitate, ſede, naturâ, mole, accidentibus diverſa Hæmorrhoïdum deducenda prognoſis.

VII.

Hæmorrhoïdum quæ internis in venis contingunt, palliativam tantùm seu à generalioribus remediis, seu à moderatâ victûs ratione expectandam censemus curationem, quæ quidem sæpissimè eradicalis efficitur. Exterioribus verò Hæmorrhoïdibus perfecta, ut plurimùm, competit curatio, imprimìs tumoris compressione, aut ligaturâ, si possibilis, hirudinum, medicamentorumque adstringentium usû, incisionibus & causticorum interdùm appositione obtinenda.

VIII.

Quinque demùm remediorum generibus ad quinque curationis scopos collimando, curantur Hæmorrhoïdes. Aperiendæ scilicet ultra modum tumentes, compescendus fluxus apertarum immodicus, præcavenda fœculenti sanguinis generatio, mitigandus dolor, ac tandem tollenda, si adsit, inflammatio.

Has positiones, Deo juvante *& Præside* M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, *Artium & Chirurgiæ Magistro, tueri conabitur* Joannes-Baptista Dupuid, *Noviodunensis, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

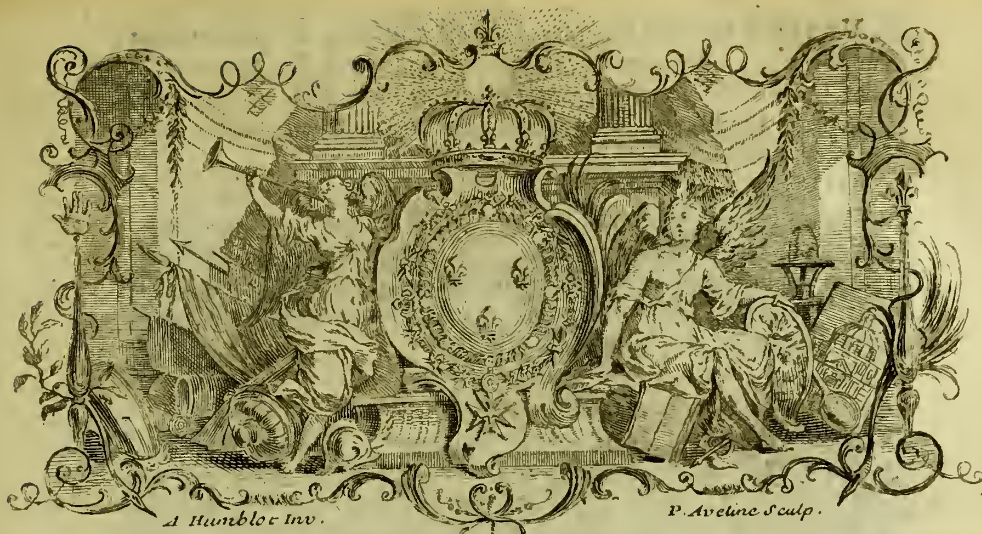
Die Martis 17ª *Octobris, à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini* 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UJUSQUE morbi tanta magnitudo est, quantùm à statu naturali recedit; quantùm verò recedat, is solus novit, qui naturalem habitum ad amussim tenuerit (*a*). Quàm infirma sit & caduca mortalium conditio, ex eo perspicuum evadit, quòd infinitis propè modis quælibet nostri pars ruinam totius ducere possit; sed cui perspecta non erit Corporis humani fabrica, nec ille partes à statu sano recessisse & quantùm recesserint cognoscet, nec læsioni proindè medelam componere poterit. Idcircò de urinæ retentione tractaturis, partes morbo isto læsas, aut operationibus Chirurgicis ad ægri sublevationem vulnerandas, paucis exponere nobis visum fuit.

(*a*) Galenus Method. Med. ad Glauconem Lib. 1°. Cap. 1°.

Vesica urinaria receptaculum eſt quoddam membranaceum, muſculoſum, in hypogaſtricâ pelvi pubem inter & Rectum in maribus, in fœminis pubem inter & uteri vaginam collocatum, quod ſuſceptam à renibus per ureteres urinam aſſervat, eamque vel onere, vel acrimoniâ moleſtam expellit.

Dividitur in cervicem, corpus & fundum; hic ſuperior eſt & anguſtior pars veſicæ, ab eoque ad umbilicum porrigitur Urachus: Cervicis verò nomine deſignatur locus in imâ & ampliore veſicæ parte in modum infundibuli coanguſtatus, & in urethram deſinens, undè veſica, ſedentem quâ pediculus hæret, ovatæ figuræ cucurbitam, non malè refert.

Membranarum quadruplici complexu conſtat, quarum exterior communis dicta, Peritonæo continua, veſicam inter & partes in abdomine contentas, ſepimen veluti conſideranda. Hæc ponè veſicam vacuam laxiùs replicata, ità ut à tergo explicetur, dùm, lotio affluente, veſica ſuprà pubem aſſurgit, ſuperiùs, poſteriùs & à lateribus tantùm veſicam veſtit; reliqua verò veſicæ ſuperficies textu ſpongioſo, pro lamellâ Peritonæi exteriore perperàm habito, molliter ceu tomento fulcitur.

Altera muſcularis, fibris in omnes ſenſus expanſis conflatur, quarum pars maxima verſùs veſicæ cervicem agglomerata, ibique novis fibrarum toroſarum à pube procedentium faſciculis denſata veſicæ ſphincterem efformat. Muſculari nervea, nerveæ villoſa ſubjacet, ambæ molles ac plicatiles dilatatæ veſicæ faciliùs obſequuntur. Hæ ſenſu vegetiores mucoſâ veluti cruſtâ à contenti liquidi mordacitate vindicandæ fuerunt: iſtius muci ſcaturigines præcipuè circà veſicæ collum conſpicuæ (*a*). Villoſam à nerveâ non diverſam nihil aliud eſſe quàm ipſiuſmet tomentoſam propaginem contendunt alii (*b*), alii (*c*) ipſam omittentes innuere videntur.

Vesica tribus oſculis pervia. Obſcuriora duo, ac veluti conniventia (ureterum extrema) poſteriorem ſimul & inferiorem veſicæ partem obliquo tramite pervadunt; inferius verò aliis majus in canalem teretem, membranaceum, pro ſexu, longitudine, directione, amplitudine uſuque diverſum, urethram dictum, deſinit.

Principium urethræ glanduloſo corpore, juglandem mole, figurâ caſtaneam referente, obvallatur. Illud Proſtatas dicunt. In hâc urethræ parte hiant oſcula plurima quibus proſtatarum liquor percolatur, & bina alia, quandoquè tria prominentem ibi carunculam Verumontanum dictam permeantia, quibus ſubſilit ſemen ex ſeminalibus capſulis erumpens.

Inde urethra dimidium digitum tranſverſum membranea, ſubter pubis fornicem evecta, ſeptum aponevroticum pervadit, ibique

(*a*) Graaf De Org. Gen. Tab. V. (*b*) Parſons *Deſcription de la Veſſie* p. 8. (*c*) Heiſter compend. Anat. pag. 93.

membranis ſuis à textu ſpongioſo interjecto diſplicatis, in modum bulbi extrorsùm extuberat, textu deindè illo graciliore facto, uſquè ad penis extremitatem urethra circumſepitur, quo ibi iterùm intumeſcente glans penis efformatur.

Excipitur modo deſcriptus canalis interſtitio inferiori Corporum Nerveorum, Coliſque tribus iſtis conflatus corporibus tria ſortitur muſculorum paria, Erectores nempè, Acceleratores & Tranſverſos. Partibus his omnibus vaſa ſanguifera ſuppeditantur ab hypogaſtricis, nervea à ſympathico majore, ſciaticis & ſacris. Partium harum à muliebribus differentiæ diverſitatem quoad propoſitum noſtrum in judicia Pathologica conſiliaque Therapeutica inducendam, indicant.

EX CHIRURGIA.

Mirum ſanè! vita ſeipſam deſtruit, humores noſtri inevitabili ſanitatis metipſius effectu ad putredinem proni fiunt, quique ſuſtentârunt corpus, illud brevi peſſumdarent, niſi comparata eſſent organa, quibus ab œconomiâ animali ſeparati, perpetuâ vice ejiciuntur iterùm reparandi. Hâc expeditâ reparationum ejectionumque alternatione ſani vivimus. Si pervertatur, ſubitanea functionum læſio apparet. Hanc veritatem probant quæ ex urinæ retentione, græcis Iſchuriâ (*a*) ſequuntur incommoda: brevi enim reſpiratio anheloſa & difficilis, pulſus celerrimus, inæqualis ſæpè, deliria, ſopor, proſtratus appetitus, ſitis, nauſea, vomitus ægrum ſubeunt; niſique tempeſtivè urina eliminetur, periculum inſtat, nè doloribus, inflammatione, abceſſibus, gangrænâ, ægri crucientur aut penitùs obruantur.

Mali hujus plurimæ cauſæ indiciis peculiaribus, pro variâ ſpecie, cognoſcendæ. Pro cauſis diſpar eventus diverſaque curandi methodus. Quæcumque autem ſit cauſa, iſchuriam adeſſe hæc ſignificant: dolor in regione hypogaſtricâ circa pubem potiſſimùm, tumor ibidem, præſertim in macilentis conſpicuus, digito in anum viris, fœminis in vaginam immiſſo occurrens, irriti mingendi conatus, ac tandem ubi veſica valdè intenditur, æger inter miſeros cruciatus cibum & bilem per os reddit.

Lotium autem non excernitur, 1°. quod veſicæ vis contractilis reſoluta ſit aut ſtupefacta; 2°. quod impediatur; 3°. quod via quâ liquidum eliminari ſolebat occludatur.

Vesicæ contractilitas reſolvitur aut ſtupefit à cerebri, medullæve ſpinalis commotione aut affectione quâlibet, vertebrarum luxatione, frigore (*b*), ſenectute. Ad hanc noxæ claſſem re-

(*a*) Vox hæc Iſchuria gemino ſenſu apud authores uſurpata nunc vitio Renum non ſecretam, aut in ſuo à Renibus ad veſicam tractu cohibitam, nunc verò coacervatam, coercitamque in veſicâ urinam ſignificat. Hunc morbum aggredimur iſchuriæque nomine cum hîc ſignificatum petimus.

(*b*) Heiſt. Inſtit. Chir. p. 826.

ferri debet vesicæ atonia ex coercitâ ob pudorem (*a*) vel per somnum (*b*) urinâ, aut ex ipsius promptiori majorique coacervatione usu diureticorum, aquarum mineralium &c. (*c*).

Huic ischuriæ speciei quæ cognoscitur, si adsint, aut adfuerint una, vel plures ex modo recensitis causis, opitulatur catheter, aut cereus cavus, hoc in casu facili negotio in vesicam, quoties opus est, demittendus, & per plurium dierum intervalla relinquendus, usquè dùm urina spontè circà catheterem vel cereum, effluens indicet vesicæ contractilitatem restitui, restituamque asserat lotii absquè alterutrius ope eliminatio (*d*). A suctione Heistero commendatâ, tanquam medio inutili, abstinendum censemus (*e*).

Interea, in vesicam stillatìm injiciuntur medicamenta quæ in ipsâ sensum excitare possint, si absit in partibus lotii copiâ distensis inflammationis metus; secùs sedantia. Causa antecedens debellatur: balneum, diuretica potumque largiorem nocere per se liquet. Mediis indicatis amissam quandoquè contractilitatem vesica recuperat, sin minùs, nil nisi à catetheris ope per vitam cum debitis cautelis continuandâ, sperandum. In hoc casu, & quoties perpetua catetheris necessitas inducitur, immissus semel, per plures dies relinquitur catether à clar. Petit excogitatus, in litteræ S formam inflexus (*f*), aut cereus cavus. Catetheris flexilis usum periculi haud expertem tenemus.

Laxatam, expansamque vesicam, suprà pectinis ossa prominentem ex eo quòd lotii excreti copia potûs quantitati sit æqualis, abcessum esse perperàm non concludatur (*g*). Catethere longiori tunc in vesicam immisso, urina magnâ vi effluit, tumorque evanescit. Notandum quoque obiter tenuem interdùm (*h*) catetherem, per urethram trajici non posse, dùm crassior facilè impellitur.

Vesicæ contractilitatem impediunt fungi ad vesicæ superficiem intùs aut extùs accreti (*i*), skirrus (*k*), inflammatio à cantharidis intùs aut extùs (*l*) adhibitis, aut à quâcumque causâ abcessusque vesicam aut vicinia vesicæ occupans.

Fungis vesicam infestantibus, ischuriam produci tùm conjicitur, cùm absente quâvis aliâ causâ, nativa vesicæ contractilitas, intrà solitum temporis intervallum, non restituitur, quandoque præ-

(*a*) Paré Lib. 17. C. 50. (*b*) Collot *Traité de la Taille*. p. 272. (*c*) Id. p. 262.

(*d*) Clarissimi præsidis observatione compertum est publicisque lectionibus demonstratum catetheri diutiùs in vesicâ relicto inhærescere materiam urinæ sabulosam, sicque instrumentum asperius factum nonnisi cum urethræ atroci erosione extrahi posse, idem de cannulis in vesicâ relinquendis intelligendum.

(*e*) Heist p. 827. (*f*) Vid. Delin. hujus instrumenti ad calcem Lib. Oper. Dionisii M. la Faye Notis illustrati Litt. *f*.

(*g*) Collot hujusce erroris plura affert exempla.

(*h*) Hildanus cent. 2. Observ. 65, & cent. 4. Observ. 53. (*i*) Collot p. 275. & seq. utrumque casum exemplis asserit. (*k*) Hild. cent. 1ª. Obs. 56.

(*l*) Paré Lib. 21. Cap. 35.

tereà, quamvis per catheterem lotium eliminatum fuerit dolor & tenſio in veſicâ animadvertuntur. His ſignis, ſi quædam alia jungantur ex putrium carnium, vel ſanguinis excretione, aut catetheris exploratione deſumpta, fungos intùs eſſe judicare datur. Emiſſâ, per catheterem in veſicâ relinquendum, urinâ, idonea adhibeantur injecta; ſi autem majora urgeant accidentia, radicalemque curationem obtinere velis, tunc inſtituenda venit apud autores laudata, urethræ ut in magno apparatu inciſio; immiſſo deindè in vulnus tubulo pus moventia diluentia & detergentia ſuâ vice injiciantur. Fungos externos ſigna nulla indicant, nullaque, etſi innoteſcerent, ipſis competit curatio.

Si veſicam inflammatio tenet, urinâ primùm per fiſtulam evacuatâ, adhibenda quæ leniunt. Immiſſo in podicem digito viris, fœminis in vaginam, quandoquè manifeſta, catethere autem eodem ſemper loco animadverſa durities, urinam à ſkirro veſicam occupante retineri ſuadet; nullum à Chirurgiâ præſidium quàm catheteris uſus, dùm ſubſtiterit tumor, perpetuus.

Quæ tandem cauſæ urinæ effluxum prohibent, ſuâ licet contractilitate gaudeat veſica, vel ex parte urethræ repetendæ ſunt, vel à corporibus quibuſdam in ipſâmet veſicâ deliteſcentibus colloque ejus hærentibus, qualia ſunt calculi, arenulæ, mucus (*a*), vermes (*b*), ſanguis congrumatus, pus viſcidum (*c*), corruptæ carnis particulæ (*d*), acriorque tandem urina in gravidis, ultimis præſertim graviditatis temporibus, ſibimet viam vellicando occludens (*e*).

A calculo veſicæ collum obturari indè cognoſcitur, quòd adſint aut adfuerint ipſius exiſtentiæ ſigna, catetheris exploratione præſertim confirmata. Tum hoc inſtrumento corpus extraneum amovendo, malum inſtans, donec calculus eximatur regreſſurum, depellitur. Quânam autem ratione calculum extrahere expediat, diſcutiendum aliis relinquimus.

Si ab arenulis urina cohibeatur, aderunt calculi indicia, ſedimentumque arenuloſum in urinis priùs obſervatum fuit. Si à viſcoſo humore, urina, anteà mucoſis ſuccis ſaturata, mox tenuis, ac veluti percolata effluxit, ac tandem ſuppreſſa fuit. Si à grumo ſanguinis, præceſſit mictus ejuſdem, aut cauſa vaſa diſrumpere vel dilatare valens. Si à vermibus, eorum poſterâ excretione tantùm cognoſcetur. In gravidis, urinæ acrimonia graviditatis tempore & accidentibus conjicietur. Ægro primùm ab urgente iſchuriâ, catetheris ope vindicato, arenulæ mucique largo ſaponaceoque potu

(*a*) Collot p. 252. (*b*) Hild. cent. 1ª Obſ. 56, Manget Bibl. Chir. Tom. 4. p. 323. (*c*) Collot p. 256. (*d*) idem p. 281. Hild. cent. 4ª Obſ. 53. (*e*) Hanc acrimoniam tribuit urinæ moras nimias trahenti in Rugis tranſverſalibus efformatis in veſicâ ob quod fundo ſuo deorſum deprimatur, & hoc ſe pluries obſervaſſe aſſerit Mauriceau, Tom. 1, Lib. 1. p. 139.

dividantur & eluantur, ſanguis congrumatus, pus viſcidum, putridæ carnes, epotis & injectis in veſicam diluenda. Vermes amaris injectis enecentur. Gravidis urina demulceatur.

OBICES ex parte urethræ repetendi, ſunt cervicis veſicæ aut urethræ inflammatio vel abceſſus (à violentiâ externâ, Epotis, Cereis cauſticis, (a) Catetheribus cuſpide incidenti donatis, (a) Coitûs uſu nimio (b), aut impuro) durities ab inflammationis exitu, urethræ in infantibus imperforatio, in ſenibus collapſus, calculus in ipſam intruſus, cicatrices ipſam occupantes (c), Gonorrhæarum tandem triſtes relliquiæ *urethræ contractio* (d), *calloſæ cicatrices*, *calloſa ulcera*, *carunculæ*, *Verumontanum tumefactum*; *Veſiculæ ſeminales duræ*, *calloſæ*, *Proſtatæ ab hâc* (vel aliâ) *cauſâ tumentes*, *in his deniquè indoles quâ minimâ de cauſâ turgeſcunt* (e) (f).

CERVICIS veſicæ inflammationis ſigna, dolor in perinæo, tactu ingraveſcens, tumor digito in anum, catetheri in urethram immiſſo occurrens. Media adversùs inflammationem adhibenda. In balneum, niſi inflammatio adoleverit, demittendus æger. Interea catetheris immiſſio tentanda. Si ipſam obtineri deſperetur, acus triquetra cannulâ incluſa per abdomen, debitâ à pube diſtantiâ, in corpus veſicæ adigatur. Scalpellum aut acum triquetram per loca in magno apparatu incidenda (g), vel acum triquetram per urethram priùs inciſam (h) in veſicam adigere, exitiale putamus, nec, etſi multo minore cum periculo, attamen tutò acus triquetra per erectoris & acceleratoris intervallum in veſicam hoc in caſu deprimeretur (i).

INFLAMMATIONIS urethram occupantis ſigna, curatioque patent. Urethra ſenibus collapſa cereis cavis, aut catethere jam in ſimili caſu laudato ſuſtinetur, imperforata aperitur, indurata emollitur. Si calculus ipſam diſtendat, emollientibus injectis & extùs applicatis, balneo, dilatationi obſequens fit urethra, tumque corporis calculoſi, unco in urethram immiſſo, ſi licuit, aut digitorum ponè alternâ preſſione, tentatur deturbatio: irrita ſi hæc fuerint, inciſâ urethrâ eximatur. Ad hanc autem operatio-

(a) Hild. cent. 4ª. Obſ. 54. Saviard Obſ. 74, Dionis *Remarques* p. 207, M. Garengeot Op. Tom. II. p. 30. (b) Paré Lib. 24. Cap. I. (c) Hildan. Cent. 5ª. Obſ. 75.

(d) Hæc affectio nec eſt venereæ luei, nec urethræ peculiaris Confer. Liber cui Titulus, *Recherches critiques ſur l'état préſent de la Chirurgie* à Sam. Sharp. p. 181. (e) Confer. Aſtruc de Morb. ven. p. 310.

(f) De Harum obſtructionum naturâ jam dudum lis eſt inter authores: ut ſuam quiſque ſententiam experimentis comprobat, ſic comparatæ ſunt ſingulæ ut nulla temerè ex iiſdem ſperni, quin potiùs cùm reliquis conjungi unaquæque mereatur. (g) Dionis *Texte* p. 196. *Remarques* p. 200.

(h) Clariſ. Aſtruc hâc operatione graviora induci poſſe accidentia agnoſcit, ipſamque, niſi ob alterius operationis defectum, præcipere non videtur.

(i) Junkers Conſpec. Chir. Tab. 97.

tionem non festinandum, indè suadetur, quòd in loco inciso durior remaneat cicatrix, meatûs urinarii dilatationem impediens, quodque maximæ extensionis urethram esse capacem observata comprobent. (*a*) Damnanda putamus calculum in urethrâ comminuendi tentamina.

Urethræ à gonorrheis obstructiones præteritorum commemoratione, stranguriâ acerbissimâ, quandoquè depravatâ seminis ejaculatione, urinæ exili filo, nonnunquàm bifidâ excretione, catethere, cereisque dignoscuntur. Assiduus cereorum suppurantium(*b*) usus, adhibitis aliundè adhibendis, constanti successu in hâc obicis specie debellandâ comprobatus, arcendam à Chirurgiâ totam canalis obstructam partem incidendi, vel ab incisione ad bulbum urethræ factâ, setaceum per glandis foramen trajiciendi methodum, demonstrat. Si intereà urget ischuria, nec catether per urethram trajici possit, punctio in perinæo ope acûs triquetræ per erectoris & acceleratoris intervallum adactæ (*c*), instituenda, cannulaque dùm obstacula evanuerint, relinquenda. In hoc casu & cum cervicem vesicæ aut urethram occupat inflammatio, præfertur catetheris species, nullo foramine à lateribus præditi, in extremo rostro aperti, globuloque piriformi clausi (*d*).

Prostatis absquè inflammatione tumentibus urinam coerceri scitur, excretis quibusdam mucosis (*e*), digito in anum aut vaginam immisso indolentem tumorem advertente, catethere demùm ibi in obicem occurrente, & si vesicam ingrediatur, ità arctè quasi vincto, ut nequè in hanc, nec in illam partem diverti queat (*f*). Curatio hydrargirosi, si indicetur, cereisque tentanda. Successu votis non respondente, necessarius evadit catetheris, sivè cerei cavi usus perpetuus. Si autem is sit tumor, ut immitti catheter nequeat, incisâ tùm, mediante catetheris sulcati ad obicem usquè immissi sulco, urethrâ, intrusisque in vesicam instrumentis dilatantibus, cum successu partes tumentes ad suppurationem adduci, vesicæque ostium ampliari docet Collot (*g*).

Urinæ etiam iter obstruunt, quæ aut vesicæ cervicem aut urethram extùs comprimunt, ut Perinæi, Recti inflammatio, aut quilibet alius tumor, turgidæ Hæmorroïdes, Rectum excrementis aut aliis corporibus infarctum, in gravidis fœtus collum vesicæ comprimens, parturientibus idem pubem subter diutiùs im-

(*a*) Hild. Cent. 4ª. Obs. 48.

(*b*) Cereos suppurantes cum causticis confundere caveat Chirurgus; hi maximè noxii, illi blandâ supuratione obstacula solvunt. Horum formula videri potest in Libro Sharpii jam laudato p. 220.

(*c*) Vid. in Actis R. Ch. Ac. M. Foubert Comment. de novâ Calculum extrahendi viâ, in quâ descripta est hæc operatio instrumentaque ad hanc perficiendam idonea delineata reperiuntur.

(*d*) Vid. Delin. hujus instrumenti ad calcem Oper. Dionisi jam citat. Litt. *e*. Tab. Iª. (*e*) Collot p. 250. (*f*) Sharp Ibid. p. 208.

(*g*) Pag. 235.

morans, in quocumque demùm ſtatu in fœminis uteri inflammatio; prolapſus, inverſio, menſtrua ob vaginæ imperforationem cohibita. Perinæi, Recti inflammationi opitulandum. Si fiant abſceſſus, maturè aperiendi, ne pus inter partes vicinas ſerpat, aut etiam urethram corrodat. Si inflammatio reprimi nequeat, urgeat iſchuria, nec catether in veſicam deprimi poſſit, ſupra pubem punctio inſtituenda. Si urinæ retentio conjuncta ſit cum aliquibus ex recenſitis mox uteri affectibus, inſtantis à parte urinæ mali cauſa patet. Radicalem mali hujus curationem hìc non ſuſcipimus, palliativa catetheris uſu obtinenda. Iſchuriæ ab Hæmorrhoïdibus Rectoque infarcto cauſa curatioque in aperto ſunt.

CŒTERUM pro variis complicationibus, media curantia variare, ſagacem Chirurgum ſua mens edocebit.

Has poſitiones, DEÒ JUVANTE, & præſide M. SALVATORE MORAND, Equite, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, è Regiis Scientiarum Pariſienſi & Londinenſi Academiis &c. Regio Librorum Cenſore, Militarium Noſocomiorum Inſpectore Generali, Regiæ Invalidorum militum Domûs Chirurgo Primario, Regiæ Chirurg. Academiæ Secretario, olim Directore &c. *tueri conabitur* PETRUS *BRASDOR Cœnomanenſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter, nec-non Sereniſſimæ Aurelianenſium Duciſſæ Chirurgus Primarius.*

PARISIIS,

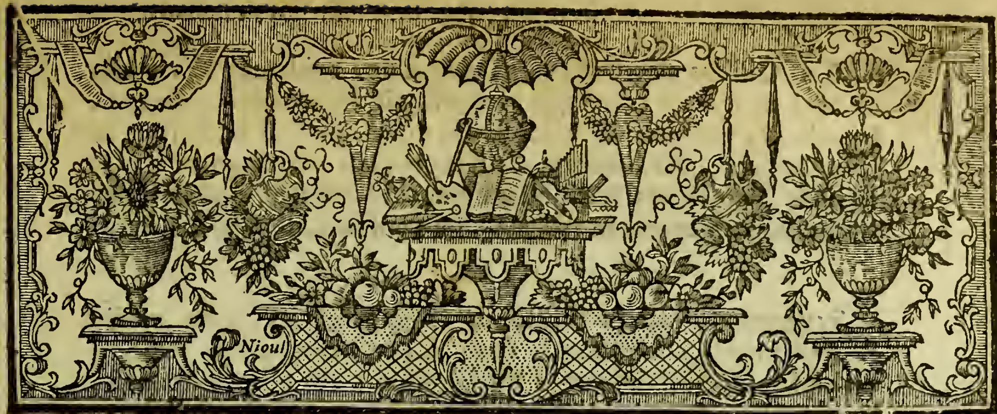
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 30ᵃ. *Octobris, anno Salutis* 1752. *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

UANTAM omnibus, ob structuræ elegantiam, admirationem movere debeat Sceleti spectaculum, cuivis attendenti facilè obvium est. Ossa, partem sanè haud spernendam, Corporis ædificio fulcimenti ergo indita duplici inter sese modò, cum motû nimirùm & sine motû adunari probè observârunt Anatomiæ Antistites. Ne autem ex duplici illâ adunatione prolixi nonnihil enascere tur; suam utraque sortita est denominationem: prior nempè Arthron, posterior verò Symphyseos nomine insignitur.

I I.

Ex Offibus porrò motû gaudentibus, evidenter alia, alia obſcurè moventur: hincque bina effluxit Articulationis ſpecies, Diarthroſis videlicet & Synarthroſis; quæ quidem ut iterùm in Enarthroſim, Arthrodiam & Ginglymum dividerentur, uſus invaluit; eo tamen inter ipſas notato diſcrimine, quòd in hâc vix appareant motus in illâ maximè conſpicui.

I I I.

Symphysis, altera junctionis Oſſium ſpecies, cùm medio & ſine medio conſideranda occurrit; ac utroque ſub reſpectû multiplices veluti in ramos diſtinguitur: alia quippè ſuturam, Harmoniam, & Gomphoſim; alia verò Synevroſim, Synchondroſim, & Syſſarcoſim complectitur.

I V.

Nullus ſanè foret proponendi exitus, nulla circumſcriptio, ſi quotquot recenſentur Articulationum propagines, omnes & ſingulas ad amuſſim evolvendas ſuſciperemus. Quapropter brevitati conſulentes, ſermonem aliò conferre juvat. De Femoris cum Tibiâ junctione, quantùm ad hujus-ce partis Ankyloſim ſpectat, eo loci ſumus duntaxàt diſputaturi.

V.

Plurimis ergò conſtare partibus cartilagineis, ligamentoſis, aponevroticis &c. Rotulæ, nec non Femoris cum Tibiâ Articulationem noſtris fuſiùs patebit reſponſis.

EX CHIRURGIA.

I.

AFFECTUM amiſſo vel debilitato Articulationis cujuſcumque motû oriundum, Ankyloſim vocant: exindè que manat duplex Ankyloſis diſtinguenda; aliam dixère perfectam, ſeu completam; aliam autem imperfectam, ſeu incompletam nuncupâ-ſunt. His planè vocibus aſſonant vera & falſa.

I I.

Internas eſſe & externas Ankyloſis cauſas nemo Artis peritus diffitetur. Priores ex vitiato, quâlibet de cauſâ, Humore

ſinoviali, tumefactis tùm Cartilaginibus, tùm junctis ſimul Oſſium extremitatibus, Phlegmone, Abſceſſû, Carie, Arthritide, &c. Poſteriores ab ictû, lapſû, Ligaturâ, Compreſſione, Fracturâ, luxatione, &c. ſunt repetendæ.

III.

Ex movendæ Articulationis ſeu difficultate, ſeu impoſſibilitate hujus vel illius Ankyloſis facili prorsùs negotio elucéſcet Diagnoſis.

IV.

Longe verò plurima diverſam ejuſdem affectûs Prognoſim conſtituunt, eſſentia ſcilicet, Articulationis ſpecies, ætas, cauſa, Ægri habitudo, accidentia, &c.

V.

Ankyloſis perfectæ curatio nec ſperanda, imò nec tentanda, niſi amputationis auxilio; quod quidem medium, ni graviſſima ſæviant accidentia, improbandum cenſemus.

VI.

Ortam ex inverſis Cartilaginibus, ſtrangulatis-ve ex parte Oſſium ligamentis, reductâ jàm dudùm luxatione, Ankyloſim inſanabilem judicamus.

VII.

At non item de ſymptomatibus Ankiloſim perfectam concomitantibus: illa enim, faventibus remediis tùm generalibus, tùm peculiaribus, prout caſus tulerit, Chirurgi extirpabit ſagacitas.

VIII.

Haud unus eſt Ankiloſis imperfectæ curationis ſcopus: ſpiſſato quippè ultra modum Humore ſinoviali, deficiente eodem, aut copioſiùs in Articulum affluente, immutato-ve propter peculiaria vitia naturali ſtatû, varia pro vario caſû vel interna, vel externa admovebuntur medicamenta.

IX.

Ubi nimia adeſt humoris ſinovialis ſpiſſitudo frictiones calefactis cum linteis, aquarum ex alto aſperſiones, Baregginæ, Borboniæ, Granenſes, diluentia, emolientia cataplaſmata, quodque non levis eſt momenti; plus minùs-ve repetiti Articulationis motus felici ut plurimùm ſucceſſû adhibentur. Cùm autem ex

ipsius-met Sinoviæ defectû aut penuriâ procreatur Ankilosis; potus diluentes, & amaros, sanguinis missiones, balnea, minorativa, frictiones suprà laudatas, & repetitas aquarum ex edito Aspersiones in usum vocari expedit. Affluente demùm majori Sinoviæ copiâ, ad resolventia, prædictos partis motus, purgantia, venarum sectiones sæpè sæpiùs iteratas & imprimis tenuem victûs rationem confugiendum.

X

Si fortè diffuso per Articulationem, ob fracturam, succo Ossis nutricio, immineat Ankilosis, huic, apparatû congruo, motibusque interdùm adhibitis ocurrere pronum est: quæ tamen media si prosperè minùs cesserint, iisdem certè incœpta debellabitur.

X I.

Superveniente Abscessû, Punctiones in partibus Articuli lateralibus, aut potiùs Incisiones instituendæ sunt, apparatusque, pro re natâ, idoneus apponendus.

Has positiones, Deo juvante *& Præside* M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, tueri conabitur* Joannes-Bertrandus Souque, *Convenensis, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

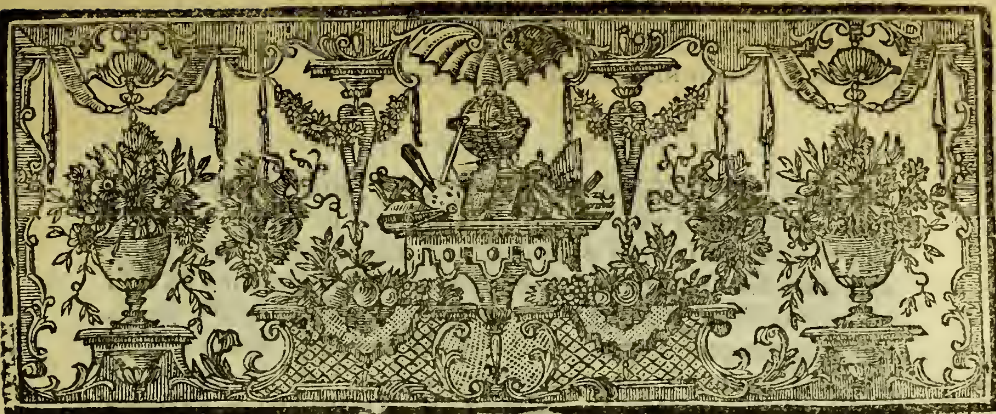
Die Sabbati 17ª Februarii, à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1753.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

ARIIS corporis humani noxiis à Chirurgo medelam afferri non posse, nisi Physiologiæ, Hygienes, Pathologiæ, Therapeutices Anatomiæque præsertìm principia apprimè calluerit, apud omnes in confesso manet. Bubonis venerei in glandulis præcipua sedes; itaque de illo acturi, glandularum structuram, differentias & usus per quàm breviter in antecessùm exponemus.

EX ANATOMIA.

I.

IN gyrum movetur sanguinis massa quæ primo intuitu ex rubris & lymphaticis globulis omninò quasi conflari videtur; verùm

hanc humoribus diverſimodè configuratis, variâ indole præditis, uſibuſque diverſis inſervientibus turgere patet.

I I.

Ex his, alii, ut ſaliva, humor pericardii, peritonæi &c. à ſanguine ſecernuntur vaſis ſecreto-excretoriis, ut vocant; & extrà corpus tanquam inutiles ejiciuntur, aut cum ſanguine deviâ circulatione denuò miſcentur; lympha verò vaſis lymphaticis ab ipſo immediatè ſegregatur, peculiarem circuitum ſubitura. His operationibus peragendis præcipuè inſerviunt glandulæ, quas in ſecernentes, lymphaticas & nothas vel ſpurias dividimus. An ſecernant? an lympham perficiant hæ ultimæ? ob rei difficultatem hactenùs liquidò determinare non potuerunt Anatomici; idcirco tale nomen aliundè à nonnullis indicatum illis imponere juvat. e. g. Thyroidea.

I I I.

Corpusculum quodvis ex vaſis omnimodè intertextis conflatum, extùs peculiari membranâ cinctum, intùs cavum & canali excretorio donatum glandulæ ſecernentis nomine inſignitur; pars vero ſubſtantiâ, fibroſâ, parenchymatoſâ, veſiculoſa nec non lymphaticorum ſurculis prædita, nervis, ſanguiferiſque vaſis irrigata, duplici involucro incluſa, magnitudine & figurâ varia, glandula lymphatica audit: ſecernentes; ſalivales, pancreaticæ, &c. Lymphaticas è contra; meſaraicæ, jugulares, inguinales &c. glandulæ probant.

I V.

Quædam ex his omnibus ſunt conglobatæ ex unico corpuſculo conſtantes; ſive ſecernant, ut inteſtinales Peyeri & Peklini; &c. Hæ in craſſioribus ſolitariè, illæ verò in tenuioribus inteſtinis racematim congeſtæ villoſam tunicam inter & celluloſam Albini utræque ſitæ; ſive lympham perficiant, quales ſunt axillares &c. Quædam conglomeratæ, quæ ex pluribus ſecernentibus ſimplicibus adunatis, unicâ communi tunicâ celluloſâ ſimul involutis, componuntur. e. g. pancreas &c. Compoſitæ & ſimplices à Boerrhaavio nuncupantur.

V.

A ſitu, figurâ, magnitudine, colore, conſiſtentiâ, uſu & munere prædictas partes innumeras accepiſſe denominationes,

tam omnibus notum, ut hîc verbis indicare prolixiùs necessum non existimemus.

V. I.

SECERNENTIUM glandularum usus est liquidum secretum vel extrà cutim propellere ut subcutaneæ aut sebaceæ fortasseque sudoriferæ, Miliares dictæ; vel in cavum quoddam stillatim infundere ut foràs eliminetur, internè-ve absorbetur, aut partìm intùs partìm extus, & sanguini mediatè vel immediatè rursus insinuetur, ut in pituitariis nasi, plexûs choroidei, salivalibus, gastricis, innumerisque aliis conspicuum.

V I I.

CIRCA secretiones variæ propositæ fuerunt sententiæ mechanicis legibus non æquè consonæ; cùm verò natura ubique suis in operibus simplex sit constans & uniformis, hinc illis assentimur qui vasorum osculis, liquido per illa transituro paulò majoribus eas perfici contendunt. Ubi excretio momentanea & deest receptaculum commune ad recipiendum & quodam temporis spatio fovendum & asservandum liquorem à vicinis partibus segregatum, ibi glandulam adesse censemus. Ex hoc fundamento ab aliis secretionum organis folliculo duntaxat & canali excretorio ex illo prodeunti glandulas differre, ad secretionem nihil præstare sed receptorii tantùm officio fungi, & cerebrum, renes &c. è numero illarum eximendos esse cuivis attendenti facilè obvium.

V I I I.

MANIFESTUS licet haud sit glandularum lymphaticarum usus, attamen illas lymphæ elaborationi inservire omnibus fere cum Anatomicis autumamus. Hæ glandulæ vasis equidem sanguineis & nervis irrorantur; verùm quamnam sequuntur viam? In interiori liquidum lymphæ mutationi aut ipsius perfectioni idoneum evomunt-ne? Illæ opiniones etsi veritati proximæ uberiori Anatomicorum disquisitioni committendæ.

EX CHIRURGIA.

Sperne voluptates, nocet empta dolore voluptas.

I.

TOT & omnium ſæviſſima ex impuro concubitu naſcuntur mala, quot ex legitimo amplexu amœnitates & deliciæ exurgunt. Malorum catervam parit omnesque corporis partes immaniter depaſcit tabes venerea, ſanguinem aut potiùs lympham inficit id morbi genus; Prothei ad inſtar innumeras agit tragœdias, & gonorrhœam, cancros, artuum dolores, exoſtoſes, bubones &c. producit; hos ultimos tantùm pertractare animus eſt.

II.

TUMOR durus, renitens, plus minus-ve dolens, ad ſuppurationem ut plurimùm difficilè vergens, inguinales, jugulares, parotides, &c. glandulas occupans; à coitu impuro, lactatione &c. mediatè vel immediatè exortus, Bubo nuncupatur.

III.

AB eſſentiâ, tempore, ſitu, accidentibus varias mutuatur differentias; unde eſſentialis aut primitivus, criticus aut ſymptomaticus meritò dicitur; pudendagræ quandoque comes; luem veneream quandoque indicat.

IV.

ESSENTIALIS ex impuro congreſſu immediatè vel paulò poſt prodit; ſymptomaticus è contrà, ſuppreſſæ parciùs-ve fluenti gonorrheæ ſuccedit; cancros veretri in viris aut pudendi in fæminis comitatur, vel nullâ proximè prægreſſâ cauſâ manifeſtâ ſupervenit.

V.

PHLEGMONEM, ſchirrum, œdema æmulantur bubones. Ovi columbini, gallinacei, pugni quandoque molem adæquant. Alterutrum vel utrumque inguen infeſtant. Nunc unicam, nunc plures infarciunt glandulas.

V I.

Lympha lue infecta & in glandulis inguinum convecta, inibi fiftitur, coagulatur, unde ingurgitatio, tumor, incipiente malo exiguus; novo lymphæ jugiter fluentis aggeftu iterùm diftenduntur glandulæ & crefcit tumor; inflatione dolet, calet, pulfat, & phlegmonofus, aut indurefcit & fchirrofus, vel tandem mollior fit faltem fuperficie tenùs & œdematofus fubnafcitur bubo.

V I I.

Phlegmonodes facilè refolvitur, fi non in fuppuratum vertit; Schirrodes verò difficillimè & ad duritiem propenfiùs accedit; facile quidem, quoad fuperficiem, refolvitur œdematodes bubo, liquidiori autem fero exhalato fpiffior fit lympha cellulis impacta & refolutioni aut fuppurationi concipiendæ parùm idonea.

V I I I.

Sæpe fæpiùs inceffus difficilis & ad ftatum pervenit bubo immutato cutis colore; glandulas prætereunte feminio venereo, fanguinem pervadit, totam illius maffam lue inquinat, & fimilia in glandulis, diverfa verò aliis in partibus procreat mala.

I X.

Bubones venerei, à benignis, peftilentialibus, ftrumofis, fcorbuticis herniifque fignis peculiaribus necnon fymptomatibus facile diftinguendi.

X.

Vel æqualem præbent fuperficiem & unica, vel inæqualem & plures feminio contaminantur glandulæ. Hi compofiti, illi fimplices vulgò denominantur. Si calor, dolor, pulfus in tumore fint infignes, phlegmonodem; fi moderatiores, & prementis digiti veftigium facilè admittat & tardè dimittat, œdematodem; fi tandem horum fernè expers durior remaneat & validè renitatur; fchirrodem bubonem adeffe certò pronunciabitis. Denique ægrum percontanti præcedentibufque attendenti judicatu facile an effentiales, an gonorrheæ cancrorum-ve comites, an fyphilidis latentis indicia fint bubones venerei.

X I.

Essentiales, modo necessariæ adhibeantur cautelæ curatu faciles, difficiliores symptomatici. Phlegmonosi, faciliùs œdematosis & schirrosis resolvuntur aut suppurant; hi enim in veri schirri plerumque & in carcinomatis aliquandò degenerant naturam; delitescentes periculosiores habeantur.

X I I.

Pro diversâ bubonis naturâ varia medendi ratio; ad unum tamen idemque caput præcipuè revocanda. Pro luis venereæ indicio bubonem agnoscunt Sapientiores Artis Magistri; hinc ipsum non solis topicis curationeque locali, sed hydrargirosi tutiùs impugnandum; hinc ipsius resolutionem aut suppurationem ex topicis infidas concludimus.

X I I I.

Bubo essentialis, ex recenti lue oriundus leviori hydrargirosi profligatur. Criticus verò, syphilidis vetustioris vulgò soboles, ampliori feliciter debellatur; variis pro re natâ in utroque non neglectis remediis topicis, vel internis ritè inter se consociatis.

X I V.

Ante omnia præmittenda generaliora remedia; venæ sectiones largâ copiâ si phlegmonodes, parciori si œdematodes aut schirrodes fuerit bubo; Cathartica leniora in priori, fortiora in aliis adhibenda; Balnea, diæta tenuis, potus diluens, aliaque imperanda.

X V.

Buboni plurima competit curatio localis, à variis topicis, scalpello causticis petenda. Cucurbitulæ à nonnullis laudatæ tanquàm inutiles rejiciantur.

X V I.

Resolutione, suppuratione, vel induratione frequentiorem exitum obtinet bubo. In priori casu, anodina, emollientia, & resolventia præsertim mercurialia tumori superimponantur. Si suppuretur auctis accidentibus, anodina, maturantia, peptica admoveantur. Induratus denique ne malo novam ansam præbeat, si possibile, excidatur.

X V I I.

Resolutione, quantùm possibili, cautè tamen tentandâ curandus Bubo. Suppurat verò quandoque, & varia in hoc casu,

pro variâ ſuppurationis naturâ curandi via. Ut exitus puris concilietur, ferrum vel cauſtica temerè non adhibeantur.

XVIII.

Ante perfectam puris coctionem præmatura à nonnullis laudata nocet inciſio. Pure confecto glandulisque perfectè ſuppuratis, ſi phlegmonoſus fuerit bubo, pus ne ſinus efformet, inciſione eliminandum; quod, ſi lento pede congeſtum, nullo modo neceſſarium, naturæque committendum felix demonſtrat praxis.

XIX.

Buboni œdematoſo aut ſchirroſo, ferrum & cauſtica utiliter admoventur. Suppurati margines duri ſcarificandi vel cauſticis urendi; carnes fungoſæ & luxuriantes levioribus corroſivis reprimendæ; glandularum fragmenta, ſi quæ ſint, ſcalpello aut cauſticis eximenda, ſinus detergendi, cicatrix promovenda.

XX.

Cæterum generatìm bubo phlegmonodes topicis vel ſcalpello curandus; œdematodes per reſolventia & ſcarificationes diſſipandus, ſchirrodes vel ſectione totali vel cauſticis extirpandus.

Has Theſes, Deo juvante *& Præſide* M. ROBERTO-FRANCISCO RUFFEL, *Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Pathologiæ Profeſſore Regio, tueri conabitur*, Guillelmus-Stephanus-Maria Ruffel, *Pariſinus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

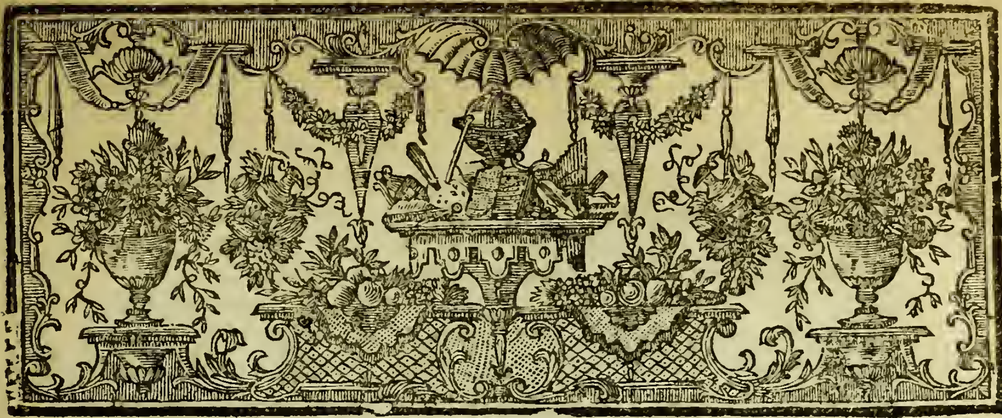
Die Martis 10*â* *Julii à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. Anno Domini* 1753.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ECHANICES opus exquiſitiſſimum, juxtà ſtrictiores ſtaticæ, hydraulicæ & hydroſtaticæ leges motus ad infinitum varios exequens contemplari deſideras ? corpus humanum præſto eſt. Fibrillis, vaſculis & liquoribus licèt conſtans, ob variam tamen illorum poſitionem, fabricam, actionem reciprocam, attendenti cum non modicâ voluptate præbet vectes, trochleas, præla, folles, receptacula & ferè cujuſlibet ſpeciei inſtrumenta intùs extùs-ve agentia; &, miratu quod digniſſimum! illata machinæ, ſi quæ ſint detrimenta, organicâ ipſius virtute quàm-plurimùm reſarciuntur, ut præ cæteris demonſtrat de quo mox, generali corporis humani partium expoſitione præmiſsâ, ſumus acturi, vulnerarium *pathema*.

Corporis humani partes in continentes, contentas, & impellentes ſapientiſſimè ab Hippocrate : in ſolida & fluida ; ſolida rursùs in dura & mollia non immeritò à phyſiologicis dividuntur. Satiùs tamen ad propoſitum noſtrum ſolida in partes ſimilares & diſſimilares cenſemus diſtinguenda. Fibræ, membranæ, oſſa, cartilagines, ligamenta, muſculi, tendines, aponevroſes, vaſa, glandulæ, nervi & tegumenta communia inter ſimilares ; partes verò ex illis compoſitæ diſſimilares inter annumerantur.

Fibra, pars ſola ſtrictè dicta ſimplex, eſt corpus oblongum ; admodùm gracile, duabus pluribus-ve elementariis ſeu terreſtribus conflatum particulis, ad cujuſlibet partis ſolidæ compoſitionem ſitu, numero & elaſticitate varium.

Ex latâ, planâ, tenuiſſimâ, plùs minùs-ve extenſili, flexili fibrarum ſerie oritur *Membrana* quæ oſſa, carnes & viſcera partìm involvit, partìm efformat.

Ossa, præſertìm in exoriente fœtu ſpectata, ſimùl congeſtarum ſpeciem referunt membranarum quæ à circulatorio motu liquorem vehente nutritium per vaſa membranæ exterioris, cæteras cingentis (undè *Perioſteum* audit), in interiora penetrantis, exquiſito ſenſu donatæ præditæ (*a*), duritiem & craſſitiem ſensìm ac ſine ſenſu ità comparârunt, ut in adultis triplici ſubſtantiâ conflatæ, & totius corporis, cæteras fulcituræ necnon protecturæ, firmiſſimæ partes evadant.

Firmæ ſunt inſuper ſubſtantiæ quædam læves & quadam-tenùs elaſticæ, ubiquè, niſi in diarthroſi, membranâ perioſtei æmulâ, à ſitu *Perichondrio* dictâ indutæ, nullâ cavitate notabili, ſed porulis, vaſculorum vix conſpiciendorum tranſitûs causâ, (*b*) donatæ, eiſdem ac oſſificationis legibus creſcentes, in adultis ità dureſcentes ut oſſa dicas, & *Cartilagines* vocantur : oſſium ſicut & partium mollium amplificationi, articulationi, ſymphyſi & fulturæ inſerviunt.

Ea eſt oſſium & cartilaginum ſtructura ut validam connexionem ſimùl & liberos motus ſibi ipſis conciliare non poſſent ; hinc paſsìm *Ligamenta* ſeu ſubſtantiæ leucophææ, *perideſmo* gaudentes,

(*a*) Conſ. experiment. D. Duverney act. Ac. R. Sc. an. 1700.
(*b*) Winſl. Exp. An. Tr. des Os frais n°. 18.

tenaces, fibrosæ, extensionem & rupturam non facilè patientes, quæ cæteras connectunt, continent, & tuentur.

PARTES tam mirificè stabilitas, adjuncto munere fungentes movent *Musculi*, fibris coalescentes mollibus, contractilibus, etiamsi ob ingentem quâ involvuntur intermiscenturque vasculorum sanguiferorum copiam ad aspectum rubris, albidis tamen, nervulorum infinitâ propagine intertextis, mediantibusque folliculis oleosis è proprio membranaceo musculi involucro pullulantibus inter se distinctis, modò pro ventre, modò pró corpore habitis, & in firmiores albescentesque desinentibus fibras quæ, si substantiam utcumquè teretem, acutam efficiant, *Tendinem*; si latam, planam & exilem, *Aponevrosim* constituunt. In utroque eumdem numerum fibrarum ac in ventre, nervos pariter & vasa adesse, suppurationes, dilacerationes & Rhuyschianæ injectiones probè demonstrant.

QUODLIBET corporis punctum vel minimum permeant *Vasa* seu canales conici, elastici, à lateribus communicantes, virtute contractili, plùs minùs-ve, pollentes, quorum parietes textu celluloso, vasculoso, musculari, & nerveo muniti liquida vehunt. In *Arterias* ferentes, salientes, densioris texturæ, & *Venas* referentes, valvulis instructas, laxioris, necnon ambæ rursùs in sanguineas & lymphaticas distribuuntur.

Ex alter-utris vasa liquoribus quibusdam peculiaribus ingressum aut egressum præbentia procedunt, & *Secretoria* aut *Excretoria* sunt, quæ, conglobatìm vel conglomeratìm congesta & tunicâ communi involuta, *Glandulas* efformant. Tùm ad glandulam, tùm ad glandulæ vasculum vel minimum sedulò comes & pedissequum appellit cum arteriâ filamentum nerveum à majoribus nervis oriundum.

NERVI sunt funiculi subalbidi, plerumquè teretes, fibrillis ultrà mentis limites gracilibus, fasciatìm dispositis conflati, vasa sanguinea & lymphatica sibi propria habentes, piæ & duræ matris processu induti, ad corporis quodlibet punctum, motuum & sensuum causâ, à cerebro, cerebello & medullâ spinali vergentes, & in pulpam non assignandæ tenuitatis abeuntes.

UNAQUÆQUE modò descripta pars propriis equidem, sed præterea communibus defenditur *Tegumentis*: cellulæ nimirùm membraceæ, vasis sanguiferis, lymphaticis, nerveis donatæ, oleoso aut

lymphatico liquore turgentes cuti substernuntur, & penitiores corporis recessus ubique (*a*) penetrant, lubricant.

CUTIS, alterum integumentum commune, fibris tendineis, nerveis, vasis sanguineis, lymphaticis intertexta, elastica, in internâ superficie miliares, & sebaceas Morgagni continens glandulas *Corium* habetur, ex quo protuberant nervulorum, ad organum tactûs, apices mucosâ facilè spissescendâ substantiâ vasculosoque textu in debito tensionis gradu servati. Illis pellucida, cuti strictis, sed fragilibus filamentis adhærens, squammulis à corpore mucoso densato productis composita (*b*), porulis ad sudoris, perspirationis, medicamentorum aditum exitum-ve, cutis ad instar, pertusa, vasculis, saltem arte detectis, expers membrana, *Epidermis* cognita; custos & tutrix superexpanditur.

SINGULAS microcosmi vias attentè perlustra, & hactenùs enumeratas partes quidquid in ipso solidi, nunquam satis laudandâ dispositione, efformare haud ægrè percipies.

FLUIDA, corporis humani partes alteræ, (de quibus dicere nobis non vacat) cum solidis mutuum mirandumque agunt commercium. Qualitate enim & quantitate requisitis donata, solida dummodò integra, elastica, libera nec obstructa alluunt, nutriunt, augent, movent, vicissimque moventur; sin, contrà.

EX CHIRURGIA.

VULNUS naturæ sanatricis & auxiliatricis Chirurgiæ necessarii concursûs argumentum vincens. Hinc in vulneribus curandis naturam adjuvare & non perturbare Chirurgi sit unica mens; hinc naturæ adversantia, horum-ce effectus & ipsius naturæ conamina diligenter annotet.

SIMILARIBUS & instrumentariis partibus vulnus *pathema* commune (*c*) pro solutione quâlibet continui apud veteres; strictiùs nunc pro recenti, cruentâ, in mollioribus duntaxat aut in duris simùl corporis partibus (*d*) solutâ cohæsione sumitur.

(*a*) Boerrh. Inst. M. §§. 416. præf. aphrosidiac. (*b*) M. Gareng. Splanch. p. 44. (*c*) Galen. Art. M. Cap. LXXXVIII. (*d*) Heist. Inst. Ch. p. 1. l. 1. p. 42.

Quodcumque corpus extraneum dividere potens, tanquàm communem causam agnoscunt vulnera; nihilominùs tum ex parte ipsiusmet causæ, tum ex parte ipsorum magnitudinis, figuræ, directionis, sedis, simplicitatis, compositionis & complicationis non inadvertendum discrimen repetunt.

Antecedentia vulneris in memoriam revocare, ipsummet vulnus inspicere, excreta olfacere, gustare, cum Galeno actionem læsam, situm vulneris, speciem doloris, excreta & retenta, accidentia propria perpendere, ut media ad vulneris *Diagnosim*, utilia, quandoque sufficientia adhibeantur: ope specilli, injectionum vulnus perlustrare, ferè semper ut infida, noxia encheiresis rejiciatur.

Exploratam vulneris diagnosim ad curationem conducere, certam verò *prognosim* & ad curationem vulneri & ad fiduciam vulnerati Chirurgo conciliandas maximè conferre cuivis compertum est: festinans ergo nimiùm nil proferat Chirurgus, sed priùs causas, essentiam, situm vulneris, partes affectas sedulò perquirat, & accidentia præsertim ponderet ex æquo.

Accidentia aut statim & primitivè, talia dolor, hæmorrhagia, convulsio, paralysis, syncope, aut post aliquod à vulneratione temporis intervallum sæviunt; hujusmodi sunt pruritus, inflammatio, febris, alvi fluxus, materiæ purulentæ suppressæ, resorbtæ, apostemata, gangræna.

Malo cognito, accidentibus prævisis, quid agendum velit natura ex phænomenis ediscendum . . . . In vulnere simplici & minori partes à se invicem recedunt, integras distrahunt, sanguis plùs minùs-ve effluit, paulò post sistitur, in coagulum, crustam vertitur; in majori verò & substantiâ deperditâ aut contusione complicato, hæc præter, latex limpidus, ichorosus subsequitur, partes vulneris vicinæ tument, rubent, dolent; febris vulneraria supervenit; tertio vel quarto die humor subalbidus, glutinosus, *pus* exoritur; detumescunt, pallescunt vulneris labia; dolor, febris remittunt; ex imo vulnere succrescere videtur nova caro, quæ paulatim summum vulnus adæquans arescit & siccam efficit cuticulam, deinceps in ratione substantiæ deperditæ deprimendam, *Cicatricem* vocant. Porrò hæc symptomata, quorum Aitiologia ex Anatomicis positionibus facilè deducitur, nec adeò, nec

tamdiù conſpiciuntur, ſi vulneris oræ poſt modicum ſanguinis effluvium ad ſe invicem approximentur & ab aëre externo protegantur ; ergo ut ſanguis modicè fluens non ſubitò cohibeatur, ſed poſt temperatam effuſionem vulnus coadunetur & ab aëre externo protegatur natura poſtulat.

AD coadunationem vulneri conciliandam. 1°. Huic obſtantia removeantur, itaque corpora extranea exereſis ope, morbi per Therapeuticem ipſis propriam & accidentia methodo debitâ profligentur. 2°. Remotis aut minutis quantùm fieri poteſt impedimentis, ſi vulnus ob contuſionem aut amiſſam ſubſtantiam ità ſe habeat ut oræ ad ſe invicem approximari nequeant, naturæ gradatim operanti & ſuppurationem præcipienti obſequendum ; intereà nihilominùs faveant approximationi ſitus & deligatio. Si verò contiguæ fieri poſſunt, ut retineantur non ſolum modò ſitum idoneum & deligationem aptam, ſed & ſuturas ſuppeditat ars provida.

SUTURA eſt operatio Chirurgica quæ mediantibus aut emplaſtris agglutinatoriis, aut acubus, filo, & fibulis, vulneris oras approximatas continet ; illa notha, quæ *agglutinatoria* ſeu ſicca, hæc vera, quæ *humida* ſeu cruenta dicitur. Suturas omnes ab antiquis decantatas non recenſemus : quamplurimæ etenim ut inutiles, crudeles, noxiæ à recentioribus, uno ore & unâ mente, meritò rejiciuntur ; & quædam, *nodoſa* ſcilicet, *pellionum*, *circumvoluta*, quas ſimplices nuncupant, *clavata*, quam compoſitam, ſolæ ſuperſtites remanent : nodoſam, cuti, muſculis, vaſis ; pellionum, inteſtinis ; circumvolutam, labro leporino, & clavatam, muſculis abdominalibus plagiſque altioribus ut ſacram anchoram injicere mos eſt.

QUIDQUID tamen ex ſuturis ſperandum veniat, illas oſſibus & cartilaginibus prout impoſſibiles ; valdè contuſis, venenatis, penetrantibus in thoracem, aſſiduis & neceſſariis motibus agitatis vulneribus, prout noxias, & cæteris cujuſcumque ſpeciei quoties ſitus & deligatio coadunationi conciliandæ non ſunt impares, prout inutiles à ſanâ methodo non injici, in memoriam revocet Chirurgus : his enim poſitis, rarum ſuturis locum dari facilè percipiet. Et quidem vulnus, vel juxtà longitudinem corporis, cuti & muſculis infligitur, & tunc faſcia *Uniens* ſummum remedium ; vel, juxtà latitudinem, muſculis extenſoribus aut flexoribus, adductoribus aut abductoribus &c. & extenſio aut flexio, adductio aut abductio &c.

partis læſæ, deligationis ope firmatæ, perfectam cohæſionem pellicere queunt; vel etiam obliquè, & tunc ſitûs & deligationis auxilio ſutura ſicca quâ Adræas à cruce & Paræus felicicum ſucceſſu utebantur prodeſſe poterit (*a*).

Nec eſt quod dicas muſculos fortiores per ſitum & deligationem non ſatis approximari aut approximatos non, ut par eſt, contineri poſſe; muſculus enim ſi non irritetur, quandò ſtat immotus, laxus eſt, flexioni, extenſioni &c. juxtà motum ſibi nativum obedit; imò in longum facilè extenditur, annotante illuſtriſſimo D. de la Peyronie (*b*): Hunc ergo vis etiam mediocris, ac proindè ſplenia eminùs ritèque diſpoſita, cum faſciis à ſagaci Chirurgo circumductis, in ſtatum competentem coërcere valebunt. Si verò jam irritetur, nonne malum acriùs exaſperabunt ſuturæ?

Tandem muſculi omnes & oſſa partis interſcindi poſſunt, & tunc ſitùs & deligationis efficacitatem experiri non minùs juvat (*c*).

Tendinum, aponevroſium & partium nervearum unionem per ſuturas humidas, ex quo præſertim quàm ægrè ferant partes illæ puncturam vel minimam, & quàm tutò & commodè abſque filo & acubus coadunari poſſint demonſtratum eſt (*d*), tentare nefas. Ob eaſdem & ſupradictas (p. *6*. l. *29*. & ſeq.) rationes muſculorum abdominalium vulnera acù & filo continere minùs illicitum immeritò crederes. Non ſic tamen de labio leporino à nativitate & cum magno receſſu cenſendum putamus, hoc-ce enim in caſu partes à ſe invicem jampridèm diſceſſæ non, ut par eſt, deligationi obtemperant; nec etiam de vulneribus inteſtinorum, ob fæces jugiter effluxuras, & alio modo non ſiſtendas.

Vasa præciſa agarico querno, vel fagino ſæpè ſæpiùs, nonnunquam tamen, in diſſolutâ nimirùm ſanguinis craſi, & ubi compreſſioni denegatur locus, acûs & fili beneficio reſtringenda eſſe experientia docet.

(*a*) Paré, Liv. 10. des Pl. en part. ch. 32. (*b*) Tr. de la Gang. par M. Queſnay, p. 154. (*c*) Dion. Opér. comm. p. 738. Obſ. de M. de Lapeyronie. (*d*) Tr. Gang. par M. Queſnay, p. 105 & ſuiv. Malad. des Os par M. Petit. tom. 2. chap. XV. Dion. Opér. comm. p. 726.

VULNERIS coadunatione ſive per ſitum & deligationem, ſive per ſuturas ſervatâ, nec à Mechâ, nec à Peruvio, Judæâ &c. balſama magno ſumptu expetere neceſſum; vulnus tantummodò, generali non omiſſâ *Prophylaxi*, ab aëre externo protege, aquam tepidam aquæ vulnerariæ permixtam, aut balſamum Samaritani ſolutæ cohæſioni imponendo, necnon rariſſimè deligando; & eoſdem, nec minùs ſalubres quàm balſamorum extraneorum, effectus videbis affluentes. (*a*).

(*a*) Belloſt. Chir. d'Hôp. p. 74 & 290. tom. 1.

Has Theſes, DEO JUVANTE, & præſide M. ROCHO DUBERTRAND, in Univerſitate Pariſienſi Artium & Chirurgiæ Magiſtro, necnon antiquo Scholarum moderatore, *tueri conabitur* STEPHANUS-PETRUS LELAUMIER, *Pariſinus, eâdem in Univerſitate Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

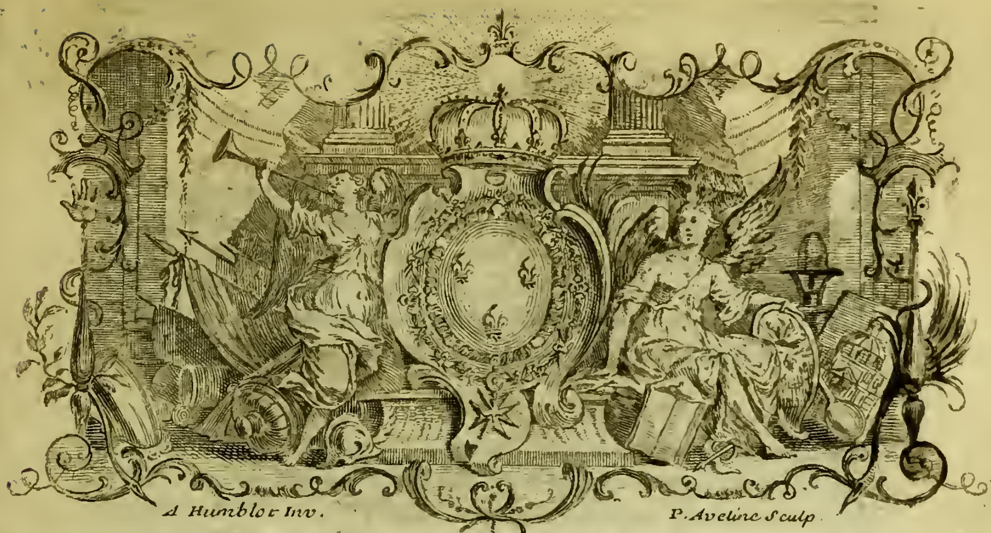
Die Lunæ 30^a. Julii à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. anno Salutis 1753.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

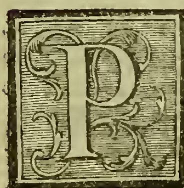

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

PRO diverſo ſexu, varii morbi. Non tantùm exquiſitâ & concinnâ corporis diſpoſitione, oris venuſtate, morum leporibus, ſocietatis amœnitate, à maribus diſcrepat ſexus amabilis; hunc quoque debiliorem impugnat peculiaris morborum cohors, ipſisque in partibus, generationis myſterio dicatis, fato quodam ineluctabili, propriam frequentiùs conſtituit ſedem. Graviora inter hæc mala, quibus ſors atra premit femineum genus, uteri Polypus meritò annumerandus. Hujuſce morbi deſcriptioni Anatomicam Muliebrium expoſitionem præmittere juvat.

EX ANATOMIA.

I.

INTERNA & externa ritè censentur Mulierum genitalia. Hæc citrà sectionem facilè conspicienda ; Nempè Pubes, Monticulus veneris, Labia, Frænulum, Vulva, Scapha, Perinæum, Nymphæ, Caruncuiæ myrtiformes, Clitoridis extremum, Urethræ Vaginæque orificia. Harum-ce partium descriptioni, utpote inutili, nostroque instituto minùs necessariæ supersedemus.

I I.

CÆTERIS ex partibus internis prima occurrit vagina, à Pudendis ad uterum usque expansa : hæc, Rectum inter & Vesicam urinariam medium obtinens locum, cum illis connexa, pro usu, ætate, mulieris statu, modò longior, modò latior aut angustior, plurimis conflatur membranis : Prima, à cellulari peritonæi textu oriunda, alteri musculosæ, fibrisque circularibus constanti, substernitur. Nervosam dicunt interiorem, quæ magis extensa, foraminulisque pertusa, plurimas efformat rugas, in virginibus conspicuas, in mulieribus verò ut plurimùm obliteratas.

I I I.

IN supremâ vaginæ parte hiat Uterus. In pelvi hypogastricâ (*a*) situs, piri depressi figuram, in graviditate tamen mutandam non malè referens, fundum superiorem paululumque posteriorem, cervicem verò inferiorem habet & anteriorem. Uteri substantia mollis, crassior, cellulosa, fibris vasculosis, carneis & extensilibus constituitur, obtinetque cavitatem, in statu naturali, minorem ferèque triangularem, pro variis verò casibus, mirum in modum dilatandam.

I V.

TRIPLICI foramine pervius est Uterus. Unum inferiùs ;

(*a*) Variis de causis nativus mutari potest uteri situs, ut ex Polypo, verbi gratiâ, graviditate præter naturam, prolapsu, inversione, &c. Vid. Ruysch. Obs. Anat. Chir. cent. Obs. 88. Riolan. *Anthropogr. Lib.* 2. *C.* 35. Heister *Ephem. Acad. Nat. Cur. cent.* 5. & 6. *Obs.* 86.

majus, oblongum, in ipsâmet uteri cervice, intrà vaginam protuberanti conspicuum, dat orificium uterinum, ex peculiari conformatione à quibusdam *os tincæ* nuncupatum. Alia verò superiora, minora, lateraliter in fundo uteri patentia, Tubis hiant Fallopianis.

V.

REGIONIBUS iliacis, Tubis Fallopianis, necnon & Ovariis, mediantibus ligamentis latis, ab expansione peritonæi productis, connectitur uterus. Anteriùs verò, per ligamenta teretia, à parte superiori & anteriori orta, ex abdomine per annulos Musculi obliqui majoris prodeuntia, Pubi adhæret.

VI.

E PARTIBUS uteri lateralibus emergit ductus membranaceus, oblongus, non recto sed rugoso tramite recedens, qui primò angustior, posteà latior, deinceps in extremo rursùm coangustatus, dat corpus fimbriatum.

VII.

PROXIME reperiuntur duo corpora albicantia, ferè ovata, supernè gibbosa, infernè plana, cum utero, non tantùm ligamentis latis, verùm etiam ligamento peculiari, minori, tereti, à Veteribus pro vase deferente perperàm habito, connexa. Hæc plurimis membranis, textu spongioso vesiculisque conflata, à quibusdam Testes muliebres, à cæteris ovaria vulgò nuncupantur.

VIII.

A NERVO sympathico majori paribusque sacris Nervos; ab Aortâ iliacisque internis Arterias mutuatur uterus. Venæ verò, Arteriarum spermaticarum soboles, in venam cavam & emulgentem, pro diverso latere, sanguinem deponunt; & aliæ, ab iliacis internis, venas versùs iliacas derivantur.

EX CHIRURGIA.

I.

TUMOR quilibet fungosus, carnosus-ve, aut carneam saltem mentiens indolem, ut plurimùm piriformis, interdùm ferè glo-

bosus; ex ipso uteri sinu; orificio uterino; aut vaginâ; mediante pediculo, propendens, ob similitudinem cum Polypo narium & faucium, Polypus rectè (*a*) vocatur.

I I.

Qui muliebria occupant Polypi, exteriùsque prodeunt nomine Caudæ vel *Cercosis*, apud quosdam (*b*) notantur. Cauda autem sive *Cercosis* à plurimis (*c*) habetur nimia clitoridis excrescentia. Cum verò hos inter morbos discrimen sanè adsit ratione sitûs, indolis, figuræ, accidentium, hinc ipsos jure ac meritò facilè distinguendos putamus: hincque Molam uterinam pediculo pendulam, excrescentiamque quamlibet fungosam, carnosam-vè, ab utero, uteri osculo, aut vaginâ pensilem, pudendumque muliebre replentem, exteriùs licet aliquandò Caudæ progressum mentiatur, ad Polypum nunquam non referendam esse judicamus.

I I I.

Inter hujusce Polypi causas recensenda quæcumque textum uterinum erodere, vasa sanguifera coarctare, vasculorum tonum vim-ve elasticam dejicere queunt, æquilibriumque hos inter tubos succosque permeantes necessariò requisitum interturbare: Nempè, compressiones locales & constantes, ulcuscula, peculiaresque interioris vaginæ uterique membranæ disruptiones.

I V.

His ex causis, fungosæ ut plurimùm suboriuntur excrescentiæ, primò quidem exiles, quarum verò incrementum semper petendum ab extensione aut dilatatione varicosâ, atoniâque

(*a*) Sic jam jam sensere Ruyschius Obs. Anat. Chir. cent. Obs. 6. Schurrigius Muliebr. Hist. Med. Sect. 2. Cap. 1. Fred. Hoffman. Dec. 2. Diss. 3. de ignoratâ uteri structurâ multorum in Medicinâ errorum fonte §. 17. 18. 19. Magist. Levret in egregio libello gallicè inscripto. *Observations sur la cure radicale de plusieurs Polypes de la Matrice, de la Gorge & du Nez.*

(*b*) M. A. Severin. Med. effic. Part. 2. Cap. 94. p. 265. Aëtius Libr. 4. Serm. 4. Cap. 104. Paul. Lib. 6. Cap. 7. Albucas. Libr. 2. Cap. 71. Valentin. Chirurg. Sect. 3. Cap. 9. Jonston Med. pract. Libr. 10. Tit. 11. Cap. 1. Art. 1. Dionis Oper. Chir. Demonstr. 3. p. 282.

(*c*) Varandæus de Morb. Mul. Lib. 1. Cap. 13. Mercurial. de Morb. Mul. Libr. 4. Cap. 30. Schenckius. Obs. Med. de Genital. Mul. Ingrassias. Libr. de Tumorib. p. 273. Israel Spach. Gynæcol. fol. 286. Platerus Obs. Med. Libr. 3. Zacut. Lusitan. Prax Med. admirab. Libr. 2. Obs. 91. Schurrigius Mul. Hist. Med. Sect. 2. Cap. 1. Dictionar. Medic. in verbo *Cercosis*.

vasculorum a quibus liquores affluentes debitum non experiuntur renixum ; resque ferè sic se habet, ac in illâ enormi quæ cariem humidam subsequitur hypersarcosi, vulnera-ve pure depravato perfusa.

V.

NOTANDUM quidem hosce Polypos originem suam duntaxat ab affecto uteri vaginæ-ve punctulo ducere, exquo carnea, ut ita dicam, gemma enascitur, quæ sensim ac sensim, majus, resistentiæ defectu, nanciscitur incrementum. Ideoque horum fungorum moles, quotidiano licet auctu major ac major facta, gracili exiguoque plus minùs-ve pediculo, læsæ uteri particulæ tantùm adhærescit. Proinde sub hocce respectu, fungosa uteri excrescentia ritè posset censeri velut quædam carnis luxuriantis hernia, ex dilatatione aut extensione immodicâ vasculorum, faciliori jam tum humorum affluxu infarctorum exorta.

V I.

SITU, structurâ, indole, symptomatibusque discrepant Polypi. Hinc alii, ut jam innuimus, ab ipsomet utero, orificio uteri, aut vaginâ, originem suam sortiuntur : alii fungosi, cavique (*a*), carnosi, schirrosive deprehenduntur : alii denique dolent, inflammantur, exulceratione & gangrænâ corripiuntur, sanguinem fundunt, saniem, ichorem-ve, aut his non tentantur accidentibus ; quæ quidem differentiæ ex signis & symptomatibus petendæ.

V I I.

PRO variâ in Genitalibus sede Polyporum, varia difficiliorque nonnunquam diagnosis. Qui ipsomet uteri fundo adnascitur Polypus, frequentior (*b*) habetur. Primò quidem delitescit hæc excrescentiæ uterinæ species ; pedetentim verò per dies adeò augescit, ut haud rarò graviditatis faciat suspicionem (*c*), ac sæpiùs in vitâ functis reperiatur. Si autem quâcumque de causâ, amplietur uteri orificium, vel etiam, aucto peculiari uteri motu & constrictione, ex sinu proprio elidatur Polypus, vaginamque versùs prolabatur, mox compressis venis disruptisque sequitur sanguinis profusio major vel minor, assidua perio-

(*a*) Saviard. Obs. Chir. 36. Levret Libr. mod. laudat. p. 31. 46.

(*b*) Ephem. Nat. Cur. Cent. 9. Obs. 28. Cent. 10. Obs. 23. Fred. Hoffman. Dec. 2. Dissert. 3. de Ignor. uter. struct. §. 18. &c. Saviard. Obs. Chir. 36. Aquapend. Oper. Chir. Cap. 85. Levret. Obs. de Polyp. mod. laudat.

(*c*) Fred. Hoffman, loco citato, §. 18.

dica-ve, cujus causa tactu facilè dignoscenda (*). His accedit nonnunquam fluor albus, immodicus, humoris aquosi & acrioris, tumor primò indolens, pruritu ac inflammatione & livore interdùm corripitur, veramque posteà carcinomatis naturam induit (*a*).

VIII.

Minus frequens qui cervicem uteri obsidet Polypus. Jam verò hic vel in ipsâmet cervice intrà orificium (*b*), vel in orificii ipsiùs margine (*c*) sedem suam extùs obtinet. Prior exploranti digito ad uterum usque aditum quidem cedit, motum verò circularem digiti impedit, rarioremque experitur hæmorragiam. In posteriori autem casu liberum, sed obliquè inclinatum tactu percipitur orificium uteri; pediculo gaudet crassiori tumor faciliùs increscens, rarioraque exoriuntur symptomata.

IX.

In ipsâmet vaginâ perrarò adnasci solent Polypi. Ex ipsiùs membranâ interiori, rugis-ve (*d*) elongatis propendent; tactu visuque facilè percipiuntur, tantamque sæpiùs adipiscuntur molem, ut circa pudenda delabantur, atque uteri prolapsum mentiantur. Cæterum quo pacto ab uteri prolapsu & inversione, aliisque pudendorum tumoribus distingui queant Polypi, à læsâ partium actione mechanicâ, symptomatibusque peculiaribus petendum.

X.

Pro variâ Polyporum indole, causâ, situ, & accidentibus; instituenda prognosis.

* Digito tunc in vaginam intromisso percipitur corpus piriforme, cujus apex intra uteri orificium prominet. Levret Libr. mod. laudat. §. 1. Part. 1. p. 48.

(*a*) Tulph Obs. Med. Libr. 3. Cap. 33 & 34. Silvaticus. Cent. 4. Consil. 66, 67. Bartholin Cent. 2. Histor. Anat. 58. Hildanus. Cent. 2. Obs. Chir. 52.

(*b*) Poterii insign. curat. & singul. Obs. Cent. 3. Cap. 47. Act. erudit. Leipsiens. ann. 1696. Hildan. Cent. 1. Obs. 66. Vict. Trincavel. Lib. 11. Cap. 15. Aretæus acut. Lib. 2. Cap. 11. Bierlingius. Miscel. Nat cur. Dec. 1. Ann. 2. Obs. 208. Segerus. idem. Dec. 1. Ann. 2. Obs. 121. Stalpart. Vanderwiel Obs. rar. Cent. 1. Obs. 87. Kerckring. Spicileg. Obs. Anat. 53. Silvatic. & Bartholin. loc. cit. Levret. Lib. laudat. pag. 49. Ruysch. Obs. Anat. Chir. 6.

(*c*) Riolan. Enchir. Anat. Lib. 2. Cap. 36. Commerc. Litter. Norimberg. ann. 1732. Hebdomad. 33. Ruysch. Obs. Chir. 6. Poter. Obs. sing Cent. 3, Notâ in Cap. 46. Levret. loc. cit. pag. 57.

(*d*) Act. Berolin. Dec. 2. vol. 5. Hist. Acad. Reg. Sc. Paris. ann. 1705. Van Meeckren Obs. Cap. 54. Platner. Institut. Chirur. §. 1446. Ephem. Nat. cur. dec. 2. Ann. 10. Obs. 181. Levret loc. cit. pag. 146. Riolan. Enchir. Anat. Lib. 2. Cap. 36. Bartholin Hist. Anat. Cent. 2. Histor. 58. Gorter. Chir. rep. Lib. 12. C. 6.

X I.

Ad Polyporum curationem tanquam præcipua apud authores & practicos collaudantur media, sectio, avulsio distortio-ve, ustio, ligatura. Non æquè tuta varia hæc præsidia, licetque feliciorem quandòque habuerint exitum, iis ligaturam (*) esse anteponendam felix certiorque comprobat experientia (*a*) (**).

X I I.

Scalpellum feliciter adhibitum plurima probant observata; (*b*) quantum verò periculi immineat ex hæmorragiâ difficiliùs sistendâ patet ex observatione Zacuti Lusitani (*c*) aliisquè. Undè nunquam adhibendum concludimus.

X I I I.

Ubi pediculus gracilis, exiguus, brevis, vaginæque aut orificio uterino extùs adnatus comperitur, tanquam certior apud quosdam habetur avulsio (*d*) distorsio-ve repetitis vicibus celebrata (*). Pediculus autem, in hoc casu, forcipis ope jam tum arripiendus, ne hujus distorsio, cautè licet tractata, ultrà primariæ Polypi adhæsionis punctum protrahatur. Ipsam verò, licèt feliciter cesserit, vix tentandam censemus.

X I V.

A Polypi uterini curatione prorsùs removeantur cauteria

(*) Ligaturæ succedanea habeantur varia hæc media à Junckero Consp. Chirurg. Tabul. 32. M.M. De la Faye (*) Puzos ad Polypi pediculum gradatim perstringendum, tandemque planè strangulandum excogitata: forsanque hæc præponenda foret Methodus, ubi pediculus ad schirrum tendens, renitens, ligaturæque indocilis (*) Vid. Levret opus de Polyp. pag. 458. & tabul. 6. fig. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

(*a*) Stalpart Vanderwiel. Obs. Cent. 1. Obs. 87. Wierus. Libr. 1. pag. 942. Poterii Obs. & cur. Cent. 3. Cap. 46. Mauriceau Obs. 33 & 145. Jonston. idea. univ. Medic. Libr. 10. Tit. 11. C. 1. Art. 1. Dionis Operat. Chir. Demonstr. 3. pag. 282.

(**) Quomodo instituenda sit Polypi ligatura, ex ingeniosis à M. Levret, mediis propositis deducendum ex Lib. laudato. pag. 65. & seq.

(*b*) Aëtius Libr. 4. serm. 4. Cap. 104. Tulpius Obs. Med. Libr. 3. Cap. 33. 34. Dionis Oper. Chir. Demonstr. 3. Aquapend. Chir. Cap. 85. Water Dissert. de Sarcomat. ex pudend. Secto. 1728. Platner. Chirurg. §. 1447.

(*c*) Prax. Med. Libr. 2. Obs. 86.

(*d*) Dionis Oper. Chirurg. Demonstr. 3. pag. 282. Miscell. Nat Cur. Dec. 2. ann. 2. Zuinger. Obs. 186. Heister Chirurg. Cap. 150. Juncker Conspec. Chir. Tab. 101.

(*) Sic leviori, sed continuâ eumdem versùs locum pediculi distorsione, Polypum uterinum radicitùs evulsit Mag. Boudou hujusce Collegii, dum viveret, Magister, primariusquè Nosocomii Parisiensis Chirurgus.

a quibusdam proposita: (*a*) sanè tunc crudelia, incerta; difficiliùsque adhibenda demonstrantur.

X V.

INTER rariora habeatur spontanea Polyporum excretio (*b*); felix quidem istud naturæ molimen (**) : an verò huic sit absolutè permittenda curatio, viderint periti rerum Chirurgicarum æstimatores.

X V I.

DIÆTA tenui, remediisque internis aut externis; pro re natâ variis, curationi perfectæ providendum.

(*a*) Verduc Patholog. Chirurg. Cap. 42. Celsus Lib. 6. Cap. 18. N. 11. Volterus. Schola obstetricum. Juncker. Conf. Chirurg. Tabul. 101.

(*b*) Marcel. Donat. Med. Hist. mirab. Lib. 4. Cap. 25. Rhodius Cent. 3. Obs. 53. Frederic. Hoffman loc. cit. §. 19. Ruysch. Anat. Ch. Obs. 6. Mauriceau de Partu. Tom. 2. Obs. 33. & 145. Levret loc. cit. Obs. 6. pag. 42.

(**) Polypus utero adnatus, intensiori systaltico, seu constrictorio uteri motu ac robore, è sinu interdùm proprio exturbatur. Strangulato subindè, mediante orificii elatere, tumoris pediculo, succorumque circuitu planè præpedito, gangrænâ correptus, seu alimenti defectu marcescens Polypus, spontè deciduus, seu frustatim, seu in totum prolabitur.

Has Theses, DEO JUVANTE, & præside M. PRUDENTIO HEVIN, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, Consiliario & Serenissimæ Delphinæ Proto-Chirurgo, Therapeutices Chirurgicæ Professore, Demonstratore Regio, Academiarum Stockolmiensis & Lugdunensis Socio &c. *tueri conabitur ANTONIUS-GUILLELMUS LACHAUD, Parisinus, in almâ Parisiensi Artium facultate Magister.*

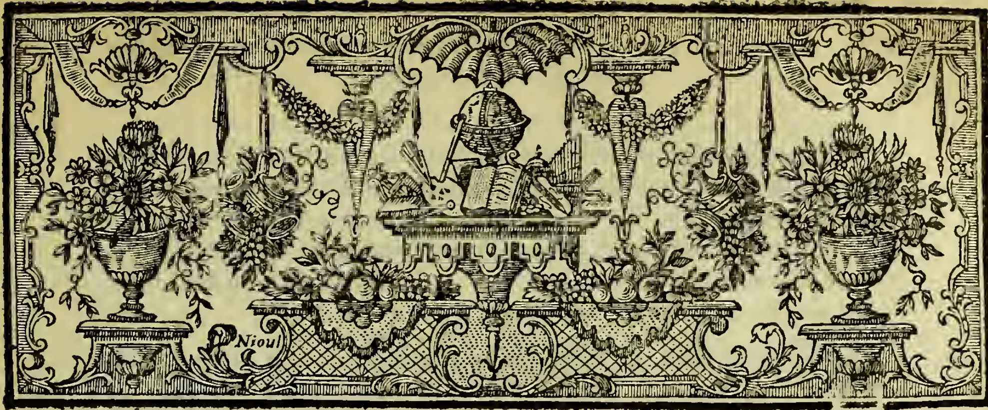
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 27^â. Julii anno Salutis 1753. *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

PRO peculiari textu & conſtitutione organicâ ſuos humani corporis pars quælibet patitur morbos. Hujus veritatis ſpecimen habes in glandulis, quæ, communibus obnoxiæ, propriis etiam & ab ipſarum ſtructurâ pendentibus vexantur morbis. Scirrhum etenim in illis frequentiùs naſci ſolitum, eas idiopaticè ut plurimùm afficere, & ex experientiâ, & ex conſideratâ tùm partium ſtructurâ tùm liquidorum glandulas permeantium indole, facilè deducendum. De iſto frequenti glandularum morbo dicturi, pauca de earumdem Anatome præmittemus.

Duplicis generis apud Anatomicos admittuntur glandulæ, Conglobatæ ſcilicet & Conglomeratæ. Hocce geminum glandularum genus, habitu exteriori ſic denominatum nobis uſu potiſſimùm diſtinguetur.

Glandulas conglobatas appellamus illas quarum uſus ad lympham ſpectat, conglomeratas verò quæ liquorem peculiarem à communi ſeparant alveo. Hæ vaſculis omnis generis conſtant, liquidumque ſingulare in ipſis à ſanguine allato per canales, ut aiunt, ſecretorios ſeparatur, ſecretumque per emiſſaria quædam excernitur, varios uſus præſtiturum *.

Simplices ſunt vel compoſitæ, illæ folliculi ſunt quidam intrà quos humor ſingularis depoſitus, fotus, per emiſſarium deniquè quò neceſſum eſt defertur.

Compositæ exurgunt ex acinis qui propriis membranulis concluſi ſubſtantiâ cellulosâ uniuntur. De harum fabricâ imprimìs diſputatum, illas Malpighius voluit eſſe congeriem glandularum ſimplicium quarum emiſſaria in unum ductum excretorium coeant, Ruiſchius verò acinos ex quibus componuntur mera eſſe vaſorum glomera abſque folliculo interpoſito contendit.

Occurrunt in diverſis corporis partibus, præſertìm ſecundùm venarum majorum tractum, maſſulæ quædam ſubrotundæ, diverſæ molis, duplici membranâ incluſæ, ſubſtantiæ ſpongioſæ, celluloſæ, in cujus ſpatiolis innummerabilia vaſa minora rubra lymphatica nerveaque decurrunt. Illas glandulas lymphaticas dicunt.

In iis lymphæ elaborationem aliquam conciliari, etſi non demonſtratum, attamen facilè conjiciendum.

* Tertiam glandularum Claſſem conſtituunt aliqui, illarum nempè quarum uſus nundùm determinatus eſt, ſed ſi ſemel detegatur, in alterutram conſtitutam Claſſem reducendæ erunt.

EX CHIRURGIA.

Tumor durus, gravis, tactui minimè cedens, lentè ut plurimùm ac ſensìm creſcens, in mollibus corporis partibus, caloris, doloris, inflammationis plerùmque expers, cutis non immutans colorem, ſcirrhus vocatur.

Illum dividunt in verum qui mox descriptus, & spurium sensu non obtuso, duritieque minùs renitente, à priore diversum. Simplex uterque aut complicatus, primitivus aut consecutivus.

Morbi hujus causæ externæ & internæ. Hæ sunt humorum prava Diathesis à lue venereâ, scrophulosâ, hæreditariâ labe, menstruorum aut fluxûs hœmorroïdalis suppressione, rerum non naturalium abusu &c. Externæ verò, ictus, lapsus, attritus validus aut longus, quæ tumoribus indurationem inferre possunt; illis scilicet aut fluidorum blanda pervertitur indoles, aut proportionalis ad vasa amittitur crassities; his vasorum parietes ad se applicantur, liquorum circuitus intercipitur; utrinque, præsertìm ubi partis textura favet, nascitur obstructio in scirrhum pro circumstantiis degeneratura.

Ex præfatis deducenda diagnosis. Prognosis varia, generatìm tamen anceps. Scirrhus ex se innocuus, pluribus de causis difficillimè vitandis malignus evadit, aliundè materia adeò dura vix ac nevix quidem resolvitur aut emollescit, quæ, si fluidior adhibitis efficiatur remediis, in rodentem vertitur saniem, carcinomaque exulceratum aut fistulam cuilibet arti insuperabilem parit.

Scirrhi curatio triplex: Resolutio, Ablatio, Palliatio. Recenti, benigno, loco idoneo sito, sensu ac mollitie quâdam gaudenti prior competit, faciliùs obtinenda, si agens externum morbum procreaverit. Liquorem induratum sensìm attenuare, ut inde solidorum actioni minùs obsistat, eumdem in communem circulationis alveum repellere vel per debitas vias deturbare, hæç sunt quibus obtinetur; hinc patet quænam adhibenda, quænam fugienda.

Mediis indicatis emollitur quandoque tumor, feliciter nonnumquàm evanescit; si verò diù obsistat, dolorem concipiat, si cancrosa degeneratio pertimescenda, si in irresolubilem abierit duritiem, si mole vicina comprimens suffocationem, rapidè crescens extirpationis in posterum periculum majus minitetur, cum situs, mobilitas, ægri valetudo permittunt, ad alteram protinùs curationis speciem confugiendum.

Extirpatio triplici modo obtineri potest, caustico, ligaturâ, ferro. Caustica plerumque non sufficientia, frequentiùs infida & funesta. Ligatura tunc instituenda cum scirrhosa moles eminens pedunculo quasi hæret affixa, sæpè exitiosa, ferro utcumque postponenda.

Pro diverſis ſcirrhi mole ; ſitu ; cutis colore ; aut adhæſione, variat tumorem amputandi methodus ; unde nunc diſſectis integumentis integer, quaſi enucleatus, aufertur ; modò cum cute ſuper poſitâ reſcinditur. Amputatione peractâ inquirendum, an aliquid ſcirrhoſæ indolis relictum fuerit, citòque eximendum.

Sanguinis effluvium, ſæpè ſtatìm modicum, ſed poſt aliquot horas graviùs quandoque recrudeſcens, mediis debitis cohibeatur. Vulnus pro variâ quâ fuit extirpatus methodo diversè deligetur ; illîc cutis ſegmenta ad ſe admoveantur, admotaque contineantur, hîc verò patula plaga pro ſuis temporibus tractanda. Pro caſu fonticulus aperiatur.

Scirrhus adhæreſcens, ægri cacochymiâ, aut ætate provectiori complicatus palliativè tractandus ; tunc ſola ſedantia, ſi adſit dolor, cum his quæ temperiem corrigere poſſunt, ſi exigitur, adhibenda.

Has Theſes Deo juvante, *& Præſide* M. PETRO BRASDOR, *Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Sereniſſimæ Aurelianenſium Duciſſæ Chirurgo primario, tueri conabitur* Joannes-Petrus Ledoux, *Pariſinus, Artium Liberalium in almâ Univerſitate Pariſienſi Magiſter,*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

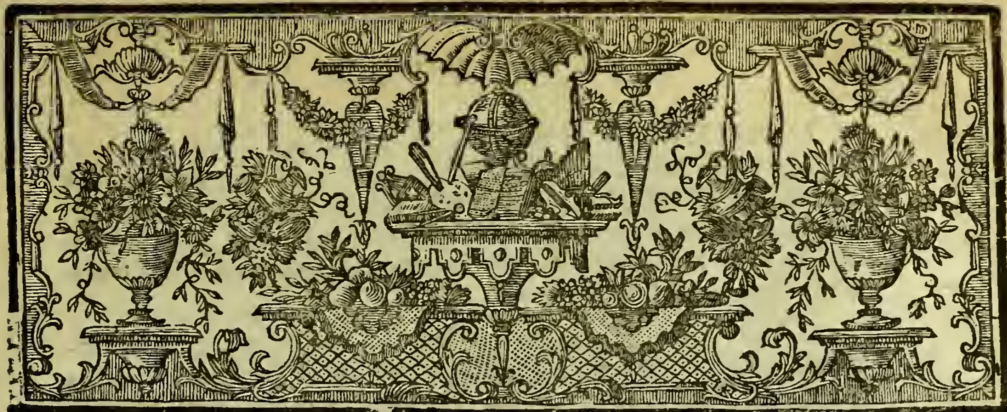
Die Veneris 3ª. Auguſti, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1753.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1753.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

IRANDAM Corporis humani fabricam & compagem solidis atque fluidis constare nemo sanæ mentis ibit inficias. Id nunc sat apud omnes compertum habetur & in confesso est : indè, dùm quæque suas obeunt functiones, aut viget, aut exsurgit sanitas : contra verò, dùm non nihil patiuntur detrimenti, morbus enascitur. Tandem cuique morbo debellando saluberrimi sanitatis restituendæ Ministri, quantùm fieri potest, certè quidem nunquàm non præsto sunt. De Humeri Luxatione, haud dubiè morbo, juxta Lacedæmoniorum morem & stilum brevi consulentes, hodiernâ die sumus dicturi. Quapropter primò partium compaginem, & structuram, denique Medico-Chirurgo-Pathologicam, Semeïoticam & Therapeuticam materiem pro viribus sumus explanaturi.

EX ANATOMIA.

BRACHIUM ex partibus ſolidis, atque fluidis conflatur. Solidæ, hæ duræ, ut Oſſa, Cartilagines, & Ligamenta: illæ molles, ut Nervi, Vaſa, Muſculi, Glandulæ, pinguedo; Capſulæ ſinoviales & membranaceæ dicuntur. Quæque partes, ſive ſolidæ, ſive molles fluidis, ſcilicet ſanguine, ſinoviâ & aliis humoribus irrorantur, nutriuntur.

UNICO oſſe longo componitur Brachium, vocaturque Humerus, figurâ quidem irregulariter cylindricâ donatus, conſtans tribus partibus, ſcilicet corpore & duabus extremitatibus. Singulis in partibus notanda occurrunt non pauca, nempè caput, collum, tuberoſitates, canaliculus, depreſſiones, anguli, eminentiæ, condyli, & in ipſo-met oſſe, ſubſtantia, uſus, connectiones. &c.

SCAPULA, os planum, ac triangulare duplici inſtruitur facie, hâc convexâ, illâ concavâ. Quo in oſſe notantur plures eminentiæ & cavitates; anguli numero tres, oræ totidem ac ſciſſuræ, duæ Apophyſes, Acromion & Coracoïdes, cavitas Glenoidea, Cartilagines &c.

OS quidem exiguum, ſed non prætereundum videtur Clavicula, cùm Scapulæ & Sterno adhæreat.

SEX in Brachio recenſentur Nervi ex quinque ultimis Nervis cervicalibus & primo dorſali oriundi. Longè plures animadvertuntur Muſculi variis inſervientes uſibus, variiſque ex locis originem ducentes, ſicut & Nervi.

VASA prædictarum partium ſunt Arteria ſubclavicularis multiplices efformans in progreſſû ramos, & diverſa ſortiens nomina. Venæ quatuor, Glandulæ axillares ſitûs cauſâ nuncupatæ, Capſulæ ſinoviales & membranaceæ quæ omnes Articulos circumdant.

EXPENDENDÆ ſuperſunt Articulationes, aliæ cum motû, aliæ ſine motû. Quæ cum motû fiunt, ſolam partem noſtram hâc-ce die ſpectant: hinc alias noſtro diſcurſui ſupervacaneas alto prememus ſilentio.

SANGUINE, limphâ, ſinoviâ, ſpiritibus animalibus memoratæ ſuprà partes irrorantur, nutriuntur.

EX CHIRURGIA.

VARIAS inter affectuum ſpecies quibus infeſtantur Oſſa; haud ultimas occupat ſedes Luxatio quæ, pro diverſis in quibus graſſatur locis, diverſam obtinet denominationem. Ampliſſima profectò dicendi ſeges, prolixumque diſſertandi argumentum, ſi ſingulas vel obiter proſequi voluerimus. Satis ſuperque fuerit, quod Humeri Luxationem duntaxat expendendam in medium proferamus. Præviam itaque exponemus hujus-ce morbi analyſin.

NON una eſt Humeri Luxatio quæ ab ſcriptoribus pleriſque definitur, unius plurium ve Oſſium ex ſede naturali exitus. Derivantur exindè ſpecies innumeræ: ſimplex quippè eſt, compoſita, complicata, completa, incompleta; tùm etiàm evenit ſursùm, deorsùm, antrorsùm, extrorsùm, & introrsùm. Aliæ aliis levioris aut gravioris momenti.

INTERNÆ ſunt & externæ Luxationis Humeri cauſæ. Has inter enumerantur nixus, lapſus, ictus, nec non motus violenti. Illas verò conſtituunt permanens Muſculorum convulſio; Paralyſis, Ligamentorum debilitas, relaxatio Ligamentorum ſine Paralyſi, Paralyſis ſine relaxatione Ligamentorum, ſinoviæ accumulatio, Oſſium tumefactio, &c.

CUM peculiaribus ſibi ſignis innoteſcat & æſtimetur morbus quilibet: ſua ſunt diverſis Humeri Luxationibus ſigna tùm diagnoſtica, tùm prognoſtica. Priora in vario partium affectarum ſtatû poſita ſunt: poſteriora autem ex ſpecie, cauſis, accidentibus, ætate, tempore, ac demùm Articulatione repetenda.

MULTIPLICI accidentium turmâ complicantur Humeri Luxationes. Alia, priùſquàm erumpant, ſagax antevertet Chirurgi ſolertia: alia verò jàm enata, opitulantibus Artis & Scientiæ remediis debellari poſſe dudùm edocuit ſana praxis.

PRUDENTER exploratâ morbi cujusvis naturâ, ad curationem ritè procedendum. Ut in cæteris affectibus, ſic & in Humeri Luxationibus duplex prodit medendi methodus, palliativa videlicet & radicalis. Congruit hæc perfectam admittentibus medelam: illa autem inſanabilibus planè competit. Sua ſunt utrique media propoſitum ſcopum collineantia.

MEDENDÆ Luxationi non mediocriter inſerviunt Extenſio, Contra-extenſio & Reductio, quæ quidem non in omni caſû,

Luxatione-ve possunt adhiberi. Prædictæ Operationes manus, laqueos & machinas ut pluri nùm reposcunt: summoperè tamen cavendum Os Musculorum actioni permittatur, aut aliæ negligantur cautelæ Reductioni faventes.

In apparatum Reductioni congruum veniunt splenia, fasciæ, globus, mantile, spica ascendens.

Reducto demùm Osse, huic continendo idonea sunt situs & fasciationes.

Quam invexere Luxationem Ligamentorum relaxatio & Musculorum Paralysis, hanc curare potest Os reductum, contentumque; modò insuper adhibeantur fomentationes spirituosæ, nec non aromaticæ, frictiones calefactis cum linteis, tenuis victûs ratio, non omissis tamen venæ sectionibus pro re natâ necessariis.

Superveniente fracturâ, si obtineri nequeat Luxationis reductio, in usum vocanda sunt resolventia spirituosa, emollientia, liquefacientia, deffensiva sinoviæ ac aliis liquoribus fluiditatem conciliatura, nec non solidis elaterium restitutura.

Ubi Os in fracturæ loco consolidatur, operæ pretium est Articulationis motui paulatim ac gradatim consulere, ut nempè præcaveatur sinoviæ inspissatio, quæ tamen, si evenerit, repetitis iterùm atque iterùm motibus discutietur.

Has Theses, Deo juvante, & præside M. PETRO FROMENT, natû majore, Artium & Chirurgiæ Magistro, è regiâ Chirurgorum Academiâ, *tueri conabitur Antonius-Rousseau Duvigneau, Santonensis, Artium Liberalium Magister.*

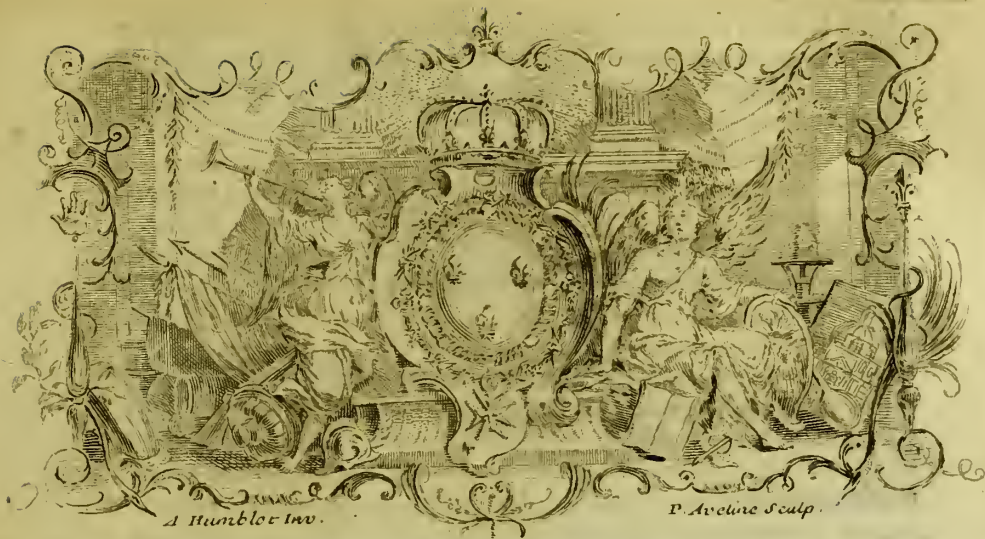
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 4ª. Augusti, anno Salutis 1753. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Fr. Delaguette Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ODEM quo vivimus, creſcimus, ſani vigemus motu, eodem turbato læſa fatiſcit ſanitas, præcepſque ruinam ſibi molitur corporis fabrica. Quanta inde oritur morborum Ilias, quanta inde ingruit malorum caterva! Hinc imminuto & languente ſanguinis circuitu, languent & contabeſcunt corporis functiones; aucto & nimiùm properante, inordinatè concitatur Œconomia animalis; per minutiſſimas vaſculorum ambages velociùs impelluntur liquores; ibi mox hærent, ſtagnant, morâ varias formas, prout hunc vel illum exitum meditantur naturæ vires, ſubituri.

Inter morbos frequentiùs ſævit Inflammatio ; licetque omnes tùm internas, tùm externas infeſtet corporis partes, attamen de ipsâ dicturi, integumentorum communium Anatomen tantùm ſcrutabimur.

INTEGUMENTA communia, plura licet ab Antiquis laudata, duo tantùm numerantur, Cutis, & membrana Adipoſa. Exterior illa, texturâque validior totum corporis habitum tegit pro variis partibus modò denſior, modò rarior; hæc gracilior & interior priori ſubſternitur.

QUADRUPLICI partium ſerie conflari Cutim volunt recentiores Anatomici. Prima & interior, cæteris craſſior, multiplici vaſorum genere perfuſa, mirando fibrarum varii generis ordine intertexta, extenſionis & contractionis capax; Corii ſive Cutis nomen tenuit.

EXTERIÙS cuti aſſurgunt Papillæ, ab expanſione nervorum cutis oriundæ, hîc villoſæ, illîc Pyramidales, imò pro variis locis variæ, in linguâ, Mammæ Papillâ, apice digitorum &c. ſublatâ Cuticulâ, conſpicuæ, dantque corpus Papillare dictum.

SUBSTANTIA circumdantur Papillæ molli, mucosâ, tenaci tamen, reticulatìm diſpoſitâ, variè configuratâ, tot foraminulis quot aſſurgunt Papillæ pertusâ, illas tranſmittente, firmante, ordinante, Cuticulæ firmiter adhærente : hinc tertia pars, corpus Reticulare ſeu Mucoſum à Malpyghio nuncupata.

QUÆNAM ſit natura hujus-ce partis, nondùm probè elucidatum ab Anatomicis, dubiumque manet. Hanc nervorum exuviis natam exiſtimant alii (*a*); alii fibrillis per cutis exteriora excurrentibus diverſimodè intertextis conflari volunt (*b*); hanc autem ab extremis minutiſſimorum capillarium propaginibus hinc inde perreptantibus efformari vero propinquum arbitratur clar. Winſlowius (*c*). In hoc corpore poſitam eſſe nigredinem Æthiopum uno ore ſatis fatentur : an à peculiari partium diſpoſitione ? an à ſpecifico quodam humore per illud corpus diſperſo pendeat ? diſquirant curioſi rerum Phyſicarum indagatores.

(*a*) Vid. Boerrhaavii Inſt. Medic. n°. 418.
(*b*) Vid. Mangeti Theatrum Anatomicum Lib. 1°. Cap. 2°.
(*c*) Vid. Winſlow *Expoſition Anatomique; Traité des Tégumens.*

Excepta Unguium regione, exteriùs cæteras ſuper expanditur quarta cutis pars, per loca quædam, interiùs reflexa; Cuticula ſeu Epidermis vocatur. Illa vaſis, fibriſque conſtans nullis, ſquamis minimis, ſibi mutuò adhærentibus coadunatiſque conſtituit membranam tenuem, plus minùs-ve pellucidam, innumeris perforatam poris, partibus ſubjectis per vaſcula tenuiſſima annexam, ab illis tamen facilè ſolvendam, nulloque ſenſu donatam.

Cuticula exteriùs in ſulcos areaſque, in apice digitorum ſpirales maximè que ſpectabiles, exſculpta; facie verò interiori poſt avulſionem quaſi villoſa, ab humore Papillarum exudante, pulpoſiſque fibrillarum extremis ſimul concreſcentibus originem ſuam mutuari videtur. Ipſam à ſolâ aëris ſiccitate, fictitiâque vi ipſius coagulante, non eſſe repetendam plurima evincunt argumenta.

In totâ cutis extenſione paſsìm diſſeminantur glandulæ minores, ſebaceæ dictæ, humorem unctuoſum, craſſiorem, vermiculatìm concreſcentem, morâ nigricantem ſecernunt, minimiſque oſculis eructant, cuti leniendæ, laxandæ idoneum.

Continuo vaſorum motu exhalari liquorem ſubtiliſſimum demonſtrant obſervationes Sanctorianæ; hinc, præter foramina omnibus non ignota, minoribus Cutis perforatur foraminibus; hæc Pori generatìm nuncupatur triplicis generis diſtinguendi. Majores alii Pilis tranſitum præbent, alii minores Perſpirationi & Reſorbtioni dicantur; hi, Pori arterioſi & venoſi meritò habeantur. Deducendum inde quomodò fiant Perſpiratio & Reſorbtio experientiâ facilè demonſtrandæ.

Præter varias cutis Areolas, annotandi ſunt ipſius ſulci profundiores qui vel à cutis connexionibus, vel à muſculis ſuppoſitis, vel à peculiari textûs cellularis conformatione repetantur.

E Cute, totidem quaſi appendiculæ, prodeunt Pili & Ungues, de quibus hîc, ut potè noſtro propoſito minùs neceſſariis, tacere juvat.

Involucrum corporis commune non tantùm dat Cutis, ſed evadit tactûs organum variè pro variis partibus diſtinguendum. Tactum moderatur cuticula, quâ ſublatâ ſequitur ſenſatio moleſta; denſiore factâ enervatur deperditurque tactus.

ALTERUM tegumentorum commune dat membrana Adiposa valdè extensilis, plurimis constans cellulis membranaceis, variæ magnitudinis, inter se mutuò communicantibus. Infrà cutem non tantùm expansa, ad interiores etiam usque corporis partes progreditur, in ipsismet visceribus nonnullis observanda.

IPSAM perreptant plurima vasa sanguifera, ad folliculos appellentia, unde prodeunt ductus peculiares quibus secernitur humor oleosus, defendendis, lubricandis, inungendis musculis partibusque vicinis, & ad motum conciliandum idoneus.

EX CHIRURGIA.

PARS corporis quæcunque calore intenso, molesto, duritie affecta, dolens, rubens, tumens, pulsans, cum motu febrili vel in toto vel in parte, Inflammata dicitur; isque status Græcis φλέγωσις, Latinis verò, à sensu ignei caloris, Inflammatio nuncupatur: hinc, ut patet, omnibus cognita ejus indoles faciliùs describitur, difficiliùs definienda.

SANGUINIS rubri arteriosi in minimis canalibus stagnantis pressio, & attritus à motu reliqui sanguinis moti, & per febrim fortiùs acti Inflammationis nomine insignitur à celeberr. Boerrhaavio (*a*). Obstructionem cum febre vel in toto vel in parte, hanc vocat clariss. commentator Van-Swieten (*b*). Denique ab excessu caloris à violento arteriarum motu excitato in humoribus, sive illi humores stagnent in parte, ut in Phlegmone, sive liberum obtineant circuitum, ut in Febre, inflammationis naturam repetit Doctissimus Quesnay (*c*).

IN propriis vasis stat sanguis, vel vi majori impulsus minorum vasorum subit oscula; ergo inflammationis sedes in extremis

(*a*) Vid. Aphor. Boerrhaavii de cognoscendis & curandis morbis. Aphor. 371.

(*b*) Vid. Commentaria in Aphorismos. Ibid.

(*c*) Consul. Lib. cui titulus; *Traité de la Suppuration purulente*, *Chapitre ij.* à M. Quesnay hujusce Collegii Magistro, nunc primario Regis Medico ordinario, necnon à consultationibus.

arteriarum propaginibus ; vel in lymphaticorum arterioſorum origine.

Pro variâ inflammationis naturâ, ſede, extenſione, inflammationis petenda diverſitas ; hinc quomodò in Phlegmonem vel Eryſipelas abeat, & quænam ſit genuina ipſius à Phlegmone, Eryſipelate, Œdemate, Schirro, aliiſque tumoribus differentia facilè liquet, de quibus tamen hîc dicere noſtri non eſt propoſiti.

Quacumque de cauſâ plus æquò aucta arteriarum actio inflammationis cauſa proxima ſtatuatur. Hanc promovent plurimæ cauſæ remotæ tùm internæ ut nimium vaſorum robur, Plethora, fluidorum inſpiſſatio aut prava diatheſis &c. tùm externæ ut acria ingeſta vel applicata, frigus acre, calor nimius, ligaturæ & compreſſiones, uſtiones, aliæque quàm plurimæ.

Inflammationem indicat plurima ſymptomatum ſeries ; nempè tumor, dolor, calor, durities renixusque partis, quibus frequentiùs accedunt febris, ſitis, capitis dolores, ſomnus turbulentus, vigiliæ, debilitas. Quæ in internis ſedibus locum obtinet, diverſimodè pro variis partibus cognoſcitur. A parte affectâ, morbi cauſâ, velocitate, & extenſione, conſtitutione ægri, ſymptomatibus, repetenda Prognoſis.

Unde oriantur accidentia ? quomodò augeantur ? ex mutatâ partium mechanicâ deducendum.

A fluidorum per vaſa libera velocitate auctâ frequentiam pulsûs, calorem, & æſtum repetant alii ; nos verò hæc, à motu arteriarum vicinarum aucto quidem, fluidorum verò, propter molem excedentem, motu imminuto ſed ex eâdem cauſâ in vaſorum parietes nimis urgente, repetenda cenſemus.

Sua ſunt inflammationi tempora ; principium nempè, incrementum, ſtatus & decrementum, illaque modò citiùs, tardiùs modò percurruntur, in ſanationem, alium morbum, vel mortem exitura.

Varium obtinet finem inflammatio, variasque æmulatur formas ; hinc, ſi obſtructio ſensìm ſolvatur, Reſolutio ; ſi humor ſtagnans in Pus abeat, Suppuratio ; ſi, ſævientibus accidentibus,

ſiat mors partis, Gangræna ; ſi denique, effluente liquido ſubtiliori, materies impacta craſſior evadat, Schirrus. Hos exitus, ſuppuratione exceptâ, conſultò omittimus, aliisque diſcutiendos remittimus.

Pro diverſo inflammationis ſtatu diverſæ indicationes curatoriæ. His ritè licet, quando vitanda indicatur ſuppuratio, obſervatis ſæpè minùs feliciter cedit humor parùm obſequioſus ; unde major fit obſtructio, motus augetur, ingraveſcunt ſymptomata, vaſa diſtenduntur, dolore, calore, pulſatione, tumore auctis, ſuppuratioque citior, tardior-ve pro variâ morbi indole expectanda.

Quomodo perficiatur Suppuratio, non facilè enucleandum. Hanc Fermentationis opus credant otioſi, parùmque accurati rerum æſtimatores. Sanguinem ex vaſis ruptis emiſſum, & extrà vaſa quieſcentem in pus verti cum Platnero non arbitramur (*a*). A majori arteriarum in humores motu ſuppurationem oriri ratione & experientiâ meliùs probatur ; unde ſi, auctis accidentibus, urgenteque motu, vaſa diſtenta rumpantur, liquores effuſi mutatique, ſolidis teneris attritis permixti dant humorem, album, ſpiſſum, glutinoſum, æqualem, pinguem, Pus dictum.

Ex modò dictis legitimi puris, ſuppurationisque purulentæ indicia ; ſin contrà, pus ſpurium & malæ notæ, ſuppuratioque putrida judicantur.

Tempora ſuppurationis diverſis ſignis dignoſcenda. Tenſio major, dolor vehemens, caloris acrioris, necnon pulſationis ſenſus cum febre comite, ſuppurationem futuram ; tumor mole major, in ſummo tamen paululùm molleſcens, vaſorum diſtenſio, calor urens, pulſatio, horrores, dolores, ſitis, auctaque accidentia, ſuppurationem præſentem fieri ; doloris, tenſionis, caloris, pulſationis, febris remiſſio, partis mollities, contenti fluctuatio ; tumoris vertex prominens & mollior, factam ſuppurationem docent ; unde verum cecinere ſcriptores :

Durities, pulſus, rubor, & dolor, & calor aucti
Signant pus fieri, ſed factum dicta remiſſa.

(*a*) Vid. Inſtitutiones Chirurg. Platneri. de Inflammatione §. 45. Huic quoque ſententiæ, ſed perperàm, favere videtur Dom. Fizes in libro : *Eſſai ſur la Suppuration des parties molles*, Prop. 2.

In quibusdam corporis partibus, institutâ licet suppuratione, non remittunt accidentia; hinc pro variâ partium texturâ, malique sede difficilè debellanda difficiliùs cognoscitur facta suppuratio, hinc etiam varia prognosis.

Variis suppurationis temporibus, varia competit curandi norma; unde 1°. Si Resolutio obtineri nequeat, & adsint suppurationis futuræ signa, crudus humor maturandus, coctio promovenda; 2°. Illâ præsente, Abscessus formatur, collectio puris stimulanda; 3°. Illâ factâ, exitus puri conciliandus; 4°. Partis purgatio, detersio, cicatrixque obtineantur.

A motu majori arteriarum, moderatè tamen excitato, pendet suppuratio legitima; ergo in primo morbi tempore vicem adimplebunt suppurantia simplicia, coctionemque promovebunt: si major reperiatur in parte motus, topica suppurantia & emollientia applicanda; si elanguescat, irritantia adhibeantur.

Auctis accidentibus, si vasa distenta rumpantur, liquorisque quidpiam effundant, tunc ad tumorem emolliendum, humorisque coctionem absolvendam præstò sint maturantia modò fortiora, modò debiliora.

Ex signis suppurationis factæ absolutæ coctionis patet Diagnosis. Tunc Abscessûs nomen mutuatur morbus, pusque, quantùm licet maturum, tardiùs aut citiùs evacuandum; pro variâ enim partium structurâ, nunc in celeritate, nunc in morâ periculum.

Non unâ eâdemque methodo exitus puri conciliandus. An totum opus naturæ committendum, donec eruptâ cute pus foràs prodeat? an ex causticis petenda curationis præsidia? an in quocumque casu ferrum anteponendum? Primum Muliercularum placitis apprimè convenit: alterum, ex inani metu ferrum repudiante, quâcumque datâ occasione extollant & adhibeant Empirici causticorum jactatores: ferro semper utantur creduliter qui, manibus tantùm confidentes, auxilia variare nesciunt. Chirurgum prudentem, medendique scium decent omnia hæc media, ex iis nullum ipsi videbitur noxium & inutile, sapiensque modò unum, modò alterum, ad artis decus ægrique salutem, non minùs doctè quàm feliciter adhibebit.

ABSCESSU aperto, pure evacuato, curatio suppurantibus, digerentibus, detersivis, exsiccantibus absolvenda.

CÆTERUM pro variis morbi temporibus, causis, & ægri naturâ, Victûs, remediorumque internorum rationem variè instituimus.

Has Theses, DEO JUVANTE *& Præside* M. TUSSANO BORDENAVE, *Artium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Professore Regio, tueri conabitur* ISAACUS GOURSAUD, *Lemovicensis, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 13ª. Augusti à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1753.

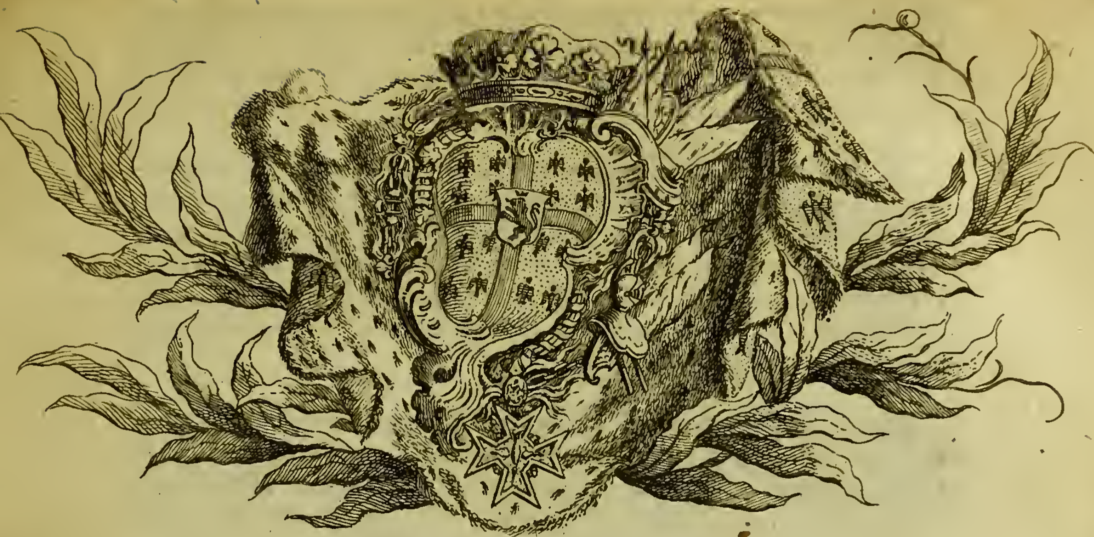
PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

33.

ILLUSTRISSIMO
LUXEMBURGENSIUM, MONTIS-MAURENTIACI
ET PIGNEII DUCI,
PARI, PRIMOQUE CHRISTIANO
GALLIARUM BARONI,
REGIS ORDINUM EQUITI,
EXERCITUUM EJUS LEGATO GENERALI,
PRÆTORIÆ COHORTIS PRÆFECTO,
NEC-NON NORMANNIÆ
GUBERNATORI, &c.

Vovet, offert & consecrat obsequentissimus N. L. BERTHE Chirurg. studiosus.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ

ALCULI corpora sunt dura & saxea in quâdam corporis humani parte ex humoribus concreta. Illos in omnibus corporis partibus, nullibì verò frequentiùs quàm in vesicâ urinariâ (sive in renibus, sive in ipsâmet vesicâ nati sint,) reperiri, frequens demonstrat experientia. Ubicunquè autem

fuerint efformatæ ; concretiones saxeas à majore partium terrestrium, salinarum, glutinosarumque copiâ, vel à partis λιθιῶντος vitio pendere ideo conjicitur, quod qui crudioribus vescuntur alimentis, quique fibras justo laxiores aut constrictiores habent, hoc morbo sæpiùs afficiantur.

Multiplex Calculorum in vesicâ species ; eorum autem differentiæ à mole, soliditate numeroque sunt desumendæ ; maxima pars eorum in vesicâ fluitat, ejus cervici supponuntur nonnulli, quidam tandem peculiaribus veluti casulis includuntur, & incarcerati ideo à lithotomis appellantur. Calculorum incarceratorum existentia diù inexplorata, nunc tot exemplis comprobata est, ut in controversiam vocari non possit (*a*).

Hæc sunt Calculi in vesicâ delitescentis signa : frequens sed inane meïendi desiderium ; continuus in pene pruritus ; limpidæ, turbulentæ, cruentæ, mucoso viscosoque humore, nec-non albo sedimento refertæ urinæ, cum intensis doloribus, eâ evacuatâ intensioribus ; stillatitia excretio ; involuntariæ virilium erectiones ; tenesmus ; pondus ad pubem, dum stat æger majus ; ac tandem indice & medio sinistræ manûs in ægri anum introductis, durities intra vesicam percipitur : ex his calculum in vesicâ nidulari, conjicere, non affirmare licet : certiùs autem cathetere in vesicam immisso & in corpus durum impingente, si præsertìm collisionis tempore quidam percipiatur sonus, calculi existentia comprobatur.

Comperto Calculo, ad symptomatum quæ parit, (ægro sicut mos est præparato) curationem, statim deveniendum : hæc autem vel remediis Calculum in vesicâ dissolvere valentibus, vel ejus extractione obtinenda. Lithontripticorum actionem (*b*) inutilem & noxiam comprobavit usus ; ad solam ergo operationem confugiendum : ut vero Chirurgus temerè illam non aggrediatur, 1°. vulnerandas partes, 2°. varias methodos quibus Calculus extrahi potest, 3°. tandem rationum momenta quibus hanc vel illam anteponat, apprimè callere debet ; hæc tria seorsim à nobis sunt exponenda.

§

Vesica sacculus est musculoso-membranaceus in imâ & anteriore hypogastricæ regionis parte, ossa pubis abdominalesque musculos inter & peritonæum rectumque positus, lotium à renibus secretum per

(*a*) Conferantur ea quæ super hanc rem scripsit M. Houstet in Reg Chirurg. Acad. Commentariis, pag. 395. & sequentib.

(*b*) Hoc Heisterus in primâ latinâ Institut. suarum Chirurg. Editione, pag. 894. Douglassius in suâ novâ Lithotom. instituendi ratione gallicè conversâ, pag. 16 & sequentibus. Piettreus in Quæst. suâ Medico-Chirurg. *An. ad extrahendum Calculum dissecanda ad pubem vesica?* Aliique benè multi annotaverunt.

tempus aſſervans, illudque ſuâ contractione excernens. Figuram quodammodo ovatam veſica refert, & dividitur, 1°. In facies, quarum una anterior eſt, altera poſterior; 2°. In partes laterales; 3°. verò in partem ſuperiorem *fundum* dictam, mediam, & inferiorem ſeu *cervicem*. Mediam fundi partem ligamentum quoddam inæqualis craſſitiei, umbilico annectit; cervicis pars anterior in urethram deſinit & poſterior duobus in locis plus minus-ve à ſe invicem diſtantibus, ureterum extremis obliquè perforatur.

Plures membranæ veſicam componunt, exterior nempè, media & interior: exterior communis & cellularis eſt: mediam muſcularem dictam, plurima conſtituunt ſtrata, quorum externa veſicæ longitudinem excurrunt, & interna plus minus-ve obliqua ſunt: muſculares fibræ cervicem verſus aggeſtæ & quibuſdam faſciculis à pube procedentibus (*a*) denſatæ, veſicæ ſphincterem conſtituunt: interna tandem villoſa dicitur: in hujus textu non pauci nervi plurimæque conſpiciuntur glandulæ (*b*), mucum quemdam quo veſicæ interiora illiniuntur, continuò eructantes. Arteriæ ab hypogaſtricis internis, venæ iiſdem ex venis naſcendæ, nervique ab ultimis ſympathici majoris propaginibus ſacriſque oriundi, membranas illas perreptant.

Urethra canalis eſt membranoſo-ſpongioſus in litteræ S formam in viris inflexus, ab anteriore cervicis veſicæ parte uſque ad penis extremitatem protenſus. Urethra duabus conſtat membranis, quarum exterior à textu cellulari vix differt; has inter, glandulæ modò deſcribendæ textuſque ſpongioſus reperiuntur: ſi glandulas exceperis, duæ illæ membranæ non niſi cellulari quâdam ſubſtantiâ in primâ urethræ parte à ſe ſeparantur, indè illa, pars urethræ membranacea appellatur; accedit ſubſtantia quædam cellulis quàm pluribus referta, hìnc ſpongioſa dicta, inæqualiſque in ſuis partibus craſſitiei, quâ enim parte incipit, nec-non versùs penis extremitatem craſſior eſt, atque hìnc bulbum urethræ, indè vero penis glandem efformat.

Inferiorem cervicis veſicæ, primamque urethræ partem ambit corpus quoddam glanduloſum, Caſtaneæ nucis, aut juxta alios cordis figuram referens, *proſtatæ* dictum; in mediâ faciei anterioris parte, ſulcus quidam longitudinalis conſiderandus venit, proſtatarum corpus duas velut in partes dividens, & in quo urethra continetur. Spongioſus quidam textus, plurimique folliculi in internâ proſtatarum ſubſtantiâ obſervantur, ex quibus totidem enaſcuntur ductus, circa verumontanum aperiundi.

(*a*) Videatur C. Winſlowii expoſitio Anat. pag. 732.

(*b*) Videatur C. Winſlowius in opere citato, pag. 557. Palfin in Anat. ſuâ Chirurg. Tom. prim. pag. 159. Falconetus in Quæſt. *An educendo Calculo, cæteris anteponendus apparatus lateralis ?*

Membranaceam urethræ partem, alia quoque cingit glandula à Littrio (*a*) primùm descripta. Urethram in modum zonæ pollicis latæ omni ex parte ambit, plurimaque vasa excretoria in urethram hiantia habet. Recensita præter ostia, alia quoque in urethrâ conspiciuntur, talia sunt 1°. Urethræ lacunæ, decem circiter numero; 2°. vasorum excretoriorum ab antiprostatis oriundorum, 3°. que ductuum ejaculatorum extremitates; hæc à verumontani lateribus extant; verumontanum autem caruncula quædam est, in eâ urethræ parte quam ambiunt prostatæ, inferiùs conspiciunda.

Musculi plures ad descriptas partes pertinent, iique in eos qui prostatis & eos qui urethræ inserviunt, meritò distinguntur. Prostaticorum duo superiores, duo verò inferiores sunt: superiores à posteriore ossium pubis parte, inferiores verò ab utrâque ossium pubis & ischii commissurâ ad prostatas extenduntur; eorum qui ad urethram pertinent, alii qui bulbo-cavernosi dicuntur, urethræ bulbo, spongiosæ ejus substantiæ, corporibus nerveis & transversalibus musculis adhærent; alii *transversales*, *triangulares* ve dicti, externæ tuberositatis ischii, inferiorique urethræ parti, utrimque connectuntur.

§

Calculi è vesicâ urinariâ extractionem Lithotomiam, improprio licet vocabulo appellant: hæc autem duplex, superior nempè & inferior. Superior ea est quæ super pubis ossa, inferior verò quæ in perinæo celebratur. Superior hypogastrica Franconianave ab authoris sui nomine, dicitur: inferior autem quæ multiplici ratione perfici potest, eandem ob rationem Celsica, Mariana, Raviana, Chefeldenianave appellatur, prout juxta hujus illiusve methodum instituitur (*b*).

Sectio hypogastrica hoc modo celebretur: æger supinus in lecto sic decumbat, ut pulvinaribus coxendicis ossibus pectori capitique subjectis, nates pectus & caput, mediâ abdominis parte, elatiora

(*a*) In Regiæ scient. Acad. Commentariis, anno 1700.

(*b*) Præter methodos Lithomiam inferiùs instituendi à Celso, aliisque suprà memoratis vel inventas vel descriptas, aliæ quoque sunt quibus Calculi extractio perfici potest, & de quibus ob instituti nostri rationem, invitissimi supersedemus; tales sunt eæ quas CC. Foubert, Ledran, Lecat, aliique præstantissimi, ejusdemque notæ Chirurgi, in medium nuper protulerunt, & quarum descriptiones legi possunt in Heisteri & Platneri Inst. Chirurgicis; Reg. Chirug. Acad. Commentariis; Garangeoti Draniique operationibus Chirurg. Chefeldeni append. anglicè conscripto: in Filgi dissert. de variis Lithotomiam administrandi viis & Ravianæ præstantiâ; Kesselringii Hist. & examine method. Foubert. administrandi Lithotomiam; in Gunzii Obs. Chirur. de Calculum curandi viis. C. Falconeti Thesi modò citatâ.

ſint, miniſtris hoc in ſitu detineatur; fiſtula in veſicam demittatur, cujus ope liquor quidam in eam poſſit injici; educto ſiphone, operator inciſionem in mediâ abdominis parte quatuor digitos ſupra pubis oſſa incipiat, & eam uſque ad penis radicem extendat; cute, textuque cellulari, primo hoc ictu ſcapelli ſectis, lineam albam; eâdem fere ratione, incidat, (*a*) detectâque veſicâ ſcalpelli aciem perpendiculariter in eam ſic demittat (*b*), ut dorſum pectori, acies verò pubi obvertatur; index ſiniſtræ manûs ſcalpellum veluti ſequatur, & in veſicam immittatur, ut eo incurvato veſicæ parietes quaſi ſuſpenſi retineantur, uſque ſub oſſibus pubis incidatur veſica, eductoque tandem ſcalpello, Calculus vel digitis vel forcipibus, extrahatur (*c*).

Cum Celſicus inſtituendus eſt apparatus, æger tabulæ pulvinaribus linteiſque duplicatis inſtructæ, & in quâ ſedile fuit inverſum ſic imponitur, ut coxæ illius ſuper menſæ marginem collocentur ſitque ſemi-ſupinus, crura à ſe invicem deducuntur, flectuntur genua, brachiaque laqueo injecto, genubus malleoliſve alligantur; hoc in ſitu tribus prætereà continetur miniſtris, quorum duo utrumque genu & pedem continent, alter verò illius humeris incumbit, & poſtquàm quartus miniſter ſcrotum ſuſtulit, indicem & medium ſiniſtræ manûs oleo prius illitos, Chirurgus in anum quàm profundiùs fieri poteſt intromittit, dextrâque imam abdominis partem comprimens, Calculum verſus perinæum adducere nititur, illum eo in loco, incurvatis digitis retinet; ſcalpellum dextrâ apprehendens cutem textum cellularem & ipſammet veſicam obliquè (*d*) ſuprà tumorem incidit, tandemque cum jam calculus in conſpectum venit, eum digitis ſolis, foràs propellit, vel unco aut forcipibus, extrahit. His peractis digito

(*a*) Non debet incidi veſica quin liquor ope fiſtulæ in hujus cavitate ſemper remanentis, rurſus injiciatur, cum non ſatis turgida apparet. illud primi ſuaſere Midleton & Maggill.

(*b*) Illud ſuadent CC. Cheſelden & Morand in ſuo tractatu de Lithotomiâ ſuperiore.

(*c*) Nullus non videt operationem illam eodem modo in omnibus omninò circumſtantiis celebrari non poſſe; ſi enim fiſtula in veſicam immitti non poſſet, tunc injectionis loco, ægro præciperetur ut quàm majorem urinæ quantitatem retineret, ſicque veſica naturaliter diſtenderetur. Illud primus commendavit Roſſetus in tract. ſuo de partu Cæſareo; ſi verò Calculus major, tentatâ prius ſectione quâlibet in perinæo, hâc ultimâ ratione veniret extrahendus, tunc partes ſupra Calculum ipſum, ad modum *Franci* forent incidendæ.

(*d*) Loco ſectionis obliquæ Celſus lib. 70. cap. 26. vult cutim juxta anum lunatâ plagâ incidi, cornibus ad coxas ſpectantibus paululùm, deindè eâ parte quâ ſtrictior ima plaga eſt, etiamnùm ſub cute, alteram tranſverſam plagam inſtitui quâ veſicæ cervix aperiatur.

vesicæ interiora Chirurgus explorat, ut si quidam fortè Calculus sabula-ve in eâ remanserint, vel immissis supra specillum globulo instructum forcipibus, vel cochleari digiti ope introducto, possint educi, hæmorragiamque, si superveniat, ellychniis styptico medicamine imbutis, ligaturâve coërcet.

ÆGER in Marianâ eodem præcise modo ac in Celsicâ sectione & collocatur & detinetur: deinde verò catheterem sulcatum Chirurgus in vesicam per urethram dimittit; scroto ritè elevato tensisque perinæi integumentis, catheterem sic dirigit, ut dextrum cum ægri corpore angulum faciat, parsque illius gibbosa extùs promineat; & eum sinistrâ obfirmans, dextræ indice sulcum ejus investigat, lithotomo cutem, textum cellularem, bulbocavernosum sinistri lateris musculum, spongiosamque urethræ partem, uno veluti ictu, ab inferiore scroti parte usque ad unius pollicis ab ano distantiam, incidit: deindè catheteris manubrium extollendo, concavam illius partem fornici ossium pubis applicat; lithotomum in catheteris sulco hærentem profundiùs adigit, illum rursus ad superiorem incisionis suæ partem reducit, & eodem in situ continendum præbet; lithotomi ope, canaliculati ductoris lingulam, (*a*) in sulcum catheteris immittit, lithotomum eximi jubet, canaliculatum ductorem in vesicam adigit, catheterem educit, canaliculati ductoris manubrium sinistrâ apprehendit, dextræ indicem (*b*) in illius sulcum lente & pedetentim intrudit, forcipes ejusdem sulci ope in vesicam introducit, manus invertit & canaliculatum ductorem educit: forcipum tandem ansas lentè à se diducit, iis rursus approximatis calculum inquirit, apprehendit, motibusque alternis extrahit.

RAW, celeberrimus olim in Univesitate Leydensi Anatomes & Chirurgiæ Professor, suam secandi methodum sic celebrabat; primò, ægrum in mensâ quâdam demissiore, pulvinari dorso supposito, supinum ita collocabat, ut coxæ illius mensæ margini responderent, & eum modo suprà dicto alligabat; deindè cathetere longiore rostro, sulcoque profundiore instructo (*c*) in vesicam demisso, illius manubrium versus inguen dextrum & abdomen inclinabat, ut nempè secandis partibus catheteris applicaretur curvatura: posteà cutem, cellularemque textum satis profundè ab eo loco, in quem Mariana de-

(*a*) Canaliculati ductoris loco, instrumentis quibusdam ensiformibus, conductoribusque dictis, veteres utebantur.

(*b*) Hæc dilatatio quæ nunc fit modo suprà descripto, dilatatoribus quibusdam, quorum figuræ in Alghisi *trattato di Lithotomia* conspici possunt, olim instituebatur.

(*c*) Ravium vesicæ corpus non incidisse, vel alio cathetere usum fuisse, credit Dranius; vid. *le parallele*, pag. 116. & seq.

ſinit inciſio ad iſchii tuber obliquè incidebat, tum educto lithotomo, catheteris curvaturam explorabat, & juxta illam inciſionem extendebat: ægro tandem firmiùs detento, catheteriſque curvaturâ tertiâ vice exploratâ, lithotomi apicem in illius ſulcum demittebat, corpuſque veſicæ incidebat. Quod reliquum eſt, juxta ſcalpellum conductores, & illos inter, forcipes in veſicam compellebat.

In operatione Cheſeldenianâ æger eodem præciſè modo ac in præcedenti collocatur & retinetur, deinde catheter, benè incurvus profundèque ſulcatus in veſicam immittitur & illius manubrium chirurgo quodam à ſiniſtro ægri latere poſito continendum traditur; ſic autem diſponi debet, ut manubrio verſus inguen dextrum inclinato, illius convexitas obliquè inter erectorem & acceleratorem ſiniſtri lateris promineat: ſcrotum idem miniſter elevat, & lithotomo haud plicatili cutis & textus cellularis profundè, ab eo loco in quem ſectio Mariana deſinit, uſque ad ſiniſtri iſchii tuber, inciduntur: tùm ſiniſtræ manùs indice catheteris ſulcus inveſtigatur, ſi fortè dimotus fuit, ſuo in loco reponitur, ac ejuſdem digiti ope, lithotomi mucro per inferiorem vulneris angulum obliquè in catheteris ſulcum adigitur. Cætera uti in Marianâ ſectione perficiuntur *(a)*.

Quâcunque autem ex illis methodis extractus fuerit calculus, embrocationes ex oleo roſaceo inſtituendæ ſunt, & plaga, conſueto vulnerum ſimplicium aut contuſorum more, pro re natâ, deliganda & ad cicatricem perducenda.

§

Rationum momenta quibus ad hanc vel illam ex ſuprà deſcriptis methodis anteponendam, Chirurgus impelli poteſt, 1°. ab ægri habitu; 2°. à veſicæ ipſius ſtatu; 3°. à Calculi ſpecie; 4°. à loco quem Calculus occupat; 5°. tandem à minori accidentium operationem quamlibet ſubſequentium quantitate ſunt deſumenda. Relativè ad ægri habitum; junioribus minor vel altus convenit apparatus; in ſenibus verò vel obeſioribus neuter debet celebrari. Reſpectu habito ad veſicæ ſtatum; cùm parva eſt & ſana, quælibet ex ſectionibus quæ infra pubis oſſa fiunt, indifferenter inſtitui poteſt: cùm è contrà parva eſt & morbo quodam affecta ſola Mariana methodus celebranda eſt. Quoad Calculi ſpeciem: Calculus ampluſ, admodùm oblongus, racemoſuſve altum, facile verò frangendus eumdem necnon Ravianum expoſcit apparatum; aſper Celſicam, Marianamque ſectionem reſpuit. Si ratio habeatur ad locum quem Calculus occupat, qui cervici impactus hæret, in perinæove tumorem ef-

(*a*) Hoc tamen cum diſcrimine, ut ductoris canaliculati manubrium dextrorsùm inclinatum eſſe debeat.

format, Celſicâ, quique incarceratus eſt, operatione Cheſeldenianâ; venit extrahendus. Si tandem ſpectetur ad accidentium operationem quamlibet ſubſequentium quantitatem; omnibus anteponenda venit vel Franconiana vel Raviana ſectio.

Has Theſes DEO JUVANTE, & præſide M. RAPHAELE BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* NICOLAUS-LUDOVICUS BERTHE, *Ambianenſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter.*

PARISIIS;

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

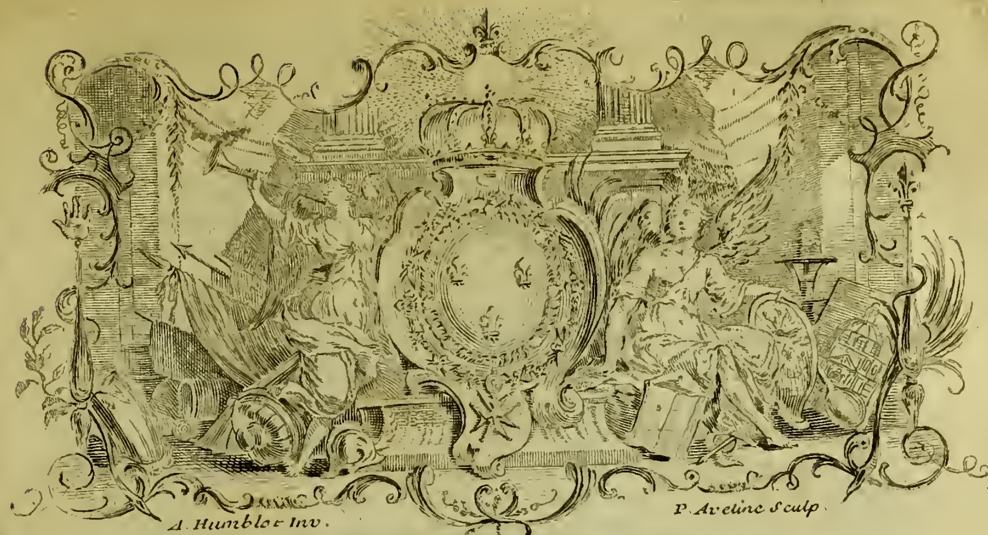
Die 28ª Septembris, anno Salutis 1753. à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi, 1753.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UÆ à Causis externis corporis partes violentèr lædentibus oriuntur mala, ea ferè omnia à vasorum & textûs cellulosi læsâ fabricâ pendere, & in contusionibus potissimùm sævire constat; ex quibus ab humorum in textûs cellularis anfractibus effusorum congerie, multorum accidentium soboles.

Textum cellulosum constituunt minimæ fibræ necnon laminulæ majores vel minores, planæ, solidæ, inter se connexæ, omni modo dispositæ, sibi diversimodè occurrentes, variasque efformantes

areolas; quarum intervalla undique aperta & mutuò communicantia: probant lanionum insufflatio, emphysema, leucophlegmatia.

In omni corporis habitu non una eademque hujusce textûs quantitas & crassities. Hìc laxior, fibris laminisque longioribus conflatus, majores, illìc gracilior & rarior fibrisque minoribus constans, angustiores dat cellulas; hæ humoris oleosi & aquosi irrorantur halitu, illas humor pinguis crassior replet, adipem vocant.

Varias hasce cellulas trajiciunt innumeri nervi, perreptantque plurima vasa lymphatica & sanguifera, è quorum finibus arteriosis, ut probant injectiones tenuissimæ, exsudat humor venosis osculis resorbendus.

Nullam corporis partem celluloso carere textu demonstrat inspectio Anatomica quocunque enim dissecando conferas oculos, sese offert; non tantum infra cutem conspiciendus, corporis penetrat cava, inter fibras cujuscumque generis membranaceas, nervosas, ligamentosas, musculosas, osseas, inter ipsamet viscera expanditur, vasis minimis Vaginulas suppeditat, ubique vinculi vices adimplet; ab eo deniquè maximam corporis partem effici, vero propinquum.

In unâquâque ætate hujus textûs non eadem apparet quantitas; in puerili ætate major, minor evadit prout senilis progreditur ætas; nec mirum: quò magis crescunt partes, quò solidiores, eò magis textus cellularis concrescit, hìnc fibrarum laxitas aut rigiditas; hìnc textu celluloso suppuratione destructo, partibus sibi accretis, motûs difficultas, abolitio.

Ex fabricâ, necnon ex humore contento, textûs cellularis deducendi sunt usus. Varias constituens areolas ratione figuræ, & latitudinis, partibus connectendis, firmandis, movendis, conformandis, idoneus; Humore pingui & oleoso scatens, motum expedit, attritum minuit, partes lubricat, à rigiditate tuetur, tensas, molles, elasticas efficit, resorbtus humoribus permiscetur usus alios præstiturus. Epulis, somno, quietè augetur pinguedo, congestaque nocet; inediâ, motu, vigiliâ, curis animi, febre, morbove quolibet facilè minuenda.

EX CHIRURGIA.

CUM corpus motum in corpus quietum incidit, tùm pro mole suâ & quâ velocitate impellitur, huic plus minusvè impulsionis suæ, juxtà utriusque molem & configurationem communicat: quò magis ergo vel minùs obsistet corpus, eò major aut minor erit commotio, elaterii imminutio, atque ipsamet partium ruptura: ex hac generali motûs lege totus sequitur contusionum effectus; contusio enìm est quæcumque læsio per instrumenta dura & obtusa corpori nostro inflicta, sivè ipsi motum impingant, sivè ipsum corpus motum ab altero quiescente collidatur, prematur aut conteratur.

DUPLEX contusionis status; vel vasa non fuerunt lacerata, sed compressa & ità commota, ut vi suâ elasticâ priventur & liquores in illorum cavitatibus, vitali eorum fabricâ destructâ, hæreant & stagnent, ibique commoratione putridi evadant; aut liquores, vasis disruptis, hìnc & illìnc effunduntur & vicinas partes labefaciunt, tuncquè hanc contusionis speciem vulnerum minutissimorum congeriem non immeritò afferunt autores.

QUOT & quanta ex contusionibus nascantur symptomata jam patet; earum autem numquàm frequentius, nec gravius fuit periculum, quàm ex quo humanâ industriâ, pulvìs pyrius hominibus adeò exitiosus, tam horrendas edidit strages: & quia globuli è tormentis aut sclopetis emissi miras infligunt contusiones, eas peculiaritèr perpendemus.

QUÆ sit pulveris tormentarii actio neminem latet, ejus quantitas & compressio, instrumentorum ab eo adactorum moles & figura, distantia quam percurrunt, diversas ratione partium percussarum resistentiæ contusionum species constituunt; undè quædam leviores, aliæ graviores, lethales aliæ.

FACILLIME decipietur qui primo intuitu partis collisæ, de naturâ contusionis judicium inexpertus feret; contusiones enìm quæ levissimæ haberentur maxima inducunt pericula, dùm quædam & latiores & profundiores paucis stipentur symptomatis nec ægrè curentur.

Perstricta tantum cute, imò integrâ nec deturpatâ, partes subjacentes altissimè & minutatìm concidi, penitùsque destrui, ossa ipsa periosteo denudari, sæpè diffringi, gangrænam & mortem citissimè invadere non mirum. Cutis tenax non tam facilè à globulis rumpitur, leviter perstricta intropellitur & partes huic suppositæ teneriores colliduntur: ab impulsu globuli aër externus quandoquè tales concipit vires, ut per se maximas infligere valeat contusiones; adde quòd aëris interni partes, temporis puncto per viciniorem globuli transitum vehementissimè compressæ, vi haud inæquali erumpentes, vasa perfringant, textumque cellulosum irrepant; undè subitum Emphysema; harumce contusionum signum certissimum, à gravioribus per alia instrumenta illatis contusionibus non excludendum.

Ultra partem percussam extenduntur contusionis effectus: concutiuntur partes vicinæ, vasorum, nervorum & textûs cellulosi perturbantur series & ordo: medullam ossibus reconditam, læsam, viscera ab agentibus externis tutissima, cerebrum, pulmones, hepar & alia viscera abdomine contenta, collisa, fissa, penitùs soluta & attrita, ferèque ad pultem comminuta, cava liquoribus effusis turgida docent quam plurimæ observationes & comprobat in obsidionibus potissimùm, praxis Chirurgica.

Contusionum in genere non intricata diagnosis: sub cute humores effusi telam cellularem replent & distendunt, undè tumor partis affectæ & mutatio coloris in rubrum, plumbeum, lividum, nigrum, proùt cruoris major aut minor copia hæret & diutius commoratur: absente tumore, renitentia quædam cum strepitu & obscura fluctuatio contusionem profundam designant: intricatissima verò signa quæ naturam & gradum contusionis, variaquè partium contusarum pathemata indicant; sua enim sunt cuique parti læsæ propria, quæ ab accidentibus deducuntur, & hæc accidentia plùs minùsve ingravescunt ratione instrumentorum velocitatis & molis, de quibus judicium difficile.

Ossium contusionem periostei compressio, laceratio, lamellarum ossis intropressio, factura, vasorum attritus, liquorum os inter & periosteum aut intrà ossis lamellas effusio, medullæ ipsius læsio, comitantur, undè inflammationes, suppurationes eò magis metuendæ quò diù marescunt & putrescunt effusa, & quò oleum medullare putredinem pessimam acquiret, quæ substantiam ossis proserpendo carie depascet.

A musculis contusis dolores, spasmi, inflammationes, suppurationes quæ textûs cellularis anfractus citissimè invadunt & erodunt; gangræna, paralysis, contractura, atrophia suboriuntur. Hæc in articulis contusis immanitèr exacerbantur mala, acerrimi contorquent dolores, anchylosis vera aut spuria ineluctabilis.

Calvariæ contusiones periculosæ admodum, etiam osse integro & inconcussis partibus contentis, quod quidem periculum oritur, ut suprà diximus, ex pericanii destructione, quam sequitur squammæ partis contusæ separatio diù expectanda, nisi methodo Bellostianâ caveatur. Periculosiores in quibus, fractis in diploë vasis, humores effusi corrumpuntur; sensim enim serpit latèquè dispergitur malum inter utramque tabulam; vitrea tenerior citiùs eroditur, meninges, cerebrumque ipsum inficiuntur. Periculosissimæ tandem in quibus à cranii fracturâ aut vehementi concussu, cerebri aut cerebelli fracta vasa, mortem subitam sæpè inferunt.

Infensissimæ, lethales, viscerum in cavo pectoris & abdominis reconditorum contusiones, quarum indicia à Causâ lædente, situ doloris, functionibus læsis, ab excretis & accidentibus potissimùm deducuntur.

Lumborum aut potiùs hujus regionis medullæ collisionem sequuntur vesicæ, intestini recti resolutio, artuum inferiorum paralysis, coccygis, pedumquè miserrima & immedicabilis gangræna.

Graviorum contusionum concussus semper comes, qui non solum in parte contusâ hæret, verùm sæpè cerebrum ipsum & consequentèr totam machinam attingit, ut in extremitatum inferiorum contusionibus à tormentario globo illatis observatur.

Si valida sit commotio, statim adest partis stupor, quæ vitali humorum affluxu orbata, raro intumescit, contrà verò, si minor sit concussus, humoribus in vasis stagnantibus brevì infarcitur.

Cerebrum concussum indicant oris pallor, artuum debilitas, oculorum caligo, lapsus, vomitus, sensuum externorum hebetatio, functionum perturbatio, delirium, febris, aliaque ipsius capitis vulnerum propria symptomata, quorum iidem exitus, eadem remedia.

Cognitis, ſecundùm anguſtos noſtræ theſeos fines, contuſionum ab inſtrumentis bellicis inflictarum periculis & accidentibus, quid pro variis ſpeciebus conferre queat Ars Chirurgica ſtatuendum.

In levioribus contuſionibus tentanda reſolutio, proſperè obtinenda, ſanguinis miſſione, fomentis penetrantibus & reſolventibus parti impoſitis & ſedulò renovatis, inter quæ præ cæteris aquam ſale communi ſaturatam laudamus, quâ ſanguis extravaſatus & concretus diluitur & bibularum venarum oſculis reſorbetur. Expanſio tumoris, color partis in flavum & virideſcentem mutatus, dolorisque abſentia, reſolutionis ſigna.

Si magnâ ſanguinis extravaſati copiâ prodit tumor, à reſolutione non ſperanda ſalus, effuſis ſectione detur exitus, benignâquè ſuppuratione depuretur locus, alioquin ad putredinem vergunt, & ſuffocationem partis minitantur.

Audacter inciſiones celebret Chirurgus ubi à contuſione; per globulum tormentarium aut majorem glandem plumbeam, intactâ ferè cute, miram in molem pars intumuit & in eâ percipitur renitentia quædam cum ſtrepitu ſubobſcuro; locum ſectionis molliorem & procliviorem ſi fieri poſſit eligat; aponevroſes contractas in omni ſenſu ſolvere ne dubitet; carnes minutìm conciſas & laceratas tollat; contra aperturas pro re natâ inſtituat; ſetaceum injiciat; ſpiritum therebentinæ calidum infundendo, putredinem arceat.

An perioſteum & oſſa contuſione afficiantùr adamuſsìm perpendendum. Perioſteum tumefactum, madidum, nec oſſi cohærens ſecandum, os ſæpè perforandum; medullæ corruptione oſſibus extremitatum carie eroſis, incaſſùm tentatis idoneis remediis, ſi terebræ non detur locus, in amputatione unicum præſidium.

Capitis contuſiones indiſcriminatìm aperiendas experientia docet, tum ut detegatur malum, tum ut præcaveantur accidentia. Cranium denudatum diverſis punctis fodicandum, & ſi poſſet æſtimari contuſionis gradus, ſtatìm terebrandum, ne ſuperiùs deſcripta ingruant ſymptomata, quæ etiamſi leviter inſurgant, propriis noſtris obſervationibus, in morâ grave periculum autumamus.

PARUM conferunt artis auxilia in majoribus viſcerum & medullæ contuſionibus ; ſi enim non ſubitò lethales, poſt ſummas miſerias lenta mors ſequitur.

PARTIBUS à contuſione ſtupefactis, rarò proſunt inciſiones ; in his nullus ferè callor, nulluſque ſenſus ſupereſt ob ſuffocatum vitalem humorum motum, cardiacis, frictionibus calidis, fomentis & cataplaſmatibus aromaticis & ſpirituoſis revocandum.

Has Theſes, DEO JUVANTE, *& Præſide* M. JOANNE-BAPTISTA-ANTONIO ANDOUILLÉ, Artium Liberalium Magiſtro, Scholarum Profeſſore Regio & Præpoſito, Regis exercitûs Noſocomiorumque Caſtrenſium nuper, nunc Noſocomii Charitatis Pariſienſis Chirurgo primario, *tueri conabitur* JOANNES-BAPTISTA LOUSTAUNAU, *Verſalienſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Martis 2ª. Octobris à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad Septimam. Anno Domini 1753.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

BI desideranda major in curatione certitudo, ibi plerumque difficilior tutaque minus evadit. Morbi scilicet viscerum, quorum integritas vitæ adeò necessaria, cæteris difficilius & cognoscuntur & curantur. Tumorum in illis sedentium exitus, eâdem ac in partibus externis ratione, nec impugnari nec promoveri possunt. Quanta ex illorum suppuratione speciatim mala immineant, indè conjici potest quod præter sæpiùs deficientem puris præsentis certitudinem, exitus illi rariùs tutò, sæpiùs verò vel nullatenùs vel saltem nisi cum graviore periculo conciliari possit. De hepatis abcessibus dicturi, ipsius Anatomen paucis præmittemus.

Hepar viscus est coloris subrubri, sub Diaphragmatis fornice in hypocondrio dextro, & regione Epigastricâ, maximâ sui parte, partim etiam in hypocondrio sinistro situm, bilis secretioni inserviens.

Ex duobus lobis superiùs ligamento, inferiùs sulco distinctis, exurgit visceris hujus vasta moles, figuram irregularem exhibens, margine anticâ & sinistrorsùm acuminata, posticâ verò & dextrorsùm retusa. Hujus facies superior recurvatâ lævitate diaphragmati sese aptat, inferior verò inæqualiter concava in eminentias extuberat, sinubusque excavatur.

Inter eminentias in lobo majore tantùm conspiciendas, præcipuæ, illa quæ est tanquam lobi istius appendix triangularis *Spigeliique lobus* vocata, & anteriùs sita minor altera: utraque antiquis hepatis *Portæ*. Cavitates diversis partibus thalamos præbent.

Diaphragmati intimè, interjecto tantùm levi textu cellulari, superiori suæ convexitatis parte adhæret; quæquidem adhæsio apud quosdam ligamenti nomen impropriè obtinet. Peritonæi duplicaturâ venam umbilicalem involvente, septo transverso iterùm, musculoque abdominis recto obliquè annectitur, ac tandem utroque suo latere ad Diaphragma rursùs & spurias costas ligamentis lateralibus revincitur.

Ligamenta hæc totidem sunt plicaturæ peritonæi, quod postquam hepar involvit ad partes vicinas procedendo iisdem annectitur. Huic altera subjicitur membrana, propria dicta, & eas interreptant in textu cellulari quodam innumera vasa lymphatica.

Vasorum innumerorum distributione conflatur hepatis substantia, quorum extrema desinunt in acinos, qui quidem aliis folliculi, aliis verò horumce vasorum glomeres. Ex acinis liquorem secretum accipiunt vasa quædam *Pori Bilarii* nuncupata; ex eorum concursu nascitur canalis hepaticus.

Nervos mutuatur à sympathicis majore & medio; arterias verò præcipuas à trunco cæliaco, alias autem à mesentericâ majore, phrenicis, mammariis, renalibus, capsularibus. Sanguinem ex toto ferè abdomine reducem, vena portarum accipiens illum, ve-

nis hepaticis in cavam revehendum, iterùm in ramos divisa more arterioso in hepatis substantiam defert. Hujus rami, cum poris bilariis & aliis vasis advehentibus, in capsulâ quâdam quam suppeditat propria hepatis membrana versùs interiorem Visceris illius substantiam, quâ parte vasa illam ingrediuntur, reflexa, includuntur. In ipsius extremis bilem secerni præter alia argumenta suadet communicatio venæ portarum cum poris bilariis injectionibus demonstrata, hos inter ultimos aliaque vasa deficiens.

Textu cellulari, vasis, membranâ communi connectitur hepatis faciei concavæ vesica fellea, bilis receptaculum, piri formam, ovi gallinacei molem referens, in fundum quâ parte amplior, & collum quâ strictior, divisa.

Membrana quadruplici conflatur, quarum exterior communis peritonæo adscribenda. Huic muscularis duobus fibrarum ordinibus constans, musculari nervea, nerveæ villosa subjacet. (*a*) Hæc amplior in vacuâ cystide rugas, quæ ad cervicem spirales fiunt, efformans; pluribus ostiis muciferis circà collum conspicuis pertunditur.

Ex eo quod bilem in cystidem felleam canalibus hepato-cysticis advehi in animantibus quibusdam sit compertum, idem in homine ab aliquibus perperàm assertum. Liquorem istum è canale hepatico in cystidem retrogradi pluribus evincitur argumentis. (*b*)

E cystide, cùm opus est, effluit bilis per canalem cysticum, ex cujus & hepatici adunatione exurgit choledocus liquorem biliosum, obliquo tractu inter duodeni membranas serpens, in illud intestinum eructans.

(*a*) Winslou Exp. Anat. §. 295.
(*b*) Vid. Lieutaud Essais Anatomiq. p. 301. Haller prim. Lin. Phisiolog. p. 376.

EX CHIRURGIA.

Tumor hepar occupans in abcessum quandoquè exit. Hi autem abcessus multiplici modo differunt : alii etenim acutæ symptomatibusque suis designatæ inflammationi succedunt ; alii

verò absque prævià aut saltem cognità inflammatione lentè & insensibiliter excrescunt; quidam gibbam, quidam verò concavam partem occupant; in aliis pus in uno coacervatur folliculo; in aliis verò dissemimatum in pluribus abcessibus invenitur, quidam tandem idiopathici sunt, quidam sympatici.

Abcessus hepatis multiplicem habet exitum; vel enim extùs prominens tentandæ tunc à Chirurgo aperturæ se facilem præbet, vel pus forsàn versùs bilaria emissaria majora erumpens, aut per intestinum colum hepati adhærens & perforatum viam sibi faciens (*a*) in intestina effundi & per alvum expurgari; vel ruptis aut exesis hepatis substantià & membranis, in abdominis cavum exundare potest, (*b*) aut in pectoris cavitatem effusum empiematis accidentibus occasionem dat; (*c*) ac tandem per metastasim in alias partes decumbit. De cœtero pus illud per sputa, urinas, vomitum quandoquè excerni inter rariora reponendum est: deniquè hepatis parenchyma suppuratione solutum frustulatìm ex intestinis ejici non repugnare, tum ex consideratâ indole puris ex hoc viscere effluere soliti; tum ex perpensis iis quæ ex ejusdem visceris cum intestinis quandoquè fissis & apertis adhæsione accedere possunt, facilè deducendum.

Si gibbam hepatis partem occupet & extùs in tumorem assurgat abcessus, ægri salus Chirurgiæ confidenda. Quanti autem intersit, quantumque simul sit difficile casûs istius diagnosim certam instituere, indè concludi debet, quòd illam abcessûs speciem mentiatur quandoquè cystidis felleæ à bile retentâ tumor. Utrumque equidem morbum primo aspectu paria, attamen attentâ perpensione, licèt difficulter distinguenda, comitantur accidentia.

Modo quo dolor augetur aut decrescit, ipsius indole, tumoris habitu exteriore, formatione quandoquè, ratione quâ fluctuatio apparet, manifestatur, progreditur; his, inquam, simul aut seorsìm sumptis & perpensis, signa aderunt quibus abcessus à cystidis expansione poterit distingui.

(*a*) Vid. in Reg. Chir. Acad. Comm. Tom. 2. M. Petit. Jun. Tract. de Hep. Apost. p. 61, 65, 67, 68.
(*b*) Bianchii Hist. Hep. p. 361.
(*c*) Vid. jam citata Reg. Chir. Acad. Comm. p. 61.

Dolor, si adsit, dum abcessus formatur, est pungitivus, dum excressit cystidis tumor, idem nullatenùs sentitur. Abcessus absque notabili circumscriptione indifferenter in epigastricæ regionis locis diversis & pedetentìm, cystidis tumor circumscriptus semper infrà costas spurias ponè musculum rectum subitò ferè exurgit. Tegumenta in primo casu œdematosa. Bilis retentæ fluctuatio statim in omnibus tumoris punctis manifesta & non dubia; abcessûs verò per tempus aliquod obscura, è centro ad circumferentiam, quæ semper duritiem offert, protenditur.

De abcessu, acutæ inflammationis consectario, pronunciare generatìm, facilius quam de chronico. Tunc etenim inflammationis vestigia legere licet. Hanc antequam in suppurationem versa sit designant dolor in hepatis regione gravativus, bilis per universum corpus diffusa, urinæ rubræ, ardentes, bili refertæ; stercorum color griseus, albidus, febris & ejus symptomata. Ingruente suppuratione, febris accidentia augentur, dolor ingravescit, pulsativus evadit: pure verò confecto hæc omnia remittunt, elevatur tumor, si in convexâ hepatis parte stabuletur abcessus, fluctuatio primùm perceptu difficilis è medio ad peripheriam progreditur. Abcessuum inflammationi acutæ succedentium materiem purulentam ut plurimùm disseminari, sive in pluribus folliculis coacervari observatum est. (*a*)

Chronicus abcessus à cystidis tumore difficiliùs equidem, progressu tamen suo & attendendo ad ea quæ tumoris manifestatione, fluctuationis indole & extensione, basis renitentiâ, suprà dicta sunt, distinguitur.

Ex omnibus signis abcessum indicantibus, fluctuatio sola sensibilis & abcessui propria, ad incisionem Chirurgum inducat; supervacaneum etenim foret, nisi certitudo adsit puri exitum conciliari posse, ullam operationem instituere.

Fluctuatione itaque ritè compertâ & comprobatâ scalpellum Chirurgus usque in puris sedem adigat & huic decussatâ incisione viam det liberam: caveat autem imprimìs dùm parallelam corpori celebrat incisionem ne scalpello deorsùm nimìs impulso salubres solvat adhæsiones, purisque in abdominis cavum exundationi ansam præbeat.

(*a*) Vid. M. Morand Op. de Hep. Apost. in Comm. Reg. Chir. Acad. Tom. 2. p. 70.

Si quando de collecti liquidi indole perspectum certò non fuerit, illam acutriquetrâ in tumorem adactâ priùs explorare ars præcipit. Damnandam censemus horumce abcesuum ustione apertionem, veteribus laudatam, recentiorumque quorumdam methodum quâ illam causticis primò moliuntur. (*a*)

Nullibi breviùs absolvitur detersionis opus, evacuato pure, absque longo digerentium usu cicatrix obtinetur. Pus ex his abcessibus effluens vini fœcum colorem refert. Hinc patet quantum graviter errent ii qui ex colore puris albo faustam prognosim deduci volunt. (*b*)

Abcessum hepatis in thoracis cavum apertum esse, tunc conjici debet, cum præviis suppurationis in hepate signis, alia succedunt empyemati propria; ut peculiariter decubitûs in latus sinistrum difficultas, non nunquam etiam pus inter duas costas serpens, in tumorem extùs prominentem colligitur; (*c*) tunc secundùm artis præcepta instituenda venit empiematis operatio, idoneisque injectis Vulneris in hepate consolidatio præstanda.

Quoad alios abcessuum hepar occupantium exitus aut nullam ab ullo medio spem affulgere, aut si quæ affulgeat, illam a solis remediis internis quæ quidem molientis naturæ conatibus erunt, apprimè concinnanda repetendam esse liquet.

(*a*) Hæc Doctrina traditur apud Bianchum supra cit. p. 365.
(*b*) Hoc docet idem p. 364.
(*c*) Vid. Comm. Reg. Chir. Acad. Tom. 2. p. 60.

Has Theses, Deo juvante, & præside M. PETRO FABRE, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Franciscus-Dominicus Lesne, *Versaliensis, Artium Liberalium in almâ Universitate Parisiensi Magister.*

PARISIIS,

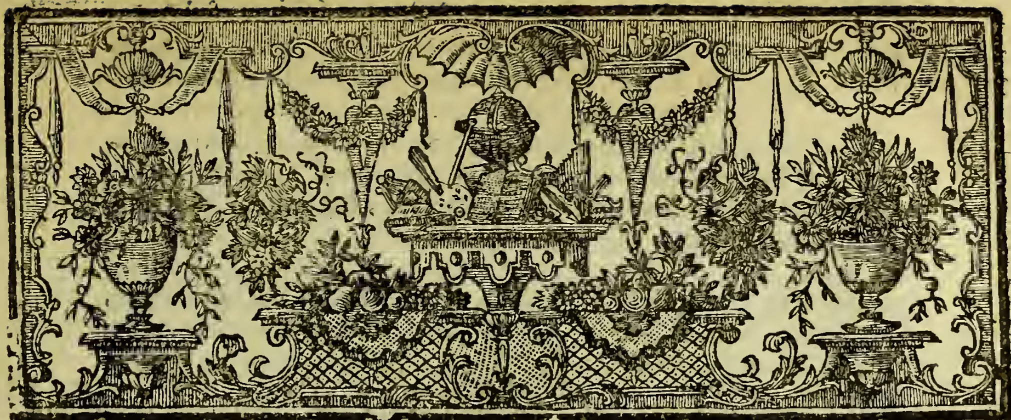
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 24ª. Novembris, anno Salutis 1753. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Fr. Delaguette Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

SSA, ſolidiores corporis humani partes, cæteris omnibus aliis ſuſtinendis ſtabiliendiſque inſerviunt. Intimiorem illorum compagem perluſtranti, fibras mirificè inter ſeſe implexas & ordinatas, multiplicia vaſa diverſis plena liquoribus, eamdemque demùm ſtructuram ac molliores corporis partes undique exhibent. Non mirum igitur, utrumque partium genus, iiſdem præcisè morbis affici, tumoribus ſcilicet, nec-non continui ac contigui ſolutionibus.

HAS inter, haud infrequèntior *Luxatio*, quæ eſt *Receſſus extremi oſſis mobilis ex cavo in quo naturaliter movebatur.* Quicumque morbi illius curationi cupit incumbere, non ſolùm commiſſuras oſſium, ſed etiam in iis ligamenta, cartilagines, humorem ſinovialem, muſculos, vaſaque iis vicina perſpecta habere debet; de iis ergo, antequam ulteriùs progrediamur, pauca in anteceſſum præmittere juvat.

Ossium commiſſura, non eorum ſolùm conſenſum, ſed & eorum adhæſionem præſupponit. Conſenſus oſſium, *Articulatio*, adhæſio, *Symphyſis* dicitur. Multiplex articulatio: vel enim oſſa moventur, vel non; primo in caſu *Diarthroſis*, in ſecundo verò *Synarthroſis vocatur.* Tertiam articulationis ſpeciem quidam admittunt (*a*) in quâ, oſſa eâdem ac in *Synarthroſi* ratione juncta, quemdam tamen motum poſſunt exercere; hanc ideò *Amphiarthroſim* nominant.

Duplex *Diarthroſis*, manifeſta nempè & obſcura. *Diarthroſis* manifeſtæ ſpecies ſunt, 1°. Orbicularis, quæ rursùs *Enarthroſim* & *Arthrodiam* continet. 2°. Alterna, quam *Gynglimum* quoquè appellant. *Gynglimus* angularis eſt vel lateralis: angularis in perfectum & imperfectum dividi poteſt. 3°. Planiformis, ab obſcurâ *Diarthroſi* nullatenùs diſtinguenda.

Ad *Synarthroſim*, alteram articulationis ſpeciem, 1°. utraque ſutura, legitima, nempè & notha, 2°. Harmonia: 3°. *Gomphoſis*, quartóque tandem χινδύλησις (*b*) poſſunt referri.

Ossa, vel ſolâ partium ſuarum diſpoſitione, vel ſubſtantiâ quâdam mediante inter ſeſe connectuntur; hinc duplex *Symphyſis*, prima *Symphyſis* abſque medio, altera *Symphyſis* cum medio, *Synevroſiſque*, *Synchondroſis*, aut *Syſſarcoſis* pro variâ ſubſtantiæ mediantis indole nuncupatur.

Cartilago ſubſtantia eſt flexilis, albicans, elaſtica, extùs levigata, intùs compacta, abſque cavis, fibriſque, ſaltem conſpicuis. Cartilagines duplicis generis humano in corpore paſſim reperiuntur; ad articulos illæ pertinent, aliæ vero ſecùs; priores triplicis rursùs ſunt generis; mobilium oſſium extremitates his operiuntur; cavitates articulorum illis augentur; aliiſque tandem in his-ce cavitatibus contentis quidam diriguntur motus.

Ligamentum ſubſtantia eſt fibroſa, compacta, difficile extenſilis, elaſtica, &c. Ligamenta ad articulos pertinent, vel non: priora interna aut externa ſunt; hæc rursùs articulum omninò comprehendunt, & capſularia dicuntur, vel juncturis oſſium obfirmandis, quibuſdamque motibus dirigendis inſerviunt.

Articulationum cava, ſinoviâ, humore viſcoſo & limpi-

(*a*) Vid. Winſlow Expoſ. Anat. n°. 146.
(*b*) Conſul. Inſtit. Chirurg. Platneri, n°. 1093.

do, continuò lubricantur; eam à glandulis quibusdam, sinovialibus ergò dictis, ibique reperiundis separari compertum est. Medullarem succum huic juxtà, quorumdam placita immisceri non posse, nobis videtur. (a)

Plurimum inter se discrepant luxationes. Earum differentiæ deducendæ sunt, 1°. ab articulo qui morbo illo afficitur, 2°. à loco quem caput ossis occupat, 3°. à causâ à quâ pendet luxatio, 4°. ab ejus symptomatis, 5°. tandem ab ejus tempore. Dividuntur autem in completas & incompletas; superiores, inferiores & laterales; simplices, compositas & complicatas, recentiores & veteres, &c.

Causæ luxationum internæ sunt vel externæ: externas inter, ea omnia annumerantur quæ ligamenta ultra modum elongare, ossaque suis è cavis ejicere possunt: tales sunt, ictus, lapsus, nisus, &c. internæ verò ea sunt quibus ossa inæqualibus trahuntur viribus, musculi ligamenta-ve, articulum ambientia relaxantur, articulorum cava extraneo quodam corpore replentur, mutuus-ve partium destruitur consensus: haud infrequentiores sunt, ligamentorum debilitas à prægresso serosorum humorum in articulum influxu; convulsiones; paralisis; sinoviæ accumulatio; articulorum abscessus; ossiumque tandem intumescentia.

Diagnostica luxationum signa, in communia & propria dividuntur: communia quâlibet in luxatione occurrunt, scilicet, dolor, immobilitas, tumor eo in loco quem caput ossis occupat, & cavitas in eo equo excidit, partisque tandem accurtatio vel elongatio.

Propria varia sunt pro variis luxationum speciebus, Completam à causâ externâ productam sequentia indicant. 1°. Externæ causæ actione subitò accidit; 2°. alia luxati ossis extremitas versùs oppositam partem dejicitur, ex quo judicari simul potest, an superior, inferior, lateralis-ve sit; 3°. membrum unam in partem facilius movetur; 4°. partis affectæ musculi inæqualiter tenduntur.

Incompletam è contra luxationem esse his signis cognoscitur: 1°. Figura nec longitudo partis immutantur; articulus tamen

(a) Præterquam quod non demonstratur, quâ ratione medullaris succus in articulorum cava extillet; liquoris illius cum sinoviâ, miscela impossibilis est, uti expertum fuisse se dicit Duverneyus, Tract. de morb. Oss. Tom. 2. pag. 359.

paulò eminentior est ac in statu naturali, 2°. non faciliùs in unam, quàm in aliam partem movetur; 3°. dolor intensissimus est.

Luxationis à ligamentorum relaxatione diagnosis deducitur, ex eo quod, 1°. prægressus fuerit serosorum humorum in partem decubitus; 2°. hæc facillimè quâquâ versùm moveatur; 3°. adsit in articulo tumor cum mollitie.

Si è contrà ab humoris sinovialis congestione pendeat, fit pedetentim & absque dolore, 2°. membrum elongatur, 3°. difficilè, sæpiùsque nullatenùs reponi potest. 4°. dum tentatur reductio, sonus quidam percipitur, ei similis quem subacta refert argilla.

Luxationem à paralysi pendere nullus inficias ire potest, cum membrum paralyticum afficit; 2°. cum cavum adest inter caput ossis & solitam illius sedem; tertióque tandem cum os luxatum omnem in partem titubat.

Quæ tandem à convulsionibus, abscessu, aut ab ossium intumescentiâ pendent, facillimè cognoscuntur.

Ut varia luxationum diagnosis est pro diversis earumdem speciebus, sic quoque varia prognosis. Ex. g. quæ *Diarthroses* orbiculares afficiunt, aut ab externâ causâ pendent, simplices & compositæ, recentes, &c. iis quæ in *Diarthrosibus* alternis accidunt, aut ab internâ producuntur causâ, complicatis &c. faciliùs & reponuntur & curantur.

Hujus-ce morbi symptomata omnia, à ligamentorum tendinumque nimiâ extensione, cartilaginum inversione, glandularumve sinovialium contusione pendent, & eorum præcipua sunt dolor, immobilitas, inflammatio, febris, convulsiones, marcor, torpor, anchilosis, &c.

Tria ad illius curationem requiruntur; 1°. enim luxata ossa redaptari debent; 2°. suo loco retineri; 3°. præsentia curari accidentia, futuraque averti.

Luxatorum ossium repositio extentione, contra-extentione, reductioneque tandem obtinetur. Extentionis ac contra-extentionis nomine, illæ designantur actiones, quibus dimotorum ossium extrema à se invicem deducuntur.

Manibus, habenis, machinisque fieri possunt, his cum cautelis ut, 1°. pars eo sit in situ, ut musculi æqualiter extendantur; 2°. loca quibus laquei debent imponi spleniis defendantur; 3°. laquei ipsismet affectis partibus & pone condylos applicentur; 4°. laxiùs aut strictiùs pro majori minori-ve ægri obesitate constringantur; 5°. vires quibus trahuntur æquales sint; 6°. ossium dimotioni, visque musculorum proportionales; 7°. tandem gradatim agant.

Reductio quæ est actio, quâ os luxatum suam in sedem reponitur, non est celebranda, quin sufficiant extensiones; id autèm cognoscitur ex eo quòd partes sufficienter à se invicem removeantur, musculique modò tumefacti, depressi appareant.

Reductio vero ita fieri debet, ut os idem repetat iter, ac dum fuit luxatum, 2°. lentè ac successivè suam in cavitatem reponatur. Eam ritè factam esse indicant, 1°. sonus quidam eo quo fit temporis momento percipiendus; 2°. verò accidentium, doloris putà ac immobilitatis imminutio,

Quamquam luxatorum ossium redaptationem primò instituendam esse dicamus, ab eâ tamen abstinendum, 1°. cùm luxatio inflammatione, convulsionibus, fracturâ-ve in eodem osse complicatur, nisi forte, vasa majora, dimotis ossibus comprimantur, gangrenæque periculum immineat; inflammatio enim priùs discuti, convulsiones sedari, fracturaque tandem debet consolidari; 2°. cùm luxatio vetustior est; tunc enim ut plurimùm, impossibilis evadit.

Luxata ossa suo in loco retinentur, 1°. absolutâ quiete; 2°. fasciatione: 3°. situ idoneo. Deligatio diversimode, pro variis, luxationibus, instituitur, eaque in luxationibus à causâ internâ magis quàm in iis quas externa produxit causa, necessaria est.

Varius quoque situs, hic corpus integrum; luxatum articulum ille spectat: exceptis maxillæ inferioris, extremitatumque superiorum luxationibus, æger in aliâ quâvis luxatione supinus recumbere debet. Membrum affectum, eo sit in situ, ut, 1°. musculi, quantum fieri potest, relaxentur: 2°. molliter firmiterque sustineatur: 3°. cæteris partibus elatius.

Futura luxationum incommoda, illarum reductione, repercutientium applicatione, venæ sectionibus plus minus-ve repe-

titis, diætâ, potu diluente & refrigerante, quiete primis à luxatione temporibus, levibusque tandem motibus primis diebus elapsis, arcentur: præsentia verò, mediis modò enumeratis, anodynisque, emollientibus, narcoticis, aut tandem resolventibus, pro re natâ, adhibitis curantur.

De Luxationibus à causâ externâ hîc tantùm modo egimus. Quæ verò ab internis causis, sinovialis scilicet humoris accumulatione, convulsionibus, &c. pendent, non sunt reducendæ, quin morbi quibus producuntur, propriis sibi remediis fuerint destructi.

Has Theses, Deo juvante, *Præsideque* M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Andreas-Joannes Lagrave, *Parisinus, in almâ Universitate Parisiensi Liberalium Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Sabbati 29ᵃ. Decembris à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1753.

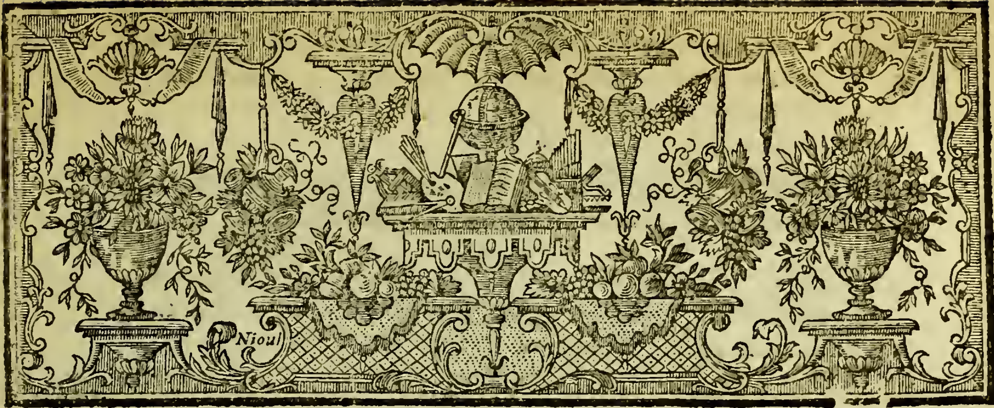
PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1753.

37.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

INNUMERIS laborare morbis, ea est hominis, dum vivit, conditio; illis verò succurrere, ea est Chirurgi, dum valet, functio: amissam enim partium corporis humani, quæ, dum fœdere junguntur stabili, incolumem machinæ fabricam servant, conspirationem restituit. Pro peculiari textu & constitutione organicâ suos pars quælibet patitur affectus, eos quibus cystis fellea quandòque laborat, quique Chirurgiâ sanari possunt enucleaturi, pauca de abdominis anatome præmittemus,

A

I I.

ABDOMEN seu infimus venter partibus externis & internis, continentibus & contentis, communibus & propriis constans, in plurimas regiones dividitur.

I I I.

TEGUMENTA communia, musculi, peritonæum, ossaque plurima partes inter externas seu continentes annumerantur.

I V.

MUSCULORUM abdominis quinque spectantur paria, quibus diversi fibrarum ductus, nominum diversitatem pepererunt.

V.

LINEA quædam tendinea, inæqualis latitudinis, per medium abdominis ab ensiformi cartilagine ad juncturam ossium pubis extenditur. Hæc *linea alba* dicitur, musculorum abdominalium tendinibus mirè inter se implexis conflatur, & foramine, in mediâ suî parte, umbilico dicto donatur.

V I.

OMNIBUS musculis abdominis lineæque albæ subjacens in conspectum venit membrana tenuis, viscera undequàque involvens, peritonæum.

V I I.

APERTO ex arte peritonæo, plurima in abdominis cavo occurrunt viscera, quorum præcipua, hepar cystis fellea, &c.

V I I I.

HEPAR sive jecur viscus est maximum variis pro ætatibus mole ac colore varium, bilis secretioni inserviens.

I X.

SEDEM suam sub diaphragmate spuriarumque costarum cartilaginibus obtinet, & à latere abdominis dextro sinistrorsùm porrectum, suavi complexu ventriculum fovet.

X.

FALCIFORMI ligamento fissurâque in duos lobos distinctum duas exhibet facies, quarum superior convexa & æqualis diaphrag-

matis fornici ſeſe aptat, inferior verò, inæqualiter concava, in eminentias extuberat, ſinubuſque excavatur.

X I.

Ex eminentiis ſub lobo majore tantùm conſpicuis, una, pyramidalis, *ſpigelii lobus* vocatur, & alia *tranſverſa*, anteriùs ſita, quæquidem ambæ hepatis *portæ* nomen ab antiquis acceperunt. Cavitates vaſa notabilia admittunt.

X I I.

Superiùs & ex utroque latere diaphragmati ſpuriiſque coſtis, inferiùs abdomini, ligamentis à ſitu, figurâ & uſu diversè nominatis annectitur.

X I I I.

In toto hepatis parenchymate fiunt innumeræ venæ portarum diſtributiones quæ in alia vaſa, *poros biliares* nuncupata, canalem hepaticum formatura deſinunt.

X I V.

Præcipuas à trunco cæliaco, alias à meſentericâ ſuperiori diaphragmaticiſque ſortitur arterias; ſanguinem quoque pro bilis ſecretione ordine arterioſo ducit vena portarum; illum verò in cavam deducunt hepaticæ. Nervi à ſympathicis majore & medio prodeunt, quos cum poris biliaribus & aliis vaſis advehentibus comitatur & involvit *Gliſſonii capſula*.

X V.

Vesicula quædam membranacea pyri figuram quodammodò æmulans, redundantis in ſanguine bilis receptaculum, & cyſtis fellea dicta, in dextrò jecoris ſinu occurrit.

X V I.

Dividitur in fundum, quâ parte amplior, & in collum ſeu cervicem, quâ ſtrictior eſt.

X V I I.

Ex quatuor conſtat membranis quarum exterior, communis, peritonæo adſcribitur; (*a*) huic muſcularis duobus fibrarum ordinibus conflata, muſculari nervea, & nerveæ villoſa, intùs rugoſa, & versùs collum, cochleæ in modum ſtriata, ſubjacet.

(*a*) Winſlou. Exp. anat. §. 295.

X V I I I.

Protenditur è cyſtidis collo canalis cyſticus dictus, ex cujus cum hepatico adunatione communis exurgit ductus bilem hepaticam & cyſticam in duodenum deducens, hic choledocus.

X I X.

Fellea cyſtis bilem ab hepate ſecretam colligit, ad certum tempus aſſervat, denique expellit (*a*), indè eam cum urinariâ veſicâ comparari poſſe nullus non videt.

EX CHIRURGIA.

I.

Ut in urinariâ veſicâ calculi generantur, lotiumque aliquotiès retinetur, ſic quoque concretiones ſolidas in cyſtide felleâ efformari, bilemque retineri, frequenti conſtat experientiâ; hinc eaſdem in utrâque parte operationes, habitâ tamen diverſæ connexionis & ſitûs ratione, inſtitui poſſe concludendum. (*b*)

I I.

Calculus biliaris, unicus vel multiplex, variam molem habet & figuram. Quicumque autem ſit, niſi in cyſtidis collum impingat, rara parit ſymptomata, nullamque ferè medelam exigit; cum verò in veſiculæ collum impegit, tunc bilis ſuppreſſionem procreat. (*c*)

I I I.

Nec ſolâ illius præſentiâ bilis accidit ſuppreſſio, hæc rursùs à cyſtidis atoniâ, inflammatione, liquoriſque illius quantitate nimiâ, majorique craſſitie pendet.

I V.

Sequentia ſigna bilis ſuppreſſionem, quæcumque ſit illius

(*a*) Heiſt. compend, Anato. § . 217. p. 89.

(*b*) Calculos 36. in unâ cyſtide vidit M. Malaval legatus & præpoſitus perpetuus; ſæpè etiam plures invenit M. Foubert legatus deſignatus: conferantur quoque ea quæ hâc ſuper re ſcripſerunt M. le Dran in oper. Chirurg. p. 249. & M. Petit in Reg. Chirurg. Acad. Commentariis, p. 163.

(*c*) Vide jam citata Reg. Acad. comm. p. 166. & operat. Chirurg. M. le Dran, p. 150.

causa, antecedunt & comitantur febris, horror irregularis; oris amarities, sitis, bilis per universum corporis habitum diffusio, lotium ardens, rubrum, bile refertum, stercoraque albida leucophæo proxima: dolor autem colicus, tumor, & fluctuatio certius indicant.

V.

Quæ quidem diagnosis hepatis abscessui convenit, non desunt tamen signa, quibus utraque distingui possit affectio.

V I.

In abscessu enim, dum formatur, dolor pungitivus: in tumore cystidis, dum crescit, idem non percipitur. Bilis retentæ fluctuatio in omnibus tumoris punctis manifesta est, abscessûs verò aliquotiès obscura, duritie circumvallata. Plurimos regionis epigastricæ locos indifferenter occupat abscessus; cystidis tumor circumscriptus semper, infrà costas spurias, ponè musculum rectum, subitò ferè exurgit. (*a*)

V I I.

Repetitis sanguinis missionibus, emeticis, potionibus oleosis; cholagogis, balneis aquosis, cataplasmatum emollientium, solâque manuum adhibitione malum illud quandòque curatur. (*b*)

V I I I.

Quandoque contrà hæc omnia frustranea sunt, augetur bilis collectio, ingravescunt symptomata, maximis æger urgetur doloribus, tunc vel nulla, vel quædam adest cum peritonæo cystidis adhæsio; si prius, à naturæ viribus, si posterius, ab operatione salus ægri expectanda.

I X.

Intima autem vesiculæ cum abdominis integumentis adhæsio, tactu, & dum æger in sinistrum latus decumbit, cognoscitur. Tumor enim eâdem ratione, quâ in situ quolibet alio, deprehenditur.

X.

Quâ invictissimè compertâ adhæsione, triquetram acum canaliculatam, per abdominis integumenta usque in cystidem felleam

(*a*) In Reg. Acad. Chirurg. Commentariis, p. 161.
(*b*) Ibid. p. 158. & M. le Dran, in oper. Chirurg. p. 251.

Chirurgus adigat, bile per cannulæ rimam prodeunte, acum è cannulâ suâ educat, bilemque accumulatam evacuari sinat.

X I.

Cum verò bilis suppressio quandòque à calculo vesiculæ collum obturante pendeat, nulloque signo, vesiculâ intactâ, illius existentia percipiatur; cannula nunquam educenda, quin illius ope specillum in cystidem fuerit immissum.

X I I.

Si nihil extranei occurrat, specillum cum cannulâ educatur & foramini splenium aquâ vitæ imbutum, mantileque apponantur; sin autem calculus persentiatur, cannulæ sulcatæ ope, scalpellum in cystidem immittatur, & fiat incisio quâ, digito, volsellisve, calculus possit eximi. (a)

X I I I.

His peractis, Embrocationes ex oleo rosaceo instituendæ sunt, & plaga, consueto vulnerum simplicium, aut contusorum more, pro re natâ, deliganda & ad cicatricem perducenda.

(a) Vide hanc operationem in act. Academ. Reg. Chirurg. p. 279 descriptam.

Has Theses Deo juvante, & præside M. FRANCISCO MICHAELE DISDIER Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Christophorus Gabriel Helie *Parisinus, Artium liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 31â Decembris, anno R. S. H. 1753. à sesquisecundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi, 1753.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

§. I.

SSIUM continuitatem vi quâlibet externâ ſolvi poſſe, neminem latet : Quænam verò ſint diverſæ fracturarum ſpecies, quibuſnam ſignis dignoſci mediiſque curari valeant, ille ſolus judicare poteſt, qui naturalem partium ſtructuram, diſpoſitionem, conſenſumque apprimè percallet. Quâpropter de coſtarum fracturis dicturi, quæcumque ad eas pertinent, paucis in anteceſsùm exponemus.

§. I I.

Costæ viginti quatuor, ut plurimùm numero, irregulariter incurvatæ, vertebras dorſales inter & ſternum obliquè alternatìmque diſpoſitæ, Thoracem ſeu pectus cum iis oſſibus conſtituunt, duabuſque componuntur partibus quarum poſterior oſſea, anterior verò cartilaginea deprehenditur.

§. I I I.

Ossea coſtarum portio, capitulo quodam cartilagine induto, lineâque prominente & tranſverſâ diviſo, terminatur ; brevius deinde

ocurrit collum, versùs cujus extremitatem, tuberositas facie articulari instructa conspicienda venit. Foveolam in laterali duarum costarum parte, ut plurimùm excavatam, primâ tamen, duabusque inferioribus costis exceptis, capitulum ingreditur, dùm articularis tuberositatum facies, cum transverso inferioris cujusque vertebræ processu committitur. Hîc quoque notandum, primam costam, cum primæ dorsalis vertebræ processu transverso connecti, duasque inferiores, ab omni adhæsione cum transversis correspondentibus apophisibus liberas esse.

§. IV.

Brevioribus, validioribusque ligamentis utraque obfirmatur articulatio. Nihil deinde in osseâ costarum parte occurrit, præter angulum quemdam prominentem, eò magis à posteriore illarum parte recedentem quò fiunt inferiores, scissuramque profondiorem versùs angulum costarum, in internâ earum parte potissimùm excavatam, vasisque excipiendis destinatam.

§. V.

Septem superiorum costarum cartilagines ad sternum usque extenduntur, dùm è contra tres superiores inferiorum sibi alligantur, aliæ verò solis inhærent musculis. Hìnc est cur septem superiores costæ, veræ, quinque verò inferiores spuriæ appellentur. Veræ costæ longitudinem majorem à primâ ad septimam acquirunt, & spuriæ à primâ ad quintam minores evadunt: utrarumque cartilagines eâdem ratione crescunt & decrescunt. Præterea quæ ad superiores pertinent, capitulis quibusdam totidem sterni fossulis excipiundis terminantur, mutuaque eorum adhæsio validioribus obfirmatur ligamentis. Primæ costæ cartilago ita sterno inseritur, ut intimiùs sibi mutuò adhærere non valeant.

§. VI.

Costarum motus ad earum elevationem & depressionem referri possunt, mutuaque sterni cum cartilaginibus adhæsio, ad eos parùm concurrere videtur; intelligitur ergò, cur dùm costæ elevantur, earum cartilagines intorqueantur, sternumque simul elevetur & antrorsùm feratur. Illius autem motus in inferiore ejus parte magis conspicuus est.

§. VII.

Sola costarum elevatione omnes ampliantur. Thoracis dimensiones; illud ex eo repetendum est, quòd obliqua sit costarum articulatio. Res autem intellectu facilior evadet, si supponatur costas lateralibus priismatis faciebus alternè & obliquè annexas, elevari; evidens enim est, 1°. superiorem costam ab inferiore, dextramque à sinistrâ esse removendam; 2°. anteriores earum extremitates à prismate recessuras esse; 3°. que spatium ab eis comprehensum, quâquâversùm ampliandum esse.

§. VIII.

Cùm alterna costarum elevatio & depressio, ab earum cum vertebris commissurâ præcipuè pendeat (§ 6.), eò majorem arcum percurrere debent, quò magis ab eis recedunt, majorque est ipsarummet longitudo: Thoracis ergo motus in anteriore præsertimque inferiore parte, major appareat necesse est. Errare proinde eos patet, qui respirationis in Lethargo, affectibus hystericis, &c. detegendæ causâ, cyathum liquido plenum, mediæ sterni parti, apponunt.

§. IX.

Costæ depressæ intercostalium tùm internorum tùm externorum; supercostalium, serratorum minorum superiorum, scalenorumque musculorum actione elevantur: rursùs verò cartilaginum intortarum reactione, serratis minoribus inferioribus, intracostalibus, sternoque costalibus deprimuntur. Cùm major ex scalenorum partibus primæ costæ inseratur, eaque sterno immobiliter (§ 5.) hæreat, eos costis elevandis impares primùm arbitratus fuerat de Anatomiâ meritissimus auctor, posteriorem deinde eorum partem ad eum usum alibi revocare videtur: ab eo dissentire audemus, ob rationes (§ 6.) allatas.

§ X

Convexa totius ferè thoracis figura, costas à fracturis immunes non præstat. Plurimis autem causis externis illud fieri potest, quales sunt ictus, lapsus, compressiones &c. His verò omnibus fractura diversimodè producitur: vel enim in loco percusso, vel in loco diverso ab eo qui percutitur, costarum solvitur continuitas; sic v. g. sæpius accidit, ut in mediâ suâ parte frangantur, dum vertebræ sternumque oppositis premuntur viribus; quodquidem à contrafissurâ in calvariâ sæpius observatâ non admodùm absimile est. Et verò quod contrafissuram cranii magis æmulatur, costas post lapsum suprà dorsum, anteriùs frangi posse suspicamur.

§. X I.

Ex dictis (§ 10.) diversæ deducuntur fracturarum species: aliæ enim introrsùm, aliæ extrorsùm fiunt. Insuper una vel plures costæ fracturâ affici, fractarumque partium dimotione pleura, pulmones, intercostalisve arteria seorsìm, aut simul lædi possunt.

§. X I I.

Diagnosis pro variâ fracturæ specie diversa est. Fractura extrorsùm fit in loco diverso ab eo qui percutitur, & cognoscitur 1o. tumore plus minusve prominente, 2° crepitu quodam, cum emphisemate quibuslibet thoracis contusionibus communi, non confundendo; 3°. que dolore non admodum intenso. Fractura introrsùm in loco percusso accidit, eamque depressio, crepitus, dolor inter spirandum intensissimus, febris, sanguinis excreatio, omniaque pleuritidis signa denotant.

§. X I I I.

Pulmone assulis læso, enumeratis (§ 12.) accedunt peripneumoniæ symptomata, remediis valentioribus adhibitis nullâtenùs minuenda; sanguinisque in pectoris cavum ab apertâ intercostali arteriâ effusio, dignoscitur ex eoquod adsit ortopnoea, facilis sit in dorsum, necnon in latus affectum decubitus, difficilis verò in contrarium latus, ob incommodum doloris sensum juxtà pectoris longitudinem, æger dum stat erectus de maximo pondere circà diaphragma conquæratur &c.

§. X I V.

Cum pleuræ, pulmonum, arteriæque intercostalis læsiones solam fracturam introrsùm comitentur, eaque, non nisi valentiori actione produci possit, indè meritò concludendum est, eam multo majus periculum ægro inferre quam fractura extrorsùm quæ minorem supponit contusionem. Hæc tamen non omni vacat periculo, cùm cellularis pleuræ textus necessariò distractus, inflammatione & suppuratione

quandoque corripiatur, purulentaque colluvies ossa vicina corrodere; vel ruptâ vomicâ, in pectoris cavum effluere, ac empiema purulentum producere possit.

§. X V.

QUALISCUMQUE sit fractura, modò absque dimotione existat, partes idoneo continere apparatu, accidentiaque diætâ tenui, venæ sectionibus plus minus-ve repetitis, potu aquoso & diluente, injectisque clisteribus emollientibus præcavere sufficit. Fractura extrorsùm spleniis crassioribus, fracto loco appositis, mantileque cùm scapulare super imposito continetur; splenia è contrà sterno vertebrisque dorsalibus, fracturâ introrsùm suppositâ debent applicari.

§. X V I.

SI quædam adsit dimotio, reductio mediis (§ 15) propositis præmittenda est. Fracturæ extrorsum reductio, loci fracti compressione absolvitur. Simultanea sterni ac vertebrarum compressio, validusque nisus ægri spiritum continentis, ad fracturæ introrsùm reductionem conducunt. Hoc in casu remediis (§ 15) propositis magis & diutius insistendum. Si verò signorum (§ 12) indicatorum intensione futura prævideatur suppuratio, abcessus idoneâ incisione maturè aperiendus est ne incommoda prædicta (§ 14.) eveniant. Empiema purulentum, sectione fracturæ loco institutâ evacuandum, cariesque remediis cognitis est curanda

§. X V I I.

PULMONIS læsione cognitâ (§ 13.) suprà locum affectum incidatur, pectusque aperiatur, deinde digito indice nudo vel armato, usque in thoracis cavum immisso, assulæ reducantur, imo si res postulat, filo suprà costam circumducto contineantur. Denique sanguinis intra pectus, ob intercostalem arteriam læsam congeries, aperturâ sufficienti supra fracturæ locum celebratâ evacuari, hæmoragiaque ut mos est compesci debet, deindeque pectore idoneis injectis deterso, vulnus veluti simplex curandum super est.

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. RAPHAELE BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* JOANNES-THOMAS VERMOND, *in almâ Universitate Parisiensi Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis 10ª. *Septembris, anno salutis* 1754. *à sesquisecundâ post meridiem ad septimam,*

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE, Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

AXILLAM inferiorem è suâ sede dimoveri non rara observatio est : *amphiarthrosis* quâ utrique temporum ossi comittitur, peculiaris glenoïdearum cavitatum conformatio, suorumque tandem ligamentorum ac musculorum valida contractio, eam ab illo morbo, quibuslibet ossibus mobili inter sese ratione junctis communi, immunem præstare non valent. Cùm in hujus-ce luxationis causas, & signa inquirere, variasque methodos quibus reponi possit exponere animus sit, propositiones nostras Anatomiæ face, morbis cognoscendis adeòque curandis necessariâ, illustrandas esse censemus.

MAXILLA inferior duabus in fœtu partibus composita, in adultis tamen os unicum arcui non absimile exhibet, cujus extremita-

tes obliquè ſurſùm & poſteriùs reflectuntur : tres in partes dividitur, quarum arcus mediam, extremitatesque, rami maxillares anatomicis dictæ poſteriores conſtituunt. Duæ in arcu facies & oræ perpendendæ veniunt : facies anterior prominentem perpendicularemque mediâ ſuâ in parte lineam habet, juxta quam foſſulæ minores poſitæ ſunt ; foraminula quoque, lineæque prominentes ab illis foraminibus ad utrumque ramum obliquè protenſæ, in eâ perſpici poſſunt. Facies poſterior, concava, leviuſculis aſperitatibus, iiſdemque ac altera lineis, conſpicua eſt. Ora ſuperior nunc paucioribus, nunc verò numeroſioribus foveolis pro dentibus excipiendis excavatur, & in inferiore nihil niſi duo labra poſſunt conſiderari.

Quilibet maxillæ ramus parallelogrammi figuram æmulatur, cujus externa facies levigata eſt, interna verò quaſdam aſperitates, mediâque ſuâ in parte diſciſſum foramen habet. Tres in unoquoque margines & anguli occurrunt : ora ſuperior angulis ſuperioribus comprehenſa, excavata eſt & quâdam veluti acie inſtructa ; inferior inferiori arcûs margini continua, majori pollet craſſitie ; poſteriorque tandem inæqualis eſt craſſitiei, & in cilindri modum convexa. Angulorum inferior aſperitatibus donatur, & licet obtuſus ſit, propriè tamen anguli maxillaris nomine deſignatur, dùm ſuperiorum alter triangularis & acuminatus, coronoïdes, alter verò in modum capituli conformatus, condyloïdes proceſſus audit.

Uterque condilus ovatam exhibet figuram, cartilagine anteriùs obducitur, breviorique collo ſuſtinetur : ea autem condilorum directio eſt, ut una ex eorum extremitatibus anterior & externa, altera verò poſterior & interna ſit. Cavitate quâdam glenoïdeâ, in oſſibus temporalibus excavatâ, ejuſdemque figuræ ac directionis excipiuntur : Hæc oſſeis undéquaque proceſſibus circumvallata, fiſſurâ quâdam dividitur, cartilagineque anteriùs obducitur.

Condili pluribus ligamentis temporum oſſibus alligantur : externa, lateralia ob ſitum nuncupata, condilorum glenoïdearumque cavitatum extremitatibus reſpondent, internum verò ſeu capſulare, hinc cavitati, indè totius condili periferiæ adhæret : peculiarem ſuâ in cavitate cartilaginem, in utrâque facie concavam ac interarticularem dictam continet, eique ſic annectitur, ut laxior à cavitatis margine ad cartilaginem, & à cartilagine ſtrictior ad condilum deſcendat. Hinc fit ut cartilago illa, motu quodam

totalitatis cum condilo efferatur, mobilisque cavitatis vices gerat.

QUINQUE musculorum paria maxillæ inferiori ascribuntur, scilicet temporales, masseteres, pterigoïdei tùm externi tùm interni, musculique tandem biventres. Cùm verò hujus motibus sufficere posse non videantùr, superiores ac inferiores hyoïdes ossis, communesque seu externos laringis musculos iis superaddendos esse arbitramur.

CROTAPHITES seu temporalis hinc omni temporum regioni, indè verò acuto maxillæ processui annexus, duobus fibrarum radiorum in modum dispositarum ordinibus, medioque constat tendine, ac sub tentorio quodam pro externâ pericranii lamellâ, pericranio ipso, musculi-ve ipsius aponevrosi perperam habito, includitur. Masseter in inferiore & laterali faciei parte, zigoma inter & angulum maxillarem quibus adhæret positus, tres veluti minores constituit musculos, quorum exterior ab anteriore superioreque ad posteriorem & inferiorem partem vergit, medius contrariâ prorsùs ratione obliquus est, interior verò directè ferè ab internâ zigomatis ad externam anguli maxillaris faciem procedit.

PTERIGOÏDEORUM internus seu major pterigoïdeæ foveæ maxillarique angulo anteriùs inseritur ac masseteri respondet, dùm externus seu minor, hinc pterigoïdeo processui, indè vero condili collo anteriùs adhærescit. Biventer sic dictus ex eo, quòd duobus musculis, medio tendine disjunctis, componatur, à scissurâ mastoïdeâ obliquè descendit, versùs os linguale gracilescit & in tendinem à stylo-hyoïdeo musculo, veluti, vaginâ, complexum desinit, laxiori deinde aponevrosi vicinis adhæret partibus, & ad menti simphisim cui affigitur, carneus ascendit.

HYOÏDIS ossis musculi diversi sui sitûs ratione in superiores ac inferiores non immeritò dividuntur, variaque pro variis è quibus procedunt partibus, nomina sortiuntur: Hinc est quod superiores milo, genio, styloque hyoïdei dicantur, & inferiores sterno, omoque hyoïdeorum nominibus designentur. Communes tandem, seu externi laringis musculi eamdem ob rationem hyo sternoque thyroïdei nuncupantur.

MAXILLA deorsùm, sursùm, antrosùm, retrorsùm, in latusque

moveri poteſt. Axis * motûs depreſſionis & elevationis eſt in mediâ rami maxillaris parte, condilum inter & ejuſdem angulum, ita ut eò magis accedat condilus, quò angulus magis recedit, & vice versâ. Tota maxilla dùm antrorsùm & retrorsùm fertur, motu totalitatis accedit vel recedit : minimus tamen poſterior ille motus eſt. Lateralis eâ fit ratione, ut unus è condilis ſupra alterum tanquam circa centrum moveatur, circulique ſegmentum deſcribat.

Motus lateralis non eâdem ratione in quocumque maxillæ ſitu perficitur ; cùm enim ita antrorsùm poſita eſt ut rursùs valeat accedere, unus è condilis anteriùs, alter verò poſteriùs fertur ; eâ autem ſic poſitâ ut nullus acceſſioni detur locus, condilus alter recedit, & ſupra alterum anteriùs hærentem in circulum movetur : idem de illo motu dicendum ſive maxilla paululùm ſive maximè depreſſa ſit. Inſuper primo in caſu faciliùs, ac in quolibet alio ſitu, in ſecundo verò nullatenùs antrorsùm valet accedere.

Maxillæ deprimendæ pterigoïdei minores ſeu externi, utraque pars anterior biventris, milo-hyoïdeus, genio, ſterno, omohyoïdei, hyo, ſternoque thyroïdei inſerviunt. Abſit poſteriorem biventris partem huic motui aptam eſſe dicamus, obſtat enim intermedii tendinis immobilitas. Si quis autem in illius uſus inquirat, eum cum ſtylo-hyoïdeo, caput pro majori oris apertura attollere percipiet. Elevationis motus à temporalium, maſſeterum, internorumque pterigoïdeorum contractione repetendus eſt.

Motum horizontalem antrorsùm externi pterigoïdei, nec-non pars exterior utriuſque maſſeteris ſimultaneâ ſuâ actione producunt ; contrariusque motus qui ſolis poſterioribus temporalium, mediisque maſſeterum fibris vulgò tribuitur, ab anteriore quoque biventris parte, milo-hyoïdeo, genioque hyoïdeis pendere nobis videtur.

Cùm tandem lateralis motus diversâ pro variis circumſtantiis fiat ratione, nunc his, nunc illis muſculis producitur. Maxilla naturali ſuo in ſitu ſuppoſita, exteriore maſſeteris parte, pterigoïdeoque externo directioni motûs oppoſitis in latus movetur : eâ ita antrorsùm ſitâ, ut magis valeat accedere, iidem ejuſdem lateris

* De illis inferioris maxillæ motibus, necnon de muſculis quibus producuntur, conſuli poſſunt Acta Regiæ Scient. Acad. an. 1744.

musculi, posterioresque temporalis ac milo-hyoïdei, nec-non mediæ masseteris alterius lateris fibræ, ad illum motum producendum contrahuntur : antrorsùm deniquè rursùs accedere non possit, musculi qui hujus retractioni dicantur & sunt in directione motûs, illum pariunt.

Luxatio seu dimotio maxillæ cómpleta est aut incompleta. Completa dicitur, cùm ambo condyli suis è cavitatibus exciderunt, incompleta è contrà appellatur, cùm unus tantùm ex illis suo è loco secessit. Eædem utriusque causæ, eæque internæ sunt vel externæ; tales sunt ligamentorum debilitas, convulsiones, oscitatio &c. ictusque & lapsus, quos huic actioni, nisi maxilla jam jam depressa sit, impares arbitramur.

Maxilla non in aliam quàm in anteriorem partem dejici potest, ex aliis enim partibus ossei processus, ligamentaque robustiora illius obstant dimotioni, quæ, cùm completa est, integram ossis depressionem producit, è contrà verò illud ità inclinat, ut dentes paribus non respondeant. Saliva in utroque casu copiosè effluit, siccantur fauces, ac loquela & deglutitio ægrê admodùm fiunt.

Quidam oris hoc in casu aperturam ex eo repetendam esse ducunt, quod processus (*a*) coronoïdes sub jugo condatur, alii è contrà eam à mutatâ musculorum directione pendere (*b*) autumant; utrique perperam : simptoma illud condilorum positione verisimiliùs explicatur.

Maxillæ luxatio parùm per se noxia, pessima tamen, si non reponeretur, induceret symptomata, qualia sunt, febris, sopor, inflammatio, convulsiones, vomitus biliosi, ægrique tandem interitus. Hæc omnia luxationi incompletæ ob minorem musculorum distensionem difficiliùs succederent, &c. Luxatio completa faciliùs incompletâ reponitur, adeóque curatur &c.

Luxationis hujusce repositio multiplici ratione obtineri potest : sunt qui colaphis maxillam suam in sedem compellant; alii

(*a*) Fabricium ab aquâ pendente hujus sententiæ auctorem, secuti sunt Celeb. Monro, *Mémoires de la Société d'Edimbourg, tom.* I. Platnerus Instit. Chirurg. §. 1127. &c.

(*b*) Vid. Tractat. de morbis ossium, auctore Celeb. Petit, Tom. I. pag. 57.

bacillo veluti vecte, hinc posterioribus maxillæ inferioris, indè incisivis alterius maxillæ dentibus applicando, hunc in finem utuntur; quidam tandem bacillum brevius, & cilindricum usque ad posteriorem arcûs maxillaris partem intrudunt, mentumque elevando, condilos musculorum retractioni permittunt. Cùm autem unaquæque ex his-ce methodis maxima secum trahat incommoda, maxilla sequenti ratione reponenda est.

ÆGER in sedili collocari debet, ejusque caput ministro quodam à tergo stante firmiter retineri: deindè chirurgus, pollices linteolis priùs involutos, posterioribus molaribus imponit, & volâ manuum anteriorem maxillæ partem complectitur, tùm ramos maxillares deprimit, eosque posteà retroagit, dùm pollices simul in latera conjicit, ne subitâ musculorum contractione lædantur. Hæc methodus, quam se pluries sine successu probasse scribit Celeb. Monro *, ab eâ tamen quam proponit, nullatenùs differt, adeóque quibuslibet in circumstantiis adhibenda nobis videtur.

DENIQUE maxilla suum in locum reposita, fasciâ quâdam fundâ dictâ, defensivoque imbutâ debet retineri, & accidentia, si quæ sint, idoneis remediis debellari.

* *Mém. de la Société d'Edimbourg, Tom. I.*

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur JOANNES-BAPTISTA-LUDOVICUS-PETRUS DUMONT, in almâ Universitate Parisiensi Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 22â. Julii, anno Salutis 1754. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE, Chir. Collegii Typographi.

40.

DE CALCULO RENALI

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. TUSSANO BORDENAVE, Artium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Professore Regio, Regiæ Chirurgorum Academiæ Consiliario, *tueri conabitur* JOANNES-BAPTISTA MASQUELIER, *Parisinus, in almâ Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

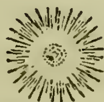
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Veneris 26â Julii, à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1754.

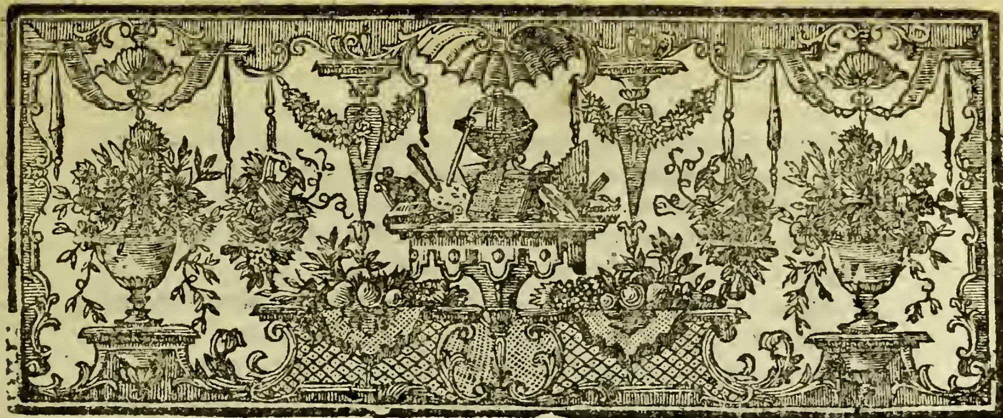
PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi 1754.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EA eſt fluidorum corporis humani diſpoſitio ; ut morâ , vel accedente quâlibet alterâ cauſâ mutentur, concreſcant, naturamque lapideam induant quandoque. Concretiones duras in quâcunque corporis parte generari comprobat experientia ; at quàm varia ſit ipſarum indoles comparatione inſtitutâ facilè patebit. Aliæ enim ex concreto oſſeo naſcuntur ; aliæ verò ex partibus terreſtribus ſimul unitis coadunatæ veros efformant calculos. Glandulas Pinealem & Pituitariam lapideas probat cadaverum ſectio ; calculos in linguâ haud rara arguit obſervatio ; in glandulâ lacrymali, Pulmonibus, Ventriculo, Inteſtinis, Utero re-

periuntur (*a*) ; nullibique ſæpiùs generantur quàm in Renibus aut Veſicâ. Concretiones oſſeas frequentes etiam in omnibus aliis partibus demonſtrant obſervationes, corporumque ſeniorum inſpectio anatomica ; ſed cùm ſæpè Calculorum nomine deſignentur, hinc fucum facere poſſunt quæ apud autores commemorantur de calculis Cordis, Arteriarum, Venarum, Splenis, Meſenterii, ipſiuſque Uteri lapidei. Horum autem differentiam facilè aſſeret, cautusque errorem vitabit qui ex perſpectis ipſorum naturâ, ſtructurâ, odore poſt uſtionem judicabit.

Sola extractione debellari poteſt quæ pro variâ concretionum calculoſarum ſede orietur accidentium Συνδρομή. Arduum hoc opus feliciter audax non ſemel tentavit Chirurgia, ſed in quocunque caſu efficacem hanc operam prohibent partium indoles aut uſus. De calculis Renalibus, cæteris omiſſis, dicturos, perpendere juvat, *an Reni calculoſo integro ferrum utiliter adhibendum ?* Conſideratâ priùs Renum ſtructurâ, facilè ſolvetur propoſitæ quæſtionis nodus.

§. I.

Renes, ut plurimùm duo, in utroque ſuperiori Lumborum latere, extra cavitatem Abdominis, retrò Peritonæum ſitum obtinentes, parte ſuâ ſuperiori duabus infimis coſtis ſpuriis incumbunt nunc æquali, frequentiùs diverſâ paulò altitudine, contrà inferiorem partem crurum Diaphragmatis & ſuperiorem Muſculorum Quadrati & Pſoas. Inter rariora & vitioſa habeantur Ren unicus, aut Renes numero tres (*b*).

Phaseoli majoris figuram æmulantur Renes ; anteriùs, poſteriùſque depreſſi duas dant extremitates, ſuperiorem unam & latiorem, inferiorem alteram. Exteriùs convexi ſeu gibbi ; interiùs verò, quâ parte vaſa majora vertebraſque conſpiciunt, concavi inæqualiterque diviſi, quinque ſexve digitorum tranſverſorum longitudinem, craſſitiem, duorum, trium ferè latitudinem æquant. Pro variâ ætate, varia Renum configuratio. In Adultis exteriùs læves, lubrici, & æquales; in Fœtibus verò quodam modo inæquales ex pluribus lobulis minoribus coagmentati videntur, quæ quidem conformatio in Adultis quandoque obſervanda.

(*a*) Vid. Blaſii Obſervat. Med. Anatom. rariores de calculis in linguâ, labio cancroſo, glandulâ lacrymali, Pulmone, hepate, ſcroto ; item Tolet *Traité de la Taille*, cap. 3°. in quo præter multa ſtupendum offertur exemplum viri cujuſdam qui 500 lapides per anum ejecit ; & in Regiæ Chirurg. Academiæ Commentar. tom. 2°. Clar. M. Louis Diſſert. *ſur les Concrétions calculeuſes de la Matrice.*

(*b*) De quâ re videantur Barth. Euſtachii tabulæ Anatom. Blaſii Obſervat. Med. Anatom. rariores, & Mangeti Theat. Anatom. lib. 2°. cap. 11°.

Duabus involvuntur membranis; communis prior, laxa, multâ pinguedine obsita, non Peritonæi duplicatura, solo textûs cellularis nomine nuncupanda, Renibus ipsorumque vasis integumentum suppeditat. Hâc mediante, Ren dexter hepati & intestino Cœco; sinister lieni & intestino Colo, Lumbis denique & Diaphragmati uterque connectitur. Propria altera tenuis, undique Renibus tenaciter affixa intrà ipsorum substantiam tenuissimis propaginibus inseritur.

Carnis speciem præ se ferens Renum substantia innumeris vasorum surculis irroratur. Ab Aorta arterias, à Venâ cavâ venas mutuatur. Vasa hæc concavam ipsorum partem subeuntia in varios abeunt ramos per medullarem substantiam arcuatìm dispositos, unde prodeunt ramuli minores ad corticem usque protensi, hîcque vermiculari reptatu glomeres tenuissimos constituunt. His intricantur tenuissimi nervorum plexus præsertìm à Sympathico majori, Parique octavo oriundi. Omnibus his-ce vasorum distributionibus comites adduntur propriæ membranæ propagines.

Non una eademque fuit Anatomicorum circa Renum structuram sententia. Hanc veteres Parenchymatosam, alii simpliciter fibrosam; Malpighius glandulosam (*a*); Ruyschius vasculosam existimavere; attamen perspectè considerata ipsorum substantia triplex distinguitur. Exterior una, densa, paululùm spongiosa, quæ tota ferè vasculosa apparet, interjectis tamen corspusculis quibusdam minoribus (*b*), Corticalis nuncupatur; altera Medullaris, radiata, tubulis rectis & exiguis constat; ab eâ oritur tertia interior Mamillaris, in decem duodecim-ve apices desinens qui ex radiis tubulosæ substantiæ convergentibus efformati minimis orificiis serum urinosum seu Lotium in corticali substantiâ secretum intra tubulos membranaceos, indeque versùs Renum cavitatem seu Pelvim deponunt. An verò apparatu glanduloso, an vasculoso urina secernatur? Dubium inter utrumque manet. Inspectio tamen anatomica, tùm celeritas aucta, tùm laxitas morbosa quibus cruor aliique liquores crassiores quandoque evadunt, vasorum extremis totum opus præcipuè tribuere videntur.

(*a*) Hæc structura à Malpighio laudata, variis videtur observationibus confirmata. Renis sinistri vices gerentia duo Marsupia vasis suis instructa inventa fuisse legitur in dissertatione quæ extat in Mangeti Theatro Anatomico lib. 2°. cap. 11°. Renes vesiculosos in fœtu nonimestri observavit Clar. Littrius, indeque glandulosam ipsorum structuram statuit. Act. Reg. Scientiar. Acad. ann. 1705. at quid inde concludendum licet in hisce casibus urina secernatur? demonstratur equidem existentia vesiculæ urinam continentis; sed nullo modo sequitur hunc apparatum secretioni favere, siquidem morbosus fuerat.

(*b*) Vid. Institut. Med. Boerhaavii n°. 353; & Clar. Bertin Dissertat. quæ extat in Act. Reg. Scientiar. Academ. ann. 1744.

§. II.

MULTO sero sanguinis; sale volatilissimo alcalino proximo; oleo acriori, tenuissimo, ad putredinem vergente; terrâ quoque tenui & valde attritâ urinam constare demonstrat Analysis. Partium harumce constituentium habitâ ratione patet cur tam frequens in Renibus aut Vesicâ λιθογένεσις. Si enim quâcunque de causâ in ipsismet tubulis uriniferis, oblongis, conicis, moretur urina, mox concrescentibus terrâ & oleo additis partibus quibusdam salinis efformatur calculi germen; nisique urinâ urgente, versùs vesicam protrudatur, additis particulis in ipsomet rene augetur, calculumque renalem constituit.

RENIBUS calculo laborantibus oritur morbosa dispositio quæ generatim νεφρῖτις audit, variè tamen distinguenda *; vel enim arenulæ in Renibus contentæ dolorem nephriticum producunt; vel calculo præsente, Renibus integris, varia prodit accidentium soboles, quæ mox ægrum ad orci fauces dant præcipitem; vel denique calculi præsentiâ irritati Renes suppurantur. Pro vario isto affectu varia Diagnosis, variaque curatio.

1°. ARENULAS absque ullo dolore à Renibus excerni quotidiana docet praxis; si verò variis de causis intra ipsosmet tubulos uriniferos retentæ hæreant, irritatâ, pressâ, læsâ-ve Renum substantiâ mox oriuntur symptomata quæ non tantùm ipsorum irritationem, verùm etiam inflammationem indicant. Hinc febri acutæ, continuæ, cuti aridæ & ardenti, aliisque generalibus inflammationis signis accedunt dolor ardens, pungens, & inflammatorius in regione lumbari, dolor inguinis Testisque ejusdem lateris, stupor cruris, motus convulsivi, dolor iliacus, urinæ paucæ & sanguinolentæ fluxus, auctoque dein Paroxysmo oriuntur ructus, vomitus biliosi, ventris tormina, singultus, Lipothymia, indeque sudores frigidi. Horum-ce accidentium genesis à partium structurâ & connexione desumenda.

QUANTUM tunc in ancipiti versetur æger facilè patet. Hinc indicatur quidquid inflammationem minuere, infarctos irritatosque Renes solvere, urinæ vias relaxare, spasmosque tollere potest; unde huic-ce scopo apprimè competunt venæ sectio plùs minús-ve

* Notandum est hanc vocem *Nephritis*, licet renum inflammationem frequentiùs indicet, quandóque pro variis renum morbis designandis usurpari, unde qui ab arenulis aut calculo renum oriuntur generali nomine Nephritidis vocantur.

pro ægri viribus repetita ; potus lenientes, emollientes, magnâ copiâ ingesti, potiones oleosæ, clysmata, fomenta, victus tenuis, quies, balneaque præ cæteris, imò Diuretica cautè in quibusdam casibus adhibeantur.

2°. In quibusdam hominibus sæpè adest calculosa diathesis quâ ita afficiuntur, ut in omni ferè tempore arenulas, urinasque maximè subsidentes deponant, tunc calculum pertimescendum esse conjicitur. Urinæ enim quæ in Renibus ita sabulosæ excernuntur, si retineantur, facilè concrescunt, efformatur calculus ; dum crescit, insidiosa quandoque apparet quies, posteàque subitò sæviunt Nephritidis accidentia quando majorem comparavit molem (*a*). Calculos tamen majores absque accidentibus in Renibus contineri variis comprobatur experimentis ; sed ex iis frequentiùs lethalia oriuntur symptomata.

At præter enumerata Nephritidis signa, alia specialiter sæviunt. Sensus gravitatis, dolores perpetui sentiuntur in eodem loco, hepatitidem etiam mentitur nephritis calculosa ; non fit in hoc casu inflammatio, nisi per longiorem irritationem excitetur ; urina minori quantitate secernitur, imò si in utroque Rene calculus oriatur, mox supprimitur, & in sanguine contenta varias edit strages, unde febris acutissima, spasmi, delirium, syncope, palpitatio cordis, Mors.

Malum minuere, non verò tollere queunt remedia Nephritidi congrua ; quies præsertìm competit. Medicinam efficaciorem (Renum sectionem nempè seu Nephrotomiam) meditati sunt plurimi, at periculosam illam aleam tentare non ausi sunt. Hanc laudaverunt Rossetus (*b*), Riolanus (*c*). At verò licèt Renum vulnera sanentur, licètque institui queat sectio abdomen non penetrans, arduam tamen hanc operationem vetant profundus Renum situs, ipsorum supra costas spurias positio, calculi percipiendi difficultas ; suffragantibus nobis Hippocrate (*d*), Hildano (*e*), Me-

(*a*) Insigne apud Dionysium prostat exemplum. In Renibus enim Papæ Innocentis XI. tanti inventi fuerunt calculi, ut calculus Renis sinistri novem uncias, dextrique sex libraret *Dionis, Traité des Opérations de Chirurgie, 3e. Démonstration.*

(*b*) Rossetus de Partu Cæsareo. sect. 3ª. cap. 7°.

(*c*) Riolanus, Anthopograph. cap. 26°.

(*d*) Lib. de internis affect. cap. 15. ubi sic habet : *Cùm intumuerit & elevatus fuerit Ren, sub idem tempus juxta Renem secato & extracto pure arenam diureticis sanato.*

(*e*) Centur. 6ª. Observ. 44.

kren (*a*), Beverovicio (*b*), Tulpio (*c*), Heiſtero (*d*).

3°. Calculo præſente irritati Renes quandoque inflammantur, unde aucta inflammatio ſi non reſolvatur, aderunt ſuppuratio vel Gangræna, ut in inflammatione ſimplici. Hinc ſi in lumborum regione, dolore pauliſper remittente, poſt ſigna nephritidis prægreſſa, pulſationes, horrores, gravitatem quandam, &c. urina turbida, fœtidaque hypoſtaſim purulentam deponat, aut tumor & fluctuatio in regione renum appareant, tunc ſuppurati Renes indicantur.

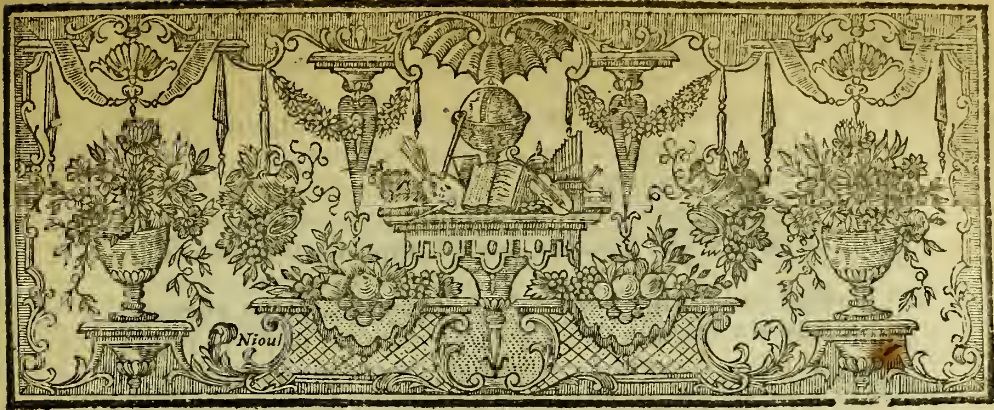
Suppuratio Renum per urinæ vias effluens, abſque tumore exteriori, ſine ſectione curanda; tuncque demulcentia, aperientia, vulneraria, diuretica, balſamica feliciter adhibeantur. Sin minus feliciter cedat morbus, tabes renalis pertimeſcenda (*e*).

Si verò tumor in lumbis aut fluctuatio oriantur, tunc, naturâ viam monſtrante, neceſſariò aperiendus tumor, apertoque tumore ſuppurato foràs eliminantur calculus & arenæ. Ad hanc operationem præſtò ſunt ſcalpellum aut cauſtica; hæc ſcalpello meritò poſtponantur. Inciſio major celebranda; ſuppuratio raro legitima; in primis temporibus calculus, ſi non occurrat, inquirendus. Ad deligationem ſuppurantia adhibeantur; apertum ulcus per turundas à cicatrice contineatur, donec nulla ampliùs adſint calculi præſentis ſigna, ſin minus, ut ulcus ſimplex deligandum. In fiſtulam degenerans lumbaris ſectio, ut plurimùm calculi remanentis indicium. (*f*).

Quare ſecentur Renes ſuppurati, non verò integri? Quare integri non poſſint ſecari, ſi quidem tabe conficiuntur abſque majori damno? (g) Quare Renes calculoſi aut ſchirroſi ferro non ſint aggrediendi, comparatis partibus ſuppuratis cum integrarum ſtatu facilè patebit; *ergo Reni calculoſo integro ferrum non eſt adhibendum.*

(*a*) Obſerv. Chirurg. 44.
(*b*) Beverovicius de calculo Renum & veſicæ. p. 99.
(*c*) Nicol. Tulp. Obſerv. lib. 4°. cap. 28.
(*d*) Vid. Laurent. Heiſteri Inſtitut. Chirurg. part. 2ª. ſect. 5ª. cap. 140°.
(*e*) Boerrhaave, Aph. 1002. de cognoſcendis & curandis morbis commentante Clar. Van-Swieten. Hujus etiam exempla videri poſſunt in Boneti ſepulchreto. lib. 3°. ſect. 22ª.
(*f*) Vid. Commentar. Reg. Chirurg. Acad. tom. 2. *ſur les cas où il convient d'employer la Nephrotomie.*
(*g*) Roſſetus loco citato.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

T in Machinâ hydraulicâ ad liquorum circuitum liberum & perfectum vaſorum requiritur integritas omnimoda, ſic & in corpore humano. Quâcumque enim de cauſâ in hoc vitietur, effunduntur humores, & niſi reſolutionem ſubeant proſperam, intrà partes corporis graſſantur, fluctuant, putreſcunt, indureſcunt-ve, tumoreſque exhibent, quorum ſpecies, licèt ad quatuor ab antiquis, ratione humoris ſtagnantis, revocatæ, tamen velut innumeræ reſpectu partium humores excipientium ſpectari poſſent. Illas igitur indigitare omnes, opus longè diuturnius: ideò unam tantum

à ſeroſo latice oriundam, & ſcrotum ſæpè ſæpiùs afficientem; ſedis ipſius exploratione prævià, jam jam conſiderabimus.

Pars in viris infrà abdomen pendula, corrugata, ipſius cuti & mentulæ continua, pinguedine deſtituta (*a*), plurimis glandulis ſebaceis munita, pilis & pilorum bulbis inſtructa, in dextrum ſiniſtrumque latus, suturâ fictâ raphe dictâ, à radice Balani ad anum uſque bipartita, burſam æmulans, *Scrotum* dicitur.

Corpus quoddam panniculoſum, carneum, *Dartos* nomine, pubis inferiore ramo ex utroque latere affixum, nervis, arteriis, veniſque ſcroto communibus refertum, ità ipſimet ſcroto interiùs adhæret, ut unicuique teſti loculum præbeat, & inter utrumque, ſeptum efformet (*b*): totum, ſuâ contractione, juxtà diverſos viriles affectus, plùs minùs-vè corrugat ſcrotum.

Propria, illis apertis, ſeſe offerunt involucra, quorum exterius cellulare & prò peritonæi proceſſu ex æquo habendum, vaſorum præparantium non ſolummodò plexum, ſed & ipſum-met teſtem, vaginæ ad inſtar, continet ac fovet: illud, *vaginalem* tunicam quæ in ſuperiorem cellularem, ab annulo inguinali ad epididymidem, ubi intimè hæret, & in inferiorem ab epididymide ad totam teſtis ſuperficiem, ipſius involvendi cauſâ, expanſam, dividitur: hanc *periteſtem* dixerunt.

Vaginalis à latere externo, altera fibris carneis à muſculo obliquo interno & tranſverſo ad exteriorem teſtis faciem emiſſis conſtans obſervatur membrana: à ſubſtantiâ, *Muſculus*; à munere quo fungitur, *Cremaſter* ſeu ſuſpenſor; & à colore *erytroïdea* ſeu rubra nominatur.

Ultima denique ſivè teſtis tertia membrana, propriæ ipſius ſubſtantiæ immediatè adjacens, dura, craſſa, valida admodùm, exteriùs lævis, madida, albicans, interiùs inæqualis, didymorum vaſculis exiguiſſimis ſuo loco ſtabiliendis aptatas ſuppeditans membranulas *Albuginea* conſpicitur.

Ex tam ritè ordinato involucrorum apparatu organum quod-

(*a*) Mangetus in Theatro Anatomico lib. 2. cap. 10. aſſerit in quibuſdam obeſis pinguedinem obſervaſſe.

(*b*) Vid. Ruiſch, & Rau, de Septo Scroti, & Morgagn. adverſar. Anat. 1. pag. 20.

dam insigne, & notatu dignissimum ab ipsis protegi, nonne conjicere est? testem videlicèt præcipuum propagationis ministrum sub ipsis reperies: figuram ovalem præ se ferens, intùs congeriem minutissimis vasculis, albicantibus, diversimodè intortis (*a*), semen secernentibus, nervis, arteriis, venisque tùm sanguineis tùm lymphaticis mirificè implicatis conflatam exhibet: huic corpusculum oblongum, planum, horum-ce vasorum veluti coadunatione compositum, Epididymus seu parastata incumbit, quæ sursùm progrediens, ità crassitie minuitur ut, uno ductu, in vas deferens (*b*) spermatici funiculi texturam ingrediens desinat.

EX CHIRURGIA.

QUANTUM artificium, quanta naturæ sapientia in didymorum tentoriis elucescat, prò tamen sorte humano generi nimiùm solitâ, à latice involucrorum, quin & didymorum incolumitati dicato, ità nonnunquam infestantur, ut ex ipso salutis fonte hydrum immanem emergi non malè dixeris. Hunc varias scroti regiones occupantem, modò diversantem, modò serpentem, aliquandò corrodentem, attentæ praxis ope, facilè videre est. Ut ut sit, ubicumquè scroti, sub specie tumoris aquosi, sese prodat, *Hidrocele* dicitur.

A loco quem invadunt aquæ, desumuntur præcipuæ hydroceles differentiæ; itaquè si textus cellularis adaquetur, *per Infiltrationem*; si verò quibusdam in membranis tanquam in loculo coacerventur, *per Effusionem* erit hydrocele.

PRÆTER eas quas fieri cognoscimus in marsupiorum textu cellulari, & tunicâ vaginali tùm funiculi spermatici (*c*), tùm testis, alias exposuêrunt veteres, nonnullique recentiores, quarum undæ spatium dartum inter & cremasterem, hunc inter & tunicam vaginalem, necnon intrà lamellas tunicam vaginalem testis constituentes positum, ipsam-met denique testis substantiam, occupant. Nostram de illis inquirenti, non minùs neotericorum experientiæ quàm veterum autoritati consulentes, seorsìm aperiemus sententiam.

(*a*) Vid. Compend. Anat. Heist. tab. VI. fig. 24. edit. 1748. Cheseld. Anat. tab. 28.
(*b*) Vid. Graaf. Tract. de Virorum organis generationi inservientibus.
(*c*) Vid. Boerhav. Aphorism. pract. §. 1227.

Fluidorum effuſio (*a*), ſtaſis, perverſio, vaſorum dilatatio; quid quid arterias aut venas comprimere, inflammationem producere poteſt, ut impura venus, Gonorrhæa ſuppreſſa, ſarcocele, cirſocele, compreſſiones, vis externa quælibet, topica nimis repercutientia, vita cælebs quam ratam non habuit temperamentum, tanquam cauſæ legitimæ hydroceles; aſcites verò (*b*), in ſcrotum veſicæ urinariæ prolapſus, tanquam ſpuriæ habeantur.

Hydrocelibus ſivè per effuſionem, ſivè per infiltrationem ſua ſunt ſigna propria. Cutis nimis tenſa, lævis, oppoſito lumine perſpicua, mentula longior, craſſior, pellucidior, balanus paraphimoſi conſtrictus, hydrocelem per infiltrationem indicant.

Cutis neque tam tenſa, lævis, lucida, ſed plùs minùſve corrugata, nonnunquam obliteratâ mentulâ, hydrocelem per effuſionem deſignat.

A cauſâ, ſede, tempore, ætate, accidentibus deducenda prognoſis, variaque inſtituenda curandi methodus.

Generalioribus remediis ritè adhibitis, victu ſcilicèt tenui, diureticis, phlegmagogis, necnon topicis v. g. ſpiritu camphorato lumbricorum oleo immixto, cataplaſmatibus reſolventibus, aquâ calcis ſpiritu vini acutâ, hydrocelis benignæ & idiopaticæ obtineri poteſt cura; ſi verò ſympatica, cauſæ remotæ, pro naturâ ſuâ, antiſcorbuticis v. g. ſi ſcorbuticum ſit vitium, antivenereis, ſi venereum, incraſſantibus, ſi ab humorum diſſolutione, diluentibus, ſi ab eorum craſſitie, feliciter debellantur, adhibendaque præ cæteris faſcia, quam *Suſpenſorium* vocamus.

(*a*) Ex fluidis hydrocelem per effuſionem efformantibus, urinam quandoquè, hydroceli non levioris momenti anſam dare obſervatur. Cum verò hæc-ce effuſio, veſicæ aut urethræ vitium ſupponat, in iſtius vitii curâ reponitur hydrocelis curatio; de quâ proindè differentes à noſtro aberraremus propoſito; hìc tantum annotare ſufficiat gangrænam hydrocelis ab urinâ effusâ productæ comitem, cortice Peruviano in ſpiritu vini per 24 horas infuſo felicitèr ſanari.

(*b*) Saccus peritonæi Enterocelem olìm continens, ſed, propter adhæſionem nimiam cùm annulo, in abdomen non refuſus, ab aſcite undas recipere poteſt; tunc erit ſpecies quædam hydroceles quæ ſpuria tantùm haberi debet, quia in teſtis aut funiculi ſpermatici involucris non continetur. Hujuſce hydrocelis curam indicaſſe videtur Hildanus, licet præjudiciis excæcatus, tunicam nempè vaginalem ab ipſo peritonæo oriri reputans: aquâ inciſione eductâ, hujuſ-ce tunicæ parti ſuperiori filum injiciebat, ut abdomen inter & ſcrotum aquis commercium intercluderetur. Obſervat. 66. centur 4. Hildanum erraſſe tùm circà curam, tùm circà ſedem hujuſce hydrocelis, aſcitæ naturâ, & partium ſtructurâ præcognitis, obſervare non arduum.

Prædictis hiſce remediis, ſi non cedat hydrocele, ad operationes Chirurgicas recurrendum, quando-quidem in humoris evacuatione, & ſacci exciſione tota debet eſſe indicatio.

Incisiones & ſcarificationes in hydrocelibus membranæ adipoſæ, tenſione nimiâ aut putredine concomitatis, ſunt celebrandæ, antiſeptica inſupèr non omittenda.

Quoad operationes Chirurgicas in hydrocele tunicæ vaginalis inſtituendas, vel ad curam palliativam, vel ad perfectam tendunt.

Acum triquetram, erecto, vel in lecti margine ægro ſedente, per infernam & externam ſcroti partem, ad tranſverſi pollicis circiter longitudinem, ne teſtis lædatur, adigendo; è tubulo, ut humor collectus emittatur, educendo, & ſcroti contractionis favendæ cauſâ, ſplenia craſſa ſpiritu vini, aquâ calcis, vino calido &c. imbuta admovendo perficitur hydroceles curatio, quæ nonnunquam in hydrocele recenti perfecta eſt (*a*), ſed in aliis palliativa tantùm, & ideò poſt aliquot menſes, abſque ullo ægri incommodo, iteranda.

Aquas, temporis lapſu, acredinem quamdam induere, & ſubrubras, luridas, grave-olentes, per tubulum effluere, funiculi vel teſtis vitium ſub indicantes, aut etiam præ tumoris antiquitate & magnitudine, multùm increſcere ſcrotum, craſſitiemque nimiam acquirere cyſtidem quàm ut, elaterio reſtituto, in priſtinam molem reſtitui valeat, haùd infrequenter obſervatur: tunc ad perfectiorem curam recurrendum.

Triplici medio, ſetaceo ſcilicèt, cauſticis, & ferro hæc obtinetur; quæ ſingula licèt non ſempèr æquè præſtent, alterum tamen alteri quandoque non immeritò præferri debet.

In hydrocele recenti tunicæ vaginalis funiculi ſpermatici, quæ ut plurimùm celluloſa, ſetaceum digeſtivis, poſteà epuloticis illitum, dùm cellulæ nec magis diſtenſæ, nec craſſæ, proponimus.

Mediante acù parum incurvatâ, ſatquè latâ, ad plures diſrumpendas cellulas, per ſuperiorem, lateralem & externam ſcroti

(*a*) Conf. Scultet. Armament. Chirurg. tab. XL. fig. 2.

partem ad inferiorem, juxtà longitudinem tumoris, trajicietur. Setacei sic trajecti, & in vulnere relicti, usquè ad perfectam detersionem & cicatricem accedentem usus renovabitur : quo medio cietur inflammatio nonnisi suppuratione cellularum sedanda : quâ suppuratione cellulæ quæ, propter subitam, post incisiones absque setaceo, depressionem, difficilè admodùm destruerentur, paulatìm è contrà penitùsque delentur (*a*).

Si antiquior esset tumor, quod cellularum crassitiem, aut amplior, quod cutis attenuationem supponeret; tunc incisionis ope, quâ, salvo funiculo, vel detectæ distraherentur & separarentur cellulæ plenæ adhuc & ingurgitatæ, vel tota tolleretur cutis attenuata, aggredienda est curatio.

A causticorum usu, tanquam inflammationem, divulsionem, febrem, erosionem, hemorragiam promovente, abstinendum, nisi, inciso tumore, quædam detegantur concretiones (*b*) cuti pertinacitèr hærentes, atquè difficiliùs in suppurationem abeundæ; quo in casu, cellulis quâquâversùm apertis, humor est ità eliminandus, ut, subjecto oculis funiculo, cavum plumaceolis impleri queat, quorum superficies, præsertìm versùs tegumenta, causticis idoneis, suppurantibus, detersivis, epuloticis, alternâ vice, obliniatur.

Humorum acrimoniâ erodunturne cellulæ vaginalis tunicæ funiculi spermatici, ità ut in amplâ & unicâ cavitate contineantur? proe nimiâ humoris effusi quantitate, nimiùm distenditur tunica vaginalis testis? tunc hemorragiam, inflammationem, febrem (*c*), gangrænam, abundantiores suppurationes, membranarumque majorem deperditionem pedissequam amovere, Chirurgi præcipua mens. Idcircò triquetræ acûs ope, humoribus eductis, scrotum corroborantibus fovere, simulque suspensorio continere debet,

(*a*) Marinus hoc in casu sic sese gerebat...... tumorem in parte superiori & externâ, id est mox ab inguine, incidebat, ut turundæ ex cerâ & oleo paratæ, digiti crassitudine, trium digitorum transversorum longitudine, cujus apex sensim gracilescens paulò incurvabatur, pateret aditus; unguento de Althæâ inunctam in scroto per 24 horas relinquebat turundam de die in diem breviorem efficiendam, & digestivis, detersivis, epuloticisque vicissìm obliniendam, pag. 230.

(*b*) De hujusmodi concretionibus luculentèr disseruit Clariss. Bertrandi in Reg. Taurinensi Universitate Chirurg. Mag. & Acad. Reg. Chirurg. Paris. Socius Extraneus, in cœtu privato ejusd. Acad. an. 1753.

(*c*) Vid. Sharp. pag. 113. *Recherches Critiques.*

donec humoris recens effusi collecta quantitas; multò tamen minor educta, appareat : quo tempore, scalpello aperire non dubitet, cystidis suppurationem digitis, folio myrtino, levibus scarificationibus sese decussantibus, nonnunquam superficiali butyri antimonii illinitu provocet; nec malè cautos æmuletur, qui totum suppurationis opus naturæ committentes, viscidam, colliquatam, partes vicinas adulterantem, gangrænam sæpè allicientem, per longum tempus, efformari sinunt materiem.

Digestivis, detersivis, cicatrisantibus, necnon, pro re natâ, corroborantibus, ad corrugationem scroti, adjuncto suspensorio, absolvenda curatio.

Si ea sit sacci crassities, ut, post peractam acu puncturam, scrotum contrahi nequeat, inutilis fieret methodus proposita; Causticorum applicatio, propter gravia accidentia, quæ membranarum, præcipuè callosarum, viscidam & putridam suppurationem antecedere consuêverunt, periculosissima; Ergò in totius cystidis, & scroti huic adherentis ablatione unica spes remanet.

Omnibus diligentissimè præcautis, ritè collocatur æger, juxta longitudinem scalpello inciditur tumor, adeò ut testis, sicuti par est, detectus, à scroto resolvi queat; quo sejuncto, quænam sit ipsiùs conditio non animadvertere, ingentem noxam autumamus; vel enim sanus, vel affectus. Si sanus, minister illum, mediante linteo vino calido imbuto, sublevans, dum cystis excidetur, naturæ de votis, proteget. Per curationis tempus subsequens, testem pensilem linteo hordei & melissæ aquarum mixturâ imbuto involvere, vulnusque methodo debitâ ad supurationem, incarnationem, & cicatricem perducere supererit. Si verò sit affectus, diversa, pro variâ affectionis specie, celebranda encheiresis (*a*).

(*a*) Sharpius asserit incisionem juxtà longitudinem tumoris ut plurimum sufficere ad curationem perfectam hydrocelis tunicæ vaginalis.., pag. 111, siquidem partium distensarum corrugationem producendo, earumque inter se & testem adhæsioni favendo, exstillantia obturantur vasa, oblitescitque excipientis cavitas pag. 110. si quibusdam in casibus frustulum cutis & cystidis ovale tollere cogitur, hæc ei crudelior videtur operatio; quæ tamen in eis, juxtà nos, sæpè sæpiùs non sufficeret.

Has, in hydrocelibusrecentibus in quibus ultrà modum non distenditur cutis, utiles fieri posse fatemur; sed in quibus nimiam acquisiverit crassitiem, vel nimiam distensionem passus fuerit saccus, inutilis fieret alterutra incisionis species, ex eo quod virtutem contractilem curationi necessariam amiserint partes.

Rem itaquè sedulò perpendentes, censemus Sharpium de reipublicæ bono longè meliùs meritum fuisse, si, prolixioris nec satis perpensæ censuræ loco, utilioris variisque casibus methodi competentis explanationem substituisset, cujus solidis excellentiam dein demonstrasset experimentis.

Sarcoma, ſchirrus, gangræna teſti aut funiculo penitùs inſita, perfectam, ſed leviter tantùm, & ab origine, non, niſi cæteris omnibus mediis fruſtrà adhibitis, exciſionem requirunt.

Varias inter in ſcroto, hydrocelis curandæ causâ, inciſiones celebrandas, vaſa denſatas per membranas ſerpentia, váldè dilatata, & ferro aperta, hemorragiam à Chirurgo non deſpiciendam, haud raiò ſuppeditant. Hanc ſtipticorum ope, & ferè nullo negotio, modò compeſcet; modò tamen, præſertìm ubi diametro majore vaſa dehiſcunt, ut in ſepto darti, ad ligaturam, velut ad anchoram tutiorem, illicò confugiet.

Quædam poſt operationem, licèt cautelâ quâcumque adhibitâ, tunicæ vaginalis portiuncula ſubſiſtere poteſt, tùnc linteum carptum, cujus ſuperficies versùs membranam reliquam melle roſaceo cùm ſufficienti quantitate ſpiritûs nitri, ad aciditatem, commixto illineretur, altera verò ſuperficies, tanquam pulvinar, funiculo ſpermatico admoveretur, vulneri imponendum: adjunctâ inſupèr deligatione modò laudatâ.

Has Theſes, Deo Juvante, & Præſide M. ROCHO DUBERTRAND in Univerſitate Pariſienſi Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum antiquo Moderatore, necnon Noſocomiorum Caſtrenſium & Regis exercitûs olìm Chirurgo, *tueri conabitur* Joannes-Baptista de Penne, *Laſcurienſis, eâdem in Univerſitate Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

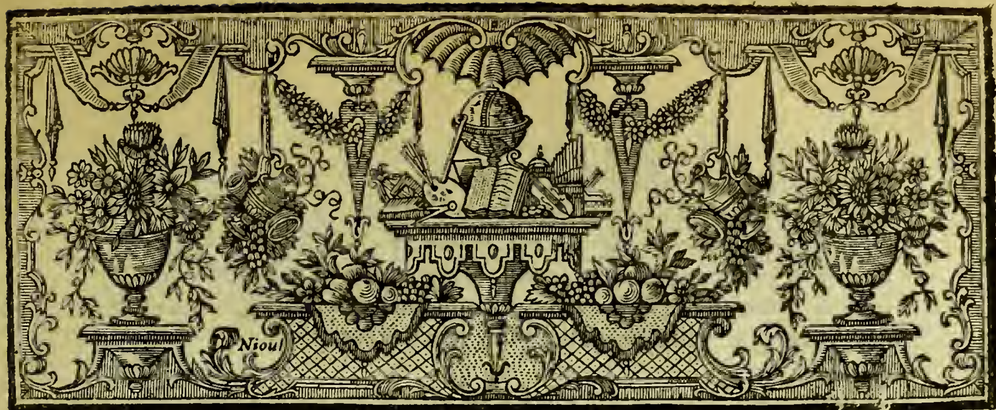
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 19â. Auguſti, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam, anno Domini 1754.

PRO ACTU PUBLICO

ET LAUREA MAGISTRALI.

Typis Fr. Delaguette, Chir. Collegii Typographi.

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

NULLÆ non humani corporis partes privatis ac peculiaribus ſibi uſibus deputantur. Ex mutuo omnium inter ſe commercio totius pendet machinæ incolumitas, quæ ut innumeris caſibus adulterari poteſt, ſic infinitis medentium curis foveri debet. Extremitatum quidem ſuperiorum functiones nobilius quiddam menti exhibent; at non idcircò ſpernenda inferiorum miniſteria. In Pede progreſſionis munia potiſſimùm executuro quantum ſit auxilii norûnt ii qui expedito gaudent, norûnt & qui alter-utro vel etiam utroque ſimul capti ſunt. Sexcentis eſt obnoxius incommodis; quæ cùm ſingula eo loci proſequi abſurdum ſit, unicum expendemus, ac primò ſtructuram partis Anatomicam, quantum in nobis erit, perluſtrare conabimur.

I I.

Pes igitur, five pars corporis extrema cum tibiâ peronæoque juncta, triplici modo, in Tarsum scilicet, Metatarsum & Digitos dividi solet. Conflatur Tarsus septem Ossibus alia atque alia sortitis nomina; quinque Metatarso adscribuntur; Digitos verò quatuordecim constituunt, his addenda tamen Ossa Sesamoidea. Variè omnia inter se se mediantibus Ligamentis & Cartilaginibus connectuntur, ac vasis cujuscumque generis irrorantur.

I I I.

Multifario Pes instruitur motû, extensionis videlicet, flexionis, adductionis & abductionis. Diversis autem illis motibus favent musculi numero novem. Tres flexionem præstant, quatuor extensioni inserviunt, unius ope intùs, itemque unius Pes extùs fertur. Hæc porrò & alia ad pedem attinentia fusiùs explanabunt nostræ responsiones.

EX CHIRURGIA.

I.

Ex aptâ ossium corporis humani coadunatione multiplices, necnon necessarios usus exoriri quisquis inficias iverit, is vitæ functionum planè rudis ac ignarus haud immeritò judicabitur. Cùm autem naturalis harumce partium constitutio ad optimam hominis habitudinem conferat, eâ semel vitiatâ liquidò patet plurima enasci incommoda. Exemplo sit Pedis articulationis, quoquo eveniat modo, impedimentum. Enim verò progressionis motus ferè perpetuos, qui non nisi Pedum auxilio perfici quæunt, si spectaveris, quantum molestiæ, quantum damni his partibus destituto impendebit.

I I.

In communes vulgò & proprios dividuntur affectus Pedem infestantes, quos sanè singulos vel describerè prolixius foret, unicum ergò juxta consuetum morem aggressuri, distorsionem duntaxat proponemus.

I I I.

Hujus porrò morbi nomine intelligitur extensio, seu gra-

vis partium plus minùs-ve roboris Pedi conciliantium, ligamentorum putà, cartilaginum, tendinum & cæterorum collisio, aut compressio. At verò cùm varii extensionis gradus pro diversis conatibus sint distinguendi, triplex Distorsionis species venit considerando; alia nimirùm levis, alia paulò major, alia demùm maxima. Quin & observare abs re non erit, ubi primùm ad summam devenerit extensio, tùm partibus osseis à propriâ dimotis aut depulsis sede, commutari penitùs morbi naturam, exindèque Diastasim, Luxationem-ve oriri.

IV.

Internæ sunt & externæ Distorsionis causæ; priores tanquam primitivæ aut prædisponentes habendæ: posteriores verò ex lapsû, nixû, fallente vestigio & gravi collisione eruuntur.

V.

DIAGNOSIM Distorsionis constituunt ægrotantis narratio, partis affectæ dolor, causæ inspectio, incessûs difficultas, Pedis tumefactio ac echimosis, motûs denique plus minùs-ve impediti.

VI.

DERIVATUR autem prognosis ex collisionis vel partium extensionis momento, ægroti habitudine, ejusdem ætate, temporis denique tempestate quâ distorsione tentatus est.

VII.

IN curandâ distorsione, speciei, accidentiumque habenda ratio, ac proindè non unum est medelæ genus. Si levis fuerit, huic ut plurimùm debellandæ sat erunt remedia generalia, situs idoneus & quies. Si major, prædictis superinducuntur pro re natâ cataplasmata emollientia, nec non resolventia, embrocationes oleosæ ac spirituosæ, à nonnullis primo instanti aqua frigida. Si tandem gravissima, iisdem, adsit modò prudentia, frequentiùs diutiùsque utendum censemus.

VIII.

QUONIAM tamen, invitâ artis ope, ab abcessû periculum est; si immineat puris collectio, citò citiùs promovenda est suppuratio, conciliandusque, juxta præscriptam à peritis normam, collectæ materiæ exitus; tùm vulnus, ut moris est, cura-

bitur. Aliis insuper, si quæ sint, pro re natâ superveniendum accidentibus.

Has Positiones, DEO JUVANTE, & Præside M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* ESMILLANDUS OSMONT, *Aussonensis, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

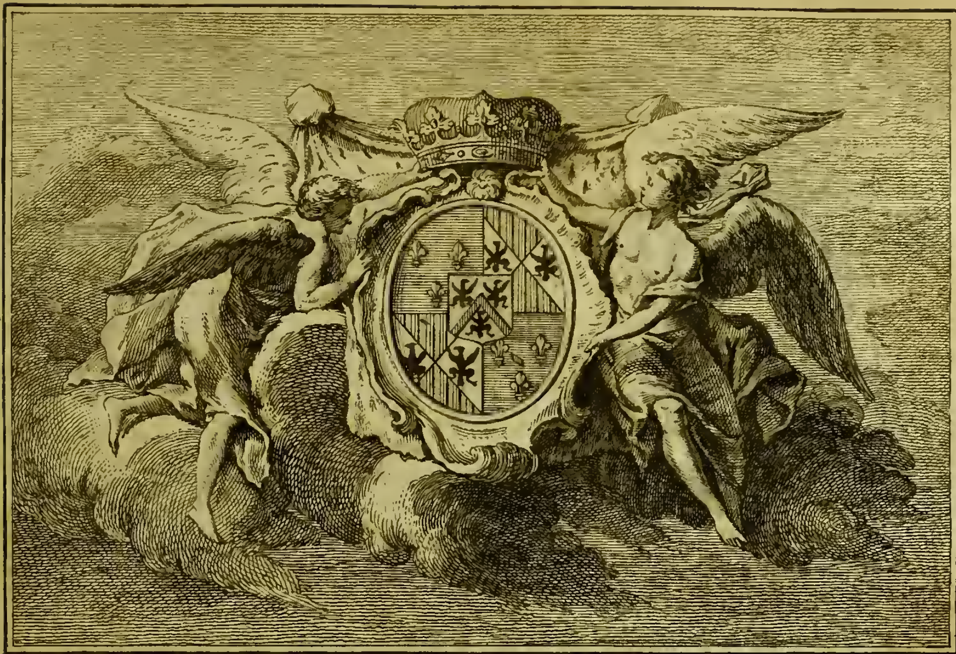
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 20â. *Septembris, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam, anno Domini.* 1754.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis FR. DELAGUETTE, Chir. Collegii Typographi.

SERENISSIMO PRINCIPI

JOANNI-BRETAGNE-CAROLO-GOTHOFRIDO

DE TREMOLLIA,

TOARSENSIUM DUCI, PRINCIPI TARENTINO, LAVALLENSIUM COMITI, BARONI DE VITRÆO, &c. PARI FRANCIÆ, COMITIORUM ARMORICÆ PRÆSIDI NATO.

Vovet, offert & conſecrat obſequentiſſimus F. GAYAT, Chirurgicis ſtudiis addictus.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

D ſublimem Corporis humani partium, elegantemque ſymmetriam attendens, quis admirationem ſuam contineat? quam ſtupenda tot fibrillarum artificioſa diſpoſitio! his coeuntibus, quot exurguunt organa! quam varia, quam vario diffunguntur officio! alia enim vectium, alia

cuneorum, Trochlearum Elaterumque vices obeunt. Quantus sit partes inter omnes consensus, quantaque concordia, adeo ut, unâ læsâ, cœteris periculum immineat, totiusque machinæ mirabilis concinnitas ruat. Patebit expositâ claviculæ fracturâ de quâ dicturi sumus, paucis de Anatomiâ præmissis.

CLAVICULÆ duo sunt ossa, in thoracis parte superiori ad utrumque latus transversè anteriùs posita.

IN unâ quâque claviculâ, corpus, extremitates, figura, substantia, situs, connexio & usus, consideranda veniunt.

CLAVICULA brachio agilitatem consiliat, versùs Thoracem ne nimis feratur impedit, & musculis quibus-dam insertionem præbet.

CONTINUI solutio per instrumentum retusum in os illatum, propriè fractura dicitur: omnis ergò violentia externa, corporum gravium delapsus, cujuslibet instrumenti percussio, dum modò contundendo lædat, pro fracturarum causis habentur.

FRACTURA vel est simplex, composita vel complicata, multas præterea differentias desumit ex diverso fragmentorum ossis fracti sitû, diversâque figurâ.

MULTIS mediis dignosci possunt fracturæ, visû scilicet Tactû; auditû &c.

MULTA fracturas sequuntur accidentia, functio ossis ut plurimùm læsa, dolor, inflammatio, febris, hæmorragia, convulsio, gangræna, &c.

SIMPLICITAS, compositio & complicatio fracturarum prognosin constituunt.

FRACTURARUM ad curam tria necessariò requiruntur; ossis restitutio in situm naturalem, in illo sitû retentio, & calli laudabilis generatio.

FRACTURIS non parum obnoxiæ sunt claviculæ, tum illorum

proptèr ſitum tranſverſum ; tum proptèr tenuitatem.

Vel obliquè vel tranſversè franguntur claviculæ, in unâ tantum aut in diverſâ continuitatis parte, nonnunquam cum fragmentis à ſe invicem recedentibus & vicina pungentibus, hinc variæ clavicularum fracturæ.

Quod ad cauſas pariter & ad ſigna fractæ claviculæ attinet, prolixitatis vitandæ cauſâ, ad ſigna cauſaſque fracturarum in genere, revocandum ſatiùs nobis videtur.

Deducenda eſt prognoſis è diverſâ fracturæ ſpecie, & accidentium ſævitiâ, periculoſior fractura in obliquum, periculoſiſſima quæ cum graviori contuſione, fragmentiſque à ſe invicem receſſis.

Fracta clavicula facilè reponitur, at in ſede ſua retineri, *hoc opus, hic labor.*

Ægrotus ritè collocandus, extentio tunc & contra extentio à miniſtro celebrandæ, os fractum componendum & in ſede naturali, faſciarum ſpleniorumque ope, pro variis fracturæ ſpeciebus, retinendum.

Vinctura ſimplici, ſpicâ dictâ, utimur, ſpleniis priùs impletis cavitatibus ſuprà & infrà claviculam, & his ſuper impoſito ſplenio longo cujus pars media ſub axillâ applicatur, ita ut capita in formam litteræ X. ſupèr claviculam læſam ſe invicem decuſſent, quibus per actis mentilis ope brachium ſuſpenditur.

Claviculæ repoſitæ ne dimoveantur, de ſpeciali inſtrumento in formam litteræ T. confecto quô ſcapulæ firmantur, & retrorſùm continentur differunt. Heiſt. (*a*) & D. Lecler (*b*).

A reliquo oſſe ſi fragmenta recedant, carnes pungant, vel repoſitionem impediant, inciſionis ope, ſi neceſſè habeatur, eximenda ſunt, ſubjacentium intereà partium læſio præcavenda.

(*a*) Chir. p. 1. lib. 2.
(*b*) Chir. tom. 2. pag. 330.

Si ſint accidentia deligationem frequenter expetentia, faſciâ ductibus figuram ∞ efformante, partemque læſam non integrè tegente, humeri retrorſùm continendi ſunt, dum morbus complicans mediis idoneis debellatur.

Has Theſes, Deo Juvante, & Præſide LUDOVICO-ANTONIO RAVENET, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, ſcholarum moderatore, necnon Noſocomiorum Caſtrenſium & Regis exercitûs Chirurgo, *tueri conabitur F. Gayat Janivilleus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter, necnon nupèr de præcipuis in Noſocomio Pariſienſi, nuncque Illuſtriſſimi Ducis de Tremolliâ Chirurgus.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 28â. *Junii, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno reparatæ Salutis* 1754.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Fr. Delaguette Chir. Collegii Typographi.

DE

PARTIUM EXTERNARUM GENERATIONI INSERVIENTIUM *IN MULIERIBUS* NATURALI, VITIOSA ET MORBOSA *DISPOSITIONE*,

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ;

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. ANTONIO LOUIS, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Professore Regio, Academiæ Regiæ Chirurg. Consiliario & Excerptorum Secretario, Regio Librorum Censore, & è Regiâ Lugdunensi Societate, *tueri conabitur* JOANNES-PETRUS-ARNULPHUS CHAUPIN, *Parisiensis, in Almâ Parisiensi Universitate Liberalium Artium Magister, Consiliarius Regis Chirurgus-trimestris.*

PARISIIS,

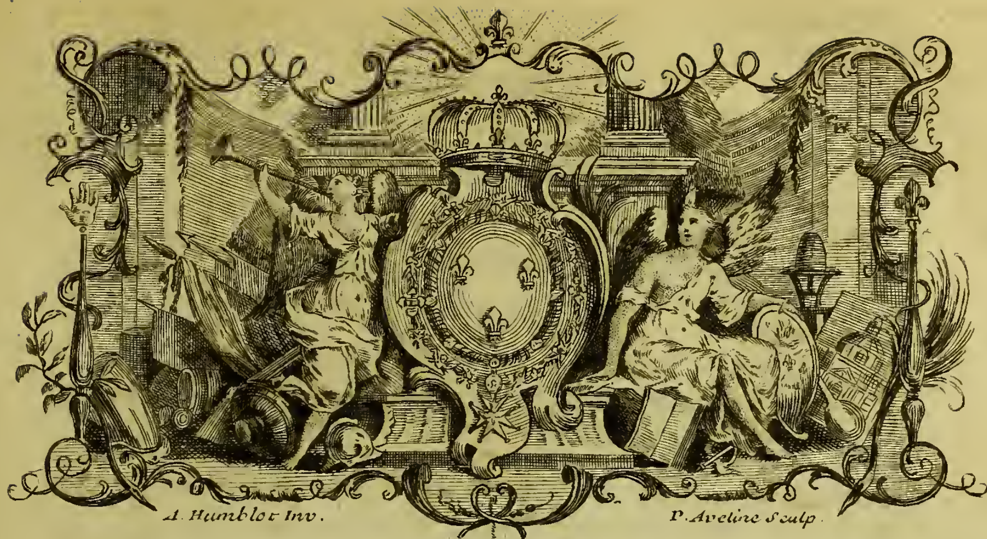
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 13ª. *Decembris, anno salutis* 1754. *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam*,

PRO ACTU PUBLICO ET SOLEMNI COOPTATIONE.

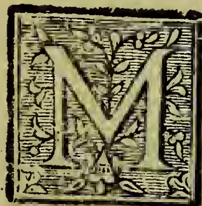
Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, sub signo Olivæ.

DE PARTIUM EXTERNARUM GENERATIONI INSERVIENTIUM *IN MULIERIBUS* NATURALI, VITIOSA ET MORBOSA *DISPOSITIONE*,

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

ULIERUM genitalia, miraculum naturæ à *Swammerdamio* fuiſſe appellata nemo mirabitur, qui, quanto ſint artificio fabricata, miriſque eorum in fœtu concipiendo, gerendo & excludendo functionibus animum intenderit. Omnium partium generationi dicatarum ſtructuram & uſus varios, abſtruſiſſimaque phænomena quæ generationis & partûs tempore obſervantur, hic contemplari præſentis inſtituti ratio non ſinit. Externas ſolùm partes, præmiſſis quibuſdam circa pelvis oſſa, conſidera-

turi, harum perfectam & integram in statu naturali dispositionem, vitia quibus à pravâ conformatione deformantur, & artis, ad incommoda horum debellanda in subsidium vocatæ, processus & rationes exponemus. Utile quidem argumentum, mundis mundum, causâ cujus, nonnullas quæ in foro possunt moveri lites lucubrationibus Anatomicis componendas, operæ pretium erit expendere.

---

§. I.

CORPORIS truncum firmant & sustentant ossa pelvis, quæ quamdam intestinorum partem, & in mulieribus uterum continet & obvallat. Lumbis os sacrum substernitur, spinæ veluti fundamentum, quod utrinque ossa innominata excipit. Eorum compagem, ex similitudine formæ, pelvim nuncupârunt Anatomici. Sacrum os est latissimum, triangulare, cavum anteriore parte, ut amplior esset pelvis capacitas, posteriore gibbum. Ex ossibus quinque, aliàs sex coagmentatur, quæ in adultis tam arctè cohærent, ut unicum os efficiant. Hujus extremo adnectitur os coccygis, tribus vel quatuor ossibus conflatum, antrorsùm inflexis, quæ cartilaginibus flexilibus coadunantur. Ossium innominatorum, in pueris tripartitorum singula portio propriis nominibus & limitibus discernitur; unicum tandem os utrinque conficiunt, anteriùs inter se, posteriùs ossi sacro commissa, intermediis cartilaginibus. *An partûs tempore ossa pelvis diducantur*, quæstio perutilis discutienda; de quâ quidem varii, varia: super hâc distractione rixantur Anatomici & dissentiunt, tanquam de eâdem materiâ veritas non esset unica & eadem. Ossium pelvis fieri distractionem saltem in primo partu scripsit *Hippocrates*, libro de naturâ pueri: » ex puerperis autem præcipuè laborant quæ primos partus experiuntur, eò quòd doloribus non assueverint, & totum » quidem corpus dolor occupat, *præcipuè verò lumbos & coxendices quæ ipsis diducuntur.* Hanc operationem validissimum esse ex naturæ operibus refert Avicennas, perperè à Fernelio * reprehensus. » Avicennas, inquit, in eâ est opinione ut existimet ossa pubis » tùm necessariò sejungi, horumque commissuram quasi dissolu» tam patere: quod tamen nullâ ratione fieri potest, nec est » usu deprehensum. Sed anno 1579, mense Februario, nostris in scholis, Jacobus d'Amboise in Artibus Magister & in Chirurgiâ Baccalaureus, (dein Salub. Facult. Medic. Parisiensis Doctor, & Regis Medicus) pro more Collegii Chirurgicum stadium percurrens, mulieris annos circiter viginti quatuor

* Fernel. *De hominis procreat. physic. lib. 7. de pariendi modo.* n. 20.

natæ, laqueo ſuſpenſæ decimo à partu die, propterea quòd fœtum ſtatim ab enixu propriis manibus interfecerat, ſecuit cadaver; & oculatiſſimorum virorum doctrinâ anatomicâ inſignium cœtui, * oſſa pubis ab invicem, & oſſa iliûm ab oſſe ſacro, miro naturæ opificio diduci & diſtrahi demonſtravit. Hæc ſeparatim mobilia, non modò digitis palpârunt, ſed propriis viderunt oculis. Hanc quæſtionem tractavit, ſententiamque de diductione, rationibus, auctoritatibus & exemplis confirmatâ, numeris omnibus abſolutiſſimam reliquit antiqui Collegii Chirurgorum decus & ornamentum, *Severinus Pinæus*, Anatomiæ & Botanices Profeſſor: nonnullos habuit rationum ſuarum fautores & aſſeclas; alii verò, quorum ſemper non minima turba eſt, cervices indurârunt, rationeſque contrarias in medium adduxêre. In opuſculis Phyſiol. & Anatomic.

PRIMUS Pinæo, quem tamen fatetur Anatomen maximâ cum nominis ſui commendatione docere, & rem Anatomicam ſcriptis illuſtraſſe, adverſatus eſt Andræas Laurentius, Archiater Regius, & Univerſitatis Monſpellienſis Cancellarius; hujuſque rationes de diſtractione oſſium pelvis ordine diſſolutas à ſe credidit indiligens rei ſcrutator. Tempore graviditatis cartilagines oſſium intermedias copioſo humore ſubactas emolliri & dilatari ſcribit Pinæus noſter; copioſiori autem latice irroratas cartilaginum fibras elongari, & indè pelvim ampliari ratio docet, eique ſuffragatur experientia. Si verò Laurentio credatur, » nullo » humore madefiunt cartilagines, quia uterus, ad os cujus inter- » num lentus humor obliniens fertur, *oſſa pubis immediatè non* » *tangit, ſed inter uterum & oſſa adeſt veſica.* Sed impedito ſanguinis motu libero, ob uteri vaſa comprimentis extenſionem, omnia intumeſcunt, coxæ dolent, varicoſæ fiunt venæ, madefiunt & relaxantur cartilagines, fluidis versùs illas majori fluxu determinatis: exemplo ſint cartilagines intervertebrales quæ decubitûs tempore minùs compreſſæ, vi elaſticâ, & fluidorum intùs-ſuſceptione adauctâ, craſſiores ità fiunt, ut homo major videatur, & reverà eminentioris ſit ſtaturæ poſt decubitum. Hiſt. Anatom. Lib. 8. quæſt. 33.

ILIUM & pubis oſſa in partu dearticulari poſſe non puto, inquit Laurentius; *ità enim uniuntur, ut nullo impetu divelli poſſint. Quòd ſi divulſionem ſimul paſſa fuerint, quo medio copulabuntur? quo glutino unientur? nova enim fieri ſynckondroſis non poteſt.* Talia dicturo,

* Hæc hiſtoria apud *Severinum Pinæum* lectu digna, ubi adſtantes in Anatomiâ verſatiſſimi nominantur, inter quos externi notabiles, *Laurentius Jobertus*, D. M. & in Acad. Monſpellienſi Profeſſor; & Monſpellienſis Chirurgus *Bartholomæus Cabrollius*, Regius Facultatis Medicinæ Anatomicus, qui tunc Lutetiam juſſu Regis venerant: itemque *Caſparus Bauhinus* Baſileenſis, *Pinæi noſtri* diſcipulus, qui non multò poſt apud ſuos Anatomiæ Profeſſor, Medecinæ etiam laude inclaruit.

sic Pinæus . . . . . » Ossa ab invicem distrahuntur magis quidem in » aliis, in aliis verò minùs, pro magnitudine & crassitie fœtuum, » & in aliis citiùs, in aliis tardiùs pro humoris copiâ, & corporis » totius exercitatione, & præsertim ambulatione breviori aut » longiori, & partis siccitate aut humiditate. Undè non fit luxa- » tio, quæ solis articulis competit, non verò simphysibus. Cer- » tissimum autem est dolorem sentire mulieres præsertim tempore » partûs, ante & post, circa prædictas synchondroses, qui » aliundè accidere nequit quam ob extensionem *synnevroseon.* » Quæ extensio fit quandò ostreorum more, ossa necessitatis ergo » dehiscunt atque distrahuntur, ut illa ad esum aperiuntur, quæ » vix aliter, nisi ab experto artifice, ferrum validum & acutum » præ manibus habente. Ossium distractio post partum, pereunte » causâ, absumpto humore mucoso, in dies reparatur atque » restringitur solo naturæ instinctu & beneficio; sed non tam » exactè quàm antea, quandoquidem quæ vi dilatata sunt, nun- » quam ad pristinam constrictionem redeunt.

Laurentio objicienti validam ossium unionem, op- poni etiam posset quod *Anthropograph. Lib.* 2, *capite* de discrimine corporis muliebris ac virilis tradidit *Riolanus* hisce verbis » in » pariente & puerperâ observabis ossibus pubis interjectam carti- » laginem, molliorem, magisque dilatatam, ideòque videbis » unum crus elevatum alteri supereminere atque dimoveri. Idem » de commissurâ ossis sacri cum ossibus iliûm invenies, & ossa » isthæc scalpello tenuissimo separabis in puerperâ recèns enixâ, » alio tempore inseparabilia in muliere, multò magis in viro, » nequidem in infante. * Asserit *Spigelius* pro difficultate in la- borioso partu magis minùs-ve ossa pubis & sacrum dehiscere, cartilagine & ligamento facilè ad omnem hiatum, ob maximum humorum ad illas partes affluxum, sequacibus; additque sese illam laxationem aliquando ostendisse in publicis demonstratio- nibus, adducto cadavere fœminæ ex partu difficili mortuæ.

* Ultima hæc Riolani verba ex- perientiæ repugnant : objectionem ex ossium validiori constrictione naturali deductam infirmat Pinæus dicens . . . tantùm abest ut non nisi magnâ vi & difficultate separari possint, cùm potiùs in quolibet sene id facilè præstetur, si cultrum habeas acutum, qui dorso aciei ferè æqualiter tenui præditus sit : nunquam enim eorum intermedia cartilago siccessit, nisi post morbum occallescat, quod tamen rarum est, & an aliquis viderit, dubito. Quan- tùm ad me, nunquam istud vidi, legi, aut audivi, etiamsi centena ossium millia Lutetiæ & alibi vide- rim, quæ adhuc exposita sunt cui- libet videre cupienti. Semel autem vidi utrumque os iliûm cum osse sacro, & bis horum alterum tan- tùm cum prædicto osse, simphysi unitum accidentariâ, ob humorum pituitosorum ibi congestorum, & eorumdem concretionem atque in osseam substantiam, aut callum si velis osseum, conversionem.

Harveus parturitionem jam instare dicit cùm partes laxantur & distensioni aptæ fiunt. Quin etiam sacri & pectinis ossium cum » coxendice copula adeò emollitur & solvitur, ut dicta ossa » facilè exeunti fœtui cedant ; & hiantia regionem totam hypo» gastricam reddant ampliorem. Mirandæ hujus solutionis exempla passim in rerum naturâ obvia sunt ; admirabile sanè est, exiguum pullulantis nuclei apicem, amigdalarum putà, aut aliorum fructuum, ossa, quæ vix malleo rumpuntur, effringere ; tenellasque radicis hederæ fibras in tenues saxorum rimulas irrepentes, prægrandes tandem muros discindere. Non est tamen hoc admiratione dignius quàm reliqua naturæ opera ; *Jovis* enim plena sunt omnia, & naturæ numen ubique præsens cernitur. *Harv. de partu.* Ossa pubis in recens denatis puerperis ità diducta reperit Santorini, ut facile fuerit pollicem transversum indere : ex quo id illi consequi videtur, eorum ossium connexionem non per synchondrosin effici ; cùm quæ legitimæ cartilagines sunt, flecti quidem ; at distrahi, ut ipsi compertum est, nunquam patiantur. *Santorini Obs. Anat. cap. XI.* Doctissimorum virorum lucubrationes confirmant, non ità pridem observationes in vivis & in mortuis institutæ. Duas à partu difficili superstites vidit clar. Collega M. Verdier, Anatomes Professor emeritus, quæ difficulter admodum incedere potuerant, eò quòd ossa iliûm, ab osse sacro parturientibus violentiùs fuerint separata. Sed hæc dilatatio in omnibus non eadem, ut Pinæus subnotavit : in omnibus tamen, tempore graviditatis, incrementum capiunt pleniùs enutritæ cartilagines : quod probant experientiæ argumenta ab electissimo Chirurgo *Jacobo Guillemeau* relata ; nec non quæ à viro clarissimo, benè de Anatomiâ merito D. Bertin, Facult. Med. & Acad. Reg. Scientiarum socio, traduntur. In binis fœminis, quadrimestrem altera, altera septimestrem fœtum gerentibus observavit, in hâc præsertim, digitum unum crassam cartilaginem scalpello facilè se præbuisse separabilem, nec multò difficiliùs, sine ferro, sed levi manûs auxilio, alterum os ilii ab osse sacro planè divulsum. Cartilagines ossium pelvis, cæteris paribus, molliores esse in mulieribus quàm in viris, etiam in iis quæ non utero gestârunt, jam novimus, typisque mandari curavimus. Quin etiam in viris ossi sacri ab innominato diastasim observavit Henric. Bassius, Medic & Chirurgiæ Doctor & Professor in almâ Fridericanâ ; citatque casum studiosi cujusdam juris 20 annos nati, mollioris ac laxioris corporis habitûs, qui arti digladiandi dans operam in palæstrâ, adversarium graviter aggressus, ventrem dehinc motibus exercens validè, ossis sacri ab innominato dehiscentiam passus est, à nemine, quod sciam, adhuc in viris annotatam. Sæpiùs infantes hoc malo affici ob partium laxitatem, nec satis perfectam ossium reciprocam conformationem, constat

Vid. Osteol. Auctor.

Liv. 2. de l'heureux accouchement, chap. 1.

Vide Auctoris Osteol. nuperrimè edit. Paris. apud Vincent.

In Encyclopediâ seu dict. artium & scient. artic. Accouchement.

ex aliis historiis ab Auctore citato relatis; hæcque diastasis non infrequens claudicationis causa. Hæ Bassii laudati observationes, vel similes, si dentur aliæ, desiderantur in orthopediis, & aliis tractatibus, ubi de medicâ, ut aiunt, puerorum educatione agitur.

Hisce positis quid alias *Laurentii* adversùs *Pinæum* objectiones memorem? Hic faciliores esse adolescentium partus quàm ætate provectiorum asserit; in his enim exsiccatæ cartilagines cedere nesciunt; in illis verò succo turgidæ & molles, obsequentiores se præbent: contrà Laurentius, non quia sicciores cartilagines, sed quia uterus siccior, difficiliùs parturire seniores contendit. Contractioris sermonis necessitate alteras non majoris momenti prætermittimus Archiatri rationes; quibus tamen assensum quemdam dedit Vir in Anatomiâ præcellens, eruditissimus Morgagni, qui adversar. Anat. III. animadv. XV. cautissimè mediâ viâ incedendum existimat, diductionemque ossium aliàs, præsertim in partu difficiliori, contingere; aliàs verò non idem prorsùs accidere; in quæstione controversâ Conciliatoris munere potiùs fungi, quàm rem propriâ indagatione perscrutari, maluisse videtur Auctor celeberrimus: per graviditatem enim in omni fœminâ incipit mechanica pelvis dilatatio, ulteriùs inter pariendum, plus vel minùs, pro re natâ, promovenda. Nec Palfini distractionem ossium, nullâ ratione allatâ, negantis; nec *Heisteri*, alienam, nempe Morgagnianam opinionem tenentis, hìc testimonia adversùm nos adduci queunt. Sed cùm sua sit clarissimo Rœderero, Professori Gottingensi hâc de controversiâ cogitatio, diductionemque ossium pelvis neget; quam rationibus à veri specie non abhorrentibus doctrinam, in nuper editis artis obstetriciæ elementis, tueri conatur, hanc periclitari fas sit.

» Computata diametro superioris aperturæ ellipticæ pel» vis, quæ in muliere benè constituta est quasi 5 $\frac{1}{4}$ pollicum ab » uno ossium iliûm ad alterum; à simphysi verò ossium pubis ad » os sacrum 4 $\frac{1}{4}$ pollicum; & cùm fœtûs caput proportionis » justæ, & à dolorum vi compressum, dimensionibus suis has » dimensiones non excedat, fœtus utique aperturam hancce liberè » intrare potest. *Hæc ex Rœderero.* Sed fœtûs maturi moles cum pelvis ambitu interiore non in sceleto comparanda; multis enim partibus transitus impeditur & coarctatur; nempe musculorum iliacorum & psoas portionibus inferioribus, obturatoribus internis, vesicâ, recto, portione peritonæi cellulosâ, vaginâ denique ipsâ & pinguedine spatia inter partes replente: quibus & addi potest obstetricantis manus nonnunquam in uterum, juxtà fœtum ipsum, pro eo excludendo intrusa, quæ maximo conatu reducitur. Quâ igitur ope tam arctum, totque difficultatibus

circumſeptum iter à fœtu exeunte ſuperari poſſet, niſi oſſium innominatorum laxaretur compages. * Solo naturæ inſtinctu edoctæ hanc dilatationem credunt, in uſumque revocant mulieres ruſticæ. » Memini enim, hæc ſunt Pinæi noſtri verba, ſæpiùs » me vocatum fuiſſe ad mulieres ruſticas parturientes liberandas, » quibuſcum plures alias vicinas & amicas, ut fieri ſolet, aſſiſ- » tentes mulierculas reperiebam, quæ obſtetricis juſſu in diffi- » cili partu, ægræ crura ad utrumque latus trahendo diduce- » bant, divaricabantque. Quod ut faciliùs præſtarent, manus valvis, » & orificio ſinûs utrimque admovebant, ſynchondroſimque vi » relaxabant, ad oſſa pubis vehementiùs conſtricta, quaſi ſublato » longurio, aut nodo conſtrictiori ſoluto, diſtrahenda..... » Aptius id factum fuiſſet, ſi doctos Chirurgos non cenſores, » ſed coadjutores aut imperatores habuiſſent, à quibus me- » thodum dilatandi vias didiciſſent.

» Ut divellantur oſſium innominatorum conglutinationes, » inquit *Rœdererus*, accedat oportet vel violentia externa, vel » majus cartilaginum incrementum. Sed neutrum horum obſer- » vari poſt abſolutum partum aſſerit, indè neque oſſa pubis, » neque oſſâ iliûm à ſacro, in partu unquam ſejungi poſſe » concludit, niſi in rariſſimo caſu, ſcilicet ligamentis quàm » maximè relaxatis, quale quid accidere poteſt cachecticæ, vene- » reæ, ſcorbuticæ, &c. in majori gradu tali.

Solito plus nutritas cartilagines in gravidis intumeſcere ſat ſuperque probatum; quæ autem vis par ſit ſejungendis oſſibus, patet. Nonne ſaxei ingentis molis cylindri, inductis ex ligno arido, poſteà madefacto, cuneis, in tabulas planè divelluntur? Nùm & polypus, molle quidem & ferè pulpoſum tumoris genus, palati, narium, malæ oſſa, quamvis pectinatim, & more dentatæ ſerræ commiſſa, paulatim creſcendo, ſic à ſede ſuâ dejicit, ut facies horrendo modo deturpetur. Oculum hâc de causâ ex orbitâ ejectum, hujuſque cavitatem ferè obliteratam vidimus. Moles fœtûs hujus generis tumoribus longè ponderoſior, oſſium pelvis ambitui interiori incumbens, hanc ipſorum internam ſuperficiem veluti cuneò comprimit; & cùm in dies ſemper aliquid incrementi cartilaginibus accedat, ſanguinis materni ad fœtum perpetuò, copioſiùſque quàm par eſt, allabentis, parte ſuperfluâ in laterales arteriarum ramos, hinc atque hinc diversâ, pelvis quotidie ampliatur.

Ossa pelvis non diduci, verbis & ſcriptis evulgaverat

* Vid. *Ambroſ. Paræi. lib. XXIV. de generat. cap.* 13. *Sever. Pinæi, Opuſcul. Phyſiol. & Anatom. lib.* 2. *cap.* 5. & *clar. Bertin*, Theſ. in Schol. Medic. Pariſ. propugnat. anno 1729.
An oſſa innominata in gravidis & parturientibus diducantur?

Ambr. Paræus. Res autem accuratiùs exploratâ opinionis commentum delevit. Præſtantiſſimi Auctoris exemplo, non dubitamus quin ſe laudabilem præſtet, qui Paræi palinodiam, naturæ judicia rationibus & exemplis confirmantem, attentâ mente legerit. *

Alia eſt oſſis coccygis ratio: mobile id eſſe, breviuſque in mulieribus quàm in viris, & minùs antrorsùm in illis inflexum, quem fugit? An verò in omni partu extrorsùm cedat, variæ ſunt Anatomicorum ſententiæ. Coccygis retroceſſionem vanam, ejuſque utilitatem in partu jejunam admodùm eſſe, & penitùs nullam dicit *Severinus Pinæus.* Aſſertionis autem rationem deſumit ab oſſis ſitu inferiori & poſteriori: quando enim ad ejus ſyntaxim pervenit fœtus egrediens, jam, inquit, anguſtias maternas evaſit. Prætereà talem eſſe contendit laudatus Auctor, coccygis cum oſſe ſacro unionem, ut frangeretur potiùs quàm retrò moveri & cedere poſſit. *Van-ſlingen* artem obſtetricandi profeſſus, affirmat ſe offendiſſe os coccygis fractum per vim in partu difficili, ab imperitâ obſtetrice parturienti illatam. Violentam hancce coccygis ab obſtetricibus retropulſionem graviora ſubſequi accidentia ſcripſit *Bourdonius*: & vir in arte obſtetricandi verſatiſſimus Guillelmus de La Motte, coccygem partui unquam obſtitiſſe non vidit, unde hujus oſſis retroceſſionem, ab Auctoribus etiam graviſſimis decantatam, partui quantumvis laborioſo inutilem eſſe, doctiſſimorum virorum auctoritatibus & rationibus ſuffulti, propriâque ne minùs attentâ rei conſideratione edocti, contendimus. Quin imò capite infantis versùs poſteriora in partu præcipitato vergente, manûs admotione pars inferna vulvæ, perinæum, ipſumque os coccygis ſublevanda, ne partes laceratione violentâ rumpantur; quod pluries accidit. Nunquam ergò operâ chirurgicâ retroducere os coccygis neceſſe eſt, quod, caput infantis maximo matris damno impetum faciens, ſatis ſuperque repelleret. In partu verò naturali & facili, nihil moveri docet experientia & ratio confirmat. Major eſt enim à coccyge oſſis pubis diſtantia quàm ab oſſe ſacro, cùm tranſiit fœtus ſine damno per aperturam pelvis ſuperiorem, quî illum remorari poſſet coccix ad inferiorem? & ut clariſſimus *Rœdererus* annotat, axis pelvis, cui vertex capitis infantilis reſpondet, medius cadit inter arcum oſſium pubis & oſſis coccygis extremum. Hinc fœtus, intacto oſſe coccygis, per aperturam pelvis inferiorem eliminatur.

Liv. 2. chap. 4.

* *Paræus, generat. lib. XXIV. cap. XIII.*

§. II.

§. I I.

GENITALES mulierum partes externæ, ſine ſectione & diductione ſolâ in conſpectum prodeunt: extrinſecùs, etiam citrà diductionem, examinantium oculis ſeſe exhibent mons Veneris, fiſſura magna & labra duo, quæ omnia pudendi muliebris nomine indigitantur. A pinguedine ſubſtratâ tumida ſunt, & tempore pubertatis novâ obſeruntur lanugine. Rima, ſeu fiſſura magna, ab oſſium pubis inferiori parte ad anum ferè pertingit; ità ut inter illam & anum, ſpatium quod perinæum, ſeu interfœmineum appellatur, vix in puellis grandioribus duorum pollicum tranſverſorum latitudinem excedat. Inferiùs frenulo uniuntur labia, quod in virginibus tenſum, crebrâ venere deprimitur, ſimulque grandeſcit rima, & magis adhuc frequentiori partu, ob partium extenſionem, dilatatur. natura enim ſuî admodùm ſollicita, difficultati, quæ parturientibus ſuboriri poterat, prudenter proſpiciens tam amplam ordinavit fiſſuram. Diductis labiis, vulva conſpicitur; in cujus ſuperiori parte notanda venit Clitoris, pars virili peni analoga, corporibus cavernoſis, glande & præputio inſtructa, cujus magnitudo ordinaria, inſtar parvæ uvulæ, extraordinaria ſubindè ingens, ut mentulam virilem ſæpè æquaverit. * Hanc dicunt amoris dulcedinem, & libidinis ſedem ac irritamentum; quæ perfricata torpentem excitat venerem: hinc dicitur etiam tentigo, magnaque ipſi delectationis pars in congreſſibus adſcribitur; & ſi blandè pulpoſis digitorum apicibus tractetur, in iis quæ pruriunt, non ſolùm voluptas excitari poteſt, ſed etiam affluentibus cum ſanguine per arterias, & per

* Vidit *Regnerus de Graaf* infantem cujus clitoris tantam cum membro virili ſimilitudinem referebat, ut cum obſtetrice unà vicinæ mulieres, ac peritiores alii illum maſculum judicaverint, & maſculino nomine in Baptiſmo inſigniri juſſerint. Pro feminâ quoque maſculus facilè haberetur, cujus urina per foramen ſingulare in perinæo circà penis imperforati & exilioris radicem, flueret; qualem ſe vidiſſe refert *Gerard. Blaſius*, * talem & mihi alter ſe exhibuit. Sic conſtitutas ſervat in muſæo Dominus *Verdier* viri partes, cujus ſecuit cadaver; ſemper ſe feminam crediderat, taliſque à quàmplurimis rei anatomicæ aliundè peritis exiſtimabatur, fato functus ætatis anno circiter 25. Cauti ſint ergò Chirurgi in dijudicatione ſexûs dubii, cùm prona ſit ad errorem via, ex quo quidem multa in familiis, perſonarum & ſocietatis civilis incommodo, minùs benè poſſunt ordinari: exemplo ſit filiæ Toloſanæ hiſtoria à *Saviardo* relata (Obſ. chir. XV.) quæ decreto Conſulum Capitolinorum (les Capitouls) anno 1691, nomen & veſtimenta virilia accepit, indicto virgarum ſupplicio, non immutanda.

* Obſ. Med. rarior. 54.

nervos spiritibus animalibus, liquor genitalis turgescens erumpere.

De congressu à prominentiori clitoride impedito, prolixiùs dicens *Nicolaus Venette* Med. Rupellensis, hanc divortii causam haud dubiè pronunciat: seorsùm ab eo sentimus, cùm tutò possit clitoris exuperans, encheiresi chirurgicâ eximi; & aliundè præposteræ veneri indulgere licitum ipsemet alio loco affirmet, innitens Divi Thomæ sententiâ (*a*), conversumque situm, proli gignendæ accommodatiorem existimet (*b*).

Clitoridis indecorè prominentis resectio in junioribus salacitati venturæ occurrit, scelestoque mulierum inter se congressui, seu tribadismo, vel aliis Veneris immoderatis illicitisque appetitibus. Notum enim est à clitoride nimiâ, sæpiùs ut ferè semper accidit, contrectatâ, lasciviam, Venerisque orgasmum excitari; undè omnibus pudicitiæ fractis repagulis, turpiter se non modò cuivis sollicitanti supponunt mulieres, sed invitis etiam, nunc lascivo gestu ac verbis, nunc aliis illecebris ultrò se offerunt. Clitoridis autem exemptionem ligaturâ tentatam, ast frustrato successu ob enata accidentia, adnotavit clar. *Venette*: undè ligaturæ anteponendam, ope scalpelli, clitoridis resciссionem; circularique factâ partium mollium divisione, ferrulâ secandam esse, si sit ossea, judicamus. Talem quippè vidit Venetiis *Thom. Bartholinus* in scorto, cujus in amplexu impediebantur, lædebanturque amasii, ut sæpiùs inflammatione obortâ Chirurgorum imploraverint auxilium. Hanc clitoridem fuisse jam abscissam alio loco scribit Auctor perillustr. Hâc in operatione hæmorrhagiæ sedulò prospiciendum, astringentium admotione, debitâ deliga-

Hist. Anatom. cent. 3.

Anatom. renov. lib. 1.

(*a*) Monuerim aliquando conversionem debiti sitûs omninò culpâ vacare, cùm non captandæ voluptatis gratiâ, sed aliquâ justâ causâ intercedit, scilicèt ob pinguedinem viri, suffocandique fœtûs metum. *Sanctus Thom.*

(*b*) . . . . *Nam more ferarum*
Quadrupedumque magis ritu, plerumque putantur
Concipere uxores, quia sic loca sumere possunt.
Pectoribus positis, sublatis semina lumbis.
De rerum naturâ, lib. 4. ad Calc.

Antiquior quæ sic à *Lucretio* tradebatur, nunc obsoleta est opinio: in quadrupedibus uteri osculum non ad pudendum è regione convertitur, sed parietem vaginæ supernum spectat; quare res à muliebri dissectione tàm discrepat, quàm quod maximè. Hæc est solertissimi Morgagni animadversio. (Adverf. 1. n°. 14.) Ex ipsâ Anatome, in procreandis liberis adversam Venerem aversâ præstantiorem, gratiorem, magisque naturalem jam demonstraverat *Pinæus* noster, Opuscul. Physiol. & Anatom. 1. cap. 9. Triplicatâ experientiâ se confirmatum credidit *Paul. Zacchias*, Med. Roman. partus posticâ Venere conceptos, omnes in pedes, aut alio modo præternaturali, non verò naturali modo, in caput nasci. Quod quidem nullâ ratione suffulcitur. Vid. Quæst. Medic. Legal. lib. 3. tit. 1. quæst. VIII.

tione, & remediorum internorum, veneris æstui compescendo dicatorum usu.

Clitoridis præputium constituit membranosa productio, cujus expansione efformantur alæ seu carunculæ cuticulares, nympharum nomine ab Anatomicis donatæ. A clitoridis glande, angustiori principio, incipiunt; utrinque ad meatûs urinarii latera, usque ad orificii vaginæ medium extenduntur; cristis gallorum sub gutture pendentibus non absimiles, cùm in Veneris œstro percitis, simili ferè rubello colore gaudeant. Earum substantia spongiosa est; papillis nerveis copiosis, undè valdè sensiles, & glandulis parvis liquorem sebaceum secernentibus, sunt instructæ. Non extrà omnis controversiæ aleam positum est, quod de nympharum usu dixerunt præstantes in Anatomiâ viri. A naturâ ordinatas esse ut præsint aquis, & urinæ fluxum dirigant, absque pudendi labrorum irrigatione, & ne pedes madefiant, quis credet? cùm iis dimotis, ulteriùs urinæ propellantur; quod etiam sine ullâ partium diductione observatur in adolescentulis, quarum tenerrimæ sunt nymphæ. Eas in partu penitùs oblitterari subnotavit Collega noster *M. Levret*, artis obstetriciæ praxi & incremento quàm maximè addictus (*a*); quidni cum ipso concluderemus in eum finem constructas esse, ut sit undè possint in partu muliebria loca dilatari. Hujus usûs animadversores quoque laudandi *Severinus Pinæus* (*b*) & Chirurgiæ Magist. Lugdun. Acad. Paris. socius, *D. Flurant* (*c*). Vaginæ ampliandæ nymphas inservire confirmatur experientiâ: in virginibus etenim rubræ sunt, firmæ, tenues, nec multùm latæ; sed in mulieribus quæ frequenti coitu utuntur, & iis quæ pepererunt, lividæ sunt & multò laxiores, magisque pendulæ. In quibusdam etiam mulieribus, extrà pudendi labra excrescunt, atque propendent; quale vitium Ægyptiis tam familiare est, tantamque molestiam adfert, ut eas exscindere nupturis virginibus cogantur; testantibus *Galeno*, *Æginetâ* & aliis. Hâc in re deceptos fuisse opinatur *Reg. de Graaf*, judicatque per nymphotomiam auctores clitoridis & non nympharum amputationem intellexisse, quod *Riolanus* pluribus probare nititur. Hanc operationem improbat *M. Levret* ex usu nympharum animadverso. Eam celebravit Collegii nostri decus eximium *Franciscus Mauriceau*, de hoc à muliere nobili enixè rogatus, tum quia cùm equitare sæpissimè cogeretur, intolerando urenti doloris sensu afficiebatur, ob attritum nympharum

(*a*) In libro cui titulus, *l'Art des Accouchemens*, in usum doctrinæ domesticæ.

(*b*) Lib. de graviditate & partu naturali. cap. 5.

(*c*) *Splanchonologie raisonnée*, Paris, 1752. typis *Delaguette*, Collegii & Academiæ Regiæ Chir. Typograph.

quas longiſſimas habebat ; tum propterea quod ſibi æquè ac marito hæc indecora nympharum exuperantia multùm diſplicebat. In hâc operatione ab immodico ſanguinis fluxu cavendum ; reſciſſionis locus aquâ aluminosâ abluatur, appoſitaque linamenta carpta ſicca diligenti faſciatione comprimantur : tardè à nympharum abſciſſione ſubſecutam hæmorrhagiam, cum vitæ periculo vidit laudatus *Mauricæus.* * Rectà infrà clitoridem, parvâ eminentiâ ſe prodit meatus urinarius, & ſub ipſo orificium vaginæ, membranâ Hymene in virginibus coarctatum.

---

§. III.

AN dentur certæ virginitatis notæ ? non levibus intricata difficultatibus quæſtio. Virginem dignoſcere rem admodùm difficilem ac penè impoſſibilem aſſerit juris peritiâ vir ſpectatiſſimus *Cujacius* ; & certa atque infallibilia eſſe virginitatis ſigna *Sanchez* negat. Sed Theologorum & Juris-Conſultorum allegatis non immoraremur, ſi artis ſalutaris peritorum teſtimonio prudenter ſic de virginitate aſſertum fuiſſe non conſtaret. Sunt enim, nec horum pauci, qui de virginitate aſtruendâ ac diffitendâ, ejuſque characteribus determinandis coram judice poſtulati, arduum hoc renuntiandi munus ingenuè detrectant, nullùmque ſignum proprium & univocum virginitatis dari affirmant. Multos artis proceres ſic ſentientes, inter quos *Paræum*, *Guillemæum*, *Mauricæum*, ſcholæ noſtræ clariſſima lumina, quibus aſſentitur, nominat erudi tiſſimus *Bohnius* Tract. de Offic. Med. aſſerereque haud dubitat, artem Medicam & per hanc factas genitalium muliebrium viſitationes atque contrectationes vix forsàn adæquatum exiſtere modum virginis à defloratâ diſcernendæ. Nihilòminùs, certo certius eſt in intactis, ſinûs pudoris orificio velum prætenſum eſſe, quod clauſtrum, ſeu interſeptum virginale, hymenis nomine inſigniverunt. De hujus membranæ exiſtentiâ, formâ & ſubſtantiâ inter Anatomicos diſſidii cauſas fuiſſe videntur cadaverum penuria, præjudicata examinantium opinio, & earumdem partium diſcrimen ; non tantùm ob diverſam ætatem alias-ve circumſtantias, ſed etiam ab ipsâ primâ conformatione admodùm frequens.

NEOTERICORUM inventis tandem obſolevit quæſtio de hymenis præſentiâ, in virginitatis ſtatu integerrimo, ſemper vaginam coarctantis. Hæc membrana modò circularis, modò ſemilunaris, non nihil primùm ex vaginæ ipſius ſubſtantiâ, mox

* De morbis mulier. tom. II. Obſ. 174.

nihil fermè nisi tenuissima complectens vascula, circùm circà insignis annuli specie assurgit, in puellis junioribus parvo foramine, in adultis verò plerumque majore, instructi.

Interdum accidit, ut ab annuli summâ parte quæ urinæ meatui statim subest, ex ipsâ prorsùs hymenis substantiâ, firma lamina parvæ institæ aut columnæ modo deorsùm rectà demittatur, cumque annuli inferiori parte commissa, illud in duo spatium dividat, quod medium intrà annulum relictum est. Hæc accuratissimi *Morgagni* unica observatio est, similes duas *Valsalvæ* confirmans. Parem vidit institam *Palfinus* in virgine 24 annos natâ: rariorem tamen esse hanc hymenis dispositionem indè judicare fas sit, quòd mihi hæc nunquam se exhibuerit, sexcenta puellarum immaturarum corpora inspicienti.

De hymenis verâ constitutione dicens *D. Henricus Bassius*, constantem esse ratione ætatis, hujusce membranæ varietatem, columnamque virgineam perpetuò in recens natis annotari contendit; quam stantem injurioso fluxu diruit urina, partem ejus superiorem, angustiorem ac debiliorem irrigandò; undè hæc emollitur, colliquescit & consumitur. Hinc trianguli figuram assumit hymen, in puellis junioribus sub hâc formâ conspicuus. Tandem paulatim diducitur & explanatur, ità ut in juvenculis consistentis ætatis ad semilunarem figuram accedere, vel annularem, si portio superior limbo orificii vaginæ continua manet, repræsentare cogatur. An hymen vario schemate, ætatum mutationem sic sequatur, judicent æqui rerum æstimatores? Obs. decad. 2.

Ex hymenis laceratione in primo ut plurimùm congressu, oriuntur carunculæ myrtiformes, & nunc duæ, tres vel quatuor observantur, eo præcisè loco ubi olim hymen aderat: desunt in infantibus, & nunquam istæ carunculæ nisi in mulieribus his comperiuntur, quas virum expertas esse constat.

Certissimum etiam est omnes virgines in statu integerrimo, quamvis viro sint maturæ, primos congressus, etsi eos exoptaverint, habere difficiles, & dolorem pati alias aliis majorem, propter membranæ lacerationem, atque sinûs & ejus orificii angustorum necessariam dilatationem; undè in primis conflictibus venereis eæ dolorem experiuntur, & viri laborant acriùs: claustrum autem virgineum ob exilium vasorum texturam sanguinem fundit, in iis copiosiorem, quibus vasa penes hanc membranam sunt ampliora & pleniora, pauciorem in iis quibus exilia & exinanita sunt. Ex hoc etiam patet cur lege Mosis indubitatum virginitatis signum habebatur linteorum cruentatio, quæ quidem apud nos virginem semper illibatam non demonstraret, cùm amplexus molestus ac cruentus fingi & arte possit effici. Præterea non- Deuteronom. XXII.

nullæ ſunt rationes quibus aſſeveratur, non operoſum & incruentum coitum virginitatis amiſſæ indicium non eſſe, & exindè nullum dari ſignum diſtinguens virginem à muliere corruptâ venereoque congreſſui aſſuetâ, quo poſito infallibile habeatur de virginitate argumentum, quo etiam remoto mulierem eſſe ſtatui poſſit.

RUDIORIBUS multa imponunt, quibus non decipiuntur attenti rerum ſcrutatores. Penis poteſt equidem eſſe juſto exilior, & via ob magnam virginis ſtaturam naturaliter lata. A caſu rariori generalis regula non infirmatur: poſitâ nihilominùs hâc reciprocâ & minimè conſentaneâ diſpoſitione, hymenis circulus flacceſcet, nymphæ colore erunt obſcuriori, cunctæque reliquæ partes, quæ in virgine integerrimâ colore ſunt roſeo, eamdem coloris mutationem patientur: neceſſe itemque eſt id aliquandò accidat quod, teſtante acutiſſimo Morgagni, *Hyeronimus Mercurialis* aiebat, ut paulatim placido diuturnoque concubitu, longè latèque ſine ullâ effractione dilatatus annulus oblitteretur; quod & *Pinæus* affirmat. Poſſe etiam dicunt naturalis vaginæ orificii coarctatio & membrana virginitatis munimentum, ob defluentium humorum copiam ità relaxari, ut in defloratis laxior eſſe non poſſit: citat & uteri prolapſum *Reg. de Graaf.* qui morbus puellis etiam, in humidioribus Bataviæ regionibus nimis eſt familiaris. Certè quidem præter libidinem, morbi cachectici, putà fluor albus, & uteri hæmorrhagia recidiva, virginitatis ſigna phyſica immutare poſſunt, non verò deſtruere. Alterius ſententiæ levitas eò convincitur, quòd menſes aut humores expurgati (Pinæi verbis utor) liquidi ſunt, qui quidem ſinum pudoris irrigare aut humectare, non autem dilatare aut vim aliquam illi inferre poſſunt. Quod ad uteri puellarum prolapſum, completus, vel vaginæ prolapſus major, hymenem vitiant, genitaliumque habitum mutant; undè etiam ſi uterus in priſtinum locum reducatur, inter virgines quæ tali morbo laboravêre, & mulieres à viris corruptas, nullum eſſe diſcrimen pronuntiant. Infirmis his opinio ſtabilitur rationibus adversùm virginitatis notas. Signis etenim vel diagnoſticis vel commemorativis hujuſce dilatationis cauſa indicatur; ſed etiamſi cauſæ morboſæ diligenter inquirentem facilè latere poſſent, proprio charactere vitioſa partium diſpoſitio innoteſcit. Hymen qui fit ab exurgente duplicatâ interiori vaginæ membranâ, penitùs hoc in caſu oblitteratur, ob maximam hujuſce partis ſenſim factam expanſionem. Tuncque non apparent carunculæ myrtiformes, quæ aliàs ab hymene lacerato per impetum arietantis viri efformantur. Quæ diſpoſitio, non niſi à crebris partûbus contingit, quorum nulla in caſu ſuppoſito videntur veſtigia.

HYMENEM in virginibus quandòque desiderari dicunt, quia lascivæ puellæ venereis stimulis agitatæ, hunc inopinanter effringunt, dùm digito alio-ve immisso instrumento coitum imitantur. Sed iis perrarò rumpitur claustrum virginale, si quidem dolorem ullum sentire nolunt dùm per se voluptuantur. Si autem effrænatæ in seipsas crassiori machinamento irrumperent, quo laceraretur virginitatis munimentum; quî virgines haberentur, quibus virgineum florem decerpsisset malesuada libido? Virginitas materialis in integro partium habitu physico posita est; sicque virgo in passiones ignominiæ tradita, erroris sui mercedem recipit. Sunt & quibusdam in regionibus obstetrices aliquæ, quæ manu hymenem divellunt in recèns natis. Et sciscitantibus cur id faciant? respondent, ne adultæ primâ nocte nuptiarum, ex coitu dolores percipiant, cùm matrimonium debeat esse initium gaudii, non doloris. Deleto igitur, ut videre est ex prædictis, intersepto virginali, semper amissa non debet dici virginitas, quod ex circumstantiis dijudicandum. Sed alter obex non levioris momenti in præsenti quæstione amoliendus: integritatem non certò probari ab hymenis præsentiâ statuitur. Binas hâc de re historias verè comicas refert *Severinus Pinæus*. Et quidem alteram de quodam Nobili juris peritissimo, qui sexdecim annos natam virginem castissimam in uxorem duxerat, quæ nuptiarum die menses patiebatur, passaque fuerat tribus antè, ut posteà duobus adhuc diebus continuis ei fluxerint. Hanc primo insultu, & vix salutato hymene compressit, subiitque facilè: hinc maritus suspectam uxoris alioquin pudicæ habuit castitatem. De lite movendâ pro dissolutione matrimonii, faciliùs suâ opinione & judicio consummati cogitabat. Intereà elapsis statis diebus uxoris menstrua cessant, jacuerunt unà, sed perperàm primâ ac alterâ nocte rem habere conati sunt; tertio solùm die voti compotes lætati sunt. Altera historia est de mercatore qui cum virgine duos & viginti annos natâ matrimonium contraxerat. Cubuerunt simul fluentibus menstruis, rem semel habuerunt, sed ità facilè, liberaliter & opportunè, ut ex virgine facta sit mulier, quæ eodem temporis momento concepit gravidaque ipsa fuit. Postridiè nuptiarum, maritus rura satis longa petiit, in memoriam sæpiùs revocans facilem quem habuerat cum uxore congressum. Reversus verò post vigesimum diem, ipse & uxor dormierunt simul, sed rem habere tentârunt frustrà istâ primâ vice, propter angustius multò redditum quàm anteà sinûs pudoris orificium, post fluxum menstruorum & partium pudendarum exsiccationem. Quare virgo corruptam & corrupta virginem retulerat. Ex hisce patet quomodò placandi sint mariti qui ob facilem ad sponsas introitum suspectam habent illarum castitatem. Nimiùm huic prolusioni ne

S. Paul. Epist. ad Rom. cap 1.

Fort. Plempius. Fundam. Medic. lib. 1.

credant puellæ. Nunc quæritur an virgines, quæ menstruationis tempore absque dolore & conceptione coitum illicitum admittunt, postmodùmque cessante humorum affluxu, iterùm ità angustantur, ut nullum læsionis signum in earum partibus observetur, pro virginibus adhuc habendæ sint? Virgines minimè dici posse contendit *Caspar à Rejes*, licèt virginalem adstrictionem iterùm acquirant. Si de virginitate morali, vel formali ad mentem *Zacchiæ* & *Verrheyen* agatur, quæ, tempore fluxûs mensium viros omninò admiserunt, sicut & quæ ob membranæ fortioris resistentiam absque immissione penis virilis, graviditatis tamen periculo sese commiserunt, pudoris naufragium nihilò seciùs passæ sunt. Sed cùm partes pudendæ in statu integerrimo cernuntur, materialis, à quâ potissimùm sumitur physica virginis denominatio, amissa nequit dici virginitas. Ex dictis sequitur à cujusvis renuntiatione in re ancipiti & lubricâ non standum; sed cautè ac circumspectè pensitatis pensitandis, non esse temerarii nec imprudentis asserere; *ergò certæ dantur virginitatis notæ.*

Elys. camp. quæst. jucund. 41.

§. I V.

IN partibus genitalibus earum quæ virum passæ sunt, aut peperêre, non leve discrimen ab intactis observatur: in illis injucundè nonnunquam relaxatus ultrà modum conspicitur pudoris sinus, cujus orificio coarctando nonnulla sunt usu recepta, quæ partes adeò reddunt angustas, ut non modò naturalem cohærentiam antè corruptam virginitatem adæquent, sed etiam longè exuperent. Hæc sophisticatio (sic appellant arte factam orificii vaginæ constrictionem) remediis astringentibus, stypticis & conglutinantibus, quorum non parva supellex, comparatur. Quæ in se mundiori cultu incumbunt mulieres, huic curæ sedulò vacant; quod quidem non improbandum in nuptis, si id bonâ mente fiat, scilicèt ut mariti non eas fastidiant: quâ de causâ jocosum quid legere est in Dictionario Trevoltiensi (*a*). Locorum etiam muliebrium laxitatem conceptioni non favere quidam autumant: & Hippocrates (*b* partibus obserandis, post purgationes ope subdititiorum medicamentorum, collutiones & suffitus ex aromatis conducere scribit. Sed quibus non abutuntur; per quod nefas non ruunt scelestæ! quid non cogit auri fames! cum maribus frequentioris congressûs sibi consciæ mulieres,

Vid. *Sanchez* de matrimon. lib. lib. 7.

(*a*) Dictionnaire de Trevoux, *vocabulo* rétrécisseuse. *vid. ultim. edit. vel tom. 7. prioris edit. supplement.*

(*b*) *De morbis mulier. lib. 1. pag. 597. edit. Foësii.*

sponsum

ſponſum vel amaſios perfidè decipiunt compoſitâ virginitate, ut ſe illibatas glorientur. Quædam hâc utuntur arte, ut repetito mercatu porcum ſuum vendant. Quin etiam, Medicinæ Scriptores modos docent virginitatis reparandæ, vel potiùs ſimulandæ; nam ut amiſſos colores medicata fuco lana non refert, nec virginitas, cùm ſemel excidit, ullâ reparabilis arte. Poſſunt tamen medicaminibus conſtringi genitalia, dolorque in congreſſu ſimulari, & ut refert *Arnoldus de Villâ novâ*, inditâ veſicâ piſcis ſanguine plenâ in locos mulieris, eruptio ſanguinis quæ fit in primo coitu effingi. Verſutarum ætas parentum, avis non vitioſior, nec tulit noſtri temporis fœminas hâc in re nequiores. Acriora quandòque adhibent medicamina meretrices, ex quibus multa ipſaque lethalia ſuboriri queunt accidentia: quod quidem obſervare mihi contigit in adoleſcentulâ decimum-quartum ætatis annum agente, decreto judicis, in carcerem Noſocomii generalis, dùm ibi Chirurgiæ præcipuas partes tenerem, demiſſâ. Facies ejus rubore ſaturato ac livori propiore ſuffundebatur; febri comatoſæ accedebant bilis ſinceræ vomitio, & infauſti ominis ſymptoma, frigus extremorum. Inquirenti mihi in cauſas principiaque affectuum præter naturam quibus miſerè afflicta erat, retulit lena, quam habuerat diſſolutioris vitæ fautricem ægra, hujus vulvam in oſtentationem virginitatis, & paulò largioris lucri ratione, medicamentis fuiſſe illitam, nullamque à quatuor diebus urinæ excretionem fuiſſe. Tanta partium externarum erat corrugatio, quam & adauxerat ſubſecuta inflammatio, ut vix meatum urinarium diſtinguere potuiſſem, niſi aquæ tepidæ fotu partis paululùm imminuta fuiſſet diſtentio. Immiſsâ in veſicam fiſtulâ, putridæ & graveolentis urinæ libras circiter quinque educebam. Sed gangrænâ jam internè correpta, mortem, libidinis ſtipendium, eodem die accepit formæ non illepidæ juvencula.

Simulatæ autem & ementitæ virginitatis à genuinâ ſeu illibatâ dijudicatio poſtulatur, ſi nempè vitiata caſtitatem integram jactet, ut infamiam vitet; vel quandò lucri cauſâ, reſtitutionem in integrum ex matrimonio quædam anhelat; qualia exempla paſſim obvia ſunt, teſtante *Bohnio*; aut ſi juvencula divortium requirat, ideò quòd à marito cognoſci haud potuerit. Penes imperitos vel minùs attentos error erit ſi ſimulata non dignoſcatur virginitas: intemerata muliebria, contracta quidem ſunt & coanguſtata, ſed naturali quâdam humiditate & florido nitore dotantur: at ubi medicamentis uſa eſt mulier, ea loca exſucta & indurata contractione aridâ adnotantur, earumque rubicundior immutatur color, niſi tinctilibus imbuta ſint medicamina; quod facilè viſu, & partes linteolis extergendo dignoſceretur. Demùm ut roſa ſub imminentem noctem foliis

De Offic. Medic.

contractioribus se prodit, talis cernitur illibata virginitas. Compositam autem turpantibus rugis exarat sophisticatio, suffumigiis aquosis, vel fotibus emollientibus brevi cessura.

---

§. V.

PRÆTER naturam, à malâ conformatione nonnunquam occluduntur genitalia mulierum, undè symptomata moventur, pro clausuræ & partium obturatarum diversitate, varia. Antè pubertatis annos, ut plurimùm, ab hâc causâ nulla exordiuntur incommoda, nisi vulvæ labrorum coadunatio vitium pariat: tunc enim ab ipso ortu, guttatim per exiguum foramen in quâdam pudendi parte, stillat urina, quæ foràs ex urethrâ directò nequit extrudi. Facilis hujusce pravæ dispositionis in naturalem restauratio: scalpello separatis labiis vulvæ glutinatis, urinæ via expeditur; interpositisque linteolis oleo rosaceo imbutis, ne vulva denuò coeat, intrà paucissimos dies utriusque labii vulnusculum consolidabitur. Si vaginæ orificium, membranâ nullo foramine instructâ & menstruis imperviâ, claudatur, varia exorientur accidentia, varios affectus morbosos mentientia. De vaginæ imperforatione in puellâ septemdecim annos natâ commemorat *Franciscus Mauriceau*, quæ uteri prolapsu laborare credebatur: tumor pugni mole major inter femina pendebat, menstruorum sanguine à duobus annis congesto repletus. Historiam refert *Fabric. ab Aquapendente* Medico-Chirurgus illustris, » de virgine nobili quæ ætatis anno » decimo-tertio, ob menstruarum purgationum retentionem, » patiebatur dolores insignes circà lumbos, & in imâ abdominis » parte, qui etiam coxis & articulo coxendicis communica- » bantur; undè Medici curabant affectionem, perindè ac si esset » *morbus articularis*, *dolorque coxendicus*; sensim cœpit corpus » emaciari, ac tabefieri, continuâque ferè febriculâ detineri; » vigiliis insuper, inappetentiâ, tandemque delirio. Tumor » quoque renitens ac dolens in imo abdomine, è regione uteri » obortus est; quæ omnia magis invalescebant quo tempore » menstruæ purgationes magis instarent urgerentque. Tandem » cùm morti jam esset propinqua, accersitus *Fabricius*, pro- » priis oculis affectione perspectâ, incidit simplici incisione » membranam, & statim maximâ sanguinis crassissimi, viscosi, » æruginosi, ac fœtidi copiâ effusâ, ab omnibus affectionibus, » quasi miraculo quodam, extemplò fuit liberata. In puellâ Coloniensi quæ singulis mensibus ventris torminibus maximis,

lypothimiâ, vertigine, & nonnunquam paroxyſmis epilepticis per dies aliquot mirum in modum divexabatur, deprehendit *Fabricius Hildanus* orificium vaginæ membranâ denſiſſimâ clauſum. *Obſ.* 60. *cent.* 3.

Atretis ſeu imperforatis etiam venter ſic à menſtruorum retentione intumeſcit, ut illibatæ virgines graviditatis inſimulari poſſint. Ex *Joannis Wieri*, Medici, libro de præſtigiis dœmonum ſequentem narrat caſum *Marcus-Aurelius Severinus*. A ſuppreſsâ menſtruali materiâ ob validam orificio vaginæ prætenſam membranam, virginis venter ingentem in tumorem prodibat, cum dolorum cruciatu, quaſi ipſa parturiret. Vocatæ obſtetrices, his quæ fiebant & apparebant animadverſis, ipſam partûs dolores pati affirmabant, etſi conſtanter aſſereret, nunquam ſibi rem cum viro fuiſſe. Extrema patienti ab urinæ retentione, jugibus vigiliis, doloribus, ſuccurrit Chirurgus ſectione membranæ exitum ſanguini denegantis: eâque apertâ ſanguinis concreti, nigri, jamque putreſcentis libræ circiter octo dimanârunt; triduoque poſt, omnis morbi omniſque doloris expers virgo evaſit.

Medicinæ efficacis, lib. 1. part. 2. cap. 46.

Imperforatarum hiſtoriis turgent Obſervatorum ſcripta; tales autem ſolùm dicantur quibus hymen omninò impervius: ſi enim membrana etſi craſſior, foramine exiguo donetur, licèt ex hâc diſpoſitione veneris uſus impediatur, nulla poſſunt eſſe atreſiæ ſeu imperforationis perfectæ incommoda. Vidit pediſſequam *Fabr. ab Aquapend.* quam multi ſcholares fruſtrà deflorare tentaverant, quòd hymenis foramen altius vaginæ vacuo non reſponderet, &, oppoſito corpore ſolido, penis ingreſſus prohiberetur. Refert *Joan.-Bened. Sinibaldus*, *Geneanthrop. lib.* 4. Romæ, dùm ſtudiis operam navaret, in quodam nequitiæ hoſpitio tres proſtitutas fuiſſe ſorores, quarum pulcherrima natu minor, clauſurâ laborabat, adeò ut cùm pellex callida rem nemini amaſiorum detegeret, ignari agoniſtæ qui ad eam ut formâ præſtantiorem inclinabant magis, in venereâ luctâ inſudarent, anhelarent, ac tandem defatigati abirent, libidine aut non expletâ, aut malè & cum verecundiâ. Ab impedito veneris uſu non ſequitur, nullo foramine fuiſſe his in caſibus hymenem pervium, quod non ſatis perſpectum crediderim ab Auctoribus, in ſuis de atretarum impraegnatarum relationibus. Teſtante *Riolano*, Pariſiis anno 1609. mulier imperforata coram Judice maritum accuſabat, quòd nondum ab eo quidquam paſſa fuiſſet; cùm utriuſque partes diligenter inſpicerentur, mulier inventa fuit gravida. Et *Clementinâ* 2. *quæſt.* 15. de conſang. refertur in Franciâ olim imprægnatam fuiſſe quamdam cujus virginitatis clauſtra omnia firma atque illæſa manſerant, adeòque

Anthropog. lib. 2.

imprægnatam esse virginem non desiisse. De juvene feminâ gravidâ loquitur *Mauricæus*, *Obs.* 583. cujus claustrum virginale, nonnisi parvo foramine ad magnitudinem caulis pennæ apertum erat; per quod foramen dicta femina, sine membri virilis introductione, conceperat.

Ad conceptionis possibilitatem, absque penis in vaginam immissione, ulteriùs probandam, argumento sit faceta quæstionis, à Sacerdote quodam, *Fabricio ab Aquapendente* factæ, historia. Acceperat ille ab adolescentibus, feminâ & mare, quòd cùm ob amorem mutuum simul in locum solitarium convenissent, dùm se osculis & illecebris; ac blanditiis ità stantes se amplexarentur, femina permisit colem maris ad vulvæ orificium vix pertingere; hic verò tentigine flagrans, semen ad vulvæ orificium invitus ejecit, & gravida facta virgo est sine concubitu; quem poterat uterque fateri, si secutus esset; cùm gravidam eam esse constaret: sed ambo asseverârunt penem in vulvam nequaquam penetrasse.

De Operat. Chirurg.

Exempla atretarum, & casus conjugum in Prætoriis Ecclesiasticis & Civilibus, ob hoc cohabitationis impedimentum, matrimonii dissolutionem sive divortia petentium, non rarò contingunt. In solvendo matrimonii vinculo ob atresiam Chirurgorum renuntiationibus fidem habent Judices; ad eos igitur de rerum statu circumspectè feramus. Membranam sinum pudoris occludentem, operatione Chirurgicâ, eâdemque simpliciori fuisse reseratam, auspicatissimo successu, innumeris apud Auctores probatur observationibus: unam aut alteram hìc obiter enarrare fas sit. Par conjugum ex plebe rusticanâ se invicem coram Consistorio Episcopali Ratisbonæ, de impotentiâ maritali coarguentes, divortium petebant. Præses Consistorialis mulierem imperforatam cognovit, factâ utriusque conjugis, quam decreverat, inspectione corporali: dein per Chirurgum ex artis lege incisione celebratâ, concordes in conjugio vixerunt, & liberos progenerârunt. Alterum casum, non indicto Auctore, commemorat *Schurrigius*. Cùm aurifaber quidam Parisiis honestam puellam duxisset, sibique in congressu liber aditus ad illam non daretur, de divortio cogitavit. Cùm autem ideò Collegium Medicorum & Chirurgorum convocaretur, inspectis muliebribus, collum matricis, mediante membranâ durâ atque callosâ, exiguis tamen foraminulis ad menses expurgandos perforatâ, clausum repererunt. Hanc membranam Chirurgi sic inciderunt, ut de divortio non ampliùs locutus fuerit maritus.

Joh. Helwig. Obs. 139.

Gynæcolog. p. 163

A timiditatis reprehensione non abest Zacchias, qui in incisione membranæ crassæ & validæ, spasmi, convulsionis, inflammationis & sphaceli periculum recenset. Si tamen callus altior citrà mortis discrimen incidi non posse existimaretur, ab hujus

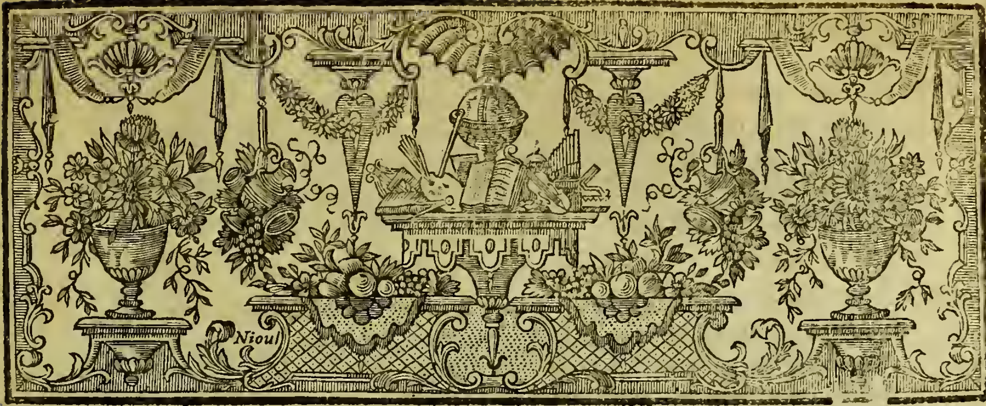
Quæst. med. legal. lib. 3. tit. 1. quæst. 7. nº. 29.

sectione abstinendum. Talem partium pudendarum clausuram vidit *Benivenius* in muliere, cui lues venerea totam vulvam eroserat, & incuriâ Medici, quidquid erosum erat oris invicem junctis obcalluerat; indèque sola urina, & ea ex parvo quidem foramine reddebatur. Huic *Benivenius* consuluit, ut incurata potiùs viveret, quàm operationi periculosiori sese exponeret. A tali consilio stare vetat *Gerardi Blasii Amstelodamensis* observatio septima. Mulier ante annum infantem primum pepererat; ab eo tempore latera vaginæ coalita sunt; quæ coalitio tanta erat, ut sectione primâ factâ etiam ad digitorum aliquot latitudinem, omnia conjuncta observarentur: & intestino recto hâc in operatione læso, nonnisi post aliquot dies, quibus vulnus hoc intestini consolidabatur, secundam apertionem instituere licuit, quâ ad orificium internum introitus concedebatur, & ope eburnei instrumenti apertus reservabatur, adhibitis medicamentis idoneis. Antequam dissectio prima institueretur, latere dextro sub foramine urinario exiguum se exhibebat orificium, per quod menstrualis liquor nigricans exstillabat. Operis consiliique socios meritò nominat Auctor clarissimus, inter alios, *Henricum Roonhuysen* & *Rogerium*, *Henrici* filium, Chirurgos insignes. Timiditatis vitium in operationibus Chirurgiæ suscipiendis vitantes, audacioris non fiant animi. Omnis medicina prudentia sit.

Lib. de abdit. rerum causis.

A L I A imperforationis apparentis species hìc manet recensenda, de quâ non ità pridem Parisiis vidimus exemplum notatu dignum, vernaculè in Academiarum commentariis non tradendum, ob verecundiam de re pudendâ servandam. Adolescentula in quâ nullum vulvæ & vaginæ vestigium, per anum purgationes menstruas patiebatur. Eam vir quidam adamavit; & huic, quâ datâ viâ, se commisit, non tangenda transiliens vada. Quod alibi nefanda fuisset fœditas, in hoc casu fuit secundùm naturæ intentum. Gravida enim facta, fœtum tempore opportuno enixa est, lacerato ani sphinctere. An uxore sic dispositâ uti fas sit, vel non, judicent Theologi morales.

45.

DE OSSIUM PELVIS *IN GRAVIDIS* ET *PARTURIENTIBUS* DIDUCTIONE, *THESES* ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

ULIERUM genitalia, miraculum naturæ à *Swammerdamio* fuisse appellata nemo mirabitur, qui, quanto sint artificio fabricata, mirisque eorum in fœtu concipiendo, gerendo & excludendo functionibus animum intenderit. Omnium partium generationi dicatarum structuram & usus varios, abstrusissimaque phænomena quæ generationis & partûs tempore observantur,

hic contemplari præsentis instituti ratio non sinit. Hujus publicæ concertationis argumentum erit ossium pubis ab invicem, & iliûm ab osse sacro in gravidis & parturientibus diductio. Quod mirum providæ naturæ opificium negant nonnulli spectatæ doctrinæ viri, hujus veritatem auctoritatibus Veterum stabilitam, Neotericorum observationibus illustratam, rationibus comprobare, Adversantium difficultates, pro viribus, enucleando & solvendo, conabimur.

Corporis truncum firmant & sustentant ossa pelvis, quæ quamdam intestinorum partem, vesicam, & in mulieribus uterum continet & obvallat. Lumbis os sacrum substernitur, spinæ veluti fundamentum, quod utrinque ossa innominata excipit. Eorum compagem, ex similitudine formæ, pelvim nuncupârunt Anatomici. Sacrum os est latissimum, triangulare, cavum anteriore parte, ut amplior esset pelvis capacitas, posteriore gibbum. Ex ossibus quinque, aliàs sex coagmentatur, quæ in adultis tam arctè cohærent, ut unicum os efficiant. Hujus extremo adnectitur os coccygis, tribus vel quatuor ossibus conflatum, antrorsùm inflexis, quæ cartilaginibus flexilibus coadunantur. Ossium innominatorum, in pueris tripartitorum singula portio propriis nominibus & limitibus discernitur; unicum tandem os utrinque conficiunt, anteriùs inter se, posteriùs ossi sacro commissa, intermediis cartilaginibus. *An partûs tempore ossa pelvis diducantur*, quæstio perutilis discutienda; de quâ quidem varii, varia: super hâc distractione rixantur Anatomici & dissentiunt, tanquam de eâdem materiâ veritas non esset unica & eadem. Ossium pelvis fieri distractionem saltem in primo partu scripsit *Hippocrates*, libro de naturâ pueri: » ex puerperis autem præcipuè laborant quæ primos par-» tus experiuntur, eò quòd doloribus non assueverint, & totum » quidem corpus dolor occupat, *præcipuè verò lumbos & coxendices quæ ipsis diducuntur.* Hanc operationem validissimum esse ex naturæ operibus refert Avicennas, perperè à Fernelio * reprehensus. » Avicennas, inquit, in eâ est opinione ut existimet ossa pubis » tùm necessariò sejungi, horumque commissuram quasi dissolu-» tam patere: quod tamen nullâ ratione fieri potest, nec est » usu deprehensum. Sed anno 1579, mense Februario, nostris in scholis, Jacobus d'Amboise in Artibus Magister & in Chirurgiâ Baccalaureus, (dein Salub. Facult. Medic. Parisiensis Doctor, & Regis Medicus) pro more Collegii Chirurgicum stadium percurrens, mulieris annos circiter viginti quatuor

* Fernel. *De hominis procreat. physic. lib. 7. de pariendi modo*, n. 20.

Has Theses DEO JUVANTE, & Præside M. ANTONIO LOUIS, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum Profeſſore Regio, Academiæ Regiæ Chirurg. Conſiliario & Excerptorum Secretario, Regio Librorum Cenſore, & è Regiâ Lugdunenſi Societate, *tueri conabitur* JOANNES-PETRUS-ARNULPHUS CHAUPIN, *Pariſienſis, in Almâ Pariſienſi Univerſitate Liberalium Artium Magiſter, Conſiliarius Regis Chirurgus-trimeſtris.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

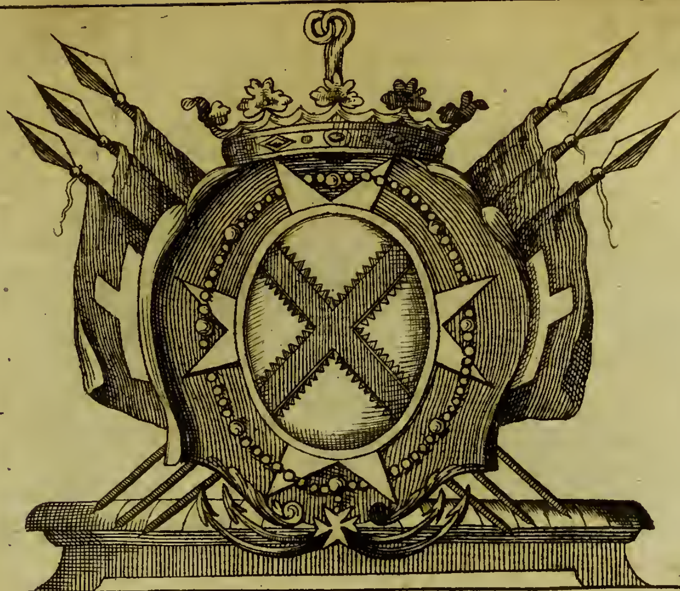
Die Lunæ 23â. Decembris, anno ſalutis 1754. à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam,

PRO ACTU PUBLICO

ET

SOLEMNI COOPTATIONE.

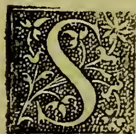
Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, ſub ſigno Olivæ.

ILLUSTRISSIMO, CLARISSIMO,
ET EXCELLENTISSIMO,
LUDOVICO-GABRIELI F. BAJULIVO
DE FROULLAY,
EQUITI MAJORI ORDINIS S. JOANNIS HIEROSOLYMITANI,
NECNON EXTRAORDINARIO APUD REGEM CHRISTIANIS.
LEGATO MELITENSI

Vovet, offert & consecrat obsequentissimus P. J. de Lyvernette, Chirurg. Studios.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

I mira corporis humani compages, ità fuit disposita, ut partes quæ non solùm ad conservationem & nutritionem, sed & ad Generationem pertinent, innumeris sint morbis obnoxiæ; quot & quantis quæ Chirurgia suppeditat auxiliis, sanantur & debellantur isti affectus? Quapropter de morbis Penis tantùm dicturi, quidquid partem istam spectat examini Anatomico in antecessum subjicere juvat.

PENIS primarium eſt Generationis organum; quidquid ejus ſpectat diſpoſitionem & compoſitionem externam, ſatis ab omnibus notum.

PLURIMA in Pene ſunt obſervanda, cuticula ſcilicet, cutis, præputium, corpora cavernoſa, Urethra, & Glans. Cutis & cuticula, ſunt ut & aliarum partium, tegumenta communia. Illud tamen obſervatu dignum videtur, quòd cutis hâc in parte ſit tenuior, & ſic in ſe ipſam revolvatur, ut quandóque denudet partem externam Glandis, & quandòque cooperiat, quæ quidem pars extrema Urethræ denominatur Glans, habitâ ratione figuræ.

PARS iſta dividitur præcipuè in apicem, coronam, & partes laterales, componitur cute admodùm ſenſili, quæ quidem ſenſilitas ab in numeris papillis nerveis producitur. In coronâ & baſi Glandis plurimæ reperiuntur glandulæ, ſebaceæ dictæ, ſecretioni humoris cujuſdam ſebum æmulantis inſervientes. In apice obſervatur Urethræ apertura.

DUPLICATURA cutis ſic in ſe ipſam revoluta, efformat ligamentum quoddam, frænulum dictum, cujus inſertio reperitur in parte infimâ Urethræ.

CORPORA cavernoſa ſunt duo corpora cylindrica & ſpongioſa, quæ diſtincta, oriuntur ab oſſibus pubis; deindè juncta ad Glandem uſque extenduntur. Diſtinguntur à ſe invicem à ſepto peculiari inſtar cribri perforato. Vaſa iſtius partis oriuntur ab hypogaſtricis, Nervi verò ab ultimo pari ſacro.

URETHRA eſt Canalis membranaceus, ferè cylindricus; Veſicæ collo continuus, uſque ad Glandis orificium protenſus, nec non urinæ & ſeminis emiſſioni dicatus Situs eſt in ſulco inter corpora cavernoſa inferiùs efformato. Cujus progreſſus ſingulari modo inflectitur, præſertim versùs principium, undè Urethræ curvatura vocatur. Illius cavitas calami ſcriptorii diametrum, non malè refert.

URETHRA componitur ex duabus membranis, exteriore, ſcilicèt & interiore, corpore quodam ſpongioſo intermedio. Hæc rara, tenuis, & admodùm ſenſilis, multis pertuſa foraminibus, illa verò denſa & fortior. In parte interiori Urethræ, præſertim versùs Perinæum, multæ reperiuntur (*a*) plicæ, ſic diſpoſitæ, ut à collo Veſicæ, uſque ad Glandem, ut ità dicam, inflectantur, è

(*a*) Ut annotavit Dominus le Cat, Academiæ Regalis Chirurgiæ ſocius, in Tranſactionibus Philoſophicis.

contrà à Glande uſque ad collum Urethræ eleventur. A quâ ſtructurâ cautela Chirurgica præſertim adhibenda.

Plurima etiam reperiuntur oſcula ; ex quibus continuò effluit liquor mucoſus, quo defendatur membrana à ſalium vellicatione, quæ ſimul volvunt urina & ſemen. Dividuntur iſta foramina in majora, & minora, quæ quidem nihil aliud ſunt quàm hiatus Canalium excretoriorum, glandularum proſtatarum, vel glandularum à celeberrimo Cowperio & aliis detectarum.

Bulbus ſivè protuberantia Urethræ, eſt pars ejus proxima proſtatis, ſubſtantiæ ſpongioſæ, figuram cepæ minoris referens.

Prostatæ ſunt glandulæ, ſubſtantiâ ſpongioſâ conflatæ, ſitæ versùs principium Urethræ, & collum Veſicæ ambientes, dividuntur in partem anteriorem & poſteriorem. Pars anterior dicitur apex, poſterior verò baſis, magnitudo eſt nucis circitèr juglandis.

In Urethræ principio, iſtâ glandulâ cincto, obſervatur eminentia quædam caput gallinaginis vocata, duobus gaudens oſculis ; proximè adſunt Canales excretorii decem, vel duodecim, vulgò in homine, & continuò liquorem quemdam albicantem ad Urethræ cavum lubrificandum effundentes.

Tres etiam reperiuntur glandulæ, Cowperianæ dictæ, quarum duæ utrique Urethræ lateri adjacent; inter muſculos acceleratores & bulbum. Obſervatur & altera ab eodem Authore detecta, quæ ſitum obtinet in angulo curvaturæ ſub oſſibus pubis, reperitur altera Litriana dicta inter utramque Urethræ membranam infrà proſtatas ſita. Adſunt etiam plurimæ glandulæ in textu ſpongioſo Urethræ abſconditæ, quarum hiatus in tota canalis longitudine dicuntur lacunæ.

In parte internâ & infimâ Urethræ obſervatur depreſſio quædam, ob figuram, foſſicula navicularis dicta, quandòque Gonorrheæ ſedes. Penis jungitur Syncondroſi oſſium pubis, ope ligamenti quod dicunt Veſalii, ab inventoris nomine.

Musculi Penis erectioni potiſſimùm inſervientes duo præcipuè numerantur, qui utrinque oriuntur ab oſſibus Iſchii, inter illorum tuberoſitates & initium corporum cavernoſorum, deindè lato tendine, versùs latera eorumdem inſeruntur.

Adsunt etiam muſculi acceleratores & tranſverſi dicti,

ſed propriè non Peni ſed Urethræ inſerviunt. Urethræ muſculi duo numerantur dilatatores, ſcilicèt & tranſverſi, oriuntur pleiùmque ex oſſium Iſchii tuberoſitate, & inſeruntur in partem poſteriorem bulbi. Quandòque adeſt alter muſculus dilatator poſticus aut triangularis, oritur è parte anticâ Sphincteris Ani, & in partem poſticam & inferiorem bulbi inſeritur.

EX CHIRURGIA.

QUIDQUID poteſt difficultatem mingendi producere, pro morbo gravi cenſeri debet. Plurimæ igitur hujuſce difficultatis numerantur cauſæ. Urethræ ſcilicèt fibrarum conſtrictio, plicæ Canalis tumefactæ, proſtatarum tumor, & induratio, ulcuſcula benigna aut maligna, quandòque Veſicularum Seminalium ingurgitatio, turgens Verumontanum, Sphincteris Veſicæ inflammatio & irritatio, calloſitates, cicatrices, ulcera, Canalis minutio, corpora extranea, diverſa denique quæ infauſtæ curationi ſuccedere poſſunt accidentia.

Remedia igitur, quæ Canalis diametrum augere, ulcera detergere, cicatrici favere, anfractus delere, induratas partes emollire & reſolvere, à Chirurgo ſunt adhibenda. Diverſa tamen ſunt, habitâ ratione accidentium.

Diagnosis varia difficultas etenim mingendi; quandòque producitur ulcere quodam in meatu urinario, ſæpè ſæpiùs poſt Gonorrheæ vitioſam curationem relicto; ex quo materies acris admodùm, urens, & quaſi cauſtica ſenſim ac pedetentim deſtruit membranam tenerrimam, quâ deſtructâ & eroſâ, ad ſubſtantiam Urethræ ſpongioſam pervenit. Tunc adeſt effluxus materiæ purulentæ & aliquoties cum hæmorrhagiâ.

Ex Urinarum inſpectione Diagnoſis etiam diverſa; ſi enim in Urinâ vel poſt Urinæ fluxum paululùm videatur materiæ purulentæ, certiſſimum eſt ſignum adeſſe ulcera, calloſitates, cicatrices, tùm in meatu urinario, tùm in proſtatis, & Veſiculis Seminalibus, aut in omnibus iſtis partibus ſimul, undè quandòque fiſtulæ. E contrà ſi poſt Urinæ fluxum, ne minima quidem puris pars reperiatur, tunc Verumontani indurati, aut proſtatarum Schirroſarum indubitatum ſignum eſt.

Prognosis plus minuſ-ve periculoſa, prout diverſæ ſunt cauſæ.

Curantur Urethræ morbi remediorum generalium, & peculiarium ope; ſub illorum claſſe comprehenduntur, venæ ſectiones plus minuſ-ve repetitæ, balnea, potiones diluentes, & dieurethicæ.

Remedia peculiaria diverſimodè ſunt adhibenda, multa etenim, & gravia profligantur accidentia, in auxilium vocatis cereolis (*a*), qui ratione compoſitionis diverſi habentur. Alii conficiuntur ex felum inteſtinis contortis, inque filum productis (gallicè *corde à boyau*). Alii ex linteo, cerâ, vel aliocumque medicamine, pro re natâ imbuto, & in ſpeciem cylindri gracilis efformato.

Inter illos numerantur, qui ob figuram vocantur cavi (*b*); componuntur ex filo argenteo complanato, & ſic in ſpiram contorto, ut flexiles ſint, & ex linteo, cerâ, aut aliis medicaminibus imbuto cooperti, intrudendi eâ ſunt cautelâ ut meatum non irritent, itaque protrahendus Penis ſupra cereolum eo modo quo evaneſcant, curvaturæ multiformes, & lacunæ nimiùm tenſæ, obliniendique ſunt oleo, ut faciliùs ſeſe inter ſinus meatûs urinarii tortuoſos elabantur. Plurima quæ cereolorum compoſitionem ingrediuntur medicamina, numerantur: ſoporativa ſcilicèt, emollientia, reſolutiva, deterſiva, ſuppurantia, epulotica, ſeu cicatriſantia. In acutiſſimis doloribus, cereoli ſoporativo medicamine imbuti, felici cum ſucceſſu adhibentur, dolores enim ſedantur, & inflammatione temperatâ faciliùs minget æger.

Sub ſecundâ cereolorum ſpecie, emollientes naſcuntur. Componuntur inſtàr fili, & admodùm flexiles, medicamine quodam imbuti. Quorum gradatìm augetur diameter, prout diſtenditur meatus urinarius. Quâ de causâ violentis cum conatibus non debet Chirurgus fluxui Urinæ in Veſicâ contentæ favere, ſed remediorum emollientium ope, ut jam diximus, faciliorem reddere Urinæ viam.

Si Canalis in ſe ipſum coërceatur ob ingurgitatam Urethræ ſubſtantiam ſpongioſam, remedia reſolventia præcipuè anteponenda.

(*a*) Multi cereolorum compoſitionem deſcripſerunt, Gordonius, anno 1200 Borellus, Riverius, Fallopius, Petrus Foreſtus, Pequetius, Euſtachius, & plures alii. Inter Chirurgos extraneos, Godiſden anno 1390, Fabricius Hildanus, Ambroſius Paré, Saviard, Blancardus, & inter Noſtrates, Franciſcus & Thomas Herardus, Chirurgi Pariſienſes, peculiarem cereolorum confectionem adhibuerunt: quâ uſus eſt Bonaventura Guiardus, cujus filiûs Domûs Regiæ invalidorum Medicus Ordinarius compoſitionem tradidit nepoti ſuo patri meo æternùm honorando.

(*b*) Hos in uſum primus vocavit & cum ſucceſſu Petrus-Joannes de Lyvernette modo laudatus.

Cum in curâ ulcerum Urethræ eadem ſit praxis ac in aliis ulceribus, temperatâ & ſedatâ inflammatione, partium textus relaxatur, remediorum ſuppurantium ope. Si pus ſit albicans, adſit lævitas, æqualis conſiſtentia, & fœtoris abſentia, tunc cereoli epulotici & cicatriſantes introducendi.

Tandem adeſt altera cereolorum ſpecies leviter corrodens, quam plures ad eroſionem ulcerum introduxerunt. Sed iſtam rejicimus praxim, & tanquàm ferè ſemper noxiam cenſemus.

Has Theſes, Deo Juvante, & Præſide M. NICOLAO-RENATO JALLET, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* Petrus-Joannes de Luvernette, *Pariſinus, Artium Liberalium in Almâ Univerſitate Pariſienſi Magiſter, & Noſocomiorum Militantium Antiquus Chirurgus.*

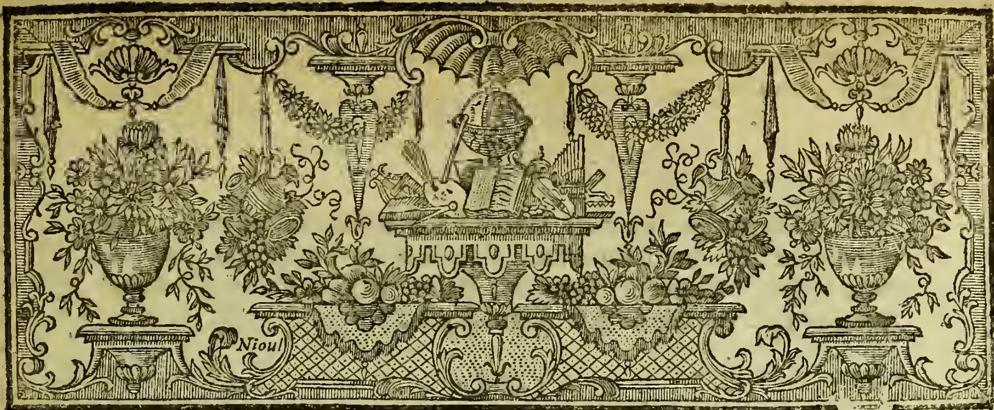
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis 8° *Aprilis, anno ſalutis* 1755. *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO

Typis Delaguette, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

I.

SITATISSIMA eſt humani corporis in Truncum & extremitates diviſio. De variis Trunci partibus nihil eò loci ad nos attinet. Non item de extremitatibus quæ propoſito noſtro affines ſunt, ſeu potiùs intimam habent cum illo neceſſitudinem. Superiores aliæ ſunt, aliæ verò inferiores. Prioribus adſcribuntur Scapula, Brachium, Antebrachium & Manus. In inferiorum claſſem Femur, Genu, Crus, & Pes propriè

dictus veniunt. His potissimùm insistentes, quantùm Rotulæ fracturam spectant, nonnulla de anatomicâ ipsarum structurâ præmittemus.

I I.

Genu itaque seu pars extremitatis inferioris secunda, uno præsertim osse quod Rotulam, Patellam-ve nuncupant, conflatur. Cujus ossis situm, figuram, facies, substantiam, cæterasque partes explanabunt nostræ responsiones.

I I I.

Articulationi Femoris cum Tibiâ inhæret Patella, ibique variis, sursùm videlicet, deorsùm & utroque-versùm, pro diverso articulationis statû, gaudet motibus. Spinæ aut Tuberositati Tibiæ, validissimo mediante ligamento, ex unâ parte connectitur. Duo insuper adsunt minori mole ligamenta lateralia. In periphæriâ observatur quoque ligamentum capsulare articulationi commune, musculorumque cruris extensorum aponevrosis convexam Rotulæ faciem involvit.

I V.

Excavata duplici modo sese præbet facies Patellæ interna, ambæque cavitates, quarum externa latior, cartilagine peculiari involutæ, lineâ longitudinali & obtusâ à se invicem separantur.

EX CHIRURGIA.

I.

PLURIMIS quidem morbis opportuna est Rotula, ex quorum numero, instituto facturi satis, fracturam duntaxat perpendemus. Dicitur autem fractura in genere, continui solutio in osse à quâlibet causâ contundente originem ducens.

II.

Ab essentiâ porrò & causis Rotulæ fracturam producentibus species ac differentiæ desumendæ.

III.

Externas tantummodò hujus-ce fracturæ causas admittimus, cùm internæ tanquàm prædisponentes habeantur. Causæ autem externæ ex lapsû, ictû, nixû, vehementi saltû, violentâ denique musculorum cruris extensorum contractione deducuntur; tunc verò vel in longitudinem, vel transversìm, vel in plurimas etiam partes diffringitur Rotula.

IV.

Ut vulgò facili negotio dignoscere est Patellæ fracturas; visû etenim tactûque adhibitis integra ne sit an comminuta pars illa, nemini non artis perito perspicuum est. Quin imò an longitudinaliter, an transversìm, an tandem complures in partes comminuta sit nullo labore judicatur. Si tamen, ægrotante obeso, sursùm ascendat vel exiguum Patellæ fragmentùm, fateamur necesse est tunc temporis non ità in promptû futuram fracturæ cognitionem.

V.

Circa deducendam ex Rotulæ fracturâ prognosim consideranda occurrunt non pauca. Sæpè enim sæpiùs evenit ut ægrè admodùm obtineatur curatio, quâ etiam admissâ ferè semper in posterum remanet progrediendi difficultas, cùm ob succum in articulo diffusum, quo quidem plus æquo inspissatur liquor sinovialis, vel incrustantur articulationis cartilagines, tùm ob imperfectam partium fractarum adunationem, levioremque calli soliditatem.

VI.

Sua autem cuique in curandâ Patellæ fracturâ, quoàd fasciam, arridet methodus. Hinc innumeræ fuerunt excogitatæ, quæ ad unicam tamen possunt revocari. Votorum quippè & artis eâ in re summam assecutus fuerit, quisquis dimotas à se invicem

partes coadunârit, & in suâ sede apparatû idoneo sitûque ac fasciâ juxta præscriptas leges institutâ firmiùs continuerit, tùm imminentibus prudenter occurrerit accidentibus, ac tandem, ut par erit & congruum, præsentia debellaverit.

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* JOANNES-FRANCISCUS COCQUEREL, *Vandolius, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis 31â Decembris, anno salutis 1754. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.

46.

DE

SECTIONE FRÆNULI LINGUÆ.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ;

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. ANDREA-LUDOVICO SAURÉ, Artium & Chirurgiæ Magistro, Consiliario Regisque in Castelleto Parisiensi Chirurgo ordinario, nec non Nosocomiorum & Regis exercitûs olim Chirurgo, *tueri conabitur* FRANCISCUS-HENRICUS DUBOIS, *Parisinus, in Almâ Universitate Parisiensi Liberalium Artium Magister.*

PARISIIS,

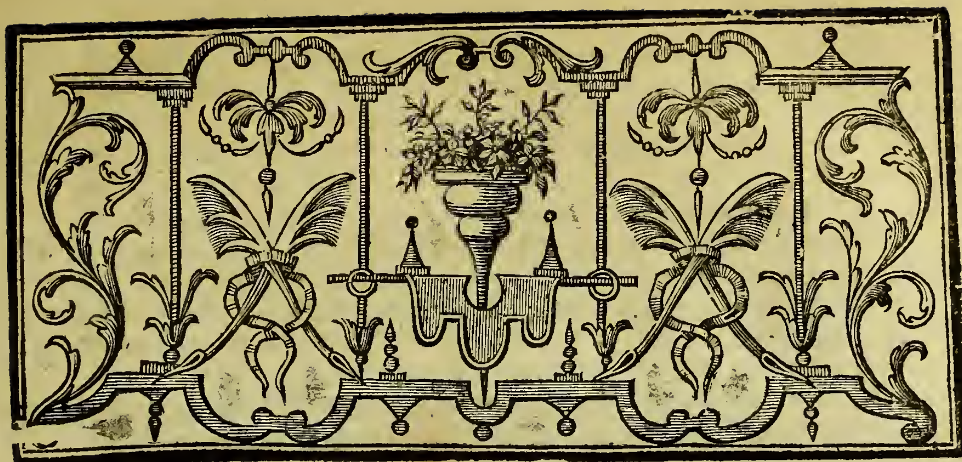
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Veneris 11â *Aprilis, anno salutis* 1755. *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO, ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, sub signo Olivæ.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

SIC à naturâ constitutus est homo, ut vix natus ex mirando partium apparatu functiones sibi necessarias non tantùm obire, sed crescendo multiplicem partium usum ad varia vitæ complendæ munia obtinere valeat. Legitima ergo corporis humani dispositio in facilitate, oblectamento, constantiâque quâdam ad actiones homini proprias ritè exercendas, reponenda; statusque contrà morbosus habendus est, in quo una aut plures impediuntur vel læduntur functiones. Varia pravæ conformationis vitia, licet à propriis morborum causis minimè pendeant, ad morbos igitur non immeritò referuntur. Exemplo sit justò longius linguæ suppositum Frænulum; illo malè conformato, impeditur aut saltem vitiatur loquela, suctio difficilis evadit, aliaque oriuntur accidentia quibus debellandis felicem operam simplici sectione præstat Chirurgia. Jam verò, quoniam in rebus Chirurgicis majoris momenti fiunt res simplicissimæ, hujusce morbi naturam, curationem, cautelasque

in curatione necessarias idcircò non proponemus, nisi præmissâ linguæ structurâ.

§ I.

PARS quædam musculosa, oblonga, in homine latior, medio sulco obscuro bipartita, in ore sita, Lingua nuncupatur; spatium interius maxillæ inferioris, dentiumque in eâ infixarum occupat, & ab ipso figuram ferè suam, longitudinem, latitudinemque mutuatur.

IN linguâ extremitates, margines, faciesque distinguendæ. Anteriùs angustior, gracilior & subrotunda constituit quod Apicem vocant; oppositâ verò parte latior, crassior & obtusa dat Basim, quæ posteriùs & inferiùs musculis, cartilaginibus, ossibusque variè adhæret, dum pars anterior libera, mobiliorque ad varios usus versùs oris vicinia circumferri potest. In mediâ suâ parte lingua crassior quàm ad latera faciem habet superiorem, longiorem & leviter convexam, ab omni vinculo liberam, dum facies inferior, brevior, magis convexa, & profundiùs sulcata, cum partibus suppositis posteriùs coalescens totum quoddam commune ferè constituit.

LINGUÆ structuram inquirenti occurrit primò membrana exterior, mollis, pulposa, superiùs paululùm crassior, mucosa, semi-pellucida, inferiùs tenuior, ubique madida, cuticulæ faciei orisque continua. Huic, sed in parte superiori tantùm, immediatè substernuntur variæ Papillæ triplicis generis distinguendæ. Non item in animalibus; in his enim sub membranâ exteriori adest substantia mucosa coctione indurescens, & rete perforatum efformans, papillis ordinandis, sustinendis firmandisque idoneum.

EX papillis quædam obtusæ, latiores, capitatæ, breviori pediculo ut plurimùm incumbunt, foveolâ circumdantur, in medio sæpiùs perforatæ sinum leviorem offerunt; & basi linguæ ita innascuntur ut, posteriùs quasi divaricatæ, anteriùs posteà tendant, & in ipsius medio ad anguli modum quasi disponantur. Hæ duræ, parùm sensiles, perpetuò madidæ, inter glandulas simplices, muciferas, uno pluribusve foraminulis pertusas, quibus tamen supponuntur papillæ quædam nerveæ, non immeritò habeantur.

HAS inter in parte mediâ & superiori basis linguæ sæpiùs occurrit foramen quoddam, subrotundum, quandoque ferè triangulare; quod plus minùs-ve penetrans dat ductum cæcum, obscurum, ab

inventoris clarissimi nomine Morgagnianum dictum. Hunc plurium glandularum excretorium commune indicavit Vaterus (*a*); ex duobus verò canaliculis præcipuis ad duas cryptas versùs latera linguæ posteriora & inferiora sitas tendentibus demonstravit Heisterus (*b*).

Alterius generis Papillæ ex ovato cilindricæ, paululùm tamen depressæ, ipsimet linguæ substantiæ adhærentes, magis sensiles, teneriores, situ & mole inter alteras mediæ, per superficiem superiorem linguæ passim occurrunt, circaque ipsius anteriora, & margines confertiores reperiuntur. Quæ parti linguæ posteriori insident crassiores, & minùs sensiles; minores & acutiores quæ ad anteriora linguæ & margines efflorescunt. Tertii ordinis Papillæ minores mole, numero majores, non tantùm linguæ apicem occupant, sed etiam inter alias per totam linguam superiùs & ad latera oriuntur. Hæ conicæ, sensu acutissimo donatæ, organum gustûs præsertim constituunt; in homine sano rigidæ, post mortem aut tactum frequentiorem flaccescunt & villosæ videntur.

Sub Papillis reperitur musculosa linguæ caro, in homine difficilè, in animalibus faciliùs extricabilis; fibris musculosis pinguedine intertextis, diversimodè tendentibus conflata. Ex fibris quædam linguæ propriæ, musculi intrinseci aut musculus lingualis dicuntur, duplicique ordine, alio longitudinali dorso linguæ superiùs subjacenti, alio transverso, inferiori, cum priore intricato disponuntur; aliæ verò communes, à musculis externis ortæ triplicis ordinis annumerantur. Longitudinales illas à basi ad apicem tendentes partim constituere videntur musculi hioglossi, stylo-glossi & genio-glossi; hæ transversæ musculorum milo-glossorum propagines creduntur; & aliæ verticales ad musculos genio-glossos etiam referuntur.

Vasis numerosis irroratur lingua: arterias habet præcipuas à carotide externâ, numero duas, per partem ipsius inferiorem ad latera fræni à basi ad apicem eductas; Raninæ aut sublinguales dicuntur. Hæ non tantùm inter se, verùm etiam aliis arteriis superioribus numerosis, arteriarum vicinarum propaginibus, inoculantur. Sanguinem ab arteriis reducem præcipuè recipiunt ejusdem nominis venæ; valde plexuosæ, arteriis raninis accumbunt, tenduntque versùs venas jugulares externas; item & aliæ venæ vicinarum soboles. Sic arteriæ numerosæ venis quàm plurimis intertextæ rete vasculosum efformant, in quâ-

(*a*) Differt. de novo salivali ductu in linguâ.

(*b*) Consul. Heisteri compend. anat. de gustûs & loquelæ organis & ejusd. not. 56.

cunque parte linguæ exhalans & inhalans; liquida salibus solvendis idonea modò secernens, modò sapida resorbens. Valdè sensilis lingua nervos habet numerosos; duo majores, quinti paris rami, superiùs & exteriùs per linguam serpunt; totum par nonum inferiùs & interiùs distribuitur. His accedit ex utroque latere octavi paris, seu sympathici medii ramus. Papillas constituunt nervi superiores; ad motus aptiores videntur alii.

Vicinis partibus, præter musculos, ligamentorum ope adhæret lingua; ligamento minori, medio, superiori cum Epiglottide posteriùs, ad utrumque latus minori etiam cum columnis palati conjungitur; sed tanquam præcipuum meritò numeratur ligamentum inferius, majus, membranâ exteriori duplicatâ constans, modò magis, modò minùs laxum, *linguæ Frænum* dictum.

Linguam tanto artificio constitutam quicunque noverit; hanc tot mirandis functionibus idoneam facilè concipiet. Non mirum ergo si variam figuram induere, tot tamque varios motus edere queat; tota ex se musculosa, musculos habet etiam suos exteriores, quibus in variis motibus tanquam auxiliatores accedunt os hyoïdes moventes musculi. Contractis fibris longitudinalibus & transversis crassior & brevior fit lingua, arctatur transversis figuramque ferè cylindricam & longiorem mutuatur, stylo-glossis agentibus laxatisque fibris linguæ propriis fit concava, per hio-glossos explanatur, per genio-glossos radiatim ad linguam tendentes modò extra os propellitur, modò retrahitur, modò retracta convexaque facta palatum attingit; sicque musculis quibusdam agentibus hos vel illos motus producit. Hinc ad masticationem non inutilis nunc alimenta ad dentes protrudit, nunc masticata ad fauces propellit; semperque mirè mobilis, sensilis, humida, fit præcipuum tùm gustûs, tùm loquelæ organum.

§ II.

Ea est, ut patet ex modò propositis, naturalis linguæ humanæ conformatio, ut partibus vicinis & subjectis variè adhærens, omnes motus necessarios liberè tamen adimplere valeat. Pars linguæ posterior musculis suppositis connexa, ipsis immotis moveri nequit & vice versâ ipsis agentibus varios necessariò edit motus : hos-ce nunc attendere nostri non est propositi. Non item pars ipsius anterior, ab omni vinculo ferè libera, sola per se moveri potest, celeriter versùs oris interiora fertur, magis aut minùs elata præcipuum fit loquelæ instrumentum, elongata concavaque facta cum labiis suctionem operatur; sicque in ipsomet infante vix nato, ad alias functiones parùm idoneo, jam

non inutilis, alia posteà, ætate crescente, obibit munia. Hos motus moderatur ritè conformatum linguæ suppositum Frænulum; quandoque tamen justò longiùs extensum linguam impedit, retinet, fieri nequeunt suctio, deglutitio, imò loquela, tuncque sic vitiati, *Frænulo* laborare dicuntur.

Quædam sunt hujus-ce morbi discrimina: vel enim per totam linguam inferiùs prolongatur frænulum, tuncque retento linguæ apice, extremum anterius quasi divisum latiusque apparet; vel paulò longiùs extensum aut nimis arctum linguam absolutè non impedit, sed ita partibus suppositis alligat, ut omnibus motibus adimplendis impar evadat. In priori casu, qui quidem infantibus tenellis tantùm accidere potest, lingua moveri, ex ore exseri suctioque fieri nequeunt; in posteriori verò, licet facta fuerit suctio, adultiores linguam minùs facilè movere, verbaque ritè formare non valent. Ad id morbi genus etiam referuntur productiones ligamentosæ aut carnosæ ad latera linguæ contra naturam quandoque innatæ, quæ linguam retinent & ipsius motum impedientes frænulum mentiuntur.

Rariores, quàm vulgò putant, illi morbi; hinc facilè falleretur qui suctionem impeditam, aut in primo natali die minùs facilem frænulo existenti præoccupatus tribueret; linguæ convulsivæ, ad palatum elevatæ, aut suctioni non assuetæ hoc vitium non immeritò referendum esse observaverunt attenti rerum scrutatores. Cæterùm, absentibus illis causis suctionem sæpè impedientibus, ex tactu aut visu frænuli existentis habenda diagnosis.

Linguæ impeditæ solutio per frænuli sectionem obtinetur; licetque simplex sufficiat incisio, varia tamen hujus celebrandæ apud authores invaluit methodus. Probè firmato capite lingua elevanda & retinenda; quod quidem in infantibus difficile. Vol-sellam huic-ce operi adhibebant veteres; incertum hoc medium; hinc linguam extremam, per adhibitum linteolum ne fugiat, digitis apprehendendam, non verò furcinulâ firmandam, meliùs habuerunt authores non ignobilis nominis (*a*). Quoniam verò in infantibus anceps & admodum difficilis digitorum ope hæc elevatio, ideò vel Furcinulam, vel Specilli sulcati extremum latius, ad hoc vulgò divisum, anteponenda censemus.

Lingua quocunque modo elevatâ, frænulum, ipsam inter & ductus salivales inferiores, quantùm sufficit ut fiant suctio aut

(*a*) Vid. Fabricius ab Aquapendente lib. de operationib. chirurg. append. de linguæ Chirurgiis; item Garengeot, *Traité des instrumens*, tom. I. & Heisteri inst. chirurg. part. 2. sect. 2. cap. 88.

loquela, vel ſcalpello vel forcipe apicibus obtuſis cautè incidendum; ſin minùs tunc, vel poſt aliquod tempus iteranda ſectio. Scalpello præſertìm utebantur veteres; ſed tanquam inſtrumentum certius *forcipes* in uſum vocandi. Si adſint adhæſiones, contra naturam periculoſa foret laceratio, ſectio eodem modo inſtituenda. Simplex illa operatio, cautiſſime tamen celebranda.

Frænulum quoddam ex naturæ legibus linguæ ſubeſſe; proximè ſerpere vaſa tùm arterioſa tùm venoſa, ductuſque ſalivales inferiùs hiare patte ex inſpectione anatomicâ: inſtrumentum ergo ita dirigendum ut fiat ſectio inter has-ce partes media & ſufficiens; alioquin plurima & quidem lethalia oriuntur accidentia difficiliùs ſiſtenda.

Frænulum longius nocet, ſuctionem & loquelam impedit; ſi verò plus æquo aut abſque neceſſitate reſecetur, jam linguâ mobiliori factâ ipſa mors pertimeſcenda, ſic ultrà citràque nequit conſiſtere rectum; tunc enim linguæ motus non moderatur, illaque ex naturâ mobilis, facilèque retrò acta versùs fauces impellitur, Epiglottis inverſa reſpirationem tollit, tuncque ſuffocatus moritur infans. Plurima paſſim apud authores hujus-ce mali occurrunt exempla; ſic ſuffocationem ſibi producere, violentamque mortem inferre dicuntur Æthiopes. Frænulum ergo cautè anteà perpendendum, quantùm ſufficit incidendum, revocandumque eſt rariorem quàm vulgò putant hunc morbum raram etiam operationem poſtulare.

Vasa ſanguifera propè frænulum poſita quandoque læſa fuiſſe infelix probavit experientia; tuncque licet minora ſint, oritur hæmorrhagia lethalis non facilè compeſcenda. Cum enim lingua ſemper mobilis, præſertim in infantibus, in loco calido & humido ſitum obtineat, cumque ſuctio ferè continua adſit, tunc fieri non poteſt ſanguinis trumbus, vas apertum non obturatur, adeſtque ſanguinis profuſio lethalis. Sic infantulum quemdam propter nimiam ſanguinis ex læſis venis raninis profuſionem, poſt operationem brevì expiratum memorat Dioniſius (*a*). Minor licet appareat ſanguinis profuſio, huic tamen ſedulò providendum; ſanguis enim quandoque deglutitur, vix fertur versùs exteriora, incautuſque falleretur qui leviorem hanc hæmorrhagiam exiſtimaret. Tale proſtat exemplum apud clar. Mauricæum noſtrum (*b*); refert ille infantem eodem die mortuum poſt læſa vaſa in ſectione Fræni, ſuffocatumque ſanguine versùs ventriculum & pulmones effluente, licet exteriùs minor apparuerit effuſio. Huic hæmorrhagiæ ſiſtendæ raro ſufficiunt ſtiptica,

(*a*) Vid. Dionis *Traité des opérations*, ubi de Frænulo ſecando agit.

(*b*) Mauriceau *Traité des accouchemens*, cap. de ſectione fræni & obſerv. 301.

aut fpleniolum aceto aut aftringente quolibet imbutum; hæc enim fub linguâ, quod quidem difficile, tantifper continenda, donec fanguis conquieverit : hanc ad rem inftrumentum peculiare ex Betulâ factum, in modum litteræ Y conformatum, linteolo liquoribus ftipticis imbuto involutum commendat hujus-ce Collegii olim Magift. Clar. Petit (*a*); fed infida ut plurimùm hæc machinamenta. Hinc meritò anteponitur extremitas candens fpecilli leviorem cruftam inducens & hæmorragiam fubitò fiftens; imò fi illud medium non fufficiat, vel cruftâ deciduâ iterum oriatur fanguinis effufio, quod quidem in grandioribus accidere poteft, tunc ligaturam, licet anceps & difficile remedium, adhibendam cenfemus (*b*).

Multò minùs periculofæ læfiones quæ inftrumento fecante versùs falivales ductus inferiores oriuntur, ut plurimùm spontè fanantur; periculum tantùm foret ne ortâ inflammatione dum occluditur vulnufculum, fimul occludantur ductus falivales. Procul ergo illorum praxis quibus temeritas pro medicinâ eft, qui nullum prorfus infantem ab hoc vitio immunem nafci cum imperitiffimo vulgo ftatuunt, & imitantur obftetricum temeritatem; quæ pafsim (hæc funt Fabricii ab Aquapendente verba) (*c*) » in quocunque infante nafcente ungue quem paratum » & acutum ad id perpetuò geftant, incidunt fub eorum linguâ » ligamentum, quod opus nifi præftarent, poffe loqui infantem » nequaquam credere poffunt.... Sed quod longè majoris mo» menti eft, videlicet propter eam unguium chirurgiam, inflam» matione obortâ, fæpè numero infantes papillam apprehendere » nequeunt, neque lac fugere, propter quam caufam fæpè nu» mero emoriuntur.... Vos igitur moneo ut præcipiatis ne obfte» trices filios, prolemque veftram, aut aliorum attingant. « Convulfiones ab eâdem causâ, inflammatio, ulcufcula, imò mors oriuntur; nihil contrà mali pertimefcendum à fectione ritè celebratâ.

Incommodi aliquid in fectione frænuli præftare videtur maxima infantium mobilitas, quâ fieri poteft ut inftrumenti apex vafa fanguifera attingat, quod tamen attentus quilibet femper vitabit. Ut verò tutiùs & fine periculo illud fiat, quidam linguæ fubmittunt ferramentum in extremâ parte incifum, quo excipitur Frænulum; deinde fcalpellum ferramento affixum preffo

(*a*) Vid. Act. Reg. Scient. Acad. ann. 1742. ibi leguntur obfervationes plurimæ, mediumque hæmorragiæ fiftendæ ex authoris mente explanatur.

(*b*) Comment. reg. chirurg. Acad. tom. 2. *Mémoire fur un nouveau moyen d'arrêter le fang.*

(*c*) Vid. Fabricius loco laudat.

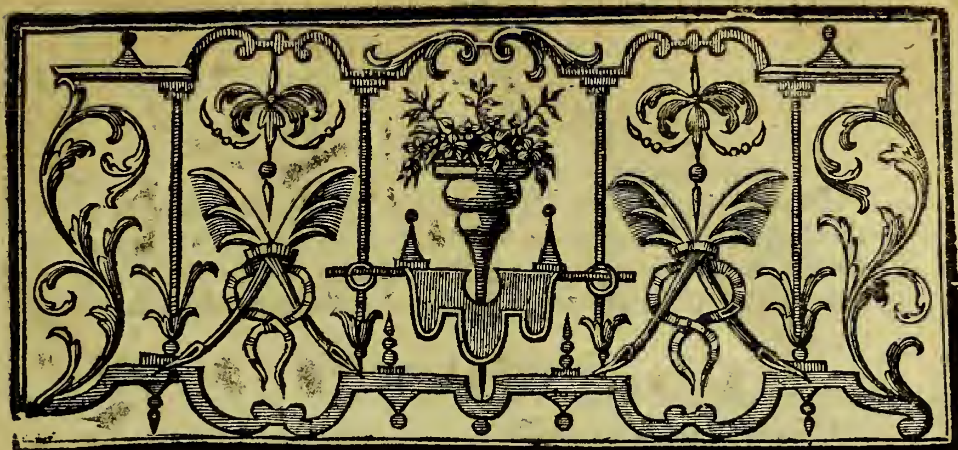
elatere movent; membranamque abſque periculo incidunt (*a*). Lacerans & vitioſum hoc machinamentum demonſtravit. Clar. Petit, & ad operationem peragendam propoſuit inſtrumentum cui ineſt forſex partìm mobilis, partìm immobilis, tutiùs ſecans; ideòque ante ponendum (*b*).

Cæterum poſt operationem inutiles ſunt fotus aut digiti præſentia; prioribus enim ſupplet ſaliva, & ne iterùm coaleſcat lingua, ſufficit ipſius mobilitas.

(*a*) Vid. Platneri inſt. chirurg. de reſolutione linguæ.

(*b*) Vid. act. reg. ſcient. Academ. loco ſupra citato.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

I.

UÆ in orbe constituendo supremum naturæ conditorem prædicat sapientia, eadem & ipsum in efformando homine celebrat. Omissâ enim animæ præstantiâ, quæ oculos fugit & captum, argumento est eximia corporis fabrica, quæ partes intuenti exhibet miro quodam artificio sic conciliatas, ut aliæ aliis, quasi famulanter inserviant. Imposito nimirùm sibi munere quàm necessariò, tam obsequenter funguntur mutuo singularum erga se invicem officio, ut ipsummet Deum præ se sentias. De omnibus hìc loci disserere vanum sit : quapropter,

cùm colli femoris fractura nobis sit exponenda, primam duntaxat extremitatis inferioris partem explorabimus.

II.

Femur itaque, os totius corporis ut longè crassissimum, sic & maximum, triplici modo spectari debet. In eo quippè observantur corpus & extremitates quarum alia superior, alia verò inferior nuncupatur. Circa utramque plurima occurrunt expendenda.

III.

Quoniam autem superior ad propositum nostrum præsertim conducit, in ipsâ quoque potissimùm immorabimur. Haud levem responsionibus ansam præbent articulatio cum ossibus adjacentibus, partes tùm eminentes, tùm depressæ, vulgò excavatæ, cartilagines, glandulæ sinoviales, ligamenta, vasa denique & musculi.

IV.

Iis porrò omissis quæ ad cæterarum femoris partium solutiones attinent, de ejusdem colli fracturâ dicemus.

V.

Trifariam dividitur istud collum. Hìnc triplici in parte diffringi potest, mediâ scilicet, & extremis. Præthereà observatû non indignum est quòd, si epiphisis remanserit femoris caput, (illud autem in adultis haud raro contingere experientiâ teste compertum planè est) tunc fieri queat caput inter & collum disjunctio; qui quidem morbus reglutinationis nomine vulgò designatus, fracturæ instar considerari solet, imò & curari.

VI.

Quæ cæterorum humani corporis ossium fracturam procreant, easdem etiam causas colli femoris disruptioni locum dare nemo nescit.

VII.

SIGNA verò femoris luxationem & ipsius colli fracturam, aut à capite disjunctionem denotantia non ita facilè in obesis præsertim à se invicem secernuntur; undè difficilis admodùm diagnosis. In ultimo tamen casu, si partes disjunctionem perpessæ à se-met leviter amoventur, & dehinc simul fricantur, tunc existit mollis quidam ac peculiaris earumdem partium strepitus, non nisi à peritissimo Chirurgo discernendus, morbique speciem procul dubio designans.

VIII.

PESSIMA est hujus-ce modi fracturæ prognosis. Quantacumque enim sit Chirurgi sagacitas, qualesve cautelas adhibeat, plurima, nec-non gravissima impendent accidentia difficili præcavenda negotio, difficiliori extirpanda, ad hæc enim remanet ferè semper in posterùm claudicatio.*

IX.

COGNITIS fracturæ causis, explorata sedulò diagnosi, institutâque prognosi, omni ope atque operâ curationem aggredi decet. Hæc autem in eo sita est ut fragmenta pristinas in sedes non reducantur tantùm, sed ibi quoque retineantur.

X.

PRIMÒ quidem idoneus ægroto situs est conciliandus; tunc adhibendæ sunt extensiones & contra-extensiones. Quoniam verò si robustior fuerit homo fracturâ laborans, maxima vis ad extendendum ac retinendum requiritur, insufficientibus haud rarò manibus alia occurrunt media, habenæ scilicet, mantilia, fasciæ, imò & pro re natâ Hildani lorum ab Heistero commendatum.

XI.

FAVENTIBUS hisce instrumentis partes fractæ in diversa distrahuntur, obtinentque necessarium extensionis gradum, eo prorsùs tempore Chirurgus fragmenta in sedem reponit naturalem, ac fasciarum, & situs ope retinet.

* Nuper tamen hujus-ce actûs Præses clarissimus femoris colli fracturam sine claudicatione felici cum successu restauravit.

XII.

Hæc ubi demùm ex artis præſcripto ritè peracta fuerint, accidentia antevertere perutile eſt, & præſentia, ſi quæ ſunt, congruentibus remediis extemplò debellare.

Has Theſes, DEO JUVANTE; & præſide M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* LAURENTIUS HERARDIN, *Calvomontienſis, Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die 13 *Septembris anno ſalutis* 1755. *à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, ſub ſigno Olivæ.

5-0

THESES

EX

ANATOMIA

ET

CHIRURGIA.

Quas, DEO JUVANTE, & Præſide M. ANTONIO LOUIS, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum Profeſſore Regio, Academiæ Regiæ Chirurgorum Conſiliario & Excerptorum Secretario, Regio librorum Cenſore, & è Regiâ Lugdunenſi Societate, *tueri conabitur JOANNES-PETRUS ARNULPHUS CHAUPIN, Pariſienſis, in Almâ Pariſienſi Univerſitate Liberalium Artium Magiſter, Conſiliarius Regis Chirurgus-trimeſtris.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 15ᵃ Septembris, anno ſalutis 1755. à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

I.

EX ANATOMIA.

SANGUIS vitæ noſtræ fomes & cauſa, dùm perpetuo agitatur circuitu; partibus conſtat, quarum aliæ motibus vitalibus impulſæ faciliùs de corpore decedunt: aliæ verò poſt varias comminutiones & alterationes, neceſſaria vitæ munia præſtare nequeunt, & è reliquarum maſsâ exturbari neceſſe eſt. His reſtituendis, humoribusque redintegrandis, ſuccus alibi-

lium inservit, in chylum & sanguinem immutandus. Hic autem succus ex alimentis elicitur, & in ventriculo præcipuè præparatur; siquidem in eo cibi dilutione macerantur, coctione digeruntur, ejusque actione pinsuntur.

Ventriculi structura.

Oesophagus prætergresso diaphragmate, adnexum seu continuatum ventriculum habet, qui ab hypochondrio sinistro ad dextrum totam regionem epigastricam occupat: utriculo lusorio vulgò comparatur. Tumet cœco elato fundo mox sub diaphragmate contra costas & lienem, maximo arcu infernè elongatur, supernè minori incisus est, majorem & minorem curvaturam vocant, quæ sensim sensimque à curvitate decedentes in conum evadunt, quæ est ventriculi extrema pars in hypochondrium dextrum sub hepate declinans. Faciem alteram abdominis musculis objicit, vertebris alteram. Dùm verò ingestis ampliatur & tumet, situm nonnihil mutare videtur. Maxima enim curvatura inferior, sensim sensimque elevatur & in anteriora erigitur; arcus superior posteriora respicit, & in dextro hypochondrio ventriculi conus magis in posteriorem partem devolvitur & inclinatur; atque hæc sitûs mutatio præcipuè evenit propter obicem illius anguli maximè resistentis inter diaphragma & vertebras. Quemadmodùm ab œsophago continuatur ventriculus, ita & ipse in intestina elongatur: duo ergò habet orificia alterum, superius & sinistrum, cardiam vocant; alterum inferius & dextrum, pylorum seu janitorem. Si inflato ventriculo linea ducatur à vertice tumente in hypochondrio sinistro ad dextram partem, hæc duo orificia neque in eâdem altitudine, neque in eâdem lineâ esse videbuntur: cardia etsi non admodum anterior sit, non est tamen adeo posterior ac pylorus, qui ob productum in posteriora ventriculi conum, totus penè ibidem recondi observatur. Quatuor tunicis conflatur ventriculus: exteriorem membranaceam à peritonæo mutuatur; hanc à sequenti separat, seu potiùs utramque connectit Ruischiana compages cellulosa, in quâ sedent magni vasorum rami. Quæ tunica priori substernitur, musculosa, valentioribus fibris componitur; harum ordinationes, variaque superposita segmenta seu strata semet decussantia descripsit *D. Helvetius* (*a*), jam luculenter à *Fallopio* observata (*b*). Fibrarum aliquæ ab œsophago ad pylorum excurrunt; aliæ sinistrorsùm ventriculi saccum cæcum versùs descendunt, & huic circulos dant concentricos: fibrarum tam providè coordi-

(*a*) *Mém. de l'Acad. des Sciences.* 1719.
(*b*) *Gabrielis Fallopii Obs. Anatom. ad Petrum Mannam.*

natarum contractione moderatâ cibi subiguntur, sensimque ad intestina expelluntur. Fibræ musculares ad pylorum arctiùs conjunctæ, ventriculi extremam partem coarctant, crassiorem validioremque efficiunt. Hominibus edacibus, ventriculum maximè crassum & lacertosum natura largita est; hinc ægriùs inediam sustinent, ventrisque vacui furorem experiuntur. Tertia tunica quæ nervosæ nomine insignitur, ope contextûs cellulosi laxioris cum supradictâ cohæret; in eâque vasa quæ musculosam tunicam perforant, majoribus truncis veniunt, & in angulosum rete dividuntur. Tunicæ autem nerveæ, quæ alba, firma & crassa est, nervisque stipata, plicas sensiles sequuntur, vacuo ventriculo, vasa. Glandulis humorem mucosum secernentibus instructa est hæcce membrana, quam sequitur, & cui adhæret villosa tunica mucosa, mollis, rugis amplis complicata, & innumeris foraminulis pertusa, quæ glandularum muciferarum ductus excretorios sustentant, & arteriarum fines, è quibus limpidus humor salivæ similis destillat, chylo diluendo accommodatus; liquor gastricus dicitur : humor verò mucosus villosam inungit membranam, eamque ab acriorum impressione utcunque defendit. Ad finem pylori ruga est insignior seu valvula, speciem referens annuli tumentis, lubrici & in duodenum inclinati.

Ventriculi vasa.

Vasorum sanguiferorum in ventriculo communis mater cœliaca, quæ pyloricam, gastricam utramque, gastro-epiploïcas, aliasque haud paucas arterias ex coronario, gastrico & splenico ramo in omne ventriculi latus distribuit; sicque plures sunt vasorum trunci, ut dum premitur ventriculus, non adeò facilè adfluxus possit intercipi. Venarum rami arteriosis socii incedunt & per ipsos in venam portarum sanguis regreditur. Nervis multis & insignibus, quos octavum par generat, eximiè sensilis est ventriculus; eò ut acria quæ lingua non discernit, stomachum subvertant. Vasa itemque insigniora lymphatica desuper ventriculum videri queunt, quæ per utrasque ventriculi curvaturas præcipuè incedunt, glandulas ibidem positas prætereuntia, utroque omento suffulta, ut ad ductum thoracicum, vel ad hepatis fissuras, ibidem cum aliis lymphaticis conjuncta, terminentur.

Alimentorum digestio.

In ventriculum cibi demittuntur; ibique foventur calore & macerantur. Porrò aër, vel inter deglutiendum assumptus, vel cibis missus, vi caloris expanditur, cellulas quibus continetur, frangit; sicque vias parat subituro humori gastrico. Aëris actionem probant flatulenta ventriculi distensio, quâ morbosè quidam afficiuntur, ructusque varii qui pro diversis quibus inqui-

nantur halitibus, acidi, amari, nidorosi, fœtidi, argumento sunt cibos corrumpi in nauseosum liquamen, acescens sæpè, ad putrescentiam aliquando vergens vel rancescens pro variis ingestorum qualitatibus: nulla tamen fit in ventriculo perfecta vel fermentatio, vel putrefactio, à quibus omninò alienus est naturæ finis. Vis adfusi liquidi gastrici, & ipse calor putrefaciens, ne plenum acorem cibi capiant, impediunt: condimenta autem varia, ut sal, acetum, piper, acria aromata, alliata, putrescentiam carnium corrigunt; hæc enim omnia, luxuriantis delicatorum gulæ causâ aut conditura, alimentis addita, non nutriunt, cùm & gelatinosâ lymphâ destituantur, & farinoso alibili. Irritatæ à flatu, pondere, vel incipiente cibi acrimoniâ fibræ ventriculi carneæ, vehementiùs constringuntur; circulares cavitatem angustant, cibum cum liquidis interterunt, & quasi inter manus oppositas premunt, eumque ad pylorum sensim promovent. Sed cùm ad perfectum digestionis opus mora requiratur, nimis properato ciborum egressui obstat, non modo pylori valvula, sed & ipsius ventriculi motus, qui cibos & sursùm perindè repellit, & urget ad inferiora. In his-ce motibus nihil esse tritui simile contendunt nonnulli, ex eo quod ne baccas quidem aut mollissimos conterat vermes ventriculus: huic nihilo-seciùs multùm inest roboris, quippè cùm fibræ multò magis quàm unâ tertiâ fiant breviores.

Quæ sit in ventriculum actio septi transversi & musculorum abdominis.

POTENTIOREM vi peristalticâ ventriculi afferunt eam; quam septum transversum & abdominis musculi exercent; quæ opinio rationi, perspectèque cognitæ partium dispositioni adversatur. Nil enim prodest actio septi transversi & musculorum abdominis, licet aliàs aliquid auxilii præstitura, si ventriculi fibræ quâcumque de causâ languidæ sint, imbecilles; & immediatâ actione in cibos destituatur ventriculus. Actioni vesicæ in expellendâ urinâ dicuntur etiam opitulari musculi abdominis & septum transversum actione compressoriâ quâ funguntur. Sed quid horum nisus in casu paralysis vesicæ? Ventriculus, structuræ vel actionis ratione, vesicæ urinariæ æquiparabilis est; uterque enim musculus est cavus, sensu donatus, irritabilis, passivè extensibilis, agens in contenta. Si ultra limites vesica distendatur, perit ejus actio, lotium retinetur, irritâ musculorum actione, qui urinæ excretionem promovere dicuntur. Num & idem accidit ventriculo? Helluones, palati mancipia, & *quorum Deus venter est* ventriculum quasi sarcinariam manticam habent, cruditatibus continuò laborant, affectibusque à ventriculi laxitate & atoniâ oriundis; quibus averruncandis vita sobria plerumque sufficit; gulæ etenim temperando, fibrarum ventriculi tonus res-

titui poteſt : aſſiduis è contrà crapulis & ingurgitationibus omnimoda morborum incumbit cohors ; læta autem ſenectus & mors, ut aiunt, ſine morbo, temperantiæ præmium eſt indubitatum.

Quomodo fiat vomitus.

Actione ventriculi moderatâ ſubigi cibos, & ad inteſtina ſenſim expelli compertum eſt : actione autem validiori & convulſivâ ingeſtorum per os fieri ejectionem, quam vomitum vocant, ſtatuimus ; acciditque cum gravis ſtimulus irritando, vellicando vel erodendo afficit ventriculum, organum quàm maximè irritabile. Hæc ſententia antiquitate nititur, & plurimorum ſuffragiis Anatomiæ laude inſignium, inter quos *Vieuſſenium*, *Littrium*, & illuſtr. *Hallerum*, honoris causâ nominare juvat. Quanta ſit ventriculi contractilitas patet inſpectione anatomicâ eorum qui longam inediam paſſiſunt : *Hygmorus* & *Santorinus* ventriculos in hoc caſu ita contractos & corrugatos viderunt, ut pro inteſtinis haberi potuiſſent. Quidam ex Neotericis omne vomendi opus fortiori diaphragmatis & muſculorum abdominis actioni tribuerunt, vim quâ pollet ventriculus, ei perperam denegantes. Hujus-ce commenti Patronus D. Chirac (*a*), & hanc erroneam opinionem experientiâ fallaci in cane vivo inſtitutâ confirmare conatus eſt. Non mirum ſi magna fuerit in hoc animali muſculorum abdominalium actio poſt inflictum vulnus & emeticum exhibitum. Doctè refutatur hoc experimentum à Cl. Morgenbeſſero (*b*). Vomitum autem, non mediante diaphragmatis contractione fieri exindè conſtat, quòd ingeſta per os ejici nequeant niſi tempore expirationis, quo diaphragma in thoracem redux, vel à ventriculo recedens, quieſcit : & dùm inſpirando, vires in ventriculum exercet diaphragma, cibi deorsùm propelluntur, non ſurſùm, ſiquidem tunc conſtringitur orificium ventriculi ſuperius, ab agentis ſepti tranſverſi muſculis inferioribus. Experientiâ quotidianâ comprobatur in expellendis fœcibus induratis, fortiter actione ſimultaneâ, ſeptum tranſverſum, abdominiſque muſculos ſeſe contrahere abſque vomitu. Horum verò contractionem aliquid adjumenti vix conferre in vomitu crediderimus, cùm fruſtrato eorum niſu ventriculus contrahatur ; & licet ii maximâ contractione partes in abdomine contentas premant, non niſi compreſſione laterali agunt, & ingeſta, ſuperiora versùs, potiùs quàm ad inferiora hac propulſione compelli non poſſe, ſat

(*a*) *Mém. de l'Acad. des Sciences.* 1700.
(*b*) *Diſputatio de vomitu*, *Lipſiæ* 1738.

ſuperque cuilibet attendenti patebit. Præterea conſtat eos qui faciliùs vomunt, nec diaphragmatis, nec abdominalium muſculorum percipere niſum ; & pueros lactentes à majori lactis ingeſti copiâ exonerare ventriculum, ſolâ contractione fibrarum muſcularium.

Reſorptio liquidorum in ipſo ventriculo.

QUASDAM urinæ vias eſſe per poros ventriculi & veſicæ in ipſam veſicam, in ſalutato ſanguine, pro explorato habuit D. Morin, Med. Doct. (*a*). qui aſſequi mente non poterat tam acceleratam ſecretionem quæ par eſſet tot matulis, intra breve temporis ſpatium replendis, ſi hoc in caſu lotii materies per viam renum conſuetam deſtillaret. Quam multis argumentis ſtabilire conatus eſt opinionem, vir aliundè integerrimâ vitâ & rei herbariæ ſtudio ſpectatiſſimus, hanc funditùs evertit conſideratio Anatomica meſenterii & inteſtinorum quæ veſicam à ventriculo ſeparant. Nonnulli ut rationes citiſſimæ urinæ reddant, venis lacteis ventriculum donari autumant, quæ ſi demonſtratæ potiùs eſſent quàm fictæ, remaneret ferè idem difficultatis nodus, quandoquidem per anguſta viarum lactearum in ſanguinem lentè liquida progrederentur. Sed citiſſimæ refectiones quæ vino odorato, juſculis, ovis ſorbilibus atque ejuſmodi alimentis fiunt, bibula vaſorum orificia eſſe in ventriculo probant, quæ chylum & liquidum ſuctum rectè ſubminiſtrent venis ipſis ſugentibus ; undè breviori tempore per venam portarum in cavam liquida citiori gradu ad renes appellunt, quàm per avia itinerum ad canalem thoracicum & venam ſubclaviam. Manifeſtum hujuſ-ce reſorptionis argumentum ab injectionibus anatomicis petitur, quæ facilè in cavum ventriculi & inteſtinorum ex vaſis ſanguineis quandoque penetrant ; tùm ſi per venam portarum contrà eas partes aërem inſufflemus, utraſque diſtendi ab irruente aëre & tumere obſervamus, præcipuè in junioribus. Hinc in ſolvendis hepaticis obſtructionibus, quæ adhuc ſolvi poſſunt, apoſematum ex aperientibus, aquarum mineralium appropriatarum vini chalybeati, aliorumque medicaminum quæ præſcribere ſolent, efficacior uſus, quàm in diſcutiendis aliorum viſcerum infarctibus.

Lienis ſtructura & uſus.

IN hypochondrio ſiniſtro, ſuper ventriculi extremitatem, obliquè dorſum versùs ſeſe accommodat Lien, viſcus atro-rubens : ventriculo per omentum & vaſa brevia, diaphragmati per peritonæum tanquam ligamento connectitur ; ſuſtentaturque

(*a*) *Mém. de l'Acad. des Sciences.* 1701.

à proximo colo, cui ſicut & reni, per multam celluloſitatem adhæret. Obſervatu digniſſimum eſt, lienis ſitum eſſe variabilem, & ventriculum ſequi: quando is vacuus eſt & inanis, tunc lien magis ad perpendiculum ponitur; quando repletus ventriculus antrorsùm mediâ curvaturâ adſurgit, unà tunc ſitum mutat lien, ut penè tranſverſus incumbat. Inſtar ſpongiæ mollis nonnunquam tumidus, diſtentus cernitur; aliàs ejus tunica rugoſa, plicataque apparet, & lien minus tumet. Magnus in languidis; in ſubitò enectis, validiſque corporibus parvus eſt. Vacuo ventriculo laxior eſt & amplior, ab eodem pleno contra coſtas inanitur: in iis qui inediâ obierunt lien quam maximè tumet anguſto & coërcito occurrente ventriculo. Arteria ſplenica longè progreditur, admodùm flexuoſa, quod & commune eſt iis omnibus arteriis, quarum diameter & longitudo modò augeri, modò imminui conſtat; quemadmodùm in craſſis inteſtinis, utero, facie, &c. Lienis ſubſtantia vaſculoſa eſt & fibroſa. Ductûs excretorii abſentia diſſentientes Scriptorum excitavit opiniones, quas omnes hìc recenſere prolixius foret: probabiliorem, præſtantiorum in Anatomiâ virorum judicio, expoſuiſſe ſatis ſit: *Boerrhaavius, Heiſterus*, aliique exiſtimant lienem, hepati ſanguinem tenuem ſuppeditare, ut reliquus craſſus ex cæteris partibus ad hepar influens, & ex quo bilis in denſo hoc viſcere ſecernenda, fluidior reddatur, biliſque ſecretio hoc modo promoveatur. *Nam*, inquit *Heiſterus*, *ſi vena ſplenica in cane, aliove animali vivente inciditur, ſanguinem tenuem, floridum, ſubtilem effluere, ſæpè deprehendi, nunquam verò craſſiorem reliquo ſanguine venoſo.* Eò fluidior eſt ſanguis, quòd nullum ineſt lieni vas ſecretorium, atque adeò venam omnis aquæ portio ſubit, quæ fuit in arteriâ. Sic de uſu lienis perilluſtr. D. Van Haller. . . . . Quando ventriculus cibis flatuque repletur, tunc lien in anguſtum ſpatium comprimitur, contra reſiſtentes coſtas & incumbens ſeptum tranſverſum; & ſanguis qui lentè & parcâ copiâ per venam lienalem redibat, confertim nunc ex liene exprimitur, celeriter ad hepar redit, admiſcetur ſanguini pigro, adipe pleno, omentali & meſenterico, hunc diluit, à coagulo & ſtagnatione conſervat, & unà abundantiorem bilis ſecretionem facit, tunc quando maximè hic liquor ad præſens digeſtionis opus requiritur. . . . . Uſum ergo lieni, ad promovendam bilis ſecretionem aſſignarunt viri perſpicaciſſimi; ſed partium diſpoſitio & conſenſus hoc viſcus eſſe diverticulum ſanguinis pro validiori digeſtione, in ventriculo incitandâ, demonſtrare, videntur. Ventriculus etenim dùm ingeſtis diſtenditur & ampliatur majorem ſanguinis copiam admittit, ut copioſior inſtituatur liquoris

gastrici secretio, major excitetur calor, itemque fibiarum carnearum motus Sed distendi ipse minime potest, quin assurgente ejus parte quæ ad hypochondrium sinistrum, quam tanquam coni quem præstat basim, consideramus, lienem adigat contrà resistentes costas & diaphragma; undè comprimatur insigniter. Ille ergo sanguis qui in lienem, ob eam compressionis vim penetrare non poterit, quà data porta, ruet in alteros certè cœliacæ ramos, gastricam arteriam præcipuè, quæ tunc majore sanguinis copià ad memoratos effectus scatere debet. Neque obstabit quòd hujusmodi vasa tunicis sint intercepta; scimus enim nerveam tunicam, quæ in vacuo ventriculo plicas agit, multum esse dilatabilem, ut non comprimat vasa contrà resistentem exteriorem tunicam, imò tunc vasorum anguli & plicæ explicantur, rete illud Ruischianum in majores areas expanditur, ut sanguini irruenti viam aperiat; quod certè in hoc casu fieri sic debet, cùm humorum influxus, cæteris paribus eò plus crescat, quò magis resistentiæ imminuuntur; quando porrò sese contrahente ventriculo, atque in plicas euntibus ejusdem tunicis, longitudo vasorum minuitur, ipsorum anguli crescunt, cumulantur, vis contracti ventriculi renititur, lien à pressione liberatur, & crescit in hoc viscus sanguinis fluxus, cui jam resistit ventriculus. Physiologicæ huic doctrinæ favent observationes ex Pathologià inferiùs eruendæ.

II.

EX CHIRURGIA.

Ventriculi vulnera.

PARTIUM in abdomine vulneratarum signa, à cognito earumdem situ primò deducuntur; qualia enim delitescant viscera in læsis corporis regionibus docet rerum Anatomicarum scientia. Alia signa à vulnerati positurâ, à vi vulnerantis, ab instrumenti quo fuit inflictum vulnus consideratione notanda veniunt; sed impedita vel turbata sauciatæ partis actio, contentorum excretio, accidentiaque specificè à partis læsione oriunda veram vulneris explorant indolem. Hinc prætermissâ specilli immissione, utpotè inutili vel infidâ, imò nonnunquam noxiâ, ventriculum à penetrante in regionem epigastricam vulnere læsum esse certo indicio demonstrabunt cruenta vomitio, cruentæque per alvum dejectiones, & quæ aliquando contingit ciborum per vulnus excretio: his accedunt epigastrii dolor vehemens

vehemens, sudores frigidi, lipothymiæ frequentes, extremorum frigus, convulsiones, ingestorum violenta per os ejectio; consecutivè autem febris intensior, & reliqua quæ ex inflammato ventriculo, vel ex effusis in cavum abdominis cibo potuque, sobolescere possunt acccidentia.

Hujus-ce visceris vulnera necessariò lethalia esse ex Hippocratis aphorismo 18. Sect. 6. judicarunt artis Antistites; hæcque sic se habere haud infrequens testatur experientia (*a*). Conscripta nihilominùs leguntur exempla eorum qui ab hujusmodi vulneribus convaluêre; quod quidem fortuitæ rerum dispositioni, singularique naturæ favori quidam retulerunt (*b*). Artis salutaris incremento sit cognitio & eorum quæ huic consolidationi favere possunt, & accidentium quibus lethalia esse constat ventriculi vulnera: juvantibus etenim promovendis, removendisque lædentibus, tùm demùm invigilabit Chirurgiæ peritus. Mortem inferunt sanguis è vasis confertim erumpens qui nullo modo sisti potest; partis summè irritabilis inflammatio, quæ gangrænam facilè accersit; & ingestorum in cavum abdominis effusio, viscerum putredinem certò paritura. Eventûs autem salutaris causas occasionales judicio præsumptivo annotavit *Bohnius*; quales sunt, 1°. Corrugatio ventriculi quæ fit fibrarum musculosarum contractione, undè vulneris labia committuntur. 2°. Ventriculi peritonæo, diaphragmati, vel aliis partibus agglutinatio. 3°. Omenti portiunculæ in vulnus insinuatio, quæ coalitionem juvet. 4°. Si per vulnus abdominis latius, ventriculi sauciati labia integumentis externis adducere, & unâ eâdemque suturâ hæc colligere liceat; quale quid ex voto successisse *Schenckius*, *Suevus*, aliique referunt. 5°. Denique si apertura ventriculi, ratione contiguitatis, cum labiis plagæ externæ ita

(*a*) *Forestus*. Lib. 6. Observ. Chirurg. 5.
Amatus Lusitanus. Cent. 1.
Thom. Bartholinus. Hist. Cent. 1. Obs. 24.
Paulus Ammanus. Med. criticæ casu 48.
Bonetus. Sepulchret. Lib. 4. Sect. 3.
Bohnius. De renunciatione vulnerum, &c.

(*b*) *Bohnius*. Ibidem.
Schenckius. De vulneribus ventric.
Stalpart van der Wiel. Cent. 1. Obs. 39.
Les Mémoires de l'Academ. Royale de Chirurg. tom. 1.
Et *Fallopius*. De vulneribus capit. Cap. 12. *cujus notatu digna sunt verba*. . . . . De ventriculo habeo quod dicam, nam sanavi mulierem & hominem è quibus egrediebatur chylus & cibus. Sanavi mulierem glande percussam plumbeâ ab anteriori & posteriori parte, & hanc Deus sanavit quia meretrix quondam fuit, jam castè & sanctè vivit.

coalescat, ut per meatum seu vulnus hoc patulum, quæ molesta sunt, rejiciantur. Hujus casûs exemplum commemoratur in Act. Reg. Chir. Academ. tom. 1. à Chirurgo Altissiodorensi *M. Lassé* è suppeditatum. Penes artem non est ut cuilibet ex iis commodis consulat; quæ salubria sunt promovere potis est, & insalubria devitare. Pro operandâ ventriculi cum peritonæo coadunatione, suturam ut valdè periculosam rejicimus. Deligatio simplicissima instituatur. Plurimùm sanè prodest ventriculi exinanitio: hanc non infausto successu, exhibitâ potione emeticâ, properare non timuerunt è Neotericis nonnulli: an cum prudentiæ laude judicent alii. Quantum discrimen adsit in hoc curandi ausu exindè judicamus quod fieri nequeat, quin inhiet ventriculi vulnus à recessu contractili fibrarum in diverso sensu sese decussantium, quarum soluta est unio: contractione quidem integrarum coarctatur ventriculus; sed quanquam in omni sensu cavitatis ipsius diameter, etiam arctiùs minuetur, non fit in loco vulnerato major resistentia, nullumque impedimentum transitui contentorum, undè effusionis nocivæ in cavum abdominis metus non levis. Propinatum porrò emeticum dolores convulsivos, irritatione immediatâ excitat, in viscere ultra modum sensili, & sic spasmodicè exagitato, ut parco etiam lenientis decocti haustu, vomitus concitetur. Hunc ergo curandi ausum inter certas & stabiles curativas indicationes non admittimus, donec certior ac solidior experientia nos erudierit. Cruentas vomitiones ac dejectiones sistit, vasa læsa conglutinat, & sitim explet decoctum symphiti Aquâ Rabellianâ acidulatum, cochleatim exhibitum; quod temperans, vulnerarium, astringens & consolidans remedium aquæ aluminosæ præponimus, quâ novimus vomitum omni ope compescendum, nonnunquam promoveri. Refocillatis viribus, quibus restaurandis Cardiaca in usum prudenter duci possunt, venæ sectiones inflammationis periculum arceant; huicque præstantissimo præsidio, pro re natâ, insistendum. Cohibitâ vulneris ventriculi hemorrhagiâ, sirupus è succo limonum in decocto hederæ terrestris vel alterius plantæ vulnerariæ, sitim restinguit, nauseam, vomitionem sistit animi defectionem & syncopen arcet. Nullus sit victus etiam tenuissimus ante vulneris consolidationem. Frustratæ autem, toto curationis decursu, chyli digestionis ac distributionis, vices implebunt clysteres nutrientes quos præstabit è jurulentis carnibus decoctum; elotis priùs, clysmate purgante, crassis intestinis. Si discissis vasis sanguineis ingens cruoris copia in abdominis cavum delabatur, hanc effusionem non insanabilem credimus, edocti experimentis feliciter jam celebratæ abdominis incisionis quam

contra aperturam dicunt (*a*) : in minori ſanguinis effuſione aliquam reſorptionis ſpem concedunt obſervationes practicæ. Cùm autem tenditur & intumeſcit venter ab effuſione ciborum quibus infarcti erant vulnerati, inflammatione corripiuntur viſcera, putreſcunt, frigidum ſudant ægri, animi deliquia patiuntur, tandemque exanimantur.

Pro educendis quibuſdam corporibus extraneis in ventriculo deliteſcentibus, gaſtrotomiam ſeu partium regionis epigaſtricæ & ipſiuſmet ventriculi ſectionem impavidè & beneficâ manu tentarunt Chirurgi meritiſſimi. Pragæ anno 1632 cultellum novem pollices longum Bohemus ruſticus devoravit; poſt duos menſes inſtitutâ gaſtrotomiâ hunc cultrum extraxit *Florianus Mathis*, Chirurgus peritiſſimus; re equidem verâ, cultri acumen paulò ſupra ventriculi fundum ad ſiniſtram partem extuberabat, verſo ad dorſi ſpinam manubrio. Æger perfectè ſanitati reſtitutus eſt (*b*). Anno verò 1635, in Boruſſiâ adoleſcens quidam ruſticus ſtomachi languore laborans, cultrum fortè deglutivit, cujus manubrium imprudens in fauces immittebat, gulæ ad vomitum ſtimulandæ cauſâ. Ancipiti malo & haud dubium in exitium hominis vergenti, ſtrenuum remedium Chirurgus adhibuit. Paulò infrà coſtas ſiniſtri lateris, integumenta, muſculos abdominis & peritonæum ad ipſum uſque ventriculum incîdit; tùm eo pertentato & aperto, levi è vulnere cultellum exemit; Ægerque debitâ curatione brevi convaluit (*c*). Ex memoratis numquid nitimur ad gaſtrotomiam celebrandam, pro eximendis corporibus extraneis in ventriculo deliteſcentibus, quorum præſentiâ ægri certo certiùs vitâ periclitarentur? *Gaſtrotomia.*

Commemorandæ hìc ultrò veniunt obſervationes vulnerum ventriculi, quæ in fiſtuloſum ulcus degenerata, plurimis annis aperta manſerunt, ſuperſtite ægro, ſic ut pro lubitu per hanc aperturam cibos potuſque emittere, vel clauſo per externum apparatum ulcere, eadem retinere potuerit. Bina hujuſ-ce casûs exempla recenſet *Schenckius*; in utroque vulneris ventriculi & partium continentium abdominis labia per callum communem ita coïerant, ut hiatus ſuperfuerit. *Covillardus*, Chirurgus Ademaro-montanus, in obſervationibus Iatrochirurgicis (Obſ. 41.) hiſtoriam refert cujuſdam militis in expeditione inſularum Lerinarum contrà Hiſpanos, glande plumbeâ in ventriculum perfoſſi, qui cibum & potum retinebat turundâ argenteâ in vulneris aper-

(*a*) Mém. de l'Académie Royale de Chirurgie. Tom. I. & II. *des Epanchemens.*
(*b*) *Crollius*, Præfat. Baſilic. Chemicæ.
(*c*) *Joh. Cluverus* Epit. Hiſtor. Lib. 2.

turam immissâ, callosis factis labiis non consolidatam. D. *Noël* dùm viveret Aurelianensis Nosocomii Chirurgus primarius, secuit cadaver hominis qui æquè à vulnerato ventriculo convaluerat; alimenta liquida per ulcus injecta coquebat: ventriculum hunc dono datum servat Mag. *Foubert*, qui *Noëlium* tunc temporis habebat Chirurgiæ Præceptorem. Ex observationibus recensitis proponendum venit, nùm Gastrotomia posset institui cum intentione aperturæ servandæ, ut patulâ hac viâ possint nutriri ii quibus integrè discissus est œsophagus. Constat enim in hoc casu, in praxi quidem rariori, quem tamen Paræus bis observavit, extremum partis læsæ alteri extremo uniri non posse, & exindè non in incerto vitæ discrimine vulneratos esse; cùm nutrimento suo corpus defraudari necesse sit. Nùm & celebrari posset hæc operatio cum, irrito successu tentatis remediis in anginâ schirrosâ (*a*), & tumoribus œsophagi strumosis resolvendis, lento marasmo concidunt ægri, ob denegatum cibo potuique transitum. *An* in certo vitæ periculo Gastrotomiam, *anceps remedium, satius sit experiri quàm nullum*, viderint æqui rerum æstimatores.

Herniæ ventriculi. Exteriùs in abdomine tumorem posse fieri à ventriculo intrà partes continentes relaxatas concluso, observationes quamplurimæ testantur. Propè lineam albam in latere sinistro, sub spuriarum costarum cartilaginibus exoritur tumor; post cibum assumptum increscit, in jejunio contrà minuitur (nisi tunicæ ventriculi multùm laxatæ, vel cum sinu peritonæi coaluerint) & in supino ægri positu prorsùs evanescit: à colo flatibus distento sursùm in saccum herniæ pelli potest ventriculus, qui incarceratione dolet, vomitumque movet, à quo incommoda, potiùs crescere quàm imminui observavimus: herniam ventriculi commemoravit *Fabr. Hildanus*, & quas publici juris fecit hujus-ce morbi observationes M. *de Garengeot*, eas notis, animadversionibus & novis exemplis illustravit celeber. *Gunzius*, Prof. Lips. in libro quem scripsit de herniis, ann. 1744.

Herniæ ventriculi curandæ eæ sunt in genere indicationes curativæ, quæ cæterarum herniarum curationi conducunt. Prima quidem, salutiferæ manûs admotione in suas sedes pars emota reducatur: altera ut in iis retineatur; huicque, vincturâ diligenter partibus accommodatâ, satisfit. Curationi perficiendæ multum proderunt parcus & tenuis victus, laudatus situs, &

(*a*) Vid. Illustr. D. *Vanswieten*, Comment. in Aphor. *Boërrhaavii*, 787.

quies. Victûs rationis utilitas probatur ex eo quòd ventriculo tanta vis insit sese contrahendi, ut post jejunium aliquot dierum, ad intestini ferè angustiam sese contraxisse visus fuerit. Potum autem leniter aromaticum parcè & iteratò assumant; sitque frigidus: ab hoc enim quantùm ad ventriculi robur restituendum sperari potest, tantùm metui à calido aquosoque potu in ventriculi infirmitate oportet. Hujus assertionis veritatem probat à potu calido & frigido diversorum effectuum consideratio.

Potûs calidi & frigidi effectus varii.

CALIDÆ potu ventriculum debilitari in confesso est apud omnes. Hìnc in juvandâ vomitione, ope copiosi potûs aquosi, florum chamæmeli infusio, utpotè aromatica & corroborans, aquam puram præstantiâ vincit (*a*). Quæ consideratio arcendæ ventriculi atoniæ in omni casu necessarii potûs aquosi, pro re natâ, habeatur: & cùm contrariorum eadem sit ratio, potum frigidæ ventriculum ad functiones suas vegetiùs obeundas excitare ac corroborare dicunt. Hìnc potûs frigidæ commoda in sanis celebrantur (*b*). Siculos memorant ante introductum nivis usum, cùm in aëre degant ferventissimo, ac tepidissimis utantur aquis, quotannis, mensibus æstivis, maximo numero febrium pestilentium tyrannide è medio sublatos; quod malum ferocire desiit, ex quo primùm nivis usum in potu admisere; & diligenti observatione fuit exploratum in urbe Messanâ quotannis mille numero pauciores, quàm ante nivis usum homines interire: quò fit ut vel è fœce plebis pauperrimus quisque opifex in annonâ procurandâ, non panem modò & vinum, sed & nivem numeret. Frigidæ potus bilis fervidiorem æstum compescit, corruptionis ac putredinis vim arcet, hìnc iis prodest qui phasianis & perdicibus, aliâve venatione, vesci amant putrescentibus, & nares jam injucundo vapore, quem *Fumet* vocant, afficientibus. Cæterum regioni, anni tempori, temperamento, præsentique statui attendendum. Otiosis nocet frigidæ potus, non assuetis & obstructione laborantibus. Frigore enim adunantur inter se sanguinis moleculæ, & ineptæ redduntur transitui per ultimos vasorum fines: futuræ obstructionis subitæ, inflammationis, & quæ indè sequuntur malorum, maximum periculum esse notat illustriss. D. *Van Swieten* (*c*); si per calorem rarefactis liquidis & dilatatis vasis corpori humano magnum & insolitum frigus subitò con-

(*a*) Clarissim. *Huxham*, Med. Angl. de febrib.
(*b*) *Pisanelli* Med. Bonon. de aliment. facultatib. libell. aureo.
(*c*) De Pleuritide comment. in Aphorism. *Boerrh.* tom. 3.

cilietur. Indè patet, quanto se discrimini exponant imprudentes, qui à laboribus æstuantes gelidæ potu affatim hausto ventriculum replent; multò magis si glacie frigidissimum potum ingurgitant: & *Lancisius* inter subitaneæ mortis causas numerat frigidi potûs vel balnei usum, excalefacto corpore.

Morbus cui præcipuè obnoxius est Lien.

Lienem sanguinis duntaxat diverticulum esse confirmant morbosæ affectiones quibus is frequentiùs infestatur; suntque ingurgitationes sanguineæ. Vir 40 annorum, constitutionis melancholicæ, hypochondriacâ affectione per aliquot annos mirê divexabatur, maximè tamen de dolore hypochondrii sinistri conquestus est. In illo lien amplus visus est, colore lividus & flaccidus: mesaraïca vasa & gastro-epiploïca, atro sanguine turgebant, & quasi varicosa conspiciebantur (*a*). Ex observatione *Georgii Garneri*, Medici, colligitur viri 39 annos nati, quem perperam pro vero hydropico curabant; cadaver anatomico examini subjectum fuisse: lienem maximum & latissimum viderunt, ita ut totum impleret abdomen, & solo sanguine turgidum: ventriculum verò tam parvum, ut vix vesiculæ effigiem referret. Reliqua naturaliter erant constituta (*b*). Innumeras melancholicæ passionis historias in quibus lienis venæ varicosæ & crasso sanguine farctæ, omnium symptomatum causæ erant prætermittimus. Qui venarum lienis amplitudinem, arteriarum capacitatem longè superantem, attentè consideraverit, is nullo negotio intelliget quomodo latex sanguineus, lentus, in liene nimiam agens moram, hunc infarcire & distendere possit, relaxationeque fibrarum novo sanguini affluenti locum præbere. Pathologicis observationibus mirè consentiunt quæ ex methodo medendi depromi queunt. Lienis tumores ex hemorrhoïdum internarum fluxu detumescunt, & quidem salubriter, ex observatione Medicorum Vratislaviensium (*c*). Vomitibus etiam cruentis minuuntur. *Thomæ Bartholini* fratri non semel per vomitum largissimum cruenti seri lien magnus subsedit. Ex *Hippocrate* (*d*) quicumque lienosi dysenteriâ fugaci corripiuntur, curationem morbi recipiuut. Et *Duretus* lienosos dysenteriâ superveniente, sanescere dicit, qui sunt ejusmodi lienis duritate quam peperit diuturna humoris melancholici infarctura, secessu, trans-

(*a*) *Laurent. Wolfrigel*, Miscell. curios. ann. 1670.
(*b*) *Boneti* Anat. pract. lib. 3. sect. 21.
(*c*) Histor. Morbor. anni 1699. pag. 113. de tumorib. lienis.
(*d*) Aphorism. 48. sect. 6.

lation & vacuatione infarctorum lieni humorum melancholicorum crassorumque (*a*).

Cauti sint Chirurgi in assignandâ sede tumorum qui in latere sinistro sub costis nothis spatium inter illas & ilii spinam implent. Manus, post intestina clysteribus elota, jejuno ventriculo, admovendæ : tactu interprete non obscurè patebit quòd tumefactus lien suprà mesenterium, intestina & ventriculi partem emineat. Erroris ansam multis præbuit intestinorum tenuium & crassorum distensio, ac ex his colon præcipuè, eâ parte quâ ad renem sinistrum arcûs figurâ deflectit, in regione hypochondrii delitescens. A flatibus coërcitis, hoc-ce tumoris genus formari scripsit *Ettmullerus* in disput. de dolore hypochondriaco; multique alii lienem frequenter vitii accusatum, sæpè inculpatum in melancholicis asserunt (*b*). Scientiæ salutaris certitudinem obtegit fluctuantium opinionum caligo, quam dispellere operæ pretium sit.

In arte operandi, primaria lex est, & quidem maximi momenti, ut necessaria, & perindè possibilis sit operatio. Nullam esse exstirpandi lienis necessitatem exindè fas sit affirmare, quod ex infarctu sanguineo, Lienosi applicatione hirudinum, & usu remediorum spleneticorum quæ sunt antiscorbutica pleraque, & resolventia, perfectæ sanitati restituantur. Quos verò lienis schirrus torquet multùm juvant emplastra discutientia, quorum præstantiam ex *Fabricio ab Aquapendente* audiamus. »Scio fuisse hìc » Patavii Medicum qui conabatur Chirurgiam de excidendo » liene probabilem reddere, quam ego tanquam absurdam nun» quam volui audire, quia ex *Aristotele, stultas opiniones disqui» rere stultum est*, præsertim cùm in lienis schirro remedium ha» beam probatum, quod est ceratum meum pro splene, con» fectum *ex duabus partibus ammoniaci aceto dissoluti, unâ succi » herbæ reginæ quam tabacum vocitant, dimidiâ resinæ pini, tere» benthinæ, & succi ebuli, unâ olei de capparibus & ceræ novæ Q. S.* » ad emplastri seu cerati formam adipiscendam; quod emol» liente & digerente suâ facultate plurimos obduratos lienes » sanavit (*c*).

De lienis exsectione.

(*a*) *Duretus* in Coacas. pag. 37.

(*b*) *Glissonius*, Anat. hepatis, cap. 45. *Hygmorus* de affect. hypochondr. cap 4. *Silvius de le Boë* Disput. Medicar. 5. de lienis & glandularum usu.

(*c*) De Chirurgic. operationib. cap. 51.

Possibilitatem eximendi Lienis probare videntur feliciter instituta in canibus experimenta, quæ nemo prudens in homine fieri proposuerit; licet Eques Leonard. Fioraventi Chir. Bonon. hanc Panormi, felici cum successu, operationem celebrasse testatus sit, in muliere cujus Lien ponderis erat unciarum duarum supra triginta. Hujus-ce Autoris fidem, utpotè empirici insignioris, suspectam habuerunt nonnulli (*a*) Tam arctè per peritonæi membranas & vasorum commercium partibus vicinis nectitur Lien, ut sine hæmorrhagiæ lethiferæ vel inflammationis metu, viscerumque vicinorum damno eximi posse non videatur. Liene exsecto, providè etiam ligatis vasis, sanguinis cursus impeditus in vicinas partes, majori quàm par est copiâ, derivaret; undè earum functiones turbarentur: in cane cui cum experientissimo *Vallisnerio* lienem exsecuit D. *Morgagni*, cæteris rectè se habentibus unicum vitium observavit, bilis videlicet cysticæ colorem, non illum quidem flavum, sed ex subrubro ita obscurum, ut si aquæ in quâ caro recens lota esset multus Nicotianæ pulvis misceretur. Quæ observatio favere visa est conjecturæ Malpighii, à liene bilis secretionem juvari, opinantis (*a*). Hanc verò observationem, expositæ à nobis de lienis usu sententiæ adstipulari, credimus. Exsecto enim liene, major irruit in hepar sanguinis copia, ex quâ hujus-ce visceris oritur intemperies calida, secretioni bilis quàm maximè infesta. Ut ut hæc sint, à Lienis exstirpatione sese abstineant Chirurgi, ne salutare quo insigniuntur nomen, mortalibus invisum fiat.

(*a*) Ill. *Morgagni*, Adversf. Anatom. III. Anidmadv. XIX.

DE VULNERIBUS
CAPITIS

ET

DE VENARUM SECTIONIS USU
AD ILLORUM CURATIONEM
THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. TUSSANO BORDENAVE, Artium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Professore Regio, Regiæ Chirurgorum Academiæ Consiliario, *tueri conabitur* EDMUNDUS-ANTONIUS MALOT, *Aballonæus-Æduensis, in Almâ Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 28ᵃ Julii, anno salutis 1755. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.

VIRO NOBILI ET CLARISSIMO
D. D. GERMANO PICHAULT
DE LA MARTINIERE,
CONSILIARIO, REGIS GALLIARUMQUE
CHIRURGO PRIMARIO,
ORDINIS REGII SANCTI MICHAELIS
EQUITI TORQUATO,
PERPETUO ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGIÆ
PRÆSIDI DIGNISSIMO &c.

In obſequii pignus offerebat EDM. ANT. MALOT *Chirurgiæ Candidatus.*

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

CEREBRI ſtructuram elegantem, exquiſitum partium apparatum, nec-non mirabiles uſus quicunque contemplatur, hic graviſſima æſtimabit, leviora licet, varia quibus afficitur mala. Ea enim ſunt horum-ce morborum fata ut, læſis partibus tantùm exterioribus, interiores etiam ſæpiùs afficiantur. Undenam tanta harum-ce partium ſympathia? Rationes meliùs dabit exponenda breviter cerebri ſtructura.

§. I.

Supremam corporis partem occupat Caput, cerebrum nec-non præcipua ſenſuum organa continens. Inter alias corporis partes primum ſibi meretur locum. Cerebrum, pars illa corporis nobiliſſima, functionibus quibuslibet vitalibus, naturalibus & animalibus dicata, oſſeâ pyxide tegumentiſque plurimis obvolvitur; undè capitis partes continentes aut contentas dicunt Anatomici.

Inter continentes, præter cutim capillatam & textum pinguedinis, annotanda ſunt Muſculi graciliores totique ferè aponevrotici, pericranium, cranii oſſa, dura & pia Menynx, membranaque Arachnoïdea. Cranii oſſa capſam oſſeam conſtituunt, ex plurimis partibus compoſitam, extenſilem, magis reſiſtentem omni preſſioni, habitâ ratione ſtructuræ & diſpoſitionis, efficaciter objectam (*a*); ſicque cerebro, utpotè parti teneræ & ad vitam neceſſariæ, oſſeum dant propugnaculum, & illud ab injuriis maliſque gravioribus vindicant. Interiùs cranio adnaſcitur dura Menynx, membrana firmiſſima, ſuperficiei internæ cranii fortiter, plus minùsve tamen pro variâ ætate, adhærens, innumeris vaſculis perfuſa, ſinubus, propaginibus & plicaturis conſpicua, motûs expers, & ferè abſque nervis eſt, unde ipſi nec ſenſus nec irritabilitas. Huic proximè inſidet membrana tenuiſſima, pellucida, in omni cerebri ſuperficie non æquè conſpicua, præ tenuitate Arachnoïdea audit; cui proximè ſubjacet pia ſeu mollior cerebri Menynx, tenuis, pellucida, celluloſa, innumeris vaſorum propaginibus irrorata; inter anfractus cerebri ſinuata, mollior facta, vaſa inſerta concomitatur ad cerebrum porrigit, venaſque reduces verſùs ſinus tranſmittit. Harum-ce partium continentium diſpoſitio mechanica, ſtructura, connexio, numeroſæ vaſorum diſtributiones, conjunctioneſque tùm ab intrà tùm ab extrà reciprocæ meritò annotandæ, inde enim patet ipſarum uſus, varia elucescunt & enodantur ſymptomata quæ vel fugerent, vel in partium ſenſibilitatem immeritò refunderentur (*b*).

Intra varia hæc integumenta continetur moles pulpoſa, mollis, mirè ſenſilis (*c*) & vaſculoſa, ſubſtantiâ duplici, cineritiâ ſcilicet & albâ ſeu medullari diversè diſpoſitis, conflata, quæ primo intuitu quaſi unica cerebrique nomine generali inſignita in tres tamen dividitur partes, Cerebrum nempè propriè dictum, Cerebellum & Medullam oblongatam.

(*a*) Vid. in Act. reg. Scient. Paris. Academ. diſſ. Cel. Hunauld, *ſur la formation des Sutures & la ſtructure des os du crâne.* Ann. 1730.

(*b*) Vide quæ de partium corporis ſenſibilitate, inſenſibilitate & irritabilitate tam doctè ſcripſit Clar. Haller in Commentar. Academ. quæ Gottingæ floret. tom. ij.

(*c*) Diſſert. modò laudat.

Structuram exquisitè implicatam, difficilè extricabilem, usûs ad vitam functionesque vitæ necessarias absoluti, penè tamen ignoti capacem offert tota cerebri moles. Totam calvariam replet; exteriùs in gyros areasque quibus insident vasa membranarumque propagines exsculpta, interiùs verò utraque substantia cerebri diversè disposita, innumeris & subtilioribus vasorum reticulis intertexta, modò in unam, modò in alteram figuram efformatur. Hic quasi concamerata ventriculos & cavitates, illic protuberantias, septum, fornicem efformat; nunc per spinæ dorsi longitudinem expansa medullam spinalem constituit, nunc fasciculos medullares ubique tendentes emittens, nervos ad motus & sensationes necessarios per totum corpus spargit.

Quæ per Menynges & cerebrum decurrunt vasa sanguifera peculiari modo ordinantur, usûsque annotandos adimplent. Carotides majores & cordi proximæ majori cum impetu sanguinem impellunt; motum hunc deinde refrangunt ductus sinuosi ossium Temporum, structura mollior arteriarum cerebri, situsque ferè horizontalis. Nulla in vasis cerebri, sicut & in aliis partibus, compressio; hanc ossa impediunt, undè, licet alia vasa constringantur, non mutatur in cerebro liquorum circuitus; imò cum nulla sit in ipsis resistentia, aucto circulationis motu, sanguine mirè repletur caput; augetur consequenter motus in Carotide externâ magis liberâ, undè tam facilè prodeunt rubor faciei, oculorum turgescentia, scintillatio, capitis dolor, pulsatio major, hæmorrhagia narium, aurium tinnitus, aliaque symptomata quæ morbos capitis aut ipsius vulnera concomitantur. Eumdem ferè ordinem habent venæ teretes, tenues, non valvulosæ, frequentiusque fuisset periculum ingurgitationis & rupturæ, nisi illud præcaverent innumeræ horum-ce vasorum & cum interioribus & cum exterioribus vasis inoculationes, nisique adfuissent receptacula seu sinus quibus sanguis majori copiâ effunditur, indè tendens versùs jugulares venas majores & cordi proximas. Hæc quoad vulnerum capitis ætiologiam & curationem annotanda.

Exquisitissimam cerebri structuram, Anatomiâ duce, perscrutari homini datum fuit, usus verò nondùm licuit absolutos cognoscere. Quænam sit partium dispositio demonstrat Anatome; præcipuos ipsarum usus, ritè se habente corporis structurâ, probant intellectus, judicium aliæque functiones; quomodò autem adimpleantur egregii hi-ce usus? Res adhucdum in obscuro latet, hasque iteratis variis experimentis & observationibus vix licet suspicari. Capite enim quácunque de causâ læso aut commoto jam perit ratio, turbantur etiamque pereunt functiones animales, turbatisque functionibus citò destruitur corpus. Mutatum ordinem sæpè tunc incassùm quærunt; hunc demonstraverant effectus morbique symptomata, licètque sedulò perlustrentur cerebri recessus, nullus quandoque aut saltem ullus vix apparet. Indè patet cerebro etiam leviter affecto, animam ipsiusque functiones affici; num verò eadem sit omnibus suis partibus sensibilitas? Nodum meliùs solvunt observationes & experimenta accurata.

Cerebrum in quâcunque parte ſenſibile experientiâ comprobatur (*a*); parva tamen, imò nulla in ipſius ſuperficie ſenſibilitas, ſi quidem hîc ſuppuratur aut vulneratur abſque functionum animalium læſione; ſi verò ipſius compreſſio ſoporem inducit, illud aliarum cerebri partium compreſſioni tribuendum. Non item cerebri medulla; vellicatâ enim vel irritatâ per totum corpus oriuntur convulſiones, fiunt eadem irritato nervo, ut probant læſiones cerebri, medullæ ſpinalis aut nervorum; ergò mirè ſenſilis cerebri aut nervorum medulla. Huic-ce veritati non refragantur obſervata quædam quibus conſtitit abſceſſus, corpora extranea aliaque in ſubſtantiâ cerebri medullosâ deprehenſa fuiſſe abſque convulſionibus aut quodam doloris ſenſu (*b*); hæc enim accidunt in vitiis cerebri chronicis, medullâ dolori quaſi aſſuetâ; licetque ſint hiſtoriæ quædam læſionum medullæ ſubitarum abſque ullâ ſubſecutâ convulſione, (*c*) ipſius ſenſibilitatem non revocant, ſi quidem frequentiùs oriuntur convulſiones, probantibus obſervationibus & experimentis; cum enim in vivis canibus læditur medulla, maximum ſtatim ſe percipere dolorem, brevì quidem ceſſaturum, miſero ejulatu teſtantur (*d*), ſique nervorum principia illæſa ſint nullaque ſit ſanguinis effuſio, abeunt dolores, neque reſolvuntur muſculi in quâdam corporis parte, neque turbantur functiones, remotâ causâ irritante.

Alia dat Phænomena Encephalum compreſſum; ubicumque enim illud fiat, pars illa quæ nervos habet à compreſsâ cerebri parte motu ſenſuque privatur, ut patet ex vitiis determinatæ cujuſdam partis cerebri; ſic compreſsâ nervorum opticorum origine perit viſus, aut compreſſis aliis partibus perit auditus, modò Pharynx, aut lingua reſolvuntur; irritatâ medullâ ſpinali convellitur corpus, compreſsâ inferiùs reſolvitur, læsâ in collo mors conſequitur, cum ab eâ ſede imprimis oriantur cordis nervi (*e*). Si verò major pars cerebri comprimatur à ſanguine, aquâ, ſchirro, oſſe, causâve quâlibet mechanicâ jam oriuntur aut perpetuum in animæ functionibus vitium, delirium, vertigo, mania, ſtupor, aut lethalis ſopor. Omnia hæc mala abeunt remotâ causâ comprimente. Plurima apud authores extant hujus-ce rei exempla, quæ libenter omittimus ſubſequenti obſervatione omnia probaturi: Pariſiis homo vixit qui in propriam calvariam ſtipem vicatìm petebat, cum cerebrum ſolâ callosâ durâ menynge tectum haberet; experimenta pro exiguo nummo centies in ejus cerebro facta ſunt. Quoties nempè dura mater digito leniſſimè comprimebatur, ſubitò mille ſcintillæ antè oculos hominis verſabantur, & ſi fortior fiebat compreſſio, jam caligo oculos occupabat, ſi denuò validiori manu urgebatur, in ſomnum de-

(*a*) Vid. non ſatis laudand. diſſertat. Clar. Haller.

(*b*) Commentar. Reg. Chirurg. Acad. p. 314. ibi inter plurima exempla præſtat obſervatio Clar. D. de la Martiniere de globo plumbeo intrà cerebrum adacto ferè abſque accidentibus, & ibidem relicto abſque functionibus læſis.

(*c*) Commentar. Reg. Chirurg. Acad. p. 314.

(*d*) Vid. Kaw. in impet. facient. Hipp. N°. 327. & diſſert. Clar. Zinn de experimentis circà corpus calloſum & cerebellum. Lipſiæ. 1749. p. 51.

(*e*) Haller prim. lineæ Phyſiolog. No. 379.

labebatur, deinde ſtertebat donec ſolâ manus levi operâ apoplectico fieret ſimillimus; ſed breve malum remotâ causâ non tardiùs recedebat, ſtertore primùm ſublato, deinde ſomno, hinc tenebris diſcuſſis, & redditâ tandem ſenſuum legitimâ poteſtate (*a*). Indè probatur omnis motûs & sensûs originem à cerebro, cerebello & medullâ ſpinali eſſe repetendam, quæ mediantibus nervis ubiquè in corpore propagatur.

Non immeritò ergò cerebrum animæ cogitationiſqueſedes; an verò hæc ſedes in quâcumque cerebri parte? An princeps aliqua pars in quâ omnium motuum origo ſint & finis? An, ut voluerunt viri egregii, (*b*) in corpore calloſo animæ ſedes eſt? Hanc non demonſtrant majora vulnera in corpore calloſo cerebri animalium facta, nec arguunt experimenta, in quibus acu triquetrâ perforatum fuit abſque functionum animalium læſione, caveatur tantùm ne fucum faciat hujus-ce corporis compreſſio; præcipuam ipſius Sympathiam cum aliis cerebri partibus non evincunt obſervationes; hujus corporis connexionem cum nervis ad id opus præſtandum non ſatis probat Anatome; non major in ipſius ac in aliarum cerebri partium vulneribus lethalitas; hinc cerebrum animæ ſedem aſſerere non dubitamus, partem verò ipſius præcipuam in cujuſcumque nervi origine ponendam veritati magis proximum arbitramur (*c*), ſi quidem cerebro his-ce in locis plus minùs ve affecto, una vel plures pereunt functiones, ſicque pluribus functionibus læſis, ipſa læditur anima.

Ex dictis patet cerebrum eſſe & ſenſile & irritabile, undè concludendum quanti ſint momenti vulnera quæ caput lædunt.

§ II.

Capitis vulnera vel partes exteriores tantùm vel interiores ſimul afficiunt. In exteriores rarò vim ſuam tantùm exerunt; interiores ſæpiſſimè patiuntur, habitâque ratione conjunctionis reciprocæ vaſorum totius capitis ſtructuræque debilioris, vulnus licet partes exteriores tantùm affecerit, interiores periculo non vacant. Hanc vulnerum capitis gravitatem comprobavit & ab omni dubio vindicavit infelix nimiùmque frequens experientia, confirmantque probatæ cerebri ſenſibilitas & irritabilitas. Aliundè ea eſt horum-ce vulnerum fortuna ut quæ videntur, leviora quandoque difficilè ſanentur, faciliùs graviora, imò, quod vix credendum, graviſſima quandoquè, functiones nedùm pervertant, eas reſtituunt, ſi partes à ſtatu naturali non abeant, aut ſi cauſam quamlibet mechanicam lædentem tollant. Quædam ſunt hujus-ce rei exempla, ſic Epilepſias cranii fracturâ & terebratione

(*a*) Boerrhaav. Prælect. Acad. Tom. II. pag. 120. Edit. Taur.

(*b*) Lanciſi in diſſert. de ſede animæ cogitantis, in Manget. Theat. Anat. Tom. II.; quam quidem factis & obſervationibus illuſtrare ſibi propoſuerat nobis non ſatis colendus M. Lapeyronie Chirurg. olim Reg. Primar. in Act. Reg. Scient. Acad. ann. 1741.

(*c*) Vid. diſſert. Zinn ſuprà laudat. ſiſtens experimenta circà corpus calloſum & cerebellum, & Haller prim. lineæ Phyſiolog. N°. 382.

fanatas referunt (*a*), ficque proponi poteft obfervatio quâ probatur hominem quemdam infanum poft fracturam cranii graviorem, terebrationemque factam mente fanum evafiffe. An æquè faciliter cederet in omnibus infanis cranii terebratio? Frequens & multiplex foret experientia.

I. Inftrumenta fecantia fivè in partes câpitis molles, aut duras aut etiam interiores agant, percutiunt vel obliquè vel perpendiculariter, vel aliquid ex calvariâ excidunt aut dedolant. Vifu dignofcuntur hæc vulnera; formâ, mole inftrumenti fecantis, vi impulsûs, fitu & penetratione judicantur. Si fectio fit perfecta ita ut contufionis majoris lacerationis-ve nulla fit fufpicio, indicatur unio quæ quidem tentanda, etiam fi pars integumentorum fuerit excifa, aut fi calvariæ fruftum, plagâ cæfim factâ omninò folutum, integumentis tamen adhuc inhæreat; tunc enim abfquè futuris probè deligato vulnere non raiò cum partibus iterùm glutinantur & quidem breviori tempore (*b*). Non item fi majores fint partium folutio aut laceratio; fi prius accidens, refolutio fluidorum folidorumque reftitutio conciliandæ; fi pofterius, partes folvendæ, fuppuratioque promovenda. Jam verò quoniam in his-ce cafibus frequens complicatio, pro vario complicationis gradu varia competit curandi norma quæ ex pofteà dicendis facilè apparebit.

II. Majus ex naturâ fuâ fecum important periculum inftrumenta contundentia, dum caput lædunt; ipforum enim effectus non in parte percufsâ tantùm, fed in aliis capitis partibus frequèns abfolvitur. Quæ partes externas afficiunt minoris funt momenti, non item quæ cranium aut partes internas. In priori cafu tumor contufus ut plurimùm facilè refolvitur; periculum tantùm foret ne tegumenta aponevrotica aut pericranium inflammatione corripiantur, quâ pofitâ vafa conftringuntur fanguifque majori quantitate verfùs cerebrum propellitur, undè graviora accidentia functionumque cerebri perverfio; tum harum-ce partium ad cranium ufque multiplex proficit incifio quâ folvuntur partes ingurgitatæ; tegumenta verò aponevrotica, pericraniumque poft incifionem ab offibus folvere, non tantùm inutile, fed noxium judicamus. Eadem non fufficiunt læfis cranio partibus ve internis, tunc enim pro vario contufionis effectu variam curationem proponit Chirurgia.

Variis modis cranium lædunt inftrumenta contundentia; vel enim fibras offeas minutatìm fractas leviter atterunt, eftque *contufio*; vel unam aut utramque tabellam offis deprimunt, eftque *depreffio*, quæ in junioribus tantùm accidere poteft; vel offium continuitatem folvunt abfque partium dimotione eftque, ut aiunt, *fedes* aut *impreffio* aut *fiffura*, fi minor ictus; fi verò paulò major fuerit eodemque effectu partes vicinæ folvantur, erit *contrafiffura*, *refonitus*, feu *infortunium*; vel denique offa franguntur, partes folutæ à

(*a*) Lamotte, *Obfervations de Chirurgie* Tome II. Act. Acad. Reg. Chir. Par. Tom. I. pag. 230.

(*b*) Quâ de re videat Ambr. Paræus. Lib. X. cap. vij. fimilem cafum memorat Platnerus. Inft. Chirug. de vulnerib. capitis.

loco dimoventur, tuncque est *Fractura* quæ vario nomine distinguitur pro variâ partium dimotione (*a*). Harum-ce fracturarum periculum à situ & complicationibus præsertim, ab extensione minùs judicandum.

Ossium cranii læsiones frequentiùs afficiunt partes internas; cum enim totam calvariam repleat cerebrum, cumque illius substantia mollis totaque ferè vasculosa sit, fieri vix potest ut effectus corporis contundentis in loco percusso absolvatur; hinc si resistant cranii ossa, succutiuntur partes fitque commotio; si verò major sit impetus corporis contundentis, non tantùm commoventur partes, sed rumpuntur vasa tenerrima, fitque liquorum intrà cranium effusio. Hæ seorsim vel simul accidunt, suisque signis propriis dignoscuntur. Animi deliquium, motûs sensuumque abolitio, paralysis partium inferiorum, dejectiones involuntariæ, vomitus, sanguinis per oculos, nares, aures, & os effluxus commotionem indicant, in primo morbi tempore semper oriundam, ex pluribus vel paucioribus accidentibus æstimandam. Animalium functionum depravatio, coma, sanguinis per nares, aures & oculos stillicidium, pulsus durus & renitens, faciei rubicundus color, oculorum inflammatio & tumor, dolor, spasmus, febris; liquorum effusionem cerebrique compressionem demonstrant. Resolutio nervorum in uno latere cum modò dictis signis effusionem indicant in parte cerebri oppositâ. Effusio læsionem immediatè vel post quoddam tempus & quidem lentè consequitur, non item commotio (*b*).

Horum-ce accidentium gravitas major aut minor non ex fracturis solutionibusve continui dijudicanda; quandoquè enim fracturæ majores cranii, majoraque vulnera ferè absque accidentibus sanantur, commotionemque aut effusionem comites non habent; quæ quidem ex ordine rerum naturali non debent evenire, cum impetus corporis contundentis effectum producat in ratione resistentiæ; ergò cum in fracturâ majori minor fuerit resistentia, minus quoque, cæteris paribus, debet esse periculum, proindequè in his-ce casibus rariores sunt commotio aut effusio. Non item quandò post gravem ictum nulla fuit fractura, tum enim cum major fuerit resistentia, cerebrum commotum, vasaque rupta aut saltem ad rupturam proxima majus periculum important; hinc apud Practicos invaluit tanquam regula generalis, quòd tantò minor sit commotio, quò major fuerit fractura, & consequenter periculum commotionis erit in ratione reciprocâ fracturæ. Non eadem dicimus de effusione, cau-

(*a*) Tam abundè & elucidè de variis illis fracturarum speciebus scripserunt Hippocrates in libro de vulneribus capitis; Berengarius Carpensis in libro de fracturâ cranii, aliique authores quàm plurimi ut ipsis non immoremur.

(*b*) Quod quidem annotavit hujus-ce Colleg. Clar. M. Petit, & quomodò distinguatur sensuum abolitio pendens ab effusione aut commotione vid. in Act. Reg. Chirurg. Acad. Tom. I. *Memoire sur le trepan dans les cas douteux.*

sæ enim peculiares, ut ossium fragmenta, licet minùs fortiter agant, hanc valent conciliare.

Quomodo autem judicandi sint vulneribus capitis decumbentes, habeamus ex Hippocrate (lib. de vulneribus capitis) » ubi quis ex » capitis vulneribus periturus est, neque ullâ ratione servari potest, » his signis hoc dignoscere potest. Convulsio plerosque invadit in » alterâ corporis parte, si in dextrâ parte fuerit vulnus, sinistra con- » vellitur, & è contrà ante decimum quartum diem hyeme plerùm- » que febris invadet, æstate verò post septimum. Quod ubi conti- » gerit ulcus doloris expers evadit, ex eoque sanies parva effluit, » & quod in eo inflammatum est emoritur glutinosumque fit, ac sal- » samentum refert, colore fulvum & aliquantulùm lividum, tùmque » os corruptione vitiari incipit & nigrescit, læve existens, ad extre- » mum autem subpallidum & albicans evadit. Cum verò jam puru- » lentum extiterit, pustulæ in linguâ exoriuntur & cum delirio mors « contingit.

Quænam in variis his-ce casibus competat curatio definire non arduum; unam verò aut alteram curandi rationem, elucidatis symptomatibus sæpius subobscuris, eligere superatisque dubiis ad ægri salutem adhibere difficillimum. Ossi contuso, ut plurimùm sufficiunt resolventia spirituosa, accessus aëri denegandus; si autem os denudatum fuerit, perforandum adhibitisque medicamentis oleosis simul & spirituosis rarissimè deligandum. Ossi depresso natura in junioribus medetur, sufficitque alternus cerebri motus; attractionem quæ fieret adhibito emplastro glutinante parùm utilem judicamus. Os fissum aut fractum absque dimotione partium nullam ex naturâ suâ requirit medelam, nisi adsint accidentia quæ effusionem liquorum aut partium internarum læsionem prænuntiant. Si priùs, sufficerent suppuratio partis læsæ remediaque generalia; si adsint commotionis signa, modò sanguinis missio, modò evacuantia vomitumque conciliantia, modò cardiaca remedia aut sola aut his juncta indicantur; si denique effusionis adsint notæ, ossium terebratio & liquorum evacuatio ad curationem requiruntur; cum verò; in fracturâ, licet simplicissimâ, quandoquè oriantur post longius tempus accidentia lethalia, effusionis aut suppurationis internæ subsecutæ soboles, terebrationem in quâcumque cranii fracturâ primo tempore instituendam nonnulli consulunt. Cum verò in Medicinâ nihil præter rationem agendum sit, cautelam hanc certè probaremus, si eas effusiones esse subsecuturas symptomatum magnitudo, ægri status, vulneris locus magis vel minùs indicarent; aliàs enim non adeò facilè amplo foramine menynges nudas ideòque & cerebrum aëri exponere auderemus.

Pro quibusdam ossibus, levitèr licet fractis, grave oritur periculum; sic annotante Hippocrate (lib. de vulneribus capitis) » to-

» tius capitis os id tenuissimum & maximè imbecillum quod ad syn-
» ciput est, idque quàm minimam & tenuissimam partem hac ca-
» pitis parte in se habet, cerebrumque plurimum eo loco subest.
» Cumque hæc ità se habeant, ab ictu os hac capitis parte magis col-
» liditur, frangitur & medium desidit, sub eoque casu magis mo-
» riuntur ægri, ægriùsque curantur & mortem evitant quàm si quâ-
» libet aliâ corporis parte istud accidat. Quod quidem probatur ejusdem observatione (*a*); » Virgo illa pulchra Nerei filia 20 an-
» nos nata, à muliercula amicâ ludente latâ manu percussa est secun-
» dùm synciput & tunc quidem vertigine tenebricosâ correpta est
» & respiratione privata, & cum in domum venisset statim eam fe-
» bris vehemens corripuit, cum capitis dolore & faciei rubore; 7ª
» die dextrâ aure pus prodiit fœtidum, subrubrum, cyatho am-
» plius, & meliùs se habere videbatur & sublevata est. Rursùs in-
» tendebatur & in summum deferebatur, nec loqui poterat & faciei
» pars dextra trahebatur; difficulter spirabat, & cum tremore con-
» vellebatur, & lingua cohibebatur & oculus stupidus erat; nono
» mortua est. In hac autem fracturâ dignoscendâ caveatur ne su-
turæ decipiant, quod quidem accidit ipsimet Hippocrati sic errorem fatenti. » Autonomus in omilo ex capitis vulnere mortuus est 16º.
» die cum æstate mediâ cominùs lapide fuisset percussus secundùm
» suturas medio sincipite, hoc me latuit eum sectione indigere; de-
» ceperunt enim me suturæ in se ipsis jaculi læsionem continentes.
» Posteà enim manifestum fuit. Undè annotante Celso [*b*] » à suturis
» se deceptum esse Hippocrates memoriæ tradidit, more magnorum
» virorum & fiduciam magnarum rerum habentium. Nam levia
» ingenia quia nihil habent, nihil sibi detrahunt.

Quando os fractum à loco proprio dimovetur, partesque solutæ cerebrum premunt, ossium fragmenta solvantur & extrahantur; sin minùs terebratio adhibeatur ut fragmenta ejiciantur. Ossi graviter fracto sed in fracturæ loco ab invicem separato, cerebrumque non comprimenti, inutilem terebrationem sæpè demonstravit praxis. In contrafissurâ cum effusione complicatâ terebratio modò simplex, modò multiplex in usum vocanda. Dura menynx contusa, liquoribus-ve effusis tensa incidatur.

Cæterum difficilis nec-non periculi plena vulnerum capitis curatio; pro variis casibus varia indicatur, hinc nunc simplex terebratio, nunc multiplex, nunc remedia generalia tantùm requiruntur; modò natura curam absolvit; modò ars quasi miracula præstat, iteratisque experimentis certior arduam curationem adimplet, modò contrà quasi inutilis à mali ferocitate devicta auxilium vix porrigit. Quid possis

(*a*) Hipp. Epid. Lib. V.
(*b*) A. Corn. Celsi Medicina Lib. VIII.

ars, quo usque ipsius efficacia speranda sit, comparato statu naturali cum statu morboso partisque vulneratæ indole dijudicandum. Si minùs feliciter cedant artis quasi divinæ conamina, non indè laudanda minùs nec ipsius certitudo impugnanda. Quousque operam valeat præstare Chirurgia in casibus quàm arduis, quousquè variari queant vulnerum deligatio remediorumque administratio, demonstrant observationes quæ, si non regulam certissimam, exempla imitanda, utilia & artis perfectionem promoventia proponunt (*a*); sicque per varios usus artem facit experientia.

III. Capitis vulnera quæ instrumentis pungentibus fiunt ad vulnera contusa præsertim referenda.

Præterea ad curationem plurimùm conducunt remedia generalia dicta, ideòque diæta tenuis, potus diluens, nunc remedia purgantia, vomitum promoventia, nunc cardiaca, nunc sanguinis missiones plus minùsve repetitæ in usum vocanda; cautus in ipsorum administratione sit Chirurgus, corporisque vires & statum per pulsum explorando, inter varia hæc media prudenter eligat. Jàm verò tanta ne fides adhibenda remediis quibusdam capiti quasi dicatis? Num meliùs conferunt ex hac vel illâ parte sanguinis missiones? Num ex capite fluxionem trahunt quæ tam credulè celebrantur sanguinis evacuationes per partes inferiores? Quousqu profint hæc remedia juxta instituti nostri rationem perpendere juvat.

§ III.

Capitis vulneribus hepatis morbos subsequi vetus observatio est; quorum causam alii materiæ purulentæ ab unâ ad alteram partem confluenti, alii nervorum sympathiæ, ut aiunt, tribuerunt. In cœtu Academiæ privato ann. 1754. egregiam dissertationem habuit Clar. Bertrandi, (*b*) in quâ utrasque sententias refelleret & novam proponeret quam paucis exponemus.

Capite vulnerati sanguinem sæpè à naribus, oculis, auribus, ore perfundunt, incensus tumet vultus, oculi suffusâ luce rubent, aures tinniunt, labra tremunt, mens delira vagatur; uno verbo, omnia symptomata sanguinis motum in vasis capitis adauctum perturbatumque demonstrant, qui ideò per pulposa minimè resistentis visceris vasa, per amplos sinus, per jugulares breves venas, in breviorem descendentem cavam tumidus, vel nimiâ massâ ponderosus præcipitanter ruet. Vim ergo aliquam inferre ipse potest in sangui-

(*a*) Vid. in Act. Reg. Chirurg. Acad. Tom. I. quæ tam utiliter scripta sunt: *Du Trépan dans les cas douteux*, & *de la multiplicité des Trépans*.

(*b*) In qua mechanicam abscessuum hepatis causam primus describit autor in Regiâ Universitate Taurinensi Chirurgiæ Magister, Regis Sardiniæ Beneficiarius, Reg. nostræ Academ. Socius.

nem aſcendentis cavæ, quoniam nulla eſt ad harumce venarum confluxum *Striga Cartilaginoſa Higmori*, *nullus Vieuſſenii Iſthmus*, *nullum Loweri tuberculum* & *nequidem ipſarum venarum minimus angulus*; quæ Machinamenta, etſi eſſent, nec quidem agere poſſent, ne ad auriculam dextram vim pateretur à cavâ inferiore affluens ſanguis. Quid ni ergò & in proxima vaſa hujusmodi reſiſtentia protrahatur, præſertim in magis proximas venas hepaticas egredientes quæ interdum, & perforato diaphragmate quà vena cava aſcendens in cordis ſinum aperitur, proximè corrivant; hinc in hepate ſanguinis circuitum perturbari, impediri neceſſe eſt, ſicque ſtaſis, inflammatio, abſceſſus, gangræna promoventur aut perficiuntur. Cavæ aſcendentis excedens altitudo atque ideò ſanguinis columna, ne longiùs ſuperioris reſiſtentiæ effectus ſentiantur, in cauſa ſunt; tunc verò hypochondrium dextrum intentum tumet & dolet, ictero deturpatur æger magis vel minùs citò juxta memoratæ cauſæ vim majorem aut minorem.

Observavit autor, & ex aliorum obſervationibus collegit hepar quoque affici ex diutinis capitis morbis, præcipuè ſi fuerint ſoporoſi. Si hanc theoriam probamus, cauti ut ſimus ne tam facilè ſanguinis miſſionem è pede, quam adeò laudant in capitis vulneribus, proponamus, nos conſulit. In hujusmodi enim caſibus, ſi aſcendentis ſanguinis reſiſtentiam adhuc imminuimus & infrangimus, quis non videt ea hepatis vaſa magis intentari debere, veluti præpollenti ſanguini immediatè ſubjecta?

Circuitu ſanguinis ſic mutato patet in vulneribus capitis violentioribus ab omni periculo immunes non eſſe repetitas Saphenæ ſectiones quæ tanquam præſtantiores adhibentur, & ad quas, veluti ad ſacram anchoram confugiunt. At ne decipiant quæ ipſis adhibitis accidunt curationes; eadem potuiſſent, & quidem meliùs, venarum ſectiones in aliis partibus celebratæ; imò cum periculum ſæpiùs ſecum importet Saphenæ ſectio, tutiorem cujuſdam venæ ſuperioris inciſionem, præſertim ſi adſint ſigna modò commemorata, æſtimamus.

Cur autem ad capitis morbos profligandos ab omni ævo invaluerint Saphenæ ſectiones tantoperè commendatæ? Non in partium ſtructurâ, ſed in veterum opinione requirendum. Ea enim erat ipſorum opinio ſanguinem ex cujuſdam partis venâ evacuari non poſſe, quin in eâ parte augeatur ſanguinis motus, imminuatur in parte oppoſitâ: undè, ut credebant, venæ ſectionis effectus in derivatione aut revulſione reponendus: prior ſanguinem majori quantitate verſùs venam ſectam trahit, poſterior à venis remotioribus ſanguinem quaſi revellit, undè minori quantitate verſùs eas propellitur. Indè tanta orta fuit medentium cura in unius, alterius-ve venæ ſectione determinandâ pro variis morbis; ſic Saphenæ ſectio laudabatur

in morbis capitis, menſtruorum retentione &c. & primas tenebat ſanguinis miſſio è cubito, in morbis thoracis aut abdominis; imò tanta erat veterum in hac-ce praxi fides, ut in unâ parte modò hanc, modò illam venam ſecarent ad hunc vel illum morbum; quaſi una vena cum vicinis quàm plurimis inoculata aliquid poſſet in parte remotiori cum quâ nullam peculiarem habet relationem.

INUTILE aliquid in hac-ce ſtudioſâ Veterum praxi agnoverunt Neoterici; tot venas equidem non ſecant, nihilominùs tamen derivationem aut revulſionem abſolutè neceſſarias ad morborum curationem arbitrantur. Quâ ratione inducti ſic agant, ex cognitâ ſanguinis circulatione explicare difficillimum foret; attamen ipſis fucum faciunt præjudicata opinio, curationumque fortuna; imò tanta eſt in venarum ſectione, pro variis morbis, variâ plerorumque Relligio, ut in morbo indocili, quantumlibet exhauſto ægrotante, ſanguineque quaſi deficiente, derivationem ſeu revulſionem non factam incuſarent, aut etiam ſpuriam curationem reclamarent, quæ, neglectis revulſionis aut derivationis legibus obtineretur. Hanc medentium vulgarem opinionem jam doctè impugnaverunt viri in arte medendi clariſſimi (*a*), errorum tenebras, opinionumque commenta delere conati ſunt, quibuſque rationum momentis quandoquè palmam præripiat cujuſdam venæ ſectio propoſuere.

Quidam ex cognitâ partium ſtructurâ revulſionem aut derivationem fieri non poſſe fatentur; has tamen non abjiciunt, ſed cum veneratione Veterum praxim admittentes, revulſionem aut derivationem aliter explicant. Recordantur hominem non eſſe corporeum, nec machinam ſimplicem, ſed animatam, & ſpirituali motrice potentiâ præditam; und, juxta ipſos, in venæ ſectione, 1°. Imminuitur ſanguinis quantitas, 2°. Potentia motrix infarcta vaſa fortiùs contrahet, ut fluidum exuperans, reſiſtentiâ nunc imminutâ alibi propellatur; ſicque agente illâ potentiâ, fient & derivatio & revulſio (*b*). Potentiam motricem ſpiritualem regendo corpori dicatam, repugnante partium ſtructurâ mechanicâ, tantos effectus edere tanquam ſuppoſitum quid, & veritati minùs conſonum habeatur. Jam verò, revocatis quibuſdam circulationis legibus, quid ſit ſentiendum meliùs concludemus.

SANGUINIS evacuationem quamcumque ad curanda capitis vulnera, profligandosve ipſius morbos utilem demonſtravit omnium ſæculorum experientia; evacuationes ex quibuſdam partibus utiliores quandoquè

(*a*) Vid. quid ſentiat celeb. Archiater D. Senac de revulſione & derivatione in Lib. qui inſcribitur *Eſſais Phyſiques ſur l'Anatomie d'Heiſter*, & quæ ſcripſit in libris, *Obſervations ſur les effets de la Saignée*, 1730, & *Traité de la Saignée & de ſes effets*, 1750, non ita pridem Reg. Chir. Academ. Secretar. nec-non hujus-ce Collegii Clar. Mag. Queſnay, nuncque primarius Regis medicus ordinarius.

(*b*) Vid. diſſert. Hydraulico-Medica de ſanguinis circulatione habita Monſpelii ann. 1746. Authore J. A. Butini.

probavit usus, confirmavitque partium structura. At, ut statuatur an felix earum eventus pendeat à revulsione aut derivatione, in memoriam revocandum est sedem præcipuam cujuscumque morbi, non in vasis majoribus, sed in minimis esse repositam. Exemplo sit inflammatio cerebri, aut alterius partis; ergo, ut cognoscatur in hocce casû venarum sectionis utilitas, circulatio tùm in vasis majoribus, tùm in minoribus priùs perpendenda.

Sanguinem è corde exeuntem recipiunt duo tubi arteriosi; unus anterior ad pulmones tendit, posterior alter per totum corpus distribuendus, ex peculiari partium fabricâ, in duo dividitur fluenta, quorum unum ad partes superiores, & alterum ad inferiores eâdem vi propelluntur. Eodem ferè modo, nempe venis pulmonalibus & cavâ duplici tramite opposito conflatâ ad cor revehitur sanguinis residuum. Aorta & vena-cava hîc tantùm considerandæ. Jam verò, posito partium statu naturali, cor sanguinem ita propellit, ut vasa impleantur in ratione cavitatum & ipsorum resistentiarum: licet autem fiat sanguinis evacuatio per venam ramis aortæ descendentis inoculatam, cor tamen versùs hanc majorem sanguinis quantitatem non propellet, quàm versùs aortam superiorem, quia eâdem vi agit in utrumque vas, & quia in utroque eædem sunt resistentiæ: porrò res ita se habent, quia aorta inferior non citiùs evacuatur per tempus venæ sectionis quàm anteà; unde evacuatio locum non habet in hac parte arteriæ, fieri tantùm potest vacuum, vel saltem dari minor sanguinis quantitas in parte venæ inter ligaturam & cor positâ: ergo, cùm eadem sit resistentia in omnibus aortæ ramis, fieri nequeunt revulsio aut derivatio, id est, neque sanguis majori quantitate versùs partem unam, neque minori versùs alteram propelletur.

Sanguinis evacuatio diversum in venis conciliat effectum; dum enim per venam evacuatur sanguis, minuitur ipsius quantitas tantùm in parte venæ cor inter & ligaturam sitâ; aliunde positâ sanguinis minori quantitate, vasa pressa paululùm constringuntur, & cor per unam è cavis minorem recipiens sanguinis quantitatem minùs contrahitur (*a*): ipsius autem vis imminuta relativè ad partes tum superiores tum inferiores distribuitur, sicque sanguis æquali quantitate, habitâ tamen ratione solitâ, distribuitur versùs omnes partes, id est, sanguinis circuitus fit iisdem legibus quàm anteà, cum eo tantùm discrimine, quod impellatur equidem minor sanguinis quantitas, sed hæc quantitas imminuitur æqualiter in omnibus corporis partibus.

Jam verò, cùm per venarum sectionem vix mutetur sanguinis circuitus, nullaque fiant derivatio aut revulsio in vasis majoribus; certè

(*a*) Vis cordis pendet plurimùm ab ipsius irritabilitate per sanguinem excitatâ. Vid. diss. celeb. Haller suprà laudata.

in minoribus vasis locum habere non possunt. Per hæc enim vasa minùs resistentia, per majorem superficiem multiplicatis obicibus, motu lento impellitur sanguis, & citiùs permeare non potest, quia per tempus venæ sectionis motus non augetur in extremis ejusdem venæ; sique fiat mutatio quædam, fit tantùm relativè ad cor, inde effectus evacuationis sanguinis syncope probatur; pro minori vel majori evacuatione, quasi extinctum videtur cor, sed restituto ipsius motu semper vi æquali agit versùs omnes corporis partes. Undè sequitur nullam dari in circuitu sanguinis mutationem, nisi relativè ad cor, quod quidem fit per tempus sectionis venæ vel tantùm paulò post. Vana ergò spes tanta (de quâ non dicerem, nisi illam jam illusissent viri eximii) quæ revulsionem modò, modò derivationem intuetur, & quæ sanitatem restituendam his committere non dubitat. Experientiam hìc frustrà reclamarent multi, hanc ipsis fallacem aut periculosam, judiciumque difficile cum Hippocrate proponere non dubitabimus (*a*); partium structura priùs attendenda, eâque ritè consideratâ, revulsio aut derivatio tanquam fictitiæ habebuntur. Procul ergò illa novitatis cupido, quâ nostræ ætatis Medici quidam famigerati ad debellandas vertigines, doloresque capitis impugnandos, venas tùm è saphenâ, tùm è cubito, uno eodemque momento simul secandas curavêre; hæc habeantur tanquam Artis præstigiæ quæ oscitanti & stolidæ plebi allucinantur, quarum utilitas ex partium fabricâ non potest demonstrari, quamque Autores ipsi non explicarent.

In unâquaque venæ sectione, fit sanguinis evacuatio; quo effectu posito, fiunt spoliatio & dimotio (*b*); sanguinis missione qualibet minuitur ipsius quantitas, imminutâ quantitate pars rubra sanguinis evacuatur difficiliùs reparanda, sicque spoliantur vasa, vasis autem spoliatis faciliùs contrahuntur, liberiùs pulsant, sicque vasorum actione dimoventur fluida stagnantia. In inflammationis resolutione per venarum sectionem patent hi effectus generales. Quibus expositis jam patet quomodò curationem operetur sanguinis evacuatio pro variis casibus, quibusdamve circumstantiis: sic, v. g. præter sanguinis evacuationem, plurimùm conducunt pedum fotus & balnea, ligaturæ, &c...... His remediis, levioribus licet, absente plethorâ, feliciter utebantur Veteres, utunturque minùs raròRecentiores; quid mirum ergò, si capitis dolores levet quandoquè saphenæ sectio; sanguinis evacuatio cum pediluvio, frictionibusque juncta hunc effectum, ad revulsionem nullo modo referendum, certiùs præstabit. Idem munus adimplerent sectio venæ in cubito, aut alterâ parte celebrata, pediluvia simul adhibita: at, quod fide vix dignum videretur, enemata simplicia alvum priùs subducendo solvunt quandoquè affectus capitis leviores, sique forsan facta fuisset saphenæ sectio, ipsius laudes frustrà decantarent, laudanda potiùs foret enematum energia.

(*a*) Hipp. Aph. 1°. vita brevis, ars longa, occasio præceps, experientia periculosa, judicium difficile; &c.

(*b*) Quos quidem effectus apprimè descripsit M. Quesnay in libro *Traité de la Saignée & de ses effets.*

Absit

Absit tamen hæc opinio quòd nulla fit eligenda præ cæteris venæ fectio ; plurima & quidem laudabilia funt rationum momenta quibus hanc vel illam anteponamus. In morbis quibuflibet à plethorâ fanguineâ, parùm equidem intereft à quânam venâ educatur fanguis, ipfius evacuatio indicatur, hacque factâ evanefcet morbus ; non item in majori morbo cum ingurgitatione in quâdam parte, tunc enim tutius auxilium præftaret, & accidentia quædam præcaveret fecta hæc vel illa vena.

Si ad inflammationem, morbumve quemlibet debellandum conferunt venæ fectiones etiam in partibus remotioribus celebratæ, quantò certiùs optatum finem offerent, fi inftituantur in parte inflammatâ aut ægrotante. Hîc, venâ fectâ felix foret eventus; fi fecaretur arteria, felicior. Dum enim pars inflammatur, fanguis hæret in extremis arteriosis & venofis, pars obftructa obicem offert, undè fanguis premit versùs arterias vicinas liberas, has dilatat, majorique quantitate versùs capillares diffunditur. Itaque, fi vena in capillaribus partim obftructa fecetur, evacuato fanguine ad contractionem erit prona : fic venarum jugularium fectio in morbis capitis fæpiùs prodeft, dum effectum vix dabant aliarum venarum fectiones etiam repetitæ (*). Idem effectus erit certior, fi fecetùr arteria fuprà locum obftructum ; evacuatâ enim fanguinis quâlibet quantitate, minor eft preffio versùs hunc locum, arteriæ contrahuntur, fanguinem retroagunt, obftructionemque refolvunt, vel faltem ipfius augmentum impediunt; fic in vertiginibus, delirio, doloribus, inflammationibusve capitis pertinacioribus arteriæ temporalis fectio feliciffimè in ufum vocatur.

Quantæ fint utilitatis in parte affectâ fanguinis miffio, evacuationesve locales meliùs probat Veterum praxis, præ crudelitate, apud Recentiores partim obfoleta ; fic in dolore pertinaci, & capitis quâlibet inflammatione integumenta fecabant, adurebant, & quandoquè ad fuppurationem promovebant. Ad hafce operationes hodiè nonnifi coacti accingimur, illas tamen adhibemus utiliter, irritis quandoquè aliis remediis. Sic in doloribus capitis aut inflammationibus feliciter cedunt tegumentorum incifiones quibus fanguis, aliique liquores evacuantur, imò in inflammationibus exterioribus totius capitis una aut altera incifio fuprà partes inflammatas liquoribus ftagnantibus dant exitum,

* Notandum eft tutiorem etiam non futuram effe hujuf-ce venæ fectionem, fi vafa fortiùs ingurgitata ad rupturam forent proxima. Hoc enim in cafu præftant aliarum venarum fectiones.

vasa ingurgitata liberantur, sicque breviori tempore cedunt inflammatio, & accidentia quæ repetitis sanguinis missionibus debellari non potuere. Idem in ophthalmiâ præstant hirudines.

Ex dictis patet à derivatione aut revulsione nihil esse sperandum ad curanda capitis vulnera; præstant aliarum venarum sectiones, locales in quibusdam circumstantiis meliùs præstarent, undè concludemus; *ergò in vulneribus capitis effectum meliorem non producet saphenæ sectio, imò cum quandoquè noceat, aliarum venarum sectiones sunt anteponendæ.*

52.

DE VULNERUM HÆMORRHAGIIS

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* JOANNES-BAPTISTA-HONORATUS BOURGAREL, *Carnotensis*, *Liberalium Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS

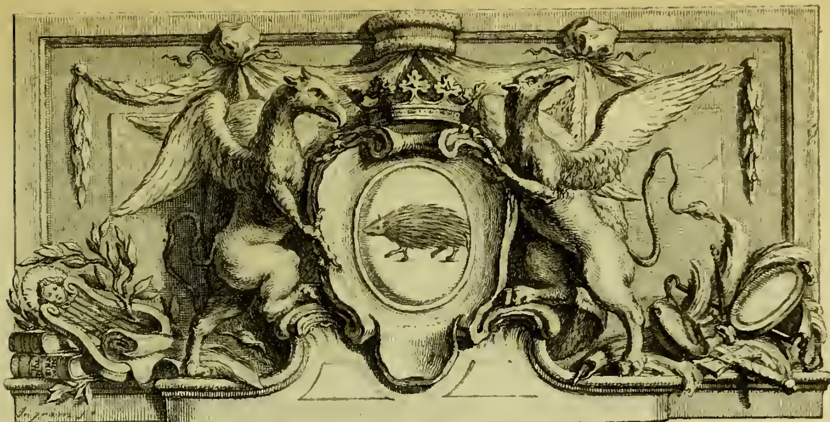
Die Sabbati 15â Novembris, anno salutis 1755. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.

ILLUSTRISSIMO

AUGUSTISSIMI GALLIARUM SENATÛS

PRINCIPI

Offert, vovet & consecrat JOANNES-BAPTISTA-HONORATUS BOURGAREL, *Chirurgiæ Studiosus.*

DE VULNERUM HÆMORRHAGIIS

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

UM vulnus sit soluta cohæsio (*a*) recens, à corpore duro, presso, moto vel resistente, cujus subjectum pars mollis, adeòque textura vasorum omnis generis ac præcipuè sanguiferorum, & causa cohærentis separationem, contentique liquidi effusionem supponit, Hæmorrhagiam, seu sanguinis è propriis vasis effluxum vulnera sæpiùs

(*a*) Boërrhave, Aphorism. 145. 146. 147.

concomitari, nemini mirum videbitur. Hæmorrhagia verò quibuslibet promiſcuè vulneribus non ſuccedit, eaque major vel minor eſſe ſolet, pro vulneris ipſius ratione, diversâque vaſorum diſciſſorum naturâ. Nam 1°. in ambuſtionibus vulneribuſque contuſis, aut ſclopeto inflictis, ſanguinis profluvium primis temporibus rariùs obſervatur. 2°. In vulneribus majoribus cordique propinquis hæmorrhagia major eſt, & vice versâ. 3° tandem ſanguis è vaſis majoribus aut arterioſis, impetu & copiâ majore, quàm è minoribus aut venoſis, erumpit. Nec mirum; ſanguinis enim è vaſis effluxus proportionalis eſſe debet diſciſſorum vaſorum numero, magnitudini, nec-non velocitati quâ intra eadem vaſa integra agebatur. Porrò ſanguinis velocitas major eſt vel minor pro diversâ vaſorum naturâ, diverſis illorum à corde diſtantiis, &c. uti ſequentibus ex Anatomiâ præſertim deſumptis demonſtratur.

Sanguis duplici vaſorum genere continetur: hæc arterioſa, illa venoſa ſunt. Arterioſis à corde, veluti circulationis centro, ſanguis ad minutiſſimas corporis partes defertur, venoſiſque ad cor reducitur in arterias iterum propellendus. Motus ille circulatorius appellatur. Arteriæ canales ſunt conoïdei (*b*), ramoſi & in omnem ſenſum inflexi: conſtant autem pluribus membranis ſibimet invicem ſuperpoſitis, quarum extima (*c*) tenuis, cellularis & nervea multiplici, vaſorum ſanguiferorum, nervoſorum & adipoſorum ſerie conflatur. Huic altera ſuccedit, quam glandulis perexiguis & albicantibus refertam eſſe dicunt. Tertiò deinde muſcularis occurrit tunica, cœteris craſſior, & fibris tranſverſis ſeu annularibus denſiſſimè accumulatis contexta. Quarta tandem ac interior arteriarum tunica, tenuis & nerveo membranacea deprehenditur, ac fibrillas habet in longum diſpoſitas, quibus fibræ muſculares decuſſantur. Venæ canales quoque ſunt conoïdei (*d*), membranacei, plurimâ valvularum copiâ inſtructi, ac eò (*e*) capaciores quò propiùs cordi approximantur. Structuram ab arteriarum compage parùm diverſam ſibi vindicant: quatuor enim conſtant membranis quarum externa nervea eſt, ſecunda glanduloſa,

(*b*) Arteria quælibet eò magis decreſcit, quò à corde recedit longiùs, & indè eſt cur arteriæ conoïdeam figuram præ ſe ferre dicantur, cujus baſis cordi propior eſt, & apex à corde remotior.

(*c*) Vide Thomæ Willis arteriæ deſcriptionem Anatomicam, quæ Tom. 2°. Biblioth. Anatom. DD. Manget & Leclerc, pag. 633. habetur.

(*d*) Quod ſuprà de arteriis dictum fuit, de venis quoque dicendum eſt.

(*e*) Cùm dicimus venas eò capaciores eſſe quò propiùs cordi approximantur, non intelligimus venas majores, minoribus omnibus aliis venis etiam collectivè ſumptis capaciores eſſe, quod quidem veritati repugnaret, ſed unamquamque venam eò magis dilatari, quò cordi ſit propior.

tertia musculosa, quartaque membranacea observatur. Hæc tamen vasa plurimis inter se numeris discrepant. 1°. Enim arteriarum tunicæ, venarum tunicis crassiores sunt : 2°. in internâ venarum cavitate frequentes occurrunt valvulæ, cùm è contrà nullæ in arteriis reperiantur, sigmoïdeis exceptis, quæ ad cor potiùs quàm ad arterias pertinent : 3°. tandem venæ arteriis multò numerosiores sunt. Notandum autem prædictam vasorum sanguiferorum structuram, non nisi in majoribus illorum truncis explorari posse, cùm tanta sit minimorum ramorum tenuitas, ut illorum tunicæ arte nullâ à se invicem separari valeant.

Ex dictis pronum est concludere, 1°. sanguinem in arterias actione cordis impulsum ex ampliore (*f*) in angustiorem locum transire, illasque adeò quâlibet cordis contractione dilatandas esse : 2°. arteriarum dilatationem motum esse merè passivum, quo cessante contrahi debent, tùm nativâ quâ gaudent elasticitate, tùm fibrarum suarum muscularium contractione : 3°. alterum illum arteriarum motum, activum esse motum, quo sanguis non secùs ac vi uniformiter acceleratrice, in minimos arteriarum fines quolibet instanti protruditur, amissamque repetitis affrictibus velocitatem recuperat : 4°. tandem maximam futuram esse sanguinis in arteriis minoribus & sensim sine sensu decrescentibus velocitatem, si vis quâ propellitur, infinitis propemodum affrictibus non infringeretur. Contrarium in venis accidit; cùm enim sanguis ex angustiore in amplius spatium agatur, minimam actionem in illarum parietes exerit, adeòque nullas dilatationis & contractionis vices parit, & illius velocitas quolibet instanti minuitur, imò majoribus in venis nulla foret, nisi repetitis vicinarum arteriarum ictibus, nec-non iteratâ musculorum contractione suscitaretur. Ergo 1°. sanguinis velocitas major est in arteriis quàm in venis : 2°. majoribus in arteriis major est, minima verò in minoribus & à corde remotioribus : 3° tandem vix dijudicari potest quænam sit sanguinis in venis velocitas, cùm à causis alienis absolutè pendeat. Verùm ad diversum illarum situm ratio est habenda : constat enim sanguinem in jugularibus v. g. citiùs quàm in cruralibus de-

(*f*) Mirum fortasse quibusdam videbitur nos asserere sanguinem in arterias actione cordis impulsum, ex ampliore in angustiorem locum transire, cùm constet ex Physiologicis, cujuslibet arteriæ ramos collectivè sumptos, illam capacitate longè superare. Verùm si attendatur vasorum similium capacitates esse in ratione triplicatâ dimensionum homologarum, facile erit percipere sanguinem in arteriâ majore, aortâ, v. g. contentum, vix in ramis ab eâ secedentibus esse continendum, licet omnium illorum diametrorum summa, ipsius diametro major sit.

ferri, cùm hinc ultrò defcendat, indè verò ab imis ad fuperiora; contra proprium pondus revolvatur. Præterea fanguinis velocitas, tùm in venis, tùm in arteriis diverfa eft, pro diverfis Subjectorum temperie, ætate, fexu, animi affectibus, tempeftatibus, &c.

LEVIOREM hæmorrhagiam folis ut plurimùm naturæ viribus compefci, minimâ-ve arte coërceri docet experientia. Tantum abeft ergo ne periculum ullum ægris inferat, ut è contrà fibimet ipfi commiffa, plethoricis fæpiùs emolumento fit & inflammationem, dolorem ac febrem emoliatur. Hæmorrhagia verò major & à vaforum majorum læfione pendens, periculum ægris faceffit; eorum enim pulfus parvus fit & inæqualis; animo deindè linquuntur, nervorumque diftenfionibus corripiuntur, ac vitam cum morte brevi commutarent, nifi illis fuccurreretur. Majus autem vel minus urget difcrimen pro difciffi vafis naturâ & fitu; fi enim arteriofum fit vel interius fitum, periculum inftat acrius, & vice versâ. Cœterùm ex ipfiufmet fanguinis naturâ facilè dignofci poteft è venis, an ex arteriis erumpat. Venofus enim fanguis niger eft, obfcurus, craffior, & jugiter profluit; arteriofus è contrà tenuis, fervens, fpumofus, rofeo fulget colore & faltuatìm exilit, nec citra fubitam virium dejectionem effunditur.

DIVERSA quoque eft hæmorrhagiæ prognofis pro diversâ læfionis naturâ: fic v. g. fanguis ex arteriâ tranfverfim & integrè diffectâ, minori velocitate & copiâ prorumpit, quàm fi eadem in longum vel tranfverfim nec tamen integrè difcinderetur. Nec mirum; namque arteriæ integrè diffectæ extrema retrofiliunt, vicinifque partibus fefe occultantia, illarum mole comprimuntur & anguftantur: deinde fanguine jugiter effluente circulares arteriæ fibræ contrahuntur, illiufque orificia penitùs occludunt. Arteriâ è contrà in longum vel tranfverfim nec tamen integrè diffectâ, mufcularium fibrarum iteratâ contractione, apertura fenfim fine fenfu ampliatur, fanguifque impetu continuo erumpit, donec animo linquatur æger, vel vitam cum fanguine fundat. At fi fanguis ex arteriâ majore, axillari, v. g. vel crurali effunderetur, fatior foret imperfecta vafis fectio: trumbo enim in internâ difciffi vafis cavitate formato, ægri vita, falvâ partium integritate fervari poffet, uti eveniffe legimus ægro cujus in Inftitutionibus fuis Chirurgicis mentionem facit, hiftoriamque in actibus Academiæ naturæ curioforum tom. 2°. confignavit Heifterus. Quod fi è contrà perfecta foret arteriæ fectio, æger ad fanitatem perduci non valeret, nifi difpendio partis fauciæ quæ vel gangrenâ corriperetur, vel fucci nutritii defectu prorsùs arefacta, contraheretur.

Etsi plurima ſint media compeſcendis hæmorrhagiis idonea, ea tamen ad compreſſionem, adſtringentia, perfectam arteriarum ſectionem, ligaturam, cauteriaque tandem actualia & potentialia revocari poſſunt. Mutuas illorum utilitates & incommoda, methodo quâ in uſum immitti debent priùs expoſitâ, juvat expendere. Medium naturæ maximè accommodatum, compreſſio; ſanguinis enim per vulnus erumpentis impetum, nativo quodam inſtinctu coërcere connitimur. Compreſſio linamentis carptis panniculiſ-ve lineis, ſpleniorum & faſciarum ſuperpoſitarum ope, ut plurimùm inſtituitur: ea quoque manu ipsâ vel inſtrumentis manûs vices gerentibus, quibuſdam in circumſtantiis celebratur. Talia ſunt inſtrumentum in Inſtitutionibus Chirurgicis Heiſteri delineatum, celeberrimique Petit Torcular quod in Actib. Reg. Scienc. Acad. habetur. Quânam verò ratione compreſſio ſiſtere valeat hæmorrhagias, res eſt facillimè explicanda. Dùm enim hujus ope, vaſorum apertorum occluduntur extrema, ſtagnat ſanguis in illis contentus, & diverſas abit in partes; fluidioribus calore partis avolantibus, craſſiores invicem agglomerantur, ſibimet ipſis diſciſſique vaſis parietibus adhærent, & trumbum efformant, quo ſeu obturamento, continuus ſanguinis impulſus retunditur. Trumbi illius figura diverſa eſt pro diversâ læſionis naturâ. Cùm arteria causâ quâlibet pungente vel etiam ſecante ſaucia fuit, non verò integrè diſciſſa, trumbus clavi, vel fungi figuram præ ſe fert, cujus ſtylus aperturâ vaſis adactus reperitur, capitello exteriùs prominente. Cùm è contrà arteria integrè fuit diſſecta, trumbus conicam vel cylindricam formam, pro diversâ ſpecie compreſſionis induit. Etenim compreſſio duplex eſt; directa nempè & lateralis. Compreſſio directa ea eſt quæ agit juxta vaſis axim, lateralis eidem axi perpendicularis eſt, atque reſecti vaſis parietes ſibimet apprimit. Poſteriorem illam compreſſionis ſpeciem priori anteponendam eſſe nullus non videt: at quædam occurrunt circumſtantiæ in quibus celebrari non poteſt, ſic v. g. cùm oſſeæ ſunt arteriæ, vel ductibus oſſeis continentur. Hujusmodi proſtant exempla in Act. Reg. Sc. Acad. ann. 1732.

Compressionem ſolam, modo ritè inſtituatur, vividioribus ſiſtendis hæmorrhagiis ſufficere, celeberr. Petit obſervatio actibus Reg. Sc. Acad. conſignata perſpicuè demonſtrat. Hanc ex illuſtriſſ. Wan-Swieten ſcriptis (g), utilitatis causâ tranſcribemus. » Nobili Viro extirpatio cruris ſuprà genu facta, & ligatura vaſo» rum ex arte inſtituta fuerat; omnia ritè ſuccedebant donec vigo-

(g) Tom. I. pag. 319.

» fimo quarto poft amputationem die, foluta ligaturâ vaforum, æ-
» gri imprudentiâ recrudefceret hæmorrhagia, quæ fiftebatur feliciter
» applicato vitrioli globulo ad orificium vafis aperti, & idoneâ liga-
» turâ firmato. Sed poft undecim dies deciduâ efcharâ redibat
» hæmorrhagia. Periculofo hoc in ftatu, fola videbatur fupereffe
» compreffio vafis ut fervaretur æger; caufticorum enim infidum ufum
» eventus docuerat: vafis retracti & brevioris redditi ligatura non
» fine magnâ difficultate fieri poterat: applicatum celeberr. Petit
» inftrumentum compreflorium, pulcherrimo fucceffu hæmorrha-
» giam compefcuit, & integra fanatio tam periculofi vulneris fecuta
» fuit. » Nimia verò compreffio maximis obnoxia eft incommodis; vicinas enim fugillat partes, fuppurationi obftat, doloremque, labiorum vulneris tumorem, febrem & infomnia procreat. Exemplo fit obfervatio fequens, in Edimburgenfium Medicorum actis ab illuftriff. Monro (*h*) divulgata. Brachium inferius juveni excifum fuerat, apparatufque de more applicatus. Primis poft operationem momentis omnia rectè fefe habebant; cùm verò æger truncatum membrum extenderet, illoque motu fafcia nimis conftringeretur, nimia vulneris evadebat compreffio. Interim vel tertiâ die nulla fuppurationis aderant indicia, & æger de dolore fummo conquerebatur. Fafciâ forficibus refectâ, vulnus pure copiofo fequenti manè perfundebatur, nullique ampliùs urgebant dolores. Æger deindè convaluit. Indè patet quàm cautè inftituenda fit compreffio. Notandum autem illam majorem vel minorem effe, nec-non in majus vel minus fpatium protrahi debere pro diverfis circumftantiis. Sic v. g. fi arteria major fit, cordi vicina, compreffio-ve directa in ufum mittatur, illa major fit neceffe eft, quàm fi arteria minor foret, à corde remotior, lateralis-ve compreffio in ufum mitteretur.

MEDICAMENTA quæcumque fluidas corporis partes cogunt, & folidas ac molles contrahunt, Adftringentium nomine defignantur. Etfi nomen illud folis ftypticis conveniat, ufu tamen invaluit ut Narcotica feu Inebriantia, nec-non Abforbentia eâdem appellatione fignarentur. Tres illæ medicamentorum claffes in hæmorrhagiæ curatione veteribus multùm commendatæ, quibufdam recentioribus adhuc dùm laudantur. Illarum autem in eo confiftit efficacia, quòd fanguinem in trumbum cogant. Et quidem narcotica torporem vafis inducunt, fanguinifque adeò motum retardant: vaforum parietes ftypticis conftringuntur, & fanguis in coagulum vertitur: abforbentium tandem actione partibus ferofis fpoliatus exficcatur & indurefcit. Narcotica quorum in hæmorrhagiis ab internâ quâlibet caufa pen-

(*h*) Tom. IV. pag. 413.

dentibus

dentibus nota eſt efficacia, vires nullas exerunt in iis quæ vulnera concomitantur, ſivè interiùs exhibeantur, ſivè exteriùs, topicorum modo, vaſorum ſanguinem fundentium orificiis applicentur. Etenim ſuppoſito etiam quòd ſufficientem torporem vaſis inducere valerent, topicum ſanguine copioſius affluente abriperetur, priùs-ve fatiſceret æger, quàm ſuos ederent effectus. Hìnc eſt cur nullius ferè ſint usûs in Chirurgicis.

Styptica in hæmorrhagiis majoribus compeſcendis, nullâ quoque virtute ſeſe commendant: quædam tamen ab Autoribus etiam præſtantiſſimis, laudibus efferuntur (*i*), qualia ſunt Alkool vini, oleum therebentinæ, &c. Maxima eſt ſtypticorum veteribus commendatorum ſeries: ex his autem parabantur pulveres ſtuppis excipiendi, vaſorumque diſciſſorum parietibus apponendi, vel aquæ adſtringentes, quibus ſplenia & linamenta carpta in eoſdem uſus imbuebantur. Hæc verò medicamenta jamdudùm obſoleverunt, nec immeritò, cùm 1°. ſanguinis impetum nequeant infringere; 2°. minimorum vaſorum orificia penitùs occludant & obſtent ſuppurationi; 3°. tandem nerveas partes ut plurimùm peſſimè afficiant.

Absorbentia narcoticis & ſtypticis præferri nullâ ex parte merentur. Præterquàm quod enim vividioribus ſiſtendis hæmorrhagiis non ſufficiant, cruſtam lentam ac argillaceam vulneribus ſuperinducunt, quâ ſuppuratio multùm minuitur, vel etiam integrè ſupprimitur. At verò quælibet hujus-ce claſſis medicamenta rejici non debent: quædam prædictis vacant incommodis & tantâ pollent efficaciâ, ut ab omnibus ferè Chirurgis in uſum mittantur. Talia ſunt crepitus lupi, & imprimis fungus quercinus qui ante annum milleſimum ſeptingenteſimum quinquageſimum ignotus (*k*)aut ſaltem inuſitatus remanſerat. Poroſa(*l*) atque inſipida illorum ſubſtantia, vaſorum diſciſſorum extremis appoſita, ſeroſas ſanguinis partes attrahit & ſuſcipit, undè fit ut craſſiores in trumbum coeant, & orificia ſanguinem fundentia penitùs occludant. Fortaſſe etiam ſeroſis ſanguinis partibus imbuta, ſpongiarumque modo dilatata, vaſa quibus applicatur arctiùs comprimit & anguſtat. Quæ de crepitu lupi habet Sen-

(*i*) Heiſter Inſt. Chirurg. Platner. Inſt. Chirurg. § 410.

(*k*) Veriſimile eſt fungum quercinum, ante ann. 1750 quibuſdam innotuiſſe. Conſul. ea quæ ſuper hanc rem annotavit illuſtr. D. Louis in Act. Reg. Chirurg. Academ. Tom. 2°. pag. 394.

(*l*) Adſtringentem fungi quercini virtutem ad hunc modum explicavit illuſtriſſim. D. Morand. Vid. Act. Reg. Chir. Acad. Tom. 2°. pag. 220.

nertus (*m*), opinionem nostram confirmant. . . . » Imprimis verò « utilissimus est, inquit, si filo priùs constringatur & onere imposito » vel torculari in se comprimatur & cogatur. Ita enim posteà ubi » vulneri imponitur, sese dilatat iterùm, & orificium vulneris ob- » ruit. » Fungus quercinus eâdem quoque ratione parari debet quâ crepitus lupi, id est, repetitis mallei ictibus fingi & emolliri. Tota autem illius substantia virtute adstrictoriâ non pollet, solaque valet pars mollior, corticem inter & lignum media. Prædicti medicamenti usus, neque molestus est neque operosus : sufficit enim ut illius frustulum à parte cortici aversâ discissi vasis orificio applicetur, alteroque deindè frustulo majore superposito, nec-non idoneo apparatu contineatur. Interim sanguinis effluxus torculari, digitis-ve juxtà vasa majora dispositis compescendus est.

Quantacumque sit fungi quercini efficacia, illud tamen medicamentum successu quandoque caret, uti sequenti comprobatur exemplo : Viro cuidam robustiori crus amputabatur, & sanguinis effluxus fungo quercino compescebatur illicò : paucis verò post operationem momentis hæmorrhagia bis recrudescebat, & novâ fungi adstringentis applicatione bis coercebatur, donec tertiâ vice vasorum ligaturâ ritè institutâ prorsùs sisteretur. Equidem æger vegetus adhuc erat & robustus. At verò nonne indè cum illust. D. Louis concludere (*n*) liceret, fungum quercinum cujus efficacia sexcentis comprobatur exemplis, quibusdam in circumstanciis infidum esse posse, atque præsertim cùm ægri robustiores sunt & adhucdùm valentiores.

Arteriam integrè discissam retrosilire, vicinas inter partes sese recondere, & illarum mole sic comprimi & angustari diximus, ut hæmorrhagia sibimet ipsi commissa, hoc in casu spontè compesci valeat. Indè facilè cognoscitur in quo perfectæ arteriarum sectionis consistat efficacia. Operatio illa celebrari non debet quin arteria aperta minor sit, vel à corde remotior : si enim è contrà major foret, aut cordi nimis vicina, sanguis copiosiùs effunderetur, & æger in majus periculum induceretur. Perfecta arteriarum sectio singularem prudentiam & cautelam supponit : at non ita quidem de vasorum ligaturâ quæ in omnibus ferè circumstantiis cum optato successu instituitur. Hæc est autem illius operationis norma : acus incurva, præacuta, duplici acie à lateribus instructa, filoque multiplici & cerato armata, medium per vulnus subter vas discissum ita de-

(*m*) Libr. V. Part. IV. Cap. XV. de Hæmorrhagiâ vulnerum.
(*n*) Vid. Act. Reg. Chirurg. Acad. pag. 395.

mittitur, ut illius femi circumferentiam compleƈtatur: deinde eâdem acu intra carnes fecundâ vice immiffâ, altera comprehenditur vafis femicircumferentia; tùm nodo fimplici vel compofito vas adftringitur. Chirurgi omnes vaforum ligaturam ad hunc fere modum perficiunt : in eo tantùm inter fe difcrepant, quòd quidam vicinas cum arteriâ carnes comprehendendas effe, quidam verò folam vinciendam effe arteriam contendant. Pofterioris hujufce methodi fautores arguunt 1°. vafa plurimis inclufa carnibus fatis adftringi non poffe; 2°. partium nervearum & tendineo-membranacearum ligaturam, dolorem & convulfiones procreare; 3°. ligaturâ comprehenfas carnes lentè admodùm, nec citra maximam fubftantiæ jaƈturam feparari. Hæc verò quamcumque veri fpeciem præ fe ferant, facillimè folvuntur. 1°. enim vafa plurimis etiam carnibus involuta fatis adftringi poffe docet experientia : 2°. caufa convulfionum quæ amputationibus fuperveniunt adhucdùm ignota eft, nec conftat illas à nervorum ligaturâ pendere. Legi fuper hanc rem merentur ea quæ Scharpius (*o*) habet in libro cui titulus, *Recherches critiques fur l'état préfent de la Chirurgie*; 3°. deniquè partium ligaturâ comprehenfarum feparatio fiet ociùs & minorem fubftantiæ jaƈturam pariet, fi paucæ cum arteriâ carnes vinciantur. Aliundè quid vetat ne ligatura poft debitum tempus forficibus refecetur? Methodus quâ fola vafa filo conftringuntur, multò majori incommodo obnoxia eft, namque erofis vaforum tunicis hæmorrhagia fæpè recurrit, eò difficiliùs compefcenda, quod vafa breviora evadant.

QUAMQUAM præftantiores Chirurgi primàs huic methodo tribuant, altera tamen fuos quoque fautores agnofcit. Pareus ipfe qui vaforum ligaturam membrorum refcifioni primus accommodare aufus eft, illam fuis in operibus ubique commendat, cap. 7°. lib. 1°. de vulner. ait : « fi fanguis continuò effundatur, arteria difciffa cum carnibus vicinis acu comprehendi debet & vinciri; & cap. 24°. Lib. de contufis ambuftis & fphacelo affeƈtis, nihil pertimefcendum effe dicit, fi partes quædam cum arteriâ vinciendâ volfellis protrahantur. Neminem latet illum in deligandis vafis acu non femper ufum fuiffe: fæpiùs enim vaforum extrema volfellis educebat, illaque filo circumduƈto vinciebat. Eâ verò deficiente, ad aliam omninò diverfam confugiebat: quippè acu quadrangulâ, præacutâ, quatuor pollices longâ filoque multiplici armatâ, cutim fuprà vulnus perfodiebat, eamque per carnes juxtà arteriam demittebat, donec infrà illius orificium per vulnus educi poffet; acu deinde in ipfum vulnus immiffâ, illam per mediam cutem, ex alterâ vafis parte protrahebat, comprehenfafque

(*o*) Pag. 267 & 368.

cum arteriâ carnes vicinas plus minùsve constringebat. Porrò vasorum ligatura, quâcumque ratione celebretur, hæmorrhagias eodem modo compescit ac compressio lateralis; scilicet dùm illius actione figura conica vasorum extremis imprimitur, crassiores sanguinis partes in ejusdem figuræ trumbum coëunt. Autor recens (p) salubres ligaturæ effectus, vicinarum partium intumescentiæ & indurationi non minùs, quàm trumbo prædicto tribuendos esse censet. Illam verò partium ligaturæ vicinarum intumescentiam & indurationem non semel observavit; eaque jamdudùm ab illust. Monro (q) notata fuerat.

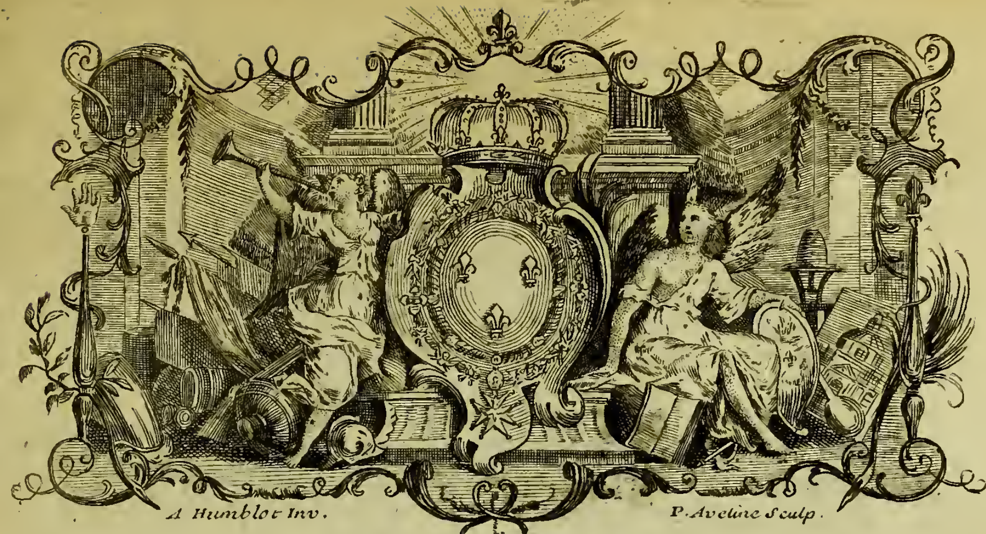
Cauteria actualia vel potentialia sunt. Actualia dicuntur ea quæ ignem actu continent, v. g. prunæ, ferrum candens, olea ebullientia, &c. quæ è contrà, licet ignem actu non contineant, solidas tamen quibus applicantur partes eâdem ratione destruunt, ac si ferro candente comburerentur, potentialia nuncupari solent. Talia sunt spiritus nitri, vitrioli, salis, ærugo, butirum antimonii, &c. utraque cauteriorum species vasa constringit, & sanguinem in illis contentum in densam nec amplius resolvendam massam comburit. Indè pendet eorum in hæmorrhagiis sistendis efficacia. Maximus fuit olim cauteriorum usus; cùm verò plurimis obnoxia sint incommodis, vix ampliùs adhibentur. Quænam autem ea sint ex illustrissimi Wan-Swieten (r) scriptis habeamus. » Difficile est, inquit, requisitum caloris gradum ferro ignito conciliare; si nimis » candescat, sæpè simul aufertur illud quod combustum est; si non » satis caleat, non sistitur hæmorrhagia. Præterea dolorem ingentem, » inflammationem validam, & quæ indè sequi possunt mala, cauteria » faciunt, & omne illud quod combustum fuit debebit posteà suppu- » ratione factâ recedere à partibus vivis & separari, undè maximum » periculum est ne deciduâ escharâ redeat post paucos dies hæmor- » rhagia, quæ tunc difficiliùs compesci poterit, quàm in initio: vas » enim combustum escharâ deciduâ brevius erit, hìnc non poterit, » vel saltem difficiliùs apprehendi; undè hæc crudelis cauterii appli- » catio deberet repeti, superstite semper æquali periculo, ne recru- » descat hæmorrhagia, postquam & hæc de novo eschara deciderit. » Cauteria potentialia, iisdem quoque incommodis obnoxia sunt: » præterea omnia hæc cùm acerrima sint, vicinas partes nerveas vel » tendineas sæpè pessimè irritant, & gravissima symptomata inducunt.

(p) D. Pouteau Nosocom. Lugdunens. Chirurg. prim. in dissertatione quam cum Academ. Regiâ Chirurg. communicavit anno 1754.

(q) Videant. Act. Medicor. Edimburgensium, Tom. 4°. pag. 405.

(r) Tom. 1°. pag. 313. & 314.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UM nec adeò infrequens ſit tendinis achillæi ruptura, nec eorum quibus accidere poteſt concurſus difficilis; mirum certè de ejus poſſibilitate hoc ſæculo controverſum eſſe; nec priùs in numero calamitatum quibus obruitur mortale genus, adſcriptam fuiſſe. De hoc morbo tractaturi ad clariorem noſtri argumenti intelligentiam, pauca de Anatome ad id ſpectante præmittemus.

Corporis humani motus diversi Musculorum ope absolvuntur; musculi autem sunt massæ quædam ex fibris diversè dispositis, eâdem serie ut plurimum rubris & albis conflatæ.

Dividitur musculus in medium quod quidem *venter*; *caro* audit; & extremitates quas impropriè admodùm, *caput* & *caudam*, *originem* & *insertionem*, *punctum fixum* & *punctum mobile* plurimi appellaverunt.

Ventrem, musculi partem densiorem, mollem, rubram; quæ sola arcutatur si consideres, illum videbis componi plurimis fibrarum sibi plerumque parallelarum fasciculis, qui membranâ cellulosâ, intus oleo plenâ speciatim inclusi, ab eademque commune involucrum accipientes, & fibrillis transversalibus quasi alligati in alios rursùs dividi poterunt fasciculos, iterum cellulosâ telâ inclusos & separatos, usque dum ad ultimam divisionem, aut saltem humano oculo conspiciendam perventum fuerit.

Fibræ mox descriptæ in utroque ut plurimum musculi extremo gracilescentes, albescentes, indurescentes, aggestæ, raro, breviorique textu cellulari coercitæ, vel in funiculum coeunt, tuncque tendinem, vel instar membranæ expanduntur, & aponevrosim efformant.

Per cellularem membranam musculares lacertos dividentem, involventem dividuntur arteriæ in mediâ seu carneâ musculorum parte numerosiores, pauciores verò in tendinibus. Arteriis comites eunt venæ. Nervi quos in interiore musculorum compage, ob depositum durius involucrum longiùs prosequi non licet; cellularem quoque fabricam, & quidem majore copiâ subeunt, musculumque pererrant. Tendinibus autem nullos, vel saltem paucissimos, inesse autopsia docet anatomica, quod & experimentis *Gottingæ* (*a*) factis licet colligere, nisi dicatur illos, ob compactam tendinum structuram, in internâ eorum substantiâ, sensibilitate solitâ orari.

(*a*) Vide *Pet. Castel.* specimen inaugurale medicum *Gottingæ*. Celeb. *Haller* dissertat. de partibus sensibilibus in actis Societat. Reg. Scient. *Gottingensis*. Tom. II. pag. 118.

Fibræ elementaris fabricam suæ de musculorum actione opinioni faventem quisque excogitavit : hac de re nihil aliud asseri potest præter quàm fibrillam quamlibet minutissimam microscopio examinatam similem se majoribus exhibere. Illas non esse *ultimi nervi expansionem tenuissimam* , &c. [b] an ex eo conjectare licet , quòd sint irritabiles : nervi verò minimè [c] ? Musculorum contractionis phœnomena fibræque carneæ structuram cognitam perpendenti motûs istius causam per nervos in musculum advenire modo quo agit ignoto tantùm asseri posse , apparebit.

Num opinionem quâ creditur musculum contractum pallescere *Harwæi* authoritate decepti ipsimet inexperti authores receperunt ?Num verò totiès experto totque in locis contrariam sententiam ingeminanti , (d) Clar. *Hallero* deneganda fides,idem & asserente clar. *Abrahamo Kaw Boerhaave* (e) ?

Duplex distingui debet musculorum actio; activa quidem quæ à contractione , & passiva quæ à relaxatione eorumdem musculorum pendet. Muscularium motionum falsam sumeret æstimationem, quicumque illas unicæ actionis speciei tribueret. (f) Tandem non eadem sunt musculis omnibus moles , figura , directio, situs, structura, connexio, usus unde differunt , variaque sortiti sunt nomina.

Tarsi , crurisque reciprocæ motiones à novem pendent musculis,quorum tres antici, *Tibialis anticus, Peronæus medius, Peronæus minor* , sex postici , *Gastrocnemii* , *Solaris* , *Tibialis gracilis* , *Tibialis posticus, Peronæus major*,his auxiliantur *pollilicisExtensor, Flexorque Longi* , *digitorumExtensor, Flexorque* , *communesLongi.*

(b) Quod proposuit *Boerhaave* institut. Med. 395.
(c) *Haller* in dissertat. de partibus irritabilibus. Act. Reg. Scient. Acad. *Gottingensis* ,p. 135. & 138.
(d) Vid. prim. lin. physiol. 407. Act. Acad. *Gottingensis* p. 144. notam A. in comment. ad *Boerhaavii* , prælect. Acad. 188.
(e) In Dissert. de impetum faciente.
(f) Vid. clar. *Vinslow* in act. Reg. Scient. Acad. Par. p. 85. an. 1720.

EX CHIRURGIA.

QUANTA ſit vis muſcularis ex eo ſolo intelligi poſſet, quòd tendo Achillæus robuſtiſſimus, craſſiſſimuſque funiculus, gravia ſuſtinere pondera valens, rumpatur potius quàm illa violentiæ cedat extendenti. Tendo autem ille partim rumpitur, aut totaliter, ſivè nunc, Gaſtrocnemiorum ſolus, nunc ſimul cum ſolaris tendine rumpitur, quod utrumque obſervatu verum, vel etiam ſolaris tendinem ſolum intacto Gaſtrocnemiorum tendine, aut alterutrum Gaſtrocnemiorum ſolum rumpi non poſſe, nulla ratio dari poteſt, licet nondum exemplo probatum, aut fortè non conſignatum.

SUA ſunt cuique rupturæ ſpeciei ſigna peculiaria, ex dolore, doloris ſede, ſpatii inter extrema rupta amplitudine, profunditate, flexione pedis, facillimâ & indolente, aut difficili & dolentes inceſſu, aut nullo, aut ſi ſuperſit ejuſdem modo & ratione, deſumenda.

DOLOR aut nullus aut pauciſſimus, nec ullo pedis motu ampliandus in ruptione completâ, in incompletâ verò intenſus, flexione pedis augendus, extenſione levandus, partemque rupturæ ſuperiorem occupans. In hac ſpatium inter extrema rupta leve, tendinis motum ſequens, nullo motu pedis ampliandum neque minuendum notabiliter; in illâ verò majus, pedis flexione adaugendum, extenſione verò minuendum. In incompletâ difficulter nec niſi cum dolore pes flectitur, in alterâ ultra gradum naturalem abſque ullo dolore flecti poteſt. In illâ incedere adhuc, nec tamen ſine maximo dolore æger poteſt, in hac verò ſecùs, aut ſaltem pedem alternatim ante alium ferre nequit.

QUARE rupturam (*a*) aut ſectionem (*b*) tendinis partialem in homine dolor conſtanter comitetur? Quarè verò (*c*) punc-

(*a*) *Paré*, *Des Plaies en particulier*, *Chap.* 41. *Mém. de l'Ac. des Sciences année* 1728. p. 233. *La Motte*, *Chirurgie complette. Obſervat.* 412.

(*b*) *Junckers*. Conſpect. Chirur. p. 570.

turæ ejusdem partis aut sectioni sive totali, sive partiali in canibus nullus nec sectionis momento dolor accidere visus fuerit, nec posteà per plures hebdomadas ullum canis læsus passus fuerit incommodum? Quarè nunc filis trajectus consui possit (*d*), nunc vero ruditer attrectatus tendo mortem ipsam inferat? (*e*) Quæstiones dantur ulterioribus investigationibus dirimendæ.

Incompletæ rupturæ prognosim quis funestiorem crederet? Rupto licet integrè tendine curatio perfectior obtinetur, incessum recuperat æger firmiorem, incommodæ claudicationis aut incessus imbecillioris fatum hos manet, quibus in parte rumpitur tendo. Unde hæc? Completè rupti tendinis extrema facilè perfectèque approximabis, si verò incompletè rumpatur extrema, eadem vix ac ne vix quidem, quævis cura adhibeatur, ita sibi occurrent, ut cavitas hoc in casu observata penitùs deleatur.

Cum tot mala ex tendinum punctурâ minitentur Autores, mirum certè earumdem partium suturam ab ipsis commendari: nam nulla est ratio cur integrè soluto tendine cujus extrema per suturam adunantur, idem fibris ab acu divisis non accidat quod iisdem ab alio instrumento punctis, dum tendo integer est, contingit. His addendum eos aliquid ad suturarum felicem successum præsupponere, quod ut tendinum extrema simul coeant citra suturam, sufficit scilicet extrema suenda approximari, consutaque in approximatione per situm & fasciationem conservari jusserunt. Tendini ergo Achillis rupto absque inutili noxiâque suturâ amissam continuitatem restitui posse ratio suadet, & experientia. Extrema rupta ad se postquam admoveris admota continendo satis erunt situs & fasciatio.

Fasciatio autem hæc est, pede quantùm poteris extenso, splenium locum læsum circumducatur, altero longo secundùm cruris posterius ad plantam usque pedis posito, convolvatur fascia longa splenium hoc ex extremitatibus speciatìm arctè

(c) Vid. *Pet. Castel.* specimen inaug. Med. Act. Acad. *Gotting.* p. 118.

(*d*) Omnes fermè chirurgiæ practicæ Scriptores de hac tractant suturâ.

(*e*) *Vanswieten*, comment. in Aphor. *Boerhaavii* 164. pag. 219.

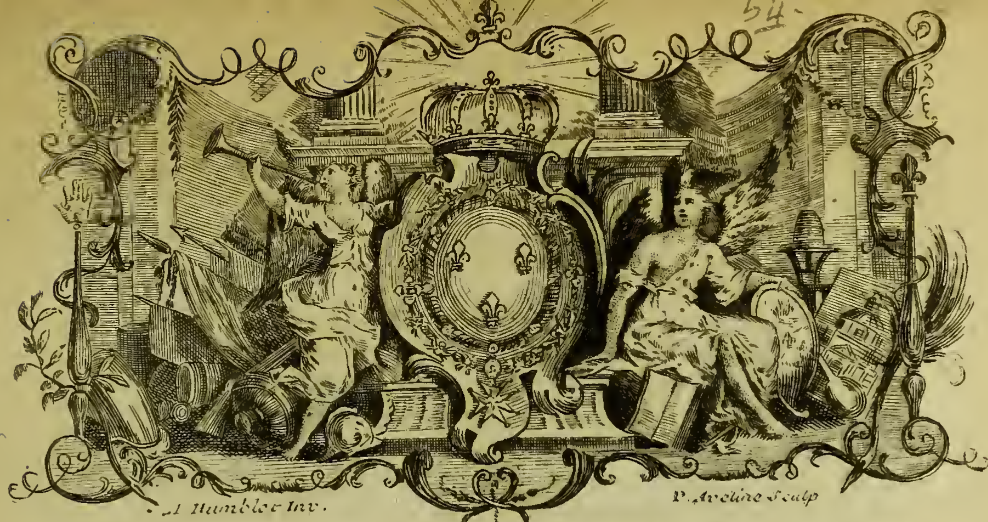
vinciens quas posteà sibi obvertendo, obversasque continendo, pedem in maximâ extensione cohibebis. Crus verò sic debere esse situm ut sit flexum monet Gastrocnemiorum femoris ossi insertio.

Fasciationem citiùs aptiùsque absolvit machina quædam à celeberrimo nostro PETIT excogitata. Duabus constat partibus *crepidâ* scilicet *soleâ* cui posteriùs sive cujus *talo* consutum est *lorum* longitudine pedem & semisse, latitudine vero transversum digitum æquans, & *fasciâ coriaceâ* octo pollices longâ, duodecim vero circiter latâ cujus latera utrinque in quatuor finduntur *capita* inæqualis longitudinis. Breviora quæ & cum applicatur machina sunt externa *fibulis* terminantur, interna & longiora foraminulis identidem pertunduntur. Ex *fasciæ* hujus faciebus altera tomento quovis loricatur, ex alterâ vero exurgit *fibula*. Porrò is est hujus machinæ usus, *fasciæ coriaceæ* parte *loricatâ* popliti applicatâ, quatuor *fasciæ capitibus*, superioribus circumdatur & vincitur pars femoris inferior, quatuorque inferioribus pars cruris superior, ità ut ab omni compressione libera sit ipsamet articulatio : deindè pede ægro *in crepidam* immisso *lorum* ex *crepidæ* parte posteriore exurgens per *fibulam fasciæ coriaceæ*, parti mediæ affixam trajicitur, & usque ad desideratam pedis extensionem attrahitur.

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. PETRO BRASDOR, Artium & Chirurgiæ Magistro, Serenissimæ Aurelianensium ducissæ Chirurgo primario, *tueri conabitur* PETRUS THOMAS *Æduensis in almâ Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister & Nosocomii Generalis Parisiensis, in domo dictâ* BICESTRE, *Chirurgus Præcipuus.*

PARISIIS,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,
Die 16â *Decembris Anno Salutis* 1755. à *sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam.*
PRO ACTU PUBLICO
ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1755.

D. O. M.

DE CELEBRANDA OPERATIONE
TUM IN HYDROPE
CUM IN CONCEPTIONE OVARIA:
THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

A eſt humanæ gentis cæca mens ut ruat in vetitum nefas, ea miſerrima condítio, morborum ut innumeræ cohorti ſit obnoxia. Verum inter ſtupenda quæ totum orbem invaſere mala, unum è teterrimis Hydropem novimus : cui Artis Chirurgicæ ſagacitas & induſtria, mediantibus doctè conſiliis, vix opitulantur. Partes totius-vè corporis compagem obſeſſas tenet, & ſæpè multos poſt cruciatus, dirâ mortis falce metitur ægrotus.

Verum ſub multiplici ſpeciè debacchatur illud portentum: Exurgit enim liquidi congeries aut in abdominis cavitate, aut muſculos inter & peritonæum, aliam-vè partem. E liquore ef-

fluente ; vel effluxo ; differentia naſcitur. A parte quâ gignitur ac coaleſcit nomen habet. Multa de quocumque ſpeciatìm illius genere profari cenſemus abſonum, ſiquidem curationis afferre modum ſpeciei cujuſlibet non ſit hîc locus ; attamen, anteâquam ad rem veniamus, proferre tantùm definitiones liceat.

Anasarca totum invadit corpus, hancque pituita craſſa plus minus-vè peperit, indè. Pallor in ore ſedet.

Pars etiam peculiaris à fluido poteſt occupari, undè morbus varia uſurpavit nomina. Si caput, ὑδροκέφαλος appellatur, ſi pectus, partis nomine donatur, ſi abdomen ἀσκίτης nomen arrogat ſibi, ſi in umbilicum irruat, ὑδρόμφαλος in ſcrotum ὑδροκήλη in vaſa ſpermatica membranas-vè genitalium, aut aliarum corporis partium, diverſè nominatur ab authoribus.

Pluries elocutionibus Magiſtrorum artis ſolertiâ per inſignium, rerumque noſtrarum peritiſſimorum de hydrope cyſtide obductâ, perſonuit Academia. Scriptis non mirandis minùs quàm utilibus quotidiè ditatur, & cuicumque lubebit, libris apertis, quæ famur, patebunt. Membranâ ergo peculiari illam efformari poſſe, nemo nobiſcum auſus diſſentire.

Nulla etiam, ut opinamur, de liquidi influxu in ovaria (*a*); aut de ipſius fœtûs conceptione facili, erit controverſia. Cujus quidem morbi duplicis famâ conſtanti celebratur poſſibilitas, ab exiſtentiâ, & ut illum faciliùs poſſimus enodare, cæteris omiſſis quæ de diverſis hydropum ſpeciebus decantantur, quàm ultimam utramque partem amplectemur, & hanc ab origine primâ ducere fert animus. Quoties, antequàm face ſplendenti quâ illâ ætate gaudet Chirurgia, ipſa clareſceret, & ſtudio peritiâque è Pandoreâ pixide eruptum huic ſcientiæ addictiſſimi valuerint debellare monſtrum, quoties, heu ! parens natam, conjux conjugem, nefando cruciatu luxit ereptas !

(a) *Dictionnaire de Chirurgie de Col de Villars, pag. 246.*

EX ANATOMIA.

PARTES omnes Humani corporis Anatomicas muneris cum non ſit noſtri hâc in diſputatione perluſtrare, ſed, ut via ſit euntibus facilior, ſolùm quæſtioni proprias indagare, itaquè eas quæ noſtrum ad opus pertinent, percurremus.

Cutem fibris membranaceis, tendinoſis, nervoſis implicatam, vaſiſque præſertìm lymphaticis conſperſam, elaſticam, glandulis

miliaribus redundantem & sebaceis, papillis nervosis exquisitiorem, substantiâque mucosâ (*a*) corium omne tegente politam, ipsâmet epidermide velatam, norunt Anatomici.

Adiposam membranam sic constitutam exhibent authores; ut innumerâ cellularum phalange communicantium inter se, unctuosumque succum ab arteriolis habentium intumescat. (*b*) Vasorum generis cujuspiam textû mirando, musculos & ipsos fibrarum fasciculos penetrat. Cum pleurâ peritonæoque conjunctam peritus Anatomiæ non negabit.

Massa (*c*) fibris variè configuratis in duas partes facilè distinguendis, contexta existit, quarum altera motrix carnea spissior, mollis, coloris plùs minùs-vè rubei, pallidi nonnunquam, arteriolas, venarum, nervorumque ramos habens concomites, quam ventrem appellant. Alteram gracilem videas arctam, constrictam & albidam, quæ in unum quodque desinit extremum ventris, & ab authoribus tendinis aut aponevrosis cognomine donatur. Quod omne propriis membranis & communibus obvolvitur. Hoc musculum vocant, & ex ipsius categoriâ decem plerumque, aliquando undecim, aut novem, aut octo, perquirenti scalpello, invenire est abdominales.

Peritonæum, (*d*) illis sublatis partibus, objicitur. Hoc benè definierimus, si textum extensionis, elasticitatisque capacissimum dixerimus; id hydrops, & graviditas pronunciant. Varia tenent ipsius productiones nomina, de quibus hîc nullatenùs agendum, ad nostram utpotè thesim haud necessaria.

Manet nobis, ad ultimum, perlustrandum ovarium utrumque, & si lubet, ipsæ ad quas pertinet partes. Cum autem nostra quæstio tota in utriusque explanatione incumbat, pro viribus, illud præsertìm evolvemus.

(*e*) Sunt illa, corpora duo albida, exilia, ovalis figuræ, in longum extensa, magnitudinis inæqualis, uteri fundi latus posteriùs ferè, superiùsque extùs, occupantia, cui fune rotundo necnon brevi alligantur ligamento lato peritonæi productione incluso. Quorum ita se habet structura, ut exhibeat (*f*) *congeriem & racemos complurium vesicularum lymphâ & igne in naturam albuminis concrescente turgidularum ac sinubus suis & vasculis insidentium: quæquidem omnes fibris distinctæ tunicâ teguntur communi, cujus interiorem superficiem ramuli vasorum spermaticorum nervulique*

(*a*) *Ruisch.* (*b*) *Princ. de M. de la Faye, pag.* 14. (*c*) Celeb. Winsl. pag. 486.
(*d*) *M. Winslow, exposition Anatomique du Bas-ventre, pag.* 500 *n.* 23.
(*e*) Idem Author. pag. 575. n. 604. (*f*) Bergerus de Naturâ humanâ.

miris plexibus irrigant. Qui quidem vasculi cum hypogastricis, funibus ligamentorum latorum, meseraicisque miium in modum communicant. Nervos à lumbaribus, sacris, sympathicoque originem ducere, explanantibus patuit.

EX CHIRURGIA.

PER Anatomicos certò ducti calles, ad agenda veniamus. Tubas Fallopius, uterum & ovaria alii demonstrarunt. Confirmavit id experimenti cadaverum inspectio. Variè varii de quocumque ratiocinati sunt authores, & adhuc de ultimæ partis usû, lis est sub judice. Natura nefandis Hydropisis ovariæ conatibus inscia non cedere, opem artis jampridem suspirabat, cum hoc morbi genus (*a*) cognoverunt. Prima morbi sedes in ovo monstruosè dilatando. (*b*) Primum morbi punctum inextricabile. Causas à quibus habet exordium sexcentas si voluerimus enumerare, essemus infiniti. Præcipuas igitur tantùm recensemus. Æquissimâ judicii lance perpendenti internas & externas si afferamus, non repugnabit, utpotè portenti fabrica. Numero priores videntur menstrua immodica aut ipsorum suppressio, necnon fluor albus, sæpiùs aquæ collectio in tubis ac utero, quin etiam pravus humorum hepatis lienisque circuitus. A partû laborioso, abortû frequenti quoties provenit!

FRIGUS externum ab aëre aut aquâ, occlusio uteri; compressiones, ictus, ansam huic etiam dedere, imò vesana libido.

NONNE etiam ovariorum Hydropisis valet recenseri causa, quam è fœcundato embrione (*c*) in ovariis aliquando rumpen-

(*a*) *Mémoires de l'Académie de Chirurgie, tom. 2 pag.* 454.
Historia à Chir. Joanne Gemil Observ. Edimburg. vol. 5. part. 1. pag. 336. art. 22. Ovaria potiùs Hydropica quàm imprægnata indicat.

(*b*) *Mémoires de l'Acad. de Chir. tom. 2. Remarques faites par M. Morand sur les Hydropisies enkistées, pag.* 456.
Celeberrimus Verdier mihi ostendit ovarium sinistrum capillos, sanguinem necnon lympham continens cujus amplitudo major stupore percellebat astantes.

(c) Boehmer Med. & Anat. Prof. in Academ. Imp. Frider. Libello Observationum rariorum Anatomicarum Histor. de Conceptione Ovaria refert.
Mémoires de l'Académie des Sciences de l'année 1703. *Obs.* 14. *Au dedans de l'Ovaire droit d'une femme de* 38 *ans, & dans la cavité d'une cellule charnue, M. Littre a trouvé un corps de figure ovale, long de* 10 *lignes, large de* 7 *& épais de* 4, *solide, & ayant la couleur & consistence de chair, & attaché par un petit pédicule au fonds de la cavité.*

dis habemus. Vix enim gaudens motû fœtus (*a*), aut extinguitur, aut ad perfectam perducitur metam. Si prius, fœtû mortuo ficque facultate vitali fpoliato, putrefit, & ex hâc putredine capillarium extrema debilitantur, vafifque ipfis tonum amiffis, ftillant aquæ ultrà modum, fit & ipfarum incrementum ftupendum; fi alterum, crefcente embrione, crefcunt etiam liquida.

CAUSAS conceptionis in ovariis eafdem ac illas quæ fiunt in utero novimus.

DIAGNOSIM hujus-ce Hydropifis hâc in quæftione celebratæ Obfervationes Academicæ Chirurgicæ edocuerunt. Quo laborantes, pauciffimis, fæpè nullis conflictantur doloribus. Incipiente morbo, tumor levis latus hypogaftricum læfum invadit, & fenfim finè fenfû mirum in modum augetur. Verùm ille tumor (*b*) cum afcite nequit confundi, nifi morbi nafcentis præcipua effugerint fymptomata, & ampliffimum abdominis cavum occupaverit liquor priufquam ad ea Chirurgus attenderit. Urinæ fluunt uberiùs, imò eædem ac in optimæ valetudinis ftatu gaudente, quod non in Afcite, & quibus hoc in cafû, inftrumento, liquor educitur, fæminæ, folo pondere tumoris in operationis intervallis moleftantur.

CÆTERUM quam in Afcite fluidum tactû nequit ità facilè

(*a*) Frofinus in amitæ fuæ Ovario detexit finiftro molam carneo offeam; & aperto cadavere pependens Ovarium feorfim carnea mole ftipatum ad 17. libras afcendebat..

Malbrancher refert matronam 50. annorum molam offeam in finiftro Ovario 30. annos geftaviffe, & D. Bolten in dextro Ovario fæminæ annorum 58. molæ cujufdam offeæ fpecies per 28 annos in Ovario delituiffe narrat. In Tract. Anglicano pag. 139. ac differt. vateri de apparente graviditate fœtus in utero indurati leguntur, nec intuitu ejufmodi diverfarum vitiofarum geftationum aliorum auctorum defint obfervationes atque teftimonia, vide Bianchum qui in Hiftoriâ Conceptionis Ovariæ nondùm fatis certæ, afferit pag. 164. in intimâ conceptione embrionem multò antè maturitatem velutì tefticulari abortû expulfum.

Riolanus de Concept. Ovariâ Obfervans Antopog. lib. 2. pag. 283. 4. 5. fœtum 5. uncias longum ex rupto Ovario in ventrem matris effufum defcribit; & Giffardus fœtum fex menfium Ovario contentum priùs, & elapfum deindè, extrà partes illas facculo contentum, per anum fuiffe protrufum. Et Mercerus Med. Bitur. refert. Conceptionem Ovariam in cadavere uxoris quæftoris regii 4. à conceptû menfe, ætatis 31. mortuæ, in cujus ovarium dextrum concluferat fœtum in dextri lateris partem abdominis prolapfum.

Mémoires de l'Acad. de Chir. Obf. de M. Malaval, pag. 450.

Idem *pag.* 131. *Obferv. de Mrs le Dran & Montalieu, confirmées par M. Morand.* Poteft etiam hîc legi Hift. D. Durand.

(*b*) *M. Morand l'a trouvée épaiffe, gelatineufe, lourde, femblable, fans être graiffeufe, aux fèces de l'huile, pag.* 458.

percipi, quin etiam aquæ in cystide contentæ remotius digitorum exhibentur sensui. Nulla demùm viscera formam magis quam ovarium, circumscriptam offerunt.

Quæ quidem symptomata in ovario fœtus crescens non suppeditat, imò, * *conflictatur ægra doloribus gravissimis, languorem totius corporis percipit; nauseam, vomitus, animi deliquia, affectum spasmodicum arthritico rheumaticum, per intervalla quidem remittentem, nunquam penitùs tamen cessantem, & hæc primo & altero graviditatis mense.*

In posterùm tumor ventris durus pedetentim crescens, ad sinistrum aut dextrum se se extendens regionis hypogastricæ latus, cum auctâ molestâ gravitate sentitur extrinsecùs, crescit etiam mingendi difficultas.

Fit indè ut non acris solùm è genitalibus profluat liquor, eâque arrodens materiâ promota, continuo stimulo nisum, ardorem ac pressionem in uteri vaginâ excitat, verùm quoquè acerbi dolores in infimo maximè ventre, osse sacro, lumbari & iliacâ regionibus, cum torminibus in partum quasi exituris sequantur. His itaquè continuis ferè cruciatibus tumor ventris durus redditur. Accedit febris inflammatoria sævis syptomatibus de vehementiâ non remittentibus stipata, demùm convulsivi motus.

Symptomata Hydropisis ovariæ primis temporibus utpotè minùs sensibilia prognosim ambiguam, tumore saliente hactenùs funestum pronuntiaverunt exitum.

Quominus (a) vitam ducant longiorem minimè morbus ille obstat. In ovaria conceptione tempus à naturâ præscriptum ad operationem quâ solâ potest debellari morbus, expectandum. Præscribendo enim remedia possent.

Tenellos convellere fœtus,
Et nondùm natis dira venena dare.

Anteaquam autèm manum ultimam admoveamus, tentanda esse tùm generalia cùm peculiaria remedia, non insulsè concesserimus, & si tumor augeatur, repetitis remediis iisdem, dosis augeatur prudenter. Verùm omnibus in usum admissis incassùm, & tumore mirum in modum augescente, ad operationem nos accingere necessùm. Cum autèm accidat ut fluida simùl & gelatinosa in cisto contineantur, mola-vè carnea, aut embrio,

(a) D. Tacheron Chirurgus Hydropisim Ovariam refert in puellâ mortuâ, quæ ad octogesimum octavum ætatis annum ascenderat, quæque morbo illo, vix triginta annis nata, laboraverat, & cujus tumor totum invaserat abdomen. * Boehmer.

triplex illud accidens triplicem expetit operandi normam. Si enim liquor in parte totâ ſit fluidus (quod fit rariſſimè) à Chirurgo, inſtrumento triangulari manû ipſius inſtructâ perforetur locus eligendus, & in abdomen tumoriſque ſalientis cavum immiſſo, extrahatur acus triquetra, ſcitûque favente, effluant aquæ fluidiores uſquè ad ſiccitatem ferè, eâque cautione adminiſtratâ ſi felici quodam caſû tota tumoris amplitudo effluxû liquoris diſpareat, ægra in latus læſum recubet, canali triangularis inſtrumenti eodem in cavo manente, ut ejus ope, ſi quæ forent aquarum relliquiæ, guttatim exeant: cum autem ceſſaverit planè effluxus, foras educatur canalis, locoque perforato linteum aliquo liquore ſpirituoſo imbutum ſuper imponatur bis aut ter, ſicque fortè id morbi genus curabitur.

Sed (quod ſæpiùs evenit) ſi ovarium partim liquore fluido, partim craſſiori turgeat, nihil priùs obſtat quominùs eamdem ac ſuprà manum ad opus applicuerit Chirurgus, idque tantùm illi erit præcavendum, ut cùm egreſſum negaverit liquor propter craſſitudinem, cujus naturæ difficilis indicatio, tumore pauliſper, aut nullatenùs fugiente, ad aliam operationem ſe accingat oportet, quam ſic ritè celebraverit.

Acu triquetrâ in canalem repoſitâ, ſecundùm ſulcatam lineam auxilio ſcalpelli cutis incidatur, ex adiposâ membranâ muſculiſque abdominalibus quod licuerit, & in inciſionem immiſſo digito, iteretur altera inciſio quâ quod ſupererit aperiendum muſcularium partium cum peritonæo dividatur, & ſit ejus inciſionis apertura ſatis ampla ut ovarii tumentis, quod inveſtiganti facilè patebit, demùm inciſio fiat, quâque celebratâ, inclinatâ parte abdominis, effluxus uberior gelatinoſæ materiei permittatur donec nullum aut parvum ipſius remanſerit veſtigium (*a*).

Ast cum ovariorum Hydropiſis & imprægnatio uno eodemque tempore poſſint enaſci, ſcientèr è diagnoſi, non modo liquor educendus, verùm etiam corpus incluſum extrahendum, non ſecùs ferè ac plerùmque in inciſione cæſareâ uſurpatur, nullam aliam inter operandum præſcribendo cautelam. Id ſolùm animadvertimus quod inciſio major neceſſaria ſit, quam in priori caſû. Quibus verò peractis, plumbeum canalem idoneum in plagam immittendum novimus, ne illa citiùs occludatur, ut liquori, materiei-vè liber permittatur aditus, & injectionibus impedimentum obſtet nullum, ope quarum (quoad fieri poterit) ciſti ſuppuratio inſtauretur.

(*a*) D. Delaporte hanc pro re natâ, tentavit operationem, *Mém. de l'Acad. de Chir. tom.* 2. *pag.* 452. Et in Tranſ. Phil. Ang. à D. Houſton cum felici ſucceſſu inciſione perfecta curatio hydropis legitur in fœminâ 58. ann. natâ.

His demùm ritè & ſecundùm artem celebratis ; quæ reſtant extùs curanda, non ſecùs ac in plagâ ſimplici iiſdem regulis arte præſcriptis addicti, ad cicatricem perducemus.

At ne quis in peſſumum à nobis ſtabilita vertat, ad experimenta in ſuillis & equabus quotidiana velit attendere, quibus ovaria non modo, verùm etiàm partes inciſione avelluntur adjacentes. Si ruſtica in animalibus, quid non in homine Chirurgi perita manus ? Cæterùm non erat hæc infrequens apud Lydæos operatio. Quam avulſionem etiam ovariorum uterique detractionem, ſalvâ vitâ ſalvas fuiſſe de antiquiſſimâ mulierum caſtratione apud Riolanum l. c. 285. & 6. varia extant documenta. Et Graafius ex Wiero pag. 198. ruſtici cujuſdam allegat caſum, qui cum filiam ſuam Amaſio clàm indulgere animadvertiſſet, ipſam congruè vinculis obligatam caſtravit.

Has Theſes, DEO JUVANTE, & Præſide LUDOVICO-ANTONIO RAVENET, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, antiquo ſcholarum moderatore, necnon Noſocomiorum Caſtrenſium & Regis exercitûs Chirurgo, *tueri conabitur* JOANNES LE BAS *Aurelius, Artium Liberalium Magiſter, nuper in Noſocomio Charitatis Regio Pariſienſi, Chirurgus Anatomicus.*

PARISIIS,

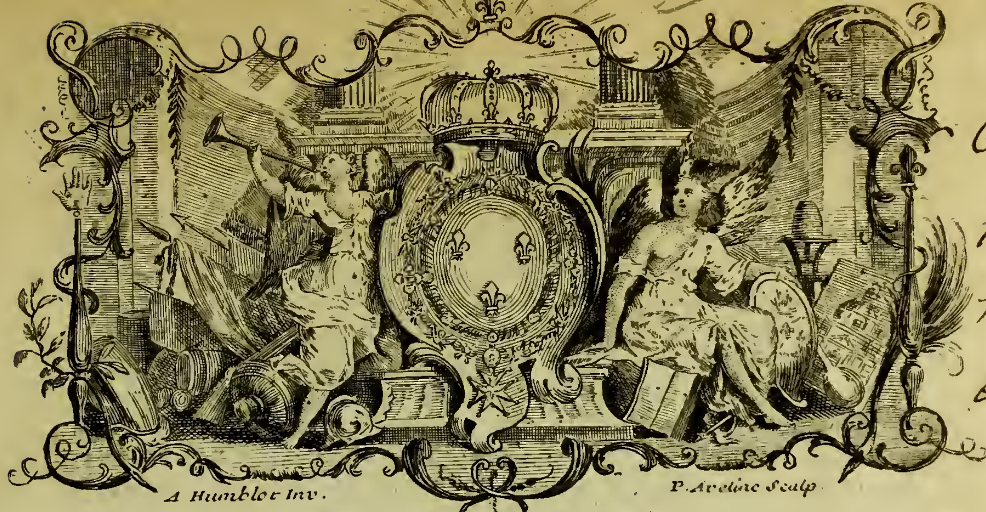
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 26â. Januarii menſis à ſeſqui ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1756.

PRO ACTU PUBLICO.

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1756.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

LEBILIS natura viri, flebilior conditio fœminæ, quæ pratèr malorum compagem mortalium generi necessariè morituro addictam, non solum graviditatis molestum cogitur perferre tempus, imò plurimis necnon sævis & pertimescendis per-sæpè puerperii cruciatur laboribus. Cum autem omnes varias partuum species hîc evolvere non sit animus, & una præ cæteris in quâ prolapsus & compressus dignoscitur funiculus umbilicalis nobis arrideat, id argumenti liceat eligere.

Muliere impregnatâ, fit in utero nova partium fabrica ad puerperii tempus permansurarum, & hæ sunt fœtus membranæ, placenta, funiculus umbilicalis, liquor deniquè in quo fœtus innatat: Quæquidem in ovo, coïtûs tempore fæcundato & ab ovariis per tubas Fallopianas in uterum delapso, explicantur: ut verò illæ partes propter fœtum considerandæ veniunt, de his seorsìm paucis acturi sumus. Membranâ duplici

involvitur fœtus, exterior crassa, spongiosa, villosa, vasis sanguiferis referta, utero contigua, eique filamentis conjuncta, plurimas in lamellas dividua, Chorion audit. (*a*).

INTERIOR priore tenuior, lucidior, eique adjuncta; ferè vasorum expers, per-lucidum glutinosumque continens liquorem inquo fluctuat fœtus, vocatur Amnios.

TERTIAM nonnulli addunt, à farciminis figura (*b*) Allantoïdem dictam, quibusdam in bestiis (*c*) non verò in homine conspicuam, ad urinam colligendam, præsertìm in Vaccis Uracho pervio continuam.

CORPUS spongiosum, cellulare, orbiculare, unius pollicis crassum, novem circitèr latum, vasculis, arteriis scilicèt & venis umbilicalibus mirum in modùm divisis intertextum, uteri ut plurimùm fundo per partem convexam membranæ tenuissimæ & reticularis Chorio continuæ inter-ventu adherens, in concavâ fœtum continens, vasa majora exponens, funiculo umbilicali originem præbens, placenta seù hepar uterinum nuncupatur.

PARS illa instar funiculi contorta, digiti crassitudine ex duabus arteriis gracilioribus constans, à ramis non rarò iliacis internis aliquandò ab infimâ parte Aortæ prodeuntibus, sursùm juxtà utrumque vesicæ latus ad umbilicum spirali tractu prorepentibus, & ad placentam ubi in infinitos dividuntur ramulos, & ex venâ multò arteriis Ampliori, ex innumeris in placentâ ramusculis in unum truncum redactis orta, duas inter arterias involuta communi membranâ cellulosâ, glutinoso limpidoque humore repletâ, serpente, & per umbilicum fœtus ad ipsius hepar, & indè sanguinem cum succo nutritio in sinum venæ portæ, infundente; funiculus dicitur umbilicalis.

QUOD attinet ad liquorem blandum & glutinosum fœtum ambientem, ab Amnione secerni videtur.

AD infantis vitam conservandam, ipsamque periculo prohibendam quantus sit funiculi usus patet ex Anatomiâ; ideòque tempore partus à compressione quâ vis protegendus, sìn minùs

[*a*] *Anat. d'Heister traduite en François, développement de l'Œuf. p.* 287.
[*b*] *Dulaurens.*
[*c*] Hujusce membranæ existentiam licet plures cecinerint, & imprimiùs hanc celebrent Transf. Philo. fabulosam credimus. Necdham, Graaf. Bildoo quæ voluerint affirmabunt. Munichque hanc à se demonstratam jactaverit, per nos licet, id unum verò ab illis petierimus ut fausta observata fideliter & cautè exhibeant, id menti oculis investigantium certè certiùs non effugiet.

ob liquoris commercium cum matre (*a*) vel placentâ interceptum, periculum in morâ.

HUJUSCE prolapsus causæ præcipuæ vel à nimiâ pendent ipsius longitudine, vel ab infantis situ, sivè abdomen ori uteri sit oppositum, sivè alia pars, ipsum os non sat obturans, se se offerat, vel à majori aquarum quantitate, quæ protinùs erumpendo, protinùs extrudit funiculum.

ALIQUANDO visu, semper verò tactu dignoscitur prociduus funiculus, qui si gracilis, flaccidus, frigidus, nec pulsans percipiatur, tùm infantis emortui signum inconcussum; quo in casu infantis expulsio (si tamèn capitis vertex primùm se præbeat) naturæ viribus committenda. si è contrà turgidus, calidus, pulsans deprehendatur, arrectâ mente operi indesinentèr insudandum: ideòque, si doloribus ingruentibus, ore uteri satìs aperto, fæminâ lucinæ plurimos aliundè promptiùsque labores expertâ, capite ritè dispósito, funiculus prodeat, tùm ob repulsionis difficultatem, expectandum, & si necessum ut ampliòr pateat via, os coccygis apprimè reprimendum, quod non raró, puerperâ supinâ reclinatâ, vel in sellâ idoneâ, legitimè succedit; pro tempore, linteo vino imbuto, fovetur funiculus; si tamen diutiùs insistat caput, ne funiculi compressione, suffocaretur infans, digitorum sinistræ manûs apicibus caput, præsertìm dolorum copiâ succedente numerosiori, à pubis ossibus deorsùm intestinum rectum versùs sensìm depellendum, ut sic, quantùm fieri pòssit, ad hoc intestinum & os coccygis descendat, quo tempore, capite repulso, alterâ manu repellendus est funiculus; si verò, quod sæpè accidit, de novo prolabatur, illicò pedibus fœtum promat obstetricans oportet, non secùs ac si aliam partem præter caput & speciatìm verticem offerat infans.

QUOTIES ergo ad prolis inversionem & per pedes extractionem se accingere voluerit obstetricans, ea est laudata methodus: muliere ritè collocatâ, dextram manum, butyro innunctam, blandè ad partem infantis ex utero demissam vel ipsius collo oppositam ducit, eamque simùl cum capite paulispèr removet ut majùs & liberiùs spatium, intromissâ manu, concedatur: quibus peractis, juxtà ventrem fœtus profundiùs sensìm & cautè propellit & eam tùnc apertam inflexamque in

[*a*] Et nequis destruat sententiam de sanguinis à matre in fœtum commercio, ob affirmatâ experimentâ quibus probatur non semèl inventos fuisse fœtus valetudine perfectâ gaudentes, umbilico planè expertes, ad ea quæ praxis edocet quotidiana recurrimus, quæ nemo probè negaverit. Vide Moriceau, Dionis & alios &c.

uterum ad femur & ad crura infantis demittit, fœtus pedes arripere tentat, quod sæpiùs faustè post recentem aquarum effluxum ob uterum non ita constrictum; si è contrà, præ diuturniori tempore elapso nimiùm coarctetur uterus, manus tum obstetricantis difficilè recipietur, quæ tamèn ad usquè cubiti flexuram ut plurimùm introduci debet, cum majori obstetricantis molestiâ. Pes apprehensus, providè ex utero protrahendus, ibique alterâ manu, vel, ut quidam volunt, fasciâ retinendus; deindè denuò juxtà partem internam hujusce pedis ad supremam femoris, atque ab hoc femore ad alterum, manum dimittit, indè ad pedem oppositum descendendo (quod attentè observandum si quidem intùs gemelli delitescere, & duorum fœtuum pedes uno tractu extrahi possent) non sinè utriùsque periculo, foras illum educit; jam bini pedes humore lubrico madidi, sicco & calido linteo involvantur, ut deorsùm & spirali tractu firmiùs attrahi valeat infans, quod facilè perfeceris si pronùs ille in ventrem cubet: si verò resupinùs, quod inter extrahendum pedem positione facilè deprehendetur, ad ilia protractus ventre & clunibus apprehensis ita convertatur, ut pronùs in ventrem jaceat: sin minùs, mentum ipsius, instar unci, ossibus pubis hærebit, & uteri constrictione strangulabitur.

Fœtus sic in ventrem pronùs & ad cartilaginem Xiphoïdem adductus, ipsius brachia alternis manûs obstetricantis indicibus sunt accersenda; quo facto præcavendum ne collum, ore uteri constricto, huic insistere possit, quapropter manus una ad occiput, in ore fœtus altera, caput leniter & concussionibus alternis est liberandum.

Has positiones, Deo juvante, & Præside M. JOANNE LE BAS Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* *Nicolaus Flambe*, *Artium Liberalium Magister.*

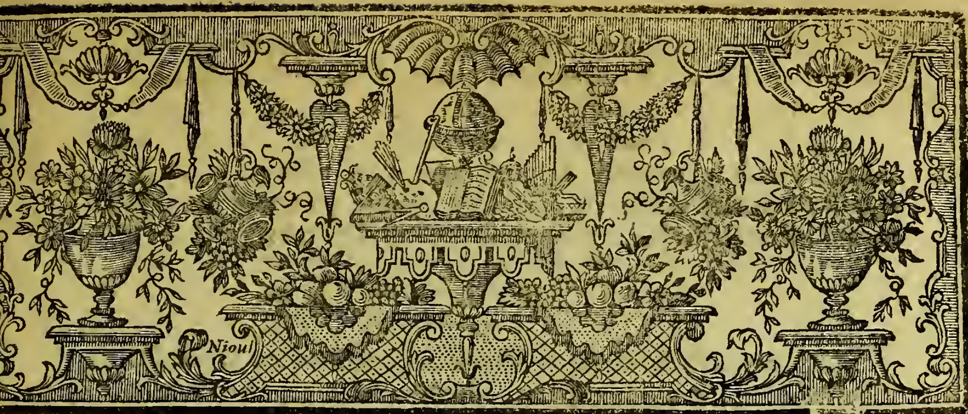
PARISIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 17ᵃ *Maii à sesquisecundâ post meridiem ad septimam. Anno Domini* 1756.

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1756.

D. O. M.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

I.

UMANUM corpus vel obiter inſpicienti molles obviæ ſunt partes, quæ nec paucæ quidem nec minimæ, in ipſius ſtructuram veniunt. Ruinam neceſſariò feciſſet pondus ſuaptè naturâ iners & ad omnia prorsùs munia inhabile, niſi huic, adminiculi inſtar, quidpiam indidiſſet ſuprema Creatoris Providentia. Operi ſuo mirificè conſuluit Omnipotens, oſſa moli carneæ ſic interſerendo, ut mutuâ adunatione ſibi invicem & coïrent & opitularentur. Hinc compages extitit numeris planè omnibus abſoluta.

II.

OSSA igitur fulciendis defendendiſque mollibus deſtinata, partes ſunt totius corporis duriſſimæ, nec non ſenſûs expertes.

Sua ipsorum inter se se conjunctio duplici instituitur modo. Alia videlicet cum motû coalescunt, alia verò sine motû. Disjunctionem quoque duplici ex incommodo oriri in comperto est. Licet enim apud plerosque Autores unius plurium-ve ossium ex sede naturali diductio luxationis nomine innotescat; fatendum tamen est quandam evenire ossium disjunctionem quæ rectiùs juxta nonnullos vocetur Diastasis.

I I I.

Cum porrò in plurimis ossium articulationibus Diastasim fieri constet, cujuslibet speciei enucleandæ susceptio infinitum sit opus, quod nec tempori nostro respondeat, nec institutis consentire videatur. Statuemus itaque suos his-ce disceptationibus terminos.

I V.

Prætermissis enim variis Diastaseon speciebus, eam unicè expendendam in medium adducimus, quâ nimirùm Fibula simul & Tibia circa pedis cum prædictis ossibus articulationem diducuntur. Hujus adeò partis Anatomes prævia discussio responsionibus magis quàm Positionibus elucescet. Ad ipsius-met morbi examen properamus.

V.

Per ossis Tibiæ à Surâ diductionem, etsi non immeritò inter diversas luxationes recenseatur, Diastasim intelligimus. Plurimæ autem Diastaseon admittuntur species. Modò quippè ossa sibi invicem adunata penitùs dehiscunt, vel iis quas sortita sunt sedibus excidunt; quo in casû perfecta dicitur Diastasis; modò levissima apparet diductio, undè imperfecta duntaxat efficitur. Simplex quandoque, si os unicum spectat aliàs composita, si plurima diducantur, tandem complicata, ubi fractura, inflammatio, ligamentorum dilaceratio, cœteraque accidentia Diastasim concomitantur.

V I.

Diastasis causas tùm internas, tùm externas haud dissimiles iis reputamus quæ luxationem producunt. Prioribus adscribenda ligamentorum relaxatio, ipsorumque paralysis ac debilitas, uberior sinoviæ accumulatio, aliud-ve ipsius vitium, su-

per veniens in oſſibus tumefactio, aliaque hujuſmodi. In poſteriorum claſſem motus violenti, nixus, lapſus, ictus admittendi.

V I I.

Dolores acutiſſimi, progreſſionis difficultas, imò & impoſſibilitas, partis augmentum ac inflammatio, tùm ipſa quoque cauſa ſedulò & diligenter explorata, ſigna ſunt haud ambiguè Diaſtaſim indicantia.

V I I I.

Quamvis autem non ità pronum ſit prognoſim inſtituere, ſi tamen ad Diaſtaſeos ſpeciem, accidentia ſeu jàm enata, ſeu mox futura, ætatem ægrotantis, firmam aut invalidam ejus habitudinem, articulum morbi ſedem attenderimus, majus minus-ve periculum exindè pertimeſcendum dignoſcere erit.

I X.

Relatas ſuperiùs obſervationes præmittere neceſſarium fuit, ut conſtaret morbi natura, quâ ſemel perſpectâ, ad curationem pergimus. Primùm igitur omnium (ritè diſpoſito apparatu) conciliandus eſt ægrotanti ſitus pro ſtatû idoneus, & pars affecta juxta conſuetam procedendi artem ſublevanda. Iis demùm perfectis, inferiorem Tibiæ ac Fibulæ extremitatem utrâque manû Chirurgus amplectetur, gradatâque compreſſione oſſa à ſe invicem disjuncta in debitam ſedem conducet, intereà dùm adminiſtro operam dante Pes in congruâ poſitione continebitur.

X.

Multum quidem promoveris, ubi peracta fuerit oſſium reductio; at verò ſupererit operis non nihil. Continenda nimirùm hæc oſſa in ſtatû naturali; quod ut aſſequaris, præſtò ſunt ſitus ægrotantis & faſciationes parti ſuperinducendæ.

X I.

Quoniam autem ſæpe numerò evenit ut æger acutiſſimis dolorum aculeis divexetur, operæ pretium eſt embrocationes & cataplaſmata anodina in uſum vocare, non omiſſis tamen venæ ſectionibus rariùs frequentiùs-ve, prout caſus tulerit, repetendis.

XII.

Longe difficiliori negotio inftituetur curandi methodus, fi fortè Diaftafi fupervenerit fractura. Utrique morbo providit ars, certafque præfcripfit quibus tractari poffent regulas.

XIII.

Tametsi verò auxilia ex medendi fonte petita gnaviter & ad unum adhibeantur, erumpit nonnunquàm abfceffus quem illicò mediante fcalpello aperiendum judicamus.

XIV.

Cum autem caries, fphacelus, aliaque accidentia invitis cautionibus exorta, omnem fanationis fpem præciderint, folâ amputationis ope falus ægrotanti præftabitur.

Has Pofitiones, Deo juvante, & Præfide M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER Artium & & Chirurgiæ Magiftro, *tueri conabitur* *Joannes Ballay, Sanctonicus, Artium Liberalium Magifter.*

PARISIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 30ª Octobris, à fefquifecundâ poft meridiem ad feptimam. Anno R. S. 1756.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ Delaguette, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1756.

51.

DE CATARACTA.

THESES

EX

ANATOMIA

ET

CHIRURGIA.

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. JOANNE-BAPTISTA-ANTONIO ANDOUILLÉ, Professore Regio, Nosocomii Charitatis Parisiensis Chirurgo Primario, antiquo Scholæ Præposito, necnon Nosocomiorum Castrensium, & Regis exercitûs nupèr Chirurgo Primario, *tueri conabitur* JACOBUS-RENATUS TENON, *Senonensis, Artium Magister in præclarâ Universitate Parisiensi, olim Primarii Nosocomiorum Castrensium, & Regis exercitûs Chirurgi Adjutor, nunc Nosocomii Generalis Parisiensis in domo dictâ* la Salpêtriere, *Chirurgus Præcipuus.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

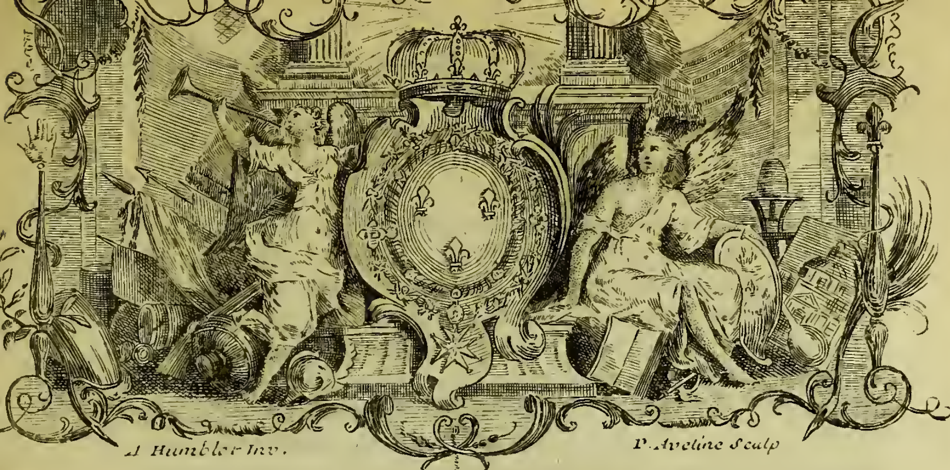
Die Veneris 14. *Januarii, anno salutis* 1757. *à sesqui secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ.

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

§. I.

OT ſunt & tantæ, quibus ex videndi facultate gaudemus, opportunitates, mirum ut nulli videatur, ſi Chirurgi quos nobilis & beneficus agit ardor, oculi morbis ſedulò dignoſcendis certatìm allaboraverint, iiſque tutò curandis opem collocaverint & induſtriam. Varios inter oculi morbos eminet Cataracta, ab omni ævo Chirurgorum animadverſionibus & controverſiis digniſſima. Verùm quàm laudabili auſu recentiores ad hunc morbum penitùs eruendum in oculi delicatiora penetralia manum ſalubribus telis armatam immittunt? Quàm felici eventu miſeros luce orbatos exquiſitiſſimis vitæ deliciis recreant? Quid ſtupes? Præpollet ſanè ars curandi accuratâ Corporis humani indagatione innixa. Noſtros greſſus ergo

dirigat Anatomia : facem illâ præferente, in tàm difficili argumento non incedemus ancipites; imò si quid in investigandâ oculorum mechanicâ profecimus, aliqualis indè lux, quod aggredimur proposito benigniùs affulgebit.

§. II.

Organum visûs, oculus: oculi partes, duplicis generis, accessoriæ & propriæ. Priores globi compositionem non ingrediuntur quidem, sed eum protegunt variis que motibus reddunt expeditiorem; tales sunt musculi, pinguedo, glandula lacrymalis, orbita, palpebræ, &c. de quibus cum fusè agant in operibus palàm editis anatomici, nihil addemus: posteriores globum ipsum constituunt; tunicæ scilicet & humores. Has inter partes aliæ ut sclerotica, nervus opticus, Choroides, retina, membrana vitrea & corpus vitreum in parte posteriori oculi jacent; aliæ quarum descriptio ut potè ad nostrum pertinens institutum subjicietur, anteriorem ejus partem occupant, nempè cornea, iris, processus ciliares, lens crystallina, ipsius capsulæ, ligamentum ciliare, humor aqueus & utraque camera.

§. III.

Cornea, membrana pellucida, paululùm in orbem prominens, albo circumfusa, in anteriori oculo posita; pluribus constat lamellis diaphanis, porosis, sibi super positis. Eam exteriùs muniunt folliculi duo, conjunctivæ & albugineæ propagines. Hæ tùm interiores, tùm exteriores lamellæ retrò feruntur simul: exteriores scleroticæ obtenduntur; interiores aliquantulùm productæ, in obliquum desinentes, scleroticæ in obliquum pariter, ut rectè observavit Brissæus, (*a*) procedenti subrepunt & uniuntur. Membrana hæc anteriùs convexa posteriùs concava ut plurimùm $\frac{2}{12}$ quandòque $\frac{1}{12}$ lineæ partibus spissa (*b*); videtur esse sphæræ segmentum cujus diameter modò sesqui septem modò 8°. linearum; (*c*) chorda corneæ quinque obtinet lineas. Oculum à parte anticâ terminat; prominens anteriorem protendit cameram; aqueum humorem continet; radios luminis plurimos colligit, ad perpendicularem plùs minùs ve pro circumstantiis refrangit, transmittit.

§. IV.

Sub corneâ apparet membrana plana, fenestrata, variis distincta coloribus jucundè ordinatis; iridis nomine gaudet : fo-

(*a*) Brissæus, traité de la Cataracte & du glaucoma.

(*b*) Clar. Petit. Med. in actis Reg. Sci. Acad. ad annum 1728.

(*c*) *Id.* ad annum 1725.

ramen rotundum, pupillam; superficiem posteriorem nigricante muco linitam, uveam vocant. Iridem constituit unica lamella membranacea, à pupillâ in orbem protensa ad circulum usque ciliarem à quo brevissimum mutuatur ligamentum (*Fig.* 1*a*. E F) quo scleroticæ cum corneâ commissuræ inhæret. Lamellam seu septum iridis membranaceum conficiunt fibræ à majori circumferentiâ ad pupillam undatim excurrentes. Posteriùs firmant albentes lingulæ, (*Fig.* 1*a*.& 2*a*. 4) ex processibus ciliaribus ortum ducentes, tertiâ circiter suprà anteriorem eorum extremitatem, lineæ parte: ab externo processûs limbo per basim satis latam protenduntur paululùm; mox reflexæ, post iridem radiatim feruntur, eique per alterum limbum adhærent: ad pupillam coangustantur hæ lingulæ, eò tenuiores quò major Crystallini anterior convexitas: limbum posteriorem huic offerunt, tùm ut stet paulò ab uveâ remotior ne fortè mucus ab ipsâ deglutinetur, tùm ut his fulta major iridis circumferentia cum pupillæ margine planam superficiem obtendat. Reperiuntur in iride duo circuli vasculosi quorum alter pupillam ambit, alter à pupillâ lineæ dodrante distat; ad eos quot quot in hoc septo excurrunt vasa confluunt. In obscuro ad tres lineas dilatatur pupilla, quò plures radios excipiat; in summâ luce ad lineam circiter contrahitur: priorem motum conficere dicuntur fibræ musculosæ rectæ, posteriorem orbiculares pupillam cingentes: verùm cum, diligentissimis licet inquisitionibus in homine & animalibus institutis, admotis etiam vitris, non appareant, conjicere par esset post Illustrissimum Duverney (*a*) dari quosdam motus independentes à musculorum actione.

§. V.

Post iridem & in majori ejus circumferentiâ videntur tenuissimæ prominentiæ albidæ, stricto & elastico textu: hæ processus ciliares, 72 circiter, in internâ circuli ciliaris facie transversè positos juxtà se & ordine suo coronam exhibentes constituunt. Anterior processuum extremitas quæ in orbem effingitur & circulum ciliarem excedit, in majori iridis circumferentiâ sub circuli nigricantis specie per corneam apparet: processus duos per hanc suam extremitatem unitos quandòque inveni; (*Fig.* 3*a*. m 4); eâ ex unione fiebat rostrulum è cujus convexitate oriebantur lingulæ; (§. IV.) interna illorum ora ab extremitate anteriori ad posteriorem quæ definit

(*a*) Hist. Reg. Sci. Acad. ad annum 1678.

in apicem, plures flexus continet. Retinæ & vitreæ membranæ flexus, singulos inter processus, ideò irrepentes, ut & adhæreant & vasa inde sumant, si tollas, apparebit in aquâ limpidâ observanti, cujusque processûs ora externa super fundum solidum, cavernosum tamen, sita, cum funiculis albis qui à protuberantiâ communi nascentes ad ipsos desinunt (*Fig.* 3.)

§. VI.

CRYSTALLINUS humor, corpus lenticulare, pellucidum, capsulâ membranaceâ inclusum, ponè pupillam situm, uveam inter, processus ciliares, & corpus vitreum in cujus sinum recipitur. Quid quid tentârint Anatomici, nullam huc usque Crystallini humoris cum aliis partibus cohærentiam deprehenderunt. Imbibitione] nutritur & lamellis suprà stratis accrescit. Exsiccatum coctum ve si inspicias, lamellis sibi invicem commissis, ad instar calculi aut cœpæ, constans observaveris. Si acidis aliis ve liquidis maceretur, tres in partes juxtà centrum finditur: ex fissuris lucidè patent fibræ rectæ, quæ plures in fasciculos distinctæ prodeunt à centro ad circumferentiam, & à circumferentiâ ad faciei oppositæ centrum excurrunt: tria à fasciculis efformata spatia triangularia occupant fibrillæ rectæ, quæ per unum extremum ad fasciculorum latus desinunt, per alterum verò ad Crystallini limbum; unde reflexæ, eodem ordine ad faciei posterioris fasciculos pertingunt: fibrillas illas tubulos esse quibus nutritius humor in Crystallinum diffunditur, haud imprudenter credi posse existimat Celeberrimus Morgagnus: (*a*) At certò certiùs observata manet non in superficie modò, verùm & in singulis lamellis, uniformis fabrica mirabilis; quælibet enim Crystallini Bremæ, Cyprini, Squatinæ, Raiæ, Anguillæ & plurimorum piscium lamella, microscopio mediante, pulcherrimum aspectu præbet reticulum fibris rectis penè parallelis filamentisque longè tenuioribus transversis subtiliter contextum: ex fibrarum cum filamentis unione innumeri exurgunt pori quadrati longiores; (*Fig.* 4*a*.) iteratis sæpissimè observationibus, lamellarum interiorum fibras densiores comperimus quàm exteriorum, proindèque in illis exiguiores poros. Lamellæ omnes sibi invicem unitæ lenticulare corpus quatuor circiter granorum pondere (*b*) efficiunt, cujus color & soliditas, pro ætate, vulgò diversa: (*c*) vigesimo quinto ætatis anno, Crystallinus

(*a*) Epist. Anat. 18.
(*b*) Petit in actis Reg. Sci. Acad. ad annum 1723.
(*c*) Petitus in actis Reg. Sci. Acad. ad annum 1726.

humor, mollis & absque colore; quò ætas sit provectior, eò magis obdurescit, in centro potissimùm: anno ætatis trigesimo, subflavus, quadragesimo paleæ colorem refert; quinquagesimo ampliùs adhuc flavescit; 70° demùm aut 80° succineus color. Quod notandum imprimis, mihique, post clarissimum Petitum, pluribus inspectis lentibus stat confirmatum, ejus diameter quatuor linearum, rarò admodùm trium aut quatuor cum dimidiâ; duarum linearum, crassitudo: convexitas anterior, segmentum circuli cujus diameter nunc pollicem, nunc sesqui pollicem obtineret: posterior facies protuberat magis quàm anterior; videtur circuli segmentum cujus diameter esset quinque linearum, sex ad summum; hujus autem convexitatis sectio, ferè parabolica. Ad hoc inserviunt lentis forma, soliditas & diaphaneitas, ut radiis luminis transmittendis par sit & ad perpendicularem refrangendis.

§. VII,

Capsula quæ in fossulâ Crystallinum detinet, membranæ vitreæ expansio. Duabus constat lamellis: altera tenuissima post Crystallinum progreditur & vitrei humoris fossulam obtegit; capsulam posteriorem dicimus: altera quæ Crystallinum obvelat, crassior; retinæ productione videtur firmata; (*a*) capsulam anteriorem nuncupamus. Has inter & Crystallinum infunditur humor, plùs minùs ve, pro hominis ætate & oculorum habitu spissus atque limpidus; humor est Morgagni.

§. VIII.

Ambæ capsulæ (§. VII.) & retina ad Crystallini limbum accedunt mutuò, ibique cohærentes producuntur simul usque ad processus, ciliares; capsulas perreptant surculi albi, veluti nervosi: (*b*) horum omnium concursu exurgit ligamentum strictè & firmè satis, pro subtilitate, contextum; ligamentum ciliare vocant, quod unà cum lente Crystallinâ & utrâque ejus capsulâ vitreum humorem cavo suo detinet & adstringit. Septi seu Crystallini anterioris centrum lineâ circiter cum $\frac{3}{12}$ à corneâ distat. (*c*)

§. IX.

Spatium illud (§. VIII.) dividit iris in duas impares cameras; anterior una, altera posterior: pupillæ apertura utrique communis: harum capacitatem replet humor parùmper viscosus, salsus & limpidus, aquei nomine notus. Unam &

(*a*) Clariss. Winslow exp. Anat.
(*b*) Eruditus Lieutaud. in eximio libro, essai anatomique.
(*c*) Clar. Petitus in act. Reg. Sci. Acad. ad annum 1728.

eamdem cavitatem efficit camera anterior, à corneâ & planâ iridis ſuperficie circumſcriptam ; lineam circiter, è regione pupillæ, propter corneæ convexitatem, altitudine obtinet ; ad circumferentiam verò anguſtior. Camera poſterior non unicam, ſicut anterior, cavitatem efformat; ad majorem præſertim uveæ circumferentiam, in cellulas pyramidatas per lingulas (§. IV.) diſtribuitur; eam terminant uvea, proceſſus ciliares & anterior Cryſtallini facies ſeu potiùs capſula: ejus altitudo contrà pupillam $\frac{1}{8}$ circiter lineæ partis propter Cryſtallini prominentiam; $\frac{1}{4}$ verò inter lingulas juxtà proceſſus ciliares.

EX CHIRURGIA.

§. X.

Coloris qui trans pupillam conſpicitur, in album, flavum, ſub nigrum, &c. immutatio, cum viſûs imminutione in principio morbi, in incremento abolitione, cataracta dicitur.

§. XI.

Quænam ſit hujus vitii ſedes, ſi quæras, factâ oculorum cataractâ laborantium diſſectione, cryſtallinum quandòque opacum (*a*) deprehendes: ergo tunc cataractam conſtituit Cryſtallini opacitas.

§. XII.

At verò capſulas nunc ſpiſſo quodam luto (*b*) quod aquâ diluitur, nunc concretionibus (*c*) etiam poſt longiorem mace-

(*a*) Antonius Maître-Jan in libro cui titulus. *Traité des Maladies de l'œil.* Briſſæus in ſcripto. *Traité de la Cataracte & du Glaucoma.* Laurentius Heiſter in tractatu *de Cataractâ & Glaucomate.*

(*b*) Morgagnus epiſt. 18a. Petitus in actis Reg. Sci. Acad. ad annum 1730. idem inter operandum obſervamus; aliquandò enim materiam hanc ab internâ capſularum facie habemus eradendam, ſicut jam adnotavit in actis Regiæ Chir. Acad. Tom. II. D. Davielus in præſenti Argumento verſatiſſimus.

(*c*) Obs. 1a. Utrumque Cryſtallinum opacum & capſulis adhuc contentum cum extraxiſſem ab equi viventis oculo, capſulas reperii concretionibus ſolidis albidiſque perſperſas, quæ capſulis in aquâ licet per aliquot dies maceratis pertinaciter adhæſerunt.

Obs. 2a. In oculo humano poſt diſſectionem comperi capſulam anteriorem per duas circiter lineas anteriori Cryſtallino adhærentem, & ita quidem ut capſulam quam ad Cryſtallini limbum inciſam ad me traxeram ut à lente avellerem, la-

rationem superstitibus oblinitas, nunc ex omni parte opacas reperies : (*a*) hujus rei invictissimum argumentum, oculi dis-

mella lentis fuerit secuta : durissima & in loco adhæsionis opaca erat capsula; Crystallinus exsiccatus, flavescens & mole minor.

(*a*) DD. Morand & de la Peyronie in actis Regiæ Sci. Acad. ad an. 1722. Valsalva in dissertatione Anatomicâ secundâ. Morgagnus, epist. 18a. D. Hoin in actis Reg. Chir. Acad. T. II.

Ex quo dissertationem de capsularum vitio coràm Regiâ scien. Academiâ legi anno 1755, quinque insuper reperi opacas, ut ex sequentibus observationibus patebit.

Obs. 3a. & 4a. Oculum humanum Cataractâ conflictatum, adstante D. Chopin Regiò Chirurgo-trimestri, dissecui. capsula, illi planè similis, quam anno 1754, extraxi à mulieris viventis oculo : hæc aquâ abluta opacitatem servavit; ipsam inter & Crystallinum qui & opacus erat & mole imminutus, jacebat multus humor Morgagni flavus & subspissus. Capsula integra ex oculo equino extracta, idem prorsùs mihi ostendit exemplum.

Obs. 5a. Hanc in oculo equino institui. Emaciatus erat oculus; flaccida sclerotica; camera anterior humore plena; vitrei corporis pars major perierat; quod reliquum, liquidum erat & flavescens; lens sub rubra, mole arctior, in cameram anteriorem secesserat : apparebat post uveam septum quoddam membranaceum, lineæ crassitudine, cartilaginis instar solidum, album, opacum tamen, quod variis radiorum ciliarium impressionibus distinctum, ad processus usque ciliares quibus adhærebat, protendebatur: in facie posteriori deprehendebatur lata cicatrix albida, manifestè fibrosa : post severum morbi singularis examen, septum hoc judicavi ab unione cellularum corporis vitrei cum capsulis Crystallini, effectum : verùm, quod notandum maximè, minor erat nervus opticus; minùs quàm in statu sano, candidus, fibrosus, & solidus; in tuberculum non in depressionem ferè pellucidam desinebat.

Obs. 6a. Alterum pro capsularum opacitate subministrat argumentum ejusdem equi dexter oculus, in quo non singularia minùs ac utilia occurrebant observanda. Emaciatus erat, at minùs sinistro : nervum pariter opticum minùs solidum, crassum, candidum & fibrosum deprehendi; in tuberculum terminabatur : plena erat utraque camera: trans pupillam quæ non plùs æquo patebat, apparebat color luteus : corneam vix excideram, effluxit statim multus humor subflavus; præ illius copiâ, corpus vitreum liquefactum, simul cum humore aqueo effusum conjeci; oculi fundum diffindo, ut interiora prospiciam : circà Crystallinum, in ligamento ciliari, plurima deprehendi foramina; per hæc effluxerat humor vitreus qui liquidus evaserat : Crystallinum in sede suâ inveni solidum, flavum, opacum & in facie anteriori magis quàm in posteriori convexum; in spiritum vitrioli cum injecissem, supernatavit, sicut & Crystallini sani quos simul injeceram; verùm non sicut hi, albescere visus est: tenuis erat & diaphana, capsula anterior; posterior verò solida erat, opaca & crassissima : hanc diligenter perspectam, ex duabus lamellis membranaceis conflatam inveni; alteram censui capsulæ ipsius lamellam, alteram verò cellularum corporis vitrei collapsum.

Obs. 7a. Quinta mihi suppetit pro capsularum vitio & opacitate probatio, ex Cataractâ cujus ope-

ſectio, nec non rationi conſentaneum; neque enim opaci ſunt ſemper qui ex oculo quem Cataracta inficit, extrahuntur Criſtallini. (*a*) Capſula & membrana vitrea, in animalibus rubiâ paſtis, rubeo tinguntur colore, dum cæteræ membranæ vel corpora oculi diaphana nativum ſervant colorem. (*b*) Cataractam interdùm tollunt mercurialia; (*c*) id autem fieri non valeret, niſi Cataracta capſulas infeſtaret, quas quidem ſubire poſſunt mercurialia, minimè verò lentem quæ nullum hucuſque notum cum partibus vicinis habet commercium. (§. VI.) Licet ſanus ſit oculi fundus, licet apprimè peracta fuerit operatio, non felix ſemper exitus; quandòque enim non niſi imperfectè, quandòque perfectè quidem ſed ad tempus duntaxat, quandòque demùm ne imperfectè quidem videt æger. Ergo & factis liquet & argumentis in capſularum opacitate Cataractam haud infrequenter conſiſtere.

§. XIII.

Ex prædictis (§. XI. & XII.) evidenter ſequitur Cataractam aliam eſſe Cryſtallinam, aliam capſularem, aliam ex utrâque compoſitam. Cryſtallina duplex: mollis, ubi lens ex toto vel ex parte diſſoluta; ſolida, ubi lens vulgò exſiccata & mole minor. (*d*) Capſularis in anteriorem & poſteriorem dividitur. Compoſita triplicis ſpeciei; vel enim cum Cryſtallino opaca eſt capſula anterior, vel poſterior, vel utraque ſimul.

rationem in quodam hujus Urbis mercatore inſtitui. Diſſolutus erat Cryſtallinus; capſula membranæ pergamenæ inſtar, denſata & ſolida. Operoſus fuit labor; capſulâ tamen quadripartitâ, id tandem ſum aſſecutus, ut ſufficientem radiis patefacerem aditum. Hûc referre juvat quod à celeberrimo Joanne-Baptiſtâ Wulpio accepiſſe ſe ait Morgagnus; aſſerit ille vitium omne in lentis tunicâ interdùm ſibi viſum reſidere: non fortiùs enim acui reluctabatur Cryſtallinus, dùm è contrà ad duritiem Cartilaginis accedere videbatur capſula.

(*a*) Lege in actis Reg. Sci. Acad. ab eruditis extraneis vol. tertium.

(*b*) Ex obſ. clariſſ. Duhamel & Morand in actis Regi. Sci. Acad. ad annum 1739.

(*c*) Clariſ. Boyleus in ſuis de utilitate Philoſophiæ experimentalis exercitationibus.

(*d*) Obs. 8a. Cryſtallinum qui dum ſanus, quatuor vulgò linearum eſt, ex oculo extractum Cataractâ vitiato, duarum tantùm modò, duarum & dimidiæ, trium, interdùm in Cataractâ recente trium cum dimidiâ linearum inveni: ne duas quidem habentem lineas, in cataractis mollibus comperi.

Obs. 9a. In oculis quos recentiſſimè diſſecui, quorum alter ſanus, alter Cataractâ depravatus, Cryſtallini ſani diameter erat quatuor linearum; duarum, craſſitudo: vitiatus erat viſcoſus, ſolidus, flaveſcens; diameter ejus, trium linearum cum dimidiâ; ſeſqui lineæ, craſſitudo.

§. XIV.

§. XIV.

Causa Cataractæ proxima, vaſorum capſularium nec non tubulorum & macularum lentis obſtructio, item quid quid genuinam ejus deſtruit ſtructuram. Dolor acutus, vis externa, inflammatio, ignis vel aquæ ferventis nimia in oculos actio, radii vividiores, lentis in ſacculo compreſſio humoris Morgagni abſumptionem ſecuta nimiam ve muſculorum rectorum & obliquorum contractionem, capſularum ſuppuratio, lymphæ lentor & ſpiſſitas, partibus, ſuccreſcente ætate adveniens rigiditas, cauſa remota.

§. XV.

(A) Signa Cataractæ diagnoſtica, communia vel propria: ex communibus, alia ad ægrum pertinent ipſi ſoli nota, ſcilicet viſûs hebetudo, decurtatio, perpetua allucinatio, quæ eò ſæpè accreſcit ut phantaſmata corporum non autem formas intueatur: alia Chirurgo apparent, nempè poſt pupillam vel in ipſâ pupillâ alienum conſpicit colorem qui pro pupillæ dilatatione vel contractione amplior vel anguſtior. Hæc ubi adſunt, Cataractam adeſſe tutò judices; qualis autem illa ſit, indicabunt ſequentia.

(B) Color flavus, ſuccineus, fuſcus, nigricans, ſub rubeus, Cataractam Cryſtallinam deſignat, lentemque exſiccatam; hæc cataractæ ſpecies profunda magis quàm Cataracta capſularis anterior, minùs quàm capſularis poſterior; item alta magis aut minùs prout anteriorem aut poſteriorem Criſtallinæ lentis faciem inficit; ſi poſteriorem, ad pupillam in dies accedit.

(C) Color cineraceus, ſpatiis lucidis & quaſi vacuis diſtinctus Cryſtallinam Cataractam denotat, lentem verò ex toto vel ex parte diſſolutam.

(D) Quæ ſuperficiei proxima; quæ convexa & ceruleo-candida; quæ plana & in centro albida; quæ acuta in apice albicat & in circumferentiâ glauco tingitur colore, capſularis anterior.

(E) Quæ verò plures lineas poſt pupillam demiſſa; quæ lata, concava, in centro ſi ſenex æger, flava, ſi juvenis, ſub alba, capſularis poſterior. (capſulam poſteriorem & lentem diaphanas adhuc ponimus; aliàs ſigna hæc non appaּritura nemo non videt.)

(F) Cataractam compoſitam annuntiabunt ſigna communia, (§. XV. A.) quibus in primâ ſpecie accedent ſigna Ca-

taractæ capſularis anterioris propria (§ XV. D.) & major obſcuritas quàm ſi ſola capſula ſit opaca; in ſecundâ ſpecie ſigna Cataractæ Cryſtallinæ peculiaria, (§. XV. B. & C.) major obſcuritas quàm ſi ſolus Cryſtallinus ſit opacus, lenta pupillæ mobilitas, immobilitas, interdùm etiam ampliatio ; in tertiâ ſpecie ſigna cataractæ capſularis anterioris, (§. XV. D.) obſcuritas maxima, pupillæ in motibus lentor, inertia, nonnumquam dilatatatio.

§. XVI.

Si apertiores palpebræ ; ſi oculus ſatìs promineat ; ſi convexa, ut par eſt, cornea ; (§. III.) ſi Cataracta Cryſtallina ; ſi exſiccata lens atque imminuta, non tamen adhærens ; (obſ. 2ª.) ſi (in eâ quam meliorem indigitabimus methodo) fuſa ex toto vel ex parte ; ſi cataracta capſularis anterior ; ſi ſuperſit luminis ſenſus ; ſi denique colorem iris, ſuamque mobilitatem & formæ rotunditatem ſervet pupilla, Bonum.

§. XVII.

At verò in Cataracta capſulari poſteriore, cum eam genuere aut vis externa aut nimia inflammatio ; ſi nova accedit oculo forma, & accreſcit aut decreſcit ; ubi comes gutta ſerena ; ubi ſpiſſior evadit retina aut à choroide ſeparatur ; ubi diſſolvitur corpus vitreum, denſatur fitque oſſeum ; ubi lens Cryſtallina fit oſſea aut alterutri capſulæ adhæret ; ubi capſulæ humore viſcoſo exſiccato interiùs perfunduntur, aut obduruere ; ubi uveæ adhæreſcunt, aut iris corneæ accreſcit ; ubi albugine, cicatrice, ulcere, & ſtaphilomate affecta cornea ; immotâ, nimiùm dilatatâ, conſtrictâ, corrugatâ, pupillâ ; nativo demùm iridis colore exuto, Malum.

§. XVIII.

In Cataractâ cui favet operatio, duplicem exhibet methodum Chirurgia, depreſſionem nempè & extractionem. In depreſſione, nervum ciliarem ejuſque ramulos, proceſſus, circulum, radios & ligamentum pungendi periculum eſt ; non numquam ipſum muſculi abductoris tendinem peſſimè lædit acus; frequenter rumpuntur vaſa choroidis, unde ſanguis effuſus oculum miſerè devaſtat. Diſcinduntur capſulæ? Cryſtallinus, ſi fuerit diſſolutus, in humorem aqueum effluit ; ſi mollior, deprimi nequit; ſi ſolidus & trajiciatur acu, vix expeditur : perfectè non deprimitur? Pupillæ partem obturat, vel pro elaterio corporis vitrei in priorem repellitur ſedem : adhæret ? ægrè diſtrahitur : deprimitur ? fortè per unum limbum in retinam impingit, ipſam inter & choroidem irrepit : retrò plùs

æquo pellitur? Luminis radios intercipit: rara demùm fortuna, si inter frequentes acûs motationes, vitrei corporis cellulæ non discindantur: Cameram anteriorem subit lens? hîc novus labor ut educatur. His omnibus incommodis obnoxia minimè est extractio; imò perfectum ægro restituit oculorum usum, eòque perfectiorem quòd Crystallini fossula ab humore vitreo in ejus locum secedente repletur. (*a*) Ergo Cataractam Crystallinam extrahere quàm deprimere satiùs est.

§. XIX.

Extractio depressioni sanè anteferenda ubi Cataracta Crystallina; diversa enim Cataractæ species diversum haud dubiè requirit operandi modum. Si Crystallina sit, lens extrahenda: si capsularis anterior, capsula crucis in modum incidenda, lens que educenda: si capsularis posterior, incisâ capsulâ anteriori, extractâ lente, capsula posterior in modum supradictum resecanda; sicque radiis luminis patebit ad retinam via.

§. XX.

His omnibus perficiendis abundè sufficiunt instrumenta duo; altero cornea scinditur, altero finditur capsula.

§. XXI.

In statu sano Crystallinus est quatuor linearum; (§. VI.) in Cataractâ sanabili angustior; (obs 8. & 9.) ergo per sectionem quatuor linearum in corneâ institutam, facilis Crystallini

(*a*) Ubi Cataracta deprimitur, in Crystallini locum secedere corpus vitreum & convexum fieri credebant omnes; non ita certum quam induat figuram, quando lens extrahitur: fit ne convexum? Sicut post depressionem; manet ne concavum? Sicut in libello recens edito cui titulus *Dissertazione soprà l'arte ed un nvovo modo diristabilire la vista*, contendit Tailorus. Quid in re adeò gravi sentiendum, cognoscendi cupidus, ad experientiam confugi. Sæviente igitur hieme anni 1754. Cataractæ operationem in cane celebravi: post exactum ab operatione diem 18um. oculum gelu indurandum curavi, simul cum oculo sano: his bifariàm divisis per sectionem ab anteriori oculo ad posteriorem, productam, sequentia adnotavi.

Obs. 10a. Oculus sanus longitudinis habebat novem lineas & dimidiam, latitudinis 9m; camerarum anterioris & posterioris altitudo, duarum linearum ex adverso pupillæ; Crystallinus erat duabus lineis crassus; post Crystallinum humor vitreus quinque lineas cum dimidiâ obtinebat. Oculus in quo operatio fuerat peracta longitudinis 8o. tantùm habebat lineas, latitudinis 7m. cum $\frac{3}{4}$; camerarum altitudo lineæ dumtaxat; planam superficiem anteriùs obtendebat corpus vitreum; ab humore aqueo ad oculi fundum 7m. tenebat lineas: in oculo sano humor aqueus 7m granorum, trium tantùm modò in oculo operationem passo.

eductio; ad semi-lineam itaque à conjunctivæ margine sectionem inchoabis & absolves. (§. III.)

§. XXII.

OMNIBUS ad operandum dispositis, caput ægri parùmper reclinatum sinu excipit Chirurgus, firmatque manu superpositâ, dum altera ad mentum delata palpebram inferiorem unculo hunc ad usum quæsito depressam tenet. Operator inter ea sublimi celsus sede ex adverso ægri collocatur; palpebram superiorem sinistro, si de sinistro agatur oculo, stabilit pollice, & scalpellum (*Fig.* 5ª.) dextrâ manu in corneam immittit ad semilineæ à conjunctivâ distantiam, versus minorem oculi canthum: instrumentum è regione pupillæ ad latus oppositum dirigit, quod ad eamdem à conjunctivâ distantiam perforat; fissuram usque infrà pupillam producit, quò cum devenerit, instrumenti aciem anteriùs convertit, agit, corneam secat & instrumentum retrahit. Peractâ corneæ incisione, incidenda venit capsula; quod tutò & facilè absolvet Chirurgus scalpelli ope, (*Fig.* 6ª.) cujus immittet cuspidem per corneæ aperturam, ita ut ejus resegmen latere obtuso tollat sursum, & per pupillam ad cameram posteriorem attingat: tunc ne parcior sit capsulæ sectio, ne lædantur iris & processus ciliares, ne periculosam compressionem requirat Crystallini extractio, iridis marginem instrumenti dorso defensam paulisper amoveat, aciem in capsulam inferat & sectionem ferè usque ad lateris oppositi marginem ducat: tùm retractâ paulisper versus minorem oculi canthum pupillæ orâ; & inverso instrumento, eâdem cautelâ, sectionem perficiat; sic discissâ capsulâ, spontè sæpè sæpiùs prodit lens. Hæc est quæ nos plurimùm juvat, in Cataractâ Crystallinâ operandi methodus.

§. XXIII.

SI Cataracta sit capsularis anterior, corneâ juxtà laudatam methodum (XXII.) incisâ, capsulam crucis in modum resecabit operator; quod ut facilè præstet, iridis cui obtusum instrumenti latus offerre curabit, toties removeat oram, quoties incisiones quatuor ad pupillæ axem desinentes aggreditur; tunc recisæ capsulæ segminibus ad latera discedentibus, lentis extractione operationem perficiet.

§. XXIV.

UBI Cataracta capsularis posterior, post corneam desectam, (§. XXII.) extractam lentem, capsula posterior eodem scalpello, (*Fig.* 6ª.) eâdem solertiâ (§. XXII. & XXIII.) superiorique, ut ita dicam, animadversione resecabitur.

Fig. 3.

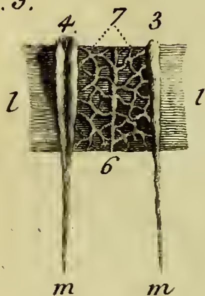

Fig. 2.

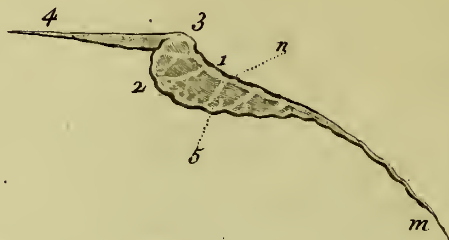

Fig. 4

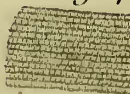

Fig. 5.

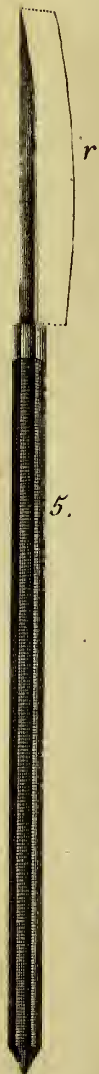

Fig. 6.

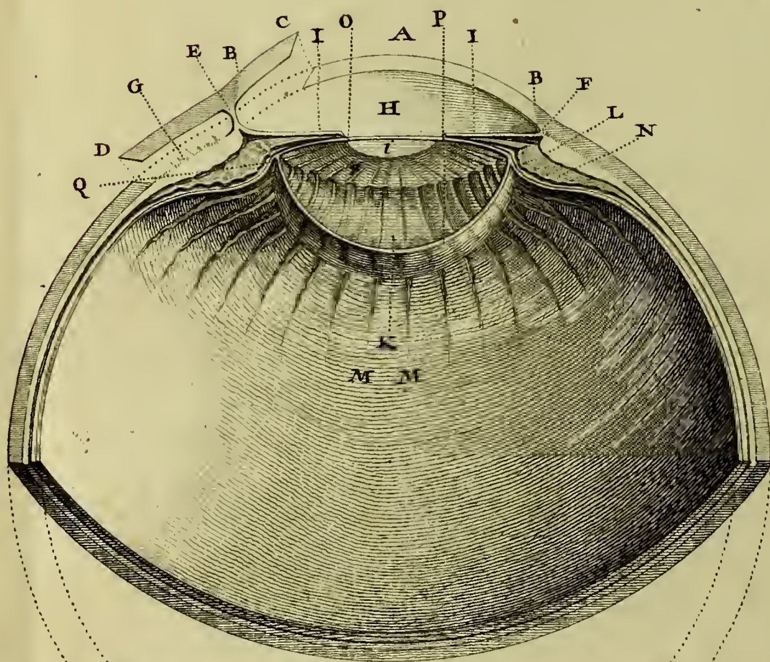

Fig. 1

J. Ingram del. Cath. Haussard Sculp

TABULÆ EXPLICATIO.

Figura Ia. exhibet Oculi posteriorem horizontaliter in duas partes æquales secti, cujus diameter quadruplo major quàm in statu naturali.

A. Cornea.
C D. Cornea & sclerotica secantur & à loco ut designat punctorum series amoventur quò magis appareat ligamentum iridis.
E F. Iridis ligamentum.
E. Ligamentum iridis protensum.
G. Filamenta circulum ciliarem scleroticæ annectentia.
H. Camera anterior.
I I. Iridis sectio.
i. Pupilla.
4. Lingulæ super posteriorem iridis faciem radiatim positæ.
K. Crystallini sectio.
L. Circuli ciliaris pars.
M M. Processus ciliares : octodecim tantùm hîc depinguntur, totidem qui figuram nimiùm obscurassent, omissis.
N. Processus ciliaris horizontaliter in loco conspectus : unius faciei forma apparet ; concavus est limbus externus, circulique ciliaris prominentiæ supercrescit ; internus verò convexus, variis flexibus distinguitur : extremitas posterior in apicem desinit ; anterior in orbem effingitur : observare etiam est lingulam, quomodo iridem inter & crystallinum producatur.
O. Capsula anterior.
P. Capsula posterior.
Q. Ligamentum ciliare.

Figura IIa. repræsentat processum, in Figurâ primâ litterâ N. notatum, horizontaliter situm, cum ipsius lingulâ.

1. Limbus externus concavus.
2. Limbus internus convexus & flexuosus.
m. Extremitas posterior.
3. Extremitas anterior.
4. Lingula.
5. Una ipsius facies, in quâ videntur aliquæ funiculorum albidorum expansiones.

Figura IIIa. exprimit circuli ciliaris partem, super quam interiùs positi sunt processus duo, à limbo interno conspecti, absque lingulis.

l l. Circuli ciliaris pars.
m 3. Processus simplex ; extremitas anterior 3 circulum ciliarem paululùm transit ; spissior est posteriore m. quæ eumdem circulum multùm excedit.
m 4. Processus compositus : 4 extremitas anterior duas in lamellas divisa.
6. Protuberantia communis.
7. Funiculi albidi cellulas quasdam seu cavernulas effigientes, à protuberantiâ communi ad processus usque extenduntur supra quorum facies progredi videntur, sicut cernere est fig. 2. N°. 5.

Figura IVa. crystallini squatinæ lamellam promit microscopio perspectam, in quâ observantur fibræ parallelæ quas inter cernuntur filamenta longè tenuiora, perpendiculariter in ipsas incidentia.

Figura Va. Scalpellum Clar. de la Faye unâ facie recurvum, latere dumtaxat scindens excepto apice qui anceps est ; hujus instrumenti lamellam ideò unius lineæ latam feci, ut cameræ anterioris altitudini faciliùs adaptatem ; longitudinis etiam tres lineas detraxi, ut eo commodiùs uterer.

r. Designat instrumenti curvaturam.

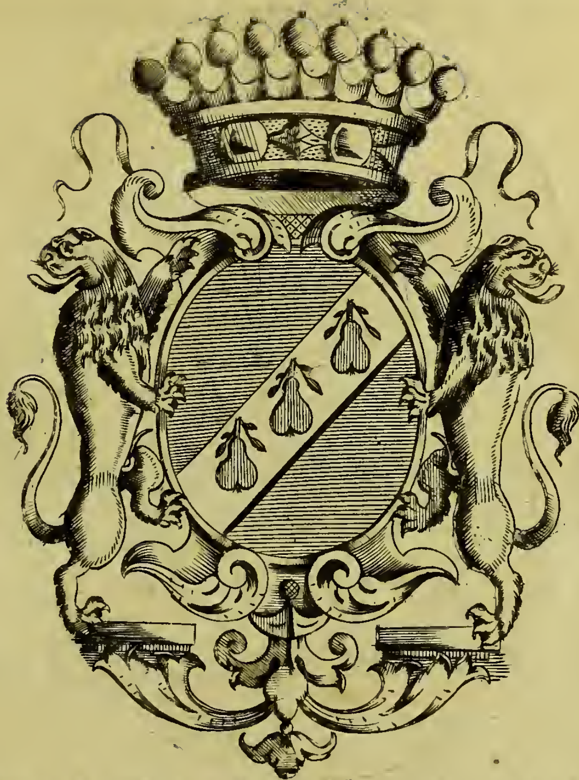
Figura VIa. exponit scalpellum nostrum, capsulæ præsertim incidendæ accommodatum, altero latere secantem, altero obtusum.

E R R A T A.

Page 5. not. (a) Clariris. *lisez* Claris. *pag.* 7. Obs. 6. lig. 20. deprehendi, *lisez* deprehensi. *pag.* 10. lig. 8. dilatatatio, *lisez* dilatatio.

EXPLICATION ~~DE LA PLANCHE.~~ tabulæ

Fig. *Va.* lig. 4. adaptatem, *lisez* adaptarem, *ibid.* commodius, *lisez* commodiùs.
Figura VIa. lig. 2. secantem, *lisez* secans.

MEMORIÆ PERPETUÆ

ILLUSTRIS. DOM. DE LA PEYRONIE

DUM VIVERET

GALLIARUM REGIS CHIRIATRI PRIMARII,

REGI A CONSILIIS MEDICIS, &c.

AD POSTERITATEM

MUNIFICENCIA IN PATRIAM CIVIS MERITISSIMI,

50.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

DE

HYPOPIO.

CULOS plurimis diverſiſque morbis obnoxios eſſe neminem latet. Eos inter alii palpebras vel cilia, aliique vias lachrymis in nares deducendis aptas, ipſumve bulbum, afficiunt. Pyoſis, ſeu oculi abceſſus ad poſteriùs illud morborum genus referri debet. Unguem, Diapyeſim & Hypopion complectitur. Unguis ſeu Onix puris eſt congeſtio inter corneæ pellucidæ lamellas; Diapyeſis abceſſus eſſe dicitur ponè uveam poſitus; Hypopion verò puris eſt collectio ſub corneâ, ubi ſecundùm naturam aqueus humor occurrit. Illius morbi cauſas ſigna, ſymptomata curationemque proſecuturi, brevem oculi Anatomen præmittendam eſſe neceſſarium duximus.

Bulbus oculi membranis conſtat & humoribus. Membranæ tres ſunt numero, ſcilicet Sclerotica, Choroïdea & Retina. Sclerotica craſſius atque exterius bulbi involucrum, illum penitùs circumvolvit. Duas in partes vulgò dividitur, poſteriorem nempè majorem, quæ Sclerotica, Corneave Opaca dicitur, & anteriorem, minorem, Corneæ Pellucidæ nomine inſignitam. Sclerotica propriè dicta, denſa, albicans, compacta, plurimis irrigua vaſis, nerviſque dives, ſtructuram ferè inextricabilem exhibet, atque majus ſpheræ ſegmentum æmulatur. Illius craſſities à poſteriore ad anteriorem bulbi partem ſensìm decreſcit. Pediculum inſuper habet nerveum, poſteriùſque ſitum, qui nihil aliud eſt, quam nervi optici bulbum penetrantis extremum. Anteriori ſclerotices parti cornea

respondet, pellucida, crassior, conspicuis pervia poris(*a*), plurimisque lamellis arte facili separandis (*b*) coagmentata. Cornea pellucida in modum segmenti sphæræ minoris, majori sphæræ appositæ, elevatur, eaque nervo optico directè apposita videtur, licèt illius nervi insertio, inferior simùl (*c*) & interior, illius centro non respondeat. Corneam pellucidam sclerotices partem esse, uno fere ore asserunt anatomici: diversissimam tamen illarum esse structuram patet, tùm ex iis quæ de utrâque diximus, tùm ex eo quòd (*d*) sclerotica ossea in avibus, cartilagineaque in piscibus deprehendatur, & cornea pellucida eamdem ac in homine structuram, in utroque animalium genere, sibi vindicet. Aliundè corneam pellucidam scleroticæ tantummodò adhærere facilè demonstari potest. Si enìm oculus integer, per plures dies, in aquâ communi macerandus relinquatur, atque ferventi aquæ per aliquot minutæ secundas immergatur, facilis erit sclerotices à corneâ separatio. Scleroticam à durâ matre, nervum opticum succingente, atque in membranam rursùs expansâ originem suam ducere vulgaris est opinio, cui quidem præter (*e*) Fallopii, atque celeberrimi (*f*) Winslow sententiam, adversantur illustrissimi Demours Medici & Ophtalmiatri Parisiensis observationes suprà expositæ.

C H O R O I D E A altera bulbi tunica, scleroticæ ubiquè subjacet. Summè tenuis, in duas tamen abit

(*a*) Vid. Act. Reg. Sc. Acad. an. 1721 pag. 310.

(*b*) Oculus probè denudatus sic comprimatur, ut cornea maximam acquirat tensionem, tuncque subtilissimâ aciculâ summa illius superficies feriatur vulnusculo punctìm inflicto, dissiliet elastica pellicula, rimaque nascetur: si cornea per eam rimam iterùm pungatur, altera dissiliet pellicula, novaque nascetur rima, & idem fiet centies, si centies pepugeris. Ex Academicis Boërhaave prælectionibus. tom. IV. p. 272.

(*c*) Winslow, *Traité de la Tête*. §. 227. Nervi optici extremitatem pupillæ directè obversari crediderunt Veteres: Verheyen deindè tradidit eumdem nervum inferiora versùs, globo implantari; Boërhaaveque locum hujus ingressûs ratione altitudinis, esse in medio, sed ratione latitudinis ità situm esse, ut ferè hæreat in tertiâ parte distantiæ ab angulo interno oculi, in diametro metiente oculi latitudinem. Vid. Verheyen, Corp. Hum. Anat. Tract. IV. Cap. XIV. p. 427. Boërhaave. Inst. Med. §. 525.

(*d*) Consul. ea que de corneæ structurâ, cum Reg. Scient. Academ. communicavit D. Demours Medicus & Ophtalmiater Parisiensis Illustrissimus, an. 1741.

(*e*) Observ. pag. 213.

(*f*) Loc. cit. §. 225.

lamellas quæ non nisi post diuturniorem in aquâ communi macerationem [a] à se ipsis in homine separari possunt. Lamellarum interior, Rhuischiana nuncupata, fusco humore successu temporis ad nigredinem vergente, totamque veluti choroïdeam inficiente, intùs illinitur. Vasa plurima, sanguinea, atque in modum vorticis disposita inter illius membranæ lamellas ubiquè ferè occurrunt. Exterior choroïdeæ lamella, interiori sclerotices superficiei communium vasculorum ope annectitur; mutua verò illarum adhæsio propè corneam pellucidam major est: fit autem ope circuli cujusdam albicantis, latitudinis [b] inæqualis, quem ligamentum ciliare vocant. Choroïdea à scleroticâ hoc in loco secedit, & in modum septi transversi replicata uveam constituit, quæ medio circiter foramine, pupillâ dicto, perforatur. Anterior uveæ superficies variis distincta coloribus iridem quodam modo refert, posterior verò fusco nigrescente humore illita, fibras radiatìm dispositas striis albicantibus vel sub rubris distinctas exhibet. Fibræ prædictæ, ciliares processus appellantur. Non eadem est uveæ ac choroïdeæ structura; uvea namque fibris muscularibus radiatìm dispositis instruitur. Fibras quoque circulares, in mediâ illius crassitie supposuerunt Anatomici plerique, licèt illas nondùm detexerint. Eas tandem in bove [c] vidit Medicus & Ophtalmiater peritissimus, & auditoribus suis demonstravit. Fasciolam semilineam latam constituunt, quæ tenui priùs abrasâ quâ includitur membranâ, facilè conspici potest.

Retina tandèm tertia & interior bulbi membrana, interiorem choroïdeæ superficiem induit. Pulposa est & vasculosa, atque propè ligamentum ciliare terminari videtur, licèt inter processus ciliares usque ad lentis cristallinæ periferiam progrediatur, annotante celeberr. Winslow. [d]

Tres in interiore bulbi parte continentur humores, vitreus scilicèt, cristallinus & aqueus. Vitreus humor posterio-

(a) Vide Boërhaave Prælect. Academ. cum Notis Haller. Tom. IV. pag. 143.

[b] Primus observavit Winslow, ligamentum ciliare atque iridem inæqualis esse latitudinis, sic ut major illorum latitudo minori palpebrarum cantho respondeat. Vide Act. Reg. Scient. Acad. an. 1721. p. 310.

[c] David Mauchard, cujus peculiaris de Mydriasi dissertatio, super hanc rem præcipuè, legi meretur.

[d] Loc. citat. §. 223.

rem majoremque bulbi partem occupat. Corpus est pellucidum, vitro fuso simillimum in modum spheræ coactum, foveâque cristallinæ lenti excipiendæ destinatâ, in anteriore suâ parte excavatum. Ex infinitis numero cellulis humore limpidissimo repletis constare videtur. Cellulæ autèm illæ fiunt ex menbranulâ tenui, totum corpus vitreum involvente quam Vitream, Arachnoïdeam, Hyaloïdemve tunicam nuncupant, cujus interior lamella in interiorem illius crassitiem reflectitur. Pars vitrei corporis anterior sulcos plurimos radiatìm dispositos, fusco nigrescente humore repletos, ciliaribusque processibus aptè respondentes, circà foveam cristalinam positos, exhibet. Cellularis vitrei corporis structura à Riolano [a] primùm excogitata facilè demonstratur, si liquori leviter acescenti immergatur, vel quod meliùs est, gelu exponatur; tùnc enim [b] in minores abit cristallos, tenui membranâ coercitos, quos summâ aciculâ à se invicèm separare non impossibile est. Corporis vitrei cellulas inter se communicare concluditur, ex eo quòd oculus probè denudatus atque perforatus, brevi temporis spatio flaccescat, maximamque ponderis sui jacturam patiatur.

Cristallinus humor, anteriore corporis vitrei foveolâ excipitur. Corpus est pellucidum & lenticulare, cujus posterior facies anteriore magìs convexa deprehenditur. Ponè uveam collocatur, illiusque centrum pupillæ centro respondet. Constat ex lamellis pellucidissimis [c], vasculosis, concentricis, eâdemque ratione dispositis ac diversa strata quibus cæpæ fiunt: tenui quoque includitur capsulâ membra-

[a] Tunica hyaloïdes inquit Riolanus, Anthropographiæ lib. IV. p. 273. per substantiam humoris vitrei diffunditur, cujus interjectu concretus apparet, nec fluidus redditur, nisi frequenti sectione solutis filamentis, tùnc in aquam fluentem liquescit. Similem ferè in corpore vitreo structuram admittit Morgagni adversar. Anatom. VI. p. 106; dicit enim illud constare ex humore quodam aqueo, tenuissimis creberrimisque membranulis, ferè ut intrà uvarum acinos fieri vidimus, intersepto.

[b] Vid. Act. Reg. Sc. Acad. an. 1741.

[c] Lens optimè depurata, detineatur in aquâ fervente; crusta externa alba fiet, fibrosa & opaca. Deglubatur aciculâ lentè & patienter; adhibeatur microscopium; secedet tota in pelliculas infinitè tenues, concentricas, quarum una post alteram separari poterit, omnes autèm reticulatis nexibus conjunctæ erunt. Hæc sunt ipsamet Boërhaave verba. Vid. Prælect. illius Acad. tom. IV. pag. 188. Exteriora lentis cristallinæ strata molliora esse observavit Morgagni adversar. Anatom. t. VI. pag. 90. Vidit quoquè humorem quemdam aqueum, incisâ tunicâ cristalloïde in vitulis, bobus & ipsomet homine prodeuntem.

naceâ, atque duabus tunicæ vitreæ lamellis [a] efformatâ. Lentis criſtallinæ colorem & conſiſtentiam, pro diversâ ætate differre, coràm Regiâ Scientiarum Academiâ demonſtravit D. Petit Medicus Pariſienſis illuſtriſſimus. Reliquam & anteriorem bulbi partem aqueus occupat humor, lympidus, pellucidus, ſaporiſque necnon odoris expers. Spatium criſtallinum inter & corneam poſitum adimplet. Spatium autèm illud, in duas partes ſeu cameras vulgò dividitur, anteriorem nempè, quæ præ uveam occurrit, & poſteriorem quæ ponè uveam exiſtere dicitur. Quidam cameras illas æquales ſupponunt, alii verò aſſerere poſſe arbitrantur anteriorem [b] quadruplo majorem eſſe, adeòque minimam eſſe cameram poſteriorem, cùm humoris aquei in utrâque contenti quantitas, vix grana quatuor pendat. Pauciſſimi tandem ſunt, [c] qui nullam eſſe cameram poſteriorem, uveamque criſtallinæ lenti immediatè apponi contendant. Huic ſententiæ favere videntur ſulci vitreo corpori inſculpti, necnon ſedula oculorum congelatorum inſpectio, in quibus nullam aquei humoris partem uveæ poſtpoſitam obſervare unquàm potuit illuſtriſſimus D. Lieutaud. Contrariæ, ſi quæ, ſint, obſervationes, nullius momenti ſunt habendæ, cùm partium à morte collapſus variæque mutationes gelu inductæ, naturalem illarum diſpoſitionem pervertant.

Vasa plurima ſanguinea, pluresque nervi bulbum ſubeunt, & variis illius partibus impertiuntur. Arteriæ ab internâ carotide originem ſuam trahunt, inde verò per foramen opticum & fiſſuram ſphenoïdeam è calvariâ egreſſæ, poſteriorem ſclerotices partem, ſubjectamque choroïdem pervadunt, & utrique necnon retinæ diſtribuuntur. Ex ultimis illarum ramuſculis fiunt vorticoſa choroïdis vaſa, circulique arterioſi ponè uveam conſpiciendi, quorum alter ligamento ciliari, alter verò pupillæ propior eſt. Totidèm venæ ab ophtalmico ſinu oriundæ prædictis arteriis reſpondent. Nervi à primo quinti paris ramo tertioque pari procedunt, mediante ganglio lenticulari; poſteriorem quoque ſclerotices partem,

[a] Criſtalloïdem tunicam, pro tendineâ proceſſuum ciliarium expanſione habet Morgagni loc. cit.

[b] Heiſter compend. Anat. Not. 51 pag. 96. Petit Act. Reg. Scient. Acad. an. 1722. 1728.

[c] Winſlow Act. Reg. Scient. Acad. an. 1721 Lieutaud, *Eſſais Anatomiques*. pag. 151. &c.

non longè ab optico nervo pervadunt, deindè ad ligamentum ciliare progrediuntur, ibìque desinere videntur. Indè est sanè, cur D. Lieutaud suspicatus fuerit ligamentum ciliare plexum esse nerveum, cujus ope minores nervorum ramuli uveæ corneæque pellucidæ distribuuntur.

OCULORUM inflammatio proxima est Hypopii causa: quæcumque ergò ophtalmiam producere valent, plethora scilicet, prava humorum indoles, vasorum atonia vel coarctatio, oculorum vulnera, contusiones, ictus &c. inter remotas illius causas annumeranda veniunt. Hypopii diagnosis ex eo deducitur, quòd pus sub corneâ congeratur, initio parcum & albescens, deindè verò copiosiùs & morâ flavescens, idque paulatìm ascendat, pupillæ limbum attingat, & spatium aqueo humori destinatum adimpleat. Incipiente morbo molestus fit luminis sensus, mox oculorum acies imminuitur, ægerque deindè colores vividiores, ipsumque lumen à tenebris vix discernit. Pupilla segniorem contractionis & dilatationis motum obtinet, eoque magìs arctatur, quò puris augetur quantitas. Adest plerumque simùl ophtalmia cum dolore pulsatorio in oculo vel tempore lateris affecti. Nauseis denique, febri symptomaticâ, insomniis, delirio & convulsionibus aliquandò supervenientibus, non minùs de vitâ, quàm de ægri oculo agitur. Fatendum tamen est posteriora illa Hypopii symptomata rariora esse, illumque morbum periculi minùs quàm incommodi afferre. Huic enìm ut plurimùm succedit visûs imbecillitas, sivè pendeat à cicatrice quâdam corneæ, sivè ab humoris aquei pelluciditate imminutâ repetenda sit. Aliundè, si pus sibimet ipsi committatur, acriusvè existat, vel internam oculi structuram pervertit, vel corneam erodit, tùncque pellucidæ corneæ collapsûs & præternatularis illius cum uveâ cohæsio, necessarium humoris aquei efluxum sæpiùs consequuntur.

HYPOPII curatio diversa est pro diversis circumstantiis. Si minor sit puris sub corneâ congesti quantitas, paucioraque urgeant accidentia, illa topicis discutientibus, sub cataplasmatis, fotûs, colliriivè formâ admotis ut plurimùm obtinetur. Levis quoque oculi affrictus ad eumdem scopum conducit. Hanccè curandi rationem, quam maximo cum successu pluries adhibuisse, celeberrimo [a] Mauchard

[a] Videatur illius dissertatio de Hypopio.

testatus est Wolhousius, à Justi Opthalmiatri Romani methodo non multum differre videtur: repetitis namquè capitis motibus & succussionibus, Hypopion solvere noverat, teste Galeno. Simile quid observasse dicit Heisterus [a]. Cùm enim vir quidam post institutam Hypochimatis operationem, sanguinis sub corneâ collectione laboraret, iterque satìs longum in rhedâ suscepisset, sanum & ab omni incommodo liberum illum rediisse, vidit autor præstantissimus. Si verò Hypopion gravioribus stipetur accidentibus, media quæcumque, præter operationem respuit. In eo autèm consistit, ut pus sub corneâ collectum, idoneâ incisione educatur. Illam instrumentis à D. Daviel pro aperiendâ corneâ, nupèr excogitatis, facilè celebrandam esse censemus. Ut instituatur, æger in sedili luci opposito collocari debet, ejusque caput ministro à tergò stante contineri: deindè, velato priùs oculo sano, Chirurgus ex adverso positus superiorem oculi affecti palpebram elevari jubet, inferioremque sinistrâ deprimit; cùm ancipiti & incurvâ acu mediam & inferiorum corneæ partem dextrâ pervadit, latum vulnus instrumenti aciem ab uveâ declinando, illi infligit, forficibusque incurvis aperturam hìnc & indè dilatat. Veteres corneæ sectionem, lanceolâ armatâ celebrabant, ne scilicèt, instrumento profundiùs adacto, subjecta læderetur uvea. Hæc pluribus etiàm nunc authoribus commendatur, licet corneæ crassitiem pervadere, sufficientemque incisionem ob figuræ suæ rectitudinem perficere eam non posse certissimum sit. Job-à-Meckreen [b] Chirurgus Amstelodamensis peculiare instrumentum, breviùs, acuminatum, globulo non longè à cuspide armatum, manubrioque longiore instructum excogitavit. Globulus quidèm aciei vicinus majori illius penetrationi obstare debet, verùm partes incidendas Chirurgi oculis subducit. Wolhousius tandèm, Heisterus & Platnerus acum setaceis celebrandis aptam, incurvam, triangularique acie conspicuam proponunt, cujus crassities & figura, summæ corneæ resistentiæ minùs accommoda esse videntur. Peractâ incisione, pus cum aqueo latice prorumpit; quòd si difficilius effluat, paucâ aquâ egelidâ syphonis ope injectâ, prono vè ægri decubitu, educendum est. Vult Heisterus ut leviori bulbi compressione illud eliciatur, idque syphonis ope

[a] Chirur. part. II. Sect. II. Cap. IX.
[b] Observ. Chirur. Cap. X. pag. 63.

ſugendum eſſe alii arbitrantur. Timendum verò foret, ne vel leviſſimâ compreſſione lens criſtallina è ſuâ ſede dimoveretur, uti in Hypochimatis extractione fieri novimus, Wolhouſioque accidiſſe refert illuſtriſſ. [a] Mauchard, ipſumvè corpus vitreum ſuctione attraheretur. Summa deindè quies, diæta tenuis, venæ ſectiones, potuſque refrigerantes & hypnotici &c. commendantur pro renatâ, vulnuſque deffenſivis & diſcutientibus medicamentis, ad cicatricem juxtà cognitas artis leges, perducitur.

Hypopion ſibimet-ipſi commiſſum, vel internam oculi ſtructuram pervertere, vel corneam erodere, ſicque viam ſibi parare diximus. Poſteriore hoc in caſu, aqueus humor penitùs effluit, pellucidaque ſubſidens cornea ſuper uveam concidit, & cum illâ ſæpiùs coaleſcit. Affectus ille Synechia dicitur. Irregularem pupillæ figuram conciliat, nimiamque parit illius dilatationem. Indè facile deducere eſt cur viſus in illo morbo plùs minùs ſibi conſtet, impediatur & moleſtus evadat. Hæc ſymptomata præſentem ſynechiam ſatìs indicant; certiùs autèm cognoſcitur, ſi cornea maculas exhibeat, iriſque pro diverſo luminis gradu dilatari & conſtringi nequeat. Quòd ſi verò majores corneæ maculæ iridem Chirurgo ſub lucerent, oculi à latere inſpectio, internam illius diſpoſitionem luculenter demonſtraret. Synechia multiplici ratione curari valet. Qui primus illam deſcripſit illuſt. Demours, [b] maculam corneæ, adhæſionis loco, cauſtici lapidis ope inducendam eſſe arbitratur. Hæc operatio ſummam prudentiam requirit: timendum enim eſt ne ſolutæ medicamenti particulæ latiùs ſerpant, totamque corneam inficiant. Leviter ergò admovendum eſt, atque oculus vice quâlibet aquâ tepidâ debet abſtergi. Inſtrumentum quoque, in modum cochlearis efformatum medioque foramine pervium, nec non oculo affecto ſuperponendum, idem Autor proponit. Vitrum fuſcum aut ſubviride, quo lumen infringeretur, eoſdem ſanè præſtaret effectus. Aliundè corneæ cum uveâ adhæſionem ancipiti acu per minorem oculi canthum, in humoris aquei cameram immiſsâ ſolvere non impoſſibile eſt. Hanc operationem mente jam dudum aſſecuti fueramus, cùm illam in peculiari celeberrimi Mauchard Diſſertatione de Synechiâ propoſitam vidimus, atque ab Ophtalmiatro Gallo cum ſuc-

[a] Loc. cit.
[b] *Eſſais d'Edimbourg*, tom. I. ad calcem.

cessu celebratam fuisse didicimus; solutâ præternaturali partium cohæsione vulnus ad cicatricem perducendum est, cavendumque simul ne morbus recurrat. Cùm enim cornea humoris aquei effluxu subsideat, super uveam denuo concidit, mutuusque fit inter illas contactus, donec novus affluens humor, debitam oculo formam conciliet. Contactus autem ille nullius erit momenti, si sanus oculus luci & tenebris per viginti quatuor horas pluries exponatur, sicque alterni contractionis atque dilatationis motus in utrâque pupillâ cieantur. Synechiam hâc methodo facilè prævertendam esse patet, quotiescumque cornea sponte aperitur; naturalem tamen illius aperturam lanceolâ, stili sulcati Platneri, acûsvè incurvæ à celeberrimo D. de la Faye in suis super Dionysium notis propositæ ope, hoc in casu dilatare, satiùs nobis videretur.

QUÆ gravioribus oculorum contusionibus, cristallinæque lentis in Hypochimate depressioni succedunt sanguinis sub corneâ congestiones, ab Hypopio vix differunt, earumque curatio topicis resolventibus aut corneæ sectione tentanda est, proùt major vel minor adest sanguinis congesti copia, paucioraque vel graviora urgent accidentia. Corneæ quoque sectio celebranda foret, si tantùm sanguinis in anteriorem oculi cameram effunderetur, ut illiùs resolutio naturæ vires superare videretur, licèt nulla forent accidentia [a], maximave hydrargiri quantitas post venereæ luis curationem sub corneâ colligeretur utì Wolhousium observasse dicunt.

[a] Felix illius methodi exemplum habetur in Actis Reg. Scient. Acad. an 1709.

Has Theses, Deo Duce, & Præside M. PETRO BASSUEL *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, Regiæ Chirurg. Acad. Consiliario, Professore & Demonstratore Regio, necnon Antiquo Scholarum Moderatore,* tueri conabitur PETRUS-STEPHANUS LE MAIRE, Versaliensis, Artium Liberalium Magister.

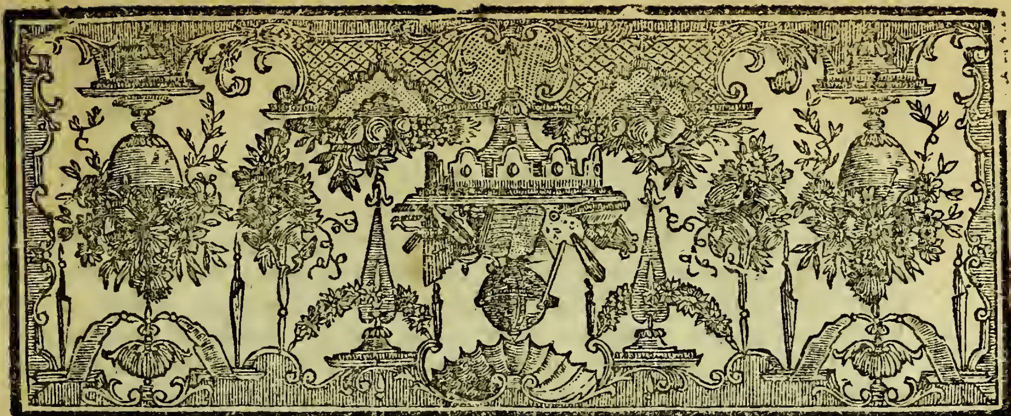
PARISIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis decimâ quintâ, anno salutis 1757, *à sesquisecundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

DE HERNIA INCARCERATA.

UMOR in genere, idem ſonat atque corporis eminentia : hæc autem (*a*) eſt ſecundùm naturam, ut caput, venter, juncturæ, &c. vel ſuprà naturæ modum, ut mammæ lacte turgentes, venter prægnantium &c. vel præter naturam, ut omnis tumor naturales actiones lædens. Herniæ ad poſteriùs illud tumoris genus meritò referuntur : cùm enim à viſcerum in abdominis cavo contentorum procidentiâ oriantur, functiones ab illis pendentes lædunt neceſſariò. Differunt Herniæ ratione loci, contentorum, gradûs, &c. atque ſub diverſo illorum reſpectu, in inguinales, crurales, ombilicales ; inteſtinales ; completas, incompletas, &c. dividuntur. Altera quoque eſt Herniarum differentia ex eo deducenda quòd partes plus minuſve conſtringantur, atque adeò faciliùs reponantur vel difficiliùs ; priores liberæ, poſteriores verò incarceratæ dicuntur. De

(*v*) Hieronim. Fabricii ab Aquâpendente, P. II. l. 1 c. 1.

illis tantùm, ſequentibus agere animus eſt, illudque argumentum eò libentius ſuſcipimus, quòd pleræque operationes deſcribendæ, hujus-ce Collegii Magiſtrorum doctrinæ atque ſagacitati debeantur.

Hernia inguinalis, enteroceles, epiploceles, atque entero-epiploceles nuncupatur, prout inteſtina, vel omentum, vel utraque ſimul illam conſtituunt. Eam quoque ab urinariâ veſicâ efformari non infrequens eſt. Enterocles incarceratæ ſigna diverſa ſunt; vel enim minima pars canalis inteſtinalis, vel integra illius diameter, ipſum-ve inteſtinum plicatum, obliquè deſcendentis muſculi annulo (*a*) coarctatur. Primo in caſu tumor adeſt in inguine, cutis colorem non immutans atque ſummè renitens. Mox colicis doloribus à tumore oriundis, nauſeis, febri, quandoque etiam conſtipatione & vomitu tentatur æger, totumque abdomen plus minus intumeſcit. At vero ſecundo in caſu tumor major eſt, iſque ad infimam ſcroti partem ut plurimùm extenditur. Vomitus & conſtipatio citiùs ingruunt; aſſumpta primùm evomit æger, mox bilem flavam aut virideſcentem, ipſaſque fæces per os rejicit; totum horret corpus, omniaque alia accidentia intenſiſſima evadunt, donec prolapſæ partes putri gangrenâ exedantur. Tunc autem remittunt dolores, ſubſidit abdomen, ceſſat vomitus, ſingultus accedit: tumor mollis fit & lividus, extrema frigent, pulſus inæqualiter pulſat, & vires frequenter deficiunt.

Enteroceles ſtrangulatione cognitâ, partium repoſitio, taxis ope tentanda eſt. Ut autem faciliùs ſuccedat, ſupinus recumbere debet æger, capite, cruribuſque paululùm inflexis, pectoreque nec-non natibus, lumbis elatioribus. Tùm chirurgus, partes alterâ manu versùs ilæi ſpinam repellit leniter, dùm alterâ annnuli loco appoſitâ, eas ab ulteriori prolapſu deffendit. Maximè verò cavendum eſt, ne dùm prædicta adhibetur methodus, caput pulvinaribus magis aut minus quam par eſt elevetur. Si enim depreſſius ſit, ſterno-maſtoïdei, nec non recti abdominis muſculi in contractionem aguntur; ſin verò ſublimiùs, collum nimis inflectitur, compreſsâque tracheâ arteriâ reſpiratio parva fit & frequens, atque repoſitio difficilior evadit. Illam tutiùs ac certiùs ceſſuram eſſe dicitur, ſi ægrotus in genua cubitoſque procumbat, ita ut illis innitatur, capite interim pendente.

(*a*) Annulum, ſeu aperturam vaſis ſpermaticis in viro, ligamentiſque uteri rotundis in muliere tranſmittendis inſervientem, trium latorum abdominis muſculorum concurſu fieri, vulgaris fuit Anatomiſtarum opinio. Obſervabis in inguine, inquit Joann. Riolanus, Encheirid. Anat. L. II. cap. XII. perforationem tendinum muſculorum abdominis alternatim diſpoſitam, ut detur tranſitus, &c. Dicit Verrheien Tract. II. cap. VI. aperturam muſculorum abdominalium, eo factam eſſe artificio, ut illa in muſculo tranſverſo ſit notabiliter altior, quàm in aſcendente, & in hoc altior quàm in deſcendente, ita ut fiat tranſitus omninò obliquus. Hanc ſententiam amplecti videtur celeb. Winſlow. Verùm aperturam illam ſolo obliquo deſcendente efformari cum Heiſtero atque ſagaciſſ. Morgagni aſſerere poſſumus, cùm obliquè aſcendentis tranſverſique tendines, non foramine, neque ut externi obliqui tendo ſolet, dimidiato foramine pertuſi, ſed integro ſuo inferiore limbo, ſpermaticis vaſis tranſverſim ſuperpoſiti reperiantur.

Mufculis enim, hoc fitu quàm maximè relaxatis, vifceribufque proprio pondere ad diaphragma defcendentibus, prolapfa retrahuntur inteftina, fæpiufque fponte fugiunt. Alium adhuc fitum, profperè tentaffe quidam afferunt (*a*); is autem in eo confiftit, ut æger inverfo capite, femoribufque furfùm elevatis, aliquamdiu contineatur.

Si tanta fit annuli conftrictio, ut inteftina reponi nequeant, venæ fectiones inftituendæ funt, eæque pro diversâ ægroti temperie, atque accidentium gravitate, plus minus iterari debent. Jubent plerique ut fanguis ad lypothimiam ufque in primâ venæ fectione educatur, quod quidem optimè ut plurimùm fuccedit. Fomenta, cataplafmataque emollentia tumori fuperimponenda funt. Vult Heifterus (*b*) ut Nicotianæ fumus, per fiftulam ad id accommodatam in alvum immittatur, illumque non raro opem ferre Platnerus afferit (*c*). Purgationem alii (*d*) commendant; alii tandem fomentorum aftringentium ufum (*e*), frigidiorifve aquæ afperfionem laudant. Hæc autem media, incipiente morbo innocua, eodem inveterato peffima videntur. Dum enim fibrarum actionem intendunt, annuli conftrictionem augent neceffariò, gangrænamque citiùs accerfunt.

Peractâ enteroceles reductione, omnia plerumque ceffant accidentia, nihilque ferè præter Bracherii ufum ægro præcipiendum fupereft: quandoque è contra graviora fiunt (*f*), atque æger in fummum vitæ difcrimen adducitur. Inteftina tunc ab ipfomet facco adhucdum conftringi fufpicari poteft. Res autem certior evadit, 1° fi Hernia vetus fit eaque bracherio per longiùs temporis intervallum fuerit coercita; 2° fi inteftina fubitò & abfque fonitu retroceffferint; 3° fi faccus eodem momento repofitus fuerit; 4° que tandem, fi digiti profundiùs in annulum immiffi extremo, folidum corpus occurrat. De ægri falute hoc in cafu conclamatum eft, nifi partes denuò relabantur; harum autem defcenfui favent, erectus ægroti fitus, deambulatio, tuffis, fternutatio, vomitus, &c. Statim atque renafcitur tumor ad operationem properandum eft. Hæc quoque neceffaria evadit, quotiefcumque inteftina, prædictis mediis reponi non potuerunt. Quonam autem morbi tempore celebrari debeat, inter omnes non convenit; quidam enim illam citiùs, quidam verò feriùs inftitui volunt. Verùm hanc litem componere facillimum eft, fi ad accidentium naturam, eorumque numerum attendatur.

Operatio juxtà fequentem normam inftitui debet. Supinus collocatur æger, capite cruribufque paululùm inflexis, pectoreque necnon natibus lumbis elatioribus. Chirurgus deindè cutem vel attollit,

(*a*) Scharp. Recherch. critiq. fur l'état de la Chirurg. Schacker de Morb. à fitu inteftinor. mut. T. III. collect. Haller. Quofdam tamen methodum illam abfque fucceffu adhibuiffe certò novimus. Aliundè vix concipimus quomodò æger fitum illum fervare poffit, ob fummam dolorem atrocitatem.

(*b*) Chirurg. P. II. fect. v. cap. cxiv. p. 740.

(*c*) Inft. Chirurg. p. 513.

(*d*) Scharp. Recherch. p. 27.

(*e*) Bellofte Chirurg. d'Hop. p. 14. Arnaud Trait. des Hern. T. I. p. 92.

(*f*) Le Dran Obferv. de Chirurg.

atque miniſtro unâ ex parte continendam præbet, dùm illam alterâ ex parte ſuſtinet, vel ſiniſtræ manûs digitis intendit: tùm obliquâ ſectione, juxtà tumoris longitudinem ſcalpello recto inſtitutâ, eâdemque ſpecilli ſulcati ope, hinc inde dilatatâ, cellularem textum hamulo aut volſellis apprehendit, atque ſcalpello paululùm incurvo, cautè reſecat, vel ſummis digitorum diſcerpit apicibus. Detectum poſteà ſaccum, forficibus in longum aperit, variumque prolapſi inteſtini ſtatum explorat. Volebat celeberr. Petit, ut (*a*) in Herniis minoribus & recentioribus, ſaccus undequaque denudaretur, atque dilatato annulo, cum contentis partibus, in abdomen reponeretur. Verùm enimverò, quamvis conſtet vulnus hâc methodo citiùs ad cicatricem perducendum eſſe, ea tamen vix uſurpanda videtur, cùm inteſtinorum inflammatio facillimè in gangrænam abeat, majorque vel minor ſeri putridi quantitas in ſacco ferè ſemper reperiatur.

Inteſtinum annulo conſtrictum, vel ſanum eſt & ab omni cohæſione liberum, vel vicinis ſacci parietibus, aut ſibimet ipſi cohæret, vel tandem gangrænâ jamjam afficitur. Si ſanum ſit & ab omni cohæſione liberum, pars canalis inteſtinalis ipſi continua, ex abdomine educenda eſt, ut nempè flatus & fœces partem ſtrangulatam diſtendentes, in majus ſpatium expanſi illius repoſitioni minùs reluctentur. Verùm tanta eſt quandoque annuli conſtrictio, ut inteſtina ex abdomine educi nequeant. Annulus hoc in caſu vel ſcalpello recto ſpecilli ſulcati ope, vel ſcalpello incurvo globuloque armato, vel gaſtricis Petiti, Morandi, Draniique ſcalpellis dilatandus eſt: utrumverò dilatatio illa, ſpinam ilei versùs, aut versùs lineam albam inſtituenda ſit, varios inter autores non (*b*) conſtat. Nos illam versùs utramque partem celebrari poſſe arbitramur, cùm epigaſtrica arteria, inguinali Herniæ ſupponatur (*c*), adeoque inſtrumentorum acie, nequidem attingi valeat. Refecto annulo, prolapſi inteſtini reductio, utriuſque manûs indice ita fieri debet, ut alterno motu, leniter, atque versùs ilei ſpinam repellatur. Deindè ſi Hernia completa fuerit, pars tegumentorum & hernialis ſacci forficibus reſecanda eſt. Glomus deindè è linteo minutim conciſo fabrefactum, deffenſivoque medicamento imbutum annulo ſuperponitur; vulnus linteo carpto adimpletur, appoſitiſque ſpleniis, apparatus faſciâ in ſpicam circumductâ continetur.

Si verò inteſtinum vicinis ſacci parietibus, aut ſibimet ipſi adhæreat, perpendendum eſt, an illa cohæſio recens ſit, an vetus. Primò enim in caſu, partes digitorum extremo facillimè à ſe invicem diducuntur, atque operatio juxtà methodum ſuperiùs indicatam perficitur; at ſecundo in caſu difficilior evadit illarum ſeparatio, eaque vix tuto celebrari poteſt; ab omni ergo ſectione abſtinendum. Verùmtamen annulum dilatare neceſſe eſt, at nempè ſublatâ ſtran-

(*a*) Garengeot Trait. d'Oper. T. I. p. 313.

(*b*) Dilatationem versùs lineam albam fieri debere arbitrantur Platner. p. 530. Garengeot T. I. p. 323. commendat verò D. De la Faye, *Operat. de Dionis*, p. 344. ut versùs ſpinam ilei celebretur.

(*c*) Le Dran Trait. d'Oper. p. 129.

gulationis causâ, ſimptomata à viſcerum compreſſione oriunda evaneſcunt, vulnuſque ad cicatricem, juxtà cognitas artis legis perducatur.

Si tandem inteſtinum gangrænâ jam jam afficiatur, varia eſſe debet curatio (*a*), prout minima pars tubi inteſtinalis, vel integra illius diameter, vel tandem ipſummet inteſtinum plicatum, tendineis annuli fibris conſtringitur. Primò cùm maxima pars tubi inteſtinalis annulo comprehenditur, dilatatione nullâ opus eſt: timendum è contrà foret, ne ſi inſtitueretur utiliſſima ſolveretur partium cohæſio, fœceſque in abdominis cavum effunderentur. Inteſtinum ſcalpello aperire, vel corruptas illius partes penitùs abſcindere ſufficit. Deſcriptus deindè apparatus, excepto glomere, vulneri admovetur, illudque poſteà mundatur & conglutinatur. Secundò, cùm integra inteſtini diameter in tumore coercetur, vix diverſa eſſe debet curatio, niſi fœces alvinæ diutiùs per vulnus effluant, priſtinumque iter, minorativis etiam medicamentis, enematibuſque laxantibus adhibitis, difficiliùs recipere videantur. Artificialem enim anum (*b*), hoc in caſu, turundâ craſſiore & longiore, in partem inteſtini ſuperiorem aſſiduò immiſsâ efformare ſatiùs eſt, quàm vulnus diætæ longiùs protractæ ope ad cicatricem perducere. Eventus namque Chirurgi ſpem ſeriùs ociùs falleret, inteſtinaque cicatricis loco conſtricta & indurata brevi ingurgitarentur, atque æger vel colicis doloribus perpetuò tentaretur, vel diſrupto tandem inteſtinali tubo ſupremum diem obiret.

Tertio, inteſtinum plicatum atque corruptum, annulo cohæret, vel non. Quando vicinis partibus annectitur, eadem fiunt ac in caſu præcedenti. Quando verò ab omni cohæſione liberum eſt, vult illuſtr. D. de la Peironnie, ut pars ipſi continua ex abdomine educatur, omneſque putredine confectæ partes reſcindantur. Sana deindè inteſtini extrema ſibi invicem approximare jubet, atque plicâ in meſenterio inſtitutâ, eâque ſutura idoneâ firmatâ, fili ope, propè annulum contineri præcipit. Methodum ab illâ diverſam excogitavit D. Ramdhor atque pari cum ſucceſſu celebravit. Cùm enim partem inteſtini duos pedes, longam atque corruptam in enterocele incarceratâ reſecaſſet, ſuperiùs extremum in inferius immiſit, & utrumque ſuturâ idoneâ, non longè ab annulo detinuit. Hæc methodus præſtantior foret, ſi (*c*) partes ſibimet ipſis per aliquot horas permitterentur, vinoque intereà tepido foverentur, atque potio oleoſa ægro exhiberetur; ſic enim inteſtina contentas evomerent ſordes, eorumque extrema faciliùs & certiùs à ſe invicem diſcernerentur. Cæterùm quæcumque ex hiſce methodis celebrata fuerit, vulnus plumaceolis adimpleri, apparatuſque faſciâ in ſpicam circumductâ contineri debet.

Epiplocelem incarceratam ab illâ enteroceles ſpecie, in quâ pars tubi inteſtinalis minima coercetur, diſtinguere difficillimum eſt; iiſdem enim ſtipatur accidentibus; ſcilicet tumor apparet in inguine,

(*a*) Vid. D. Louis Diſſertatio ſuper Herniis incarceratis in quibus partes gangrænâ jam jam afficiuntur. Tom. III. Commentar. Reg. Chir. Acad.

(*b*) D. Louis loc. cit.

(*c*) D. Louis loc. cit.

cutis colorem non immutans atque summè renitens. Deindèverò morsus ventriculi, nauseæ, febris, constipatio, vomitus, & alia superveniunt accidentia, eaque ægrum excruciant donec partes restituantur, vel illarum inflammatio, in suppurationem aut in gangrænam abeat. Tunc autem tumor mollis fit & lividus, atque obscuram in mediâ sui parte fluctuationem exhibet. Epiploceles repositio, mediis suprà recensitis tentanda est. Quod si verò eorum ope obtineri nequeat, ad operationem est confugiendum : eam tamen absque discrimine procrastinari posse, partis incarceratæ structura & usus evincunt.

Peractâ cutis & sacci incisione, occurrit omentum. Illud autem sanum est, vel sacco adhæret, vel tandem jam jam computruit. Si sanum sit, in abdomen, dilatato priùs annulo, reponendum est, vel (*a*) sibimet ipsi permittendum, prout major vel minor illius quantitas annulo constringitur. Plures equidem, majorem omenti partem prolapsam, in abdomen recipi (*b*) nunquam posse arbitrantur, adeòque ligari & extirpari debere : verùm Dranius (*c*) illam solo mesocoli elatere sæpiùs restitui asserit, Sharpiusque (*d*) illius observationem multiplici experientiâ confirmat. Si omentum vicinis adhæreat partibus, eadem esse debet curatio, ac in eâ enteroceles specie in quâ intestinâ sibimet ipsi vel vicinis sacci partibus adnascuntur. Deniquè si jam jam computruerit, pars viciata propè sanam forficibus excindenda est. Methodum ab illâ diversam, multis commendari nos non latet. Volunt nempè ut omentum ex abdomine educatur, illudque ligaturâ in parte sanâ priùs institutâ resecetur. Quid verò partem sanam præcidere opus est? Aliundè (*e*) methodum illam plurimis incommodis obnoxiam esse, ratio & experientia demonstrant. Vix enim institui potest quin corrugetur omentum, delicatior illius structura lædatur, majoraque illius vasa coarctentur, & abcessus in parte ligatâ fieri super canibus pluries observatum est. Entero-epiploceles incarceratæ diagnosim, prognosim & curationem ex prædictis deducendam esse nullus non videt. Id solum notandum est, quòd operatio magis quàm in enterocele, minùs verò quàm in epiplocele procrastinari possit, atque intestina, si modò sana fuerint, priora in abdomen reponi debeant.

Hernia vesicæ incarcerata simplex est (*f*), vel composita. Cùm simplex est, tumor adest in scroto renitens, æqualis, oblongus, atque hidrocele non absimilis, & æger doloribus, febri, vomitu singultuque tandem corripitur. Cùm verò composita est, enteroceles signa simul exhibet. Herniam vesicæ simplicem acu triquetrâ vacuare suffi-

(*a*) Le Dran Trait. d'Oper. p. 33.

(*b*) Garengeot T. I. p. 333. D. de la Faye p. 346. Scarp. Rech. p. 48. timendum esse dicit ne omentum aëri diutiùs expositum brevi putrescat, adeòque esse extirpandum; cùm verò omenti sani extirpationem temerariam superiùs appellet, manifestèque pugnantia loquatur, veram illius autoris sententiam cognoscere difficillimum esse censemus.

(*c*) Loc. sup. cit.

(*d*) Loc. sup. cit.

(*e*) Vid. D. Pipelet Dissert. de omenti ligaturâ in T. III. Comment. Reg. Chir. Acad.

(*f*) Vid. D. Verdier Diss. de Herniâ vesicæ, T. III. Comment Reg. Chir. Acad.

cit ; ſi tamen calculi, eductis aquis, in illius cavitate tactu percipERENTUR, idoneâ inciſione forent educendi, vulnuſque fiſtulæ in veſicam per urethram immiſſæ, nec non idonei decubitûs ope, juxtà cognitas Artis leges ad cicatricem perduceretur. Tumorem quoque aperiendum eſſe dicitur, annulumque dilatari debere, quotieſcumque, peractâ ponctione non remittunt accidentia; verùm caſus ille, niſi impoſſibilis ſit, rarior ſaltem dicendus eſt. Quoad Herniam veſicæ compoſitam attinet, curationem ab enterocle, epiplocele, vel entero-epiplocele diverſam non expoſtulat; cavendum tamen, ne inter operandum, pars veſicæ cum ſacco extirpetur, adeòque tegumenta & ſaccus, licet ampliora, intacta hoc in caſu ſervari debent.

Quæ de Herniâ inguinali, à nobis hucuſquè dicta ſunt, ita cæteris competunt Herniarum ſpeciebus, ut nihil de illis dicendum ſupereſſet, niſi quaſdam exhiberent differentias, à diversâ locorum in quibus occurrunt naturâ, deducendas. Eas autem ordine proſequemur. 1°. Cùm taxis in Herniâ crurali celebratur, partes lineam albam versùs propellendas eſſe patet ob peculiarem ligamenti Veſaliani ſitum (*a*). Tegumentorum inciſio, non ſolùm juxtà tumoris longitudinem, ſed etiam tranſversè, vel in crucem, in illâ Herniâ inſtitui poteſt; metuendum tamen ne dùm poſteriores adhibentur methodi, vena ſaphæna glandulæque inguinales inſtrumenti acie, attingantur. Duplex ſub cute reperitur ſaccus (*b*) externus ſcilicet & internus. Externus fit à cellulari textu cruralia vaſa concomitante, nec non fibris quibuſdam aponevroticis à faſciâ latâ oriundis : internus verò à peritoneo; deniquè ligamenti dilatatio, lineam albam versùs, ob epigaſtricæ arteriæ ſitum, celebrari debet. 2°. Tegumenta in longum vel in crucem in exomphalo incidenda ſunt, prout minor eſt, vel in majus volumen excrevit; magnâ autem moderatione utendum eſt, cùm ſaccus in illis craſſior, in illis verò tenuior inveniatur, atque in aliis (*c*) abſolutè deficiat. Differentia illa ex eo pendet, quod exomphalos in ipſomet ombilico fiat, vel in parte ombilici vicinâ enaſcatur. Cùm fit in ipſomet ombilico, prolapſæ partes peritonæo ſolo involvuntur,

(*a*) Non videtur cur ligamentum illud Fallopianum appelletur, cùm Fallop. in ſuis Obſerv. Anat. fateatur ſe nihil de ligamentis peculiare habere, Veſaliuſque illud anteà deſcripſerit Lib. II. Cap. XXXI. Dùm enim de maſculo obliquè deſcendente agit, illius aponevroſim nulli parti adhærere dicit, inter ſpinam ilei, partemque pubis ſuperiorem. Aliundè partem illam verum ligamentum non eſſe comprobant ſagaciſ. Morgagni Obſervationes. Reſecto enim illius extremo per quod oſſi pubis affigitur, unà cum continuato muſculi obliqui tendine, ad latus ſenſim inverſo, evidentiſſimè comperiit, non peculiare eſſe ligamentum, ſed imam tendinis ejuſdem muſculi oram. Vid. Morgag. adverſ. Anat. II. pag. 11. Veſal. Cowper. Heiſter. & alii plures, cum illo conſentiunt.

(*b*) Le Dran Oper. de Chir. p. 137.

(*c*) Herniam ombilici per rupturam ſemper fieri aſſeruit Dioniſius. Huic equidem opinioni plures adverſantur obſervationes variis præſtantiſſimiſque Chirurgis inſtitutæ. At verò non minùs conſtat ſaccum hernialem in quibuſdam deſiderari. Sharpius arbitratur illum in minoribus herniis ombilicalibus ſemper adeſſe, atque diſrumpi, cum in majus volumen extenduntur. D. de la Faye è contrà ſaccum nullum reperiri dicit in illis herniarum ſpeciebus, quæ fiunt in ombilici viciniâ; verùm experientia utriuſque ſententiæ minùs conſona eſſe videtur.

quandoque etiam disruptâ illâ membranâ sub tegumentis occurrunt. Cùm verò in parte ombilici vicinâ enascitur, viscera peritoneo nec non aponevrotico quodam involucro deffenduntur. Priorem exomphalos speciem à posteriore distinguere facillimum est; in illâ enim ombilici nodus, mediam & dextram tumoris partem occupat, in alterâ verò situm incertum obtinet. Tandem si dilatatio necessaria sit, Herniaque enteromphalos fuerit, superiorem atque sinistram partem spectare debet, sin verò epiplomphalos fuerit, vel entero-epiplomphalos, in inferiore parte celebranda est.

3°. Hernia ventralis ab omphalocele, quoad operandi methodum vix differt; exterior enim incisio, annulique dilatatio, eâdem ratione instituuntur. Verùm si tumor superiorem dextramque abdominis partem occuparet, isque foret enteromceles, annulus dextrorsùm & sursùm necessario dilataretur: ombilicalis enim venæ sectionem, lethalem quandoque fuisse observatum est. Aliundè cùm Hernia ventralis peritonei vulneribus sæpissimè succedat, nullum in illo casu saccum hernialem adesse notandum est, ut nempè operatio majori cum cautelâ perficiatur.

4°. Quamvis operationem in Herniâ foraminis ovalis incarcer semel institutam fuisse certum sit (a), cùm nulla hoc in casu facta fuerit dilatatio, quânam ratione fieri debeat, experientiâ non novimus. Hanc tamen introrsùm celebrari debere partis structura demonstrat. Imprimis autem in illius Herniæ curatione, cavendum ne tumor cum abcessu confundatur. 5°. Tandem, si descensus uteri vaginalem Herniam comitaretur, atque partes coarctaret, vel illæ pessario in modum annuli efformato comprimerentur, idoneus ægrotæ situs foret conciliandus, pessariumve educendum, fugatisque deinde strangulationis accidentibus, aliud pessarium, obturamento simile, fasciolâque armatum in vaginam immitteretur.

(a) Vid. Dissertatio D. de Garengeot, super pluribus Herniis infrequentibus, T. I. Comment. Reg. Chirurg. Acad.

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Liberalinm Artium & Chirurgiæ Magistro, nec-non Reg. Chirurg. Acad. Socio, *tueri conabitur*, THOMAS COSTE, Parisinus, *in almâ Universitate Parisiensi Liberalium Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 2ª Septembris anno salutis 1757, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ Jacobeâ, sub signo Olivæ.

Utrum, Cataractæ tutior extractio Forficum ope?

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. JOANNE LE BAS, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur*, JACOBUS-HENRICUS DAVIEL Massiliensis, *Artium Liberalium in præclarâ Universitate Parisiensi magister, Nosocomiorum Castrensium, Regisque exercitûs Chirurgi Primarii, Adjutor.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

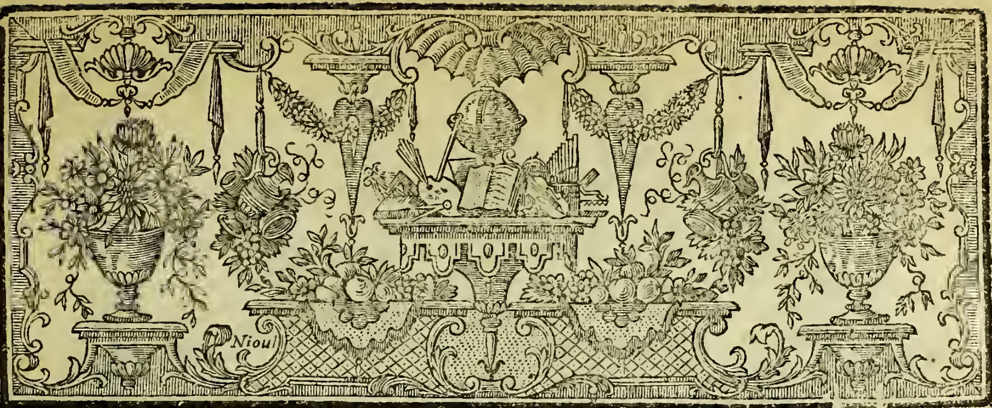
Die Sabbati 3ª. Septembris anno salutis 1757, à sesqui secundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

ULTIPLICI labefactatâ malorum compage humanâ fabricâ, morborum ex quo terris incubuit cohors, medentis subtilem, arte nec non ingenio ducibus, manum suspirabat laboriosus æger. Æsculapiorum legiones, sensim sine sensû prodibat in lucem natura, & ars excolebat, quorum alii partes aliquot, alii plurimas, nonnulli totum curandi gratiâ susceperunt. Felicem successum ex illis nonnulli habuêre luei debellatores, & morbi nascentis noscere, augescentis compescere, progressi ultrà modum debellare sævitiem & furores valuerunt.

Opacissimis obvolutâ tenebris Anatome, calles per occultas ibat Chirurgus; verum ubi lumine splendenti fulguit illa, doctior ille factus, certas & inconcussas misit in usum regu-

las, ope quarum semitam ingressus securam, pede certo quominùs pergeret, obstante nihilo: fructus uberiores profudit. Materiem hinc superabat opus!

Variorum morborum curatio, variis credita Therapeutis. Operatione gaudebat alter, alter alterâ. Oculi organi illius pretiosissimi morbos oppugnare tentavêre nonnulli, & felicem exitum, multa post inutilia laborum genera, adeptos se fuisse autumarunt.

Morborum horumce genus unum quodque velut hydrus ferox, ore multiplici nobilissimam & utilissimam, corporis partem appetendo, vorabat. Quid diversos sæviendi modos oculorum morbi cujuscumque hîc enumeraverimus? quid plura? Cum omnes perlustrare minimé ferat animus, cataractam aggredimur tantùm. Hujus ergo expositione curationeque celebratâ, partes à nobis susceptas compleverimus. Felices nimium, si forficis nostri auxilio ipsam tutiùs extrahi posse, probaverimus. Quod ut perficiatur, quasdam annotationes præmittere Anatomicas, de oculi structurâ haud absonum.

EX ANATOMIA.

MIRANDA sanè Corporis humani compages, mirabilior oculi fabrica, hanc supremi numinis opus nec pluribus impar, cecinerimus. Quæ de hoc organo scriptis mandaverunt Autores, neminem artis peritum latet. Scriptorum igitur prolixiori serie enarrata, iterum luminibus minimè subjicienda censemus. Hinc sat erit superque, Anatomicos labores posteaquàm breviter & accuratè exposuerimus, si legentibus, paucis edocta, arrident.

§. I.

PARTES oculi duplices, accessoriæ & propriæ. Primæ, tegumenta, pinguedo adsunt, ut undique fulciantur & summâ cum celeritate sine ullâ injuriâ moveri queant pro lubitu bulbi (*a*) mediantibus musculis. Inter eas etiam rectè annumeramus ossa quibus orbita conficitur, supercilia tarsos, cilia, puncta ciliaria, Glandulas Meibomii, canales ipsarum excretorios, Glan-

(*a*) Descrip. Anatomica oculi human. autore Gottfried Zinn. p. 3.

dulam lacrymalem, membranam ſemilunarem, puncta lacrymalia, carunculam lacrymalem, ſaccum, ductumque ipſius naſalem, muſculos palpebrarum, ipſoſmet globi. Propriæ verò, albugineam, adnatam, ſclerotidem, corneam, choroïdem, pupillam, iridem, plexus & radios ciliares, nervum opticum & ipſammet retinam, corpus vitreum cum ſuâ membranâ, criſtallinum ipſiuſque capſulam, humorem aqueum, utramque cameram, vaſa cujuſcumque generis, & nervos complectuntur.

§. II.

SUPERCILIA, veluti duo arcus pilis hirſuti, ſuperiori orbitarum margine jacent: quorum muſculos numero duos *ſuperciliares* cum autore Neoterico (*a*) appellamus. Palpebras autem intelligemus cutem & epidermidem, quibus oculorum globi teguntur; duplex ad utramque partem, ſuperior nimirum & inferior: ſuperior, duos complectitur muſculos, orbicularem & elevatorem: inferior duntaxat unicum. Hæ, in longum cartilaginoſo corpore nituntur, membranoſiſque ligamentis ad palpebrarum penè longitudinem extenſis, alligantur, quæ à pericranio efformata (*b*), non male affirmaverimus; conjunctivam inter, de quâ mox dicturi, & muſculum orbicularem, medium occupant. Pilos in ſeriem locatos utriuſque palpebræ margine ciliorum nomine donarunt; *punctorum* verò, orificia in internis palpebrarum ripis hiantia, partes lubricandi gratiâ, humorem oleaginoſum ſuppeditantia, Meibomii glandulis expreſſum. Glandulam *lacrymalem* illam, cujus poſitio in depreſſione verſus angulum externùm reperitur: & hujus vaſa *hygrophthalmica* (*c*) appellabimus: *puncta lacrymalia*, margines ſalientes, mamillarum (ſi fas eloqui) ad figuram parvularum accedentes, & *ſaccum lacrymalem*, iſtorum breviſſimorum canalium ductum longiorem & unicum, ope cujus in naſalem lacrymæ profluunt ſub oſſibus inferioribus turbinatis, Anatomici dixêre. *Carunculam* verò *lacrymalem* agnoſcunt corpus rubeum in internis oculorum angulis poſitum, & conjunctivæ plexum ſemilunarem, cujus extrema duo punctis lacrymalibus reſpondent. Cæterum uterque oculus orbitis defenſus, ſeptem oſſibus conflatis, ſextuplici muſculo gaudet, & hujus ſic ſe habet ſtructura.

(*a*) *Eſſais Anatomique de Lieutaud*, *p.* 120.
(*b*) Idem Auctor ſupra citat. p. 122.
(*c*) Hôc nomine ſalutavit Clariſſ. D. Lieutaud in libro jam relato. p. 123.

§. III.

MEMBRANAM exteriorem : & primam, conjunctivam nemo rebus in anatomicis versatus non agnoscit. Hæc, palpebras à tarsis & globum ambit, cujus infra hæret albuginea ipsamet non tendinum, sed membranæ communis musculos obvolventis expansio à nobis cum celeb. D. Lieutaud agnoscitur, quæ quidem vasis excretoriis glandulæ lacrymalis præcipuè versùs angulum externum plurimis foraminulis quam minutissimis perforata reperitur. Dein selerotica, cujus partim albus color & opacus, tandem cornea limpidior. Sclerotica primum & exteriùs præbet oculo involucrum ab ingressu nervi optici usque ad corneam pellucidam porrectum, reliquis mollioribus partibus deffendendis inserviens, figuræ, musculis sustinendis, vasis fulciendis, Sclerotica cum corneâ proprie dictâ, licèt variè sensuerint de ipsarum structura anatomici; una eademque videtur, plurimis lamellis etiam composita. De quâ plura eleganter, fluseque describit auctor celeber. Gottfried (*a*). His succedit choroïdes duplici membranâ conflata, extùs scilicet fuscâ intus penè nigrâ. Vix ac ne vix versùs corneæ pellucidæ marginem pervenit, cum sclerotidi firmiter adhæret ligamento innumeris efformato nervis, quos plexum seu orbiculum ciliarem censemus. Hæc tela, cujus centrum perforatur (& huic pupillæ nomen dederunt) in duas facies dividitur. Anteriorem *iridem* vocant striis radiatis ramosisque, variis coloribus pro sujectorum diversitate artificiosè pictam; posteriorem uveam censent, plurimis vasculis nec non fibris muscularibus refertam, ut patet in orbem partim dispositis, partim in ordinem radiorum (*b*). Medianteque illâ duplici potentiâ musculari aut dilatatur, aut contrahitur pupilla, prout radiorum luminis fasciculus major aut minor, vividior aut debilior. Serpunt imprimis inter ambas choroïdæ lamellas posteriùs jacentes, vasa vorticosa, hancque Ruyschianam ab inventore proclamarunt. Reperitur intùs retina, quæ à nervo ducit originem optico. Ipsius struc-

(*a*) Consul. descrip. ejus Anato. non satis laudandam.

(*b*) De horum musculorum existentiâ inter se maxime dissentiunt Anatomici. Celeber. Hallerus se illos numquam vidisse asserit in bove quidem, sive nudis sive armatis oculis, proindeque cum illustr. Duvernei sane cogitat motus iridis a mechanicâ partium esse repetendos. Contra illud argumentum asserit *D. Mauchard* opht. peritiss. illos se detexisse musculos, publiceque demonstrasse. V. ejus de mydriasi thema in Chirurg. disputat. ab Hallero selectis tom. 1°.

tura tenerrima, vasculosa, difflabilis, pulposa, à choroïdis initio multis foraminibus bulbi cavitatem penetrat & cavum ingressa, sese expandit. Tunc in papillas albidas desinit fimbriatim versus posteriorem uveæ partem, lentemque cristallinam ambiens cum fibris ipsiusmet lentis capsulæ fibras suas intricat.

§. IV.

Sic absolutâ bulbi tunicarum expositione, nunc ad humores qui in eis probè incarcerantur veniamus: liquor vitreus, humor ille pellucidissimus tunicâ tenerrimâ *hyaloïdeâ* dictâ, undique comprehenditur, ita ut cellulas Complures quibus retinetur lympidum corpus, distinctas & separatas, inter se tamen communicantes, investiganti exhibeat. Ut à prolixiori sermone amoveamur, hanc fabricam, relictis experimentis, non fusiùs evolvimus, satis superque comprobatam ab auctoribus, qui præsertim has perlustrare partes sunt tentati (*a*). Cristallina lens in anteriori bulbi parte, seu in corporis vitrei depressione nidulata, pupillam mediâ in sui parte respicit: hujus figura, convexitas que, color, & firmitudo increscente ætate mutantur (*b*). In fœtu etenim sæpe sæpius substantia lentis rubello colore pingebatur & in homine in lucem edito pellucida, dein pellucidissima, ad eam usque ætatem, quâ vir factus, deprehensa est. Rubellus ille color in fœtu venit ab eo quod vasa diametrum majorem habeant, & inde sanguinis rubri globuli, hancce capacitatem, nullo aditu prohibito adimplere possint: cum autem infans auras quominus captet editus in lucem nihil obstiterit, compressione partium solidarum, in ipsas tunicas vasorum agentium, diameter minuitur, sanguinis partes rubræ non sine difficili conatu vix tandem aut nullatenus capacitatem ineuntes, sensim sine sensû rubellus evanescit color, succedit flavedo, & magis ac magis crescit illa, ita ut cum ætatem provectiorem consecutus est vir, cum splendore pellucido mixta ipsa flavedo, gradum coloris istius magis sensilis acquisierit. Quæ omnia confirmant observationes & recentiorum Testimonia. Viderunt ex illis qui-

(*a*) Riolanus in antrophol. lib. IV. c. IV. p. 446. Morgagni epist. anato. XVII. §. 27. 28. &c. Petitus in actis Reg. Sci. Acad. per annos 1723. Idem. 1728.

(*b*) Ut videre est ex celeb. Petiti experimentis, in act. Reg. Sci. Acad. ad annum 1726.

dam (*a*) flavedinis initium primum in centro crescentibus inde annis ad ambitum versus extendi, ita ut nulla flavedo deprehenderetur. Et à quâ causâ color ille oriatur, allata deposcunt à nobis: credimus illam habere originem & augmentum à tubulorum tunicarum consistentiâ, quæ quidem squammulis cellulas lentis cristallinæ componentibus debetur, & hæc omnia à calore naturali plus minusve aucto aut minuto fiunt, & hoc satis experientiâ suffulcitur. Si etenim cadaveris lens opaca à morte, ex Petiti Observationibus, pelluciditatem recuperat; igni si fuerit admota, aut calore qualicumque calefiat; glacies aut frigus externum opacitatem renovant, proindeque lacteum fermè colorem adipiscitur: in spiritu vini opaca protinus & lactea fit, tempore autem deflavescit exterior substantia. Figura ipsius non est absolutè sphœrica, sed ad illam lentis optime accedit, convexior à parte posteriori, planior anteriori, plurimis lamellis componitur instar cæpe squammarum aliis super impositarum, capsulâ peculiari pellucidissimâ in partem anteriorem, posterioremque dividendâ circumdatur, anterior portio elastica, crassa, sat solida, duabus lamellis referta, inter quas spongiosum corpus (*b*). Pars media seu nucleus solidissimus, posterior multo tenuior, mollior, & debilior. Cristallinum continet in suâ sede corona ciliaris, quæ vitrei corporis tunicæ externæ cohæret, nec non extremitati expansionis retinæ non ultra circuitum lentis procedens: proindè cristallini capsulam neutiquam separari posse ab illâ exteriori humorem vitreum obvalante hâc in parte, asserimus (*c*). Utrum autem illius coronæ membrana sit duplex parte anteriori capsulæ, non definiemus. Vascula cristallini veteribus ignota non nos latent: ab existentiâ & visû illa statuimus. Id supplent Anatomicæ injectiones, venulas itaque non secùs ac in aliâ corporis parte sicuti arterias adesse in illa admittimus. Animadvertit Petitus vascula ex ciliari corpore profecta & per anteriorem lentis capsulæ faciem apparentia, quæ quidem Ruischius pos-

(*a*) Conf. ea quæ accuratius retulit Gottfried, in eximiâ suâ oculi Anatomiâ. p. 129. & 130.

(*b*) *Winsl. Traité de la Tête. p. 666.*

(*c*) Si faciliùs quibusdam in casibus nullo ferè conamine admoto extracta est lens cristallina cum ipsâmet membranâ, quam productionem telæ hyaloïdeæ seu membranæ humoris vitrei dicimus, (ut accidit patri meo non satis colendo) id tantum à causâ morbi pendere credimus. Observationem illam retuli in Diario publico. *V. Journal des Sçavans, Fevrier* 1756.

tea quam non admiserit, Observationibus repetitis ad se rediens, à se visa fuisse pariter affirmat.

§. V.

Quonam à fonte humor aqueus limpidus, in adultis pellucidissimus, in fœtû turbidus rubicundus que, originem trahat, disputatum maximo cum æstû fuit ab Autoribus. Alii hanc secerni à glandulis, alii ope arteriarum rubro sanguine turgentium, alii denique arterias ciliares hoc suppeditasse limpidum liquidumque corpus edocuerunt. Cum celeb. Hallero (*a*) in processibus ciliaribus vascula deprehendi aptiora, huicce operi generandoque liquori contendimus. Idque experientia confirmat, cum non semel regeneratum fuisse humorem aqueum post effluxum probare sit faciliùs, ex corneæ repetitâ incisione. Imo superfluus si fuerit, à vasculis resorbentibus illum exsugi certum est. Partium bulbi limpidarum pellucidarumque usus est refractiones luminis radiorum multiplices modificare, scilicet à corpore lucido radii emergentes conum efformant accutissimum, cujus basis ex utrâque facie cornea est, mox cristallinus colligit, postea quam humor aqueus fregerit illos, corporis vitrei consistentia paululum viscida iterum pluries refringit, & sic ad retinam & choroïdem perveniunt corporum extraneorum impressiones (*b*). De capacitate in quâ detinetur humor aqueus controversiæ multæ, nos verò post examen Anatomicarum partium, authoritate Scriptorum recentiorum freti, cameras duas admittemus nisi adhæreat uveæ lentis lamella anterior, quarum prior & major à corneâ ad iridem, posterior verò ab iride ad cristallinum: & hæc ad habendam quæstionem sufficiant.

EX CHIRURGIA.

§. VI.

HIS elucubratis omnibus, præcipuas inter oculi partes, cristallinam lentem esse recensendam, nemo negaverit: inde, si quid illa peccaverit, morbum enasci gravem non

(*a*) Primæ lineæ Phisiol.
(*b*) Eodem celeb. Hallerii Opusc. superiùs citato p. 334.

diffitebitur, quot autem circà genesim partis hujusce, affectionum, hactenùs controversiis agitatæ fuerint Academiæ! Id exponere jubet materies, vetant temporis angustiæ. Ut rem viâ breviori pertingamus, vocabulis omissis, quæ multos post sudores in usum misere Veteres, ut huncce morbum definirent: proderunt sequentia. Cataractæ nomine comprehendere arridebit opacitatem cristallini anteriori posteriorive facie, quâ visûs facultas hebetatur, obscuratur, impeditur; de hujusce morbi speciebus discutienti, nihil obstabimus, sententiam verumtamen nostram stabiliemus cataractam generatim in veram & spuriam (*a*) dividendo, rursùs veram, in mollem & crassam, in membranosam, cristallinam, & in coherentem. Multæ sunt cataractarum spuriarum species, de quibus nihil hìc loquemur. Pars illa organica vitio opacitatis infirma, veram constituit. Visûs obscuritas quæ amavrosin habet comitem, spuriam offert. Vera autem aut cristallinum ipsum inficiendo, infirmum & inhabilem visui præbet; aut corporis hujus in statu naturali limpidissimi capsulam invadit, aut utramque partem opacam Chirurgi oculis objicit. Duplici iterum facie prodit cataracta. 1°. Quando ex humoribus aliquis in membranâ sibi peculiari dissolutus (*b*) marginem occupat pupillæ, tunc casum miramur insuetum. 2°. Cum soliditatem non amisit cristallinæ lentis perspicua materies, opacitate haud læsâ membranâ, ab uveâ amota videtur spissitudo opaca. Quaslibet cataractarum species silentio prætermittere liceat, ut ad viam quam præcæteris perlustrandam suscepimus, certo pede pergamus.

§. VII.

Ex allatis suprà, cataractam lentis cristallinæ veram, à spissitudine aut dissolutione quarumlibet, quibus illa componitur partium, à fervidiori calore illas exagitante, deſſiccante, morbique hujus principium exoriri concludemus. Quod etiam potest à fluidorum & solidorum vitio deduci: fluidorum, si lympha, pervasa cristallini fluens ex tenuitate nimiâ, fluiditate caruerit, & sic lentè eundo pedetentim spissior, tandem spississima facta fuerit, subtilissimâ namque parte aquæ Morgagnii amissâ, crassa remanebit, & sæpè condensabitur ita ut soliditatem veram, imo & duritiem ossis, lapidisque adæqua-

(*a*) De his solum brevitatis causâ infrà in Diagnosi dicemus.

(*b*) De cataractæ dissolutione curiosissimas Observ., mox promulgabit pater meus æterno honorandus.

verit

verit (*a*). Plurimis id patet hinc & inde Obſervationibus. At hujus morbi fontem, in internis & externis cauſis reperire eſt. Quos etenim viderunt mœſtitiâ compreſſos, diætâ parciori macilentos, ætatis pondere gravatos, ſudoribus nimiis debilitatos, venereâ, ſtrumoſâ, ſcorbuticâque lue conſumptos, lumine ſalubri privatos ſtupuere. Frigus etiam externum, aër denſior, calor maximus, fulgura (*b*), corporis cujuſcumque radiantis conſpectio, remediaque morbis in quibuſdam minimi momenti organi viſus imperitè & incautè uſurpata, huic etiam malo dediſſe non ſemel locum, quiſquis exercitatus in arte, fatebitur. Partium etiam(*c*)atonia ictus violenti, contuſiones, vulnera, cerebri affectus, liquidi inter id viſcus congeries, phlegmon, ereſipelas (*d*) oculos verſus, huic malo anſam dedere. Alias etiam cauſas alii, ab acidis (*e*) lympham coagulantibus, præſertim vegetalium repetierunt, & imprimis à victus ratione peſſimâ in voraci quorumdam hominum Societate in uſum admiſſa : has opiniones nec affirmatas à nobis, ad incudem remittimus.

§. VIII.

DIAGNOSIS hujuſcè morbi perito artis oculo non effugiet, ſi attente partes labefactatas perpendere voluerit. Oriente morbo viſus debilitatur, culices aut caliginoſa quædam pilorum, lanarum (*f*), aut aranearum retibus ſimilia, ægrotantium oculi mentiuntur. Nubeculæ apparent ſubalbidæ, dein hebetatur, & tunc nubes ſubnigræ, ita ut corpora remotiora nequeant diſtingui. Neque tamen ab intrinſeco ſubitò Cataractam enaſci crediderimus (*g*), imò affirmamus num-

(*a*) Confer. Epiſtolam cel. D. Davielis ophtalmiat. Regii in Diario publico editam (*Mercure de France*, *Juillet* 1749) nec non Hallerii in Coment. ad Inſtit. Boërh. Tom. 3. celeberr. M. Morand ſuo in muſeo ſervat humorem vitreum oſſeam habens duritiem cum criſtallino propèmodum petrefacto.

(*b*) Cataractam à fulgure ſubitò ortam ſcilicet viginti quatuor horas poſt ictum vidit in fœminâ nobili, M. Lebas, hujuſce Theſeos Præſes clariſſ.

(*c*) Legantur, quæ de ea Scribu. in Diſſert. J. Frid. Henckel, de Cataractâ criſtallinâ.

(*d*) Diſſert. ſupra relata.

(*e*) V. *Traité des Maladies de l'œil*, auchore Antonio Maitre-Jean; quo in loco de Cataractarum cauſis loquitur.

(*f*) Sennertus de Suff. p. 1021. Signum verò illud non eſt æque certum Cataractam indicans, plerumque glaucoma pronuntiat.

(*g*) Si excipias, illas Catactarum ſpecies, quæ ab ictû in oculo violenter inflicto procreantur, nam ferè ſemper in hiſce caſibus Cataractam

quam omnibus numeris illam fore abſolutam, niſi priora de quibus ſumus locuti, gradatim apparuerint ſigna: ergò, primo debilitas, dein hebetatio, tandem criſtallini ſuffuſio, oculi in caſſum objecta quærentis in vadunt. Ut verò, Cataractam veram aut ſpuriam adeſſe penitus agnoſcas, ex dicendis patebit. Veram ſalutabis, ſi demum pupillæ color à naturali receſſus in album, ſubalbidum, griſæum, margaritæ ſimilem immutatus fuerit: ſi bulbus oculi reſiſtens ſolidusque deprehendatur, & iris tandem plus minuſve, ſemper tamen contrahatur & dilatetur; quod faciliùs tibi pollicemur, ſi enarrata abſque dolorenec cruciatu præceſſerint accidentia. Verum enim verò in hebetatione viſus, morbo laborans, priuſquam graviter aut planè afficiatur, obſcuriſſime & veluti umbris ſuffuſa deprehendet objecta; ſique ad latus lentis affectæ circulum nigreſcentem conſpexeris, Cataracta criſtallina conſtabit, quod in membranaceâ non animadvertitur: hæc etenim tenuior, planior, hærens que pupillæ obſervatur, circulus que nigreſcens haud apparet, niſi forrè (quod eventurum non negamus) opacitas capſulæ nulla habuerit incrementa, diametrumque pupillæ non planè obturaverit (*a*). A verâ diſcerni ſpuriamCataractam,id eſt glaucoma, non malè contendimus; cum opacitas glaucomatis retrò magis poſt pupillam videatur quaſi fluctuans, colore ſubviride, cæruleo, vel ſubnigro tincta: imminutio atrophiaque bulbi diſſoluto humore vitreo, animadvertitur, nullumque motum iris patitur, tandem glaucoma ſemper anteceſſerunt dolores capitis, frontis, temporum, imò ipſiuſmet oculi. De aliis Cataractæ ſpeciebus, illius v. g. in quâ diſtinguntur filamenta, de illâ quæ fluctuans dicitur, ſermonem habere prorſus inutile utpotè ad noſtrum thema nullatenus neceſſaria.

§. IX.

CONSIDERATIS omnibus ac perpenſis, de Prognoſi ſtatim dicemus. Incipiente morbo nulla expectanda eſt medela, ſi Chirurgi manûs curam ſuſceperit. Diæta Pharmaciaque

ſubitaneam enaſci, cujus ſubjectum vel lens eſt criſtallina, vel ipſius membrana.

(*a*) Non numquam criſtallinus ut & membrana, imperfectè opacus remanet, quamvis à duodecim annis apparuerint prima Cataractæ ſigna (hæc eſt Catar. ſpecies, quæ vulgò immatura nominatur): hujuſce caſûs mentionem feci in Epiſtola, quam auctor. Perſpicaſſ. Diarii publici, quod *Journal des Sçavans* appellatur, mandavit, menſe Februarii an. 1756.

opem suppeditabunt forsan : admotum si fuerit opacitati lentis cristallinæ, glaucoma, malum, & à Chirurgo dubium auxilium, dubius, imò inutilis labor. De fluctuante nihil boni plerumque sperandum : difficilis cura : facilior veræ curatio. Ut autem felicem exitum, quâ in operatione spopondere sibi possit Chirurgus, nihili refert si opacitas totum occupet cristallinum corpus, si sit illud firmum, consistens, facilè extrahetur : quò mollior vero, eo facilior opera. Ne tamen cogites, illam maturam agnosci debere (ut vulgò loquntur) ad operationis aptitudinem, in solà ægrotantium cæcitate id reponimus.(*a*) Sunt qui, esse periculum in morâ & aut paralysim exoriri posse autumant, aut capsulam uveæ adherentem fore. Tunc, (inquiunt) sollicito Operatori sudorem præstabit : verum illas utpotè vanas & erroneas opiniones rejicimus. Nihil mali ominis Cataracta vera, id est nullo aliò malo concomitata, pollicebitur, licet planè vel partim opaca, solida lens vel mollis, membranacea vel cristallina, cohærens vel non, antiquior aut recentior, &c. sique & contractionis dilatationisque pupilla motus planè non amiserit; quæ tamen omnia quanquam felicem pronuntient exitum, in promittendis cautus admodum sit necesse Chirurgus vel exercitassimus in Arte, ob difficultates non semel instrumento peritissimè ducto offensas; etiàm propter & pessimam plerorumque ægrotorum corporis habitudinem.

§. X.

Oblata istius morbi gravitate ad remedium citius properandum. Sed cum peccaverint fluida aut spissitudine nimiâque tenuitate, seligenda esse à morbi principio, multi contendunt remedia, quorum vi, lentis cristallinæ condensatio fugiatur : & hæc in diureticis, imò epispasticis cautè administratis quærunt, eorum salinæ acrique potentiæ nimium fidentes, & hæc excerpunt è regno animali nec non vegetabili. Cæterum prætermissis hisce omnibus quæ consentanea magis censita fuerunt, pro datâ morbi causâ : licet spes affulgeat salutis, nullam certam ab iis sperandam forè, profamur. Cum à partium solidarum vitio ortus sit morbus, id est aut toni amissione, aut laxitate fibrarum liquores circuitu prohibentur, imò incrassantur, stagnant & indurescunt, quod & agnosces (ut

(*a*) Consul. in Act. Reg. Acad. Chir. sententiam Patris amantissimi. Illa cæcitas non perfecta quidem requiritur, sed in eo sensû deprehend potest, ut ægrotantes præter lumen& colores, nihil videant.

aiunt) nimiò ſanguinis aliorumque humorum in vaſa oculi affluxû, tunc miſſione ſanguinis repetitâ, pro ſtatû,& ægri viribus, ad remedia diluentia, attenuantia, roborantia, purgantiaque convertere ſuadent, quod nec optimum, imò inutile, quibudam in caſibus nocivum proclamamus. Cum ergò lens criſtallina opaca primum,opacior dein,eo uſque opacitatis pervenerit, ut niſi operationis officio nihil ſit certioris curationis ſperandum, ad illam nec morâ confugiendum : ſed occurrunt methodi plurimæ è quibus certiſſimam tutiſſimamque ſeligere, opus & labor !

§. XI.

Cum finem non attingeremus, ſi varias methodos, quæ hactenùs invaluere ex quo morbus innoluit, recenſere vellemus : illis amotis, de *Extractione* tantum colloquemur. Ut variè autem celebratur à variis extractio, diverſos operandi modos paucis verbis enarrare & in ſeriem redigere neceſſum arbitramur. Primus per celebris M. Lafaye forficum usû amoto, ſcalpello in manubrio fixo utitur, lamella ipſius tenuior convexaque dorſo juxtà longitudinem viginti circiter linearum, latitudinem que duarum, ſecans in uno tantum latere ſi apicem excipias, in qua dorſum circiter duas lineas ſcindens, reperitur ut facilìùs pungatur cornea, &c. Invenit Chirurgus ſagax,hodie in Noſocomio Charitatis Pariſienſi Ordinarius, inſtrumentum aliud cujus figura & modus utendi in Actis Acad. R. Chir. pag. 353. & Tab. XX reperiuntur : à ſupra relatâ vix differt, quam ob cauſam ſilentio prætermittimus. Chirurgus Londinemis (*a*) peritiſſimus,methodum & inſtrumentum ex cogitavit, quæ non multum à methodo & inſtrumento D. de Lafaye diſcrepant. (*b*) Méritiſſ. M. Tenon huic inſtrumento in Theſi ſuâ (*c*) aliquid ſui hanc ſanè ut perficeret, addidit. Ut autem aperiatur membrana lenti inſtrumentum exhibet, quod aliæ methodi non uſurpant. Latitudinem lineæ unius huic dedit, tres autem lineas longitudinis ſuſtulit. Surrexit in poſterum alius ſcalpellum ſuum eſſe jactitans, cujus figura ad dimidium partis a cendentis lilii accedit, corneæ quē non ſecus ac inſ=

(*a*) D. Scharp.

(*b*) Utramque Methodum Perp. in Actis Reg. Acad. Chir. Tom. 2. deſcript.

(*c*) Vid. Theſim de Cataractâ, propugnatam in Reg. Chirur. Scholis, anno 1757, die vero 14 Janu. Præſide M. Andouillé.

trumenta supra dicta resecandæ inservit. Ipse autem, multiplicem excogitavit operandi viam & numerosiora ut devitaret instrumenta, duplex addidit, (*a*) sic que vitando Carybdim, incidit in Syllam. Alias methodos enarrare non suscipimus, ut, ote tempus & opera urgent: cæterum in unâquâque nihil nisi ferè consentiens, itaque si expositâ nostrâ methodo, excellentiam ipsius & præstantiam præceteris dillucide probaverimus, amotâ unâ, omnes esse amovendas, abundantiùs patebit.

§. XII.

NOSTRA porrò, non solum ab auctoribus maximi momenti, (*b*) sed & ab Académiâ Regiâ Chirurgorum Pariensium laudatâ, sic se habetmethodus. Humili sede sedendus æger, ita ut collocetur ex adversâ luce, oculus sanus fasciâ deligatus ministro committitur, & ægri reclinatâ paululùm facie, Chirurgus acum plano convexam, mirtiformem, ex utroque latère secantem, manubrio vulgari instructam, in corneam versùs limbum inferiorem immittit. Mox apprehensis forficibus (*c*) corneam ad utrumque latus, ad dimidiam usque partem secat, deinde instrumento (*d*) cochlearis figuram exhibente, partem corneæ resectam elevat, immissoque specillo minimæ latitudinis & crassitiei, secante vero, membranam lentis plures in partes dividit. Jam conatû leviori exit cataracta: quibus perfectis, absentè quâlibet pupillæ opacitate, apparatus idoneus protinus est succedendus, sex que diebus intactus ex Doctrinâ nostrâ colendus, valeat ut natura succos salubres, cicatricem que op.imam suppeditantes, partibus læsis impendère: nec fascia amoveatur propter cicatricis rupturam, quæ facilis, si oculus vel levissimè

(*a*) Utitur ille hamulo volsella que. Primum instrumentum ad conjunctivam arripiendam, ut sistent oculi motus. Secundum verò corneæ resectæ limbum tenet, ut faciliùs incidatur membrana lentis; utrumque medium prout frustraneum, imò prorsùs nocivum respuimus.

(*b*) Perlege quæ de ea scripta remanent in utiliss. Diction. Enciclop. ad Lit. C. & variis in Diariis publicis, nec non in elegantiori clariss. D. Segwart Themate, cui titu. De extrac. Catar. ultrà perficienda. His accedit D. Vermale Epist. Acad. Reg. Chir. Socii, necnon olim SS. Electoris Palatini Chir. Præcipui.

(*c*) Vid. horumce Instrum. descrip. in Actis Reg. Chir. Acad. Tab. XIX. modumque utendi pag. 345.

(*d*) Quo etiam ultissimè utimur post extrac. Cataractam, ad ejus frustula tollenda, si remanserint.

moveatur. Lecto recumbat æger, deinde diætâ, sanguinis missionibus, situ arcebuntur accidentia : cætera natura perficiet. Casus pertimescendi si qui sint, primâ aut alterâ die post operationem, medentis oculis affulgebunt, tunc pro casû, repetitâ plus minusve sanguinis mittendi copiâ, illiniantur oculi, fasciâ nec amotâ, decoctione emoliente nec non resolutivâ ; attendas tamen ad sequentia. Si caput laboret aut pungitivè aut gravativè, si tumescat conjunctiva, Chirurgo videndum, an ab iride intrà corneam arreptâ non procreentur. Quod si fiat, in priorem statum probè collocanda est pars peccans, sique iterum illa egrediatur, ob imminentem nimam & gravem malorum catervam, excisio fiat : cuncta evanescent. Præter hæc omnia, ulterius est malum non minus prioribus, quod præcipuè in senibus contigit à palpebrâ relaxâ & intùs inversâ, pili tunc corneam, brevi ad cicatricem perducendam fricant, opusque naturæ benignæ impediunt, ope emplastrorum aglutinantium, aut etiam per instrumentum parti accommodatum, palpebra in sitû continenda. Vix duodecima dies plerumque illuxerit, aëri oculus æger permittendus, sub nigrâ tamen fasciâ, valeat ut & organum, istius elementi impressiones, intactum pati.

His omnibus rectè perficiendis, ne credas quod abundè sufficiant instrumenta duo. Pro variis Cataractarum speciebus, in quibus potest in usum mitti nostra methodus, variis diversimodè utemur instrumentis. Si duritiem majorem, imo & amplitudinem adepta sit lens cristallina vitiata, & nixum intensiorem pupillam ineundo ipsi inferat : dividenda iris aptè, peritè, leviterque, tunc ampliùs foramen pupillæ, liberum exitum Cataractæ permittit. In hisce casibus timendum, ne majori cum violentiâ detrahatur uvea, unde orientur inflammatio, dolores acutissimi, ipsamet tota bulbi supuratio. Lentis vero mollioris post exitum cochleare nostrum in posteram lentis lamellam immitendum, ut Cataractæ portiunculas, siquæ supersint, suspensâ manû avellantur. Cum autem lactis figuram & consistentiam exhibet, in quo casû fere semper crassa, imò & opaca deprehenditur capsula, ejus iisdem præmissis quæ antea descripsimus, volsellæ ope, apprehendetur (illa ut ita dicam) cystis & pededentim è loco probè foras ejicietur. Si fortuito casû ab instrumento vel pungente vel secante læsa lens cristallina, in Cataractæ speciem degeneraverit, sæpe sæpius accidit, ut è membranâ erumpat, & in partem globi ca-

dat inferiorem : utraque lamella succeſſivè ſibi invicem juncta, phlogoſi inflammationeque, cum ipſa humoris vitrei membranâ adheret. Tunc Cataracta merè membranoſa animadvertitur, nihilominùs tamen noſtrâ methodo illud vitium deprehendi & extrahi poteſt, & licet in caſu, pars humoris vitrei effluat, ſine tamen violentiori conatû; nihil obſtat, quominus priſtinum recuperet gradum, & ſanus remaneat viſus : præſertim ex ipſiùs humoris vitrei redintegratione.

§. XIII.

Nunc nobis incumbit paucis verbis probandum, quânam methodo tutiùs elaboraverit Chirurgus. Abſit ut illa ab auctoribus tentamina ſuperiùs relata vituperemus : niſi experientia multiplex excellentiam forficum iterum atque iterum debellatorum indicaſſet, lubenter his methodis aſſentiremur : (*a*) Sed experimentorum quadringentorum & amplius, auctoritate proſperâ nixos, ab inceptâ rectâ viâ digredi non facile Neque cenſor objiciat, methodum in quâ ſcalpello utuntur, nihil mali procreare : nam ſic contra. 1°. Corneam poſteaquam punxerint in cameram anteriorem introducta acus, præcipitanter equidem, fit ſectio : ſed peccant inſtrumenta illa ſecantia, ex eo quod non deſcribant, nec appoſitè poſſint deſcribere lineam ſemicircularem exaratam in conjunctione corneæ cum ſcleroticâ, tum ob illorum ſuperficiem convexam, cum propter bulbi involuntarias agitationes. 2°. Corneæ reſectio etiam difficiliùs & imperfectiùs celebrabitur, quo in caſu cavati oculi, vel parvi deprehendentur. 3°. Aliundè labitur humor aqueus primo punctionis tempore, & iris efluxum ſequitur : tunc que, proh dolor! Sæpe ſæpius dilaniatur illa membrana ſectione finiente (*b*) pro majori vel minori ipſius diſtentione & dilaceratione, majora minorave accidentia naſcentur, & eadem, quæ à tunicarum internarum commotione & diſruptione oriri ſolent : v. g. conjunctivæ & adnatæ phlogoſis, ſenſim gravior inflammatio, dolores capitis, frontis, dentium, vomitus, palpebrarum tumefactio, ipſiuſmet globi, cui moles tunc ampla accedit, illius ſupuratio, viſus tandem jactura irreparabilis. 4°. Quoties autem non accidit, ut in

(*a*) Et in eo nobis cum planè conſentit noſtræ methodus Auctor exercitatiſſ.

(*b*) Hujuſce rei habemus teſtem fideliſſ. clariſſ. D. Louis.

illis cochleari deficiente methodis, nova in posterum appareret Cataracta sive penderet à cristallini vitiati portiunculis in membranâ relictis, sive ab ipsâmet membranâ malè resectâ, quæ quidem aliquando opaca evadit : 5°. Hisce quam maximi momenti imperfectionibus adde, cicatricem inæqualem, maculatam, staphilomata, inextinguibilem lacrymarum profusionem; proinde conjunctivæ ruborem, subalbidam nubem jam in corneæ margine, mox in totâ ejus substantiâ expansam : hanc, ut ut sit, rem non solum in methodum, sed in malam & incongruam deligationem, rejiciendam testamur.

§. XIV.

ABSONUM sanè videbitur alicui, quod, urgente casu, secanda sit iris, exitusque humori vitreo possit permitti, cum aliundè id negamus in methodo auctorum suprà citatorum, arguendâ at si attenderit rerum scrutator, quod multum discrepet sectio Arte facta, à distentione partium & dilaceratione, exitus que facilis humorum, ab effluxû violento; nos non à veritate recedere sanè judicabit. Neque ut sit infirma conclusio, harumce enucleandæ methodorum imperfectiones (quod nec difficile nec onerosum) & addemus non hîc veluti in deprimendâ Cataracta punctio sola requirit, sed iter certo certiùs, per totum corneæ diametrum acui præbendum curâ maximâ : & unius momenti nec labor nec opus : semetipsum fefellit, qui promptus nimium in agendo laborem contempsit utilem. Non de intricatâ nimis difficultate loquemur quâ commodè oculus à Chirurgo detinetur, dum corneam ad latus pungit (oculus enim versùs angulum majorem detorquetur) & illo in statu imperfecta foret operatio, ni ophtalmiater, ipsummet oculum digito manûs non laborantis, propelleret, ut æqualiter ab utroque oculi cantho pupilla distet ægrotantis, & ab ipsius puncto centrali, ad illum pupillæ operantis linea recta ducatur, operatioque perficiatur : molestia non levis ! Sed aliundè ut hæc instrumenta in usum mitti possint, dextra sinistrave ocularii, æqualiter sit apta labori oportet; quis comodum securumque majus negaverit, cum sola dextra perfecto labori sufficiat ? In methodis etiam nostræ extraneis, quid præterea pertimescendum ? Brachio operantis nullo modo sustentato, corneam inter & membranam lentis incidendam, ictus feret in cautos facillimè vacilante manû, & commovebitur oculus, rumpi vasa interna

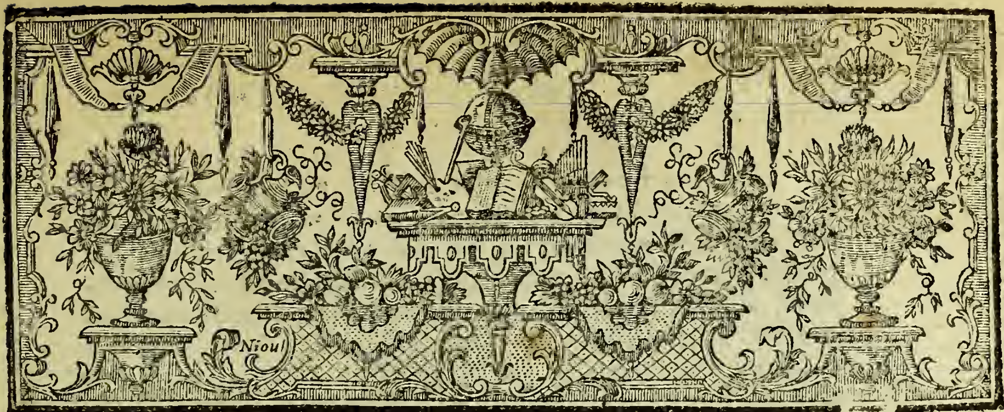
peterunt

poterunt. His accedunt majora difficillimè de bellanda. Neminem enim horumce Authorum latet, non semel eodem momento, quo absoluta fit corneæ sectio, Cataractam ipsammet cum majori vitrei corporis parte, foras violento impetu ejici, ob nimiam musculorum bulbi contractionem determinatam, ab instrumento in corneam trajecto, cujus vi antrorsum oculus attrahitur, operantis adhibito conatû, partis ut inferioris corneæ sectio conficiatur. Quid pejus! Alia methodorum incommoda scribere pluribus cupidos, temporis limites præscripti vetant: supra allata, sat erunt.

§. XV.

Descriptos hactenùs quarumdam methodorum defectus, certiùs effugies, si encheyresim (§. XII.) nostram admiseris: ad illam perficiendam enim semper manus sufficit dextra, quæ nec in aëre suspensa, sed potius providè fulcita agit. Forficum usû aptè & secundum orbis lineam consonam, inciditur cornea. Si motus aliquis, ægrotantis agitatione pertimescendus, & oculus perversum situm moliatur, amoveri possunt pro lubitù forfices absque ullo impedimento, & iterum immitti, occasione datâ, ut & perficiatur operatio. Sic nec læditur nec lædi potest iris, digitis ducentibus peritis. Accuratior corneæ incisio, cicatrix facilior, promptior, imò & perfectior remanet, ita ut vix ab inquirente mirantium oculo perspici possit. Cui bono igitur inutili insudare operi, ut jam perfectâ methodo, perfectior inquiratur? Sanè in vanum anhelant, qui huicce objecto dant operam. Unde omnibus æquâ judicii lance consideratis, salutem in nostrâ certissimam, in illorum multò minus certam samur: utilitatis inde ratio postulat ut concludamus.

Ergo. Cataractæ tutior extractio Forficum ope.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

DE CYSTIS FELLEÆ TUMORIBUS.

CYSTIM Felleam, nimiâ bilis quantitate repletam in tumorem quandoque attolli variæ testantur Practicorum observationes. Hujus autem morbi causæ diversæ sunt: nunc enim ab hepatis inflammatione pendet, nunc verò summâ bilis crassitie, vel calculo bilario meatum cysticum occludente, producitur. Quænam sit illius diagnosis, quâ methodo, quibusve in circumstantiis curari valeat exponendum suscipimus. Difficile sanè argumentum, nostrasque vires longè superaturum, nisi celeberrimum Petit (*a*) ducem sequeremur.

(*a*) Videant. ea quæ super cystis felleæ tumoribus, in Act. Reg. Chir. Acad. scripsit Autor præstantiss. hujusce Colleg. mag.

Cùm vero dicenda veſiculæ ſitûs & ſtructuræ notitiam ſupponant, noſtrique inſtituti ratio poſtulet ut tùm de Anatomicis, tùm de Chirurgicis ſermonem habeamus, felleæ cyſtis hiſtoriam in anteceſſum præmittemus.

Cystis fellea inferiori jecoris parti dextrorsùm annectitur. Illius figura ovata eſt, & ad pyrum accedit. In fundum & cervicem dividitur. Illius fundus anteriori jecoris crepidini reſpondet, illiusque cervix ſub inferiore illius viſceris facie profundiùs deliteſcit, undè ſequitur obliquum eſſe veſiculæ ſitum, illiusque fundum, ejus cervice inferiorem eſſe dùm ſtamus (*a*) vel ſuper latus dextrum recumbimus. Veſicula tribus conſtat tunicis; exterior communis & membranacea, cum tunicâ jecur ſuccingente continua eſt, totamque veſiculam ambit, exceptâ parte quâ jecori adnaſcitur. Media cellularem textum exhibet, plurimisque vaſis inſtruitur, quorum alia ſanguinea ſunt, alia verò nervea (*b*). Interior tandem villoſa & reticulata dicta, innumeras in interiore veſiculæ facie rugas efformat, quæ diverſâ ratione diſpoſitæ, rete quoddam, plurimis areolis interſtinctum conſtituunt. Illam minutis obſitam eſſe glandulis rotundis aut ſubovalibus, in internâ veſiculæ facie prominentibus, poſt Malpighium aſſerit Bianchi (*c*): verùm nihil occurrit præter foraminula quædam, verſùs veſiculæ cervicem numeroſiora, quæ (*d*) Rhuiſchio, Morgagno, Winſlowio, & Hallero lacunæ cryptis ſimiles eſſe videntur.

Vesiculæ cervix ita inflectitur, ut capitis aviculæ figuram referat, deindeque abit in meatum, duos circiter tranſverſos digitos longum. Meatus ille, cyſticus dictus, ab ipsâmet veſiculâ quoad ſtructuram vix differt. Interior tamen illius tunica in rugas majores, valvulis ſimiles, & obliquè diſpoſitas attollitur. Rugæ illæ in his numeroſiores, in illis verò pauciores, in omnibus, juxtà totam ductûs cyſtici longitudinem obſervantur. Hîc quoque conſpicua ſe præbent foraminula ſeu lacunæ de quibus jam diximus. Meatus cyſticus, meatum alterum ab internâ jecoris ſubſtantiâ oriundum, porum bilarium dictum, deſinit, atque ei ad angulum acutiſſimum inſeritur,

(*a*) *Winſlow. Expoſition Anatomique, Traité du Bas-ventre* §. 291.

(*b*) Quamvis omnes ferè Anatomici muſcularem admittant tunicam; quam fibris oblongis, obliquis & circularibus diversâ ratione ſe ſe decuſſantibus componi aſſerunt, nihil tamen, in homine ſaltem de quo hîc præcipuè agitur invenire unquam potuimus, quod muſculi naturam referret.

(*c*) Hiſtoriâ Hepaticâ, p. 977.

(*d*) Videant. notæ celeber. Halleri in T. III. prælection. Academic. Boerrhaav. in proprias inſtitut.

licet Winflowius (*a*) recipi bilarium affirmet. Valvulam quamdam hoc in loco, poſt Laurentium (*b*) & Marchettum (*c*) idem Autor admittit; nihil tamen diverſum reperitur ab eminente membranâ, quam neceſſitas mechanica, in duorum vaſorum concurſu efficit.

Vesicula fellea plurimis vaſis irrigatur. Hæc ſanguinea ſunt, illa verò nervea. Sanguinea veſiculæ vaſa duæ ſunt arteriæ, totidemque venæ. Arteriæ ab hepaticâ, venæ à venâ portarum oriuntur, nervique ab hepatico ſympatici majoris plexu procedunt. Veſicula tertium quoque vaſorum genus obtinet. Hepatico-cyſtica vaſa dicuntur, bilemque ab hepate ſecretam, in cyſtim felleam deferunt. Hac vaſa à (*d*) Jaſolino inventa, deinde verò à Gliſſonio (*e*), Medicis Amſtelodamenſibus (*f*), Perralto (*g*), Pecquetto (*h*), Verrheien (*i*) & aliis in bobus detecta, variiſque experimentis demonſtrata, in homine adhuc deſiderantur. Cheſeldenus (*k*) equidem illa ſe vidiſſe, in primâ ſuæ Anatomes editione ſcripſerat, ſed in tertiâ fatetur, ſe falſâ ſpecie deceptum fuiſſe, vaſaque illa ampliùs offendere non potuiſſe. Heiſtero contigit, ut cùm illa in homine inveſtigaret, unum ex illis inveniſſe arbitraretur: verum cùm illud aperuiſſet, cognovit illius diſtributionem inſtar ramuſculorum arboris ſeſe habere, vasque ſanguiferum eſſe. Non ſemel quoque vidit Hallerus (*l*) vaſculum unum ex hepate, in cyſticum ductum ſuprà choledocum ſe immiſiſſe, ſed obſervavit illud arteriæ cyſticæ ramulum eſſe, atque intimam hepatis ſubſtantiam penetrare. Denique flatum & aquam in choledocum inanitâ priùs veſiculâ, cyſticoque ductu ligato, pluries impulimus, nullamque in veſiculâ mutationem obſervavimus.

Non inde tamen cum Morgagni plurimiſque aliis Anatomicis concludendum eſt hepatico-cyſtica vaſa in homine locum habere non poſſe, cùm adeo exilia eſſe valeant ut ocu-

(*a*) Loc. cit. §. 303.
(*b*) Hiſtor. Anatom. pag. 243.
(*c*) Compend. Anat. pag. 28.
(*d*) Ann. 1757. vid. ſtudium Medicum Boerrhaave cum notis Halleri, Tom. I.
(*e*) Hiſtor. Hepat.
(*f*) Bibliothec. Anatom. Mangeti. T. I.
[*g*] *Eſſais de Phyſique*, T. I. pag. 340.
[*h*] *Journal des Sçav.* ann. 1668.
[*i*] Anatom. corp. hum. Tract. II. cap. XVII. pag. 162.
[*k*] Vid. Anatom. Heiſteri Compend. not. 18.
[*l*] Videant. ejus notæ in Tom. III. prælect. Academ. Boerrhaave in propr. inſt.

lorum fugiant aciem, craſſioribuſque liquidis nequeant penetrari. Aliunde illorum exiſtentiam ſequentibus obſervationibus demonſtrari nobis videtur. Medicorum Edimburgenſium (*a*) Acta referunt, inventum fuiſſe ductum cyſticum omninò concreviſſe, ita ut ſtilus immiſſus per aperturam ductûs communis nullo modo penetrare potuerit in ductum cyſticum, nec compreſſâ veſiculâ, quæ bile plena, duorum pugnorum magnitudinem adepta fuerat, vel guttula contentæ bilis exiverit. Imò diſciſſâ veſiculâ, non poterat ullo modo diſtingui apertura ductûs cyſtici ex illius cervice prodeuntis. Similem quoque ductus bilarii cyſtici concretionem in puero octimeſtri Blaſius (*b*) obſervavit, propter quam & bilis deſcendere & ſtilus per foramen in duodeno notabile intromiſſus, aſcendere non poterat. Veſicula tamen excedentis erat magnitudinis & ex diſtentione illâ præternaturali, adeo poroſa facta fuerat, ut bilis tranſudationem, ejuſque in abdominis cavum effuſionem permitteret.

Vesicula fellea majorem vel minorem bilis quantitatem ſemper continere deprehenditur; hanc autem ab ipſiſmet veſiculæ glandulis ſecerni, indeque in hepar venire arbitratus eſt Franciſcus Sylvius (*c*). Boerhaave (*d*) duplicem bilis cyſticæ ſpeciem agnoſcit; aliam nempè quæ ex hepate afferatur, aliam verò glandulis veſiculæ ſecretam, utramque morâ amareſcentem. Illius ſententiam amplecti videtur illuſtriſſimus Heiſteri commentator, ex eo quod vena portarum ramificationes non obs curas veſiculæ impertiat. Verùm nullus non videt geminas cyſticas venas reſiduum veſiculæ ſanguinem in venam portarum revehere, nedum afferant. Deinde ſi veſiculæ glandulæ cyſticæ bilis ſecretioni inſervire dicantur, hepaticam quoque bilem à glandulis ſimilibus, totam pori bilarii longitudinem obſidentibus ſeparari dicendum eſt. Veroſimilius ergo videtur liquidum unguinoſum ab illis glandulis ſecerni, cujus ope interna veſiculæ ſuperficies à contenti liquidi acrimoniâ deffendatur, omnemque veſiculæ bilem ex hepatis acinis efferri. Quânam vero id fiat ratione inter Anatomicos non conſtat; quidam enim cum Riolano & Verrheieno arbitrantur veſiculam hepatico-cyſticorum vaſorum ope adimpleri, bilemque ex hepatico meatu, per ductum cyſticum deſcendere non poſſe; alii contrariam ſententiam tuentur; alii tandem cyſtim felleam duplici modo repleri cum Gliſſonio meritò contendunt. Veſiculam felleam,

[*a*] Tom. II. n°. XXI. pag. 129.
[*b*] Obſervation. rarior. Med. pag. 38.
[*c*] Diſputat. de bilis & Hepatis uſu.
[*d*] Medic. Inſtit. de actione bilis utriuſque.

hepatico cysticorum vasorum ope vel in homine repleri suadent observationes superiùs à nobis allatæ. Bilem quoque per ductum cysticum descendere posse plurima comprobant. Rhuischius (a) affirmat repertas à se fuisse vesiculas felleas fundo suo hepati neutiquam connatas, ipsique solâ cervice adhærentes, atque unam ex his vesiculis bile refertam in musæo suo per aliquot annos reservasse memorat. Dilaceratâ canis vivi vesiculâ felleâ usque ad illius cervicem, non tantum vidit Bohnius (b) bilem turgescentiâ quâdam ex angustiore meatu per latiorem cervicem eructari, sed eumdem ductum cysticum post injectum ipsi vinculum sic intumescere, ut nihil aut parùm bilis per dictam cervicem ampliùs promanaret. Dùm in cadavere in quo vesiculam felleam abesse videbatur, cysticum ductum, rei penitiùs investigandæ causâ forficibus abscindere conaretur Lieutaud (a), maximam invenit resistentiam, à calculo nigro ductum occupante, viditque vesiculam maximè contractam paucas seri limpidissimi guttulas continere. Denique unum è nostris collegis idem in viri melancholici cadavere observasse certò novimus. Meatûs ergo cystici tenuitas, obicis in choledoco defectus, valvulaque tandem, quam in pori bilarii, ductûsque cystici concursu quidam supponunt bilis in vesiculam regressui nequeunt obstare.

Inquirendum nunc superest quânam causâ bilis è vesiculâ exprimatur. Hanc ab ipsiusmet vesiculæ contractione expelli omnes ferè existimant. Verum quamvis musculosas illius fibras, attentione maximâ, pluribus in cadaveribus investigaverimus, nullum unquam vel minimum illarum vestigium deprehendere nobis datum est. Aliunde cur vesicula per vices contraheretur, hocque potiùs momento quàm altero? Illam solâ ventriculi repletione & distentione comprimi evincunt Riolani (b) observationes; asserit enim vesiculam bile plenam & turgidulam in fœtu reperiri, nec non in strangulatis, qui dum cervicibus suis necem

[a] Catalog. rarior.

[b] Actis. eruditor. ann. 1682, de vasis bilariis.

[c] *Essais Anatom.* pag. 305. Ex illâ observatione concludit Autor clariss. cysticam omnem bilem per canalem cysticum in vesiculam efferri, nullosque dari ductus hepatico-cysticos. Nihil tamen probare videtur, cùm constet hepatico-cysticos ductus in illo casu, aliisque huic similibus, crassiore bile concretionibusve bilariis occludi potuisse. Glissonius enim historiâ hepaticâ observat lapideam substantiam, in pori bilarii ramulis sæpiùs occurrere, & concretiones illas tantæ esse longitudinis, ut si integræ eximi possent, plurimas pori bilarii ramificationes, continuatâ lapideâ serie, coralli instar, referrent. Aliundè observationes observationibus opponi possunt.

[d] Antropograph. Lib. II. cap. XXII.

imminere viderent, inediâ ſeſe confecerunt. Idem occurrit in bobus qui per tres aut quatuor dies fame macerantur antequàm jugulentur; Boerrhaave (*a*) que vidit in porco obeſo, qui per triduum non fuerat paſtus, veſiculam adeò tumentem & adſtrictam, ut ne guttulam bilis ex eâ potuerit exprimere.

Veſiculæ felleæ tumores dextram epigaſtrii partem, infra ſpuriarum coſtarum limbum occupant; & ab alio quocumque tumore diſcernuntur, ex eo quod cutis colorem non immutent, fluctuationemque exhibeant manifeſtam. Aliunde moleſtus adeſt gravitatis ſenſus, fæces albeſcunt, urinæ flavæ fiunt vel nigræ, biliſque ſanguini permixta, ciborum inappetentiam, oris amaritiem, ſitim ardentem, ſingultum & vomitum producit, atque cutem ictero deturpat. Quandoque tamen contingit ut veſicula abſque ictero immaniter diſtendatur, cùm nempe bilis adeo tenax eſt & viſcida, ut in hepatis vaſa regurgitare nequeat. Hujuſmodi caſus habetur in Actis Medicorum Edimburgenſium (*d*), aliumque planè ſimilem obſervaſſe meminimus. Excrementa quoque fuſcum ſuum colorem quandoque ſervant. Cùm enim cyſtis ad ſummum extentionis gradum pervenit, bilem eodem modo ex illâ redundare neceſſe eſt, quo urinam è veſicâ paralyſi tentatâ profluere videmus. Deinde ſi meatus cyſticus ſolus occludatur, hepaticam bilem per choledocum in inteſtinum continuo ſtillare debere evidens eſt.

Vesiculæ felleæ tumores ab hepatis inflammatione pendentes, cum abſceſſibus convexam illius viſceris faciem occupantibus facillimè confunduntur. Illuſtriſſimus Van Swieten (*c*) fatetur, ſe veſiculam contento liquido diſtentam inveniſſe in cadavere pauperis mulierculæ quam hepatis vomicâ laboraſſe ſuſpicatus fuerat, plurimaque ſimilia exempla in Actis Regiæ Chirurg. Academiæ memorat Petit. Huic autem errori anſam præbet utriusque morbi ſimilitudo. Etenim in utroque caſu omnia remittuntur hepatitis ſymptomata. Rigores nullo ſervato ordine invadunt, dextrumque hypochondrium in tumorem elevatur, & mollitiem atque fluctuationem exhibet. Verum cùm inflammatorius hepatis tumor in pus convertitur, febris invaleſcit, dolorque pulſatorius evadit. Confecto jam jam pure vires imbecilliores relinquuntur, pulſus parvus fit & frequens, ingruunt horrores quos febris exacerbatio cutiſque mollities conſequuntur, hypochondriique tumor nunc illum,

[*a*] Ejus Academ. prælect. in proprias inſtit. Tom. III.
[*b*] Tom. II. paragr. xxx.
[*c*] Tom. III. pag. 307.

nunc alium locum occupat, tegumentorum œdema comitem habet, obſcuram edit fluctuationem, duritiemque majorem vel minorem in ſuâ periferiâ profert. E contra, cum veſicula reſolutionis ope in tumorem attollitur, ſymptomata citiùs evaneſcunt, priſtinam hilaritatem recuperat æger, rigores cutis ſiccitatem inducunt, tumor circumſcribitur, & eundem locum occupat, naturalis ſervatur tegumentorum habitus, fluctuatioque in omni tumoris ambitu æquè ac in illius centro manifeſta eſt.

Chirurgia punctionis ope veſiculæ felleæ tumoribus medetur. Hæc autem operatio in omnibus circumſtantiis celebrari non poteſt. Niſi enim veſicula cum peritonæo coaluerit, bilem in abdominis cavum extillare, ægrumque è medio tolli neceſſe eſt. Cyſtim verò cum partibus vicinis concreviſſe docent morbi diuturnitas, vitiatus tegumentorum habitus, immotuſque tumoris ſitus : conſtat enim veſiculam peritonæo adnatam reperiri in illorum cadaveribus qui diuturnis hepaticis doloribus obnoxii fuerunt, atque tegumenta vel inflammatione, vel œdemate in illo caſu laborare. Aliunde quamvis tumor huc & illuc propellatur, ægrotuſque ſitum mutet, tumor eodem ſemper in loco deprehenditur. Veſiculæ punctio acu triquetrâ minore, cannulâque ſulcatâ inſtructâ celebranda eſt. Adacto inſtrumento retrahitur acus, bilis per cannulam educitur, ſtiluſque deinde in cyſtim immittitur ut de calculorum exiſtentiâ conſtet.

Calculi bilarii, in cyſti felleâ ſœpius reperiuntur. Illos è bile proprio conceptaculo diutiùs coercitâ fieri jam dudum docuit Fernelius (*a*), illiuſque ſententiam illuſtriſſimi Van Swieten (*b*) obſervata confirmant. Cùm enim bilem in vaſe vitreo reliquiſſet ut putreſceret, calculoſos grumos in fundo vaſis invenit. Calculi bilarii aquæ innatant, igni admoti flammam concipiunt, plurimiſque è ſtratis mutuo ſeſe excipientibus efformari videntur. Eorum alii virides ſunt vel ſublutei (*c*), alii verò nigrum colorem exhibent. Priores igne toti comburuntur, nihil ingrati redolent, levi cum ſtrepitu inter ardendum ſcintillant, flammamque uſque ad extremum ſervant, ut neque ita perſtantem, neque ita claram alat cera litteris obſignandis deſtinata. Poſteriores verò flammam non ſervant, capillos uſtos combuſti redolent, longè friabiles ſunt, atque ita nigricant, ut carbones potiùs quam calculi eſſe videantur. Calculi bilarii minores perductum cyſticum & choledocum

[*a*] De partium morbis & ſymptom. Lib. VI. cap. v.
[*b*] Loc. cit. p. 132.
[*c*] Vid. Morgagni adverſar. Anat. III. pag. 595.

in duodenum sæpius descendunt, deindeque cum fœcibus exturbantur : qui verò in majus volumen excreverunt, in cysti remanent, atque in illius cervicem impacti illam quandoque occludunt, vesiculæque tumorem producunt.

Calculis extremo stili occurrentibus, incisio scalpelli recti, in sulcum juxtà cannulæ longitudinem insculptum immissi ope celebranda est. Hanc autem minimam esse debere nullus non videt. Educto deinde scalpello, volsellæ in cystim propelluntur, ipsa retrahitur cannula, calculique vicissim extrahuntur. Si verò nulli adsint calculi bilisque tenax sit & viscida, diluentia, syphonis ope per cannulam in cystim immittenda sunt, cannulaque deinde educi debet. Idoneus postea superponitur apparatus, vulnusque juxta cognitas artis leges ad cicatricem perducitur.

TANTA est quandoque vesiculæ distentio, ut illius tunicæ subitâ inflammatione correptæ, vicinis adhærescant partibus, atque suppuratione brevi exedantur. Pus deinde cuniculos agens, musculos & ipsam cutem erodit, ulceraque sinuosa plus min usve profunda efformat, quorum oræ sanie perfusæ indurantur & occallescunt. Fistulæ illæ continuum puris stillicidium suppeditant, sinceramque bilem, necnon calculos minores identidem emittunt. Illas quoque ab ipsiusmet vesiculæ musculorumque abdominalium abcessibus quandoque produci comprobat celeber. Morand, in Actis Reg. Chir. Acad. Tom. III, quamvis nulla præcesserit vesiculæ distentio. Si nulla sint accidentia, cystis fistulæ naturæ permittendæ sunt; si verò debitam bilis quantitatem non eructent, ægerque de ciborum inappetentiâ, animi defectu, colicisque doloribus conqueratur, scalpello recto, stili sulcati ope sunt aperiendæ, calculisque, si qui sint, eductis, vulnus conglutinari debet.

Has Theses, DEO DUCE, & Præside M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magistro, nec-non Regiæ Chirurgiæ Academiæ Socio, tueri conabitur JULIANUS GUERET *Ambianensis, in almâ Universitate Parisiensi Liberalium Artium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 22ª. Octobris anno salutis 1757, à sesquisecundâ post meridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO.
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ

DE EXOMPHALO.

ERNIÆ quæ fiunt in ipſomet umbilico vel partibus umbilico vicinis, communi Exomphalos vel Omphaloceles nomine inſigniuntur. Variæ ſunt pro variis partibus ex quibus conſtant. Quæ enim ex inteſtinis fiunt Enteromphalos, quæ ex omento Epiploomphalos, quæ tandem inteſtinis & omento ſimul componuntur, Entero - Epiploomphalos appellantur. Præterea magnitudine, figurâ, ſimplicitate & compoſitione, vetuſtate, &c. non parùm inter ſe differunt.

Infantes Exomphalo ſœpiùs laborare (*a*) obſervantur.

(*a*) Morbus ille in recens natis maximam attentionem meretur. Cùm enim tumor umbilicalis funiculi principium occupet, ſœpiùſque minor ſit & oblongus, fieri poſſet, ut prolapſæ partes injectâ ligaturâ conſtringerentur. Hujus modi exemplum cum Reg. Chir. Acad. jam pridem communicatum fuiſſe certò novimus.

Huic autem morbo in illis producendo favent, tùm nativa umbilici laxitas, tùm perpetui fere clamores, tùm denique assiduus illorum decubitus. Viscera enim musculorum abdominalium actione compressa, proprioque pondere in umbilici foramen arietantia, illud sensim sine sensu dilatant & expandunt, viamque sibimet ipsis aperiunt. Omphaloceles mulieribus quoque, præsertim prægnantibus, nec-non viris corpulentioribus & obesioribus frequentior est, ob summam abdominis in utrisque distentionem. (*a*) Exomphalos causæ remotæ sunt vel proximæ. Remotæ ea sunt omnia quæ foramen umbilici mediamque lineæ albæ partem laxant, distendunt & extenuant; continuus videlicet pinguium alimentorum usus, hydrops, graviditas, &c. Proximæ verò dicuntur illa quæ abdominis cavum coarctantia, viscera quâquâ versum premunt, & foras expellunt; cujus generis sunt ictus, lapsus, nixus, equitatio, tussis, instrumentorum pneumaticorum usus, vociferatio, cantus, &c.

Diversam pro re natâ diagnosim Exomphalos exhibet. Cùm enim fit ex intestini procidentiâ, tumor adest in umbilico, cutis colorem non immutans, cujus basis apice tenuior est, qui tangenti digito renititur, respiratione diutiùs contentâ crescit, propulsus fugit, sponte ut plurimùm desidit, & interdùm sonat. Cùm verò ex omenti prolapsu enascitur, latiorem exhibet basim, mollior est & inæqualis lentiùs fugit, & absque murmure retrograditur. Entero-Epiploomphalos signa mixta sunt. Certiùs autem cognoscitur ex eo quod propulsus, non omnis unâ vice fugiat, sed priora recedant intestina cum sonitu, posteriùs verò recedat omentum, nullumque sonum edat.

Dignosci quoque potest an viscera per proprium umbilici foramen, an verò per alium locum eruperint. Si enim per umbilicum egressæ fuerint, umbilici nodus in mediâ nec-non dextrâ tumoris parte (*b*) propè basim occurrit, sin minùs incertus illius situs est. Hæc autem diagnosis eò majoris est momenti, quòd nisi vetus fuerit, vel paululùm increverit, saccus

(*a*) Umbilici foramen rotundum est, atque fibris aponevroticis ab omnibus abdominis musculis, in illud veluti in centrum commune concurrentibus componi videtur; illius ergo dilatatio summam abdominis distentionem sequatur necesse est.

(*b*) Peculiaris umbilicalis nodi situs in illâ Omphaloceles specie, à vasorum umbilicalium dispositione repetendus est. Cùm enim vena umbilicalis à dextrâ parte descendat, arteriæ verò dextrorsùm & sinistrorsùm ab umbilicum adscendant, sequitur umbilici nodum, ab umbilicali venâ dextrâque simul arteriâ dextrorsùm attrahendum esse, dùm è contrâ solâ arteriâ umbilicali sinistrâ sinistrorsùm attrahitur.

hernialis in priori casu tenuis admodùm, (*a*) vel nullus deprehendatur, in posteriori verò semper adsit, crassiorque cœteris paribus observetur (*b*). Omphaloceles herniæ species est quâ nec molestior alterâ, nec periculosior; nisi enim assiduo bracherii usu contineatur, incarcerationi quam maximè obnoxia est. Hæc verò in Enteromphalo nec-non in Entero-Epiploomphalo quàm maximè pertimescenda, in Epiploomphalo minùs periculosa est. Fit quoque rariùs in illis Exomphalos speciebus quæ pedetentim increverunt, atque maximam umbilici dilatationem supponunt. Denique Omphaloceles radicalem in infantibus, palliativam verò in adultis & senibus curationem admittit.

In eo consistit omphaloceles curatio, ut prolapsæ partes in abdomen reponantur, atque in situ suo contineantur. Partium repositio seu taxis celebrari non potest, quin æger idoneò in situ collocetur. Supinus ergo recumbere debet cruribus capiteque paululùm elevatis, clunibusque & pectore lumbis elatioribus, ut nempè musculi abdominales quàm maximè relaxentur, parsque ventris infimi ex umbilici regione posita cœteris depressior sit. Tùm Chirurgus partes alterâ manu leniter comprimit, deindeque in abdomen lentius repellit, dùm alterâ tumoris basi appositâ impedit ne denuò relabantur. At verò quando maxima est prolapsarum partium quantitas, aut sibimet ipsis, vel vicinis sacci parietibus in Exomphalo veteri cohærent, ab omni repositione abstinendum: illam enim impossibilem esse patet. Difficillimè quoque succedit, cùm partes annulo fortius constringuntur, &, ut ita dicam, incarcerantur. In illo autem casu ad venæ sectionem plus minùs reperitam, & ad lypothimiam quâlibet vice protractam, fomentaque & cataplasmata emollientia confugiendum esse suadet inflammatoria partium dispositio (*c*).

Partes diversis mediis in situ suo retineri possunt; in infantibus, exempli gratiâ, sufficit globulus è medicamento quo-

(*a*) Peritonæum in Omphalocele quandoque ruptum reperiri variæ comprobant Dionisii, Platneri, Scharpii, D. de la Faye Observationes. Dionisius qui saccum hernialem semper desiderari asserit, illius defectum ex eo deducit quod umbilicus nihil aliud sit quàm nodosa vasorum umbilicalium extremitas, quæ cicatrici quàm simillima relaxari nequeat. Verùm nullus est qui non videat rationem illam nullius esse momenti, cùm umbicalia vasa extra peritonæum occurrant.

(*b*) Illa sacci crassities pendet à fibris lineæ albæ summè extenuatis. Quæ enim herniæ in partibus umbilico vicinis enascuntur, illarum rupturam non supponunt.

(*c*) Si partium repositio mediis recensitis obtineri nequeat, operatio celebranda est. Hæc autem diversâ ratione pro variis circumstanciis instituitur, ut videre est ex thesi de Herniâ incarceratâ, non ita pridem his-ce in scholis propugnatâ.

dam adſtringente paratus & umbilico apponendus, deindeque emplaſtro, ſplenio quadrato, nec non faſciâ circumductâ continendus. Cùm verò morbus invaluit, lamina plumbea ſplenio immititur, ut meliùs reprimat. In adultis & ſenibus cingulus ad id accommodatus peculiarique ſcuto ſive laminâ nec-non pilâ inſtructus adhibetur. Meliùs autem ſuccedit ſi duabus habenis ſuper humeros imponendis huicque anteriùs & poſteriùs ſuendis inſtruatur. Quandoque etiam in obeſioribus alia neceſſaria eſt faſcia quæ per perinæum deſcendens, juxta anteriorem abdominis partim aſcendere, cinguloque alligari valeat.

Faſciæ prædictæ præſtat machina ſcuto inſtructa atque è circulo ferreo bracheriorum modo compoſita. Dùm enim cinguli pila partes continet, umbilici foramen occupat, illiuſque contractionem impedit; contrà verò bracherii ſcutum umbilico appoſitum, nec illud ingreditur, nec illius contractioni obſtat. Huic machinæ rurſus anteponenda videtur nova bracherii elaſtici ſpecies à D. Suret inventa, & in Acad. Reg. Chirurg. Comment. T. II. deſcripta. Illius enim lora diſtenta ſpontè contrahi nequeunt, quin alternis abdominis motibus obſequatur, ſuppoſitas partes eâdem vi comprimat, viſceraque prolapſura certiùs contineat.

Denique cùm maxima eſt partium quantitas, aut vicinis cohærent partibus, ſuſpenſorio vel bracherio cujus ſcutum concavum ſit, utendum eſt; ſcuti deinde cavitas vel ſuſpenſorium eâ proportione minuuntur, quâ decreſcit herniâ, ſicque perfecta illius repoſitio ſœpiùs obtinetur.

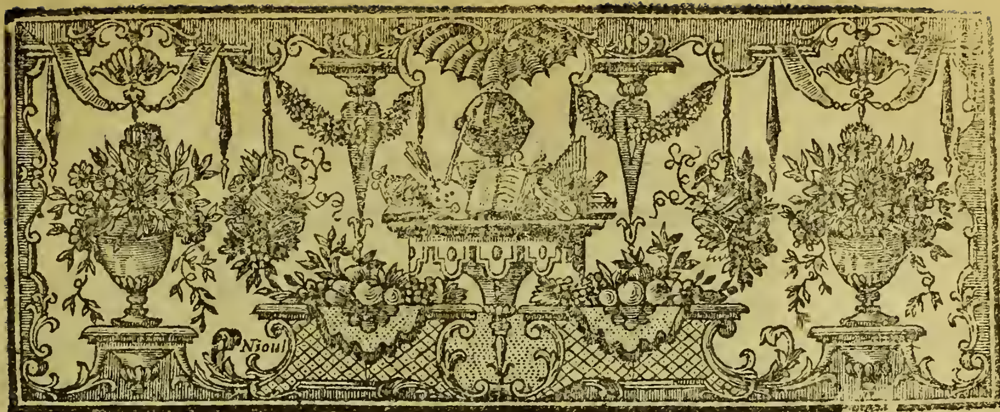
Has Theſes, Deo duce, & Præſide M. RAPHAELE-BENEVENTO SABATIER, *Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, nec-non Regiæ Chirurgiæ Academiæ Socio, tueri conabitur* FRANCISCUS PIPELET, *Cociacus Laudunenſis, Liberalium Artium Magiſter,*

PARISIIS,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 31â. *Decembris anno ſalutis* 1757, *à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO.
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

LURIMAS inter ſpecies morborum qui hactenùs totum per Orbem fuere debacchati, quorumdam, præſertim, norunt vim & furorem, compeſcuntque Chirurgi. Quot ſe ſe monſtruosè offerunt, tot judicio, manu, ferro, flammâque, illi, datâ occaſione, debellant. Ex his autem mediis quæ frequentiùs in uſum mittuntur, illos ut fugant, nullum emiſſione ſanguinis frequentius, nullum, ut ita dicam, periculoſius.

Varie autem lædi poſſunt partes, pro ipſarum fabricâ, variè etiam iis opitulemur læſis neceſſum, quod quidem aſſequi licebit, ſtructuram ſi bene noverimus.

Cum multiplex occurrat operandi materies, & non ferat animus omnia hâc in diſputatione complecti, aneuriſma,

trumbum; nervi punctionem prætermittimus silentio, & de aponevrosis tendinisque læsione tantùm, hîc erit quæstio. At ut securiùs hâc in semitâ gressum dirigere possimus, susceptumque tractare morbum, anatomicis facibus ducti, ibimus.

EX ANATOMIA.

I.

CORPUS humanum vulgò dividitur in truncum & extremitates : sunt duæ numéro inferiores, totidemque superiores, quas tantummodò lubet pervolvere. Priores, ne ulteriùs extendantur argumenti nostri limites, omittimus.

SCAPULAM, brachium, antibrachium & manum percurremus, quam quidem ulteriorem, pro anatomico more, in carpum, metacarpum & digitos dividendo.

PRÆDICTÆ partes pluribus aliis constant, unamquamque expendere credimus necessum, ergo posteaquàm de tegumentis, musculis, eorumque membranâ tum peculiari cum communi, nervis, vasisque sanguiferis, ossibus tandem habuerimus sermonem, pollicitis fecerimus satis.

I I.

CUTIS nomine comprehendimus velamentum corpus totum ambiens, plurimis folliculis vasorumque cujuscumque generis complicatâ intricatione refertum ; continet in suâ crassitudine plurimas glandulas, bulbosque è quibus enascuntur pili sub omni epidermidis facie jacentes, mucosum corpus (aliter dictum reticulare) super eminentes De ipsius structurâ promptissimâque regeneratione (visu mirabile) miranda loquuntur Auctores. Dabitur forsan aliquando aliquid certiùs quàm quod hactenùs hâc de re scripserunt curiosi rerum Scrutatores. Glandularum functiones apprimè definierit quicumque illas ad crassum liquorem exprimendum præpositas dixerit. Cujus autem cutis superficie externâ, id est sub cuticula, se se offerunt papillæ quæ sunt extrema nervorum, basi quorum adhæret corpus reticulare, figuram

areolarum exhibens , & quas penetrant vasoum lymphaticorum extremitates. Bulbi propriis calicibus innidulantur , quorum pars posterior in textum cellularem proten litur.

I I I.

Textum cellularem vocant Anatomici membranam multiplicem cellulas à se invicem distinctas suppeditantem cum cute conjunctas : inter musculos fibrarumque fasciculos penetrat. Has replet unctuosum corpus quod experimentis celeberrimi Malpighii in vasa sanguifera facilè profluit , pro quiete aut labore, victu plus minùsve liberiori , quantitas augetur vel diminuitur.

I V.

Pilorum historiam breviter enarrare hîc opus. Illorum structuram videre est ope microscopii. Figura est ferè cylindrica : extrema duo culmen & radix vocantur. Pars media corpus dici potest.

Membranam cognoscimus velum fibris innumeris vasculisque quibuscumque efformatum. Vaginam quâ continentur musculi constituit. Structura ipsius est arctissima ;& fibrillæ è quibus scatet fasciculos musculorum penetrant.

Musculum dividimus in extremitates & medium , tendinum aut aponevrosis nomine dabimus extremitates , *medium corpus* vocabimus. Inservit illa pars organica ad motus varios exercendos.

Vasa sunt tubuli quibus continetur sanguis ad itum è corde usque ad extrema corporis , & reditum ad cor. Priora comprehendunt arterias , posteriora venas. Differunt inter se , 1°. Tunicis. 2°. Structurâ. Porrò illa venarum ita se habet ut valvulas offerant ad sanguinis ascensum , qui impediretur , illud ni iis suppeditasset præsidium natura.

Nervi sunt canales auxilio quorum spiritus animales eunt & redeunt.

Ossa sunt quibus partes nituntur cæteræ. Jam claudere rivos ut procedamus ad materiem, ne cessum judicamus.

EX CHIRURGIA.

I.

PHLEBOTOMIA frequens, periculosa praxis. Quam celebrant operationem, vel minimè chirurgicis rebus imbuti. Hanc, opus quo sanguis extrahitur è venis statuimus.

II.

Id operis ad Hyppocratis ævum aut tempora Medicorum illius Principis ætatem antecedentia, rejicimus. Capræ Galenus attribuit. Si fides Plinio adhibeatur, illa operandi methodus equo marino debetur.

Ut operari valeat Chirurgus, cognoscenda illi sunt vasa aperienda, instrumenta quorum ope celebrabitur Phlebotomia, modus agendi. Arteriæ venæque secari possunt. Arteriæ scilicet eo loco quo facilis compressio, porrò in temporali, ergo præ cæteris aperienda.

In nostrâ quæstione sicuti solùm agitur de sanguinis missione è brachio, de venis in illâ parte aperiendis scribimus.

III.

Cephalica, Mediana, Basilica, nec non cubitalis se objiciunt. Prima sita in parte superiori externâque cubiti. Altera musculi bicipitis tendini adjacet. Tertia inferior medianâ, vicinior aut superior arteriæ reperitur, & cubitalis versus cubitum internum. Illæ omnes ad carpum procedunt.

Quod adhibetur instrumentum ut laudata perficiatur operatio, vocatur lanceola. Triplex pro structurâ.

IV.

Vasa propter diametrum variè aperiuntur nempè rectè transversim & obliquè. 1° Pungitur vena. 2° Secatur, lanceolam elevando.

Omnia chirurgo hoc in casu utilia, parentur.

V.

Vena aperienda sæpiùs incumbit tendini bicipitis musculi. Pronatione antibrachii devitabitur offensio tendinis.

Posita ligaturâ, nisi apparuerint venæ aperiendæ, frictionibus ab infimâ parte antibrachii incipientibus ad superiorem, accelerabitur ascensus cruoris. Cavendum à punctione ni vas tactui occurrat.

Positis omnibus ad sanguinis missionem requisitis, manu inferiùs in locum pungendum locatâ, semperque hærente digito sub ipso vase ad operationem electo (quod quidem necessum pro rotantibus vasculis) ad operationem te accinges.

Plus minusve perpendiculariter fieri debet punctio pro crassitudine tegumentorum.

V I.

A trumbo, echimosi, tumore lymphatico, aliisque accidentibus abstinemus, solam aponevrosis aut tendinis punctionem explanare cupidi.

Sæpius pungitur aponevrosis musculi bicipitis. Dolor quem persentit æger superiùs & inferiùs eo ipso punctionis momento, sævit; à Chirurgo lanceolæ apex reluctans sentitur. Tumor, inflammatio & abscessus tandem sequuntur. Hæc ut domare possimus, iterata sanguinis emissio, anodina, emollientia resolventiaque sunt in usum mittenda. Si, nedum tumor solvatur, supersit, secundùm Artis regulas aperietur, tractabiturque plaga solerter. Tendinem ipsum infelici casu forsan perforaverint : & hoc accidens dolor acutus ab extremitate brachii ad acromion usque, nec-non apicis nimia lanceolæ resistentia, affirmant. Dolor evanescit aliquandò, verùm inflammatio partis totius, febris, convulsivi motus, apostemata sæpiùsque putredo, sequuntur.

V I I.

Ut his afferamus remedium malis, sanguinis emissio frequens & copiosa est necessaria, regimen observandum. Intùs & extus

adminiſtranda remedia quorum vi dolor leniatur. Partem offenſam cataplaſmate anodyno aut emolliente profuerit tegere. Arte tendo detegendus, & parti punctæ linteum ſpiritû Therebentinæ imbutum, ſuperimponatur.

Si tandem hæc omnia incaſſùm adhibueris, Chirurgi eſt tendinem ipſum ſcalpello reſecare, & ſecundùm Artem vulnus ad cicatrcem perducere.

Quas Theſes, Deo juvante, & Præſide M. JOANNE LEBAS, *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, tueri conabitur* CLAUDIUS BERTHOLET, Gratiānopolitanenſis, *in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium Magiſter.*

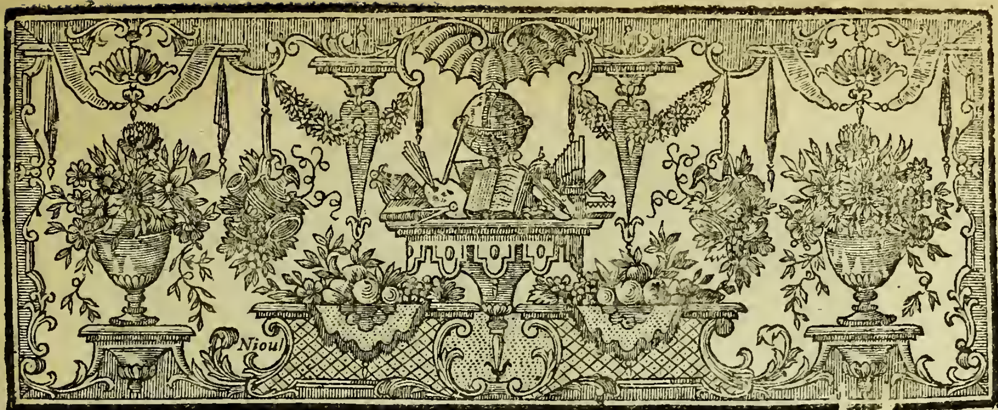
PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 25ᵈ. Martis anno ſalutis 1758, *à ſeſqui ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO, ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

A eſt ſecretionum à naturâ ſancita lex, ut ad illarum perfectionem, liquoris ſecernendi, & organi ſecernentis ſana requiratur conſtitutio. Quâ deficiente ex parte liquoris, ſecretorium læditur, & viciſſim ex parte ſecretorii, liquor ſecernendus afficitur. Ea eſt tamen humani generis miſera ſors, ut innumeræ, & liquori, & organo ſeorsìm minitentur noxæ. Non ergò mirum quòd paſſim pullulent glandularum morbi, quod tàm frequentes *Parotidum* tumores; de quibus dicturi, Anatomiæ facem præmittimus.

EX ANATOMIA.

Plures inter glandulas, duæ *Parotides* (*a*) (à situ nomen ipsis) salivæ secretioni dicantur: alterutra, juxtà radicem auris, in foveâ processu mammillari, condiloïdeo, angulo posteriori maxillæ inferioris, nec non arcu jugali circumvallatâ nidulatur. Suprà majorem masseteris partem ità sæpè sæpius procedit, ut formam inæqualiter triangularem exhibeat. Ex glandulis simplicibus, proprio membranaceoque thalamo quiescentibus, communi tamen cellulosoque mediante in unum conglomeratis coalescit Parotis glandula. Huic sanguinem per plurima vascula, in singulas glandulas simplices rursùs ultrà oculorum aciem distribuenda, jugiter emittit carotis externa. Sanguinis hujusce partem aliam excipiunt tenuissima salivæ secretoria, partem alteram residuamque amandant & vasa lymphatica multifariè terminanda, & venulæ sanguiferæ, quæ in venarum truncos arteriarum concomites, in jugularibus externis, anteriori & posteriori, nec non in internis (*b*) hiantes desinunt. Licèt vasculorum in Parotide infinitus propè sit numerus, unumquodque tamen filamento nerveo, tenuiori crassiorive irretitur; idcircò pars anterior & firmior nervi auditorii canalem osseum, seu aquæductum Fallopianum trajecta, versùs Parotidem tendit ipsamque penetrat. Alia etiam non pauca ejusdem paris (*c*) filamenta cum cervicalibus & præsertim quinto pari, seu trigemellis per faciem, os & guttur serpentibus, multoties communicant Hinc quænam Parotidum cum hisce partibus sympathia facilèdignoscitur. Ultimas vasorum suprà enumeratorum extremitates attingere, apparatum, quo sub fine donantur, exponere desiderandum. An, ut venæ, sic & vasa salivalia, venarum diametro minora, ex arteriis immediatè procedunt? An arteriam inter & vas salivale folliculus ponitur? Num ductus salivales exceptum ab arteriis, in cavitates minimas & Parotidi intrinsecas, humorem aliis vasis foràs emittendum evomunt? Num è contrà soli processus arteriarum minimi, laticem excipientes, nihilo me-

(*a*) *Maxillares superiores* à quibusdam Auctoribus etiam vocantur.
(*b*) *Winsl. Exposit. Anat.* Trait. *des Veines.* n°. 106
(*c*) Sympathicus minor à D. Winsl. nominatur, *Exposit. Anat. Trait. des Nerfs.*

diante ipſummet effundunt? Afferrent ne tandem ſpiritus ſuos in cava interna nervi ad Parotidem appellentes? Harumce quæſtionum demonſtratio felicioribus Anatomicorum experimentis committenda. Interìm Parotidis ſecretoria, tanquam canaliculos exiles admodùm & albidos, ab arteriis ſanguiferis ad partem glandulæ anteriorem, per gyros, prodeuntes, ibiquè plures tubulos, in unicum modò coeundos, efformantes ſpectabimus. Unicus ex aliis, per trium digitorum longitudinem, & calami ſtraminei craſſitiem, proficiſcens ductus, ab uſu *Salivalis*; ab inventore, *Stenonianus*(*a*); à ſitu, reſpectu aliorum ſalivæ canalium, *Superior* audit. Membranâ cellulari & exteriori, alterâ mediâ & firmiori, interiori tandem & tenuiſſimâ, humore lubrico madidâ, componi videtur. A Parotide ferè tranſversìm, ſuper muſculum maſſeterem, per medium genæ, procedit; ibi muſculum hunc & membranam os intùs veſtientem, juxtà ſecundum vel tertium dentem molarem, extremitate paululùm incurvus (*b*), perforat, liquorem ſalivalem, largâ copiâ (*c*), in oris cavum, per unicum, non verò, ſicut docuere quidam, per multiplex oſculum depoſiturus.

Pellucidus, igne non concreſcens, odoris ſaporiſque ferè expers, ex variis quaſſatibus ſpumeſcens obſervatur latex ſalivalis; aquoſam & ſaponaceam refert indolem, loquelæ, deglutitioni & ventriculo ingeſtorum digeſtioni faventem: ipſius, ſicut & ſalinarum oleoſarumque partium, actio major, à majori diviſione, vel copiâ; diviſio autem & copia à frequentiori & diuturniore vaſorum oſcillatione pendet. Non ergo mireris cur in eſuriente copioſior, fluidior, acriorve ventriculum & inteſtina frequentiùs ſollicitet; Cur verò nimiâ quantitate per os, vulnuſve ori inflictum ejecto, aut in Parotide obſtructâ ſuppreſſo, Nauſea, Anorexia dyſpepſia, invito ægrotante magis ac magis recrudeſcant, cur tandem per maſticationem velociùs & copioſiùs affluat.

(*a*) Detectus fuit à Stenone, an. 1660.

(*b*) *Mém. de l'Acad. R. de Chir. tom.* 3. *p.* 456. Obſ. Clar. D. Louis, Secretar. Acad. R. Chir. pro excerp. necnon Chirurg. Maj. noſocom. R. Charitatis deſig.

(*c*) *Paré. liv.* 10. *chap.* 26. Fab. ab Aquapend. part. 1. lib. 2. cap. 31. Hiſt. Acad. R. Sc. an. 1719. p. 93. & præſertim, *Mem. Acad. R. Chir. t.* 3. *p.* 435. ubi conſtat ex obſervat. M. Duphenix. inter prandium effluxiſſe ſalivæ copiam ſequentem, ſcilicèt, in primo experimento, per 15 horæ min. ℥ II. ʒ I. in ſecundo, per 18. horæ min. ℥ II. ʒ VI: in tertio, per 23 horæ min. ℥ III. ʒ II. ß: in quarto, per 28 horæ min. ℥ IV. ʒ I.

Unamquamque Parotidem infrâ, glandula quædam inhæret lymphatica, superficie levis & pluribus glandulis ejusdem speciei, ab apophise mammillari, ad partem usquè colli inferiorem identidem sparsis, superior conspicitur. (a) Corpuscula hæc inter glandulosa, plurima vasa lymphatica valvulis instructa reperire est. Lympham ab uno ad aliud, perfectionis causâ, vehunt revehuntque. Quàm longè latèque, per interstitia glandulis salivalibus interjecta, disseminentur Lymphaticæ istæ glandulæ, cuilibet parotidum morbos curanti observandum. Alia insuper, sed conglomerata minor, circa dentes molares posteriores maxillæ inferioris, musculum masseterem inter & buccinatorem, frequentiùs scalpello occurrit: Ope trium duorumve foraminulorum, punctis lacrymalibus duplo majorum, buccinatorem & oris membranam penetrantium, salivam pellucidam effundit; tanquàm Parotidis coadjutrix spectari potest: *Molarem*, à situ Heisterus; ab inventore, *Heisterianam* vocant alii. (b)

EX CHIRURGIA.

Parotidum canaliculos modò contundunt, debilitantque corpora extranea, motu velociori agitata; modò irritant, constringunt, obstruuntve miasmata acriora, vel humorum moleculæ crassiores; undè torpor & stagnatio liquorum, undè, & aliis jugiter affluentibus, vasorum ingurgitatio, ex quâ seriùs ociùsve tumor. Sic tumefactæ, apud clinicos, unico nomine *Parotides* (c) vocantur. Ictus violenti, pressiones strictæ nimis; rerum, quas dicunt non naturales, abusus, defectus, aut vitium; Febres continuæ, ardentes, putridæ &c. Pestis, Strumæ, Siphilis, Scorbutus, phænomena modò enumerata plùs minùsve, pro suæ intensionis gradu procreant. Si enim in minimo, tunc simplex & vix apparens erit ingurgitatio; si in majori, tunc magis impediti humores Parotidum, aut nervi magis irritati, tumorem majorem, aut dolorificum magis præbebunt. Variâ etiam induentur formâ Parotides, pro variâ

(a) *Winsl. Exp. Anat. Trait. de la Tête. n°. 591.*

(b) Heister. Compend. Anat. tom. 2. p. 109. not. 57. ad p. 146.

(c) Parotides etiam apud Græcos *Bubonum* nomine fuisse insignitas patet ex Hyppocrat. de morb. vulg. lib. 6°. cap. 7°. Sect. 2. §. 7°. &c. Galen. Méthod. Med. lib. XIII. Chart. p. 297.

humorum vasorumque diathesi. Sanguinis pars rubra, cutis; textûsque cellularis, & ipsiusmet Parotidis extremitates arteriosas ingurgitans, vel lymphaticos canales ingressa, tumorem in conum vergentem, rubore digito prementi non facilè cedente, calore, dolore vivido, identidem pulsante donatum, *Phlegmonem* ipsam exhibebit. Ex salivali (*a*), vel seroso latice vasa salivalia aut lymphatica parotidum, textûs cellularis, cutisque superexpansæ, jam debilitata, nimiùm quàm par est replente, orietur tumor pallidus, mollis, pressionis tramitem plùs minùsve servans, *Oedema* dicendus. Ex lymphâ aut salivâ spissâ nimis, vasa ultrà tonum nativum dilatata inflante, durus, doloris & caloris expers exurget tumor, *Scirrhum* vocabis. Parotidæ non nunquam comitantur Febrem acutam, Cephalalgiam, Delirium, Phrenitidem, Lethargiam, Surditatem, Odontalgiam, Anginam, Nauseas, Vomitus, Convulsiones, Syncopes; Parotidas vicissìm stipant morbi enumerati, tanquàm symptomata; quæ omnia seorsìm, morbum gravem, & simul vigentia malignum & periculosissimum designant. Natura viis suis incognita fermentum morbosum, qualecumque sit, sæpè sæpiùs in Parotidem repellit, deponit, &, ibi fixâ sede, tutiùs citiùsque liberatur œconomia animalis. Parotidum ergò diversas species, *Phlegmonodem* scilicèt, *Oedematodem*, & *Scirrhodem*; *Essentialem*, *Symptomaticam*, & *Criticam*, singularumque signa ex jàm positis deducere pronum est.

HUMORES Parotidem ingurgitantes multiplici, non tamen æquè salutari modo converti possunt. Resolutio, Suppuratio, Induratio, Gangræna & Delitescentia sunt equidem totidem media naturæ viribus ad hoc opitulantia, non verò perenni & æquali successu. Sit proindè Chirurgi prima mens sedulò ponderare quid velit natura pati, quid ferre recuset.

ESSENTIALIS Parotidis Resolutionem; Symptomaticæ (*b*) Resolutionem pariter, dum tamen morbus primitivus non repugnet; Criticæ tandem Suppurationem promovere de naturæ votis. Perpendatur ergò an naturæ desiderio obtemperet, an verò ab ipso recedat Parotis, & Prognosim Therapeiamque instituere faciliùs erit.

CATAPLASMATA Antiphlogistica, Anodina, Emollientia, Resolutiva; Ptisanæ, Jura, Apozemata, Enemata lenientia, Victus tenuis, Venæ-sectiones plùs minùsve, pro re natâ,

(*a*) *Mém. de l'Acad. R. de Chirur. tom. 3. p.* 452. 454.
(*b*) Cels. lib. 6. cap. 16. p. 391. 392.

repetitæ ſanguinem ad craſim legitimam motumque debitum reducent, limphæ & ſalivæ fluorem amiſſum reſtituent, acrimoniam demulcebunt: Alterantia, Evacuantia modo ægrotantis temperamento competente exhibita Cacochymiam fugabunt inimicam: methodus & hæc eſt, eſſentialis Parotidis, ſive Phlegmonoſæ, ſive Oedematoſæ, ut plurimùm deletrix. Symptomaticæ reſolutio, ratione morbi primitivi, diverſimodè tentanda; in Febrìbus continuis, Ardentibuſve, topica modò laudata, Venæ-ſectiones; in Peſtilentiis Alexiteria, Alexipharmaca, Theriacalia, ſub formâ Embrocationum, Cataplaſmatum, Emplaſtrorumve; in Strumis Aromatica, Saponacea; in Siphilide Mercurialia; in Scorbuto tandem Antiſcorbutica exteriùs, tanquàm tutiora, admoveantur. Interna nihilominùs, morbis enumeratis peculiaria, ingerantur medicamina. Maximam in Criticis Parotidibus tractandis requiri prudentiam, humor in ſanguinis alveum non ſemel retrogreſſus & ſtrages innumeras, ut plurimùm lethales, edens nos edocet. E contra quantum boni ex tumoribus iſtis ad ſuppurationem adductis effluat, accidentia, imò & morbus ipſe, ſuppurationis ope non ſemel extincta, probè evincunt; ſuppurantia ergò efficaciora adhibeantur. Semper tamen ad Parotidis inflammatoriam, vel lymphaticam indolem, qu'n etiam ad totius corporis & morbi ſolvendi præſentem ſtatum & habitum accommodentur (*a*). Suppuratione factâ, puri conciliandus eſt exitus: perfectè ſuppurata Parotis ſcalpelli; Scirhoſa ex majori parte, Cauſtici ope aperienda. Si Eſſentialis ſit tumor & durus adhuc, non feſtinetur apertura; Ex puris enim morâ diuturniore ſuppuratio citiùs promovebitur, & Parotidis durities celeriùs ſolvetur. Cave tamen ne quid nimium; in morâ diuturniori aliquando periculum (*b*). Si ſymptomaticus, ratione morbi primitivi acceleranda vel immoranda erit Oncotomia. In Febribus Continuis, Ardentibus, Putridis & Peſtilentibus, ſcalpellus abſque morâ tumori tantillùm ſuppurato immergatur; in virulentis affectibus moras, dùm ſpecifica interna & externa ſimul adhibeantur, nectere juvat. Humorum in Parotidas affluentium, ea eſt aliquando acrimonia, ut textus glandulæ organicus ſubitò contrahatur, liquorum circuitum impediat, & in gangrænam abeat; Jam Antiſeptica (*c*) extùs applicanda veniunt; quorum actionem, ſi juxtà

(*a*) *Trait. de la Suppurat. M.Queſnay.p.* 151. *Trait. de la Gangr. p.* 273.
(*b*) Fab. Hild. cent. I. obſ. 39.
(*c*) Quænam Antiſepticorum ſpecies, provariis caſibus, competant legere eſt in opere modò laudato cui titulus, *Tr. de la Gang. M.Queſnay.* *Pp.* 345, 355, 383.

ſpem non ſuccedant, ſcarificationibus juvare neceſſum eſt. Suppuratio eſcharæ decidendæ favens ſedulò promovenda. A Parotidum Deliteſcentiâ diffide ſemper. Humor fugax vel in alveum ſanguinis, vel in partem quamdam corporis irrumpit. In utroque caſu ipſum, quantùm fieri poterit, ad primam ſedem revocare tutius erit. Si eſſentialis, incipiens & ſimplex ſit Parotis; Venæ-ſectiones, Lenientia, Aperitiva, Minorativa retrogreſſam materiem, per emunctoria ejicere valent. Si verò Critica & Symptomatica ſit; ex morbi vigentis ſtatu præſenti & accidentibus indicia deſumpta, in eligendis Venæ-ſectionibus, Cucurbitulis, Sanguiſugis, Epiſpaſticis, Diaphoreticis, Emeticis purgantibuſve, ſanitatis miniſtrum dirigere debent. Forſan nec reſolvetur, nec ſuppurabit, nec putreſcet tumor Parotidis; tunc ſolida & pertinax remanebit moles, Fomentis, Duciis(*a*), Emplaſtris, Emollientibus, Solventibus, necnon ejuſdem virtutis Medicaminibus internis diſcutienda; quæ, ſi reluctetur, Cauſtico, vel ferro aggredienda. Cauſtico delenda venit Parotis ruboris, caloris, doloris expers, ſcirrhoſa perfectè, per baſim latam, partibus ſubjacentibus & ambientibus ſtrictè ſeu firmiter admodùm adhærens. Ferro autem elicienda Parotis ſuper pediculum anguſtum valdè protuberans vel quam minitatur cancer. Penitùs affecta cancro ferro ſubjicienda quoque, dum ne ſit radicibus longè latèque ſerpentibus innixa; tunc ad ſola palliativa confugiendum.

Extractioni Parotidis generalia, ut decet, præmittenda; apparatui deindè providendum. Tùm ægrotante commodè & firmiter collocato, cutis Parotidem involvens ſcalpello, ſecundùm longitudinem, ſi ſit minor, vel per formam litteræ T, aut etiam per crucialem, ſi major ſit tumor, aperienda. Subitò glandulam detegere, detectam digitis apprehendere & ſcalpelli ope à partibus ambientibus ſecernere. Hæmorragia agarico aſtringente, vel ligaturâ, tutiori medio, ſi vaſa majora; linteo carpto, ſi minora læſa fuerint, compeſcenda. Splenia per gradum, à minori ad majus, poſita vincturâ idoneâ continebuntur. Suppurationem, deterſionem & cicatricem aptis medicaminibus conciliare ſupererit.

Cicatricem ex voto obtinere non ſemper licet. Jugiter ſtillans latex ſalivalis artis molimini frequentiùs obverſatur.

(*a*) Quantùm præſtent aquæ *Barregianæ* in caſu præſenti, frequens neotericorum demonſtrat experientia. *Mém. des Prix de l'Acad. R. Chir. tom.* 2. *p.* 56. & 79.

Tunc ad ſitum & habitum ulceris mens dirigenda. Si enim ſuper ipſummet canalem non aſſideat fiſtula, & nulla ſit in marginibus calloſitas; compreſſio levis, per aliquot dies adhibita, exſiccantibus topicis ſociata, cicatrici perficiendæ par erit. Si duritiesaut fungus circumjaceant, locum priùs occupare debent Catheretica. Si tandem ductus ſalivalis reperiatur fiſtulæ ſubjacens, ex eâdem methodo nec certa nec tuta ſpes orietur. Via ſalivæ facilior præbenda eſt in parte canalis intrà orificium ipſius & fiſtulam poſitâ. Quem admodùm fiſtulæ canalis urethræ, Cathetere immiſſo, citiùs ſanantur; ità, & favente ſetâ triplici in Stenonianum trajectâ, paulatim penitùsque claudetur pſeudotyrum. (*a*)

(*a*) *Mém. de l'Acad. R. Chirur. tom* 3. *p.* 440. *& ſuiv.* celeber. D. Morand Academiæ Secret. & obſ. & D. Louis Diſſert. & Obſervat.

Has Theſes, DEO JUVANTE, & Præſide M. STEPHANO-PETRO LELAUMIER, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur*, GABRIEL PICQUÉ, Tarbenſis, *in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 30ª. *Julii anno ſalutis* 1757, *à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

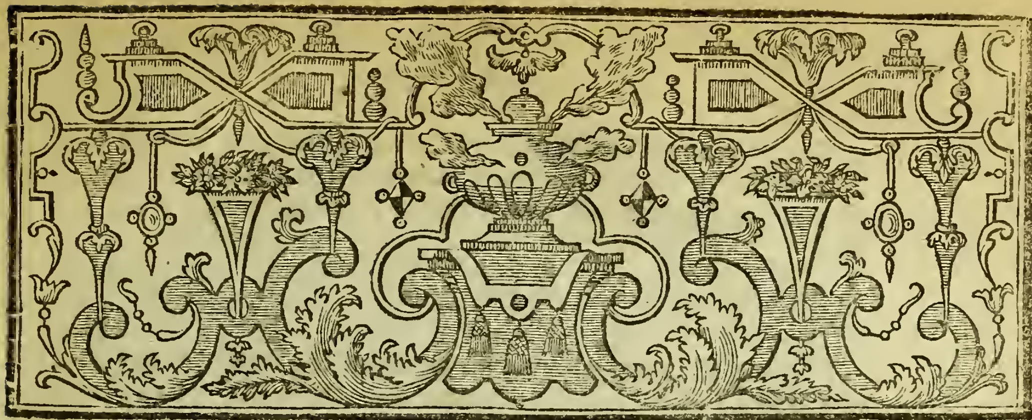
PRO ACTU PUBLICO.

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

65.

D. O. M.

DE TRACTANDIS GANGRENA ET SPHACELO UTERI.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

ORBIS obruitur fœmina plurimis, quorum enumeratio longior, curatio difficillima. Hos omnes recensere minimè fert animus. Ab aliorum, ergo, abstinendo Historiâ, Gangrenæ Sphacelique sævitiem curationemque tentabimus exponere. Anteà quam hoc opus magnæ molis aggrediamur, quædam sunt præmittendæ annotationes Anatomicæ, quibus ducibus ire securiùs licebit.

I.

Genitales mulierum partes externas & internas norunt Anatomici. Externas explanare faciliùs, ut potè extùs objiciuntur, internarum nisi ope scalpelli, indagatio impossibilis.

II.

Mons Veneris, labia magna, commissuræ ambæ, superior altera, altera inferior; lacunæ duæ, fossa navicularis, hymen aut carunculæ mirtiformes, nimphæ, clitoris ipsiusque præputium, priores constituunt.

III.

Vagina verò, uterus, tubæ Fallopianæ, ovaria, ligamentaque quatuor duo teretia quorum, lata duo, internas complectuntur.

IV.

Quæquidem omnia, vasa tum sanguifera cum limpharica alluunt, nervi miro plexu corroborant: & hæc ad quæstionem habendam sufficiant.

EX CHIRURGIA.

I.

Muliebre pudendum Gangrenâ Sphaceloque potest corrumpi. Sæpiùs hoc malum vidimus in ipsum irruens uterum, quòque corruptas fœminas mors abstulit. Priùsquam autem uterus læderetur, loca humidiora pudendi sicuti obnoxia putredini, partesque externas vitiabat & torquebat morbus ille, tandemque utero communicabatur.

I I.

Hanc labem à plurimis habere ortum caufis, in dubium non eft. Triftitia, mæror, vigiliæ, atra bilis, humor melancolicus illam pepererunt. Aër frigidus, humiditas & liquores quorum illa fcatent loca, peffima vivendi ratio, non femel calorem iis nativum extinxere. Maximo etiam in æftu poft actus venereos tuberculum obortum ita accreviffe conftat, ut Gangrenâ Sphaceloque vitiatum uterum mirati fint. Caufæ.

I I I.

Oriente malo, calor minimus perfentitur; accedit fenfim fine sensù febris & horror per omnes artus, fit mutatio coloris in parte afflictâ. Primo lividitas, dein nigredo tandem apparent, fœtidus odor imo cadaver redolens exhalatur. Pulfatione, fensùque caret, proftratæ vires, cor anxium, flatus demùm maligni, certò certiùs putrefactum omnino locum exhibent. Signa Diagnoftica.

I V.

Pessima gangrena lues periculofum portendit exitum. Tempus urget & oportet ut ei maturè obftet Chirurgus, Periculofa fi partes externas, periculofior fi uterum occupet: Si Sphacelus, certa & inconcuffa mors pronunciatur. Prognoftica.

V.

Ad obtinendam curationem fiftenda eft putredo remediis topicis. Quæ fi arrideant quædam verbis annuntiabimus. Abfinthium, Lupinorum decoctum, unguentumque Ægyptiacum, cum cataplafmate è quatuor Farinis, fœpè huic malo cum fucceffù opitulata funt. Cardiaca non malè adhibueris partes internas corroborandi gratiâ, fed priùs fieri incifiones oportere ftatuimus. At his admotis remediis fi nedùm minuatur, malum augefcat, quæ corrumpuntur Curatio.

amputanda. Admittimus etiam uſtionem meliuſque ligaturam ſenſim ſine ſenſu conſtringendam, cujus ope uterus ipſe tolli poteſt abſque vitæ mulieris periculo.

Has Theſes, DEO JUVANTE, & Præſide M. JOANNE LEBAS, *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, tueri conabitur* RENATUS CAMUS, Andegavenſis, *in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium Magiſter.*

PARISIIS,

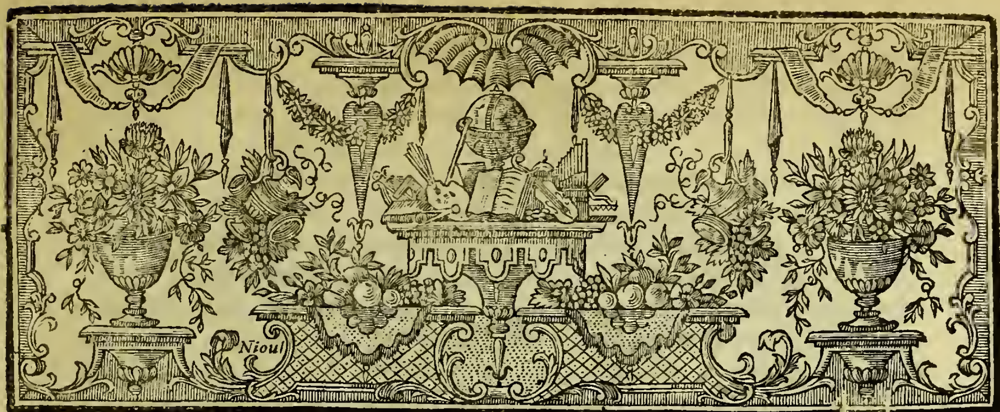
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 23d. Junii anno ſalutis 1758, *à ſeſqui ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO.

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, ſub ſigno Olivæ.

D. O. M.

DE UTERINIS PRÆGNANTIUM HÆMORRHAGIIS.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

TERINA Prægnantium Hæmorrhagia, morbus est quo nec frequentior alter, nec periculosior. Mulieres quolibet gestationis tempore invadit, sæpiùs tamen primis à conceptione, vel duobus postremis mensibus, eventu diverso, illas adoritur. Quandoque enim blandâ corporis quiete, diæta tenui, venæ sectione plùs-minùs repetitâ, medicamentis adstringentibus, &c. bonis fœtûs prægnantisque rebus sanatur, aliàs verò utrumque in præsens vitæ discrimen adducit, ulla vix arte compes-

cenda. Variam illius pro re natâ curationem quantum in nos erit prosecuturi, compendiosam uteri partiumque fœtum involventium historiam, præmittere necessarium esse arbitramur.

Uterus viscus est ad piri compressi & inversi figuram quodam modo accedens, concavum, in mediâ pelvis hypogastricæ parte, vesicam inter & intestinum rectum positum, necnon generationi dicatum. Tres in partes dividitur, quarum superior & latior fundus, inferior cervix, media corpus uteri nuncupatur. Duas quoque facies, anteriorem nempe & posteriorem, nec non partes duas laterales exhibet. Propria illius substantia, firma, duriuscula, & compacta multiplici vasorum genere, fibris carneis reticulariter implicitis, nervisque copiosis prædita est. Relinquit in medio cavitatem quæ licet unica, in duas tamen dividi potest, adeò ut una colli, altera ipsius uteri dicenda sit. Prior oblonga, in extremitatibus magis quàm in medio coarctatur. Posterior triangulum refert, quod uteri fundo superiùs, lateralibusque illius partibus, hinc & illinc terminatur. Tota uteri cavitas investitur membranâ propriæ illius substantiæ continuâ, villosâ, flocculentâ, plurimisque porulis perviâ, quæ in utero rubella & levigata, in illius vero cervice pallidior & rugosa semper occurrit. Cervicis uteri rugarum dispositio in diversis diversa est. Modò enim bini secundum illius longitudinem producti lacertuli sunt, quos inter, transversæ conspiciuntur rugæ; modò plures sunt & inordinatè positi, ut quem occupent locum, certè indicari non possit: hos quinque aliquando reperit illustrissimus Santorini; non semel autem eos sic compositos deprehendit, ut quamdam arborem eleganter dispositam repræsentarent. His rugis numerosæ interseruntur vesiculæ globosæ, mucosum humorem continentes, in prægnantibus & puerperis præsertim conspicuæ, necnon ostiola ductuum, è quibus materia seroso-pituitosa, pressâ colli substantiâ erumpit.

Peritonæum exteriorem uteri partem involvit, tunicamque levem & positam illi subministrat. Cùm enim posteriori vesicæ parti incubuit, ad ima uteri migrat, reflectitsemet ad anteriorem illius faciem, conscenso vertice descendit profundiùs quam ascenderat, superioraque rursùs petit ad intestinum rectum. Dùm autem uterum sic obvolvit, plicaturam quamdam juxtà tractum cujuslibet partis lateralis efformat, quæ pelvis hypogastricæ parietibus affixa, membraneum septum inter anteriorem & posteriorem illius medietatem constituit. Laterales illæ plicaturæ Vespertilionum Alæ, necnon Lata uteri Ligamenta dicuntur. Superior illarum limbus dividitur in duas alas minores, quarum posterior ovarium, anterior verò tubam fallopianam includit. Textum præterea cellularem, plurimas vasorum diradiationes, rotunda uteri ligamenta, nervorumque plexum continent

cujus fibræ numquam vario atque inordinato implexu sese habent, verùm juxtà latus exterius ovarii disjectæ, versùs tubarum lacinias perpetuo constantique producuntur ordine.

Pars vaginæ superior uteri cervicem, in modum oris tincæ prominulam, medio que foramine perviam amplectitur & excipit. Foramen illud, quod propriè orificium uteri nuncupatur, angustum est in statu naturali, transversamque rimam exhibet, cujus labrum posterius, ob peculiarem uteri situm, anteriore brevior apparet. Alia quoque duo foraminula, in illius visceris cavitate conspiciuntur. Hæc enim cavitas binos è suis lateribus emittit canales conicos, vermiformes & variè incurvos qui usque ad ovaria transversè producti, continuò latescunt eundo, fimbriisque muscularibus & variè laciniatis, terminantur. Canales isti sunt Tubæ Fallopianæ dictæ, à suo inventore. Interius illorum extremum setam plùs minùs crassam vix transmittit, exterius verò majori patet osculo, minùs tamen lato, quam pars tubæ proxima. Structura eadem est cum utero: duplici namque constant membranâ quarum exterior tenuis & polita peritonæo continua est, interior è contrà, rugis quam plurimis instructa, & humore mucoso semper illita, cum illâ quæ triangularem uteri cavitatem obvelat communis esse videtur. Spongiosa quædam substantia, fibris muscularibus, vasisque plurimis intertexta, inter utramque occurrit.

Ovaria tubis fallopianis, fimbriarum longiorum ope cohærent. Corpora sunt albicantia, semi ovalia, levia & compressa, retro tubas utrinque posita. Textum fibrosum, reticulatum & laxum, vasis quam plurimis atque vesiculis duplici membranâ cinctis, humoreque limpido, ad ignem facilè concrescente plenis instructum continent. Vesiculæ illæ majores aut minores pro ætatis aut temperamenti diversitate, substantiâ lutei coloris, tenuissimorum intestinulorum modo contortâ, cùm in virginibus, tùm in prægnantibus & puerperis præsertim conspicuâ, undique connexæ reperiuntur. Ovaria communem à peritonæo mutuantur membranam, quæ propriæ illorum tunicæ ita firmiter annectitur, ut scalpello vix separari valeant, validoque ligamento laterali necnon superiori uteri parti alligantur.

Ligamenta uteri rotunda ex illius visceris fundi lateribus, sub tubarum origine prodeunt. Mox inter peritonæi plicaturam descendunt; sursùm incurvantur, extrorsùm vergunt, oblique descendentium musculorum annulos pervadunt, atque solvuntur in fimbrias quæ in pinguedine juxta inguina terminantur ac evanescunt. Tæniis modicè convexis similia, anteriorem utriusque ligamenti lati superficiem attollunt. Sanguiferis præcipuè vasis, fibris lacertosis illorum longitudinem excurrentibus, textuque cellulosо & laxo compinguntur. In prægnantibus & puerperis crassiora fiunt, & sanguine ita distendun-

tur, ut illorum latitudo, medii manûs digiti latitudini quandoque comparari valeat. Fibras quoque carneas exhibent, quas in virginibus aut in utero non gerentibus exquirere inutile foret. Illorum vasa ex ipsiusmet uteri vasis, seu quod idem est ex hypogastricis & spermaticis arteriis ac venis oriuntur, atque cum exterioribus pudendi vasis communicant.

Peracta conceptione, una vel plures è vesiculis seu ovulis in ovario contentis intumescunt, crassescunt in suis membranis, ovariorumque parietes elevant, distendunt atque perrumpunt. Dùm autem propria ovarii substantia, ovulo intùs crescente premitur, illius irritantur vasa, vicinaque in consensum trahitur tuba fallopiana. Major ergo fit spirituum & sanguinis ad illam appulsus, turgere incipit, ovarium fimbriis suis muscularibus amplectitur, ovulum ab omni nexu liberum in cavitatem suam urget, motuque peristaltico in sinum uteri promovet. Intereà ovulum sensim augescit, suâ jam mole triangularem uteri cavitatem adimplet, illique tenerrimis emissis & receptis vasculis adnectitur. Crescit & ipse uterus, propriisque turgentibus vasis quaquâversùm extenditur.

Foecundatum ovum duabus constat membranis concentricis, embrionem seu fœtum liquoremque pellucidum & glutinosum continentibus. Exterior, Chorion dicta, crassa est, pulposa, mollis & vasculosa. Convexa illius superficies è pluribus compingi videtur lamellis latis osculis pertusis, sibique mutuo impositis, adeò ut ex quâdam specie lacertorum, in modum membranæ dispositorum, quos inter creberrimæ interjectæ sint areæ, constitui appareat. Membrana illa in inferiore ovi parte tenuis & simplex deprehenditur, in superiore verò crassior est, & in duas lamellas dividua, quarum una faciem placentæ concavam induit, altera convexæ illius faciei applicatur. Interior ovi membrana amnios nuncupatur. Ubique tenuis & pellucida occurrit, nullisque vel saltem paucissimis sanguiferis vasis locupletatur.

Placenta spongiosum quasi viscus est, orbiculatum, octo vel novem pollices latum, unumque crassum, in superiore ovi parte, inter duas chorii lamellas positum. Concava illius facies fœtum respicit, vasisque sanguiferis copiosissimis obsita est, convexa utero respondet, sulcisque profundioribus in plures lobos distincta videtur Placentæ substantia mollis est, fibrosa & vasculosa. Binas excipit arterias, à fine aortæ descendentis fœtûs retrogadas, venamque vicissim emittit, quæ juxtà arterias, per funiculum quemdam è tribus illis vasis præcipuè contextum, ad fœtûs umbilicum, illiusque venam portarum usque producitur. Vasa illa umbilicalia dicta, per totam placentæ molem disseminantur, ibique in ramulos infinitos divisa, sanguinem à

fœtu ad placentam, & à placentâ ad fœtum, alterno jugique motu transferunt.

Placentæ situs in utero diversus est, atque modo huic, modo illi parti respondet. Illius quoque moles pro embrionis ætate multum variat; nam quandiù ovum fluido in uteri cavum collecto innatat, nulla illius apparent vestigia, vix que formari incipit, donec ovum utero connascatur. Integram ovi superficiem tunc occupat; deinde verò sensim retrahitur, atque ita crescendo decrescit, ut in fœtu adulto, tertiam ovi partem complecti videatur. Illius vasa cum sanguiferis uteri vasis communicare, mutuum que dari sanguinis circulum inter fœtum & matrem varia comprobant. Præterquàm quod enim Cowperus mercurium in arterias umbilicales fœtus injectum vidit intrare in venas uteri matris, Vieussenius idem fluidum carotidi gravidæ canis propulsum, in illius catellos pervenisse affirmat, celeberrimusque Hallerus ceram injectam arteriis matris in sinum uteri & per eorum aperta ostia, in insertas chorii productiones, atque placentam subiisse asserit, fœtus exangues, in puerperis ex lapsu & infelici partu pariter exanguibus, à Merio & Heistero repertos fuisse certum est.

Sanguinis profluvii causæ in gravidis remotæ sunt, vel proximæ. Remotæ ea sunt omnia quæ placentam ab uteri parietibus disjungere valent, qualia sunt vomitus, sternutatio, tussis, cantus, clamores, ictus, lapsus, nimiæ abdominis compressiones, animi parhemata, inconsideratus medicamentorum calefacientium usus, vini generosi potus, prava uteri dispositio, placentæ in ipsammet uteri cervicem insertio, &c. quibus falsi conceptûs causæ, quæcumque fuerint, addi merentur. Proximæ vero sunt perfecta vel imperfecta falsi conceptûs aut placentæ solutio. Facilis est illius morbi diagnosis; copiosus enim erumpit sanguis modo fluidus, modo in grumos concretus, lumbi dolent, uteri cervix dilatatur, pallor insolitus faciem occupat, pulsus parvus fit & inæqualis, corpus sudore perfunditur, extrema frigent, mulierque demum in frequentem lipothimiam incidit.

Hæmorrhagiæ quæ primis graviditatis mensibus eveniunt, assiduo decubitu, summâ corporis & animi quiete, diætâ tenui, venæ sectione plùs minùs repetitâ, medicamentisque refrigerantibus, hypnoticis & adstringentibus quandoque compescuntur. Prædictorum vero mediorum efficaciam sæpiùs eludunt; cum enim falso conceptu vel abortivi fœtûs placentulâ ut plurimum producantur, sanguis effluere non desinit, quin corpus extraneum ex uteri fundo in illius cervicem propulsum fuerit. Falsum ergo conceptum vel placentulam dimovere unica est indicatio. Hæc autem naturæ committi non debet. Quamvis enim pluries observatum fuerit, solam uteri contractionem, cor-

porum in illius cavitate contentorum expulsioni suffecisse, timendum foret, ne diuturno sanguinis profluvio vires ægræ frangerentur. Itaque cum sanguis maximâ quantitate prorumpit, uterique cervix summè dilatata deprehenditur, digitus unus aut alter in uterum immitti debet, placentaque vel falsus conceptus extrahi, aut saltem in uteri cervicem propelli. Si vero nimia foret cervicis uteri constrictio, instrumentùm à D. Levret excogitatum, & in Diarrio Gallico mensis Februarii 1750, descriptum, digitorum vices supplere posset. Volsella enim est oblonga, levigata, necnon paululùm incurva, cujus ope corpora extranea eò faciliùs educuntur, quod illius maxillis extremâ suâ parte excavatis, pertusis & asperis, certiùs apprehendantur. Injectionibus quoque ex aquâ tepidâ in ipsammet uteri cavitatem, idonei syphonis ope propulsis, fœtùs abortivi placentam deturbari posse comprobant observationes D. Recolin, in Tomo 3°. Commentar. Acad. Reg. Chirurg. promulgatæ.

Sanguinis profluvia quæ postremis fiunt gestationis mensibus, ab ipsiusmet placentæ solutione repetenda esse neminem latet. Illorum curatio, mediis suprà recensitis tentanda est. Verum sanguine copiosius irruente, inutilia prorsùs evadunt, præsertim si dolores remittere incipiant, visus obscuretur, tinniant aures, mulierque convulsionibus & syncope corripiatur. Vel enim partum confestim promoveri vel sanguinem ex uteri vasis maximè dilatatis & hyulcis indesinenti motu scaturire, mulieremque cum fœtu perire necesse est. Igitur digitis in vaginam immissis uteri cervix lacescenda sensimque sine sensu, juxta methodum à D. Puzos, in actis Reg. Chirurg. Academ. T. I. propositam dilatanda. Namque doloribus obortis, uterus in contractionem agitur, illiusque parietes fœtûs membranis ita applicantur, ut vasorum sanguineorum claudantur oscula, sicque sanguis minori copiâ prorumpat. Uteri deinde cervice quantum par est dilatatâ, velamenta citiùs disrumpi debent, partusque demum sibimet ipsi committi.

Verum cùm jam nimis exhaustæ videntur prægnantis vires, doloresque cervicis uteri titillatione suscitari nequeunt, alteri viæ insistendum, scilicet, infantulus pedibus apprehendendus est atque educendus, illiusque deindè secundinæ cum grumis sanguineis extrahendæ. Hæc tamen methodus non semper ex sententiâ succedit; sive enim nimis procrastinata fuerit operatio, sive, quod frequentius est, uterus atonus remanserit, sanguinemque per patientia vasorum suorum oscula continuò effluere permittat, infelici puerperæ sœpiùs pereundum est. Subsequentis illius hæmorrhagiæ curatio, repetitâ ventris infimi contrectatione, medicamentis adstringentibus, spleniis aceto imbutis, lumbisque nec-non hypogastrio admotis, decubitu

ſuper culcitâ ſtramineâ, laqueis ad ſuperiores cubitorum & poplitum partes ſuprà genua injectis, denique manuum vel etiam totius corporis in aquam frigidam immerſione tentanda eſt. His verò incaſſum adhibitis, celebrari poſſunt injectiones adſtringentes Galeno, (lib. 5°. Method. cap. 5°.) jam notæ, à D. Prioux Zodiac. Medic. Gallic. ann. 1681. maximo cum ſucceſſu uſurpatæ, necnon ab Andrea Paſta *Diſcorſo Medico-Chirurgico, intorno al fluſſo di ſangue d'all'utero nelle donne gravide*, non ita pridem rurſus propoſitæ.

Alius datur caſus, in quo partum cervicis uteri titillatione promovere periculoſiſſimum foret, quando ſcilicet morbus à placentæ in utericervicem inſertione, tanquam à cauſâ remotâ producitur. Etenim uteri cervix dilatari non valet quin placentæ vaſa cum ſuis communicantia dirumpantur, liberumque ſanguini concedant exitum. Caſus ille cognoſcitur ex eo quod os uteri licet inferiùs poſitum vix diſcerni valeat ob maximam concreti ſanguinis in vaginâ contenti copiam, molle quoddam anfractuoſumque corpus uteri cervicem occludat, ſanguiniſque profluvium inſtantibus etiam partûs doloribus increſcat. Ultimum illud ſignum pathognomicum eſſe rectè nos edocet *D.* Levret, Obſervationum ſuarum ſuper partûs difficilis cauſis & accidentibus, Tomo 2°. nec-non in eggregiâ Diſſertatione de minùs cognitâ uterinæ prægnantium hæmorragiæ cauſâ quæ in fine Tractatûs ſui de Arte Obſtitriciâ, anno 1751, typis Mandati, nondùm tamen publici juris facti occurrit. Sanguinem enim in aliis profluviis non niſi remittente dolore prorumpere certum eſt. Cum autem tandiù pateat ſanguini exitus quandiu durat uteri extenſio, illaque tolli nequeat niſi fœtus educatur, ad illius extractionem, veluti ad ſacram anchoram, protinùs confugiendum eſſe nullus non videt. Sanguis ergo concretus digitis in vaginam immiſſis extrahendus eſt, placentaque deinde ab uteri cervice, quâ parte jam ſoluta eſt, ſeparanda, ut nempè velamenta digitorum apicibus attingi valeant, atque diſcerpi. Tum manus ipſa per foramen inflictum in uteri cavum immitti debet, fœtus pedibus apprehendi & extrahi. placentaque demum ab omnibus uteri partibus, veluti deglubendo decorticari.

Methodum ab illâ quam maximè diverſam proponunt, viri in Arte Obſtetriciâ percelebres. Volunt nempè ut digitis in mollem illius carnem intruſis, mediâ dilaceretur placenta, partuſque, fœtûs pedibus apprehenſis, ut ſuprà dictum eſt, perficiatur. Hæc verò encheireſis licet facilior & expeditior, periculi plena nobis videtur. Namque diruptis ut fit neceſſariò majoribus placentæ vaſis, ſanguis ex infanti corpuſculo per arterias umbilicales confeſtim prorumpere debet. Si tamen prægnans, viribus omninò exhauſtis mox pereunda videretur, nullâ aliâ ratione procedendum eſſe cenſemus. Methodum

illam, in hocce caſu proſperè celebraſſe refert D. Levret, in Diatribe modò laudatâ, nullibi verò ſuadet ut in omnibus circumſtantiis adhibeatur. Alteram è contra non modò celebrandam eſſe pluribus in locis aſſerit, verùm etiam in privatis prælectionibus, multis quoque ab hinc annis auditoribus ſuis commendat. Itaque non videmus cur doctiſſimus Auctor Theſeos in Scholis Medicorum Pariſienſium, menſe Februarii proxime elapſo propugnatæ, hunc errorem illi tribuat & vitio vertat.

PRÆTER enumeratas hæmorrhagiarum ſpecies, aliæ ſunt interiores merito dicendæ, in quibus ſanguis in ipſammet abdominis cavitatem, rupto priùs utero diffunditur. Quemadmodum autem à causâ quabet externâ produci poſſunt, ſic quoque ſœpiùs pendent ex eo quod infans mox in lucem editurus, atque inter anguſtiores pelvis hypogaſtricæ parietes compreſſus, convulſionibus corripiatur, ſuperioremque uteri partem pedibus conculcet, atque dilaceret Vehementes & iterati regionis epigaſtricæ dolores, ſanguinis profluvium hoc in caſu præcedunt; deinde prægnantis abdomen non ſine caloris inſoliti ſenſu intumeſcit, frequenteſque lypothimiæ, necnon convulſivi motus, certa mortis inſtantis prænuntia, tragædiæ finem imponunt. A ſolâ ſectione coeſarc protinùs celebratâ tunc ſperanda ſalus. Interiores adhuc hæmorrhagiæ fiunt in gravidis quotieſcumque funiculus umbilicalis infantis collo nimium intortus, imminente partu diſrumpitur. Cùm autem ſanguis in uteri cavum colligatur, atque ex infantis arteriis præſertim effluat, nihil ferè matri pertimeſcendum eſt, modò partus idoneo forcipe vel ſuſcitatis doloribus promoveatur.

Has Theſes, DEO JUVANTE, & Præſide M. RAPHAELE BENEVENTO SABATIER, *Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum Profeſſore Regio, nec-non Academiæ Regiæ Chirurgiæ ſocio, tueri conabitur* CLAUDIUS FRANCISCUS GARRE, Melodunenſis, *in almâ Univerſitate Pariſienſi Liberalium Artium Magiſter, nec-non Chirurgus Regis ordinarius.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati decimâ quartâ Octobris, anno ſalutis 1758, *à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO.
ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1758.

ILLUSTRISSIMO, CLARISSIMO,

D. D. JOANNI-BAPTISTÆ-ELIÆ,

CAMUS DE PONTCARRÉ,

DE VIARME,

REGI A SANCTIORIBUS, CONSILIIS,

NEC NON URBIS PRÆFECTO;

Vovet, offert & consecrat obsequentissimus, J. F. LATASTE,
Chirurg. Studios.

67.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX

ANATOMIA.

NNUMEROS inter; quibus obruitur corpus humanum, Morbos. Periculosum sanè, & pertimescendum. Hydropem censemus, sed cùm plerumque, ab organorum secretoriorum ingurgitatione, producatur, & de ascite, id est de aquæ in abdominis cavitate, stagnatione, tantùm simus dicturi, Anatomiæ facem præmittemus.

Abdominis pártes in continentes, & contentas dividi solent, continentes in communes, & proprias, communes sunt tegumenta communia; propriæ autem tùm musculares, tùm osseæ, tùm membranaceæ habentur. Contentæ verò sunt omnia viscera in abdomine contenta, quorum usus diversus, alia enim digestioni, chilificationi, generationi, &c. inserviunt.

Ventriculus est pars organica, in infimo ventre; sub diaphragmate sita. Præcipuum digestionis orgánum. Pars istius visceris sinistra, quæ Major est, in sinistro latere deprehenditur, dextra verò ad Jecur. Duo observantur orificia, substantia quadruplex, figuram tibiæ utricularis, referens. Diversa visceris istius amplitudo, Vasa à Liene brevia dicta. Cœliaca totam permeant substantiam. Nervi ab octavo pari plexum Coronarium efformantes.

Omentum seu Epiploon est Membrana duplex, adiposa, ad hepar, Lienem, & Ventriculi fundum, sita, intestinorum anfractûs, quasi involvens, in non nullis usque ad Umbilicum protensus. Marsupii figuram referens, à peritonæo oritur, & ut duplicatum peritonæum, fundo ventriculi inhærens, dorso, & intestino Colon. Omenti substantia Multa intersecatur pinguedine, Vasa à Cœliacâ, & Mezenterico Ramo, altera etiam dicuntur adiposa, intestinorum faciliorem, reddit motum

Intestina sunt Corpora, oblonga, concava, rotunda, à piloro usque ad anum protensa. Quæ in tenuiora, & crassiora, & in abdomine Mezenterii ope connexa, quorum Vasa diversi mode nominantur, Lactea alia, aliasanguifera, à Mezenterica superiori, & inferiori orta. Nervi verò à vaguo pari.

Mezenterium est Membrana duplex, adiposa, innumeris disseminata glandulis à primâ, & tertiâ lumborum vertebrâ orta, intestina connectens, vario dicitur nomine, Mezereon scilicet, & Mezocolon, arteriæ Mezeraicæ, ab aorta inferiori, totam permeant substantiam. Nervi ab octavo pari, glandularum usus, est liquorem quemdam album, vulgo chilum dictum, secernere, & perficere.

Pancreas, est glandula conglomerata, sub posteriori ventriculi parte, hujusque fundo, sita duodeno, venæ portæ, usque ad Regiones Epatis & Lienis, cui per Membranas alligatur. Ab arteriis Rami sinistri Cœliaco & Ramo splenico irroratur. Nervi ab octavo pari in isto viscere. Liquor albus secernitur, succus panereaticus dictus.

Hepar ost pars organica, in infimo ventre, sub diaphragmate, hippocondrio dextro est plurimum sita, bilis secretioni dicata. A parte anteriori convexa, & gibbosa, à parte verò posteriori, concava, in duos dividitur Lobos, additur etiam Lobulus, ab authore spigellii dictus. Ligamentis plurimis in situ firmatur. Reperitur etiam capsula glissonii dicta, Vasa à cœliacâ venâ portâ, venâ cavâ, &c.

Vesicula fellis, ceu cistis fellea, est vesicula in parte anteriori hepatis concavâ sita, ad figuram piri inversi, quodam modo accedens. Duplici donatur Membranâ, quarum prior, eadem est & communis hepati. Secunda verò, propria, den-

ſa, & craſſa; omni fibrarum genere conflata, ex inferiori, & anguſtiori parte, oritur canalis cyſticus. Dictus. Vaſa, à dextro cœliacæ ramo, nec non à venâ portâ, recipit, & continet bilem, in hepate ſecretam.

Lien, ſivè ſplen, eſt Viſcus Atro-Rubens, in ſiniſtro ventriculi latere, ſub diaphragmate, ad coſtas ſitum, haud raro linguæ formam æmulatur, concavum verſus ventriculum, convexum verò verſus diaphragma, & coſtas; ſubſtantia, vaſculoſa & fibroſa. Connectitur cùm Ventriculo, vaſorum brevium ope, Membranæ Lienem cùm diaphragmate, omento, & Rene ſiniſtro alligant arteriæ, à cœliacâ ſplenicæ dictæ, Vena ſplenica dicta, variis diſtinctis Ramis, ſuperficiem irrorant. Nervi à plexu ſplenico, quidam contendunt Lienem bilis ſecretioni inſervire.

EX CHIRURGIA.

QUO plura, Morborum cohortem, concomitantur accidentia, eo citius, & tutius auxilia, & operationes, ſubminiſtrat Chirurgia. Quot cives etenim, abſque excellentiſſimæ iſtius Artis, & ſcientiæ præſidio, ſupremum obiiſſent diem: quot hydropici V. G. à periculoſiſſimo iſto morbo fuerunt ſublevati.

Hydrops, à duobus verbis Græcis, derivatur Υδορ, ſcilicet, & Πιειν quæ ſignificant aquam bibere. Sub duplici conſideratur reſpectu, vel totam corporis peripheriam, adimplens; tunc anazarca, ceu leucophegmatia: quæ duo verba, à Græco, Ανα, Σαρχος, ſupercutem & Λευκος & Θλεγμα, pituita alba. Si verò in capacitate abdominis aſcites dicitur.

Ascites de qua ſumus tantùm, dicturi, eſt abdominis tumor, maxima aquarum collectione, in ipſa met cavitate, productus. Derivatur à verbo Græco Αρχως, quòd hirci cutem ſignificat.

Hydrops in generalem, & specialem, dividi solet. Diverso gaudens nomine, juxtà partes affectas, in capite V. G. hidrocephalos, in pectore plevrocele, in abdomine ascites, in scroto hidrocele, &c. Hidropisis causæ primariæ, & *secundariæ*, *primariæ*, *vel à solidis*; *vel à fluidis*, ex parte solidorum si nimium laxata, vel nimium tensa, à fluidis, vel nimium spissa, *vel dissoluta.* Secundariæ, à plurimis causis externis, vel ab aere nimium denso, ab alimentis oleaginosis immoderatâ vini potatione, quæ omnibus accidentibus ansam præbent, indè tardior sanguinis motus, arteriarum lentior pulsus, relaxantur Musculorum actiones, & totus corporis habitus in maciem decidit.

Ascitis Signa diagnostica, plurima habentur, urinarum fluxus minuitur, abdominis gradata intumescentia, lentior pulsus, totius corporis gravitas, respiratio difficilis, immoderata sitis, febris lenta, aquarum præsentiæ in abdominis cavitate notitia, &c.

Prognostica verò à causis, ab ægroti viribus, ætate; temperamento, à majori vel minori aquarum stagnantium copiâ, &c. sunt desumenda, imò periculosissima.

Duplici modo, hujusce morbi curatio, *vel ab arte*, vel à remediis, tùm interne, tùm externe adhibitis; remedia interna, sunt ea quæ salibus acribus, urinarum *promovent fluxum*, *quibus* frustrà adhibitis, Chirurgia promptiora suppeditat auxilia.

Diversæ, juxtà operationes, ad aquarum effluxûs necessarias, sententiæ. Alii enim scalpellum, alii acum triquætram proposuerunt. Ex duabus istis methodis, posterior nobis anteponenda videtur. Quæ ut rite celebretur, ægrotus in lecti margine collocandus, ita ut in latere, in quo instituenda operatio, incumbat. Tunc Chirurgus in medio, intra ombilicum & anteriorem, & superiorem ossis ilei spinam, acûs triquætræ ope, operationem instituet.

Quandoque tamen, aquarum effluxus sistitur, vel à nimiâ ipsarum spissitudine, vel ex partibus, omento scilicet, & intestino, quòd facillime spicili ope terminatur.

Effluxis aquis, in lecto collocetur, æger, & fasciis vino calido imbutis, instituenda deligatio, & remedia tum aperitiva, diuretica, purgativa & diluentia designanda.

Has Theses, Deo juvante, & Præside M. NICOLAO-RENATO JALLET, *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, nec-non Regiæ Academiæ Chirurgiæ socio, tueri conabitur*, Joannes-Franciscus la Taste, Parisinus, *Artium Liberalium, in almâ Universitate Parisiensi, Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Lunæ 27ª Novembris, anno salutis 1758, *à sesquisecundâ, ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO.

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ Delaguette, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, sub signo Olivæ.

606

DE UTERO INVERSO THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

Quas, Deo Juvante, & Præside M. STEPHANO-PETRO LE LAUMIER, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* Franciscus-Angelus Deleurye, *in Almâ Universitate Parisiensi, Artium Liberalium Magister.*

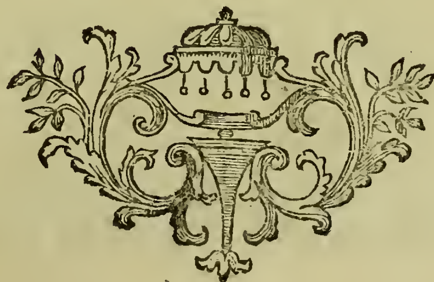
PARISIIS;

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS;

Die Sabbati trigesimâ Decembris, anno salutis 1758, *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

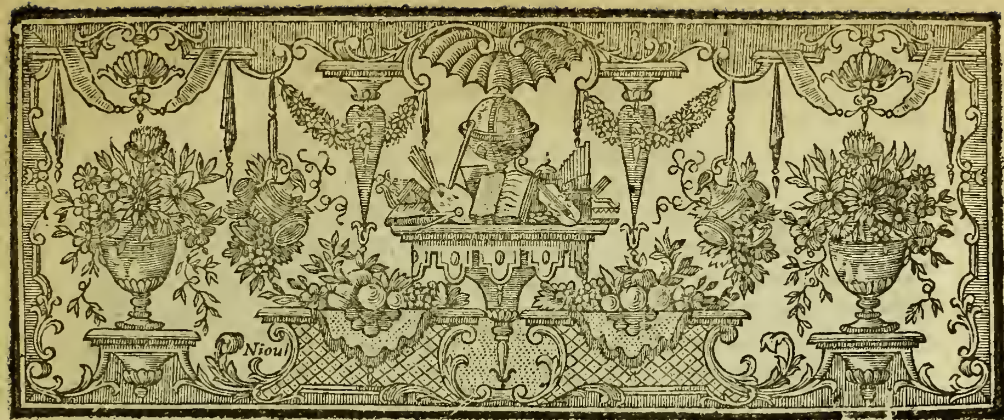
PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

PARISIIS,

Typis Viduæ Delaguette, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO CHIRURGICÆ.

IX aurâ ſeminali-excitatus embryo, cùm indiget hoſpitio vitali. Scintillulam vitæ abſque certo extinctionis diſcrimine foràs exponere minimè potens, commodum expetere cogitur fomitem, cujus beneficio non ſolùm augeri & corroborari, ſed & adauctum viribus que idoneis munitum aëri libero ſe ſe committere quaſi ſpontè valeat. De gente humanâ tam benè merentem facilè miraberis Uterum. Ipſâmet in matre poſitus, mater altera, venturam expectat, ingreſſam complectitur, & ità fovet progeniem, ut ipſi, genitrice incolumi, primùm abſconditam, deindè patentem veluti que novam liceat vitam peragere. Perfectum ſanè naturæ ſpecimen! Utinam nullis unquàm turbaretur adverſis! Sed parentis fœtûs que ſimul ſaluti protegendæ licèt dicata matrix, ſuam ſibimet ſœpè ſœpiùs ſalutem

conciliare nequit. Modò compreſſa, mox ſuccuſſa, jam abrepta procumbit; hinc & indè firmiùs retenta, illinc faciliùs cedens, jam inverſa ruit; rueret & cum ipſâ parentis ſanitas ſœpiùs que vita, ſi Chirurgicâ privaretur ope.

Uterum inverſum tutiùs curare tentabit, qui uterum in ſtatu naturali priùs noverit. Uterus autem eſt corpus ſexui fœmineo peculiare, muſculare, ſpongioſum, interiori cavitate donatum, parte in inferiori pelvis, veſicam inter & rectum, ſedem obtinens: figuram piriformem inverſam, à parte anteriori & poſteriori paulò planam in virginibus, mulieribus-ve non gravidis, in prœgnantibus verò Elliptoideam exhibet. Colore leucophæo in puellis, rubicundo in adultis, denſiori in gravidis videtur imbutus: quod quidem à dilatatione, & plethorâ vaſorum ſanguiferorum, minori vel majori repetendum. Fibræ carneæ, vaſorum ſanguineorum, nervorum etiam copiâ majori interjectâ, hujus viſceris ſubſtantiam vario plexu efformant: Superficiem ipſius externam inveſtit membrana robuſta, peritonœo ſuppeditata; internam è contrà adeò tenuis (*a*) & tam ſtrictè cohærens ut vix ſeparari poſſit.

Pars uteri ſuperior, fundus; inferior, quæ anguſtior, cervix; & quidquid fundum inter & cervicem reperitur, corpus dicitur. Unica eſt (*b*) & triangularis cavitas uterina: unum è lateribus trianguli brevius eſt, altera duo ſunt longiora; illud fundum (*c*), hæc verò, duo latera deſcribunt: totus triangulus, propter figuram uteri, eſt curvi-lineus. In unoquoque angulo ſuperiori datur foramen, exiguum ſetam vix admittens; tubæ fallopianæ eſt orificium. In angulo inferiori ductus adeſt, qui per longitudinem colli uterini protenditur, & deſinit in aperturam tranſverſalem, quæ ſtili minoris aditum tantummodò concedit; orificium eſt internum uteri. Hanc-ce aperturam ambit ceſticillus carneus, cellularis, rubicundus, à glande virili non omninò abſimilis, intrà cujus ſubſtan-

(*a*) D. Mery in act. Acad. Reg. Sci. membranæ internæ negat exiſtentiam. Vide obſervat. de muliere apertâ paulò poſt partum, cujus uterus craſſitiem habebat octo linearum & tamen membranâ internâ carebat. an. 1706 Cl. Auc. com. An. Heiſteri aſſerit ſe hujuſce membranæ exfoliationes obſervaſſe. p. 253. 8°.

(*b*) Rariſſimum eſt cavitatem hanc ſepto medio dividi, cujus tamen diviſionis exempla duo ſcribit Riolanus. Anthropograph. cap. 31. Littrius diſſerit de utero puellæ duos menſes natæ, qui fundo duplici, corpore & collo pariter duplici donabatur. Act. Acad. Reg. Sci. an. 1705.

(*c*) Ruyſchius muſculum peculiarem in fundo uteri ſtatuit, tract. *de muſculo infundo uteri reperto cum doctrinâ de ſecundinarum extractione*. Hujus muſculi exiſtentiam in dubium revocare licet propter ipſius cum ſubſtantiâ uteri tam intimâ adhœſione ut ab ipſâ diſtingui non videatur.

tiam granula latitant glandulosa, humorem glutinosum secernentia; aperturam cesticillo cinctam, *os tinçæ*, à figurâ vocant plurimi. Superficiem cavitatis uterinæ variis foraminulis pertusam, levem & politam versùs fundum, eamdem versùs collum divisam in duas partes æquales mediante lineâ perpendiculari tantillùm prominenti, à cujus latere insurgunt lineæ obliquæ, & rugæ ipsas concomitantes, tùm in parte anteriori, tùm in posteriori conspicere est. Rugas inter & lineas lacunæ quædam exiguæ, liquorem mucilaginosum effundunt; aliquando etiam, raiò tamen, globuli pellucidi animadvertuntur. Ex duobus foraminibus fundi uterini procedunt versùs latera pelvis, unus ex singulo latere, canales musculosi, conici, molles, inflexi & ligamentis latis inclusi, tubæ ipsæmet fallopianæ (*d*), quarum exrremitas angustior utero inseritur, latior verò ab ipso recedit, & desinit in orificium expansione fimbriatâ & plicatâ terminatum, quæ versùs ovarium convertirur. Ovaria sunt duo corpora oblonga, subalbida, cellulis membranaceis liquore limpido turgidis sibi que invicèm adhærentibus composita, quæ lateribus fundi uterini, singula ope ligamenti brevis & teretis annectuntur. Ligamenta hæc brevia tanquàm vasa deferentia habebantur ab antiquis; ne tamen existimes quòd ullâ cavitate donentur: textu filamentoso in unum convoluto videntur conflari. Tubæ fallopianæ ovum fœcundatum suscipiunt ab ovario, & deducunt in cavum uteri (*e*).

Circa os tinçæ adhæret pars superior canalis cujusdam vaginæ nomine insigniti, qui usquè ad exteriora pudendi extenditur; & ibì orificium magnum vel externum efficit; membranâ exteriori, fibris muscularibus in longum & in orbem stratis, tandem membranâ interiori nerveâ, & rugis quæ post plurimos partus delentur partim vel omninò, distinctâ componitur. Dilatationi obsequitur &, ipsâ cessante, tùm propriâ virtute, tùm musculorum acceleratorum clitoridis actione sese contrahit.

Uterus partibus enumeratis connectitur, & stat in pelvi veluti pendulus, ope ligamentorum, quæ à dimensione

(*d*) Tubæ fallopianæ sic dicuntur ex eo quòd Gabriel Fallopius Mutinensis, anno 1662 defunctus, vulgò creditur inventor; licèt à Rufo Ephesio descriptæ fuerint. *Journal des Sçavans. Sept.* 1715, & *Hist. Medi. Dan le Clerc. pag.* 657.

(*e*) Vid. obs quæ in act. Acad. Reg. Sci. leguntur D. Theroude Chirurg. Paris. De quâdam specie capitis, pilis, palpebris & dentibus donati in ovario dextro mulie. 18. an. natæ: an. 1690. D. Mery de osse maxillæ superioris cum pluribus dentibus in ovario mnlieris invento. An. 1695. D. Littrii de ovis in ovariis contentis. an. 1701. ejusdem Authoris hist. fœtûs è ventre matris extracti per anum. An. 1702. & obs. D. Duverney de fœtu in tubâ fallopianâ dextrâ reperto, &c.

nomen obtinuerunt, latorum ſcilicèt & teretium. Ligamenra lata ſunt duæ peritonæi duplicaturæ inferiores, quæ mediâ in pelvi tenduntur, ipſiuſque lateribus adhærent. Suas inter lamellas, uterum, tubas fallopianas, ovaria, vaſa ſpermatica & hypogaſtrica, ligamenta rotunda, & nervos continent, ipſis que præbent involucrum. Limbus ſuperior ligamentorum latorum dividitur, ex utroque latere uteri, in duo ligamenta minora ſeu duplicaturas exiguas, quarum una anterior & excelſior complectitur tubam fallopianam, altera verò poſterior ovarium, cum ligamento brevi continet. Ligamenta rotunda ſunt funiculi teretes & albidi, qui ab angulis fundi uterini propè & paulò infrà tubas & ligamenta ovariorum uſquè ad annulos inguinales, volumine ſensim decreſcente, protenduntur. Congeries arteriarum venarum que ſanguinearum, nervorum etiam, ope cellularis textûs ipſam penetrantis, ſimul & duplicaturæ ligamenti lati ipſam involventis conſolidata, totam conflat alterutriûs ligamenti teretis ſubſtantiam. Horum extremitas inferior, annulos inguinales ingreſſa, faſciculo quodam fibrarum carnearum veſtitur, & deſinit in filamenta gracilia quæ adipe & cute obvoluta mox evaneſcunt. Ligamenta lata & rotunda ſunt extenſionis & contractionis capacia; peritonæo, ex hâc parte, utcumquè ſimilia.

Orificio externo vaginæ membrana nonnunquam ſemicircularis, perforata, Hymen ipſe, cuſtos apponitur. Ferè ſemper in virginibus tantùmmodò obſervatur (*f*). In mulieribus autem convertitur in ſegmenta denſiora, quæ Carunculæ myrtiformes vocantur. Concurſus & coadunatio membranæ intùs vaginam induentis cum membranâ internâ labrorum, clauſtrum virginale; ejuſdem clauſtri in quatuor partes quâcumque de causâ fractio, carunculas (*g*) promovet. Suprà orificium externum vaginæ & infrà corpuſculum quoddam rubicundum, rotundum, Clitoridis extremum, ceſticillus conſpicitur, meatum urinarium ſeu urethræ aperturam exteriorem deſignans. Urethra autem eſt canalis membranaceus, ſpongioſus, duos admodùm pollices longus, veſicæ collo continuus, qui foràs urinam emittit. Inter oſſium pubis arcum, clitoridis corpus & va-

(*f*) In obſerv. rariori. Stalpart. Vander Wiel. cent. poſt. part. pri. obſ. 39. plurima referuntur exempla graviditatum quæ, illæſo & integro hymene, confectæ fuerunt. Confer. prætereà Diſſert. Clar. D. Louis de partium exter. gener. mulie. naturali, vitioſâ & morboſâ diſpoſitione. Paris. an. 1754.

(*g*) Reald. Columbus, Cremonenſis, Profeſſor Patavinus an. 1544, carunculaxum myrtiformium mentionem primam fecit, *Journal des Sçavans*, *Sept.* 1715. *pag.* 348.

ginam ità sternitur ut curvaturam exiguam describat: Partibus illis ope textûs cellularis adhæret; undè patet non posse fieri mutationem sitûs vesicæ, & vaginæ, quin directio & diameter urethræ mutentur in quâdam parte, quin proindè urinarum cursus alteretur. Clitoris est pars constans duabus membranaceis, elasticis, intùs que cavernosis portionibus, utrinquè ortis à tubere ischiatico, ad se invicèm juxtà symphysem pubis accedentibus, & in unum coalescentibus; indè clitoridis in crura & corpus divisio. Quatuor clitoridi assignantur musculi, erectores duo, totidem que acceleratores: illi corporum cavernosorum lateribus, & ischiatico tuberi adhærent, isti verò à corporibus cavernosis, juxtà urethram, vaginam, imò usquè ad sphincterem ani sese expandunt; ità tamen ut ipsos inter & partes laterales urethræ nec non vaginæ, rete quoddam mirabile vasculosum & cellulare observetur expansum: plexus est retiformis, cujus vasa, & cellulas cum clitoride communicantia demonstrat insufflatio. Infrà plexum retiformem, ex unoquoque latere, stat glandula conglomerata, cujus ductus excretorius sex lineas longus, in partem anteriorem hymenis, aut caruncularum, liquorem viscosum effundit. Clitoridis partem exteriorem & prominentem supernè & à lateribus obtegit exigua membranæ interioris labrorum magnorum duplicata portio, quæ mox ejusdem membranæ duabus duplicaturis majoribus, spongiosis, versùs inferiora divergentibus, & meatûs urinarii simul ac vaginæ legentibus oras, Nymphis nimirùm, locum facilè cedit. Nymphas, clitoridem, ipsius præputium, meatum urinarium, vaginæ que orificium protegunt & circumvallant cutis processus turgentes adipe. Horum superior simphysi pubis assidet; pro monte veneris habetur: alii à superiore rectà descendunt, nunc ambo uniti, & hìc loci commissura superior, modò disjuncti, & ibì, facilioris ad partes quas protegunt aditûs causâ, notabile spatium inter se relinquunt, quod Vulvæ seu fissuræ magnæ nomine celebratur; deindè sibi invicèm iterùm junguntur, & sic commissuram inferiorem perficiunt seu furcam, quæ ligamento membranaceo, breviori, per partum facilè delendo, firmatur; cui tandem fovea navicularis adjacet. Inter commissuram inferiorem & anum reperitur pars quæ dicitur Perinæum; cute & pinguedine efformatur. Bulbi intrà crassitiem harum-ce prominentiarum majori quantitate disseminantur; ne mireris ergo quòd in adultis tota illarum superficies succrescentibus pilis adornetur.

PARTES descriptæ innumeris, & ità inter se communicantibus gaudent vasis, ut illa velut in unum conspectûs punctum colligere

ſatius nobis videatur. Arteriæ ſpermaticæ, numero duæ (*h*), oblongæ & graciles, oriuntur à trunco aortæ inferioris, & ovariis, tubis fallopianis, ligamentis latis & teretibus, ipſomet utero diſtribuunt ramos, qui multoties ramis uterinis inoſculantur. Hypogaſtricæ oriuntur ab iliacis, & ſubdividuntur in ramos notabiles, qui varia ſortita ſunt nomina à partibus quas alluunt, tum in pelvi, tum extrà pelvim. Unus ex illis præcipuè conſiderandus, Pudenda communis arteria dicitur. Lateribus uteri & vaginæ ramificationes innumeras miniſtrat, quæ uterinæ audiunt, & in ſuperficie necnon ipsâmet uteri ſubſtantiâ cum arteriis uterinis oppoſitis anaſtomoſes agunt multiplices. Pudenda urethram, clitoridem & ipſius muſculos, ſphincterem ani & partes adjacentes irrigat. Cum meſaraicâ inferiore, mediante hæmorroidale internâ, communicat; & cum pudendâ externâ, cujus rami partes generales externas permeant. Quidquid de arteriarum diviſionibus præcipuis, progreſſu & anaſtomoſibus jam exponitur, illud de venis ſanguinem reſiduum ab iiſdem locis referentibus & arterias concomitantibus aſſeri poteſt, addendo tamen quòd venæ ſpermaticæ ſursùm aſcendentes majorem anaſtomoſium copiam efformant, quæ corpus Pampiniforme dicta fuit; quòd ſpermatica ſiniſtra in emulgentem ſiniſtram ſeſe exonerat; quòd venæ uterinæ ità uteri ſubſtantiam penetrant, ut ſtatuto & periodico tempore, exuberans quâ turgent ſanguinis copia, in uteri cavum, oſculis apertis, ſtillare queat; quòd hypogaſtricæ communicant, mediantibus hæmorroïdalibus internis, cum meſaraicâ inferiore quæ in venam portarum ſeſe effundit, & cum meſaraicâ ſuperiore & ſplenicâ, per anaſtomoſim, jungitur. Ubi notandum, ſplenicam & meſaraicam inferiorem, ſanguinem recipere à ventriculo, liene, omento, inteſtinis, meſenterio, deindè in unum coaleſcere truncum, venam ſcilicèt portarum, ſanguinem hepati diſtributuram; cujus ſanguinis pars reſidua venis hepaticis in venam cavam inferiorem transfertur. Ex hâc vaſorum delineatione, facili negotio deduci poteſt ſolemne inſtitui ſanguinis commercium non ſolùm inter partes internas & externas genitales mulierum, ſed etiam inter ipſas & partes ambientes, ſcilicèt pelvim, partes in pelvi, imò & in abdomine toto contentas, arteriarum, & præſertim venarum ope; undè ſequitur ſanguinis viſcerum abdominis circuitum retardari, aut quocumque modo alterari non poſſe, quin ſanguinis partium genitalium circuitus remore-

(*h*) Quatuor arterias ſpermaticas ſine ſpermaticis venis, in virgine quâdam, duos circiter viginti annos natâ, reperiit Kerckringius. ſpecileg. Anatom. Obſerv. 32.

ur, vel alio quocumque modò alteretur, & viciſſim. Undè inflammationis, vel obſtructionis à viſceribus ad uterum, vel ab utero ad alia viſcera pedetentìm graſſantis ratio in promptu.

Nervi partibus enumeratis diſtribuendi oriuntur à lumbaribus, ſacris, & intercoſtalibus. Lumbares & ſacri non ſolùm partibus internis & externis genitalibus mulierum ramos ſuppeditant, ſed etiam pelvi, partibus ambientibus, & unicuique extremitati inferiori, originem præbendo crurali & ſciatico; indè neceſſitudinem & proindè ſympathiam inter omnes illas partes & præſertim extremitates inferiores adeſſe patet. Nervi intercoſtales, uterum, ligamenta ipſius, omnia abdominis & pectoris viſcera variis plexibus locupletantur; inſuper cum ſacris, lumbaribus, dorſalibus, cervicalibus ſociantur. A quatuor autem cervicalibus inferioribus & primo dorſali oriuntur nervi extremitatum ſuperiorum; prætereà intercoſtales ſuperiorem cum quinto & ſexto pari, eiſdemque mediantibus, cum toto capite affinitatem obtinent; undè quanta inter uterum & totam ſuperiorem corporis partem neceſſitudo, & proindè ſympathia verſetur conjicere eſt; jam verò ſtatuimus partium genitalium mulieris ſympathiam cum partibus inferioribus, ſuper eſt ergo ut concludamus uterum & partes genitales mulieris ſympathiam habere cum toto corpore, nervorum operâ: quæ quidem ſympathia eò major videtur reſpectu uteri, quòd nervi ad unumquodque ipſius ſubſtantiæ punctum appellunt. Indè prodit in lucem, cur tam ſubitas, tam generales & tam periculoſas in œconomiâ animali ſtrages edant uteri affectus morboſi; inter quos locum inferiorem non tenet inverſio, habitâ ratione nervorum divulſionis.

Præter vaſa ſanguifera & nervos, venæ lymphaticæ detectæ ſunt in utero; vaſa etiam lactea aliquando exhibentur in mulieribus per graviditatem maturam defunctis.

Uteri inverſio à poſſibilitate eò magis recedere videtur, quò fit accuratior conſideratio circà uteri figuram, cervicis anguſtiam, veſicæ, inteſtini recti & oſſium pelvis circumſtantiam, ſimul & orificii externi vaginæ diametrum. Quædam igitur ſunt annotanda, ut hujuſce morbi poſſibilitas eluceſcat (*i*).

Uterus, extrà graviditatem, longitudine trium digitorum, latitudine duorum, versùs partem ſuperiorem, & vix unius versùs inferiorem, craſſitie unius digiti donatur; faba minor in cavitate ipſius vix nidulari poteſt. Dimenſiones illæ, ſtatim ab ingreſſu ovi fœcundati in cavum uteri, gradatìm mutantur. Ovi ſuperficies externa internæ uteri ſuperficiei applicatur, membranoſa evadit, ità ut poſthàc

(*i*) Quanta Lis de poſſibilitate & exiſtentiâ prolapsûs matricis orta fuerit, leg. in Obſ. Genſelii. act. erud. Mai. an. 1716. & Heiſteri Inſt. Ch. p. 1023. not. *B*.

dividi possit in duas lamellas sibi invicem adjunctas; quarum exterior duplex & crassior; interior simplex Amnios dicitur. Aquæ in cavitate ovi accumulantur. Aquarum in medio natans detegitur fœtus, veluti suspensus funiculo vasculari, egrediente ab umbilico, indè umbilicali vocato, desinente alterâ extremitate in corpus quoddam orbiculare, spongiosum, vasculosum, duas inter chorii lamellas positum, fundo uteri vel alio ipsius cavitatis puncto intimè adhærens; Placenta ipsa est. Jam uteri cavitas ampliatur volumen augescit, crassities non minor, sed mollior evadit; figura piriformis in ellypcoïdeam convertitur; vasa liquorum majori copiâ turgent; inflexa priùs, ad lineam rectam accedunt; cellulæ dilatantur; fundus ità sursùm extenditur, ut ligamena propiora fiant partis inferioris uteri; uterus, qui partem ossis sacri non superabat, in regionem hypogastricam superiorem, & usquè ad umbilicalem ascendit; versùs partem anteriorem abdominis prominet, eò magis quò majori volumine fœtûs, aquarum & placentæ distenditur; horum pondus, ultimis gestationis temporibus, cervicem uteri jam distensam premit, fibras ejus attenuat & proindè minùs pares reddit tanto ponderi sustinendo, illas paulatìm à centro orificii recedere cogit; nervos ipsius distendit; undè irritatio quæ nervos uteri & musculorum abdominis brevì concitat, undè contractiones validæ musculorum abdominis & uteri, undè actio quæ augetur in ratione alternâ dilatationis orificii interni uteri, usquequò tandem aquis & fœtui concedatut aditus ita patens, ut possint exire foràs, & sic partum partìm adimplere. Nondùm enim ipsius datur complementum. Fœtum & funiculum sequi debent placenta & membranæ. Sed forsan nimis adhærent, aut volumine & pondere nimiis donatur; placenta attrahitur ab obstetricante, partem uteri superiorem secum versùs inferiora eò faciliùs adducit, quòd uteri maxìma pars à ligamentis est libera, quòd corpus, non omninò contractum, mollius est, & relinquit vacuum, placentâ & parte uteri huic annexâ citiùs occupandum; undè cervicis contractioni novus obex, undè per ipsam aditur facilior, undè in vaginam & partes externas præsentiâ fœtûs nuperrimè dilatatas, uteri inversi lubrica valdè &, perseverante causâ, præceps decidentia; id est morbus cujus existentia possibilitatis demonstrandæ præbet argumentum. (*a*)

(*k*) Anno proximè elapso D. Præses cùm ferè subitam cujusdam puerperæ mortem didicisset, omni sollicitudine aperturam cadaveris postulavit, & sequentia observavit... Totum abdomen flatibus erat valdè distensum; non aderat manifesta regionis hypogastricæ depressio; aperto abdomine, jam non apparebat uterus quià intestina, usquè ad ossa pubis extensa, uterum tegebant. Ipsis re-

Status

Status in quo fundus, aut unum è lateribus uteri, corpus vel collum vel & orificium ipsius ingreditur partìm vel omninò, dicitur inversio. Ex quâ definitione fluit divisio inversionis uteri in directam & lateralem, incompletam & completam. Inversio di ecta frequentior est laterali quæ vix, nisi à polypo, seu excrescentiâ quâcumque, oriri potest, & nunquam completa habetur. Idcircò de ipsâ nihil aliud dicemus quàm quod de polypo. Incompleta plurimos gradus obtinere potest; nam uteri fundus potest tantummodò, vel in corpus, vel in cervicem, vel in orificium internum, aut in vaginam aut in vulvam, & ultrà delabi, majori vel minori uteri portione intùs remanente.

Causæ inversionis sunt vel externæ, vel internæ; lapsus ab alto, nixus violenti, musculorum abdominalium contractiones validæ, extractio præceps placentæ aut alterius cujuscumque corporis utero nimiùm adhærentis, externas inter; ipsiusmet uteri debilitas vel fibrarum atonia, quæ ex hemorragiis, cachexiâ, fluoribus albis, hydrope, placentæ in utero relictæ corruptione, magnâ uteri disten-

motis, uterus venit in conspectum; in parte hujus superiore reperiebatur foramen, aditum digiti permittens, & uterum inversum designans; ovaria & tubæ fallopianæ, cum portione ligamentorum ipsis adhœrentium, foramen illud ingrediebantur; vesica paucam lotii copiam continebat. Quibus perpensis, D. Præses non potuit ossa pubis serrâ dividere, sicut desiderabat, propter spectatorum præsentiam qui jam aperturæ cadaveris fuerant oppositi; sed textum cellularem, partem inferiorem uteri & superiorem vaginæ cum vesicâ, urethrâ & recto alligantem, quàm magis potuit scalpello separavit; deindè scalpelli longioris & semicurvi apicem injecit circà vaginam, & sic uterum cum dimidiâ parte vaginæ extraxit, reliquâ parte hujus-ce canalis per vulvam digitis extractâ; porrò apex fundi uterini inversi orificium uteri ingrediebatur, & duobus digitis transversis superabat. Reductionem seu potiùs explicationem molis extractæ tentavit D. Præses cum D. Berthe hujus-ce Collegii. Magis. qui dissectioni adfuerat. Evolutus uterus figuram sacci exhibebat, cujus aditus diametrum habebat paulò majorem diametro fundi; vagina vix ab orificio uteri distinguebatur ob magnam utriusque dilatationem; partibus lateralibus cavitatis uterinæ plures membranarum portiones subvirides adhærebant. Nullum per totam uteri substantiam neque per totum abdomen inflammationis signum videbatur. Puerpera pridiè fœtum robustum & benèvalentem ediderat in lucem. Placentæ exitum subsecuta est sanguinis copia duas & semi uncias solum modò adæquans, per grumos effluxa; major spirandi difficultas, delirium breve & convulsiones vitæ ipsius finem imposuerunt, duabus horis à partu. Obstetrix malum non cognovit; partum feliciorem autumabat, propter ipsius brevitatem. Utrùm magna aëris copia dilatantis abdomen, antè vel post partum accumulata fuerit? Asseri non potest. Verisimilius est quòd antè partum jam aderat, ex eo quòd mœrore conficiebatur gravida, graviditatem omni ope atque operâ celare enitendo. Cæterùm posito quòd antè partum extitisset illa aëris copia major, tanquam inversionis causa conjuncta spectari posset.

ſione ac fœtûs robuſtioris præſentiâ poſſunt oriri ; pondus viſcerum abdominis, obeſitas, excreſcentiæ quæ in utero pullulant, inter cauſas internas annumerantur. Abſit tamen ut cauſas illas, præter extractionem placentæ & excreſcentiam latentem, poſſe perſe ſingulatìm uteri inverſionem producere credamus. Neceſſum eſt ut quædam ex cauſis internis aut externis ſimul concurrant ; uterus enim, licèt atonus, non invertitur, niſi adſit quoddam momentum determinans inverſionem, v. g. inteſtinorum preſſio, muſculorum abdominis contractiones clamoribus vel doloribus colicis adauctæ, &c. & viciſisìm lapſus, clamores, &c. non invertunt uterum niſi adſit in ipſo præſertìm versùs fundum debilitas inſignis, aut veluti adumbrata inverſio ; indè venit quòd inverſiones quæ procul à partu eveniunt ferè ſemper antecedentem, quæ tempore partûs extitit, & paulò poſt curata fuit, agnoſcunt inverſionem ; indè oritur quòd in virginibus impoſſibilis habetur inverſio, quæ tamen, etiamſi rara admodùm, apud illas poſſibilis eſt, dummodò excreſcentia quædam polypoſa aut alterius ſpeciei ſoboleſcat in uteri cavitate, ipſam dilatet, versùs orificium internum gradiatur, paulatìmque proprio pondere uteri fundum ità attrahat, ut gradatìm inverti cogatur uterus ; vel etiam dummodò fibræ uteri causâ qualibet debilitentur & magno aſſiduoque viſcerum pondere premantur in fundo ; tunc enim pars ſuperior fundi paulatìm deprimetur, non poterit ſic deprimi, quin parietes corporis uteri à ſe invicèm recedant in ratione mutuâ depreſſionis ; ſed ille receſſus ulteriori depreſſioni viam parabit, & viciſisìm. Si igitur perſeveret pondus, vel augeſcat, perſeverante causâ, perſeverabunt effectus, & adauctâ adaugeſcent ; ſicque explicari poterit quo pacto in virginibus ab omni exprobratione liberis, & præſertìm in obeſis, inverſio uterina pluriès fuerit obſervata, teſtimonium præbente celeberrimo &, ſub omni reſpectu, fide digniſſimo D. Puzos. (*l*)

Pro diversâ inverſionis ſpecie variantur ipſius ſigna. Si inverſio ſit incompleta, mulier doloribus vividis circà lumbos & coxas vexatur, regionis hypogaſtricæ & abdominis fit aliquandò, non verò ſemper, depreſſio, pondus incommodum in vaginâ perſentitur, urinarum fit difficilis admodùm excretio vel totalis retentio, hæmorragia plùs

(*l*) *Merc. de Fran. Septemb.* 1744, ubi datur analyſis eximiæ Diſſertationis celeb. D. Puzos, olim Acad. Reg. Chir. Directoris, de uteri inverſione. Hâc in diſſertatione mentio fit virginum, mulierum quæ non pepererant, aliarum quæ per viginti annos à partu nullam perceperant ægritudinem, quæ tamen inverſione uteri laboraverunt ; ſed hunc-ce morbum in ejus-modi ſubjectis, ſolum-modò tempore quo catamenia fluere deſinunt, & in pinguioribus, urgere ſimul annotatur. Quo in caſu, inſanabilis habetur inverſio.

minùs-ve abundans concomitatur ; & hæc ſigna ſunt æquivoca : digitus in vaginam, vel orificium internum uteri introductus occurrit in tumorem conicum cujus baſis circumcingitur uteri collo, per modum ceſticilli plùs minùs-ve craſſi, proùt collum plùs minùs-ve dilatatur, majori vel minori uteri inverſi volumine ; tumoris illius ſuperficies ſedulò inveſtigata nullam exhibet cavitatem ; collum inter uteri & tumorem digitus circumduci poteſt ; ſi uſquè ad parietem ſupremum uteri pervenire queat, nullam ſuprà baſim reperit depreſſionem; & hæc ſigna ſunt minùs dubia. Completa inverſio nonſolummodò ope ſignorum incompletæ, quæ magis percellunt, ſed & præſertìm ex præſentiâ corporis utcumque rotundi, ſanguinolenti, inter femora propendentis, in cujus ſuperficie nulla reperitur cavitas orificium uteri deſignans, cognoſcitur ; inter partem ſuperiorem hujus-ce corporis & labia magna perſentitur ceſticillus orificio uteri efformatus, citrà quem digitus progredi nequit, ex eo quòd vagina eſt continua & ſuperior orificio uteri ; diſtinguitur autem vagina ab orificio, quia parietem molliorem opponit.

Non prætermittendum quòd aliquando ità ſeſe habet polypi moles, ut ipſam pro utero inverſo facilè ſumeret quicumque rem leviter inveſtigaret. nam polypi molem non exiguam aliquotiès exhibent; ſanguinem ita fundunt ut ipſum vaſis uterinis ſuppeditatum diceres; orificium occupant, dilatant, & ſuperficiem rotundam, levem, cavitate carentem ità offerunt tangenti, ut ipſum-met uterum facilè crederes. Cave tamen. Polypus digito pulſus non regreditur, ſenſu ut plurimùm caret, pediculo anguſto annectitur; è contrà uterus inverſus cedit dextræ pellenti ; ſenſu exquiſito donatur, baſi innititur latiori. Polypus major uteri orificium paululùm dilatat ; è contrà minor uteri inverſi portio parietes ipſius valdè remotos continet. Si polypus utero inverſo jungatur, tunc præter ſigna polypi, adſunt etiam ſigna inverſionis, dolores quippe lumborum, ſenſus gravativus in utero, ſuprà pediculum polypi occurrit ſuperficies latior & utero continua. Tandem polypo adhærente cervici uteri aut orificio, genuinam amittit directionem & obliquitatem acquirit ipſum-met orificium. (*m*)

Accidentia inverſionis uterinæ variantur. Dolores circà lumbos & coxas, ſenſus ponderis gravativi in pudendis, dyſuria, hæ-

(*m*) De Polypis uteri conſul. tractat. clariſ. D. Levret qui naturæ, diagnoſi & curæ polyporum facem novam prætulit. Nec non ejuſdem Authoris Diſſert. quæ legitur in actis Acad. Reg. Chir. tom. III. & Theſ. propugnat. in Scholis Reg. Chir. Pariſ. Præſide M. Hevin, Conſiliario & Sereniſſimæ Delphinæ Proto Chirurg. die 27ª Julii. an. 1753.

morragia major minor-ve, inflammatio, febris, durities, gangræna, syncopes, convulsiones, sudores frigidi, & delirium; veluti certatìm mulieres inversione laborantes discruciare conantur. Quorum ratio ab ipsius-met uteri naturâ, connexionibus, & inversione desumenda. Non potest inverti uterus quin vasa, nervi, & ligamenta ipsi annexa distendantur, quin proindè per totam ipsorum amplitudinem (*n*) dolor urgeat. præsentia uteri inversi vaginam premere nequit, quin sensum gravativum in pudendis excitet. Dysuria adest in quibusdam major, in aliis minor, prout major vel minor abripitur vesicæ portio, prout major vel minor sequitur urethræ curvatura, aut contorsio prout etiam comprimitur vesicæ orificium, vel ductus (*o*). Hæmorragia modò major, modò minor (*p*) concomitatur, quia cùm uteri hæmorragiæ per ipsius contractionem aut compressionem naturâ cohibeantur, si uterus contrahi, aut comprimi nequeat in quâdam parte, in eâdem non facilè sistetur hæmorragia, & quò major erit partis illius superficies, eò major erit hæmorragia; Sin minùs, contra: porrò in uteri completâ inversione, major uteri superficies compressione & contractione privatur; idcircò primo instanti major adest hæmorragia, quæ paulò-post minuitur contorsione vasorum, & compressione collo factâ; è contrà in incompletâ, partes laterales uteri reagunt in partem inversam, comprimunt illam & sic hæmorragiam quodam modo cohibent. Febris & inflammatio plerumquè distensione, irritatione fibrarum, nervorumque, compressione vasorum citò citiùs advocantur. Deficientibus febre & inflammatione, compressio impediens liquorum regressum brevì conciliat utero crassitiem duritiemque insolitas. Ingurgitatione, quâcumque de causâ, jugiter crescente, vasorum tonus suffocatur, stagnant & accumulantur liquores, parietes vasorum dilatant, disrumpunt, effunduntur, cum ipsis putrescunt gangrænamque procreant. Syncopes, convulsiones inversionem non reductam sequuntur, propter sanguinis jacturam, magnam que nervorum cum uteri nervis communicantium (*q*) distensionem. Syncopes autem & convulsiones perseverare nequeunt, quin cerebri, cordis, pulmonum, oculorum functiones valdè turbentur; undè mens alienata sanguinis inordinata progressio, spirandi difficultas, visûs depravatio, liquorum in vasis capillaribus extremitatum remora, harum frigiditas, debilitas summa, ex-

(*n*) Pag. 4.
(*o*) Confer. Differt. M. Verdier Anatom. Professoris emeriti; de herniis vesicæ. Act. Acad. Reg. Chirurg. tom. II,
(*p*) Mauric. Observ. 355, & 689.
(*q*) Pag. 7.

preſſio fluidi liquidioris per poros cutis, ſudores frigidi: quæ quidem omnia, per ſpatium minus quàm trium horarum, animæ & corporis ſolvunt commercium. (*r*)

Ex jam expoſitis, de utero prognoſim deducere non arduum. Reſpectu ſpeciei, inverſio completa, cæteris paribus, incompletâ periculoſior (*ſ*). quoad cauſam, inverſio polypo producta damnum longè minus inferre videtur, quàm inverſio ſubſequens partum, vel aliam cauſam. Habitâ ratione temporis à quo exiſtit inverſio, antiqua recenti plerumquè curatu difficilior; inverſio quæ lentè proceſſit plus affert incommodi quàm periculi. Tandem perpenſis accidentium numero & intenſitate, certius ſtatuetur judicium.

Quanquam ſigna, hucuſquè allata, naturam & eventum inverſionis uterinæ denotent, cùm tamen affectiones quædam, licèt ab illì abſolutè diverſæ, inconſideratè pro eâdem ſumptæ fuerint, de ipſis nonnulla annotare decet, antequàm ad curationem deveniamus. Porrò affectus illi ſunt uteri prolapſus, & vaginæ relaxatio.

Uteri prolapſus eſt tranſlatio uteri non inverſi in vaginam, vel & extrà vulvam. Hujuſce pathematis cauſæ ſunt eædem ac cauſæ inverſi uteri, excepto quòd agunt in totam uteri molem, proindè ipſam totam & integram abripiunt; quòd verò cauſæ uteri inverſi in unam tantùm partem vim exerunt validiorem, ſive illa vis reipsâ major dirigatur versùs illud punctum, v. g. Extractio placentæ, ſive ideò tantùm majorem præbeat effectum quia major adeſt in iſto puncto debilitas. Uteri inverſi & uteri prolapſi accidentia pendent præcipuè à diſtenſione nervorum & vaſorum; porrò major adeſt diſtenſio in utero inverſo, cæteris paribus, quàm in utero prolapſo ex eo quòd uteri corpus inverſum, in primiſque fundus, magis recedunt à principio nervorum quàm uteri prolapſi corpus, præſertìmque fundus: hâc de causâ, uteri inverſio prolapsû periculoſior. Signa uteri prolapſi diſcrepant à ſignis uteri inverſi in eo quòd, ſi prolapſus ſit incompletus, ope digiti in vaginam intromiſſi, orificium uteri longè inferius quàm in ſtatu naturali percipitur; è contrà ſi inverſio ſit incompleta, orificium non reperitur in medio corporis

(*r*) Obſerv. Stalpar. Vander Wiel de puerperâ quæ, poſt dimidiam horam à partu, deceſſit propter inverſionem uteri completam. cent. prim. obſ. 67.

(*ſ*) Incompleta aliquandò periculoſior evadit propter ſummam quâ dignoſci poteſt difficultatem, ſcilicèt quando fundus ſolum-modò deprimitur & identidem pondere inteſtinorum pellitur. Tùm dolores colici, dolores circà lumbos & coxas, ſenſus moleſtus ponè pubem, partus præcedentes, ſunt ſola ſigna quæ ſuſpicionem poſſunt admovere; & plerumque morbus non cognoſcitur niſi cum ultimam ſtragem edidit. Aliundè non aliam excipere poteſt therapeïam quàm palliativam.

digito obversi, sed ipsum complectitur: si prolapsus sit completus; cognoscitur ex præsentiâ corporis ellyptoïdei vulvam inter & femora propendentis, cujus extremitas latior est superior, & infrà cujus extremitatem inferiorem conspicitur foramen per quod digitus aut specillum introduci potest, à quo etiam catamenia, fluores-ve albi, temporibus occasionibus-ve datis, Stillant; vagina corpus illud involvit, quia abripitur per descensum; superficies ipsius primò rubicunda, pluribus annis elapsis, colorem leucophæum sæpissimè induit, labiis majoribus continua videtur; sed in completâ inversione nullum animadvertitur foramen parte in inferiore corporis propendentis, pars superior est inferiore angustior, digitus circumduci potest inter labia magna & ipsius peripheriam superiorem.

Vaginæ prolapsus quamvis omninò diversus ab uteri inversione, tamen ità nonnunquam turgescit, durescit & corrugatur ut ferè nullam offerat aperturam, similis exindè intestino recto prolapso & strangulato; & in tantam molem non semel accrevit, ut pro ipso-met utero habita, & amputata fuerit (*t*). Errorem facilè vitabit quicumque digitum attentâ mente parti prolapsæ admovebit, reperiet enim in medio, vel uno è lateribus, punctum quoddam depressum, minùs resistens & digiti, stili-ve obtusi introductionem usquè ad orificium uteri, vel ultrà permittens. Præsentia herniarum in vaginâ tyronibus dubium pro uteri inversione posset injicere, sed signa propria perpendant, & dubium fugabitur (*u*)

Uteri inversi curatio repositione, & contentione adimpletur. Priùs quàm de repositione dicamus, observandum est sæpissimè faciliùs esse inversionem uteri per partum impedire quàm posteà sanare. Idcircò funiculus umbilicalis Cautelâ debitâ attrahatur; Si placentam nimiùm adhærentem percipiant digiti, ad ipsius deglutinationem procedant; si corpus quoddam placentam subsequens sentiant (quod in arte obstetricandi exercitatis meliùs notum est quàm designatu facile) unâ manu sustineatur uterus dum alterâ extrahitur placenta. Attamen quâcumque de causâ inverteretur uterus per partum, subitò ad reductionem sese accingendum. Nec timendum ne validâ impulsione contundatur (*x*). Satiùs est uterum contundere, quàm ipsum in-

(*t*) Job à Meeckren Chirurg. Amstelodam. tradit catalogum authorum qui de procidentiâ uteri & amputatione retulerunt observata. Horum opiniones variis observ. refellere conatur, & procidentias, amputationes que, tanquam vaginæ aut excrescentiarum, non verò tanquam uteri considerat. Meeckren. Observ. Med. Chir. cap. 54. de procidentiâ falsâ uteri.

(*u*) Differt. celeb. D. de Garangeot, de herniis quibusdam peculiaribus. Act. Acad. Reg. Chirurg. tom. I. & suprà laudat. tract. de Polypis, pag. 144 & seq.

(*x*) Quod intelligi debet de inversione recenti, & absque ingurgitatione; nam aliter, periculosa fieri posset reductio nimiâ vi promota.

versum relinquere, eâ ratione quâ uteri vulnera causis externis inflicta sanari possunt, sicut & aliorum musculorum (y); quòd verò inversio sæpiùs est lethalis, ipso instanti (z). Inversione jam ab aliquot horis accessâ, antè repositionem, alvum uno duobus-ve laxantibus excitare enematibus competit, ut fæces, si quæ sint in intestino recto, expellantur, & exonerato canali intestinali tollatur obstaculum ex ipsius volumine & pondere oriundum; deindè catheter in vesicam injiciendus, eâdem de causâ respectu urinarum cystide contentarum. In hocce casu cùm urethra inferiùs, nedum sursùm dirigatur, vel catheter muliebris, juxtà lineam ad perpendicularem accedentem, dimittendus, vel catheter viris proprius huic sufficiendus, convexitate sursum positâ, mox ad inferiora reducendâ per motum lateralem & semicircularem (a). Quibus præmissis, mulier resupinanda, natibus cruribus-que elatis, à se invicem paululò diductis nec non firmè retentis (b). A vociferatione, clamoribus, conatibus, &c. sedulò abstineat, ne obstet ingressui, vel partem ingressam remittat. Tum si inversio completa sit, Chirurgus partem mediam & inferiorem, seu apicem uteri inversi digitis pinguosâ materie inunctis premet, versùs orificium uteri pellet, usquequò tota moles convertatur ad superiora; sic mechanismum inversionis quodam modo imitabitur ex parte oppositâ. Digitos à parte semi-repulsâ quoddam circumstans amovere cogitne? Minister intelligens partem illam subitò retineat, novum statimque exequendum tentamen expectans. Hanc viam pedetentìm calcando, scopus forsàn attingetur. Si incompleta sit inversio, dextra in vulvam usquè ad apicem partis inversæ promovenda; tum digitorum convexitate ipsi applicatâ, premat & pellat versùs uteri fundum quò usquè reducatur. Utero reposito, clausa manus in ipsius cavitate tantispèr remaneat, ut fibris tonum pristinum recuperandi facilitas quædam suppeditetur, & certior acquiratur notitia dispositionis uteri ad inversionem novam vel ad contractionem æqualem. Talis ad inversionem post partum subitò reducendam plerumque sufficit encheiresis. Super-addendi solummodò, 1°. situs qui consistit in eo quòd puerpera, cruribus ad se invicem approximatis paululùmque elatis lecto, jaceat; 2°. victus tenuis, inflammationis præcavendæ gratiâ. Præsertim à fasciis, topicis adstrin-

(y) Dissert. de utero vulnerato. J. Mart. Reichard. Argentor. 1735. Halleri disputat. Chirurg. tom. V.

(z) Extract. Dissert. D. Puzos. *Merc. de Fran. Sept.* 1744.

(a) Observ. D. Louis & D. Levret, tract. de Polypis, pag. 123. 124.

(b) Hunc situm eligimus, quia per ipsum viscera abdominis versùs diaphragma repelluntur, & quædam ad reductionem proclivitas conceditur.

gentibus & corroborantibus abstinendum. Ab illis nova inversionis causa ; ab aliis lochiarum suppressio oriretur. Inversionem reductam iterùm descendere, aut pronam ad descensum, signum si detur aliquod; pessus intromittendus est (*cc*) : cæterùm à lochiarum cursu attentio non amovenda.

Inversio ab aliâ causâ quàm à partu (excepto polypo) procedens, juxtà eamdem methodum reponenda. Reductione factâ, fotus anodini & emollientes abdomini admovebuntur, quantulumcumque tensionis & inflammationis; aut fotus adstringentes, debilitatis & inertiæ quantulumlibet signum supersit.

Polypi, aut excrescentiæ cujuscumque (*dd*) inversionem promoventis ligatura celebranda (*ee*). Licèt enim natura quosdam polypos spontè excreverit, tamen ab ipsâ semper tale beneficium expectare frequentiùs esset periculosum, præsertìm in casu polypi inversionem determinantis; porrò extracto polypo, uterus à pondere ipsum tra-

(*cc*) M. Suret hujus-ce Colleg. & Acad. excogitavit & perfecit pessum, qui plurimis huc usquè excogitatis antecellendus videtur, propter simplicitatem, soliditatem & mobilitatem. Quatuor partibus præcipuis componitur. 1°. Circulo plano. 2°. Tribus ramis annulum sustinentibus & convergentibus in extremitate ab annullo remotâ. 3°. Caule cujus extremitas superior terminatur per cocleam adaptandam frimandamque cum striato receptaculo quod in calce junctionis ramorum fabricatur, extremitas inferior terminatur per globulum solidum. 4°. Laminâ rotundâ, in quâ insculpitur exigua cavitas circulo laminæ continuo, & orâ linteâ prominente amplificata : hæc cavitas similitudinem cavitatis cotyloïdeæ coxarum quodam modo refert ; recipit & complectitur globulum caulis, motus versùs omnes partes agere ipsi permittit; ora lintea prominens quæ globulo adaptatur ope fili per foraminula, quæ in laminâ reperiuntur, trajecti & firmati, impedit ne globulus è cavitate resiliat; præter illa foraminula, quatuor adsunt scissuræ exiguæ eâdem in laminâ, adhæsioni quatuor funiculorum inservientes; funiculi isti cingulo circà ventrem injecto debent à lateribus annecti, anteriores duo, totidem que posteriores. Pessi materies vel aurea, vel argentea, vel est eburnea. Utilitas est sustinere uterum, effluxum humorum ex utero permittere, non obstare vaginæ elaterio recuperando, propter caulis crassitiem duarum tantummodò linearum, vaginæ directioni & motibus mulieris sese accommodare mediante enarthrosi. Undè facilè deduci potest quantùm præstet pessariis Joan. Bauhini, Saviardi & Doct. Thomæ Simson, descript. in actis edimb *tom. III. pag.* 379. edit. gallic.

(*dd*) Vid. Dissert. de Sarcomate pudendo muliebr. sectione ablato. Præsid. Abrah. Vatero. M. P. Wittemberg. an. 1728. Dissert. de Polypo post febrem epidemiam egresso. Præside Abrah. Vatero. P. P. Wittemberg, an. 1739. Halle. Collect. Thes. Med. Chirurg. *tom. III.*

(*ee*) Cavendum ne separato Polypo veteri & majori, portio uteri sequens pro alterâ excrescentiâ sumatur. Quem in errorem faciliùs inducerent uteri forma fibrarum que textura diuturno pondere perversæ. Observ. D. Gaulard. D. M. In Act. Acad. Reg. Sci. 1732.

hente

hente liber priſtinam ſedem ſæpè ſæpiùs recuperat: Nihilominùs dextram in uterum, ſi fieri poſſit, intromittere, & ipſius ope partem inverſam reducere proderit.

In inveteratâ & nullis accidentibus letiferis ſtipatâ inverſione, quæ volumen, craſſitiem, duritiemque (*ff*) uteri ità auxit, ut in priſtinam ſedem abſque periculo refundi nequeat viſcus inverſum; moles propendens ſuſpenſorii ope ſuſtinenda & ab urinarum actione protegenda. Ab omni motu nimio vel inconſiderato caveat infirma

Non ſemper ex voto ſuccedit reductio; ſed tenſio & inflammatio minitantur (*gg*); jam ſanguinis miſſio plùs minùs vè prò viribus repetenda, enemata emollientia, fotus ejuſdem generis abdomini impoſiti, potiones oleoſæ, anodinæ, ſuccurrere debent; ſi inverſio ſit completa, utero propendenti ſplenia decocto anodino & emolliente, aut cataplaſmata ejuſdem virtutis, duplici linteo involuta, bihorio imponantur. Quibus adhibitis, nova iterùm tentamina prudenter agenda, præſertim per ſyncopem repetitas ſanguinis miſſiones ut plurimùm ſequentem. Quidquid egeris, illud tantùm ex tuâ methodo forſitan ſequitur bonum quòd convulſiones, hæmorragia, inflammatio abdominis cohibentur; ſed uterus reduci nequit, propendet inter femora, liquores in ipſius vaſis ſtagnant, turgeſcit; tunc fotus emollientes & reſolventes, cataplaſmata ejuſdem dotis prioribus ſubſtituenda. Res tamen nondum proſpera. Strangulatur uterus, magis ac magis aucto volumine. Hîc loci ſcarificationes in utero celebrare non alienum exiſtimat Heiſterus (*hh*). Sed ipſas non ab omni periculo vacare probat Ruyſchii obſervatio. (*ii*). Ideò ſanguinis miſſionem emollientium & reſolventium uſu coadjutam anteponimus. Gangræna ſequitur ne? Antiſeptica citiùs adhibeantur; nec adhuc à propoſito deterrendum eſt, dummodò ſit levis & ſuperficiara admodùm gangræna; uteri repoſitio conſtanter iterùmque ſuſcipienda (*kk*); quæ ſi obtineatur, injectiones antiſepticas, deindè deterſivas adhibere juvat (*ll*). Febris compeſ-

(*ff*) Ruyſc. adverſ. Anat. Decas ſec. Obſerv. 10.

(*gg*) Diſſert. M. Sabatier, Profeſſoris Scholarum, de herniis uteri & vaginæ. *Ibid.* Obſerv. D. Hoin de remoranda reductione uteri. Act. Acad. Reg. Chir. *tom. III.*

(*hh*) Inſtitut. Chirurg. pag. 1026.

(*ii*) Ex leviori uteri inverſi vulnere, cultelli cuſpide inflicto, tanta ſuborta eſt hæmorragia ut Ruyſchius ipſe incaſsùm opitulari conaretur. Paucis enim horis poſt, ultimum diem obiit puerpera. Obſerv. 26.

(*kk*) Obſerv. Genſelii. Act Erud. Lipſ. Maii 1716 & D. Campardon Chir. Auſcenſis. Diario period. Med. Chirug. Phar. Novem 1758.

(*ll*) Diſ. M. Recolin. act. Acad. R. Chir. *tom. III.*

cenda, vel ipsâ deficiente, viribus sedulò providendum.

Posito quòd, irrito labore, non reducitur uterus, gangræna verò per gradus circùm-circà extenditur, certis non circumscribitur limitibus, uteri crassitiem penetrat, & eo usquè pervenit ut timendum præbeat ne in partes internas brevì serpat, nulla que partis corruptæ à sanâ separationis spes affulgeat. Nunc debitâ prognosi de tanto & tam periculoso affectu latâ; apparatu dispositо, ad amputationem absquè morâ sese accingere. Muliere suprà lecti marginem decumbente & firmatâ, ligatura in partem sanam, quantùm fieri poterit, injicienda, amputatio ligaturam inter & partem corruptam perficienda; vulnus secundùm artem deligandum.

Objici posset, tutiùs amputationem fore suscipiendam priùs quàm gangræna afficiat uterum, id est, statim atquè certè ventura prævidetur. Non tamen omninò assentiremur, nam 1°. Gangræna uteri ritè curata aliquandò sanatur. 2°. Ideò uteri amputatio periculosa est quia convulsiones, & hæmorragiam adducit. Sed convulsiones & hæmorragia longè minùs timendæ sunt post diuturnam strangulationem, quàm ipsâ ineunte; ex eo quòd vasa & nervi jam constrictioni assuescunt, & minor adest in illis irritabilitas, proindè convulsionum causa minor, in his verò diameter partim obliteratur, proindè minor hæmorragiæ causa. Nec te penitùs deterrere deberet gangræna incipiens in parte ligatâ: ipsi medicamentum immediatè potes apponere, ipsam proindè sanandi spes tibi incumbit, & spes eò certior quòd à causâ internâ non producitur gangræna, & quòd jam deletur maxima pars strangulationis. Quamvis enim ligatura sit infrà orificium uteri, tamen sublatâ mole propendente, pars quæ superest cum ligaturâ sursùm resilit, sic que ad orificii interni relaxationem quodammodo conducit. Cæterùm animos tibi addant magna illa totius uteri in abdomine positi substantiæ, quòad majorem crassitiei partem, exfoliatio quæ mulieris vitâ & sanitate superstitibus perfecta fuit, referente M. le Vacher *(mm)*, nec non prosperi successus amputationis uteri gangrænâ correpti, de quibus loquitur Paræus *(nn)*. Uno verbo, sedulò perpondera quid velit, quid agere valeat natura; nec à mente tuâ discedat quantùm possit Chirurgia naturæ viribus coadjuta.

(mm) Observ. D. le Vacher, act. *Acad. R. Sci.* 1741.

(nn) Amb. Paræi observationes quibus, præ multis aliis, fides adhibenda videtur. lib. 24. cap. 48.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

ARIOS inter Mulierum Morbos inverſio Uterina non minorem locum obtinet, ratione periculi ſubſequentis; nihil proindè omittere debet Chirurgus, ut ipſius curationem ritè ſuſcipiat,

SUBSTANTIA Uteri eſt membranacea, muſcularis, ſpongioſa, & vaſcularis. Cavitate triangulari donatur. Situm habet in parte inferiore pelvis. Dimenſiones ipſius per graviditatem mutantur.

SUSTINETUR moles Uterina ope ligamentorum, quorum duo lata, duo ſunt teretia.

A lateribus Uteri reperiuntur tubæ Fallopianæ & ovaria.

Vasa Uteri ſunt ſanguinea, lymphatica, lactea aliquando; Nervi etiam per totam, ipſius ſubſtantiam diſtribuuntur.

Sunt aliæ partes, quæ cum Utero immediatè, vel mediatè annectuntur, & indigent, vel non indigent ſcalpello ut detegantur; unde illarum in internas & externas diviſio.

Status in quo pars ſuperior, aut lateralis Uteri ingreditur partem inferiorem, partim vel omninò, dicitur inverſio. Exquâ definitione fluit diviſio in directam & lateralem, incompletam & completam. Inverſio directa frequentior eſt laterali; quæ vix niſi à polypo, vel excreſcentiâ quâcumque oriri poteſt, & numquam completa habetur. Incompleta plurimos gradus obtinere poteſt.

Causæ inverſionis ſunt vel externæ, vel internæ. Signa inverſionis ſunt diagnoſtica, vel prognoſtica.

Diagnostica variantur pro variâ ſpecie. Prognoſtica deſumi poſſunt à causâ ſpecie antiquitate vel recentiâ & accidentibus.

Accidentia inverſionis ſunt dolores circà lumbos & coxas; hæmorrhagia, inflammatio, febris, durities, gangræna, ſyncopes, convulſiones, ſudores frigidi, delirium.

Affectiones quædam licèt ab utero abſolutè diverſæ; tamen pro eâdem inconſideratè ſumptæ fuerunt, ſcilicet excreſcentiæ, prolapſus uterinus, & majoris ductûs relaxatio. Herniæ per eumdem ductum poſſent tyronibus dubium inferre, ſed ſigna propria perpendant & dubium fugabitur.

Curatio inverſionis Uterinæ repoſitione & contentione adimpletur. Contentio ſitûs, & aliquando peſſarii ope ſuſcipienda. Reductione factâ, fotus anodini, emollientes, abdomini ſunt admovendi, ſi adſit quoddam irritationis ſignum, & fotus adſtringentes; ſi debilitatis & inertiæ ſignum ſuperſit.

Polypi aut excreſcentiæ cujuſcumque inverſionem producentis ligatura celebranda.

In inveteratâ & nullis accidentibus letiferis ſtipatâ inverſione, quæ volumen, craſſitiem que uteri ita auxit ut in priſtinam ſedem abſque periculo refundi nequeat, moles propendens ſuſpenſorii ope ſuſtinenda, & ab urinarum actione protegenda.

Si tensio & inflammatio reductioni obstent, jam sanguinis missio, enemata emollientia, fotus ejusdem generis adhibeantur. Si tamen reductio non succedat, sed ingurgitatio augescat, tunc fotus emollientes & resolventes aut cataplasmata ejusdem dotis, substituantur. Strangulatione perseverante & aucto volumine molis propendentis, scarificationes proponit Heisterus, illas tamen non ab omni periculo vacare probat Ruyschii observatio vigesima sexta.

Quo in casu sequeretur gangræna, citiùs abhibenda venirent antiseptica; nec adhuc à reductione abstinendum est, dummodò sit levis admodùm gangræna. Si reductio obtineatur, injectiones antisepticas, deindè detersivas adhibere juvat.

Posito quod inversio completa uteri non reducitur, sed gangræna crassitiem ipsius occupat, & eò pervenit ut timendum præbeat, ne in partes internas brevì serpat, nullaque partis corruptæ à sanâ separationis spes affulgeat; nunc debitâ prognosi de tanto & tam periculoso affectu latâ, apparatu disposito, ad amputationem absque morâ sese accingere. Situs ægrotanti conciliari debet idoneus, ligatura in partem sanam quantum fieri poterit injicienda, amputatio ligaturam & inter partem corruptam perficienda. Vulnus secundùm artem deligandum.

Quas, Deo Juvante, & Præside M. STEPHANO-PETRO LE LAUMIER, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* *Franciscus-Angelus Deleurye, in Almâ Universitate Parisiensi, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS;

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS;

Die Sabbati trigesimâ Decembris, anno salutis 1758, *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ Delaguette, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobæâ, sub signo Olivæ.